

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

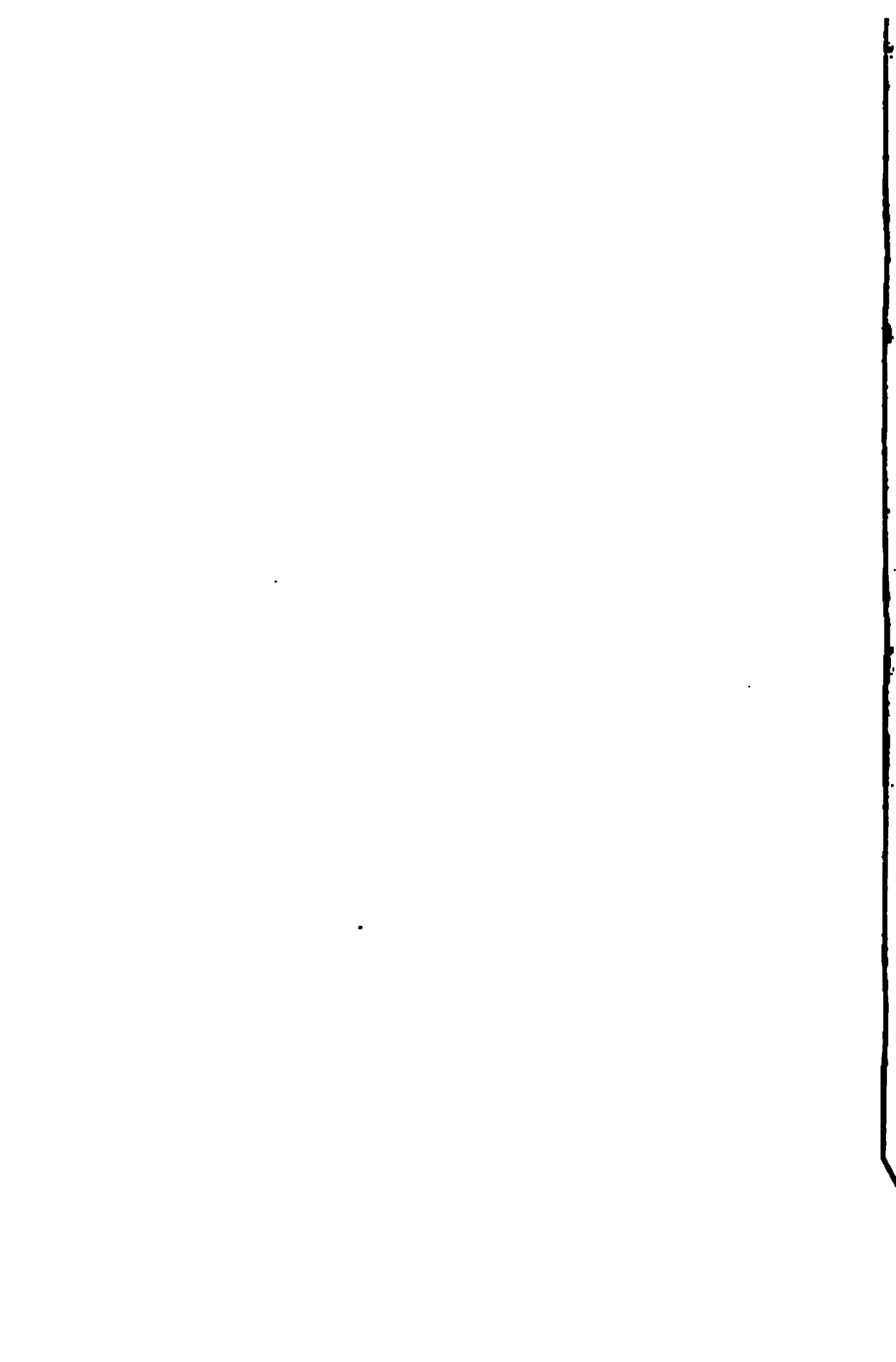

~~180~~
~~D591~~

183.4

D591

DIOGENIS LAERTII

DE

VITIS PHILOSOPHORUM

LIBRI X

CUM INDICE RERUM.

AD

OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM

ACCURATE EDITI.

EDITIO STEREOTYPA C. TAUCHNITII.

NOVA IMPRESSIO.

TOM. I. LIB. I—VI.

LIPSIAE

SUMPTIBUS SUCC. OTTONIS HOLTZE

1895.

**LIBRARY OF THE
LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY.**

a. 42561

JUL 26 1900

LIPSIAE,
Impresserunt Oscar Brandstetter.

DIOGENIS LAERTII
DE
VITIS, DOGMATIBUS
ET
APHORISMATIS EORUM
QUI IN PHILOSOPHIA
CLARUERUNT.

PROOEMIUM.

I. 1. *Τὸ τῆς φιλοσοφίας ἔργον ἔνιοί φασιν ἀπὸ Βαρβάρων ἄρξαι. Γεγενῆσθαι γὰρ παρὰ μὲν Πέρσαις Μάγους, παρὰ δὲ Βαβυλωνίοις ἢ Ἀσσυριοῖς Χαλδαίους, καὶ Γυμνοσοφιστὰς παρὰ Ἰνδοῖς· παρὰ τε Κελτοῖς καὶ Γαλάταις τοὺς καλουμένους Δρυΐδας καὶ Σεμνοθεούς· καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ, καὶ Σωτίων ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Διαδοχῆς. Φοίνικά τε γενέσθαι Ὠχρον, καὶ Θραῦκα Ζάμολξιν, καὶ Λίβυν Ἀτλαντα. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ Νείλου γενέσθαι παῖδα Ἐφαιστον· ὃν ἄρξαι φιλοσοφίας, ἧς τοὺς προεστῶτας, ἱερέας εἶναι καὶ προφήτας.*

II. 2. *Ἀπὸ δὲ τούτου εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα ἑτῶν εἶναι μυριάδας τέσσαρας, καὶ ὀκτακισχίλια ὀκτακόσια ἑξηκονταετία. Ἐν οἷς ἡλίου μὲν*

ἐκλείψει γενέσθαι τριακοσίας ἑβδομηκοντατριῖς, σελήνης δὲ ὄκτακοσίας τριακονταδύο. Ἀπὸ δὲ τῶν Μάγων, ὧν ἄρξαι Ζωροάστρην τὸν Πέρσην, Ἐρμόδωρος μὲν ὁ Πλατωνικός, ἐν τῷ περὶ μαθημάτων φησὶν, εἰς τὴν Τροίης ἄλωσιν ἔτη γεγονέναι πεντακισχίλια· Ξάνθος δὲ ὁ Λυδὸς, εἰς τὴν Ξέρξου διάβασιν ἀπὸ τοῦ Ζωροάστρου, ἑξακόσιά φησι· καὶ μετ' αὐτὸν γεγονέναι πολλοὺς τινὰς Μάγους κατὰ διαδοχὴν, Ὀστάνας καὶ Ἀστραψύχους, καὶ Γωβρύας καὶ Παζάτας, μέχρι τῆς Περσῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλύσεως.

III. 3. Λανθάνουσι δ' αὐτοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων κατορθώματα, ἀφ' ὧν μὴ ὅτι γε φιλοσοφία, ἀλλὰ καὶ γένος ἀνθρώπων ἤρξε, Βαρβάροις προσάπτοντες. Ἴδου γοῦν, παρὰ μὲν Ἀθηναίοις γέγονε Μουσαῖος, παρὰ δὲ Θηβαίοις Λίνος. Καὶ τὸν μὲν, Εὐμόλπου παῖδά φασι, ποιῆσαι δὲ Θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον· φάναι τε ἐξ ἐνὸς τὰ πάντα γενέσθαι, καὶ εἰς ταῦτον ἀναλύεσθαι. Τοῦτον τελευτήσαι Φαληροῖ, καὶ αὐτῷ ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐλεγεῖον·

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ Φαληρικὸν οὖδας,

Μουσαῖον, φθίμενον σῶμ', ὑπὸ τῷδε τάφῳ.

Ἀπὸ τοῦ πατρὸς δὲ τοῦ Μουσαίου καὶ Εὐμολπίδαι καλοῦνται παρ' Ἀθηναίοις. 4. Τὸν δὲ Λίνον, παῖδα εἶναι Ἐρμοῦ καὶ Μούσης Οὐρανίας· ποιῆσαι δὲ κοσμογονίαν, ἡλλίου καὶ σελήνης πορείαν, καὶ ζώων καὶ καρπῶν γενέσεις. Τούτῳ ἀρχὴ τῶν ποιημάτων ἦδε,

Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος, ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει.

Ὅθεν λαβαῖν Ἀναξαγόρας, πάντα ἔφη χρήματα γεγο-

γεναι ὁμοῦ· νοῦν δὲ ἐλθόντα, αὐτὰ διακοσμήσαι.
 Τὸν δὲ Δίον ιελευτήσαι ἐν Εὐβοίᾳ, τοξευθέντα ὑπὸ
 Ἀπόλλωνος· καὶ αὐτῷ ἐπιγεγράφθαι,

Ἔσδε Δίον Θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,

Μούσης Οὐρανίης υἱὸν ἑϋστέφανον.

Καὶ ὧδε μὲν ἀφ' Ἑλλήνων ἤρξε φιλοσοφία· ἧς καὶ
 αὐτὸ τὸ ὄνομα τὴν Βάρβαρον ἀπέστραπται προση-
 γορίαν.

IV. 5. Οἱ δὲ τὴν εὐρεσιν διδόντες ἐκείνοις, πα-
 ράγουσι καὶ Ὀρφῆα τὸν Θοῤῥα, λέγοντες φιλόσοφον
 γεγονέναι, καὶ εἶναι ἀρχαιότατον. Ἐγὼ δὲ, εἰ τὸν
 περὶ θεῶν ἐξαγορεύσαντα τοιαῦτα, χρῆ φιλόσοφον
 καλεῖν, οὐκ οἶδα. Τίνα γὰρ δεῖ προσαγορεύειν τὸν
 πᾶν τὸ ἀνθρώπειον πάθος ἀφειδοῦντα τοῖς θεοῖς
 προστρίψαι, καὶ τὰ σπανίως ὑπὸ τινων ἀνθρώπων
 αἰσχροουργούμενα καὶ τῷ τῆς φωνῆς ὄργανῳ; Τοῦτον
 δὲ ὁ μὲν μῦθος ὑπὸ γυναικῶν ἀπολέσθαι φησί· τὸ
 δ' ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας ἐπίγραμμα, κεραυνωθῆναι
 αὐτὸν, λέγον οὕτως,

Θορήϊκα χρυσολύρη τῆδ' Ὀρφῆα μοῦσαι ἔθαψαν,

Ὅν κτάνεν ὑψιμέδων Ζεὺς πολόεντι βέλει.

V. 6. Οἱ δὲ φάσκοιτες ἀπὸ Βαρβάρων ἄρξαι φι-
 λοσοφίαν, καὶ τὸν τρόπον παρ' ἐκάστοις αὐτῆς ἐκτί-
 θενται· καὶ φασι, τοὺς μὲν Γυμνοσοφιστὰς καὶ Δρυΐ-
 δας αἰνιγματωδῶς ἀποφθεγγομένους φιλοσοφῆσαι,
 σέβειν θεοὺς, καὶ μηδὲν κακὸν δοῦναι, καὶ ἀνδρείαν
 ἀσκεῖν· τοὺς γοῦν Γυμνοσοφιστὰς καὶ θανάτου κα-
 ταφρονεῖν φησι Κλείταρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ.

VI. Τοὺς δὲ Χαλδαίους περὶ ἀστρονομίαν καὶ
 τρόφῳσιν ἀσχολεῖσθαι· τοὺς δὲ Μάγους περὶ τε

θεραπείας, θεῶν διατρέβειν, καὶ θυσίας καὶ εὐχάς, ὡς αὐτοὺς μόνους ἀκουομένους. Ἀποφαίνεσθαι τε περὶ τε οὐσίας θεῶν καὶ γενέσεως, οὓς καὶ πῦρ εἶναι, καὶ γῆν, καὶ ὕδωρ. Τῶν δὲ ξοάνων καταγινώσκειν, καὶ μάλιστα τῶν λεγόντων ἄρξενας εἶναι θεοὺς καὶ θηλείας. 7. Περὶ τε δικαιοσύνης λόγους ποιῆσθαι, καὶ ἀνόσιον ἡγεῖσθαι πυρὶ θάπτειν· καὶ ὄσιον νομίζειν μητρὶ ἢ θυγατρὶ μίγνυσθαι, ὡς ἐν τῷ εἰκουστῷ τρίτῳ φησὶν ὁ Σωτίων. Ἀσκεῖν τε καὶ μαντικὴν καὶ πρόρρησιν, καὶ αὐτοῖς θεοὺς ἐμφανίζεσθαι λέγοντας. Ἀλλὰ καὶ εἰδώλων πλήρη εἶναι τὸν ἄερα, κατὰ ἀπόρροϊαν ὑπὸ ἀναθυμιάσεως εἰσκρινομένων ταῖς ὕψει τῶν ὀξυδερκῶν. Προκοσμῆματά τε καὶ χρυσοφορίας ἀπαγορεύειν. Τούτων δὲ ἐσθῆς μὲν λευκή· στιβίς δὲ, εὐνή· καὶ λάχανον τροφή, τυρός τε, καὶ ἄρτος εὐτελής· καὶ κάλαμος ἢ βυακκηρία. Ὡς κεντοῦντες (φασὶ) τοῦ τυροῦ ἀνηροῦντο, καὶ ἀπήσθιον. 8. Τὴν δὲ γοητικὴν μαντείαν οὐδ' ἔγνωσάν, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ, καὶ Δείνων ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν. Ὅς καὶ μεθερμηνευόμενόν φησι τὸν Ζωροάστρην ἀστροθύτην εἶναι· φησὶ δὲ τοῦτο καὶ ὁ Ἐρμόδωρος. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πρώτῳ περὶ Φιλοσοφίας καὶ πρεσβυτέρους εἶναι τῶν Αἰγυπτίων· καὶ δύο κατ' αὐτοὺς εἶναι ἀρχάς, ἀγαθὸν δαίμονα, καὶ κακὸν δαίμονα· καὶ τῷ μὲν ὄνομα εἶναι Ζεὺς καὶ Ὡρομάσδης· τῷ δὲ Αἰδῆς καὶ Ἀρειμάνιος. Φησὶ δὲ τοῦτο καὶ Ἐρμιππος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μάγων, καὶ Εὐδοξος ἐν τῇ περιόδῳ, καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν. 9. Ὅς καὶ ἀναβιώσεσθαι, κατὰ τοὺς Μάγους, φησὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔσεσθαι

ἀθανάτους, καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι δια-
μενεῖν. Ταῦτα δὲ καὶ Εὐδήμος ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ.
Ἐκαταῖος δὲ, καὶ γεννητοὺς τοὺς Θεοὺς εἶναι κατ'
αὐτούς. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ παιδείας,
καὶ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἀπογόνους εἶναι τῶν Μά-
γων φησίν. Ἐνιοὶ δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τού-
των εἶναι. Πρὸς τούτοις καταγινώσκουσιν Ἡροδό-
του οἱ τὰ περὶ Μάγων γράψαντες. Μὴ γὰρ ἄνω
εἰς τὸν ἥλιον βέλη Ξέρξην ἀκοντίσαι, μηδ' εἰς τὴν
θάλασσαν πέδας καθεῖναι, Θεοὺς ὑπὸ τῶν Μάγων
παραδεδομένους. Τὰ μέντοι ἀγάλματα εἰκότως κα-
θαίρειν.

VII. 10. Τὴν δὲ τῶν Αἰγυπτίων φιλοσοφίαν εἶ-
ναι τοιαύτην, περὶ τε Θεῶν καὶ ὑπὲρ δικαιοσύνης.
Φάσκειν τε ἀρχὴν μὲν εἶναι τὴν ὕλην, εἶτα τὰ τέσσα-
ρα στοιχεῖα ἐξ αὐτῆς διακριθῆναι, καὶ ζῶά τινα ἀπο-
τελεσθῆναι. Θεοὺς δ' εἶναι ἥλιον καὶ σελήνην· τὸν
μὲν, Ὅσιριν· τὴν δ', Ἴσιν καλουμένην. Αἰνίττεσθαι
τε αὐτοὺς διὰ τε κανθάρου, καὶ δράκοντος, καὶ ἱε-
ρακος, καὶ ἄλλων· ὡς φησι Μάνεθως ἐν τῇ τῶν
Φυσικῶν ἐπιτομῇ, καὶ Ἐκαταῖος ἐν τῇ πρώτῃ περὶ
τῆς Αἰγυπτίων φιλοσοφίας. Κατασκευάζειν δὲ ἀγάλ-
ματα καὶ τεμένη, τῷ μὴ εἰδέναι τὴν τοῦ Θεοῦ μορ-
φήν. 11. Τὸν κόσμον γεννητὸν καὶ φθαρτὸν καὶ
σφαιροειδῆ· τοὺς ἀστέρους πῦρ εἶναι, καὶ τῇ τού-
των κρύσει τὰ ἐπὶ γῆς γίνεσθαι. Σελήνην ἐκλείπειν,
εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς ἐμπίπτουσαν. Τὴν ψυχὴν
καὶ ἐπιδιαμένειν, καὶ μετεμβαίνειν. Τετούς κατὰ
ἄερος τροπὴν ἀποτελεῖσθαι. Τὰ τε ἄλλα φυσιολο-
γεῖν, ὡς Ἐκαταῖός τε καὶ Ἀρισταγόρας ἱστοροῦσιν.

Ἔθεσαν δὲ καὶ νόμους ὑπὲρ δικαιοσύνης, οἷς εἰς Ἑρμῆν ἀνήνεγκαν. Καὶ τὰ εὐχρηστα τῶν ζώων θεοὺς ἐδόξασαν. Λέγουσι δὲ καὶ ὡς αὐτοὶ γεωμετρίαν, καὶ ἀστρολογίαν, καὶ ἀριθμητικὴν ἀνεῦρον. Καὶ τὰ μετὰ περὶ τῆς εὐρέσεως ὧδε ἔχει.

VIII. 12. Φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας, καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον, ἐν Σικυῶνι διαλεγόμενος Λέοντι τῷ Σικυωνίων τυράννῳ, ἢ Φλιασίων, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός ἐν τῇ περὶ τῆς ἀπνυ. Μηδένα γὰρ εἶναι σοφὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἢ θεόν. Θᾶτιον δὲ ἐκαλεῖτο σοφία, καὶ σοφὸς ὁ ταύτην ἐπαγγελλόμενος, ὃς εἶη ἂν κατὰ ἀκρότητα ψυχῆς ἀπηκριβωμένος· φιλόσοφος δὲ, ὁ σοφίαν ἀσπάζόμενος.

IX. Οἱ δὲ σοφοὶ, καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο. Καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ, σοφισταὶ. Καθὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχῳ τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν, οὕτως καλεῖ. 13. Σοφοὶ δὲ ἐνομιζοντο οἶδε· Θαλῆς, Σόλων, Περίανδρος, Κλεόβουλος, Χείλων, Βίαις, Πιπτακός. Τούτοις προσαριθμοῦσιν Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, Μύσωνα τὸν Χηνεά, Φερεκύδην τὸν Σύριον, Ἐπιμενίδην τὸν Κρήτα· ἔνιοι καὶ Πεισίστρατον τὸν τύραννον. Καὶ οἱ μὲν, σοφοί.

X. Φιλοσοφίας δὲ δύο γεγόνασι διαδοχαὶ, ἡ τε ἀπὸ Ἀναξιμάνδρου, καὶ ἡ ἀπὸ Πυθαγόρου. Τοῦ μὲν, Θαλοῦ διακηκούτος, Πυθαγόρου δὲ Φερεκύδης καθηγήσατο. Καὶ ἐκαλεῖτο ἡ μὲν, Ἰωνικὴ, ὅτι Θαλῆς Ἰων ὢν (Μιλήσιος γὰρ) καθηγήσατο Ἀναξιμάνδρου· ἡ δὲ, Ἰταλικὴ, ἀπὸ Πυθαγόρου, ὅτι τὰ πλεῖστα κατὰ τὴν Ἰταλίαν διέτριψε. 14. Καταλήγει

δὲ ἢ μὲν, εἰς Κλειτόμαχον, καὶ Χρῦσιππον, καὶ Θεόφραστον, ἢ Ἰωνικὴ· ἢ δὲ Ἰταλική, εἰς Ἐπίκουρον. Θαλοῦ μὲν γὰρ διήκουσεν Ἀναξίμανδρος, οὗ Ἀναξιμένης, οὗ Ἀναξαγόρας, οὗ Ἀρχέλαος, οὗ Σωκράτης, ὁ τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγών· οὗ οἱ τε ἄλλοι Σωκρατικοὶ καὶ Πλάτων, ὁ τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδημίαν συστησάμενος· οὗ Σπεύσιππος καὶ Ξενοκράτης, οὗ Πολέμων, οὗ Κράντωρ καὶ Κράτης, οὗ Ἀρκεσίλαος, ὁ τὴν μέσσην Ἀκαδημίαν εἰσηγησάμενος· οὗ Λακύνδης, ὁ τὴν νέαν Ἀκαδημίαν φιλοσοφῆσας· οὗ Καρνεάδης, οὗ Κλειτόμαχος. Καὶ ὧδε μὲν εἰς Κλειτόμαχον. 15. Εἰς δὲ Χρῦσιππον οὕτω καταλήγει. Σωκράτους διήκουσεν Ἀντισθένης, οὗ Διογένης ὁ κύων, οὗ Κράτης ὁ Θηβαῖος, οὗ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, οὗ Κλεάνθης, οὗ Χρῦσιππος. Εἰς δὲ Θεόφραστον οὕτως· Πλάτωνος Ἀριστοτέλης διήκουσεν, οὗ Θεόφραστος. Καὶ ἢ μὲν Ἰωνικὴ τοῦτον καταλήγει τὸν τρίπον. Ἡ δὲ Ἰταλικὴ οὕτω· Φερεκίδους Πυθαγόρας, οὗ Τηλαυγῆς ὁ υἱός, οὗ Ξενοφάνης, οὗ Παρμενίδης, οὗ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, οὗ Λεύκιππος, οὗ Δημόκριτος, οὗ πολλοὶ μὲν, ἐπ' ὀνόματος δὲ, Ναυσιφάνης καὶ Ναυκύνδης, ὧν Ἐπίκουρος.

XI. 16. Τῶν δὲ φιλοσόφων, οἱ μὲν γεγόνασι δογματικοί· οἱ δὲ, ἐφεκτικοί. Δογματικοὶ μὲν, ὅσοι περὶ τῶν πραγμάτων ἀποφαίνονται, ὡς καταληπτῶν· ἐφεκτικοὶ δὲ, ὅσοι ἐπέχουσι περὶ αὐτῶν, ὡς ἀκαταλήπτων. Καὶ οἱ μὲν αὐτῶν κατέλιπον ὑπομνήματα, οἱ δὲ ὅλως οὐ συνέγραψαν, ὥσπερ κατὰ τινος, Σωκράτης, Σίλλων, Φίλιππος, Μενέδημος, Πύρρων, Θεόδωρος, Καρνεάδης, Βρούσων· κατὰ τινος, Πυ-

Θαγορας, Ἀρίστων ὁ Χίος, πλὴν ἐπιστολῶν ὀλίγων. Οἱ δὲ ἀνὰ ἔν συγγράφαντες, Μέλισσος, Παρμενίδης, Ἀναξαγόρας· πολλὰ δὲ Ζήνων, πλείω Ξενοφάνης, πλείω Δημόκριτος, πλείω Ἀριστοτέλης, πλείω Ἐπικούροσ, πλείω Χρύσιπποσ.

XII. 17. Τῶν δὲ φιλοσόφων, οἱ μὲν ἀπὸ πόλεων προσηγορεύθησαν, ὡσ οἱ Ἡλειακοὶ, καὶ Μεγαρικοὶ, καὶ Ἐρετρικοὶ, καὶ Κυρηναῖκοί· οἱ δὲ ἀπὸ τόπων, ὡσ οἱ Ἀκαδημαῖκοὶ καὶ Στωϊκοί. Ἀπὸ συμπτωμάτων δὲ, ὡσ οἱ Περιπατητικοί. Καὶ ἀπὸ σκωμμάτων, ὡσ οἱ Κυνικοί. Οἱ δὲ ἀπὸ διαθέσεων, ὡσ οἱ Εὐδαιμονικοί. Τινὲσ ἀπὸ οἰήσεωσ, ὡσ οἱ φιλαλήθεις, καὶ ἐλεγκτικοί, καὶ ἀναλογητικοί. Ἐνιοὶ δ' ἀπὸ τῶν διδασκάλων, ὡσ οἱ Σωκρατικοὶ καὶ Ἐπικούρειοι, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ οἱ μὲν, ἀπὸ τῆσ περὶ φύσιν πραγματείασ, φυσικοί· οἱ δὲ, ἀπὸ τῆσ περὶ τὰ ἦθη σχολῆσ, ἠθικοί· διαλεκτικοὶ δὲ, ὅσοι περὶ τὴν τῶν λόγων τερθρεῖαν κατατρέβονται.

XIII. 18. Μέρη δὲ φιλοσοφίασ τρία, φυσικόν, ἠθικόν, διαλεκτικόν· φυσικόν μὲν, τὸ περὶ κόσμου, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ· ἠθικόν δὲ, τὸ περὶ βίου καὶ τῶν πρὸσ ἡμᾶσ· διαλεκτικόν δὲ, τὸ ἀμφοτέρων τοὺσ λόγουσ πρεσβεῦον. Καὶ μέχρι μὲν Ἀρχελάου τὸ φυσικόν εἶδοσ ἦν· ἀπὸ δὲ Σωκράτουσ, ὡσ πρδείρηται, τὸ ἠθικόν· ἀπὸ δὲ Ζήνωνοσ τοῦ Ἐλεάτου, τὸ διαλεκτικόν· τοῦ δὲ ἠθικοῦ γεγόνασιν αἰρέσεισ δέκα, Ἀκαδημαῖκῆ, Κυρηναῖκῆ, Ἡλειακῆ, Μεγαρικῆ, Κυνικῆ, Ἐρετρικῆ, Διαλεκτικῆ, Περιπατητικῆ, Στωϊκῆ, Ἐπικούρειοσ. **19.** Ἀκαδημαῖκῆσ μὲν οὖν τῆσ ἀρχαίασ πρόστη Πλάτων, τῆσ μέσησ Ἀρχεσίλαοσ, τῆσ νεάσ

Λακύνδης· Κυρηναικῆς Ἀριστιππος ὁ Κυρηναῖος, Ἡλιακῆς Φαίδων ὁ Ἡλεῖος, Μεγαρικῆς Εὐκλείδης Μεγαρεὺς, Κυνικῆς Ἀντισθένης ὁ Ἀθηναῖος, Ἐρετρικῆς Μενίδημος Ἐρετριεὺς, Διαλεκτικῆς Κλειτόμαχος Καρχηδόνιος, Περιπατητικῆς Ἀριστοτέλης Σταγειρίτης, Στωϊκῆς Ζήνων Κιττιεὺς. Ἡ δὲ Ἐπικούρειος ἀπ' αὐτοῦ κέκληται Ἐπικούρου. Ἰππόβοτος δ' ἐν τῷ περὶ αἵρέσεων, ἐννέα φησὶν αἵρέσεις καὶ ἄγωγὰς εἶναι· πρώτην, Μεγαρικὴν· δευτέραν, Ἐρετρικὴν· τρίτην, Κυρηναικὴν· τετάρτην, Ἐπικούρειον· πέμπτην Ἀννικέριον· ἕκτην, Θεοδώριον· ἑβδόμην, Ζηνώνειον, τὴν καὶ Στωϊκὴν· ὄγδοην, Ἀκαδημαϊκὴν τὴν ἀρχαίαν· ἐνάτην, Περιπατητικὴν. 20. Οὔτε δὲ Κυνικὴν, οὔτε Ἡλιακὴν, οὔτε Διαλεκτικὴν. Τὴν μὲν γὰρ Πυθῶνιον οὐδ' οἱ πλείους προσποιοῦνται, διὰ τὴν ἀσάφειαν. Ἔνιοι δὲ κατὰ τι μὲν αἵρεσιν εἶναι φασὶν αὐτὴν, κατὰ τι δὲ οὔ. Δοκεῖ μὲν γὰρ αἵρεσις εἶναι. Αἵρεσιν δὲ λέγομεν, φασὶ, τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν, ἢ δοκοῦσαν ἀκολουθεῖν· καθ' ὃ εὐλόγως ἂν αἵρεσιν τὴν σκεπτικὴν καλοῦμεν. Εἰ δὲ αἵρεσιν νοοῦμεν πρόσκλισην ἐν δόγμασιν, ἀκολουθίαν ἔχουσιν, οὐκέτ' ἂν προσαγορεύοιτο αἵρεσις· οὐ γὰρ ἔχει δόγματα. Αἶδε μὲν ἀρχαὶ καὶ διαδοχαὶ, καὶ τούσαῦτα μέρη, καὶ τόσαι φιλοσοφίας αἵρέσεις.

XIV. 21. Ἔτι δὲ πρὸ ὀλίγου καὶ ἐκλεκτικὴ τις αἵρεσις εἰσῆχθη ὑπὸ Ποτάμωνος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἐκλεξαμένου τὰ ἀρέσαντα ἐξ ἑκάστης τῶν αἵρέσεων. Ἀρέσκει δ' αὐτῷ (καθὰ φησὶν ἐν τῇ στοιχειώσει) δύο κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι, τὸ μὲν, ὡς ὑφ' οὗ γι

γνεται ἡ κρίσις, τουτέστι τὸ ἡγεμονικόν· τὸ δὲ, ὡς δι' οὗ, οἶον τὴν ἀκριβεστάτην φαντασίαν. Ἀρχάς τε τῶν ὄλων, τὴν τε ὕλην καὶ τὸ ποιοῦν, ποιήσιν τε καὶ τόπον. Ἐξ οὗ γὰρ, καὶ ὑφ' οὗ, καὶ ποίω, καὶ ἐν ᾧ. Τέλος δὲ εἶναι ἐφ' ὃ πάντα ἀναφέρεται, ζωὴν κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν τελείαν, οὐκ ἄνευ τῶν τοῦ σώματος κατὰ φύσιν ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἐκτός. Δεκτίον δὲ περὶ αὐτῶν ἀνδρῶν, καὶ πρῶτόν γε περὶ Θαλοῦ.

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

THALES.

I. 22. ³ *Ἦν* τοίνυν ὁ Θαλῆς (ὡς μὲν Ἡρόδοτος καὶ Δοῦρις καὶ Δημόκριτός φασιν) πατὴρ μὲν Ἐξαμίου, μητὴρ δὲ Κλεοβουλίνης, ἐκ τῶν Θηλιδῶν, οἱ εἰσι Φοίνικες, εὐγενέστατοι τῶν ἀπὸ Κάδμου καὶ Ἀγήνορος, καθ' ἃ καὶ Πλάτων φησί. Καὶ πρῶτος σοφὸς ὠνομάσθη, ἀρχοντος Ἀθήνησι Δαμασίου, καθ' ὃν καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἐκλήθησαν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ. Ἐπολιτογραφήθη δὲ ἐν Μιλήτῳ, ὅτε ἦλθε σὺν Νειλέῳ ἐκπεσόντι Φοινίκης. Ὡς δ' οἱ πλείους φασίν, ἰθαγενὴς Μιλήσιος ἦν, καὶ γένους λαμπροῦ.

II. 23. Μετὰ δὲ τὰ πολιτικὰ τῆς φυσικῆς ἐγένετο θεωρίας, καὶ κατὰ τινὰς μὲν σύγγραμμα κατέλιπεν οὐδέν· ἡ γὰρ εἰς αὐτὸν ἀναφερομένη ναυτικὴ

Ἀστρολογία, Φώκου λέγεται εἶναι τοῦ Σαμίλου. (Καλλιμάχος δ' αὐτὸν οἶδεν εὑρετὴν τῆς ἄρκτου τῆς μικρᾶς, λέγων ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως·

Καὶ τῆς ἀμάξης ἐλέγετο σταθμήσασθαι
Τοὺς ἀστερίσκους, ἧ πλέουσι Φοίνικες.)

Κατὰ τινὰς δὲ δύο μόνα συνέγραψε, περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας, τὰ ἄλλα καταληπτὰ εἶναι δοκιμάσας. Δοκεῖ δὲ κατὰ τινὰς πρῶτος ἀστρολογῆσαι, καὶ ἡλιακὰς ἐκλείψεις καὶ τροπὰς προειπεῖν, ὡς φησὶν Εὐδήμος ἐν τῇ περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ· ὅθεν αὐτὸν καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἡρόδοτος θαυμάζει. Μαρτυρεῖ δ' αὐτῷ καὶ Ἡράκλειτος καὶ Δημόκριτος.

III. 24. Ἐνιοὶ δὲ καὶ αὐτὸν πρῶτον εἶπεῖν φασὶν ἀθανάτους τὰς ψυχὰς. Ὡν ἐστὶ Χοίριλος ὁ ποιητής. Πρῶτος δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τροπῆς ἐπὶ τροπὴν πάροδον εὔρε, καὶ πρῶτος τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος τοῦ σεληναίου ἑπτακοσιοστὸν καὶ εἰκοστὸν ἀπεφῆνατο, κατὰ τινὰς. Πρῶτος δὲ καὶ τὴν ὑστέραν τοῦ μηνός, τριακάδα εἶπε. Πρῶτος δὲ καὶ περὶ φύσεως διελέχθη, ὡς τινες. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Ἰππίας φασὶν αὐτὸν καὶ τοῖς ἀψύχοις μεταδιδόναι ψυχὰς, τεκμαιρόμενον ἐκ τῆς λίθου τῆς μαγνήτιδος, καὶ τοῦ ἠλέκτρου. Παρὰ τε Αἰγυπτίων γεωμετρεῖν μαθόντα, φησὶ Πамφίλη, πρῶτον καταγράψαι ἐπὶ ἡμικυκλίου τὸ τρίγωνον ὀρθογώνιον, καὶ θῦσαι βούν. 25. Οἱ δὲ Πυθαγόραν φασὶν, ὧν ἐστὶν Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικός. Οὗτος προήγαγεν ἐπὶ πλεῖστον, ἃ φησὶ Καλλιμάχος ἐν τοῖς ἰάμβοις, Εὐφορβον εὔρεῖν τὸν Φρύγα· οἷον σκαληνὰ τρίγωνα, καὶ ὅσα γραμμικῆς ἔχεται θεωρίας. Δοκεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἄριστα βεβου-

λεῦσθαι. Κροίσου γὰρ πέμπαντος πρὸς Μιλησίους ἐπὶ συμμαχία, ἐκώλυσεν ὅπερ, Κύρου κρατήσαντος, ἔσωσε τὴν πόλιν. Καὶ αὐτὸς δὲ φησιν, ὡς Ἑρακλείδης ἱστορεῖ, μονήρη αὐτὸν γεγονέναι καὶ ἰδιαστήν.

IV. 26. Ἐνιοὶ δὲ καὶ γῆμαι αὐτὸν, καὶ Κίβισσον υἱὸν ἔχειν. Οἱ δὲ ἄγαμον μείναι, τῆς δὲ ἀδελφῆς τὸν υἱὸν θέσθαι ὅτε καὶ ἐρωτηθέντα, διὰ τί οὐ τεκνοποιεῖ, διὰ φιλοτεκνίαν, εἰπεῖν. Καὶ λέγουσιν, ὅτι τῆς μητρὸς ἀναγκαζούσης αὐτὸν γῆμαι, Νῆ Δία, ἔλεγεν, οὐδέπω καιρός. Ἔϊτα, ἐπειδὴ παρήβησεν, ἐγκειμένης, εἰπεῖν, οὐκέτι καιρός.

V. Φησὶ καὶ ὁ Ῥόδιος Ἰερώνυμος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων, ὅτι βουλόμενος δεῖξαι ῥῆξον εἶναι πλουτεῖν, φορᾶς μελλούσης ἐλαιῶν ἔσεσθαι, προνοήσας, ἐμισθώσατο τὰ ἐλαιουργεῖα, καὶ πάμπλειστα συνεῖλε χρήματα.

VI. 27. Ἀρχὴν δὲ τῶν πάντων ὕδωρ ὑπεστήσατο, καὶ τὸν κόσμον ἔμψυχον καὶ δαιμόνων πλήρη. Τὰς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, φασὶν αὐτὸν εὔρειν, καὶ εἰς τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε ἡμέρας διελεῖν. Οὐδεὶς τε αὐτοῦ καθηγήσατο, πλὴν ὅτι εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν τοῖς ἱερεῦσι συνδιέτριψεν. Ὁ δὲ Ἰερώνυμος καὶ ἐκμετρῆσαί φησιν αὐτὸν τὰς πυραμίδας, ἐκ τῆς σκιᾶς παρατηρήσαντα, ὅτε ἡμῖν ἰσομεγέθεις εἰσὶ. Συνεβίω δὲ καὶ Θρασυβούλῳ τῷ Μιλησίῳ τυράννῳ, καθά φησιν Μινύης.

VII. Τὰ δὲ περὶ τὸν τρίποδα φανερά, τὸν εὔρεθέντα ὑπὸ τῶν ἀλλιέων, καὶ διαπεμφθέντα τοῖς σοφοῖς ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Μιλησίων. 28. Φασὶ γὰρ Ἴωνικοῖς τινας νεανίσκους βόλον ἀγοράσαι παρὰ Μιλη-

σίων ἀλιέων· ἀνασπασθέντος δὲ τοῦ τρίποδος, ἀμφισβήτησις ἦν· ἕως οἱ Μιλήσιοι ἔπεμψαν εἰς Δελφούς, καὶ ὁ θεὸς ἔχρησεν οὕτως·

Ἔχγονε Μιλήτου, τρίποδος περὶ Φοῖβον ἐρωτᾶς;

Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.

Δίδωσιν οὖν Θαλῆ, ὁ δὲ ἄλλω, καὶ ἄλλος ἄλλω, ἕως Σόλωνος· ὁ δὲ ἔφη σοφία πρῶτον εἶναι τὸν θεόν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Δελφούς. Ταῦτα δὴ ὁ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις ἄλλως ἱστορεῖ, παρὰ Λεανδρίου λαβῶν τοῦ Μιλησίου· Βαθυκλέα γάρ τινα Ἀρκάδα φιάλην καταλιπεῖν, καὶ ἐπισκῆψαι δοῦναι τῶν σοφῶν τῷ πρωτίστῳ. Ἐδόθη δὲ Θαλῆ, καὶ κατὰ περίοδον πάλιν Θαλῆ. 29. Ὁ δὲ τῷ Διδυμαίῳ Ἀπόλλωνι ἀπέστειλεν, εἰπὼν οὕτω, κατὰ τὸν Καλλίμαχον,

Θαλῆς με τῷ μεθεῦντι Νειλέῳ δήμου

Δίδωσι, τοῦτο δις λαβῶν ἀριστεῖον.

Τὸ δὲ πεζὸν οὕτως ἔχει· Θαλῆς Ἐξαμίου Μιλήσιος Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ Ἑλλήνων ἀριστεῖον δις λαβῶν. Ὁ δὲ περινεγκῶν τὴν φιάλην τοῦ Βαθυκλέους παῖς, Θυρίων ἐκαλεῖτο, καθά φησιν Ἐλευσις ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ Ἀλέξων ὁ Μύνδιος ἐν ἐννάτῳ Μυθικῶν. Εὐδοξος δ' ὁ Κνίδιος, καὶ Εὐάνθης ὁ Μιλήσιος, φασὶ τῶν Κροίσου τινὰ φίλων λαβεῖν παρὰ τοῦ βασιλέως ποτήριον χρυσοῦν, ὅπως δῶ τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων. 30. Τὸν δὲ δοῦναι Θαλῆ, καὶ περιελθεῖν εἰς Χεῖλωνα, ὃν πυνθάνεσθαι τοῦ Πυθίου, τίς αὐτοῦ σοφώτερος; καὶ τὸν ἀνειπεῖν Μύσωνα, περὶ οὗ λέξομεν. Τοῦτον οἱ περὶ τὸν Εὐδοξον ἀντι

Κλεοβούλου τιθείασι, Πλάτων δ' ἀντὶ Περιάνδρου.
Περὶ αὐτοῦ δὴ τάδε ἀνεῖπεν ὁ Πύθιος·

Οἰταῖόν τινα φημι Μύσων' ἐν Χηνὶ γενέσθαι

Σοῦ μᾶλλον πρᾶπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμησιν.
Ὁ δ' ἐρωτήσας ἦν Ἀνάχαρις. Δαίδαχος δ' ὁ Πλα-
τωνικός καὶ Κλέαρχος φιάλην ἀποσταλῆναι ὑπὸ
Κροίσου Πιττακῶ, καὶ οὕτω περινεχθῆναι. Ἄν-
δρων δ' ἐν τῷ τρίποδι, Ἀργείους ἄθλον ἀρετῆς τῷ
σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων τρίποδα θεῖναι· κριθῆναι
δὲ Ἀριστόδημον Σπαρτιάτην, ὃν παραχωρήσαι Χεί-
λωνι. 31. Μέννηται τοῦ Ἀριστοδήμου καὶ Ἀλ-
καῖος οὕτως,

Ὡς γὰρ δὴ ποτ' Ἀριστόδαμον,

Ὅν φασιν οὐκ ἀπάλαμνον

Ἐν Σπάρτα λόγον εἰπεῖν·

Χρήματ' ἀνῆρ· πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλει
ἐθλός.

Ἐνιοὶ δὲ φασιν ὑπὸ Περιάνδρου Θρασυβούλῳ τῷ Μι-
λησίων τυράννῳ πλοῖον ἔμπορτον ἀποσταλῆναι. Τοῦ
δὲ περὶ τὴν Κόαν θάλασσαν ναυαγήσαντος, ὕστερον
εὔρεθῆναι πρὸς τινῶν ἀλίων τὸν τρίποδα. Φανό-
δικος δὲ περὶ τὴν Ἀθηναίων θάλασσαν εὔρεθῆναι,
καὶ ἀνενεχθέντα εἰς ἄστν, γενομένης ἐκκλησίας, Βίαντι
πεμφθῆναι· διὰ τί δὲ, ἐν τῷ περὶ Βιαντος λέξομεν.
32. Ἄλλοι φασὶν ἠφαιστότευκτον εἶναι αὐτὸν, καὶ
δοθῆναι πρὸς τοῦ θεοῦ Πέλοπι γαμοῦντι· αὐθὶς τε
εἰς Μενέλαον ἐλθεῖν, καὶ σὺν τῇ Ἑλένῃ ἀρπασθέντα
ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ριφθῆναι εἰς τὴν Κόαν θάλασσαν
πρὸς τῆς Λακαίνης, ἐπιούσης ὅτι περιμάχητος ἔσται.
Χρόνῳ δὲ Λεβεδίων τινῶν αὐτόθι γρῖπον ὠνησαμένων,

καταληφθῆναι καὶ τὸν τρίποδα. Μαχομένων δὴ πρὸς τοὺς ἀλιέας, γενέσθαι τὴν ἀνοδὸν ἕως τῆς Κῶ. Καὶ ὡς οὐδὲν ἦνυτον, τοῖς Μιλησίοις μητροπόλει οὔσι μηνύουσιν. Οἱ δ' ἐπειδὴ διαπρσβευόμενοι ἠλογοῦντο, πρὸς τοὺς Κώους πολεμοῦσι. Καὶ πολλῶν ἐκατέρωθεν πιπτόντων, ἐκπίπτει χρησμός, δοῦναι τῷ σοφωτάτῳ· καὶ ἀμφοτέροι συνήνεσαν Θαλῆ. Ὁ δὲ μετὰ τὴν περίοδον τῷ Διδυμαίῳ τίθησιν Ἀπόλλωνι.

33. Κώοις μὲν οὖν τοῦτον ἐχρήσθη τὸν τρόπον·

Μὴ πρότερον λήξειν νεῖκος Μερόπων καὶ Ἰώνων,
 Πρὶν τρίποδα χρύσειον, ὃν Ἥφαιστος βάλε
 πόντῳ,

Ἐκ πόλιος πέμπητε, καὶ εἰς δόμον ἀνδρὸς ἴκηται,
 Ὅς διδάηκε τὰ τ' ὄντα, τὰ τ' ἐσσόμενα, πρό τ'
 ἔόντα.

Μιλησίοις δὲ,

Ἐκγονε Μιλήτιου, τρίποδος περὶ Φοῖβον ἐρωτᾶς:
 ὡς προεῖρηται. Καὶ τότε μὲν οὕτως. Ἐρμιππος
 δ' ἐν τοῖς βίοις, εἰς τοῦτον ἀναφέρει τὸ λεγόμενον
 ὑπὸ τινῶν περὶ Σωκράτους. Ἐφασκε γὰρ, φασὶ, τριῶν τούτων ἕνεκα χάριν ἔχειν τῇ τύχῃ· πρῶτον μὲν, ὅτι ἄνθρωπος ἐγενόμην, καὶ οὐ θηρίον εἶτα, ὅτι ἀνὴρ, καὶ οὐ γυνή· τρίτον, ὅτι Ἕλληνας, καὶ οὐ βάρβαρος.

VIII. 34. Λέγεται δ' ἀγόμενος ὑπὸ γραῶς ἐκ τῆς οἰκίας, ἵνα τὰ ἄστρα κατανοήσῃ, εἰς βόθρον ἐμπσεῖν, καὶ αὐτῷ ἀνοιμώξαντι φάναι τὴν γραῦν. Σὺ γὰρ, ὦ Θαλῆ, τὰ ἐν ποσὶν οὐ δυνάμενος ἰδεῖν, τὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ οἷε γινώσασθαι; Οἶδε δ' αὐτὸν ἄστρ-

νομούμενον καὶ Τίμων, καὶ ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπαινεῖ αὐτὸν, λέγων,

Οἷόν θ' ἐπὶ Θάλητα σοφῶν σοφόν, ἀστρονόμημα.

Τὰ δὲ γεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ φησὶ Λόβων ὁ Ἀργεῖος εἰς ἔπη τείνειν διακόσια. Ἐπιγεγράφθαι δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς εἰκόνης τάδε,

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος Ἴας θρέψασ' ἀνέδειξεν
Ἀστρολόγον πάντων πρεσβύτατον σοφία.

ΙΧ. 35. Τῶν δὲ ἄδομένων αὐτοῦ τάδε εἶναι,
Οὐ τι τὰ πολλὰ γ' ἔπη φρονίμην ἀπεφήνατο δόξαν.

Ἐν τι μάτευε σοφόν, ἔν τι κεδνὸν αἰροῦ.

Λύσεις γὰρ ἀνδρῶν κωτίλων γλώσσας ἀπεραντολόγους.

Φέρεται δὲ ἀποφθέγματα αὐτοῦ τάδε. Πρεσβύτατον τῶν ὄντων, θεός· ἀγέννητον γάρ. Κάλλιστον, κόσμος· ποίημα γὰρ θεοῦ. Μέγιστον, τόπος· ἅπαντα γὰρ χωρεῖ. Τάχιστον, νοῦς· διὰ παντός γὰρ τρέχει. Ἰσχυρότατον ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων. Σοφώτατον, χρόνος· ἀνευρίσκει γὰρ πάντα. Οὐδὲν ἔφη τὸν θάνατον διαφέρειν τοῦ ζῆν. Σὺ οὖν, ἔφη τις, διὰ τί οὐκ ἀποθνήσκεις; Ὅτι, ἔφη, οὐδὲν διαφέρει. Πρὸς τὸν πυθόμενον, τί πρότερον ἐγεγόνει, νύξ ἢ ἡμέρα; Ἡ νύξ, ἔφη, μιᾶ ἡμέρα πρότερον. Ἡρώτησέ τις αὐτὸν, εἰ λήθοι θεοὺς ἄνθρωπος ἀδικῶν. Ἀλλ' οὐδέ τι διανοούμενος, ἔφη. Πρὸς τὸν μοιχὸν, ἐρόμενον εἰ ἀπίσει μὴ μεμοιχευκέναι, Οὐ χεῖρον, ἔφη, χείρας ἐπιτορκία. Ἐρωτηθεὶς, τί δύσκολον; ἔφη, τὸ ἐπιτὸν γινῶναι· τί δὲ εὐκόλον; τὸ ἄλλω ὑποτίθεσθαι.

Τί ἥδιστον; τὸ ἐπιτυχάνειν. Τί τὸ θεῖον; τὸ μήτε ἀρχὴν ἔχον, μήτε τελευτήν. Τί δύσκολον εἶη τεθεαμένος; γέροντα, ἔφη, τύραννον. Πῶς ἂν τις ἀτυχίαν ῥᾶστα φέροι; εἰ τοὺς ἐχθροὺς χειρὸν πράσσοντας βλέποι. Πῶς ἂν ἄριστα καὶ δικαιοτάτα βιώσασαιμεν; ἐὰν ἂ τοῖς ἄλλοις ἐπιτιμᾶμεν, αὐτοὶ μὴ δρωμέν. 37. Τίς εὐδαίμων; ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγιῆς, τὴν δὲ τύχην εὖπορος, τὴν δὲ ψυχὴν εὐπαιδευτος. Φίλων παρόντων καὶ ἀπόντων μεμνησθαι φησι. Μὴ τὴν ὄψιν καλλωπίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν εἶναι καλόν. Μὴ πλούτει, φησὶ, κακῶς, μηδὲ διαβαλλέτω σε λόγος πρὸς τοὺς πίστεως κεκοινωνηκότας. Οὓς ἂν ἐράνους εἰσενέγκῃς, φησὶ, τοῖς γονεῦσι, τοὺς αὐτοὺς προσδέχου καὶ παρὰ τῶν τέκνων. Τὸν Νεῖλον εἶπε πληθύνειν ἀνακοπτομένων τῶν ῥευμάτων ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἐναντίων ὄντων.

X. Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς, γεγεννησθαι αὐτὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τριακοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος. 38. Ἐτελεύτησε δ' ἐτῶν ἑβδομήκοντα ὀκτώ, ἢ (ὡς Σωσικράτης φησὶν) ἑννεήκοντα. Τελευτῆσαι γὰρ ἐπὶ τῆς πεντηκοστῆς ὀγδῆς Ὀλυμπιάδος, γεγονότα κατὰ Κροῖσον, ᾧ καὶ τὸν Ἄλυν ὑποσχέσθαι ἄνευ γεφύρας περάσαι, τὸ ῥεῖθρον παρὰ τρέψαντα.

XI. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Θαλαῖ (καθὰ φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις) πέντε. Ἔνν πρῶτος, ῥήτωρ Καλαντιανὸς, κακόζηλος. Δεύτερος, ζωγράφος, Σικυώνιος, μεγαλοφυής. Τρίτος ἀρχαῖος πάνυ, κατὰ Ἡσίοδον, καὶ Ὅμηρον, καὶ Λυκούργον. Τέταρτος, οὗ μέμνηται Δοῦρις ἐν τῷ περὶ ζωγραφίας.

Πέμπτος, νεώτερος, ἄδοξος, οὗ μνημονεύει Διονύσιος ἐν Κριτικοῖς

XII. 39. Ὁ δ' οὖν σοφὸς ἐτελεύτησεν ἀγῶνα θεώμενος γυμνικόν, ὑπὸ τε καύματος καὶ δίφου καὶ ἀσθενείας, ἤδη γηραιός. Καὶ αὐτοῦ ἐπιγεγραπται τῷ μνήματι.

Ἡ ὀλίγον τόδε σῆμα· τὸ δὲ κλεος οἰρανόμηκες

Τῷ πολυφρονίστῳ τούτῳ Θαλήτης ὄρη.

Ἔστι καὶ παρ' ἡμῶν εἰς αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιγεγραμμάτων, ἢ παμμετρῶ, τοδὶ τὸ ἐπίγραμμα,

Γυμνικὸν αὖ ποτ' ἀγῶνα θεώμενον, Ἥλειε Ζεῦ,

Τὸν σοφὸν ἄνδρα Θαλῆν ἤρπασας ἐκ σταδίου.

Αἰνέω ἔτι μιν ἐγγύς ἀπήγαγες ἢ γὰρ ὁ πρέσβης

Οἰκέθ' ὄρεῖν ἀπὸ γῆς ἀστερας ἠδύνατο.

XIII. 40. Τούτου ἐστὶ τὸ Γνώθι σαυτὸν· ὅπερ Ἀντισθένης ἐν ταῖς διαδοχαῖς φημανόης εἶναι φησὶν, ἐξειδιωποιησασθαι δὲ αἰτὸ Χείλωνα.

XIV. Περὶ δὴ τῶν ἐπιτά (ἄξιον γὰρ ἐνταῦθα καθολικῶς, καὶ κείνων ἐπιμινησθῆναι) λόγοι φέρονται τοιοῦτοι. Διῶμων ὁ Κυρηναῖος, γεγραπῶς περὶ τῶν φιλοσόφων, πᾶσιν ἐγκαλεῖ, μάλιστα δὲ τοῖς ἐπιτά. Ἀναξιμένης δὲ φησι πάντας ἐπιθεῖσθαι ποιητικῆς. Ὁ δὲ Δικαίμαρχος οὔτε σοφοὺς, οὔτε φιλοσόφους φησὶν αἰτούς γεγονέναι, συνετοὺς δὲ τινὰς καὶ νομοθετικούς. Ἀρχέτιμος τε ὁ Σιρακούσιος ὁμιλίαν αὐτῶν γέγραφε παρὰ Κυψέλω, ἢ καὶ αὐτός φησι περιτεχεῖν· Εὐφορος δὲ παρὰ Κροίσῳ, πλὴν Θαλοῦ. Φασὶ δὲ τινὰς καὶ ἐν Πανωνίῳ, καὶ ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἐν Σάφοις συνελθεῖν αὐτούς. **41.** Διαφωνοῦνται

δὲ καὶ ἀποφάσεις αὐτῶν, καὶ ἄλλου ἄλλο φασὶν εἶναι· ὡς ἐκεῖνο,

³ *Ἦν Λακεδαιμόνιος Χείλων σοφός, ὃς τὰδ' ἔλεξε,*

Μηδὲν ἄγαν, καιρῷ πάντα πρόσεσι καλά.

Στασιάζεται δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Λεάνδριος μὲν γὰρ ἀντὶ Κλεοβούλου καὶ Μύσωνος Λεώφαντον Γορσιάδα, Λεβέδιον ἢ Ἐφίσιον, ἐγκρίνει, καὶ Ἐπιμενίδην τὸν Κρήτα. Ἠλάτων δ' ἐν Πρωταγόρᾳ, Μύσωνα ἀντὶ Περιάνδρου. Εὐφορος δὲ ἀντὶ Μίσωνος Ἀνάχαρσιν. Οἱ δὲ καὶ Πυθαγόραν προσγράφουσι. Δικαίαρχος δὲ τέσσαρας ὠμολογημένους ἡμῖν παραδίδωσι Θαλῆν, Βίαντα, Πιττακὸν, Σόλωνα. Ἄλλους δὲ ὀνομάζει ἐξ, ὧν ἐκλέξασθαι τρεῖς, Ἀριστόδημον, Πάμφιλον, Χείλωνα Λακεδαιμόνιον, Κλεόβουλον, Ἀνάχαρσιν, Περιάνδρον. Ἐνιοὶ προστιθέασιν Ἀκουσίλαον, Κάβα ἢ Σκάβρα, Ἀργεῖον. 42. Ἐρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν σοφῶν, ἐπτακαίδεκά φησιν· ὧν τοὺς ἐπὶ ἄλλους ἄλλως αἰρεῖσθαι. εἶναι δὲ, Σόλωνα, Θαλῆν, Πιττακὸν, Βίαντα, Χείλωνα, Κλεόβουλον, Περιάνδρον, Ἀνάχαρσιν, Ἀκουσίλαον, Ἐπιμενίδην, Λεώφαντον, Φερεκύδην, Ἀριστόδημον, Πυθαγόραν, Λάσον Χαρμαντίδου ἢ Σισυμβρίνου, ἢ, ὡς Ἀριστόξενος, Χαβρίνου, Ἐρμιονέα, Ἀναξαγόραν. Ἰππύβοτος δ' ἐν τῇ τῶν φιλοσόφων ἀναγραφῇ· Ὀρφεία, Λίνον, Σόλωνα, Περιάνδρον, Ἀνάχαρσιν, Κλεόβουλον, Μύσωνα, Θαλῆν, Βίαντα, Πιττακὸν, Ἐπίχαρμον, Πυθαγόραν.

XV. Φέρονται δὲ καὶ τοῦ Θαλοῦ ἐπιστολαὶ αἶδα.

Θαλῆς Φερεκύδει.

43. Πυνθάνομαί σε πρώτον Ἰώνων μέλλειν λό-

γους ἀμφὶ τῶν θείων χρημάτων εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκφαίνειν. Καὶ τάχα μὲν ἡ γνώμη τοι δικαίη, ἐς τὸ ξυγνὸν καταθέσθαι γραφήν, μᾶλλον ἢ ἐφ' ὁποιοισοῦν ἐπιτρέπειν χρῆμα εἰς οὐδὲν ὄφελος. Εἰ δὴ τοι ἡδῖον, ἐθέλω γενέσθαι λεσχηνωτῆς περὶ ὀτέων γράφεις· καὶ ἦν κελεύης, παρὰ σε ἀφίξομαι ἐς Σύρον. Ἡ γὰρ ἄν οὐ φρενήρεις εἶημεν ἐγὼ τε καὶ Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, πλώσαντες μὲν ἐς Κρήτην κατὰ τὴν κείθι ἱστορίην, πλώσαντες δὲ ἐς Αἴγυπτον, ὁμιλήσαντες τοῖς ἐκείνη ὅσοι ἱερεῖς τε καὶ ἀστρονόμοι, παρὰ σε δὲ μὴ πλώσαιμεν. Ἦξει γὰρ καὶ ὁ Σόλων, ἦν ἐπιτρέπης. 44. Σὺ μὲν τοι χωροφιλέων, ὀλίγα φοιτεῖς ἐς Ἰωνίην, οὐδὲ σε πόθῃ ἴσχει ἀνδρῶν ξείνων· ἀλλὰ, ὡς ἔλπομαι, ἐνὶ μούνῳ χρήματι πρόσκειαι, τῇ γραφῇ. Ἡμεῖς δὲ οἱ μηδὲν γράφοντες περιχωρέομεν τὴν τε Ἑλλάδι καὶ Ἀσίην.

XVI. Θαλῆς Σόλωνι.

Ἐπαποσιὰς ἐξ Ἀθηναίων, δοκέεις ἄν μοι ἀρμοδιώτατα ἐν Μιλήτῳ οἶκον ποιέσθαι παρὰ τοῖς ἀποικοῖς ὑμέων. Καὶ γὰρ ἐνταῦθά τοι δεινὸν οὐδέν. Εἰ δὲ ἀσχαλήσεις ὅτι καὶ Μιλήσιοι τυραννεόμεθα· ἐχθαίρεις γὰρ πάντας αἰσυμνήτας) ἀλλὰ τέρποιο ἄν σὺν τοῖς ἐταίροις ἡμῖν καταβιούς. Ἐπέστειλε δὲ σοι καὶ Βίης ἦκειν ἐς Πριήνην· σὺ δὲ εἰ προσηνέστερόν τοι τὸ Πριηνέων ἄστῳ κείθι οἰκίειν, καὶ αὐτοὶ παρὰ σε οἰκήσομεν.

CAPUT II.

SOLON.

I. 45. Σόλων Ἐξηκεστίδου Σαλαμίνιος, πρῶτον μὲν τὴν σεισάχθειαν εἰσηγήσατο Ἀθηναίοις. Τὸ δὲ ἦν λύτρωσις σωμάτων τε καὶ κτημάτων. Καὶ γὰρ ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο, καὶ πολλοὶ δι' ἀπορίαν ἐθήτενον. Ἐπιὰ δὲ ταλάντων ὀφειλομένων αὐτῷ πατρῶων, συνεχώρησε πρῶτος, καὶ τοὺς λοιποὺς τὸ ὅμοιον προὔτρεψε πρῶξαι. Καὶ οὗτος ὁ νόμος ἐκλήθη σεισάχθεια· φανερόν δὲ, διὰ τί. Ἐπειτα τοὺς λοιποὺς νόμους ἔθηκεν, οὓς μακρὸν ἂν εἶη διεξιέναι, καὶ ἐς τοὺς ἄξονας κατέθετο.

II. 46. Τὸ δὲ μέγιστον, τῆς πατρίδος αὐτοῦ Σαλαμῖνος ἀμφισβητουμένης ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων, καὶ πολλάκις τῶν Ἀθηναίων ἐπταικότων ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ ψηφισαμένων, εἴ τις ἔτι συμβουλεύσει περὶ Σαλαμῖνος μάχεσθαι, θανάτῳ ζημιουῖσθαι· οὗτος μαίνεσθαι προσποιησάμενος, καὶ στεφανωσάμενος, εἰσέπεσεν εἰς τὴν ἀγοράν· ἐνθα τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέγνω διὰ τοῦ κήρυκος τὰ συντείνοντα περὶ Σαλαμῖνος ἐλεγεία, καὶ παρώρησεν αὐτούς. Καὶ αὐθις πρὸς τοὺς Μεγαρέας ἐπολέμησαν, καὶ ἐνίκων διὰ Σόλωνα. 47. Ἦν δὲ τὰ ἐλεγεία τὰ μάλιστα καθαρὰμένα τῶν Ἀθηναίων, ταῦτα·

Εἶην δὴ τότε ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτης
 Ἄντι γ' Ἀθηναίου, πατρίδ' ἀμειψάμενος.
 Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἦδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο.
 Ἄττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμῖν' ἀφέντων·

εἶτα,

Ἴομεν εἰς Σαλαμίνα μαχησόμενοι περὶ νήσου

Ἴμερτῆς, χαλεπὸν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι.

Ἐπεισε δὲ αὐτούς καὶ τὴν ἐν Θράκῃ Χερρόνησον προσκλήσασθαι. 48. Ἴνα δὲ μὴ δοκοῖη βία μόνον, ἀλλὰ καὶ δίκη τὴν Σαλαμίνα κεκτῆσθαι, ἀνασκάψας τινὰς τάφους, ἔδειξε τοὺς νεκροὺς πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους, ὡς ἦν ἔθος θάπτειν Ἀθηναίοις· ἀλλὰ καὶ αὐτούς τοὺς τάφους πρὸς ἑω βλέποντας, καὶ ἀπὸ τῶν δήμων τοὺς χρηματισμοὺς ἐγκεχαραγμένους, ὅπερ ἦν ἴδιον Ἀθηναίων. Ἐνιοὶ δὲ φασὶ καὶ ἐγγράψαι αὐτὸν εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὀμήρου μετὰ τὸν

Δίας δ' ἐκ Σαλαμίνας ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,

Στῆσε δ' ἀγῶν, ἴν' Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγ-
γες.

III. Τοῦ δὴ λοιποῦ προσεῖχον αὐτῷ ὁ δῆμος, καὶ ἠδέως καὶ τυραννεῖσθαι ἤθελον παρ' αὐτοῦ. 49. Ὁ δὲ οὐχ εἶλετο, ἀλλὰ καὶ Πεισιστράτον τὸν συγγενῆ, καθά φησι Σωσικράτης, προαισθόμενος, τὸ ἐφ' ἑαυτῷ διεκώλυσεν. Ἦξας γὰρ εἷς τινα ἐκκλησίαν μετὰ Θάρακος καὶ ἀσπίδος, προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ἐπίθειν τοῦ Πεισιστράτου· καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ βοηθεῖν ἔτοιμος εἶναι· λέγων ταῦτα· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν μὲν σοφώτερος, τῶν δὲ ἀνδρειότερός εἰμι· σοφώτερος μὲν τῶν τὴν ἀπάτην Πεισιστράτου μὴ συνιέντων· ἀνδρειότερος δὲ τῶν ἐπισταμένων μὲν, διὰ δέος δὲ σιωπῶντων. Καὶ ἡ βουλή, Πεισιστρατίδαι ὄντες, μαινέσθαι ἔλεγον αὐτόν. Ὄθεν εἶπε ταυτί·

Δεῖξει δὴ μανίην μὲν ἐμὴν βαιὸς χρόνος ἀστοῖς,

Δεῖξει ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης.

50. Τὰ δὲ περὶ τῆς τοῦ Πεισιστράτου τυραννίδος ἐλεγεία, προλέγοντος αὐτοῦ, ταῦτα ἦν,

Ἐκ νεφέλης φέρεται χιόνος μένος ἠδὲ χαλάζης,

Βροντή τ' ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.

Ἄνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται· εἰς δὲ
μονάρχου

Δῆμος αἰδρεῖν δουλοσύνην ἔπεσεν.

IV. Ἦδη δὲ αὐτοῦ κρατοῦντος οὐ πείθων, ἔθηκε ἰὰ ὄπλα πρὸ τοῦ στρατηγίου, καὶ εἰπὼν, ὦ πατρίς, βεβοήθηκά σοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰς Κύπρον· καὶ πρὸς Κροῖσον ἦλθεν. Ὅτε καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Τίς σοι ἰδοκεῖ εὐδαίμων; Τέλλος, ἔφη, Ἀθηναῖος, καὶ Κλέοβις καὶ Βιτων, καὶ τὰ θρυλλούμενα. 51. Φασὶ δὲ τινες, ὅτι κοσμήσας ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος παντοδαπῶς, καὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον, ἤρετο αὐτὸν, εἴ τι θεάμα κάλλιον τεθέαται; Ὁ δὲ, ἀλεκτρούνας, εἶπε, φασιανούς, καὶ ταῶς· φυσικῶ γὰρ ἄνθει κεκόσμηται, καὶ μυρίῳ καλλίονι. Ἐκεῖθεν τε ἀπαλλαγείς, ἐγένετο ἐν Κιλικίᾳ, καὶ πόλιν ᾤκισεν, ἣν ἀπ' αὐτοῦ Σόλους ἐκάλεσεν. Ὀλίγους τὲ τινὰς τῶν Ἀθηναίων ἐγκατώκισεν, οἱ τῷ χρόνῳ τὴν φωνὴν ἀποξενωθέντες σολοικίζειν ἐλέχθησαν. Καὶ εἰσὶν οἱ μὲν ἐνθεν Σολεῖς· οἱ δ' ἀπὸ Κύπρου, Σόλιοι.

V. Ὅτε τὸν Πεισιστράτον ἔμαθεν ἤδη τυραννεῖν, τάδε ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους·

52. Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέραν κακότητα,

Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε.

Ἄντοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε, φύσια δόντες,

Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.

Ἐμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἔχνησι βαίνει,
Σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.

Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὄρατε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀν-
δρός·

Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

Καὶ οὗτος μὲν ταῦτα.

VI. Πεισίστρατος δ' αὐτῷ φεύγοντι τοῦτον ἐπι-
στέλλει τὸν τρόπον·

Πεισίστρατος Σόλωνι.

53. Οὔτε μόνος Ἑλλήνων τυραννίδι ἐπεθέμην,
οὔτε ὡς οὐ προσῆκόν μοι, γένους ὄντι τῶν Κοδριδῶν.
Ἀνέλαβον γὰρ ἐγὼ ἃ ὁμόσαντες Ἀθηναῖοι παρέξιν
Κόδρω τε καὶ τῷ ἐκείνου γένει, ἀφείλοντο. Τὰ δ'
ἄλλα ἁμαρτάνω οὐδὲν, ἢ περὶ θεοῦς, ἢ περὶ ἀνθρώ-
πους, ἀλλὰ καθότι σὺ διέθηκας τοὺς θεσμούςς
Ἀθηναίοις, ἐπιτροπῶ πολιτεύειν. Καὶ ἄμεινόν τε
πολιτεύουσιν, ἢ κατὰ δημοκρατίαν· ἐγὼ γὰρ οὐδένα
ὑβρίζειν· καὶ ὁ τύραννος ἐγὼ οὐ πλεῖόν τι φέρομαι
τάξιώματος καὶ τῆς τιμῆς, ὅποια δὲ καὶ τοῖς πρὶν
βασιλεῦσιν ἦν τὰ ῥητὰ γέρα. Ἀπάγει δὴ ἕκαστος
Ἀθηναίων τοῦ αὐτοῦ κλήρου δεκάτην, οὐκ ἐμοὶ, ἀλ-
λὰ ὀπόθεν ἔσται ἀναλοῦν εἰς τε θυσίας τὰς δημοτε-
λεῖς, καὶ εἴτι ἄλλο τῶν κοινῶν, καὶ ἦν ὁ πόλεμος ἡμᾶς
καταλάβῃ. 54. Σοὶ δ' ἐγὼ οὔτε μέμφομαι μηνύ-
σαντι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. Εὐνοία γὰρ τῆς πόλεως
μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ ἐμὸν ἔχθος ἐμήνυες· ἔτι τε ἁμαθία
τῆς ἀρχῆς, ὅποιαν τινὰ ἐγὼ καταστήσομαι. Ἐπεὶ
μαθῶν, τάχα ἂν ἠνέσχου καθισταμένου, οὐδὲ ἔφυγες.
Ἐπᾶνιδι τοίνυν οἴκιαδε, πιστεύων μοι καὶ ἀνωμότω,

ἄχαρι μηδὲν πείσεσθαι Σόλωνα ἐκ Πεισιστράτου. Ἴσθι γὰρ, μηδὲ ἄλλον τινὰ πεπονθέναι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν. Ἦν ἀξιώσης τῶν ἐμῶν φίλων εἶς εἶναι, ἔυη ἂνὰ πρώτους· οὐ γάρ τι ἐν σοὶ ἐνορῶ δολερὸν ἢ ἄπιστον. Εἴτε ἄλλως Ἀθήνησιν οἰκεῖν, ἐπιτετραπέται ἡμῶν δὲ εἵνεκα μὴ ἐστέρησο τῆς πατρίδος. Ταῦτα μὲν Πεισιστρατος.

VII. Σόλων δὲ ὄρον ἀνθρωπίνου βίου φησὶν ἔτι ἐβδομήκοντα. 55. Δοκεῖ δὲ καὶ κάλλιστα νομοθετῆσαι· Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας, ἄτιμος ἔστω. Ἀλλὰ καὶ ὁ τὰ πατρῶα κατεδηδοκῆς, ὁμοίως· καὶ ὁ ἀργὸς ὑπεύθυνος ἔστω παντὶ τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι. Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Νικίου Δράκοντά φησι γεγραφέναι τὸν νόμον, Σόλωνα δὲ τεθεικέναι. Τὸν τε ἡταιρηκότα εἶργειν τοῦ βήματος.

VIII. Συνέστειλε δὲ καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἐν ἀγῶνι ἀθλητῶν, Ὀλυμπιονίκη μὲν τάξας πεντακοσίας δράχμας, Ἴσθμιονίκη δὲ ἑκατὸν, καὶ ἀνόλογον ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἀπειρόκαλον γὰρ ἐξαίρειν τὰς τούτων τιμὰς· ἀλλ' ἄμεινον ἐκείνων τῶν ἐν πολέμοις τελευτησάντων, ὧν καὶ τοὺς υἱοὺς δημοσίᾳ δεῖν τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι. 56. Ὅθεν καὶ ἐξήλουν καλοὶ κᾶγαθοὶ γίνεσθαι κατὰ πόλεμον· ὡς Πολύζηλος, ὡς Κυναίγειρος, ὡς Καλλίμαχος, ὡς σύμπαντες οἱ Μαραθωνομάχοι. Ἔτι δ' Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων καὶ Μιλτιάδης, καὶ μυρίοι ὅσοι. Ἀθληταὶ δὲ καὶ ἀσκούμενοι, πολυδάπανοι· καὶ νικῶντες, ἐπιζήμιοι. Καὶ στεφανοῦνται κατὰ τῆς πατρίδος μᾶλλον, ἢ κατὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν· γέροντές τε γενόμενοι, κατὰ τὸν Εὐριπίδην,

Τρίβωνος ἐκλείποντες οἴχονται κρόκας.

Ὅπερ συνιδῶν ὁ Σόλων μετρίως αὐτοὺς ἀπεδέξατο.

IX. Κάλλιστον δὲ κᾶκεῖνο, Τὸν ἐπίτροπον τῆ τῶν ὀρφανῶν μητρὶ μὴ συνοικεῖν· μηδ' ἐπιτροπεύειν, εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχεται, τῶν ὀρφανῶν τελευτησάντων. 57. Κᾶκεῖνο, Δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγίδα φυλάττειν τοῦ πραθέντος δακτυλίου. Καὶ εἰάν ἓνα ὀφθαλμὸν ἔχοντος ἐκκόπη τις, ἀντεκκόπτειν τοὺς δύο. Ἄ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλη· εἰ δὲ μὴ, θάνατος ἢ ζημία. Τῷ ἄρχοντι, ἂν μεθύων ληφθῆ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. Τὰ τε Ὀμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψωδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον. Μᾶλλον οὖν Σόλων, Ὀμηρον ἐφώτισεν, ἢ Πεισίστρατος, ὧς φησι Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. Ἦν δὲ μάλιστα τὰ ἔπη ταυτί,

Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, καὶ τὰ ἐξῆς.

Πρῶτος δὲ Σόλων τὴν τριακάδα, ἔνην καὶ νέαν ἐκάλεσεν. 58. Καὶ πρῶτος τὴν συναγωγὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων ἐποίησεν, εἰς τὸ συνειπεῖν· ὡς Ἀπολλόδωρος φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ νομοθετῶν. Ἀλλὰ καὶ τῆς σιάσεως γενομένης, οὔτε μετὰ τῶν ἐξ ἄστεος, οὔτε μετὰ τῶν πεδιέων, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τῶν παραλίων ἐτάχθη.

X. Ἐλεγε δὲ τὸν μὲν λόγον εἶδωλον εἶναι τῶν ἔργων. Βασιλέα δὲ, τὸν ἰσχυρότατον τῆ δυνάμει· τοὺς δὲ νόμους τοῖς ἀραχνίοις ὁμοίους· καὶ γὰρ ἐκεῖνα, εἰάν μὲν ἐμπέσῃ τι κοῦφον καὶ ἀσθενές, στέγειν· εἰάν δὲ μεῖζον, διακόψαν οἴχεσθαι. Ἐφασκέ τε, σφραγιζεσθαι δεῖν τὸν μὲν λόγον σιγῆ, τὴν δὲ σιγὴν καιροῦ. 59. Ἐλεγε δὲ τοὺς παρὰ τοῖς τυράννοις δυναμένους,

παραπλησίους εἶναι ταῖς ψήφοις ταῖς ἐπὶ τῶν λογι-
σμῶν. Καὶ γὰρ ἐκείνων ἐκάστην ποτὲ μὲν πλείω ση-
μαινειν, ποτὲ δὲ ἥττω· καὶ τούτων τοὺς τυράννους
ποτὲ μὲν ἕκαστον μέγαν ἄγειν καὶ λαμπρὸν, ποτὲ δὲ
ἄτιμον. Ἐρωτηθεῖς, διὰ τί κατὰ πατροκτόνου νόμον
οὐκ ἔθηκε; διὰ τὸ ἀπελπίσαι, ἔφη. Πῶς τε ἠκιστα
ἀδικοῖεν οἱ ἄνθρωποι; εἰ ὁμοίως, ἔφη, ἄχθονται
τοῖς ἀδικουμένοις οἱ μὴ ἀδικούμενοι. Καὶ τὸν μὲν
κόρον ὑπὸ τοῦ πλούτου γενναῖσθαι, τὴν δὲ ὕβριν
ὑπὸ τοῦ κόρου.

XI. Ἠξίωσε τε Ἀθηναίους τὰς ἡμέρας κατὰ σε-
λήνην ἄγειν. Καὶ Θέσπιν ἐκώλυσε τραγωδίας ἄγειν
τε καὶ διδάσκειν, ὡς ἀνωφελῆ τὴν ψευδολογίαν. 60.
“Ὅτ’ οὖν Πεισίστρατος ἑαυτὸν κατέτρωσεν, ἐκεῖθεν μὲν
ἔφη ταῦτα φύναι.

XII. Τοῖς τε ἀνθρώποις συνεβούλευσεν (ὡς
φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ τῶν φιλοσόφων αἰρέ-
σεων) τάδε, Καλοκᾶγαθίαν ὄρκου πιστοτέραν ἔχε.
Μὴ ψεύδου. Τὰ σπουδαῖα μελέτα. Φίλους μὴ ταχὺ
κτῶ· οὓς δ’ ἂν κτήσῃ, μὴ ἀποδοκίμαζε. Ἄρχε, πρῶ-
τον μαθὼν ἄρχεσθαι Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα,
ἀλλὰ τὰ κάλλιστα. Νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ. Μὴ κα-
κοῖς ὁμίλει. Θεοὺς τίμα. Γονέας αἰδοῦ.

XIII. Φασὶ δ’ αὐτὸν καὶ Μιμνέρμου γράψαντος,
Αἶ γὰρ ἄτερ νόσων τε καὶ ἀργαλέων μελεδῶνων
Ἐξηκονταετή μοῖρα κίχιοι θανάτου.

61. ἐπιτιμῶντα αὐτῷ εἰπεῖν,

Ἄλλ’ εἴ μοι κᾶν νῦν ἔτι πείσεις, ἔξελε τοῦτο·

Μηδὲ μέγαιρ’, ὅτι σεῦ τοῖον ἐπεφρασάμην·

Καὶ μεταποίησον λιγέως ταδί, ὧδε δ’ ἄειδε,

Ὀγδωκονταετη μοῖρα κίχοι θανάτου.

XIV. Τῶν δὲ ἀδομένων αὐτοῦ ἐστι τάδε,

Ἰεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,

Ὅρα μὴ κρυπτόν ἔγχος ἔχων

Κραδίη, φαιδρῶ προσενέπη προσώπῳ,

Γλῶσσα δὲ οἱ διχόμυθος

Ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνή.

Ἰέγραφε δὲ δῆλον μὲν ὅτι τοὺς νόμους, καὶ δημηγορίας δὲ καὶ εἰς ἑαυτὸν ὑποθήκας, ἔλεγεῖα, καὶ τὰ περὶ Σαλαμῖνος καὶ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας, ἔπη πεντακισχίλια, καὶ ἰάμβους καὶ ἐπωδοὺς.

XV. 62: Ἐπὶ δὲ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ ἐπιγέγραπται τόδε,

Ἢ Μήδων ἄδικον παύσασ' ὕβριν, ἦδε Σόλωνα

Τόνδε τεκνοῖ Σαλαμῖς θεσμοθέτην ἱερόν.

Ἰκμαζε μὲν οὖν περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν ἔκτην Ὀλυμπιάδα, ἧς τῷ τρίτῳ ἔτει ἤρξεν Ἀθηναίων, καθά φησι Σωσικράτης· ὅτε καὶ τίθησι τοὺς νόμους. Ἐτελεύτησε δ' ἐν Κύπρῳ, βιούς ἔτη ὀγδοήκοντα· τοῦτον ἐπισκήψας τοῖς ἰδίοις τὸν τρόπον, ἀποκομίσει αὐτοῦ τὰ ὄστα εἰς Σαλαμῖνα, καὶ τεφρώσαντας εἰς τὴν χώραν σπεῖραι. Ὅθεν καὶ Κρατῖνος ἐν τοῖς Χείρακί φησιν, αὐτὸν ποιῶν λέγοντα,

Οἰκίω δὲ νῆσον, ὡς μὲν ἀνθρώπων λόγος

Ἐσπαρμένος κατὰ πᾶσαν Αἴαντος πόλιν.

63. Ἔστι δὲ καὶ ἡμέτερον ἐπίγραμμα ἐν τῇ προειρημένη παμμέτρῳ, ἐνθα καὶ περὶ πάντων τῶν τελευτησάντων ἐλλογίμων διείλεγμα παντὶ μέτρῳ, καὶ ῥυθμῶ, ἐπιγράμμασι καὶ μέλεσιν, ἔχον οὕτως,

Σῶμα μὲν ἦρε Σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ Κύπριον πῦρ

Ὅσα δ' ἔχει Σαλαμίς, ὧν κόνις ἀστιάχυνες.
 Ψυχὴν δ' ἄξονες εὐθύς ἐς οὐρανὸν ἤγαγον. **Εὖ**
 γὰρ

Θῆκε νόμους αὐτοῖς, ἄχθρα κουφότατα.

XVI. Ἀπεφθέγγεατο δὲ, φασὶ, Μηδὲν ἄγαν. Καὶ αὐτόν φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν, ἐπειδὴ δακρυοὶ τὸν παῖδα τελευτήσαντα (ὃν ἡμεῖς οὐ παρειλήφαμεν) πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἄλλ' οὐδὲν ἀνύττεις, εἰπεῖν, Δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο δακρύω, ὅτι οὐδὲν ἀνύττω.

XVII. Φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπιστολαὶ αἶδε.

Σόλων Περιάνδρω.

64. Ἐπαγγέλλεις μοι πολλοὺς τοι ἐπιβουλεύειν. Σὺ δὲ εἰ μὲν μέλλεις ἐκποδῶν ἅπαντας ποιήσεσθαι, οὐκ ἂν φθάνοις. Ἐπιβουλεύσειε δ' ἂν τις καὶ τῶν ἀνυπόπτων· ὁ μὲν δεδιῶς περὶ αὐτῶ, ὁ δὲ σοῦ καταγνοὺς, οὐκ ἔσθ' ὅτι οὐκ ὀρθῶδοῦντος· καὶ τῇ πόλει χάριν κατάθοιτο ἐξευρῶν, ἢ μὴ ὑποπτος εἴης. Ἄριστον μὲν οὖν ἦν ἀπέχεσθαι, ἵνα τῆς αἰτίας ἀπαλλαγείης. Εἰ δὲ πάντως τυραννητέον, φροντίζειν ὅπως τὴν ἀλλοδαπὴν δύναμιν μείζονα ἔξεις τῆς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐδεὶς ἔτι τοι δεινός, μηδὲ σὺ ἐκποδῶν τινα ποιῶ.

XVIII. Σόλων Ἐπιμενίδῃ.

Οὔτε οἱ ἐμοὶ θεσμοὶ ἄρα Ἀθηναίους ἐπιπολὺ ὀνήσειν ἔμελλον, οὔτε σὺ καθήρας τὴν πόλιν ὤνησας. Τό τε γὰρ θεῖον καὶ οἱ νομοθέται οὐ καθ' ἑαυτὰ δύνανται ὀνήσαι τὰς πόλεις· οἱ δὲ ἀεὶ τὸ πλῆθος ἄγοντες, ὅπως ἂν γνώμης ἔχωσιν. Οὕτω δὲ καὶ τὸ θεῖον καὶ οἱ νόμοι, εὖ μὲν ἀγόντων, εἰσὶν ὠφέλιμοι·

κακῶς δὲ ἀγόντων, οὐδὲν ὠφελοῦσιν. 65. Οὐδ' οἱ ἐμοὶ ἀμείνους εἰσὶ, καὶ ὅσα ἐγὼ ἐνομοθέτησα. Οἱ δ' ἐπιτρέποντες τὸ κοινὸν ἔβλαπτον, οἱ οὐκ ἐγένοντο ἐμποδῶν Πεισιστράτῳ ἐπιθέσθαι τυραννίδι. Οὐδὲ ἐγὼ προλέγων πιστὸς ἦν· ἐκεῖνος δὲ πιστότερος, κολλακεύων Ἀθηναίους, ἐμοῦ ἀληθεύοντος. Ἐγὼ δὲ θήμενος πρὸ τοῦ σιρατηγίου τὰ ὄπλα, εἶπον, τῶν μὲν μὴ αἰσθανομένων Πεισίστρατον τυραννησειοντα, εἶναι ξυνετώτερος, τῶν δὲ ὀκνούντων ἀμύνασθαι ἀλκιμώτερος. Οἱ δὲ μανίαν Σόλωνος καταγίνωσκον. Τελευτῶν δὲ ἐμαρτυράμην, ὦ πατρίς, οὗτος μὲν Σόλων, ἔτοιμός τοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀμύνειν· τοῖς δ' αὖ καὶ μαίνεσθαι δοκῶ. Ὡστε ἄπειμί οἱ ἐκ μέσου, ὁ μόνος ἐχθρὸς Πεισιστράτου. Οὗτοι δὲ καὶ δορυφοροῦντων αὐτὸν, εἴτι βούλονται. Ἴσθι γὰρ τὸν ἄνδρα, ὃ ἐταῖρε, δεινότητα ἀψάμενον τῆς τυραννίδος. 66. Ἡρξάτο μὲν δημαγωγεῖν· εἶτα δὲ ἑαυτῷ τραύματα ποιήσας, παρελθὼν ἐπ' Ἡλιαίαν ἐβόα, φάμενος πεπονθέναι ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· καὶ φύλακας ἡξίου παρασχεῖν οἱ τετρακοσίους τοὺς νεωτάτους. Οἱ δὲ ἀνηκουστήσαντές μου, παρέσχον τοὺς ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἦσαν κορυνηφόροι. Καὶ μετὰ τοῦτο τὸν δῆμον κατέλυσεν. Ἡ μάτην ἔσπευδον ἀπαλλάξαι τοὺς πένητας αὐτῶν τῆς θητείας, οἷγε δὴ νῦν ξύμπαντες ἐνὶ δουλεύουσι Πεισιστράτῳ.

XIX. Σόλων Πεισιστράτῳ.

Πιστεύω μηδὲν κακὸν ὑπὸ σοῦ πείσεσθαι. Καὶ γὰρ πρὸ τῆς τυραννίδος φίλος σοὶ ἦν, καὶ νῦν οὐ μᾶλλον διάφορος, ἢ τῶν ἄλλων τις Ἀθηναίων, ὅτῳ μὴ ἀρέσκει τυραννίς. Εἴτε δὲ ὑφ' ἐνός ἄρχεσθαι ἀμει-

νον αὐτοῖς, εἴτε δεῖ δημοκρατεῖσθαι, πεπεισθῶ ἢ ἐκά-
τερος γινώσκει. 67. Καί σε φημι πάντων τυράννων
εἶναι βέλτιστον. Ἐπανήκειν δέ μοι Ἀθήναζε οὐ κα-
λῶς ἔχον ὄρω, μὴ μέ τις μίμψηται, εἰ διαθείς Ἀθη-
ναίσι ἰσοπολιτείαν, καὶ παρῶν τυραννεῖν αὐτὸς οὐκ
ἀξιώσας, νῦν ἐπανελθὼν ἀρεσκοίμην οἷς οὐ πράσσεις.

XX. Σόλων Κροίσῳ.

Ἄγαμαί σε τῆς περὶ ἡμᾶς φιλοφροσύνης· καὶ νῆ
τὴν Ἀθηναῖαν, εἰ μὴ περὶ παντός μοι ἦν οἰκεῖν ἐν δη-
μοκρατία, ἐδεξάμην ἂν μᾶλλον τὴν δίαίταν ἔχειν ἐν τῇ
παρά σοι βασιλείᾳ, ἢ Ἀθήνησι, τυραννοῦντος βιαίως
Πεισιστράτου. Ἀλλὰ καὶ ἡδίων ἡμῖν ἢ βιοτιή, ἔνθα
πᾶσι τὰ δίκαια καὶ ἴσα. Ἀφίξομαι δ' οὖν παρά σε,
σπεύδων τοι ξένος γενέσθαι.

C A P U T III.

CHILO.

I. 68. Χείλων Δαμαγήτου, Λακεδαιμόνιος. Οὗτος
ἐποίησεν ἐλεγεία εἰς ἔπη διακόσια, καὶ ἔφασκε πρό-
νοϊαν περὶ τοῦ μέλλοντος λογισμῶ καταληπτὴν, εἶναι
ἀνδρὸς ἀρετήν. Πρὸς τε τὸν ἀδελφὸν δυσφοροῦντα,
ὅτι μὴ ἔφορος ἐγένετο, αὐτοῦ ὄντος, Ἐγὼ μὲν γὰρ
ἐπίσταμαι, εἶπεν, ἀδικεῖσθαι, σὺ δὲ οὐ. Γέγονε δὲ
ἔφορος κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα.
Παμφίλη δὲ φησι, κατὰ τὴν ἕκτην. Καὶ πρῶτον ἔφο-
ρον γενέσθαι ἐπὶ Εὐθυδήμου, ὡς φησι Σωσικράτης.
Καὶ πρῶτος εἰσηγήσατο ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι πα-
ραζευγνύναι. Σάτυρος δὲ Λυκοῦργον. Οὗτος (ὡς

φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ) Ἴπποκράτει θυομένῳ ἐν Ὀλυμπίᾳ, τῶν λεβήτων αὐτομάτων ζεσάντων, συνεβούλευσεν ἢ μὴ γῆμαι, ἢ, εἰ ἔχοι γυναῖκα, ἐκπέμψαι, καὶ παῖδας ἀπείρασθαι.

II. 69. Φασὶ δ' αὐτὸν καὶ Δισώπου πυθέσθαι, ὃ Ζεὺς τί εἶη ποιῶν; Τὸν δὲ φάναι, Τὰ μὲν ὑψηλὰ ταπεινοῦν, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψοῦν. Ἐρωτηθεὶς, τί τι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδευτῶν; ἔφη, Ἐλπίσιν ἀγαθαῖς. Τί δύσκολον; Τὸ τὰ ἀπόρρητα σιωπῆσαι, καὶ σχολὴν εὖ διαθέσθαι, καὶ ἀδικούμενον δύνασθαι φέρειν. Προσέτατε δὲ καὶ ταῦτα· Γλώττης κρατεῖν, καὶ μάλιστα ἐν συμποσίῳ. Μὴ κακολογεῖν τοὺς πλησίον· εἰ δὲ μὴ, ἀκούσεσθαι ἐφ' οἷς λυπήσεσθαι. Μὴ ἀπειλεῖν μηδενὶ· γυναικῶδες γάρ. 70. Ταχύτερον ἐπὶ τὰς ἀτυχίας τῶν φίλων ἢ ἐπὶ τὰς εὐτυχίας πορεύεσθαι. Γάμον εὐτελεῖ ποιεῖσθαι. Τὸν τεθνηκότα μὴ κακολογεῖν. Γῆρας τιμᾶν. Φυλάττειν ἑαυτόν. Ζημίαν αἰρεῖσθαι μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν· ἢ μὲν γὰρ ἅπαξ ἐλύπησε· τὸ δὲ διὰ παντός. Ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγελαῖν. Ἴσχυρόν ὄντα πρῶτον εἶναι, ὅπως οἱ πλησίον αἰδῶνται μᾶλλον, ἢ φοβῶνται. Μανθάνειν τῆς αὐτοῦ οἰκίας καλῶς προστατεῖν. Τὴν γλῶτταν μὴ προτρέχειν τοῦ νοῦ. Θυμοῦ κρατεῖν. Μαντικὴν μὴ ἐχθαίρειν. Μὴ ἐπιθυμεῖν ἀδυνάτων. Ἐν ὁδῷ μὴ σπεύδειν. Λέγοντα μὴ κινεῖν τὴν χεῖρα· μανικὸν γάρ. Νόμοις πείθεσθαι. Ἠρεμία χρησθαι. 71. Τῶν δὲ ἀδομένων αὐτοῦ μάλιστα εὐδοκλήμησεν ἐκεῖνο,

Ἐν λιθίναῖς ἀκόναῖς
ὁ χρυσὸς ἐξετάζεται,

διδούς βάσανον φανεράν ·
 ἐν δὲ χρυσῷ ἀν-
 δρῶν ἀγαθῶν τε κακῶν τε
 νοῦς ἔδωκ' ἔλεγχον.

III. Φασὶ δ' αὐτόν ποτε, γηραιὸν ἤδη ὄντα, εἰ-
 πεῖν ὡς οὐδὲν συνειδείη ἄγνωμον ἑαυτῷ ἐν τῷ βίῳ ·
 διστάζειν δὲ περὶ ἐνός. Κρίνων γάρ ποτε φίλῳ δί-
 κην, αὐτὸς μὲν κατὰ τὸν νόμον, τὸν δὲ φίλον πείσειεν
 ἀποδικάσαι αὐτοῦ, ἵνα ἀμφοτέρω, καὶ τὸν νόμον καὶ
 τὸν φίλον, τηρήσῃ.

IV. Ἐνδοξότατος δὲ μάλιστα παρὰ τοῖς Ἑλλησιν
 ἐγένετο, προειπὼν περὶ Κυθήρων, τῆς νήσου τῆς Λα-
 κωνικῆς. Καταμαθὼν γὰρ τὴν φύσιν αὐτῆς, εἶθε,
 ἔφη, μὴ ἐγεγόνει, ἢ γενομένη καταβυθισθῆναι. Καὶ
 εὖ προὔνοήσατο. 72. Δημάρατος μὲν γὰρ, φυγὰς
 ὧν Λακεδαιμονίων, Ξέρξης συνεβούλευσε τὰς ναῦς
 συνέχειν ἐν τῇ νήσῳ. Καὶ ἐαλώκει ἡ Ἑλλάς, εἰ ἐπέ-
 σθη Ξέρξης. Ἰσχυρόν τε Νικίας ἐπὶ τῶν Πελοπον-
 νησιακῶν καταστρεψάμενος τὴν νήσον, φρουρὰν ἐγ-
 κατέστησεν Ἀθηναίων, καὶ πάμπολλα τοὺς Λακεδαι-
 μονίους κακὰ διέθηκε.

V. Βραχυλόγος τε ἦν· ὄθεν καὶ Ἀρισταγόρας
 ὁ Μιλήσιος τοῦτον τὸν τρόπον Χειλώνειον καλεῖ.
 Βράγχου δὲ εἶναι, ὅς τὸ ἱερόν ἔκτισε τὸ ἐν Βραγχί-
 δαις. Ἦν δὲ γέροντος περὶ τὴν πεντηκοστὴν δευτέραν
 Ὀλυμπιάδα, ὅτε Αἴσωπος ὁ λογοποιὸς ἠκμαζεν.
 Ἐτελεύτησε δ', ὡς φησὶν Ἑρμιππος, ἐν Πίσῃ, τὸν υἱὸν
 Ὀλυμπιονίκην ἀσπασάμενος πυγμῆς. Ἐπαθε δὲ τοῦ-
 το ὑπερβολῇ τε χαρᾶς καὶ ἀσθενείᾳ πολυετίας. Καὶ
 αὐτὸν πάντες οἱ κατὰ τὴν πανήγυριν ἐντιμότερα

παρέπεμψαν. Ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἐπίγραμμα ἡμῶν,

73. Φωσφόρε σοι Πολύδευκες ἔχω χάριν, οὐνεκα
υἱὸς

Χείλωνος πυγμαῆ γλωρὸν ἔλεν κότινον.

Εἶ δ' ὁ πατήρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν
ἠσθεῖς,

Οὐ νεμεσητόν· ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος.

Ἐπὶ δὲ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ ἐπιέγραπται τόδε·

Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων' ἐφύτευσεν,

Ὅς τῶν ἐπὶ σοφῶν πρῶτος ἔφυσσεν σοφίῃ.

VI. Ἀπεφθέγγατο, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. Ἔστιν αὐτοῦ καὶ ἐπιστόλιον τόδε.

Χείλων Περιάνδρω.

Ἐπιστέλλεις ἐμὴν ἀστρατεῖαν ἐπὶ ἐκδάμωσ, ὡς αὐ-
τὸς καὶ ἐξέρποις. Ἐγὼν δὲ δοκέω καὶ τὰ οἰκεῖα σφα-
λερὰ ἤμεν ἀνδρὶ μονάρχῳ, καὶ τῆνον τυράννων εὐδαι-
μονίζω, ὅστις καὶ οἶκοι ἐξ αὐτὸς αὐτοῦ κατθανῆ.

C A P U T IV.

PITTACUS.

I. 74. Πιπτακὸς Τρόφαδίου Μιτυληναῖος. Φησὶ δὲ Δοῦρις, τὸν πατέρα αὐτοῦ Θραῖκα εἶναι. Οὗτος με-
τὰ τῶν Ἀλκαίου γενόμενος ἀδελφῶν, Μίλαγχρον κα-
θεῖλε, τὸν τῆς Δίσβου τύραννον· καὶ περὶ τῆς Ἀχιλ-
λεΐτιδος χώρας μαχομένων Ἀθηναίων καὶ Μιτυλη-
ναίων, ἐστρατήγει μὲν αὐτὸς, Ἀθηναίων δὲ Φρόνων
παγκρατιαστῆς ὀλυμπιονίκης. Συνέθετο δὴ μονο-

μαχῆσαι πρὸς αὐτόν· καὶ δίκτυον ἔχων ὑπὸ τὴν ὀσπίδα, λαθραίως περιέβαλε τὸν Φρύνωνα, καὶ κτείννας, ἀνεσώσατο τὸ χωρίον. Ὅτερον μέντοι φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς διαδικασθῆναι τοὺς Ἀθηναίους περὶ τοῦ χωρίου πρὸς τοὺς Μιτυληναίους, ἀκούοντος τῆς δίκης Περιάνδρου, ὃν καὶ τοῖς Ἀθηναίοις προσκρῖναι.

II. Τότε δ' οὖν τὸν Πιπτακὸν ἰσχυρῶς ἐτίμησαν οἱ Μιτυληναῖοι, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐνεχείρησαν αὐτῷ. Ὁ δὲ δέκα ἔτη κατασχὼν, καὶ εἰς τάξιν ἀγαγὼν τὸ πολίτευμα, κατέθετο τὴν ἀρχὴν, καὶ δέκα ἐπεβίω ἄλλα. Καὶ χάραν αὐτῷ ἀπένειμαν οἱ Μιτυληναῖοι· ὁ δὲ ἱερὰν ἀνήκεν, ἣτις νῦν Πιπτάκειος καλεῖται. Σωσικράτης δὲ φησιν, ὅτι, ὀλίγον ἀποτεμόμενος, ἔφη, Τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς πλεῖον εἶναι. Ἀλλὰ καὶ Κροίσου διδόντος χρήματα οὐκ ἐδέξατο, εἰπὼν ἔχειν ὧν ἐβούλετο διπλάσια· ἄπαιδος γὰρ τὰδελφοῦ τελευτήσαντος κεκληρονομηκέναι.

III. Παμφίλη δὲ φησιν ἐν δευτέρῳ τῶν ὑπομνημάτων, ὡς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τυρρῶαῖον, καθήμενον ἐπὶ κουρείου ἐν Κύμῃ, χαλκεὺς τις πέλεκυν ἐμβαλὼν ἀνέλοι. Τῶν δὲ Κυμαίων πεμψάντων τὸν φονέα τῷ Πιπτακῷ, μαθόντα καὶ ἀπολύσαντα εἰπεῖν, Συγγνώμη μετανοίας κρείσσων. Ἡράκλειτος δὲ φησιν, Ἀλκαῖον ὑποχείριον λαβόντα καὶ ἀπολύσαντα φάναι, Συγγνώμη τιμωρίας κρείσσων. Νόμους δὲ ἔθηκε τῷ μεθύοντι, εἰάν ἀμάρτη, διπλῆν εἶναι τὴν ζημίαν· ἵνα μὴ μεθύσει, πολλοῦ κατὰ τὴν νῆσον οἴνου γινομένου.

IV. Εἰπέ τε χαλεπὸν, ἐσθλὸν ἔμμεναι. Οὗ καὶ Σιμωνίδης μέμνηται, λέγων,

Ἄνδρα ἀγαθὸν ἀλαθείᾳ γενέσθαι χαλεπὸν, τὸ
Πιττάκειον.

77. Μέννηται αὐτοῦ καὶ Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ·
Ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται· καὶ, Ἀρχὴ ἄνδρα
δεικνύει. Ἐρωτηθεὶς δὲ ποτε τί ἄριστον, τὸ παρὸν
εὖ ποιεῖν. Καὶ ὑπὸ Κροίσου, τίς ἀρχὴ μεγίστη;
ἢ τοῦ ποικίλου, ἔφη, ξύλου· σημαίνων τὸν νόμον.
Ἐλεγε δὲ καὶ τὰς νίκας ἄνευ αἵματος ποιεῖσθαι. Ἐφη
δὲ καὶ πρὸς τὸν Φωκαϊκὸν φάσκοντα, Δεῖν ζητεῖν ἄν-
θρωπον σπουδαῖον, Ἄν λῖαν, ἔφη, ζητῆς, οὐχ εὐρή-
σεις. Καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί εὐχάριστον,
Χρόνος, ἔφη. Ἀφανές, τὸ μέλλον. Πιστὸν, γῆ·
ἄπιστον, θάλασσα. 78. Ἐλεγέ τε συνειῶν ἀνδρῶν
εἶναι, πρὶν γενέσθαι τὰ δυσχερῆ, προνοῆσαι ὅπως μὴ
γένηται· ἀνδρείων δὲ, γενόμενα εὖ θέσθαι. Ὁ μέλ-
λεις πράττειν, μὴ πρόλγε· ἀποτυχῶν γὰρ, γελασθή-
ση. Ἀτυχίαν μὴ ὄνειδίσεις, νέμεσιν αἰδούμενον. Πα-
ρακαταθήκη λαβόντα, ἀποδοῦναι. Φίλον μὴ λέ-
γειν κακῶς, ἀλλὰ μηδὲ ἐχθρόν. Εὐσέβειαν ἄσκειν.
Σωφροσύνην φιλεῖν. Ἀλήθειαν ἔχειν, πίστιν, ἐμπει-
ρίαν, ἐπιδεξιότητα, ἐταιρίαν, ἐπιμέλειαν.

V Τῶν δὲ ἄδομένων αὐτοῦ μάλιστα εὐδοκίμησε
τάδε,

Ἴχοντα δεῖ τόξον καὶ ἰοδόκον φαρσίτραν
Στείχειν ποτὶ φῶτα κακόν.

Πιστὸν γὰρ οὐδὲν γλῶσσα διὰ στόματος λαλεῖ,
Διχόμυθον ἔχουσα [κραδίῃ] νόημα.

79. Ἰποίησε δὲ καὶ ἐλεγεία ἔπη ἑξακόσια, καὶ ὑπὲρ
νόμων καταλογάδην τοῖς πολίταις.

VI. Ἦκμαζε μὲν οὖν περὶ τὴν τεσσαρακοστήν

δευτέραν Ὀλυμπιάδα· ἐτελεύτησε δ' ἐπὶ Ἀριστομέ-
 νους, τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς δευτέρας Ὀλυμ-
 πιάδος, βιούς ὑπὲρ ἔτη ἑβδομήκοντα, ἤδη γηραιός.
 Καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐπιγέγραπται τόδε,

Οἰκείοις δακρύοις ἅ γειναμένα καταθάπτει

Ἐνθάδε Πιττακὸν ἦδ' ἱερὰ Λέσβος.

Ἀπόφθεγμα αὐτοῦ, Καιρὸν γινῶθι.

VII. Γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Πιττακὸς νομοθέτης
 (ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ,
 καὶ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις) ὅς καὶ μικρὸς προση-
 γορεύθη.

VIII. Τὸν δ' οὖν σοφὸν λέγεται ποτε νεανίσκῳ
 συμβουλευομένῳ περὶ γάμου ταῦτα εἰπεῖν, ἃ φησι
 Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι·

80. Ξεῖνος Ἀταρνείτης τις ἀνήρτεο Πιττακὸν
 οὕτως

Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ἐρῶαδίου·

Ἄττα, γέρον, δοιός με καλεῖ γάμος. Ἡ μία μὲν
 δὴ

Νύμφη καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ·

Ἡ δ' ἑτέρα προβέβηκε. Τί λώϊον; εἴθ' ἄγε
 σύν μοι

Βούλευσον, ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.

Εἶπεν· ὁ δὲ σκίπωνα, γεροντικὸν ὄπλον, ἀείρας,

Ἦνιδ' ἐκεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.

Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῆσι θοᾶς βέμβικας ἔχοντες

Ἔστρεφον εὐρείη παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.

Κείνων ἔρχεο, φησὶ, μετ' ἔχνια. Χαῖ μὲν ἐπέστη

Πλησίον. Οἱ δ' ἔλεγον, Τὴν κατὰ στυγρὸν ἔλα.

Ταῦτ' αἰὼν ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου

Δράξασθαι, παίδων κληδόνι συνθέμενος,
 Τὴν δ' ὀλίγην, ὡς κείνος, ἐς οἰκίον ἤγαγε νύμ-
 φην.

Οὕτω καὶ σὺ, Δίω, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.

§1. Δοκεῖ δ' ἐκ διαθέσεως αὐτὰ εἰρηκέναι. Εὐγε-
 νεστέρα γὰρ αὐτῶ οὔσα ἢ γυνή, ἐπειδήπερ ἦν Δρά-
 κοντος ἀδελφή τοῦ Πενθίλου, σφόδρα κατσοβαρεύετο
 αὐτοῦ.

IX. Τοῦτον Ἀλκαῖος Σαράποδα μὲν καὶ Σάρα-
 πον ἀποκαλεῖ, διὰ τὸ πλατύπουν εἶναι καὶ ἐπισύρειν
 τὴν πόδε· Χειροπόδην δὲ, διὰ τὰς ἐν τοῖς ποσὶ ῥα-
 γάδας, ἃς χειράδας ἐκάλουν· Γαύρικα δὲ, ὡς εἰκῆ
 γαυριῶντα· Φύσκωνα δὲ καὶ Γάστρωνα, ὅτι παχὺς
 ἦν· ἀλλὰ μὴν καὶ Ζοφοδορπίδαν, ὡς ἄλυχνον· Ἀγά-
 συρτον δὲ, ὡς ἐπισεσυρμένον καὶ ῥυπαρόν. Τούτῳ
 γυμνάσιον, σῖτον ἀλεῖν, ὡς φησι Κλέαρχος ὁ φιλόσο-
 φος.

X. Καὶ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπιστόλιον τοιόνδε.

Πιττακὸς Κροίσῳ.

Κέλεαί με ἰκνεῖσθαι ἐς Λυδίαν, ἕπως σοι τὸν ὄλβον
 ἴδοιμι. Ἐγὼ δὲ καὶ μὴ ὄρεις πέπεισμαι τὸν Ἀλυάτ-
 τω παῖδα τῶν βασιλῆων πολυχρυσότατον πέλειν.
 Οὐδέν τε πλεον ἄμμιν ἰκομένοις ἐς Σάρδις· χρυσοῦ
 γὰρ οὐ δεύμεθ', ἀλλ' ἅ πέπαμαι, ἄρκια καὶ τοῖς ἐμοῖς
 ἐταίροις. Ἐμπας δ' ἴξομαι, ὡς ἀνδρὶ ξείνῳ γενοί-
 μην τοι ὁμίλαος.

CAPUT. V.

BIAS.

I. 82. *Βίας* Τευτάμου, Πριηνεῖς, προκεκριμένος τῶν ἐπὶ τὰ ὑπὸ Σατύρου. Τοῦτον οἱ μὲν πλούσιον, Δοῦρις δὲ πάροικόν φησι γεγονέναι. Φανόδικος δὲ κόρας αἰχμαλώτους λυτρωσάμενον Μεσσηνίας, θρέψαι τε ὡς θυγατέρας, καὶ προῖκας ἐπιδοῦναι, καὶ εἰς τὴν Μεσσηνήν ἀποστεῖλαι τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Χρόνῳ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις, ὡς προεῖρηται, τοῦ τρίποδος εὐρεθέντος ὑπὸ τῶν ἀλίων, τοῦ χαλκοῦ ἐπιγραφὴν ἔχοντος, Τῷ σοφῷ, Σάτυρος μὲν φησι παρελθεῖν τὰς κόρας (οἱ δὲ, τὸν πατέρα αὐτῶν, ὡς καὶ Φανόδικος) εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ εἰπεῖν τὸν Βίαντα σοφὸν, διηγησάμενας τὰ καθ' ἑαυτάς. Καὶ ἀπεστάλη ὁ τρίπους, καὶ ὁ Βίας ἰδὼν, ἔφη τὸν Ἀπόλλω σοφὸν εἶναι, οὐδὲ προσήκατο.

II. 83. Οἱ δὲ λέγουσιν ἐν Θήβαις τῷ Ἡρακλεῖ αὐτὸν ἀναθεῖναι, ἐπεὶ ἀπόγονος ἦ Θηβαίων, ἀποικίαν ἐς Πριήνην στείλάντων· ὡσπερ καὶ Φανόδικός φησι. Λέγεται δὲ καὶ Ἀλυάτιου πολιορκουῦντος Πριήνην, τὸν Βίαντα, πῆναντα δύο ἡμιόλους, ἐξελάσαι εἰς τὸ στρατόπεδον. Τὸν δὲ συνιδόντα καταπλαγῆναι, μέχρι καὶ ἀλόγων διατείνειν αὐτῶν τὴν εὐσθένειαν, καὶ ἐβουλήθη σπείσασθαι, καὶ εἰσέπεμψεν ἄγγελον. Βίας δὲ σωροὺς ψάμμου χέας, καὶ ἄνωθεν σῖτον περιχέας, ἔδειξε τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ τέλος μαθὼν ὁ Ἀλυάτις, εἰρήνην ἐσπείσατο πρὸς τοὺς Πριηνεῖς. Θᾶπτον δ' αὐτῷ πέμψαντι πρὸς τὸν Βίαντα, ἵνα ἤκη παρ' αὐτόν.

Ἐγὼ δέ, φησιν, Ἀλυάττη κελεύω κρόμμου εὐθίειν, ἴσον τῷ κλαίειν.

III. 84. Λέγεται δὲ καὶ δίκας δεινότατος γεγενῆσθαι εἰπεῖν. Ἐπὶ ἀγαθῷ μέντοι τῇ τῶν λόγων ἰσχυρῶς προσεχρῆτο. Ὄθεν καὶ Δημόδικος ὁ Ἀλείριος τοῦτο αἰνίττεται, λέγων,

Ἦν τύχης κρίνων, δικάζευ τὴν Πριηνίην δίκην.

Καὶ Ἰππώναξ, ᾧ

Καὶ δικάζεσθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρείσσω.

IV. Τοῦτον οὖν καὶ ἐτελεύτα τὸν τρόπον. Δίκην γὰρ ὑπὲρ τινος λέξας ἤδη ὑπέργηρος ὑπάρχων, μετὰ τὸ καταπαῦσαι τὸν λόγον, ἀπέκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς τοῦ τῆς θυγατρὸς υἱοῦ κόλπους. Εἰπόντος δὲ καὶ τοῦ ἐξ ἐναντίας, καὶ τῶν δικαστῶν τὴν ψῆφον ἐνεγκόντων τῷ ὑπὸ τοῦ Βίαντος βοηθουμένῳ, λυθέντος τοῦ δικαστηρίου, νεκρὸς ἐν τοῖς κόλποις εὑρέθη. 85. Καὶ αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς ἔθαψεν ἡ πόλις, καὶ ἐπέγραψαν,

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πριηνῆς φύντα καλύπτει

Ἦδε Βίαντα πέτρα, κόσμον Ἴωσι μέγαν.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς,

Τῆδε Βίαντα κέκευθε, τὸν ἀτρέμας ἤγαγεν Ἐρμῆς

Εἰς αἶδην, πολιῷ γήμαϊ νιφόμενον.

Εἶπε γὰρ, εἶπε δίκην ἐτάρου τινός, εἴτ' ἀποκλινθεῖς

Παιδὸς ἐς ἀγκαλίδας, μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον.

V. Ἐποίησε δὲ περὶ Ἰωνίας, τίνα μάλιστα ἂν τρόπον εὐδαιμονοίη, εἰς ἔπη δισχίλια. Τῶν δὲ ἀδομμένων αὐτοῦ εὐδοκίμησε τάδε,

Ἄστοϊσιν ἄρεσκε πᾶσιν, ἐν πόλει αἶκε μένης·
 Πλείστην γὰρ ἔχει χάριν· αὐθάδης δὲ τρόπος
 Πολλάκι βλαβεράν ἐξέλαμψεν ἄταν.

86. Καὶ τὸ μὲν, ἰσχυρὸν γενέσθαι, τῆς φύσεως ἔργον· τὸ δὲ λέγειν δύνασθαι τὰ συμφέροντα τῇ πατριδί, ψυχῆς ἴδιον καὶ φρονήσεως. Εὐπορίαν δὲ χρημάτων πολλοῖς καὶ διὰ τύχην περιγίνεσθαι. Ἐλεγε δὲ ἀτυχῆ εἶναι τὸν ἀτυχίαν μὴ φέροντα. Καὶ νόσον ψυχῆς, τὸ τῶν ἀδυνάτων ἐρᾶν, ἀλλοτριῶν δὲ κακῶν ἀμνημόνευτον εἶναι. Ἐρωτηθεῖς τί δυσχερεῖς, Τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἔφη, μεταβολὴν εὐγενῶς ἐνεγκεῖν. Συμπλέων ποτὲ ἀσεβέσι, χειμαζομένης τῆς νεῶς, κἀκείνων τοὺς θεοὺς ἐπικαλουμένων, Σιγαῖτε, ἔφη, μὴ αἰσθωνται ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. Ἐρωτηθεῖς ὑπὸ ἀσεβοῦς ἀνθρώπου, τί ποτὲ ἐστὶν εὐσέβεια, εἰῖγα· τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν τῆς σιγῆς πυθόμενου, Σιωπῶ, ἔφη, ὅτι περὶ τῶν οὐδὲν σοι προσηκόντων πυνθάνη. 87. Ἐρωτηθεῖς τί γλυκὺ ἀνθρώποις, Ἐλπίς, ἔφη. Ἥδιον ἔλεγε δικάζειν μεταξὺ ἐχθρῶν ἢ φίλων. Τῶν μὲν γὰρ φίλων πάντως ἐχθρὸν ἔσεσθαι τὸν ἕτερον· τῶν δὲ ἐχθρῶν τὸν ἕτερον φίλον. Ἐρωτηθεῖς τί ποιῶν ἀνθρώπος τέρπεται, ἔφη, Κερδαίνων. Ἐλεγε τὸν βίον οὕτω δεῖν μετρεῖν, ὥς καὶ πολὺν καὶ ὀλίγον χρόνον βιωσομένους. Καὶ φιλεῖν ὡς μισήσοντας· τοὺς γὰρ πλείστους εἶναι κακοὺς. Συνεβούλευέ τε ὧδε, Βραδέως ἐγχείρει τοῖς πραττομένοις· ὁ δ' ἂν ἔλη, βεβαίως τηρῶν διόμενε. Μὴ τοχὺ λάλει· μανίαν γὰρ ἐμφαίνει. Φρόνησιν ἀγάπα. 88. Περὶ θεῶν λέγε, ὡς εἰσίν. Ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαινέει διὰ πλοῦτον. Πείσας λάβε, μὴ βιασάμενος. Ὅ, τι ἂν ἀγαθὸν

πράτης, εἰς θεοὺς ἀνάπεμπε. Ἐφόδιον ἀπὸ νεότη-
τος εἰς γῆρας ἀναλάμβανε σοφίαν· βεβαιότερον γὰρ
τοῦτο τῶν ἄλλων κτημάτων.

VI. Μέμνηται τοῦ Βίαντος καὶ Ἰππώναξ, ὡς
προεῖρηται. Καὶ ὁ δυσάρεστος Ἡράκλειτος μάλιστα
αὐτὸν ἐπήνευε, γράψας, Ἐν Πριήνῃ Βίας ἐγένετο ὁ
Τευτάμεω, οὗ πλείων λόγος ἢ τῶν ἄλλων. Καὶ οἱ
Πριηνεῖς δὲ αὐτῷ τέμενος καθιέρωσαν τὸ Τευτάμειον
λεγόμενον. Ἀπεφθέγγετο, Οἱ πλεῖστοι κακοί.

C A P U T VI.

CLEOBULUS.

I. 89. Κλεόβουλος, Εὐαγόρου, Λίνδιος· ὡς δὲ Δοῦ-
ρις, Κύρι. Ἐνιοὶ δὲ, εἰς Ἡρακλέα ἀναφέρειν τὸ γένος
αὐτόν. Ῥώμη δὲ καὶ κάλλει διαφέρειν, μετασχεῖν τε
τῆς ἐν Αἰγύπτῳ φιλοσοφίας. Γενέσθαι τε αὐτῷ θυ-
γατέρα Κλεοβουλίνην, αἰνιγμάτων ἑξαμέτρων ποιή-
τριαν· ἧς μέμνηται καὶ Κρατῖνος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ
δράματι, πληθυντικῶς ἐπιγράψας. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἱε-
ρὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἀνανεώσασθαι αὐτὸν ἀπὸ Δαναοῦ.

II. Οὗτος ἐποίησεν ἄσματα καὶ γρίφους εἰς
ἔπη τρισχίλια. Καὶ τὸ ἐπίγραμμα τιτὸς ἐπὶ Μί-
δα τοῦτον φασὶ ποιῆσαι,

Χαλκῆ παρθένος εἰμι, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖ-
μαι.

Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη,
90. Ἡελίος τ' ἀνιῶν λάμπη, λαμπρὰ τε σελήνη,
Καὶ ποταμοί γε ῥέωσιν, ἀνακλύζη δὲ θάλασσα,

Αὐτοῦ τῆδε μένουσα πολυκλαύστῃ ἐπὶ τύμβῳ,
 Ἄγγελῶ παριοῦσι, Μίδαο ὅτι τῆδε τέθραπται.
 Φέρουσι δὲ μαρτύριον, Σιμωνίδου ἄσμα, ὅπου φησὶ,
 Τίς κεν αἰνήσειε νῶ πλουτος
 Λίνθου ναβίαν Κλεόβουλον,
 Ἄεναίσις ποταμοῖς,
 Ἄνθεσί τ' εἰαρινοῖς,
 Ἄελίου τε φλογί, χρυσᾶς τε σελάνας,
 Καὶ θαλασσαίαισι δίναις
 Ἄντιθέντα μένος στάλας;
 Ἄπαντα γάρ ἐστι θεῶν ἦσσω.
 Λίθον δὲ καὶ βρότειοι παλάμαι θραύοντι.
 Μωροῦ φωτὸς ἄδε βουλά.

Οὐ γὰρ εἶναι Ὀμήρου τὸ ἐπίγραμμα, πολλοῖς ἔτεσι
 προέχοντος, φασὶ, τὸν Μίδαο.

III. Φέρεται δ' αὐτοῦ ἐν τοῖς Παμφίλης ὑπο-
 μνήμασι καὶ αἰνιγμα τοιόνδε,

91. Εἷς ὁ πατήρ, παῖδες δὲ δωδέκα· τῶν δὲ χ'
 ἐκάστῳ

Παῖδες ἕασι τριήκοντ', ἀνδρα εἶδος ἔχουσαι·

Ἦ μὲν λευκαὶ ἕασιν ἰδεῖν, ἧ δ' αὖτε μέλαιναί·

Ἄθάνατοι δὲ τ' εἶναι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

Ἔστι δὲ ὁ ἐνιαυτός.

IV. Τῶν δὲ ἀδομένων ἠὲδοκίμησεν αὐτοῦ τάδε·

Ἄμουσία τὸ πλεον μέρος ἐν βροτοῖσι,

Λόγων τε πλήθος. Ἄλλ' ὁ καιρὸς ἀρκέσει.

Φρόνει τὶ κεδνόν. Μὴ μάταιος ἄχαρις γινέσθω.

Ἐφη δὲ δεῖν συνοικίσειν τὰς θυγατέρας, παρθένους
 μὲν τὴν ἡλικίαν, τῶν δὲ φρονεῖν γυναῖκας· ὑποδεικνύς
 ὅτι δεῖ παιδεύεσθαι καὶ τὰς παρθένους. Ἐλεγέ τε τὸν

φίλον δεῖν εὐεργετεῖν, ὅπως ἢ μᾶλλον φίλος· τὸν δὲ ἐχθρὸν, φίλον ποιεῖν· φυλάσσεσθαι γὰρ τῶν μὲν φίλων τὸν ψόγον· τῶν δὲ ἐχθρῶν τὴν ἐπιβουλήν. 92. Καὶ, ὅταν τις ἐξίη τῆς οἰκίας, ζητεῖται πρότερον, τί μέλλει πράσσειν· καὶ ὅταν εἰσέλθῃ πάλιν, ζητεῖται τί ἔπραξε. Συνεβούλευέ τε εὖ τὸ σῶμα ἀσκεῖν. Φιλήκοον εἶναι μᾶλλον ἢ φιλόλαλον· φιλομαθῆ μᾶλλον ἢ ἀμαθῆ. Γλῶσσαν εὐφημον ἴσχειν. Ἀρετῆς οἰκεῖον εἶναι, κακίας ἀλλότριον. Ἀδικίαν φεύγειν. Πόλει τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν. Ἡδονῆς κρατεῖν. Βία μηδὲν πράττειν. Τέκνα παιδεύειν. Ἐχθραν διαλύειν. Γυναικὶ μὴ φιλοφρονεῖσθαι, μηδὲ μάχεσθαι, ἀλλοτριῶν παρόντων· τὸ μὲν γὰρ, ἄνοιαν· τὸ δὲ, μανίαν σημαίνειν. Οἰκέτην πάροιον μὴ κολάζειν· δοκεῖν γὰρ παροινεῖν. Γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων· ἂν γὰρ ἐκ τῶν κρειττόνων λάβῃς, φησὶ, δεσπότας κτήσῃ τοὺς συγγενέας. 93. Μὴ ἐπιγελαῖν τοῖς σκωπτομένοις· ἀπεχθήσεσθαι γὰρ τούτοις. Εὐτυχῶν μὴ ἴσθαι ὑπερήφανος· ἀπορήσας, μὴ ταπεινοῦ. Τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης γενναίως ἐπίστασο φέρειν.

V. Ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς, ἔτη βιούς εβδομήκοντα· καὶ αὐτῷ ἐπεγράφη·

Ἄνδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ

Ἦδε πάτρα Λίνδος, πόντῳ ἀγαλλομένη.

VI. Ἀπεφθέγγατο, Μέτρον ἄριστον. Καὶ Σόλωνι ἐπέστειλεν οὕτω·

Κλεόβουλος Σόλωνι.

Πολλοὶ μὲν τινες εἰσὶν ἑταῖροι, καὶ οἶκος παντί.
 Πικρὸν δὲ ἐγὼν ποτνιατάταν ἐσεῖσθαι Σόλωνι τὴν Λίν-

δον δαμοκρατεομένην. Καὶ ἅ νῆσος πελαγία, ἔνθα οἰκίοντι οὐδὲν δεινὸν ἐκ Πεισιστράτου· Καὶ τοὶ ἑταῖροι δὲ ἕκαστόθεν πάρ τοι βασοῦνται.

C A P U T VII.

PERIANDER.

I. 94. Περὶανδρος Κυψέλλου, Κορινθίος, ἀπὸ τοῦ τῶν Ἡρακλειδῶν γένους. Οὗτος γήμας Λυσιδην, ἣν αὐτὸς Μέλισσαν ἐκάλει, τὴν Προκλέους, τοῦ Ἐπιδαυρίων τυράννου, καὶ Ἐρισθενείας τῆς Ἀριστοκράτους παιδός, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Ἀριστοδήμου, θυγατέρα, οἱ σχεδὸν πάσης Ἀρκαδίας ἐπῆρξαν (ὡς φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός ἐν τῷ περὶ ἀρχῆς) παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐποίησε δύο, Κύψελλον καὶ Λυκόφρονα· τὸν μὲν νεώτερον, συνειτόν· τὸν δὲ πρεσβύτερον, ἄφρονα. Χρόνῳ δὲ ὑπὸ ὀργῆς βαλὼν ὑποβύθρῳ, ἢ λακτίσας τὴν γυναῖκα, ἔγκυον οὔσαν, ἀπέκτεινε, πεισθεὶς διαβολαῖς παλλακίδων, ἃς ὕστερον ἔκαυσε. Τὸν τε παῖδα ἀπέκρηυξεν εἰς Κέρκυραν, λυπούμενον ἐπὶ τῇ μητρὶ, ᾧ ὄνομα Λυκόφρων.

II. 95. Ἦδη δὲ ἐν γῆρα καθεστὼς μετεπέμπετο αὐτὸν, ὅπως παραλάβῃ τὴν τυραννίδα· ὃν φθάσαντες οἱ Κερκυραῖοι διεχρήσαντο· ὅθεν ὀργισθεὶς ἔπεμψε τοὺς παῖδας αὐτῶν πρὸς Ἀλυάτιν ἐπ' ἐκτομῇ. Προσχοῦσης δὲ τῆς νεῆς Σάμῳ, ἰκετεύσαντες τὴν Ἴηραν, ὑπὸ τῶν Σαμίων διεσώθησαν. Καὶ ὅς ἀθυμήσας ἐτελεύτησεν, ἦδη γεγωνῶς ἔτη ὀγδοήκοντα. Σωσικράτης δὲ φησὶ πρότερον Κροίσου τελευτήσαι αὐτὸν

ἔτεσι τετραράκοντα καὶ ἐνὶ πρό τῆς τεσσαρακοστῆς ἐννάτης Ὀλυμπιάδος. Τοῦτον Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ ξένον φησὶν εἶναι Θρασυβούλῳ τῷ Μιλησίων τυράννῳ. 96. Φησὶ δὲ Ἀρίστιππος ἐν πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς περὶ αὐτοῦ τάδε, ὡς ἄρα ἐρασθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Κράτεια, συνῆν αὐτῷ λάθρα· καὶ ὃς ἤδετο. Φανεροῦ δὲ γενομένου, βαρὺς πᾶσιν ἐγένετο, διὰ τὸ ἀλγεῖν ἐπὶ τῇ φωρᾷ. Ἀλλὰ καὶ Ἐφορος ἱστορεῖ ὡς εὖξαιτο, εἰ νικήσειεν Ὀλύμπια τεθρίππῳ, χρυσοῦν ἀνδριάντα ἀναθεῖναι. Νικήσας δὲ, καὶ ἀπορῶν χρυσοῦ, κατὰ τινα ἐορτὴν ἐπιχώριον κεκοσμημένους ἰδὼν τὰς γυναῖκας, πάντα ἀφείλετο τὸν κόσμον, καὶ ἔπεμψε τὸ ἀνάθημα.

III. Λέγουσι δὲ τινες, ὡς θελήσας αὐτοῦ τὸν τάφον μὴ γνωσθῆναι, τοιοῦτόν τι ἐμηχανήσατο. Δυσὶν ἐκέλευσεν νεανίσκοις (δειξας τινὰ ὁδὸν) ἐξελθεῖν νύκτιωρ, καὶ τὸν ἀπαντήσαντα ἀνελεῖν καὶ θάψαι. Ἐπειτα βαδίζειν ἄλλους τε κατὰ τούτων τέσσαρας, καὶ ἀνελόντας θάψαι· πάλιν τε κατὰ τούτων πλείονας. Καὶ οὕτως αὐτὸς τοῖς πρώτοις ἐντυχὼν ἀνηρέθη. Κορίνθιοι δὲ ἐπὶ τι κενοτάφιον ἐπέγραψαν αὐτῷ τόδε·

97. Πλούτου καὶ σοφίης πρῦτανιν πατρὶς ἦδε Κόρινθος

Κόλποις ἀγχιάλους γῆ Περίανδρον ἔχει.

Ἔστι καὶ ἡμῶν,

Μὴ ποτε λυπήσῃ σε, τὸ μὴ σε τυχεῖν τινος, ἀλλὰ

Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς, οἷσι δίδωσι θεός.

Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς Περίανδρος ἀπέσβη,

Οὐνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν.

IV. Τούτου ἐστὶ καὶ τὸ Μηδὲν χρημάτων ἕνεκα πράττειν· δεῖν γὰρ τὰ κερδαντὰ κερδαίνειν. Ἐποίησε δὲ καὶ ὑποθήκας εἰς ἔπη δισχίλια. Εἶπέ τε τοὺς μέλλοντας ἀσφαλῶς τυραννήσειν, τῇ εὐνοίᾳ δορυφορεῖσθαι, καὶ μὴ τοῖς ὄπλοις. Καὶ ποτε ἐρωτηθεὶς, διὰ τί τυραννεῖ; ἔφη, Ὅτι καὶ τὸ ἐκουσίως ἀποσιῆσαι, καὶ τὸ ἀφαιρεθῆναι, κίνδυνον φέρει. Ἐλεγε δὲ καὶ τάδε, Καλὸν ἡσυχία. Ἐπισφαλὲς προπέτεια. Κέρδος αἰσχρόν. Δημοκρατία κρεῖττον τυραννίδος. Αἱ μὲν ἡδοναὶ, φθαρταί· αἱ δὲ τιμαὶ, ἀθάνατοι. Εὐτυχῶν μὲν, μέτριος ἴσθι· δυστυχῶν δὲ, φρόνιμος. 98. Φίλοις εὐτυχοῦσι καὶ ἀτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἴσθι. Ὁ ἂν ὁμολογήσῃς, διατήρει. Λόγων ἀποφύγῃτων ἐκφορὰν μὴ ποιῶ. Μὴ μόνον τοὺς ἀμαρτάνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας, κόλαζε.

V. Οὗτος πρῶτος δορυφόρους ἔσχε, καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς τυραννίδα μετέστησε. Καὶ οὐκ εἶα ἐν ἄστει ζῆν τοὺς βουλομένους, καθά φησιν Εὐφορος καὶ Ἀριστοτέλης.

VI. Ἦκμαζε δὲ περὶ τὴν τριακοστὴν ὀγδότην Ὀλυμπιάδα, καὶ ἐτυράννησεν ἔτη τετταράκοντα. Σωτίων δὲ, καὶ Ἡρακλείδης, καὶ Παμφίλη ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ὑπομνημάτων, δύο φασὶ Περιάνδρους γεγονέναι, τὸν μὲν, τύραννον, τὸν δὲ, σοφὸν καὶ Ἀμπρακιώτην. 99. Τοῦτο καὶ Νεάνθης φησὶν ὁ Κυζικηνὸς, ἀνεψιὸς τε εἶναι ἀλλήλοις. Καὶ Ἀριστοτέλης μὲν τὸν Κορίνθιον φησὶν εἶναι τὸν σοφόν· Πλάτων δὲ, οὐ φησι. Τούτου ἐστὶ, Μελέτη τὸ πᾶν. Ἦθελε δὲ καὶ τὸν Ἰσθμὸν διορύξαι.

VII. Φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπιστολή.

Περιάνδρος τοῖς Σοφοῖς.

Πολλὰ χάρις τῷ Πυθοῖ Ἀπόλλωνι, ὅτ' εἰς ἐν ἐλθόντας αὐτεῖ. Ἐξοῦντι καὶ ἐς Κόρινθον ταὶ ἐμαὶ ἐπιστολαὶ. Ἐγὼν δὲ ὑμᾶς ἀποδέχομαι, ὡς ἴστετε αὐτοῖ, ὅτι δαμοτικώτατα. Πεύθομαι ὡς πέρυτι ἐγένετο ὑμῶν ἀλία παρὰ τὸν Λυδὸν ἐς Σάρδεις. Ἦδη ὦν μὴ ὀκνεῖτε καὶ παρ' ἐμέ φοιτῆν τὸν Κορίνθου τύραννον. Ἐμᾶς γὰρ καὶ ἄσμενοι ὄψονται Κορίνθιοι φοιτεῦντας εἰς οἶκον τὸν Περιάνδρου.

VIII. Περιάνδρος Προκλεῖ.

100. Ἀμῖν μὲν ἀκούσιον τὰς δάμαρτος τὸ ἄγος· τὸ δὲ, ἐκὼν τῷ παιδὶ ἦν ἀπὸ θυμοῦ ποιήσας, ἀδικεῖς. Ἦ ὦν παῦσον τὴν ἀπήνειαν τῷ παιδὸς, ἢ ἐγὼ τοὶ ἀμυνοῦμαι. Καὶ γὰρ δὴ καὶ αὐτὸς ποινὰς ἔτισα τὴν τε θυγατρὶ κατακαύσας αὐταὶ καὶ τὰ πασᾶν Κορινθίαν εἴματα.

*IX. Ἐγραψε δὲ αὐτῷ καὶ Θρασύβουλος οὕτως·
Θρασύβουλος Περιάνδρῳ.*

Τῷ μὲν κήρυκι σεῦ οὐδὲν ἀποκρινάμην. Ἀγαγὼν δὲ αὐτὸν ἐς λήϊον, τοὺς ὑπερφυέας τῶν ἀσταχύων ῥάβδῳ παίων ἀπεθέριζον, ὄμαρτέοντος ἐκείνου· καὶ σοὶ ἀναγγελεῖ, εἰ ἐπέροιο, ὅ, τι μεν ἀκούσειεν ἢ ἴδοι. Σὺ τε ποίει οὕτως, ἦν γ' ἐθέλης καρτύνασθαι τὴν αἰσυμνητίην· τοὺς ἐξόχους τῶν πολιτέων ἐξαίρειν, ἦν τέ τις ἐχθρὸς τοὶ φαίνεται, ἦν τε μή. Ἐποπτος ἀνδρὶ αἰουμνήτη καὶ τῶν τις ἐταίρων.

CAPUT VIII.

ANACHARSIS SCYTHA.

I. 101. *Ἀνάχαρις ὁ Σκύθης, Γνούρου μὲν ἦν υἱός, ἀδελφὸς δὲ Καδουΐδου, τοῦ Σκυθῶν βασιλέως, μητρὸς δὲ Ἑλληνίδος.*

II. *Διὸ καὶ δίγλωττος ἦν. Οὗτος ἐποίησεν τῶν τε παρὰ τοῖς Σκύθαις νομίμων, καὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, εἰς εὐτέλειαν βίου, καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, ἔπη ὀκτακόσια. Παρέσχε δὲ καὶ ἀφορμὴν παροιμίας, διὰ τὸ παρῴησιαστὴς εἶναι, τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ὄησιν.*

III. *Λέγει δὲ αὐτὸν Σωσικράτης ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἐβδόμην Ὀλυμπιάδα, ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκράτους. Ἐρμιππος δὲ πρὸς τὴν Σόλωνος οἰκίαν ἀφικόμενον, τῶν θεραπεόντων τινὶ κελεῦσαι, μηνύσαι ὅτι παρείη πρὸς αὐτὸν Ἀνάχαρις, καὶ βούλοιο αὐτὸν θεάσασθαι, ξένος τε, εἰ οἶόν τε, γενέσθαι. 102. Καὶ ὁ θεράπων εἰσαγγείλας ἐκελεύσθη ὑπὸ τοῦ Σόλωνος εἰπεῖν αὐτῷ, ὅτι περ ἐν ταῖς ἰδίαις πατρίσι ξένους ποιοῦνται. Ἐνθεν ὁ Ἀνάχαρις ἐλθὼν ἔφη, νῦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι εἶναι, καὶ προσήκειν αὐτῷ ξένους ποιεῖσθαι. Ὁ δὲ, καταπλαγὴς τὴν ἐτοιμότητα, εἰσέφηρσεν αὐτὸν, καὶ μέγιστον φίλον ἐποίησατο.*

IV. *Μετὰ χρόνον δὲ παραγεγόμενος εἰς τὴν Σκυθίαν, καὶ νομίζων τὰ νόμιμα παραλύειν τῆς πατρίδος, πολὺς ὢν ἐν τῷ ἑλληνίζειν, τοξευθεὶς ἐν κυνηγεσίῳ πρὸς τὰδελφοῦ, τελευταῖα, εἰπὼν, Διὰ μὲν τὸν*

λόγον ἐκ τῆς Ἑλλάδος σωθῆναι, διὰ δὲ τὸν φθόρον ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀπολέσθαι. Ἐνιοὶ δὲ τελετὰς Ἑλληνικὰς διατελοῦντα διαχρησθῆναι. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

103. Ἐς Σκυθίην Ἀνάχαρις ὅτ' ἤλυθε, πολλὰ
πλανηθεῖς,

Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθουσιν Ἑλλαδικοῖς.

Τὸν δ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἤρπασεν ὦκα δόναξ.

V. Οὗτος τὴν ἄμπελον εἶπε τρεῖς φέρειν βότρους τὸν πρῶτον, ἡδονῆς· τὸν δεύτερον, μέθης· τὸν τρίτον, ἀηδίας. Θαυμάζειν δὲ ἔφη, πῶς παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἀγωνίζονται μὲν οἱ τεχνίται, κρίνουσι δὲ οἱ μὴ τεχνίται. Ἐρωτηθεῖς, πῶς οὐκ ἂν γένοιτό τις φιλοπότης; Εἰ πρὸ ὀφθαλμῶν, εἶπεν, ἔχοι τὰς τῶν μεθύοντων ἀσχημοσύνας. Θαυμάζειν τε ἔλεγε, πῶς οἱ Ἕλληνες νομοθετοῦντες κατὰ τῶν ὑβριζόντων, τοὺς ἀθλητὰς τιμῶσιν ἐπὶ τῷ τύπτειν ἀλλήλους. Μαθῶν τέτταρας δακτύλους εἶναι τὸ πάχος τῆς νεῶς, Τοσοῦτον ἔφη τοῦ θανάτου τοὺς πλείοντας ἀπέχειν. 104. Τὸ ἔλαιον μανίας φάρμακον ἔλεγε, διὰ τὸ ἀλειφομένους τοὺς ἀθλητὰς ἐπιμαίνεσθαι ἀλλήλοις. Πῶς, ἔλεγεν, ἀπαγορεύοντες τὸ ψεύδεσθαι, ἐν ταῖς καπηλείαις φανερῶς ψεύδονται; Καὶ θαυμάζειν φησὶ, πῶς Ἕλληνες ἀρχόμενοι μὲν ἐν μικροῖς πίνουσι, πλησθέντες δὲ ἐν μεγάλοις. Ἐπιγράφεται δὲ αὐτοῦ ταῖς εἰκόσι, Γλώσσης, γαστροῦ, αἰδοίων κρατεῖν. Ἐρωτηθεῖς, εἰ εἰσὶν ἐν Σκύθαις αὐλοὶ; εἶπεν, Ἄλλ' οὐδὲ ἄμπελοι. Ἐρωτηθεῖς, τίνα τῶν πλοίων εἰσὶν ἀσφαλέςτερα, ἔφη, Τὰ νενεωλκημένα. Καὶ τοῦτο ἔφη θαυ-

μασιώκατον ἐωρακέναι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι τὸν μὲν κάπνον ἐν τοῖς ὄρεσι καταλείπουσι, τὰ δὲ ξύλα εἰς τὴν πόλιν κομίζουσιν. Ἐρωτηθεῖς, ποτέροιν πλείους εἰσὶν, οἱ ζῶντες, ἢ οἱ νεκροί; ἔφη, Τοὺς οὖν πλείον-
 τας ποῦ τίθης; Ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀττικοῦ, ὅτι Σκύ-
 θης ἐστὶν, ἔφη, Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν ὄνειδος ἢ πατρὶς, σὺ δὲ τῆς πατρίδος. 105. Ἐρωτηθεῖς, τί ἐστὶν ἐν ἀν-
 θρώποις ἀγαθὸν τε καὶ φαῦλον; ἔφη, Γλῶσσα. Κρεῖττον ἔλεγεν ἓνα φίλον ἔχειν πολλοῦ ἀξίον, ἢ πολλοὺς μηδενὸς ἀξίους. Τὴν ἀγορὰν ὠρισμένον ἔφη τόπον εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτεῖν. Ἐπὶ μειρακίου παρὰ πότον ὑβρισθεῖς, ἔφη, Μειρά-
 κιον, εἰάν νεὸς ὦν τὸν οἶνον οὐ φέρῃς, γέρον γενόμε-
 νος ὕδωρ οἴσεις.

VI. Ἐδρε δ' εἰς τὸν βίον ἄγκυράν τε καὶ κερα-
 μικὸν τροχόν, ὡς τινες.

VII. Καὶ ἐπέστειλεν ᾧδε·

Ἀνάχαρσις Κροίσῳ.

Ἐγὼ, βασιλεῦ Λυδῶν, ἀφιγμαι εἰς τὴν τῶν Ἑλλή-
 νων, διδαχθησόμενος ἦθῃ τὰ τούτων καὶ ἐπιτηδεύ-
 ματα. Χρυσοῦ δ' οὐδὲν δίομαι, ἀλλ' ἀπόχρη με
 ἐπανήκειν ἐς Σκύθας ἄνδρα ἀμείνονα. Ἦκω γοῦν
 ἐς Σάρδεις, πρὸ μεγάλου ποιούμενος ἐν γνώμῃ τοι
 γενέσθαι.

C A P U T IX.

MYSON.

I. 106. Μύσων Στρώμωνος, ὡς φησι Σωσικράτης,
 Ἐρμιππον παρατιθέμενος, τὸ γένος Χηνεὺς, ἀπὸ κεί-

μης τινός Οἰταϊκῆς ἢ Λακωνικῆς, σὺν τοῖς ἑπτὰ καταριθμεῖται. Φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ τυράννου πατρὸς εἶναι. Λέγεται δὲ πρὸς τινος Ἀναχάρσιδος πυνθανομένου, εἴ τις αὐτοῦ σοφώτερος εἴη; τὴν Πυθίαν εἶπεῖν· ἅπερ προείρηται ἐν τῷ Θαλοῦ βίῳ ὑπὲρ Χείλωνος.

Οἰταῖόν τινα φημι Μύσων' ἐν Χηνὶ γενέσθαι,

Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσιν ἀρηρότα πευκαλίμησι.

Πολυπραγμονήσαντα δὲ ἐλθεῖν εἰς τὴν κώμην, καὶ εὐρεῖν αὐτὸν θέρους ἐχέτην ἀρότρῳ προσαρμόττοντα, καὶ εἶπεῖν, Ἄλλ', ὦ Μύσων, οὐχ ὥρα νῦν ἀρότρου. Καὶ μάλα, εἶπεν, ὥστε ἐπισκευάζειν. 107. Ἄλλοι δὲ τὸν χρησμὸν οὕτως ἔχειν φασίν, Ἡτεῖόν τινα φημί· καὶ ζητοῦσι τί ἐστὶν ὁ Ἡτεῖος. Παρμενίδης μὲν οὖν δῆμον εἶναι Λακωνικῆς, ὅθεν εἶναι τὸν Μύσωνα· Σωσικράτης δ' ἐν διαδοχαῖς, ἀπὸ μὲν πατρὸς Ἡτεῖον εἶναι, ἀπὸ δὲ μητρὸς Χηνέα. Εὐθύφρων δ' ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ, Κρητὰ φησὶν εἶναι· Ἡτεῖαν γὰρ πόλιν εἶναι Κρήτης. Ἀναξίλαος δ' Ἀρκάδα.

II. Μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Ἰππώναξ, εἰπὼν,

— — Καὶ Μύσων, ὃν Ἀπόλλων

Ἄνεῖπεν ἀνδρῶν σωφρονέστατον πάντων.

Ἀριστόξενος δὲ φησὶν ἐν τοῖς σποράδην, οὐ πόρῳ Τίμωνος αὐτὸν καὶ Ἀπημάντου γεγενῆσθαι· μισανθρωπεῖν γάρ. Ὀφθῆναι γοῦν ἐν Λακεδαίμονι μόνον ἐπ' ἐρημίας γελῶντα. 108. Ἄφνω δὲ τινος ἐπιστάντος, καὶ πυνθανομένου, διὰ τί μηδενὸς παρόντος γελᾷ, φάναι, Δι' αὐτὸ τοῦτο. Φησὶ δ' Ἀριστόξενος, ὅτι ἐνθεν καὶ ἄδοξος ἦν, ὅτι μηδὲ πόλεως, ἀλλὰ κώ-

μης, καὶ ταῦτα ἀφανοῦς. Ὅθεν διὰ τὴν ἀδοξίαν αὐτοῦ, καὶ τὰ αὐτοῦ τινὰς Πεισιστράτῳ περιθεῖναι τῷ τυράννῳ, χωρὶς Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου· μέμνηται γὰρ αὐτοῦ καὶ οὗτος ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, ἀντὶ Περιάνδρου θεῖς αὐτόν.

III. Ἐφασκε δὴ, Μὴ ἐκ τῶν λόγων τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐκ τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους ζητεῖν. Οὐ γὰρ ἔνεκα τῶν λόγων τὰ πράγματα συντελεῖσθαι, ἀλλ' ἔνεκα τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους.

IV. Κατέστρεψε δὲ, βιούς ἕτη ἑπτὰ καὶ ἔννεμόντα.

CAPUT X.

EPIMENIDES.

I. 109. Ἐπιμενίδης, καθά φησι Θεόπομπος καὶ ἄλλοι συχνοὶ, πατὴρ μὲν ἦν Φαιστίου· οἱ δὲ, Δωσιάδου· οἱ δὲ Ἀγησάρχου· Κρής τὸ γένος, ἀπὸ Κνωσοῦ, καθέσει τῆς κόμης τὸ εἶδος παραλλάσσω.

II. Οὗτός ποτε πεμφθεὶς παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς ἀγρὸν ἐπὶ πρόβατον, τῆς ἑδοῦ κατὰ μεσημβρίαν ἐκκλίνας, ὑπ' ἄνθρωπιν κατεκοιμήθη ἑπτὰ καὶ πενήκοντα ἔτη. Διαναστὰς δὲ μετὰ ταῦτα, ἐζήτει τὸ πρόβατον, νομίζων ἐπ' ὀλίγον κεκοιμησθαι. Ὡς δὲ οὐχ εὔρισκε, παρεγένετο εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ μετεσκευασμένα πάντα καταλαβὼν, καὶ παρ' ἑτέρῳ τὴν κτῆσιν, πάλιν ἤκεν εἰς ἄστὺ διαπορούμενος· καὶ κεῖ δὲ εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσιῶν οἰκίαν, περιέτυχε τοῖς πυνθανομένοις, τίς εἴη ἕως τὸν νεώτερον ἀδελφὸν εὐρών, τότε ἤδη γέροντα ἴστα, πᾶσαν ἔμαθε παρ' ἐκείνου τὴν ἀλήθειαν.

III. Γνωσθεῖς δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλησι, θεοφιλέστατος εἶναι ὑπελήφθη. 110. Ὄθεν Ἀθηναίοις τῷ τε λοιμῷ κατεχομένοις ἔχρησεν ἡ Πυθία καθῆραι τὴν πόλιν· οἱ δὲ πέμπουσι ναῦν τε καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου εἰς Κρήτην, καλοῦντες τὸν Ἐπιμενίδην. Καὶ ὃς ἔλθων Ὀλυμπιάδι τεσσαρακοστῇ ἔκτη ἐκάθηνεν αὐτῶν τὴν πόλιν, καὶ ἔπαυσε τὸν λοιμὸν τοῦτον τὸν τρόπον. Λαβὼν πρόβατα μέλανά τε καὶ λευκά, ἤγαγε πρὸς τὸν Ἄρειον πάγον· κἄκῃθεν εἶασεν ἰέναι οἱ βούλοιντο, προστάξας τοῖς ἀκολούθοις, ἔνθα ἂν κατακλίνοι αὐτῶν ἕκαστον, θύειν τῷ προσήκοντι θεῷ· καὶ οὕτω λῆξαι τὸ κακόν. Ὄθεν ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν εὐρεῖν κατὰ τοὺς δήμους τῶν Ἀθηναίων βωμοὺς ἀνωγύμους, ὑπόμνημα τῆς τότε γενομένης ἐξιλάσεως. Οἱ δὲ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν τοῦ λοιμοῦ τὸ Κυλώνειον ἄγος, σημαίνοντες τὴν ἀπαλλαγὴν· καὶ διὰ τοῦτο ἀποθανεῖν δύο νεανίας, Κρατῖνον καὶ Κτησίβιον, καὶ λυθῆναι τὴν συμφορὰν. 111. Ἀθηναῖοι δὲ τάλαντον ἐψηφίσαντο δοῦναι αὐτῷ, καὶ ναῦν τὴν ἐς Κρήτην ἀπάξουσιν αὐτόν. Ὁ δὲ τὸ μὲν ἀργύριον οὐ προσήκατο· φιλίαν δὲ καὶ συμμαχίαν ἐποιήσατο Κνωσίων καὶ Ἀθηναίων.

IV. Καὶ ἐπανελθὼν ἐπ' οἴκου, μετ' οὐ πολὺ μετήλλαξεν, ὥς φησι Φλέγων ἐν τῷ περὶ μακροβίων, βιοὺς ἔτη ἑπτὰ, καὶ πενήκοντα καὶ ἑκατόν· ὥς δὲ Κρηῖτες λέγουσι, ἐνὸς δέοντα τριακόσια· ὥς δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἀκηκοέναι φησὶ, τέτταρα πρὸς τοῖς πενήκοντα καὶ ἑκατόν.

V. Ἐποίησε δὲ Κουρήτων καὶ Κορυβάντων γένεσιν καὶ Θεογονίαν, ἔπη πεντακισχίλια· Ἀργοῦς ναυ-

πηγίαν τε, καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχους ἀπόπλουν, ἔπη ἑξακισχίλια πεντακόσια. 112. Συνέγραψε δὲ καὶ καταλογάδην περὶ Θυσιῶν, καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας· καὶ περὶ Μίνω καὶ Ῥαδαμάνθυος, εἰς ἔπη τετρακισχίλια.

VI. Ἰδρύσατο δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις τὸ ἱερὸν τῶν σεμνῶν θεῶν, ὡς φησι Λόβων ὁ Ἀργεῖος ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. Λέγεται δὲ καὶ πρῶτος οἰκίας καὶ ἀγροὺς καθῆραι, καὶ ἱερὰ ἰδρύσασθαι.

VII. Εἰσὶ δ' οἱ μὴ κοιμηθῆναι αὐτὸν λέγουσιν, ἀλλὰ χρόνον τινὰ ἐκπατῆσαι, ἀσχολούμενον περὶ ῥιζοτομίαν.

VIII. Φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Σόλωνα τὸν νομοθέτην, περιέχουσα πολιτείαν, ἣν διέταξε Κρησὶ Μίνως. Ἀλλὰ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, διελέγχειν πειρᾶται τὴν ἐπιστολὴν ὡς νεαράν, καὶ μὴ τῇ Κρητικῇ φωνῇ γεγραμμένην, Ἀτιθίδι δὲ, καὶ ταύτῃ νέῃ.

IX. Ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλην εὖρον ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτως.

Ἐπιμενίδης Σόλωνι.

113. Θάρρει, ὦ ἑταῖρε. Αἶ γὰρ ἔτι θητεύουσιν Ἀθηναίοις καὶ μὴ εὐνομημένοις ἐπεθήκατο Πεισίστρατος, εἶχε καὶ τὰν ἀρχὰν αἰεὶ, ἀνδραποδιζάμενος τῷς πολιήτας· νῦν δὲ οὐ κακῶς ἄνδρας δουλώται· τοὶ μεμναμένοι τᾶς Σόλωνος μανύσιος, ἀλγούοντι παῖδα αἰσχύνας, οὐδὲ ἀνέξονται τυραννούμενοι. Ἀλλ' αἶκε Πεισίστρατος κατασχεθῆ τὰν πόλιν, οὐ μὰν ἐς παῖδας τήνω ἔλπομαι τὸ κράτος ἴξασθαι. Δυσμάχα-

νον γὰρ, ἀνθρώπως ἐλευθεριάξαντας ἐν τεθμοῖς ἀρίστοις, δούλως ἤμεν. Τὸ δὲ μὴ ἀλᾶσθαι, ἀλλ' ἔρπε ἐς Κρήτην ποθ' ἄμμε· τουτᾶ γὰρ οὐκ ἐσεῖται τοι δεινὸς ὁ μόναρχος. Αἱ δὲ πη πλατεῖη ἐγκύρσωντί τοι τήνω τοι φίλοι, δειμαίνω μὴ τι δεινὸν πάθης. 114. Καὶ οὗτος μὲν ὦδε.

X. Φησὶ δὲ Δημήτριος τινὰς ἱστορεῖν, ὡς λάβοι παρὰ νυμφῶν ἔδεσμά τι, καὶ φυλάττοι ἐν χηλῇ βοός· προσφερόμενός τε κατ' ὀλίγον, μηδεμιᾶ κενοῦσθαι ἀποκρίσει, μηδὲ ὀφθῆναι ποτὲ ἐσθίων. Μέννηται αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ.

XI. Λέγουσι δὲ τινες ὅτι Κρήτες αὐτῷ θύουσιν ὡς θεῷ. Φασὶ γὰρ καὶ γνωστικώτατον γεγονέναι. Ἰδόντα γοῦν τὴν Μουνυχίαν παρ' Ἀθηναίους, ἀγνοεῖν, φάναι, αὐτοὺς, ὅσων κακῶν αἴτιον ἔσται τοῦτο τὸ χωρίον αὐτοῖς· ἐπεὶ κᾶν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτὸ διαφορῆσαι. Ταῦτα ἔλεγε ἰουσοῦτοις πρότερον χρόνοις. Λέγεται δὲ, ὡς καὶ πρῶτος αὐτὸν Αἰακὸν λέγοι, καὶ Λακεδαιμονίοις προεῖποι τὴν ὑπὸ Ἀρκάδων ἄλωσιν. Προσποιεθῆναι τε πολλάκις ἀναβεβιωκέναι. 115. Θεόπομπος δ' ἐν τοῖς θαυμασίοις, κατασκευάζοντος αὐτοῦ τὸ τῶν νυμφῶν ἱερὸν, βραγῆναι φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ, Ἐπιμενίδη, μὴ νυμφῶν, ἀλλὰ Διός. Κρησὶ τε προεῖπεῖν τὴν Λακεδαιμονίων ἤτταν ὑπὸ Ἀρκάδων, καθάπερ προεῖρηται. Καὶ δὴ καὶ ἐλήφθησαν πρὸς Ὀρχομενῷ.

XII. Γηρᾶσαι τε ἐν τοσαύταις ἡμέραις αὐτὸν, ὅσα περ ἔτη κατεκοιμήθη· καὶ γὰρ τοῦτό φησι Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δ' ἐν ὁμοίῳ φησὶν, ὅτι Κούρητα αὐτὸν ἐκάλουν Κρῆτες. Καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ

φυλάττουσι Λακεδαιμόνιοι παρ' ἑαυτοῖς, κατὰ τι λόγον, ὡς φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων.

XIII. Γεγόνασι δὲ καὶ Ἐπιμενίδαι ἄλλοι δύο· ὅτε γενεαλόγος, καὶ τρίτος ὁ Δωριστὶ γεγραφὼς περὶ Ῥόδου.

CAPUT XI.

PHERECYDES.

I. 116. Φερεκύδης, Βάδνος, Σύριος, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, Πιττακοῦ διακήκοε.

II. Τοῦτιόν φησι Θεόπομπος πρῶτον περὶ φύσεως καὶ θεῶν Ἑλλήσι γράψαι. Πολλὰ δὲ καὶ θαυμάσια λέγεται περὶ αὐτοῦ. Καὶ γὰρ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς ψάμμου περιπατοῦντα, καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδόντα, εἰπεῖν, ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καταδύναί. Καὶ ἀνιμηθέντος ἐκ φρέατος ὕδατος, πiónτα, προειπεῖν, ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός· καὶ γενέσθαι. Ἀνιόντα τε εἰς Ὀλυμπίαν ἐς Μεσσήνην, τῷ ξένῳ Περιλάῳ συμβουλεύσαι μετοικίσαι μετὰ τῶν οἰκείων· καὶ τὸν μὴ πείσθῃναι, Μεσσήνην δὲ ἐαλωκέναι.

III. 117. Καὶ Λακεδαιμονίοις εἰπεῖν, μήτε χρυσοῦν τιμᾶν μήτε ἄργυρον, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν τοῖς θαυμασίοις. Προσιάξαι δὲ αὐτῷ ὄναρ τοῦτο τὸν Ἡρακλέα· ὃν καὶ τῆς αὐτῆς νυκτὸς τοῖς βασιλεῦσι κελεύσαι Φερεκύδη πείθεσθαι. Ἐνιοὶ δὲ Πυθαγόρα περιάπτουσι ταῦτα.

IV. Φησὶ δ' Ἐρμιππος, πολέμου συνεστῶτος

Ἐφεσίοις καὶ Μάγνησι, βουλόμενον τοὺς Ἐφεσίους νικῆσαι, πυθίσθαι τινὸς παριόντος πόθεν εἶη, τοῦ δ' εἰπόντος, Ἐξ Ἐφέσου, Ἐλκυσὸν με τοίνυν, ἔφη, τῶν σκελῶν, καὶ θεὸς εἰς τὴν τῶν Μαγνήτων χώραν, καὶ ἀπάγγελόν σου τοῖς πολίταις, μετὰ τὸ νικῆσαι, αὐτόθι με θάψαι. 118. Ἐπεσκηφέναι τε ταῦτα Φερεκύδην ὁ μὲν ἀπήγγειλεν· οἱ δὲ, μετὰ μίαν ἐπελθόντες, κρατοῦσι τῶν Μαγνήτων, καὶ τόντε Φερεκύδην μεταλλάξαντα θάπτουσιν αὐτόθι, καὶ μεγαλοπρεπῶς τιμῶσιν.

V. Ἐνιοὶ δὲ φασιν ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀπὸ τοῦ Κωρυκείου ὄρους αὐτὸν δισκῆσαι. Ἀριστόξενος δ', ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ, φησὶ, νοσήσαντα αὐτὸν ὑπὸ Πυθαγόρου ταφῆναι ἐν Δήλῳ. Οἱ δὲ, φθειριάσαντα τὸν βίον τελευτῆσαι· ὅτε καὶ Πυθαγόρου παραγενομένου καὶ πυνθανομένου πῶς διακέοιτο, διαβαλόντα τῆς θύρας τὸν δάκτυλον εἶπεῖν, Χρωτὶ δῆλα. Καὶ τούντεῦθεν παρὰ τοῖς φιλολόγοις ἡ λέξις ἐπὶ τῶν χειρόνων τάττεται· οἱ δ' ἐπὶ τῶν βελτίστων χρώμενοι, διαμαρτάνουσιν. 119. Ἐλεγέ τε, ὅτι οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλοῦσιν.

VI. Ἄνδρων δ' ὁ Ἐφεσίος δύο φησὶ γεγονέναι Φερεκύδας Συρίους· τὸν μὲν, ἀστρολόγον· τὸν δὲ, θεολόγον υἱὸν Βάδυος, ᾧ καὶ Πυθαγόραν σχολάσαι. Ἐρατοσθένης δ' ἓνα μόνον, καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον, γενεαλόγον. Σώζεται δὲ τοῦ Συρίου τό τε βιβλίον ὃ συνέγραψεν, οὗ ἡ ἀρχὴ, Ζεὺς μὲν καὶ χρόνος εἰς αἰὶ, καὶ χθών ἦν. Χθονίη δὲ ὄνομα ἐγένετο Γῆ, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζεὺς γέρας διδοῖ. Σώζεται δὲ καὶ ἡλιοτρόπιον ἐν Σύρῳ τῇ νήσῳ.

VII. Φησὶ δὲ Δουῦρις ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἱερῶν,
ἐπιγεγράφθαι αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα τόδε,

120. Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος· ἦν δὲ τι
πλεῖον,

Πυθαγόρῃ τῷ ᾧ λέγε ταῦθ', ὅτι πρῶτος ἅπán-
των

Ἔστιν ἂν Ἑλλάδα γῆν. Οὐ ψεύδομαι ὧδ' ἀγο-
ρεύων.

Ἴων δ' ὁ Χῖος περὶ αὐτοῦ φησιν,

Ὡς ὁ μὲν ἠγορή τε κεκασμένος ἠδὲ καὶ αἰδοῖ,

Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βλοτον.

Ἐἴπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων

Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν.

Ἔστι καὶ ἡμῶν οὕτως ἔχον τῷ μέτρῳ τῷ Φερεκρατείῳ,

Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην,

Ὅν τίκει ποτὲ Σύρος,

121. Ἐς φθειρίας λόγος ἐστὶν

Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,

Θεῖναι τ' εὐθύ κελεύειν

Μαγνήτων, ἵνα νίκην

Δοίῃ τοῖς Ἐφέουσι

Γενναίοις πολιήταις.

Ἦν γὰρ χρησμὸς, ὃν ἤδει

Μοῦνος, τοῦτο κελεύων·

Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις.

Ἄρ' οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθές

Ἦν, εἴ τις σοφὸς, ὄντως

Καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις,

Χ' ὅταν μηδὲν ὑπάρχη.

Γέγονε δὲ κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐννάτην Ὀλυμπιάδι

VIII. Καὶ ἐπέστειλεν ὧδε.

Φερεκύδης Θαλῆ.

122. Εὖ θνήσκεις, ὅταν τοὶ τὸ χρεῶν ἦκοι. Νοῦσός με καταλελάβηκε, δεδεγμένον τὰ παρὰ σέο γράμματα. Φθειρῶν ἔβρουον πᾶς, καὶ με εἶχεν ἠπίαιλος. Ἐπέσκησα δ' ὧν τοῖσι οἰκιήτησι, ἐπὴν με καταθάψωσιν, ἐς σέ τὴν γραφὴν ἐνέγκαι. Σὺ δὲ ἦν δοκιμώσης σὺν τοῖς ἄλλοις σοφοῖς, οὕτω μιν φῆνον· ἦν δὲ οὐ δοκιμώσητε, μὴ φῆνης. Ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἦνδανεν. Ἔστι δὲ οὐκ ἀτρεκίη πρηγμάτων, οὐδ' ὑπισχνόμαι οὐτ' ἀληθὲς εἰδέναι. Ἄσσα δ' ἂν ἐπιλέγη θεολογῶν, τὰ ἄλλα χρὴ νοεῖν. Ἄπαντα γὰρ αἰνίσσομαι. Τῇ δὲ νούσῳ πιεζόμενος ἐπὶ μᾶλλον, οὐτε τῶν τινα ἰητρῶν, οὐτε τοὺς ἐταίρους ἐσιέμην. Προσεστεῶσι δὲ τῇ θύρῃ, καὶ εἰρομένοις ὀκοῖόν τι εἶη, διεῖς δάκτυλον ἐκ τῆς κλειήθρης, ἔδειξ' ἂν ὡς ἔθουο τοῦ κακοῦ. Καὶ προεῖπ' αὐτοῖσιν ἦκειν εἰς τὴν ὑστεραίην ἐπὶ τὰς Φερεκύδεω ταφάς.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ κληθέντες σοφοὶ, οἷς τινὲς καὶ Πεισίστρατον τὸν τύραννον προσκαταλέγουσι. Λεκτέον δὲ περὶ τῶν φιλοσόφων· καὶ πρῶτόν γε ἀρκτέον ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς φιλοσοφίας, ἧς καθηγήσατο Θαλῆς, οὗ διήκουσεν Ἀναξίμανδρος.

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

ANAXIMANDER.

I. 1. *Ἀναξίμανδρος Πραξιάδου, Μιλήσιος.*

II. Οὗτος ἔφασκεν ἀρχὴν καὶ στοιχεῖον τὸ ἄπειρον· οὐ διορίζων ἀέρα, ἢ ὕδωρ, ἢ ἄλλο τι. Καὶ τὰ μὲν μέρη μεταβάλλειν, τὸ δὲ πᾶν ἀμετάβλητον εἶναι. Μέσσην τε τὴν γῆν κεῖσθαι, κέντρου τάξιν ἐπέχουσαν, οὕσαν σφαιροειδῆ. Τὴν τε σελήνην ψευδοφαῆ, καὶ ἀπὸ ἡλίου φωτίζεσθαι. Ἄλλὰ καὶ τὸν ἥλιον οὐκ ἐλάττονα τῆς γῆς, καὶ καθαρώτατον πῦρ.

III. Εὗρε δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν σκιοθήρων ἐν Λακεδαιμόνι, καθά φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ· τροπὰς τε καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα· καὶ ὠροσκόπια κατασκεύασε. 2. Καὶ γῆς καὶ θαλάσσης περίμετρον πρῶτος ἔγραψεν. Ἄλλὰ καὶ σφαῖραν κατασκεύασε. Τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποίηται κεφαλαιώδη τὴν ἔκθεσιν, ἥπερ περιέτυχε καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος.

IV. Ὅς καὶ φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς χρονικοῖς, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος, ἑτῶν εἶναι ἐξήκοντα τεσσάρων· καὶ μετ' ὀλίγον τελευτήσαι, ἀκμάσαντά πη μάλιστα κατὰ Πολυκράτην τὸν Σάμον τύραννον. Τούτου φασὶν ἄδοντος καταγε-

λάσαι τὰ παιδάρια. Τὸν δὲ μαθόντα, φάναι, Βελτιον οὖν ἡμῖν ἄστέον διὰ τὰ παιδάρια.

V. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀναξιμανδρος ἱστορικὸς, καὶ αὐτὸς Μιλήσιος, τῇ Ἰάδι γεγραφώς.

CAPUT II.

ANAXIMENES.

I. 3. Ἀναξιμένης Εὐρυστράτου Μιλήσιος, ἤκουσεν Ἀναξιμάνδρου· ἔνιοι δὲ καὶ Παρμενίδου φασὶν ἀκοῦσαι αὐτόν. Οὗτος ἀρχὴν ἀέρα εἶπε, καὶ τὸ ἄπειρον. Κινεῖσθαι δὲ τὰ ἄστρα οὐχ ὑπὲρ γῆν, ἀλλὰ περὶ γῆν. Κέχρηται τε γλώσση Ἰάδι ἀπλῆ καὶ ἀπερίττω. Καὶ γεγένηται μὲν (καθὰ φησιν Ἀπολλόδωρος) τῇ ἐξηκοστῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι, ἐτελεύτησε δὲ περὶ τὴν Σάρδεω ἄλωσιν.

II. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι δύο, Λαμψακηνοί· ῥήτωρ, καὶ ἱστορικὸς, ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ ῥήτορος, τοῦ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις γεγραφότος.

III. Οὗτος δὲ ὁ φιλόσοφος καὶ ἐπέστειλεν ὧδε.

Ἀναξιμένης Πυθαγόρη.

4. Θαλῆς ἐκ καλοῦ ἐπὶ γήρωσ οὐκ εὐποτμος οἴχεται. Εὐφρόνης, ὡσπερ εἶωθεν, ἅμα τῇ ἀμφιπόλῳ προῖων ἐκ τοῦ αὐλίου τὰ ἄστρα ἐθηεῖτο· καὶ, οὐ γὰρ ἐς μνήμην ἔθετο, θηεύμενος, εἰς τὸ κρημνῶδες ἐμβὰς καταπίπτει. Μιλησίοισι μὲν νῦν ὁ αἰθερολόγος ἐν τοιῷδε κεῖται τέλει, ἡμέες δὲ οἱ λεσχηνώται, αὐτοὶ τε μεμνώμεθα τοῦ ἀνδρὸς, οἳ τε ἡμέων παῖδες τε καὶ λεσχηνώται. Ἐπιδεξιοίμεθα δ' ἔτι τοῖς ἐκείνου λό-

γοις. Ἀρχὰ μὲν τοι παντός τοῦ λόγου, Θαλῆ ἀνακείσθω.

IV. Καὶ πάλιν.

Ἀναξιμένης Πυθαγόρη.

5. Εὐβουλότατος εἷς ἡμέων. Μεταναστὰς ἐκ Σάμου εἰς Κρότωνα, ἐνθάδε εἰρηνεῖς· οἱ δὲ Αἰακίους παῖδες ἄλλοις τὰ κακὰ ἔρδουσι, καὶ Μιλησίους οὐκ ἐπιλείπουσιν αἰσυννῆται. Δεινὸς δὲ ἡμῖν καὶ ὁ Μήδων βασιλεὺς, οὐκ ἦν γε ἐθέλωμεν δασμοφορεῖν. Ἀλλὰ μέλλουσι δὴ ἀμφὶ τῆς ἐλευθερίας ἀπάντων Ἴωνες Μήδοις καθίστασθαι ἐς πόλεμον· καταστῆσι δὲ οὐκέτι ἐλπίς ἡμῖν σωτηρίας. Κῶς ἂν οὖν Ἀναξιμένης ἐν θυμῷ ἐπέχοι αἰθερολογεῖν, ἐν δείματι ἐὼν ὀλέθρου ἢ δουλοσύνης; Σὺ δὲ εἰ, καταθύμιος μὲν Κροτωνιήτησι, καταθύμιος δὲ καὶ τοῖσι ἄλλοισιν Ἰταλιώτησι· φοιτέουσι δὲ τοι λεσχηνῶται καὶ ἐκ Σικελίης.

CAPUT III.

A N A X A G O R A S.

I. 6. Ἀναξαγόρας Ἰγησιβούλου ἢ Εὐβούλου, Κλαξιμένιος. Οὗτος ἤκουσεν Ἀναξιμένους, καὶ πρῶτος τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέστησεν, ἀρξάμενος οὕτω τοῦ συγγράμματος, ὃ ἐστὶν ἡδέως καὶ μεγαλοφρόνως ἡρμηνευμένον. Πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ· εἶτα νοῦς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε. Παρ' ὃ καὶ νοῦς ἐπεκλήθη. Καί φησι περὶ αὐτοῦ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις οὕτω,

Καί που Ἀναξαγόρην φάσ' ἔμμεναι ἄλκιμον ἦρω,
Νοῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπαγείρας

Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμοῦ τετραγαμμένα πρόσθεν.

II. Οὗτος εὐγενεία καὶ πλούτῳ διαφέρων ἦν, ἀλλὰ καὶ μεγαλοφροσύνη· ὃς γε τὰ πατρῶα παρεχώρησε τοῖς οἰκείοις. 7. Αἰτιαθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀμελῶν, Τί οὖν, ἔφη, οὐχ ὑμεῖς ἐπιμελεῖσθε; Καὶ τέλος ἀπέστη, καὶ περὶ τὴν τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἦν, οὐ φροντίζων τῶν πολιτικῶν. Ὅτε καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδέν σοι μέλει τῆς πατρίδος; Εὐφήμει, ἔφη· ἐμοὶ γὰρ καὶ σφόδρα μέλει τῆς πατρίδος, δείξας τὸν οὐρανόν.

III. Λέγεται δὲ κατὰ τὴν Ξέρξου διάβασιν εἴκοσιν ἐτῶν εἶναι, βεβιωκέναι δὲ ἑβδομήκοντα δύο. Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς, γεγενῆσθαι αὐτὸν τῇ ἑβδομηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, τεθνηκέναι δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ὀγδόης. Ἦρξατο δὲ φιλοσοφεῖν Ἀθήνησιν ἐπὶ Καλλίου, ἐτῶν εἴκοσιν ὦν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ· ἔνθα καὶ φασιν αὐτὸν ἐτῶν διατρίψαι τριάκοντα.

IV. 8. Οὗτος ἔλεγε τὸν ἥλιον μύδρον εἶναι διάπυρον, καὶ μείζω τῆς Πελοποννήσου. Οἱ δὲ φασὶ Τάνταλον. Τὴν δὲ σελήνην οἰκήσεις ἔχειν, ἀλλὰ καὶ λόφους, καὶ φάραγγας. Ἀρχὰς δὲ τὰς ὁμοιομερείας· καθάπερ γὰρ ἐκ τῶν ψυγμάτων λεγομένων τὸν χρυσὸν συνεστάναι, οὕτως ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν μικρῶν σωμάτων τὸ πᾶν συγκεκρίσθαι. Καὶ νοῦν μὲν ἀρχὴν κινήσεως. Τῶν δὲ σωμάτων τὰ μὲν βαρέα τὸν κάτω τόπον, ὡς τὴν γῆν, τὰ δὲ κοῦφα τὸν ἄνω ἐπισχεῖν, ὡς τὸ πῦρ· ὕδωρ δὲ καὶ ἀέρα, τὸν μέσον. Οὕτω γὰρ ἐπὶ

τῆς γῆς πλατείας οὔσης τὴν θάλασσαν ὑποστῆναι, διατμισθέντων ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῶν ὑγρῶν. 9. Τὰ δ' ἄστρα κατ' ἀρχὰς μὲν θολοειδῶς ἐνεχθῆναι, ὥστε κατὰ κορυφὴν τῆς γῆς τὸν αἰεὶ φαινόμενον εἶναι πόλον, ὕστερον δὲ τὴν ἔγκλισιν λαβεῖν. Καὶ τὸν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι φωτὸς ἡλιακοῦ, μὴ καταλαμπομένων τῶν ἄστρον. Τοὺς δὲ κομήτας, σύνοδον πλανητῶν, φλόγας ἀφιέντων· τοὺς τε διάττοντας οἷον σπινθῆρας ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀποπάλλεσθαι. Ἀνέμους γίνεσθαι λεπτυνομένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Βροντὰς, σύγκρουσιν νεφῶν· ἀστραπὰς, ἔκτριψιν νεφῶν· σεισμόν, ὑπονόστησιν ἀέρος εἰς γῆν. Ζῶα γενέσθαι ἐξ ὑγροῦ καὶ θερμοῦ καὶ γεώδους· ὕστερον δὲ, ἐξ ἀλλήλων. Καὶ ἄρῥενα μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν, θήλεα δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν.

V. 10. Φασὶ δ' αὐτὸν προειπεῖν τὴν περὶ Αἰγὸς ποταμὸν γενομένην τοῦ λίθου πτώσιν, ὃν εἶπεν ἐκ τοῦ ἡλίου πεσεῖσθαι. Ὄθεν καὶ Εὐριπίδην, μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ, χρυσέαν βῶλον εἶπεῖν τὸν ἡλιον ἐν τῷ Φασέθοντι. Ἀλλὰ καὶ εἰς Ὀλυμπίαν ἐλθόντα ἐν δερματίνῳ καθίσαι, ὡς μέλλοντος ὕσειν· καὶ γενέσθαι. Πρὸς τε τὸν εἰπόντα, εἰ τὰ ἐν Λαμψάκῳ ὄρη ἔσται ποτὲ θάλαττα; φασὶν εἶπεῖν, Ἐάν γε ὁ χρόνος μὴ ἐπιλίπη.

VI. Ἐρωτηθεῖς ποτε, εἰς τί γεγένηται; Εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ οὐρανοῦ. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἐστερήθης Ἀθηναίων, Οὐμενοῦν, ἔφη, ἀλλὰ ἐκεῖνοι ἐμοῦ. Ἴδων τὸν Μαυσάλου τάφον, ἔφη, Τάφος πολυτελῆς λελιθωμένης ἐστὶν οὐσίας εἰδωλον. 11. Πρὸς τὸν δυσφοροῦντα ὅτι ἐπὶ ξένῳ

τελευταῖα, Πανταχόθεν, ἔφη, ὁμοία ἐστὶν ἢ εἰς ἄδου κατάβασις.

VII. Λοκῆ δὲ πρῶτος (καθὰ φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) τὴν Ὀμήρου ποιήσιν ἀποφῆ-
νασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης· ἐπὶ
πλεῖον δὲ προστεῖναι τοῦ λόγου Μητρόδωρον τὸν
Λαμψακηνὸν, γνῶριμον ὄντα αὐτοῦ, ὃν καὶ πρῶτον
εἰσπυδάσαι τοῦ ποιητοῦ περὶ τὴν φυσικὴν πραγμα-
τείαν.

VIII. Πρῶτος δὲ Ἀναξαγόρας καὶ βιβλίον ἐξέ-
δωκε συγγραφῆς. Φησὶ δὲ Σειληνὸς ἐν τῇ πρώτῃ
τῶν ἱστοριῶν, ἐπὶ ἄρχοντος Διμύλου λίθον ἐξ οὐρα-
νοῦ πεσεῖν· 12. τὸν δὲ Ἀναξαγόραν εἰπεῖν, ὡς ὁλος
ὁ οὐρανὸς ἐκ λίθων συγκέοιτο· τῇ σφοδρᾷ δὲ περι-
δινῆσει συνεστάται, καὶ ἀνεθέντα κατενεχθήσεσθαι.

IX. Περὶ δὲ τῆς δίκης αὐτοῦ διάφορα λέγεται.
Σωτίων μὲν γὰρ φησιν ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων,
ὑπὸ Κλέωνος αὐτὸν ἀσεβείας κριθῆναι, διότι τὸν
ἥλιον μύδρον ἔλεγε διάπυρον· ἀπολογησαμένου δὲ
ὑπὲρ αὐτοῦ Περικλέους τοῦ μαθητοῦ, πέντε ταλάν-
τοις ζημιωθῆναι καὶ φυγαδευθῆναι. Σάτυρος δ' ἐν
τοῖς βίοις ὑπὸ Θουκυδίδου φησὶν εἰσαχθῆναι τὴν δί-
κην, ἀντιπολιτευσαμένου τῷ Περικλεῖ. Καὶ οὐ μόν-
ον ἀσεβείας· ἀλλὰ καὶ μηδισμοῦ, καὶ ἀπόντα κατα-
δικασθῆναι θανάτου. 13. Ὅτε καὶ ἀμφοτέρων αὐ-
τῷ προσαγγελθέντων, τῆς τε καταδίκης καὶ τῆς τῶν
παίδων τελευτῆς, εἰπεῖν, περὶ μὲν τῆς καταδίκης, ὅτι
Ἄρα κἀκείνων κἀμοῦ πάλαι ἢ φύσις κατεψηφίσατο.
Περὶ δὲ τῶν παίδων, ὅτι Ἕιδειν αὐτοὺς θνητοὺς γεν-
νήσας. Οἱ δὲ εἰς Σόλωνα τοῦτο ἀναφέρουσιν· ἄλλοι

δὲ εἰς Ξενοφῶντα. Τοῦτον δὲ καὶ θάψαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν αὐτοῦς Δημήτριός φησιν ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρωσ. "Ερμιππος δ' ἐν τοῖς βίοις φησὶν, ὅτι καθείρχθη ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τεθνηξόμενος. Περικλῆς δὲ παρελθὼν εἶπεν, εἴ τι ἔχουσιν ἐγκαλεῖν αὐτῷ κατὰ τὸν βίον; Οὐδὲν δὲ εἰπόντων, Καὶ μὴν ἐγὼ, ἔφη, τούτου μαθητὴς εἰμι. Μὴ οὖν διαβολαῖς ἐπαρθέντες ἀποκτείνητε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐμοὶ πεισθέντες ἄφετε. Καὶ ἀφείθη. Οὐκ ἐνεγκῶν δὲ τὴν ὕβριν, ἑαυτὸν ἐξήγαγεν. 14. Ἰερώνυμος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων φησὶν, ὅτι ὁ Περικλῆς παρήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον, διεφύρηκότα καὶ λεπτὸν ὑπὸ νόσου, ὥστε ἐλέω μᾶλλον ἢ κρίσει ἀφεθῆναι. Καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς δίκης αὐτοῦ τοσαῦτα. Ἔδοξε δὲ πως καὶ Δημοκρίτῳ ἀπεχθῶς ἐσχηκέναι, ἀποτυχῶν τῆς πρὸς αὐτὸν κοινολογίας.

X. Καὶ τέλος ἀποχωρήσας εἰς Λάμψακον, αὐτόθι κατέστρεψεν. "Οτε καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως ἀξιούντων, τί βούλεται αὐτῷ γενέσθαι; φάναι, Τοὺς παῖδας, ἐν ᾧ ἂν ἀποθάνῃ μηνί, κατὰ ἔτος παίζειν συγχωρεῖν. Καὶ φυλάττεται τὸ ἔθος καὶ νῦν. 15. Τελευτήσαντα δὲ αὐτὸν ἔθαψαν ἐντίμως οἱ Λαμψακηνοὶ, καὶ ἐπέγραψαν,

Ἐνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας
 Οὐρανίου κόσμου, κεῖται Ἀναξαγόρας.

Ἔστι καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Ἡἴλιον πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν,
 Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν Ἀναξαγόρας·

Ἄλλ' ὁ φίλος Περικλῆς μὲν ἐρύσατο τοῦτον, ὁ δ'
 αὐτὸν

Ἐξάγαγεν βιότου, μαλθακῆ σοφίης.

XI. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀναξαγόραι, ὧν ἐν οὐδενὶ πάντα · ἀλλ' ὁ μὲν ἦν ῥήτωρ Ἴσοκράτειος · ὁ δ' ἄνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος · ἄλλος, γραμματικὸς Ζηνοδότειος.

CAPUT IV

ARCHELAUS.

I. 16. Ἀρχέλαος, Ἀθηναῖος, ἢ Μιλήσιος, πατρὸς Ἀπολλοδώρου· ὡς δὲ τινες, Μύδωνος μαθητῆς Ἀναξαγόρου, διδάσκαλος Σωκράτους.

II. Οὗτος πρῶτος ἐκ τῆς Ἰωνίας τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετήγαγεν Ἀθήναζε, καὶ ἐκλήθη φυσικὸς, παρὰ καὶ ἔληξεν ἐν αὐτῷ ἡ φυσικὴ φιλοσοφία, Σωκράτους τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγόντος. Ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἄψασθαι τῆς ἠθικῆς. Καὶ γὰρ περὶ νόμων πεφιλοσόφηκε, καὶ καλῶν καὶ δικαίων· παρ' οὗ λαβὼν Σωκράτης, τῷ αὐξῆσαι εἰς τὸ εὐρεῖν ὑπελήφθη.

III. Ἐλεγε δὲ, δύο αἰτίας εἶναι γενέσεως, θερμὸν καὶ ψυχρὸν· καὶ τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς ἰλύος γεννηθῆναι. Καὶ τὸ δίκαιον εἶναι καὶ τὸ αἰσχροὸν οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ. Ὁ δὲ λόγος αὐτῷ οὕτως ἔχει· **17.** τηκόμενον φησι τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καθὸ μὲν εἰς τὸ πυρῶδες συνίσταται, ποιεῖν γῆν· καθὸ δὲ περιῶρεῖ, αἶερα γεννᾷν. Ὅθεν ἡ μὲν ὑπὸ τοῦ αἵερος, ὁ δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιφορᾶς κρατεῖται. Γεννᾶσθαι δὲ φησι τὰ ζῶα ἐκ θερμῆς τῆς γῆς, καὶ ἰλὺν παραπλησίαν γάλακτι, οἷον τροφήν, ἀνιείσης. Οὕτω δὲ καὶ τοὺς

ἀνθρώπους ποιῆσαι. Πρῶτος δὲ εἶπε φωνῆς γένεσιν τὴν τοῦ ἀέρος πλήξιν. Τὴν δὲ θάλατταν ἐν τοῖς κόλλοις διὰ τῆς γῆς ἤθουμένην συνεστάναι. Μέγιστον τῶν ἄστρον τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πᾶν ἄπειρον.

IV. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρχέλαοι· ὁ χωρογράφος τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς· ὁ τὰ ἰδιοφυῆ ποιήσας· ἄλλος τεχνογράφος ῥήτωρ.

CAPUT V.

S O C R A T E S.

I. 18. Σωκράτης Σωφρονίσκου μὲν ἦν υἱὸς λιθουργοῦ, καὶ Φαιναρέτης μάλας (ὡς καὶ Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ φησὶν) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἀλωπεκῆθεν.

II. Ἐδόκει δὲ συμποιεῖν Εὐριπίδῃ. Ὄθεν Μνησίλοχος οὕτω φησὶ·

Φρύγες ἐστὶ καινὸν δράμα τοῦτ' Εὐριπίδου,

ᾧ καὶ τὰ φρύγανα ὑποτίθησι Σωκράτης.

καὶ πάλιν,

Εὐριπίδης, σωκρατογόμφους.

καὶ Καλλίας πεδήταις,

Ἦδη σὺ σεμνή, καὶ φρονεῖς οὕτω μέγα.

Ἐξεστι γάρ μοι. Σωκράτης γὰρ αἴτιος.

Ἀριστοφάνης νεφέλαις,

Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγωδίας ποιῶν

Τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι τὰς σοφάς.

III. 19. Ἀκούσας δὲ Ἀναξαγόρου, κατὰ τινας, ἀλλὰ καὶ Λάμωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, μετὰ τὴν ἐκείνου καταδίκην διήκουσεν Ἀρχελάου τοῦ

φυσικοῦ· οὐ καὶ παιδικὰ γενέσθαι φησὶν Ἀριστόξενος.

IV. Δοῦρις δὲ καὶ δουλεῦσαι αὐτὸν καὶ ἐργάσασθαι λίθους. Εἶναι τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἄκροπόλει Χάριτας ἔνιοί φασιν, ἐνδεδυμένας οὔσας. Ὅθεν καὶ Τίμωννα ἐν τοῖς Σίλλοις εἶπεῖν,

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος, ἐννομολέσχης,
Ἑλλήνων ἐπαιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας,
Μυκτῆρ, ῥητορόμυκτος, ὑπατικὸς, εἰρωνευτής.

V. Ἦν γὰρ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς δεινὸς, ὡς φησι καὶ Ἰδομενεὺς. Ἀλλὰ καὶ οἱ τριάκοντα αὐτὸν ἐκώλυσαν τέχνας διδάσκειν λόγων, ὡς φησι Ξενοφῶν. 20. Καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸν κωμῶδεῖ, ὡς τὸν ἥτιω λόγον κρείττω ποιοῦντα. Καὶ γὰρ πρῶτος (ὡς φησι καὶ Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) μετὰ τοῦ μαθητοῦ Αἰσχίνου ῥητορεύειν ἐδίδαξε. Λέγει δὲ τοῦτο καὶ Ἰδομενεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Σωκρατικῶν. Καὶ πρῶτος περὶ βίου διελέχθη· καὶ πρῶτος φιλοσόφων καταδικασθεὶς ἐτελεύτα. Φησὶ δ' αὐτὸν Ἀριστόξενος ὁ Σπινθάρου καὶ χρηματίσασθαι· τιθέντα γοῦν, τὸ βαλλόμενον κέρμα ἀθροίζειν· εἴτ' ἀναλώσαντα, πάλιν τιθέναι. Κρίτωννα δ' ἀναστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ παιδεῦσαι, τῆς κατὰ ψυχὴν χάριτος ἐρασθέντα, Δημήτριός φησιν ὁ Βυζάντιος.

VI. 21. Γνόντα δὲ τὴν φυσικὴν θεωρίαν μηδὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς, τὰ ἠθικὰ φιλοσοφεῖν ἄρξαι ἐπὶ τε τῶν ἐργαστηρίων καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· κἀκεῖνα δὲ φάσκειν ζητεῖν,

Ὅ, τι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν ἢ ἀγαθὸν τε τέτυκται.

Πολλάκις δὲ βιαίτερον ἐν ταῖς ζητήσοι διαλεγόμενον, κονδυλίζεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, τὸ πλέον τε γελᾶσθαι καταφρονούμενον· καὶ πάντα ταῦτα φέρειν ἀνεξικάκως. Ὅθεν καὶ λακτισθέντα, ἐπειδὴ ἠνέσχετο, τινὸς θαυμάσαντος, εἶπεῖν, Εἰ δέ με ὄνος ἐλάκτισε, δίκην ἂν αὐτῷ ἐλάγχανον; Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Δημήτριος.

VII 22. Ἀποδημίας δὲ οὐκ ἐδεήθη, καθάπερ οἱ πλείους, πλὴν εἰ μὴ στρατεύεσθαι ἔδει. Τὸ δὲ λοιπὸν αὐτόθι μένων, φιλονεικότερον συνεζήτει τοῖς προσδιαλεγομένοις, οὐχ ὥστε ἀφελέσθαι τὴν δόξαν αὐτοῦς, ἀλλ' ὥστε τὸ ἀληθὲς ἐκμαθεῖν πειραῖσθαι. Φασὶ δ' Εὐριπίδην αὐτῷ δόντα τοῦ Ἡρακλείτου σύγγραμμα, ἔρεσθαι, Τί δοκεῖ; Τὸν δὲ φάναι, Ἄ μὲν συνῆκα, γενναῖα· οἶμαι δὲ, καὶ ἂ μὴ συνῆκα· πλὴν Δήλιου γὰρ τινος δεῖται κολυμβητοῦ. Ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ σωμασκίας, καὶ ἦν εὐέκτης. Ἐστρατεύσατο γοῦν εἰς Ἀμφίπολιν· καὶ Ξενοφῶντα ἀφ' ἵππου πρῶντα ἐν τῇ κατὰ Δήλιον μάχῃ, διέσωσεν ὑπολαβῶν· 23. ὅτε καὶ πάντων φευγόντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἠρέμα ἀνεχώρει, παρεπιστρεφόμενος ἡσυχῇ, καὶ τηρῶν ἀμύνασθαι, εἴ τις οἱ ἐπέλθοι. Ἐστρατεύσατο δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν διὰ θαλάττης· πεζῇ γὰρ οὐκ ἐνῆν, τοῦ πολέμου κωλύοντος. Ὅτε καὶ μείναι νυκτὸς ὅλης ἐφ' ἐνὸς σχήματος αὐτόν φασι, καὶ ἀριστεύσαντα αὐτόθι παραχωρῆσαι Ἀλκιβιάδῃ τοῦ ἀριστείου, οὗ καὶ ἐρασθῆναί φησιν αὐτόν Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. Ἴων δὲ ὁ Χῖος, καὶ νέον ὄντα εἰς Σάμον σὺν Ἀρχελάφῃ ἀποδημῆσαι. Καὶ Πυθῶδε ἐλθεῖν,

Αριστοτέλης φησίν. Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἴσθμόν, ὡς Φαβρίνος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων.

VIII. 24. Ἦν δὲ καὶ ἰσχυρογνώμων καὶ δημοκρατικός, ὡς δῆλον ἔκ τε τοῦ μὴ εἶξαι τοῖς περὶ Κριτίαν, κελεύουσι Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον, πλούσιον ἄνδρα, ἀγαγεῖν πρὸς αὐτούς, ὅσπερ ἀπολέσθαι· ἀλλὰ καὶ μόνος ἀποψηφίσασθαι τῶν δέκα στρατηγῶν. Καὶ ἐνὸν αὐτῷ ἀποδράναι τῆς εἰρκτῆς, μὴ ἐθελῆσαι· τοῖς τε κλαίουσιν αὐτὸν ἐπιπλῆξαι, καὶ τοὺς καλλίστους λόγους ἐκείνους δεδεμένον διαθέσθαι. Αὐτάρκης τε ἦν καὶ σεμνός.

IX. Καὶ ποτε Ἀλκιβιάδου (καθ' ἃ φησι Παμφίλη ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῶν ὑπομνημάτων) διδόντος αὐτῷ χώραν μεγάλην ἵνα οἰκοδομήσῃται οἰκίαν, φάναι, Καὶ εἰ ὑποδημάτων ἔδει, βύρσαν μοι ἐδίδους, ἵν' ἐμαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην; καὶ καταγέλαστος ἂν ἦν λαβῶν. 25. Πολλάκις δ' ἀφορῶν εἰς τὰ πλήθη τῶν πιπρασκομένων, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν, Πόσων ἐγὼ χρεῖαν οὐκ ἔχω; Καὶ συνεχῆς ἐκείνα ἀνεφθέγγετο τὰ ἱαμβεῖα,

Τὰ δ' ἀργυρώματ' ἐστίν, ἧ τε πορφύρα,

Εἰς τοὺς τραγωδοὺς χρήσιμ', οὐκ εἰς τὸν βίον.

Ἐπερεφρόνησε δὲ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνοσ, καὶ Σκώπα τοῦ Κρανωνίου, καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαρισσαίου, μήτε χρήματα προσέμενος αὐτῶν, μήτε παρ' αὐτούς ἀπελθῶν. Εὐτακτός τε ἦν τὴν δίαιταν οὕτως, ὅσπερ πολλάκις Ἀθήνησι λοιμῶν γενομένων μόνος οὐκ ἐνόσησε.

X. Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης, δύο γυναῖκας αὐτὸν ἀγαγέσθαι· προτέραν μὲν Ξανθίππην, ἐξ ἧς αὐτῷ

γενέσθαι Λαμπροκλέα. Δευτέραν δὲ, Μυρτώ, τὴν Ἀριστείδου τοῦ δικαίου θυγατέρα, ἣν καὶ ἄπροικον λαβεῖν· ἐξ ἧς γενέσθαι Σωφρονίσκον καὶ Μενέξενον. Οἱ δὲ προτέραν γῆμαι τὴν Μυρτώ φασιν· ἔνιοι δὲ, καὶ ἀμφοτέρας ἔχειν ὁμοῦ. Ὡν ἔστι Σάτυρός τε καὶ Ἰερώνυμος ὁ Ῥόδιος. Φασὶ γὰρ, βουληθέντας Ἀθηναίους, διὰ τὸ λειπανδρεῖν, συναυξῆσαι τὸ πλῆθος, ψηφίσασθαι, Γαμεῖν μὲν ἀσπὴν μίαν, παιδοποιεῖσθαι δὲ καὶ ἐξ ἑτέρας· ὅθεν τοῦτο ποιῆσαι καὶ Σωκράτην.

XI. Ἦν δ' ἱκανὸς καὶ τῶν σκωπτόντων αὐτὸν ὑπερορᾶν. 27. Καὶ ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ εὐτελείᾳ. Μισθὸν τε οὐδένα εἰσεπράξατο. Καὶ ἔλεγεν, ἥδιστα ἐσθίων, ἥκιστα ὄψου προσδεῖσθαι· καὶ ἥδιστα πίνων, ἥκιστα τὸ μὴ παρὸν ποτὸν ἀναμένειν· καὶ ἐλαχίστων δεόμενος, ἔγγιστα εἶναι θεῶν. Τοῦτο δ' ἐνέσται καὶ παρὰ τῶν κωμωδοποιῶν λαβεῖν, οἳ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς, δι' ὧν σκώπτουσιν, ἐπαινοῦντες αὐτόν. Ἀριστοφάνης μὲν οὕτως,

Ὡ τῆς μεγάλης ἐπιθυμήσας σοφίας, ἄνθρωπε, δικαίως,

Ὡς εὐδαιμόνων παρ' Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ἄλλοισι διαζῆς.

εἶτα,

Μνήμων καὶ φρονιστιῆς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἐνεστιν

Ἐν τῇ γνώμῃ, κοῦκ ἔτι κάμνεις, οὐθ' ἐστῶς, οὔτε βαδίζων,

Οὔτ' αὖ ῥιγαῶν ἄχθη λίαν, οὔτ' ἀρισταῶν ἐπιθυμεῖς,
Οἴνου τ' ἀπέχῃ καὶ ἀδδηφαγίας, καὶ τῶν ἄλλων ἄνονήτων.

28. Ἀμειψίας δ' ἐν Τρίβωνι παράγων αὐτόν φησιν οὕτως,

Σώκρατες, ἀνδρῶν βέλτιστ' ὀλίγων, πολλῶν δὲ μα-
ταιόταθ', ἦκεις

Καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς, καρτερικός τ' εἶ. Πόθεν ἄν
σοι χλαῖνα γένοιτο;

Τουτὶ τὸ κακὸν τῶν σκυτοτόμων κατ' ἐπήρειαν γε-
γένηται.

Οὗτος μέντοι πεινῶν οὕτως, οὐ πάποτ' ἔτλη κολακεῦ-
σαι. Τοῦτο δ' αὐτοῦ τὸ ὑπεροπτικὸν καὶ μεγαλό-
φρον ἐμφαίνει καὶ Ἀριστοφάνης, λέγων οὕτως,

Ὅτι βρενθύη τ' ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ τῷ ὀφθαλμῷ
παραβάλλεις,

Κᾶνυποδητεῖς, κακὰ πόλλ' ἀνέχη, καὶ ἐν ἡμῖν σε-
μνοπροσωπεῖς.

Καὶ τοι ἐνίοτε πρὸς τοὺς καιροὺς ἀρμοστούμενος, καὶ
λαμπρὰ ἠμπύσχετο· καθάπερ ἐν τῷ Πλάτωνος συμ-
ποσίῳ παρ' Ἀγάθωνα βαδίζων.

XII. 29. Ἰκανὸς δ' ἀμφοτέρωθεν ἦν καὶ προτρέ-
ψαι καὶ ἀποτρέψαι. Ὡσπερ τὸν Θεαίτητον, περὶ
ἐπιστήμης διαλεχθεὶς, ἔνθεν ἀπέπεμψε, καθὰ καὶ
Πλάτων φησὶν. Εὐθύφρονα δὲ τῷ πατρὶ γραψάμε-
νον ξενίας δίκην, περὶ ὁσίου τινὰ διαλεχθεὶς ἀπήγα-
γε. Καὶ τὸν Λύσιον δὲ ἠθικώτατον ἐποίησε προτρέ-
ψας. Ἦν γὰρ ἰκανὸς ἀπὸ τῶν πραγμάτων τοὺς λό-
γους εὐρίσκειν. Ἐνέτρεψε δὲ καὶ Λαμπροκλέα τὸν
υἱὸν τῆ μητρὶ ἀγριαινόμενον, ὡς πού καὶ Ξενοφῶν
εἶρηκε. Καὶ Γλαύκωνα μὲν τὸν Πλάτωνος ἀδελφὸν
θέλοντα πολιτεύεσθαι, ἀπέστησε, διὰ τὸ ἀπείρως
ἔχειν, ὡς φησὶν ὁ Ξενοφῶν· Χαρμίδην δὲ τούναντίον

ἐπίστησεν, οἰκείως ἔχοντα. 30. Ἐπῆρε δὲ καὶ εἰς φρόνημα Ἴφικράτην τὸν στρατηγὸν, δείξας αὐτῷ τοῦ κουρέως Μίδου ἀλεκτρούνας ἀντίον τῶν Καλλίου περυσάμενους. Καὶ αὐτὸν Γλαυκωνίδης ἤξιου τῆ πόλει περιποιεῖν, καθάπερ φασιανὸν ὄρνιν, ἢ ταῷ. Ἐλεγε δὲ ὡς θαῦμα, τὰ μὲν ἕκαστον εἰπεῖν ἂν ῥαδίως ὅσα ἔχοι, φίλους δ' οὐκ ἂν ὀνομάσαι ὀπόσους κέκτηται· οὕτως ὀλιγῶρως ἔχειν περὶ αὐτούς. Ὅρων δ' Εὐκλείδην ἐσπουδακότα περὶ τοὺς ἐριστικούς λόγους, Ὡ Εὐκλείδη, ἔφη, σοφισταῖς μὲν δυνήσῃ χρῆσθαι, ἀνθρώποις δὲ οὐδαμῶς. Ἀχρηστον γὰρ ᾤετο εἶναι τὴν περὶ ταῦτα αἰσχρολογίαν, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Εὐθυδήμῳ φησί.

XIII. 31. Χαρμίδου τε οἰκέτας αὐτῷ διδόντος, ἐν' ἀπ' αὐτῶν προσοδεύοιτο, οὐχ εἴλετο· καὶ τὸ κάλλος ὑπερεῖδεν Ἀλκιβιάδου, κατὰ τινάς.

XIV. Καὶ ἐπήνει σχολὴν, ὡς κάλλιστον κτημάτων, καθὰ καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησὶν. Ἐλεγε δὲ καὶ ἐν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, τὴν ἐπιστήμην· καὶ ἐν μόνον κακὸν, τὴν ἀμαθίαν. Πλοῦτον δὲ καὶ εὐγένειαν οὐδὲν σεμνὸν ἔχειν· πᾶν δὲ τοῦναντίον κακόν. Εἰπόντος γοῦν τινος αὐτῷ ὡς εἴη Ἀντισθένης μητρὸς Θράιτης, Σὺ δ' ᾧου, ἔφη, οὕτως ἂν γενναῖον ἐκ δυοῖν Ἀθηναίων γενέσθαι; Φαίδωνα δὲ δι' αἰχμαλωσίαν ἐπ' οἰκήματος καθήμενον προσέταξε Κρίτωνι λυτρώσασθαι, καὶ φιλόσοφον ἀπειργάσατο.

XV. 32. Ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμάνθανεν, ὅτε καιρός· μηδὲν λέγων ἄτοπον εἶναι, ἃ τις μὴ οἶδεν ἐκμανθάνειν. Ἔτι τε ᾠρχεῖτο συνεχῆς, τῆ τοῦ σώματος εὐεξία λυσιτελεῖν ἠγούμενος τὴν τοιαύτην γυμνασίαν, ὡς καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησὶν.

XVI. Ἐλεγε δὲ καὶ προσημαίνειν τὸ δαιμόνιον τὰ μέλλοντα αὐτῶ. Τό, τε εὖ ἄρχεσθαι, μικρὸν μὲν μὴ εἶναι, παρὰ μικρὸν δέ. Καὶ εἰδέναι μὲν μηδέν, πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι. Τούς τε τὰ ὄρια πολλοῦ ἐωνημένους, ἀπογινώσκειν ἔλεγεν εἰς τὰς ὄρας ἐλθεῖν. Καὶ ποτε ἐρωτηθεῖς, τίς ἀρετὴ νέου; Τὸ μηδέν ἄγαν, εἶπεν. Ἐφασκέ τε δεῖν γεωμετρεῖν, μέχρι ἂν τις μέτρῳ δύνηται γῆν τε παραλαβεῖν καὶ παραδοῦναι. 33. Εὐριπίδου δ' ἐν τῇ Αὐγῇ εἰπόντος περὶ ἀρετῆς,

Κράτιστον εἰκῆ ταῦτ' ἔαν ἀφειμένα,
 ἄναστὰς ἐξῆλθε· φήσας, γελοῖον εἶναι, ἀνδράποδον
 μὲν μὴ εὐρισκόμενον, ἀξιούν ζητεῖν· ἀρετὴν δ' οὕτω
 ἔαν ἀπολωλέναι. Ἐρωτηθεῖς, πότερον γῆμαι ἢ μή;
 ἔφη, Ὁ ἂν αὐτῶν ποιήσης, μεταγνώσῃ. Ἐλεγέ τε
 θαυμάζειν τῶν τὰς λιθίνους εἰκόνας κατασκευαζομέ-
 νων, τοῦ μὲν λίθου προνοεῖν, ὡς ὁμοιότατος ἔσται·
 αὐτῶν δ' ἀμελεῖν, ὡς μὴ ὁμοίους τῷ λίθῳ φαίνεσθαι
 ἡξίου δὲ καὶ τοὺς νέους συνεχῶς κατοπιρίζεσθαι, ἵν'
 εἰ μὲν καλοὶ εἶεν, ἀξιοὶ γίγνοιτο· εἰ δ' αἰσχροὶ,
 παιδεία τὴν δυσείδειαν ἐπικαλέπτοιεν. 34. Καλέσας
 ἐπὶ δεῖπνον πλουσίους, καὶ τῆς Ξανθίππης αἰδουμέ-
 νης, ἔφη, Θάρρει· εἰ μὲν γὰρ εἶεν μέτριοι, συμπερι-
 νεχθεῖεν ἂν· εἰ δὲ φαῦλοι, ἡμῖν αὐτῶν οὐδὲν μελή-
 σει. Ἐλεγε, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ζῆν, ἵν'
 ἐσθίοιεν· αὐτὸν δὲ ἐσθίειν, ἵνα ζῶῃ. Πρὸς τὸ οὐκ
 ἀξιόλογον πλῆθος ἔφασκεν, ὅμοιον εἶ τις τετράδρα-
 χμον ἐν ἀποδοκιμάζων, τὸν ἐκ τῶν τοιούτων σωρὸν ὡς
 δόκιμον ἀποδέχοιτο. Αἰσχίνου δὲ εἰπόντος, Πένης
 εἰμὶ καὶ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχω, δίδωμι δέ σοι ἑμαυτόν·
 Ἄρ' οὖν, εἶπεν, οὐκ αἰσθάνῃ τὰ μέγιστα μοι διδούς;

Πρὸς τὸν ἀποδυσπειτοῦντα ἐπὶ τῷ παρορᾶσθαι, ὅποτε ἐπανεστήσαν οἱ τριάκοντα, Ἄρα, ἔφη, μή τι σοι με-
ταμέλει; 35. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Θάνατόν σου κα-
τέγνωσαν Ἀθηναῖοι. Κακείνων, φησὶν, ἢ φύσις. Οἱ
δὲ τοῦτ' Ἀναξαγόραν φασὶν εἰπεῖν. Τῆς γυναικὸς
εἰπούσης, Ἀδίκως ἀποθνήσκεις, Σὺ δὲ, ἔφη, δικαίως
ἐβούλου; Ὅναρ δόξας τινὰ αὐτῷ λέγειν,

Ἥματι κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο·

πρὸς Αἰσχίνην ἔφη. Εἰς τρίτην ἀποθανοῦμαι. Μέλ-
λοντί τε αὐτῷ τὸ κώνειον πλεσθαι, Ἀπολλόδωρος ἰμά-
τιον ἐδίδου καλὸν, ἴν' ἐν ἐκείνῳ ἐναποθάγη· καὶ ὅς, Τί
δ', ἔφη, τὸ ἐμὸν ἰμάτιον ἐμβιῶναι μὲν ἐπιτήδειον, ἐνα-
ποθανεῖν δὲ οὐχί; Πρὸς τὸν εἰπόντα, Κακῶς ὁ δεῖνά
σε λέγει· Καλῶς γὰρ, ἔφη, λέγειν οὐκ ἔμαθε. 36.
Στρέψαντος Ἀντισθένης τὸ διεθροῦγός τοῦ τρίβωνος
εἰς τοῦμφανές, Ὁρῶ σου, ἔφη, διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν
κενοδοξίαν. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐ σοὶ λοιδορεῖται
ὁ δεῖνα; Οὐχί, ἔφη· ἐμοὶ γὰρ οὐ πρόσεστι ταῦτα.
Ἐλεγε δὲ τοῖς κωμικοῖς δεῖν ἐπίτηδες ἑαυτὸν διδόναι.
Εἰ μὲν γάρ τι τῶν προσόντων λέξειαν, διορθώσονται·
εἰ δ' οὐ, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.

XVII. Πρὸς Ξανθίππην, πρότερον μὲν λοιδο-
ροῦσαν, ὕστερον δὲ καὶ περιχέασαν αὐτῷ, Οὐκ ἔλε-
γον, εἶπεν, ὅτι Ξανθίππη βροντῶσα, καὶ ὕδωρ ποιή-
σει; Πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα, οὐκ ἀνεκτὴ ἢ Ξανθίπ-
πη λοιδοροῦσα, Ἄλλ' ἔγωγ', ἔφη, συνείθισμαι, κα-
θαπερεὶ καὶ τροχηλέας ἀκούων συνεχές. Καὶ σὺ μὲν,
εἶπε, χηνῶν βοάντων ἀνάχη. 37. Τοῦ δὲ εἰπόντος,
Ἄλλά μοι ᾧ' καὶ νεοττοῦς τίκτουσι· Καῖμοι, φησὶ,
Ξανθίππη παιδί' α γεννᾷ. Ποτὲ αὐτῆς ἐν ἀγορᾷ καὶ

θοιμάτιον περιελομένης, συνεβούλευον οἱ γνώριμοι χερσὶν ἀμύνασθαι. *Νῆ Δι'*, εἶπεν, ἔν' ἡμῶν πυκτευόντων, ἕκαστος ὑμῶν λέγοι, εὖ *Σώκρατες*, εὖ *Ξανθίππη*. Ἔλεγε συνεῖναι τραχεῖα γυναικί, καθάπερ οἱ ἵππικοὶ θυμοειδέσιν ἵπποις. Ἄλλ' ὡς ἐκεῖνοι, φησὶ, τούτων κρατήσαντες, ῥαδίως τῶν ἄλλων περιγίνονται, οὕτω καὶ γὰρ *Ξανθίππη* χρώμενος, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις συμπεριενεχθήσομαι.

XVIII. Ταῦτα δὴ καὶ τοιαῦτα λέγων καὶ πράττων, πρὸς τῆς *Πυθίας* ἐμαρτυρήθη, *Χαιροφῶντι* ἀνελούσης ἐκεῖνο δὴ τὸ περιφερόμενον,

Ἄνδρῶν ἀπάντων *Σωκράτης* σοφώτατος.

38. Ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἐφθονήθη μάλιστα. Καὶ δὴ καὶ ὅτι διήλεγε τοὺς μεγαλοφρονοῦντας ἐφ' ἑαυτοῖς, ὡς ἀνόητους, καθάπερ *Μέλιτον* καὶ Ἄνυτον· ὡς καὶ ἐν τῷ *Πλάτωνός* ἐστι *Μένωνι*. Οὗτος γὰρ οὐ φέρων τὸν ὑπὸ *Σωκράτους* χλευασμὸν, πρῶτον μὲν ἐπήλειπεν αὐτῷ τοὺς περὶ *Ἀριστοφάνην*· ἔπειτα καὶ *Μέλιτον* συνέπεισεν ἀπενέγκασθαι κατ' αὐτοῦ γραφὴν ἀσεβείας καὶ τῶν νέων διαφθοράς. Ἀπηνέγκατο μὲν οὖν τὴν γραφὴν ὁ *Μέλιτος*· εἶπε δὲ τὴν δίκην *Πολύευκτος*, ὡς φησὶ *Φαβωρίνος* ἐν παντιοδαπῆ ἱστορίᾳ. Συνέγραψε δὲ τὸν λόγον *Πολυκράτης* ὁ σοφιστής, ὡς φησὶν Ἑρμιππος· ἢ Ἄνυτος, ὡς τινες. Προητοίμασε δὲ πάντα *Λύκων* ὁ δημαγωγός. 39. Ἀντισθένης δ' ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ *Πλάτων* ἐν ἀπολογίᾳ, τρεῖς αὐτοῦ κατηγορησαί φασιν, Ἄνυτον καὶ *Λύκωνα* καὶ *Μέλιτον*· τὸν μὲν Ἄνυτον περὶ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὀργιζόμενον· τὸν δὲ *Λύκωνα*, ὑπὲρ τῶν ῥητόρων· καὶ τοῖ

Μέλιτον ὑπὲρ τῶν ποιητῶν· οὓς ἅπαντας ὁ Σωκράτης διέσυρε. Φαβωρίνος δὲ φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, μὴ εἶναι ἀληθῆ τὸν λόγον τὸν Πολυκράτους. Ἐν αὐτῷ γὰρ, φησὶ, μνημονεύει τῶν ὑπὸ Κόνωνος τειχῶν ἀνασταθέντων. Ἄ γέγονεν ἐν ἔτεσιν ἕξ τῆς Σωκράτους τελευτῆς ὕστερον. Καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον.

XIX. 40. Ἡ δ' ἀντωμοσία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. Ἀνάκειται γὰρ ἔτι καὶ νῦν (φησὶ Φαβωρίνος ἐν τῷ Μητρῷ). Τάδε ἐγράφατο καὶ ἀνθρωπολογήσατο Μέλιτος Μελίτου Πιτθεύς, Σωκράτει Σωφρονίσκου Ἀλωπεκῆθεν. Ἄδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων. Τίμημα θάνατος.

XX. Ὁ δ' αὖ φιλόσοφος, Λυσίου γράψαντος ἀπολογία ἀὐτῷ, διαγνύς, ἔφη, Καλὸς μὲν ὁ λόγος, ὦ Λυσία, οὐ μὴν ἀρμότιων ἐμοί. Δηλαδή γὰρ ἦν τὸ πλεον δικανικός, ἢ ἐμφιλόσοφος. **41.** Εἰπόντος δὲ τοῦ Λυσίου, Πῶς, εἰ καλὸς ἐστιν ὁ λόγος, οὐκ ἂν σοι ἀρμότιοι; ἔφη, Οὐ γὰρ καὶ ἱμάτια καλὰ καὶ ὑποδήματα εἶη ἂν ἐμοὶ ἀνάρμοστα; Κρινομένου δ' αὐτοῦ, φησὶν Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεὺς ἐν τῷ στέμματι, Πλάτωνα ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ εἰπεῖν, Νεώτατος ὢν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβάντων· τοὺς δικαστὰς ἐκβοῆσαι, Καταβάντων, τουτέστι κατὰ βῆθι.

XXI. Ὅτι οὖν κατεδικάσθη, διακοσίαις ὀγδοηκονταμιᾷ πλείοσι ψήφοις τῶν ἀπολυουσῶν· καὶ τιμωμένων τῶν δικαστῶν, τί χρῆ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀπο-

τίσαι; πέντε καὶ εἴκοσιν ἔφη δραχμὰς ἀποτίσειν. Εὐβουλίδης μὲν γὰρ φησιν, ἑκατὸν ὁμολογήσαι. 42. Θορυβησάντων δὲ τῶν δικαστῶν, Ἐνεκα μὲν, εἶπε, τῶν ἐμοὶ διαπεπραγμένων τιμῶμαι τὴν δίκην τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως. Καὶ οἱ θάνατον αὐτοῦ κατέγνωσαν, προσθέντες ἄλλας ψήφους ὄγδοήκοντα. Καὶ δεθεὶς, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἔπιε τὸ κώνειον, πολλὰ καλὰ κάγαθὰ διαλεχθεὶς, ἃ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι φησιν.

XXII. Ἄλλὰ καὶ παιᾶνα κατὰ τινὰς ἐποίησεν, οὗ ἡ ἀρχή·

Δήλι' Ἀπολλον, χαῖρε, καὶ Ἄρτεμι, παῖδε κλεινῶ.

Διονυσόδωρος δὲ φησι, μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸν παιᾶνα. Ἐποίησε δὲ καὶ μῦθον Αἰσώπειον, οὗ πάνυ ἐπιτετευγμένως, οὗ ἡ ἀρχή·

Αἰσωπος ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστὺ νέμουσι,
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

XXIII. 43. Ὁ μὲν οὖν ἐξ ἀνθρώπων ἦν. Ἀθηναῖοι δ' εὐθύς μετέγνωσαν, ὥστε κλεῖσαι καὶ παλαίστρας καὶ γυμνάσια. Καὶ τοὺς μὲν ἐφυγάδευσαν· Μελίτου δὲ θάνατον κατέγνωσαν. Σωκράτη δὲ χαλκῆς εἰκόνοσ ἐτιμήσαντο, ἣν ἔθεσαν ἐν τῷ πομπείῳ, Λυσίππου ταύτην ἐργασαμένου. Ἄνυτίν τε ἐπιδημήσαντα αὐθημερόν ἐξεκέρουσαν Ἡρακλεῶται. Οὐ μόνον δὲ ἐπὶ Σωκράτους Ἀθηναῖοι πεπόνθασιν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείστων ὄσων. Καὶ γὰρ Ὅμηρον (καθά φησιν Ἡρακλείδης) πενήκοντα δραχμαῖς, ὡς μαινόμενον, ἐτίμησαν· καὶ Τυρταῖον παρακόπτειν ἔλεγον, καὶ Ἀστυδάμαντα πρῶτον τῶν περὶ Αἰσχύλον

ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ. 44. Εὐριπίδης δὲ καὶ ὄνει-
δίξει αὐτοῖς ἐν τῷ *Ηαλαμήδει*, λέγων,

Ἐκάνει' ἐκάνετε τὰν πάνσοφον

Τὰν οὐδέν' ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μοῦσαν.

Καὶ τάδε μὲν ὦδε. Φιλόχωρος δὲ φησι, προτελευτή-
σαι τὸν Εὐριπίδην τοῦ Σωκράτους. Ἐγενήθη δὲ
(καθὰ φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς) ἐπὶ
Ἀφεφίωνος, ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς
ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος, Θαρρηλιῶνος ἕκτω, ὅτε καθαι-
ρουσι τὴν πόλιν Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν Ἀρτεμιν γενέ-
σθαι Δήλιοί φασιν. Ἐτελεύτησε δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει
τῆς ἑννενηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος, γεγονώς
ἑτῶν ἑβδομήκοντα. Καὶ ταῦτά φησι καὶ Δημήτριος
ὁ Φαληρεὺς. 45. Ἐνιοὶ γὰρ ἑξήκοντα ἑτῶν τελευ-
τῆσαι αὐτὸν φασιν.

XXIV. Ἀμφότεροι δὲ ἤκουσαν Ἀναξαγόρου, καὶ
οὗτος καὶ Εὐριπίδης, ὅς καὶ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδο-
μηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐγενήθη ἐπὶ Καλλιά-
δου. Δοκεῖ δὲ μοι καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ὁ Σωκρά-
της διειλέχθαι. Ὅπου γε καὶ περὶ προνοίας τινὰ δια-
λέγεται, καθὰ φησι καὶ Ξενοφῶν, καὶ τοι περὶ μόνων
τῶν ἠθικῶν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους αὐτὸν εἰπών. Ἀλ-
λὰ καὶ Πλάτων ἐν τῇ ἀπολογία μνησθεὶς Ἀναξαγόρου
καὶ ἄλλων φυσικῶν, ἃ Σωκράτης ἀρνεῖται, περὶ τού-
των αὐτὸς λέγει, καίπερ ἀνατιθεὶς πάντα Σωκράτει.
Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης, μάγον τινὰ ἐλθόντα ἐκ Συρίας,
εἰς Ἀθήνας, τά τε ἄλλα καταγνῶναι τοῦ Σωκράτους,
καὶ δὴ καὶ βίαιον ἔσεσθαι τὴν τελευτὴν αὐτοῦ. 46.
Ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτω·

Πινέ νυν ἐν Διὸς ὦν, ὃ Σώκρατες. Ἡ σε γὰρ ὄν-
τως

Καὶ σοφὸν εἶπε θεὸς, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κώνειον ἀπλῶς μὲν ἐδέξω,
Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῶ στόματι.

XXV. Τούτῳ τὶς, καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐφιλονεῖκει Ἀντιόλοχος Δήμιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος, ὡς Πυθαγόρα Κύδων καὶ Ὀνάτας· καὶ Σάγαρις Ὀμήρω ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος· καὶ Κέρκωψ Ἡσιόδῳ ζῶντι, τελευτήσαντι δὲ ὁ προσηρημένος Ξενοφάνης· καὶ Πινδάρῳ Ἀμφιμένης ὁ Κῶος· Θάλητι δὲ Φερεκύδης, καὶ Βίαντι Σάλαρος Πριηνεύς· Πιτακῶ Ἀντιμενίδας καὶ Ἀλκαῖος, Ἀναξαγόρα Σωσίβιος, καὶ Σιμωνίδῃ Τιμοκρέων.

XXVI. 47. Τῶν δὲ διαδεξαμένων αὐτὸν, τῶν λεγομένων Σωκρατικῶν, οἱ κορυφαιότατοι μὲν Πλάτων, Ξενοφῶν, Ἀντισθένης. Τῶν δὲ φερομένων δέκα οἱ διασημότετοι τέσσαρες, Δισχίνης, Φαίδων, Εὐκλείδης, Ἀρίστιππος. Δεκτὸν δὲ πρῶτον περὶ Ξενοφῶντος· εἶτα περὶ Ἀντισθένους ἐν τοῖς κυνικοῖς· ἔπειτα περὶ τῶν Σωκρατικῶν, εἶθ' οὕτω περὶ Πλάτωνος· ἐπεὶ κατάρχει τῶν δέκα αἰρέσεων, καὶ τὴν πρώτην Ἀκαδημίαν αὐτὸς συνεστήσατο. Ἡ μὲν οὖν ἀκολουθία τοῦτον ἐχέτω τὸν τρόπον.

XXVII. Γέγονε δὲ Σωκράτης καὶ ἕτερος, ἱστορικὸς, περιήγησιν Ἄργους γεγραφώς· καὶ ἄλλος, περιπατητικὸς, Βιθυνός· καὶ ἕτερος, ἐπιγραμμάτων ποιητής· καὶ ὁ Κῶος, ἐπικλήσεις θεῶν γεγραφώς.

CAPUT VI.

XENOPHON.

1.48. **Ξ**ενοφῶν, Γρύλλου μὲν ἦν υἱὸς, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἐρχιεύς· αἰδήμων δὲ καὶ εὐειδέστατος εἰς ὑπερβολήν.

II. Τοῦτον ἐν στενωπῷ φασιν ἀπαντήσαντα Σωκράτει, διατεῖναι τὴν βακτηρίαν καὶ κωλύειν παριέναι, πυνθανόμενον ποῖ πιπράσκειτο τῶν προσφερομένων ἕκαστον· ἀποκριναμένου δὲ πάλιν πυθῆσθαι, Ποῦ δὲ καλοὶ καγαθοὶ γίνονται ἄνθρωποι; ἀπορήσαντος δὲ, Ἔπου τοίνυν, φάναι, καὶ μάθανε. Καὶ τούντεῦθεν ἀκροατῆς Σωκράτους ἦν.

III. Καὶ πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα, εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν, ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. Ἀλλὰ καὶ ἱστορίαν φιλοσόφων πρῶτος ἔγραψε.

IV. Καὶ αὐτόν φησιν Ἀρίστιππος, ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς, ἐρασθῆναι Κλεινίου· πρὸς ὃν καὶ ταῦτα εἰπεῖν· 49. Νῦν γὰρ ἐγὼ Κλεινίαν ἥδιον μὲν θεῶμαι ἢ τ' ἄλλα πάντα ἐν ἀνθρώποις καλά. Τυφλὸς δὲ τῶν ἄλλων πάντων δεξαίμην ἂν ἢ Κλεινίου ἐνὸς ὄντος γενέσθαι. Ἄχθομαι δὲ καὶ νυκτὶ καὶ ὑπνῷ, ὅτι ἐκεῖνον οὐχ ὄρω· ἡμέρᾳ δὲ καὶ ἡλίῳ τὴν μεγίστην χάριν οἶδα, ὅτι μοι Κλεινίαν ἀναφαίκουσι.

V. Κύρῳ δὲ φίλος ἐγένετο τοῦτον τὸν τρόπον. Ἦν αὐτῷ συνήθης Πρόξενος ὄνομα, γένος Βοιωτίας, μαθητῆς μὲν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου, φίλος δὲ Κύρῳ. Οὗτος ἐν Σάρδεσι διατρίβων παρὰ τῷ Κύρῳ,

ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολὴν Ξενοφῶντι, καλῶν αὐτὸν ἵνα γένηται Κύρῳ φίλος· ὁ δὲ τὴν ἐπιστολὴν δεκνύει Σωκράτει, καὶ σύμβουλον ἤρειτο. 50. Καὶ ὃς ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δελφοὺς χρησόμενον τῷ θεῷ. Πείθεται Ξενοφῶν· ἦκει παρὰ τὸν θεόν· πυνθάνεται, οὐχὶ εἰ χρὴ ἀπιέναι πρὸς Κύρον, ἀλλ' ὅπως. Ἐφ' ᾧ καὶ Σωκράτης αὐτὸν ἠτιᾶτο μὲν, συνεβούλευσε δὲ ἐξελθεῖν. Καὶ ὃς γίνεται παρὰ Κύρῳ, καὶ τοῦ Προξένου φίλος οὐχ ἦτιον ἦν αὐτῷ. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ κατὰ τὴν ἀνάβασιν γεγόμενα, καὶ τὴν κἀθοδον, ἱκανῶς αὐτὸς ἡμῖν διηγεῖται.

VI. Ἐχθρῶς δὲ διέκειτο πρὸς Μένωνα τὸν Φαρσάλιον περὶ τὸν χρόνον τῆς ἀναβάσεως, τὸν ξεναγόν. Ὅτε καὶ λαιδορῶν αὐτόν φησιν, αὐτοῦ μείζοσι κεχρησθαι παιδικοῖς. Ἀλλὰ καὶ Ἀπολλωνίδη τινὲ ὄνειδίζει τετρῆσθαι τὰ ὦτα.

VII. 51. Μετὰ δὲ τὴν τε ἀνάβασιν καὶ τὰς ἐν τῷ Πόντῳ συμφορὰς, καὶ τὰς παρασπονδήσεις τὰς Σεύθου τοῦ τῶν Ὀδρουσῶν βασιλέως, ἦκεν εἰς Ἀσίαν πρὸς Ἀγησίλαον τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, μισθοῦ τοὺς Κύρου στρατιώτας αὐτῷ παρασχών· φίλος τε ἦν εἰς ὑπερβολὴν. Παρ' ὃν καιρὸν ἐπὶ Λακωνισμῷ φυγὴν ὑπ' Ἀθηναίων κατεγνώσθη. Γεγόμενος δ' ἐν Ἐφέσῳ, καὶ χρυσίον ἔχων, τὸ μὲν ἡμισυ Μεγαβύζῳ δίδωσι τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖ φυλάττειν, ἕως ἂν ἐπανέλθῃ· εἰ δὲ μὴ, ἄγαλμα ποιησάμενον, ἀναθεῖναι τῇ θεῷ. Τοῦ δὲ ἡμίσεος ἔπεμψεν εἰς Δελφοὺς ἀναθήματα. Ἐντεῦθεν ἦλθεν μετὰ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἑλλάδα, κεκλημένου εἰς τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον· καὶ αὐτῷ προξενίαν ἔδωσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

VIII. 52. Ἐντεῦθεν ἐάσας τὸν Ἀγησίλαον, ἦλθεν εἰς Σκιλλοῦντα, χωρίον τῆς Ἡλείας, ὀλίγον τῆς πόλεως ἀπέχον. Εἶπετο δὲ αὐτῷ καὶ γύναιον, ὄνομα Φιλησία, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης· καὶ δύο υἱεῖς, Γρύλλος καὶ Διόδωρος, ὡς φησι Δείναρχος ἐν τῷ πρὸς Ξενοφῶντα ἀποστασίου, οἳ καὶ Διόσκουροι ἐπεκαλοῦντο. Ἀφικομένου δὲ τοῦ Μεγαβύζου κατὰ πρόφασιν τῆς πανηγύρεως, κοισάμενος τὰ χρήματα, χωρίον ἐπρίατο, καὶ καθιέρωσε τῇ θεῷ, δι' οὗ ποταμὸς ἔρρει Σεληνοῦς, ὁμώνυμος τῷ ἐν Ἐφέσῳ· τοῦντεῦθεν διετέλει κυνηγετῶν, καὶ τοὺς φίλους ἐστιῶν, καὶ τὰς ἱστορίας συγγράφων. Φησὶ δ' ὁ Δείναρχος ὅτι καὶ οἰκίαν καὶ ἀγρὸν αὐτῷ ἔδοσαν Λακεδαιμόνιοι.

53. Ἀλλὰ καὶ Φιλοπίδαν τὸν Σπαρτιάτην φασὶν αὐτῷ πέμψαι αὐτόθι δωρεὰν, ἀνδράποδα αἰχμάλωτα ἐκ Δαρδάνου· καὶ τὸν διαθέσθαι αὐτὰ ὡς ἐβούλετο. Ἡλείους τε στρατευσαμένους εἰς τὸν Σκιλλοῦντα, καὶ βραδυνόντων Λακεδαιμονίων, ἐξελεῖν τὸ χωρίον.

IX. Ὅτε καὶ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ εἰς Λέπρεον ὑπεξελεθεῖν μετ' ὀλίγων οἰκετῶν, καὶ αὐτὸν Ξενοφῶντα εἰς τὴν Ἥλιν πρότερον, εἶτα καὶ εἰς Λέπρεον πρὸς τοὺς παῖδας, κἀκεῖθεν σὺν αὐτοῖς εἰς Κόρινθον διασωθῆναι, καὶ αὐτόθι κατοικῆσαι.

X. Ἐν τούτῳ δὲ ψηφισαμένων Ἀθηναίων βοηθεῖν Λακεδαιμονίοις, ἔπεμψε τοὺς παῖδας εἰς τὰς Ἀθήνας στρατευσομένους ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων.

54. Καὶ γὰρ ἐπεπαιδεύοντο αὐτόθι ἐν τῇ Σπάρτῃ, καθά φησι Διοκλῆς ἐν τοῖς βίοις τῶν φιλοσόφων. Ὁ μὲν οὖν Διόδωρος οὐδὲν ἐπιφανὲς πράξας, ἐκ τῆς μάχης ἀνασώζεται, καὶ αὐτῷ υἱὸς ὁμώνυμος γίνεται

τᾶδελφῶ. Ὁ δὲ Γρύλλος τεταγμένος κατὰ τοὺς ἰππέας (ἦν δὲ ἡ μάχη περὶ Μαντίνειαν) ἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἐτελεύτησεν, ὡς φησὶν Ἐφορος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ, Κηφισοδώρου μὲν ἵππαρχοῦντος, Ἡγησίλεω δὲ στρατηγοῦντος. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ καὶ Ἐπαμινώνδας ἔπεσε. Τηνικαῦτα δὴ καὶ τὸν Ξενοφῶντα φασὶ θύειν ἐστεμμένον. Ἀπαγγελθέντος δ' αὐτῷ τοῦ θανάτου, ἀποστεφανώσασθαι· ἔπειτα μαθόντα ὅτι γενναίως, πάλιν ἐπιθύσθαι τὸν στέφανον. 55. Ἐνιοὶ δὲ οὐδὲ δακρῦσαι φασὶν αὐτὸν, Ἀλλὰ γὰρ, εἰπεῖν, ἦδειν θνητὸν γεγεννηκῶς. Φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἐγκώμια καὶ ἐπιτάφιον Γρύλλου μυριοὶ ὅσοι συγγράψειαν, τὸ μέρος καὶ τῷ πατρὶ χαριζόμενοι. Ἀλλὰ καὶ Ἑρμιππος ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου, καὶ Σωκράτη φησὶ Γρύλλου ἐγκώμιον γεγραφέναι. Τίμων δ' ἐπισκώπτει αὐτὸν ἐν τούτοις,

Ἀσθενική τε λόγων δυὰς ἢ τριάς, ἢ ἔτι πόρσω,
 Οἶος Ξεινόφῶν, ἢ τ' Αἰσχίνου οὐκ ἐπιπειθήης
 Γράψαι.

XI. Καὶ ὁ μὲν βίος αὐτῷ τοιούδε. Ἦκμαζε δὲ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς τετάρτης καὶ ἐννενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ ἀναβέβηκε σὺν Κύρῳ ἐπὶ ἄρχοντος Ξεναιέτου, ἐνὶ προτέρῳ ἔτει τῆς Σωκράτους τελευτῆς. 56. Κατέστρεψε δὲ (καθὰ φησὶ Σησικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ) ἔτει πρώτῳ τῆς πέμπτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ ἄρχοντος Καλλιδημίδου, ἐφ' οὗ καὶ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου Μακεδόνων ἤρξε. Τέθνηκε δὲ ἐν Κορίνθῳ (ὡς φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης) ἤδη δηλαδὴ γηραιὸς ἰκανῶς.

XII. Ἄνῆρ τὰ τε ἄλλα γενονῶς ἀγαθός, καὶ δὴ καὶ φίλιππος καὶ φιλοκύννηγος καὶ τακτικός, ὡς ἐκ τῶν συγγραμμάτων δῆλον· εὐσεβής τε καὶ φιλοθύτης, καὶ ἱερεῖα διαγνῶναι ἱκανός, καὶ Σωκράτη ζηλώσας ἀκριβῶς.

XIII. Συνέγραψε δὲ βιβλία πρὸς τὰ τετραράκοντα, ἄλλων ἄλλως διαιρούντων. 57. Τὴν τε ἀνάβασιν, ἧς κατὰ βιβλίον μὲν ἐποίησε προοίμιον, ὅλης δὲ οὐ· καὶ Κύρου παιδείαν, καὶ Ἑλληνικά, καὶ ἀπομνημονεύματα· συμπόσιόν τε, καὶ οἰκονομικόν, καὶ περὶ ἱππικῆς, καὶ κυνηγετικόν, καὶ ἱππαρχικόν, ἀπολογίαν τε Σωκράτους, καὶ περὶ πόρων, καὶ Ἰέρωνα ἢ τυραννικόν, Ἀγησίλαόν τε, καὶ Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων πολιτείαν, ἣν φησιν οὐκ εἶναι Ξενοφῶντος ὁ Μάγνης Δημήτριος. Λέγεται δ' ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λανθάνοντα ὑφελίσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν.

XIV. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀττικὴ μοῦσα, γλυκύτητι τῆς ἐρμηνείας· ὅθεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ζηλοτύπως εἶχον αὐτὸς τε καὶ Πλάτων, ὡς ἐν τῷ περὶ Πλάτωνος λέξομεν. 58. Ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν ἐπιγράμματα τοῦτον ἔχοντα τὸν τρόπον,

Οὐ μόνον ἐς Πέρσας ἀνέβη Ξενοφῶν διὰ Κύρον,

Ἄλλ' ἀνοδὸν ζητῶν ἐς Διὸς ἦτις ἄγοι.

Παιδείης γὰρ ἔης Ἑλληνικά πράγματα δείξας,

Ὡς καλὸν ἢ σοφίῃ μνήσατο Σωκράτεος·

Ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα·

Εἰ καί σε, Ξενοφῶν, Κραναοῦ Κέκροπός τε πολίται

φεύγειν κατέγνων, τοῦ φίλου χάριν Κύρου·

Ἄλλὰ Κόρινθος ἔδεκτο φιλόξενος, ἧ σὺ φιληδῶν
 Οὕτως ἀρέσκη, κεῖθι καὶ μένειν ἔγνωσ.

XV. 59. Εὐρον δὲ ἀλλαχόθι ἀκμάσαι αὐτὸν
 περὶ τὴν ἐνάτην καὶ ὀγδοηκοστήν Ὀλυμπιάδα, σὺν
 τοῖς ἄλλοις Σωκρατικοῖς. Καὶ Ἴστρος φησὶν αὐτὸν
 φυγεῖν κατὰ ψήφισμα Εὐβούλου, καὶ κατελθεῖν κατὰ
 ψήφισμα τοῦ αὐτοῦ.

XVI. Γεγόνασι δὲ Ξενοφῶντες ἐπτά· πρῶτος αὐ-
 τὸς οὗτος· δεύτερος Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς Πυθουστρά-
 του, τοῦ τὴν Θησηίδα πεποιηκότος, γεγραφῶς ἄλλα
 τε καὶ βίον Ἐπαμινώνδου καὶ Πελοπίδου· τρίτος,
 ἱατρὸς Κῶος· τέταρτος, ἱστορίαν Ἀννιβαϊκὴν γεγρα-
 φῶς· πέμπτος, μυθώδη τερατείαν πεπραγματευμέ-
 νος· ἕκτος Πάριος, ἀγαλματοποιός· ἕβδομος, κωμω-
 δίας ἀρχαίας ποιητής.

CAPUT VII.

AESCHINES.

I. 60. Αἰσχίνης, Χαρίνου τοῦ ἀλλαντοποιοῦ· οἱ
 δὲ, Λυσανίου, Ἀθηναῖος, ἐκ νέου φιλόπονος. Διὸ
 καὶ Σωκράτους οὐκ ἀπέστη.

II. Διὸ καὶ ἔλεγε, Μόνος ἡμᾶς οἶδε τιμᾶν ὁ τοῦ
 ἀλλαντοποιοῦ. Τοῦτον ἔφη Ἰδομενεὺς ἐν τῷ δεσμο-
 τηρίῳ συμβουλευῆσαι περὶ τῆς φυγῆς Σωκράτει, καὶ
 οὐ Κρίτωνα. Πλάτωνα δὲ, ὅτ' ἦν Ἀριστίππῳ μᾶλ-
 λον φίλος, Κρίτωνι περιθεῖναι τοὺς λόγους.

III. Διεβάλλετο δ' ὁ Αἰσχίνης καὶ μάλισθ' ὑπὸ
 Μενεδήμου τοῦ Ἐρετριέως, ὡς τοὺς πλείστους δια-

λόγους, ὄντας Σωκράτους, ὑποβάλλοιτο, λαμβάνων παρὰ Ξανθίππης. Ὡν οἱ μὲν καλούμενοι Ἀκέφαλοι, σφόδρ' εἰσὶν ἐκλελυμένοι, καὶ οὐκ ἐπιφαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν εὐτονίαν, οὓς καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἐφέσιος ἔλεγε μὴ εἶναι Αἰσχίνου. 61. Καὶ τῶν ἑπτὰ δὲ τοὺς πλείστους Περσαῖός φησι Πασιφῶντος εἶναι τοῦ Ἐρετρικοῦ, εἰς τοὺς Αἰσχίνου δὲ κατατάξαι. Ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀντισθένης τὸν τε μικρὸν Κῦρον, καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν ἐλάσσω, καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ τοὺς τῶν ἄλλων δὲ ἐσκευώρηται. Οἱ δ' οὖν τοῦ Αἰσχίνου τὸ Σωκρατικὸν ἦθος ἀπομεμαγμένοι, εἰσὶν ἑπτὰ. Πρῶτος, Μιλτιάδης (διὸ καὶ ἀσθενέστερόν πως ἔχει) Καλλίας, Ἀξίοχος, Ἀσπασία, Ἀλκιβιάδης, Τηλαυγῆς, Ῥίνων. Φασὶ δ' αὐτὸν δι' ἀπορίαν ἐλθεῖν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον, καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δὲ Ἀριστίππου συσταθῆναι· δόντα τε τινὰς τῶν διαλόγων, δῶρα λαβεῖν.

IV. 62. Ἐπειτ' ἀφικόμενον Ἀθήναζε, μὴ τολμᾶν σοφιστεύειν, εὐδοκιμούντων τότε τῶν περὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστίππου· ἐμμίσθους δὲ ἀκρουάσεις ποιῆσθαι. Ἔπειτα συγγράφειν λόγους δικανικοὺς τοῖς ἀδικουμένοις. Διὸ καὶ τὸν Τίμωνα εἰπεῖν ἐπ' αὐτῷ, ἢ τ' Αἰσχίνου οὐκ ἐπιπειθῆς γράψαι. Φασὶ δ' αὐτῷ λέγειν Σωκράτη, ἐπειδὴ περ ἐπιέζετο ὑπὸ πενίας, παρ' ἑαυτοῦ δανειζέσθαι, τῶν σιτίων ὑφαιροῦντα.

V. Τούτου τοῖς διαλόγοις καὶ Ἀριστίππος ὑπώπτευεν. Ἐν γοῦν Μεγάροις ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ, φασὶ σκῶψαι, εἰπόντα· Πόθεν σοι, ληστα, ταῦτα;

VI. 63. Φησὶ δὲ Πολύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ

πρώτῳ τῶν περὶ Διονύσιον, ἄχρι τῆς ἐκπτώσεως συμβιῶναι αὐτὸν τῷ τυράννῳ, καὶ ἕως τῆς Δίωκος εἰς Συρακούσας καθόδου· λέγων εἶναι σὺν αὐτῷ Καρκῖνον τὸν κωμωδοποιόν. Φέρεται δὲ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Διονύσιον Αἰσχίνου.

VII. Ἦν δὲ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς ἱκανῶς γεγυμνασμένος, ὡς δῆλον ἔκ τε τῆς ἀπολογίας τοῦ πατρὸς Φαίλακος τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τῆς Δίωκος. Μάλιστα δὲ μιμεῖται Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον. Καὶ Λυσίας δὲ κατ' αὐτοῦ συγγέγραφε λόγον, περὶ συκοφαντίας ἐπιγράψας· ἐξ ὧν δῆλον ὅτι καὶ ῥητορικός τις ἦν. Γνώριμος δὲ αὐτοῦ φέρεται εἶς, Ἀριστοτέλης, ὁ Μῦθος ἐπικληθεὶς.

VIII. 64. Πάντων μέντοι τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων Παναίτιος ἀληθεῖς εἶναι δοκεῖ τοὺς Πλάτωνος, Ξενοφῶντος, Ἀντισθένης, Αἰσχίνου· διστάζει δὲ περὶ τῶν Φαίδωνος καὶ Εὐκλείδου. Τοὺς δὲ ἄλλους ἀναιρεῖ πάντας.

IX. Γεγόνασι δ' Αἰσχῖναι ὀκτώ· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος δὲ, ὁ τὰς τέχνας γεγραφῶς τὰς ῥητορικάς· τρίτος, ὁ ῥήτωρ ὁ κατὰ Δημοσθένην· τέταρτος, Ἀρκάς, μαθητὴς Ἰσοκράτους· πέμπτος, ὁ Μιτυληναῖος, ὃν καὶ ῥητορομάστιγα ἐκάλουν· ἕκτος Νεαπολίτης, φιλόσοφος Ἀκαδημαῖκός, Μελανθίου τοῦ Ῥοδίου μαθητὴς καὶ παιδικά· ἕβδομος, Μιλήσιος, πολιτικός συγγραφεύς· ὄγδοος, ἀνδριαντοποιος.

CAPUT. VIII.

ARISTIPPUS.

I. 65. Ἀριστίππος τὸ μὲν γένος ἦν Κυρηναῖος, ἀφιγμένος δὲ Ἀθήναζε, καθά φησιν Δίσχίνης, κατὰ κλέος Σωκράτους.

II. Οὗτος σοφιστεύσας (ὡς φησιν Φανίας ὁ Περιπατητικὸς, ὁ Ἐρῆσιος) πρῶτος τῶν Σωκρατικῶν μισθοῦς εἰσεπράξατο, καὶ ἀπέστειλε χρήματα τῷ διδασκάλῳ. Καὶ ποτε πέμπας αὐτῷ μνᾶς εἴκοσι, παλινδρόμους ἔλαβεν, εἰπόντος Σωκράτους, τὸ δαιμόνιον αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπειν ἐδυσχέραινεν γὰρ ἐπὶ τούτῳ. Ξενοφῶν τε εἶχε πρὸς αὐτὸν δυσμενῶς· διὸ καὶ τὸν κατὰ τῆς ἡδονῆς λόγον Σωκράτει κατὰ Ἀριστίππου περιτέθεικεν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Θεόδωρος ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων ἐκάκισεν αὐτὸν, καὶ Πλάτων ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, ὡς ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν.

III. 66. Ἦν δὲ ἱκανὸς ἀρμόσασθαι καὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ καὶ προσώπῳ, καὶ πᾶσαν περίστασιν ἀρμονίως ὑποκρίνασθαι. Διὸ καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῶν ἄλλων εὐδοκίμει μᾶλλον ἀεὶ τὸ προσπεσὸν εὖ διατιθέμενος. Ἀπέλαυε μὲν γὰρ ἡδονῆς τῶν παρόντων, οὐκ ἐθήρα δὲ πόνῳ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν οὐ παρόντων. Ὅθεν καὶ Διογένης βασιλικὸν κύνα ἔλεγεν αὐτόν. Ὁ δὲ Τίμων παρέφαγεν ὡς θρυπτόμενον, οὕτωςί πως εἰπὼν,

Οἷα τ' Ἀριστίππου τρυφερῆ φύσις ἀμφοφόωντος

Ψεύδη.

Τουτὸν φασὶ ποτε κελεῦσαι πέρδικα πεντήκοντα δραχ

μῶν ἐωνηθῆναι. Αἰτιασαμένου δέ τινος, Σὺ δ' οὐκ ἂν, εἶπεν, ὀβολοῦ τοῦτον ἐπρίω; Ἐπινεύσαντος δέ, Τοσοῦτον, ἔφη, ἐμοὶ δύνανται αἰ πεντήκοντα δραχμαί. 67. Διονυσίου δέ ποτε, τριῶν ἐταιρῶν οὐσῶν, μίαν ἐκλέξασθαι κελεύσαντος, τὰς τρεῖς ἀπήγαγεν, εἰπὼν, Οὐδὲ τῷ Πάριδι συνήνεγκε μίαν προκρῖναι. Ἀπαγαγὼν μέντοι, φασίν, αὐτὰς ἄχρι τοῦ θυρῶνος, ἀπέλυσεν. Οὕτως ἦν καὶ ἐλέσθαι καὶ καταφρονῆσαι πολὺς. Διό ποτε Στράτωνα, οἱ δὲ Πλάτωνα, πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, Σοὶ μόνῳ δέδοται καὶ γλαμύδα φορεῖν καὶ ῥάκος. Διονυσίου δὲ προσπτύσαντος αὐτῷ, ἠνέσχετο. Μεμψαμένου δέ τινος, Εἶτα οἱ μὲν ἄλιεῖς, εἶπεν, ὑπομένουσι ῥαίνεσθαι τῇ θαλάττῃ, ἵνα κωβιὸν θηράσωσιν· ἐγὼ δὲ μὴ ἀνάσχωμαι κράμματι ῥανθῆναι, ἵνα βλένον λάβω;

IV. 68. Παριόντα ποτὲ αὐτὸν λάχανα πλύνων Διογένης ἔσκωψε, καὶ φησιν, Εἰ ταῦτα ἔμαθες προσφέρεισθαι, οὐκ ἂν τυράννων αὐλὰς ἐθεράπευες. Ὁ δὲ, Καὶ σὺ, εἶπεν, εἶπερ ἦδεις ἀνθρώποις ὀμιλεῖν, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες. Ἐρωτηθεὶς, τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Τὸ δύνασθαι πᾶσι θαρρόντως ὀμιλεῖν. Ὀνειδιζόμενός ποτ' ἐπὶ τῷ πολυτελῶς ζῆν, Εἰ τοῦτ', ἔφη, φαῦλόν ἐστιν, οὐκ ἂν ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς ἐγίνετο. Ἐρωτηθεὶς ποτε, τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι; ἔφη, Ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσομεν. 69. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων οὐκέτι; ἔφη, Ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν ὧν δεόνται, οἱ δὲ οὐκ ἴσασιν. Ὀνειδιζόμενός ποτ' ἐπὶ τῷ πολυτελῶς

ζῆν ὑπὸ Πλάτωνος, ἔφη, Ἄρα φαίνεται σοι Διονύσιος ἀγαθός; Τοῦ δ' ὁμολογήσαντος, Καὶ μὴν, ἔφη, ζῆ ἐμοῦ πολυτελέστερον. Ὡς οὐδὲν κωλύει καὶ πολυτελῶς καὶ καλῶς ζῆν. Ἐρωτηθεὶς, τίνα διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδευτῶν; ἔφη, Ὡςπερ οἱ δεδασμασμένοι ἵπποι τῶν ἀδαμάστων. Εἰσιῶν ποτε εἰς ἐταίρας οἰκίαν, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μειρακίων τινὸς ἐρυθριάσαντος, Οὐ τὸ εἰσελθεῖν, ἔφη, χαλεπὸν, ἀλλὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐξελθεῖν. 70. Αἰνιγμὰ τινος αὐτῷ προτείναντο, καὶ εἰπόντος, Λῦσον, Τί, ᾧ μάταιε, ἔφη, λῦσαι θέλεις, ὃ καὶ δεδεμένον ἡμῖν πράγματα παρέχει; Ἄμεινον ἔφη ἐπαίτην ἢ ἀπαίδευτον εἶναι· οἱ μὲν γὰρ χρημάτων, οἱ δὲ ἀνθρωπισμοῦ δέονται. Λοιδορούμενός ποτε ἀνεγώρει· τοῦ δ' ἐπιδιώκοντος εἰπόντος, Τί φεύγεις; Ὅτι, φησὶ, τοῦ μὲν κακῶς λέγειν σὺ τὴν ἐξουσίαν ἔχεις· τοῦ δὲ μὴ ἀκούειν, ἐγώ. Εἰπόντος τινὸς, ὡς αἰεὶ τοὺς φιλοσόφους βλέποι παρὰ ταῖς τῶν πλουσίων θύραις, Καὶ γὰρ καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, παρὰ ταῖς τῶν νοσοῦντων· ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτό τις ἔλοιτ' ἂν νοσεῖν ἢ ἰατρεύειν. 71. Εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντι ποτε καὶ χειμαζομένῳ συνέβη ταραχθῆναι. Πρὸς οὖν τὸν εἰπόντα, Ἡμεῖς μὲν οἱ ἰδιῶται οὐ δεδοίκαμεν, ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι δειλιᾶτε· Οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας, ἔφη, ψυχῆς ἀγωνιῶμεν ἕκαστοι. Σεμνυνομένου τινὸς ἐπὶ πολυμαθία, ἔφη, Ὡςπερ οὐχ οἱ τὰ πλεῖστα ἐσθλιότες καὶ γυμναζόμενοι ὑγιαίνουσι μᾶλλον τῶν τὰ δέοντα προσφερομένων, οὕτως οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντες, εἰσὶ σπουδαῖοι. Πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ λογογράφον διέκην ὑπόντα καὶ νικήσαντα, ἔπειτα φάσκοντα πρὸς

αὐτὸν, τί σε ὠνήσε Σωκράτης; ἔφη, Τοῦτο, τοὺς λόγους, οὓς εἶπας ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀληθεῖς εἶναι. 72. Τὰ ἄριστα ὑπετίθετο τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ, συνασκῶν αὐτὴν ὑπεροπτικὴν τοῦ πλεονος εἶναι. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, τι αὐτοῦ ὁ υἱὸς ἀμείνων ἔσται παιδευθεὶς; Καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, εἶπεν, ἐν γοῦν τῷ θεάτρῳ οὐ καθέδησεται λίθος ἐπὶ λίθῳ. Συνιστάντος τινὸς αὐτῷ υἱὸν, ἤτησε πεντακοσίας δραχμάς. Τοῦ δ' εἰπόντος, Τοσοῦτου δύνamai ἀνδράποδον ὠνήσασθαι. Πριῶ, ἔφη, καὶ ἕξεις δύο. Ἀργύριον εἶπε παρὰ τῶν γνωρίμων λαμβάνειν, οὐχ ἵνα αὐτὸς χρῶτο, ἀλλ' ἵνα ἐκεῖνοι εἰδεῖεν, εἰς τίνα δεῖ χρῆσθαι τοῖς ἀργυρίοις. Ὀνειδιζόμενός ποτε, ὅτι δίκην ἔχων, ἐμισθώσατο ῥήτορα. Καὶ γὰρ, ἔφη, ὅταν δεῖπνον ἔχω, μάγειρον μισθοῦμαι. 73. Ἀναγκαζόμενός ποτε ὑπὸ Διονυσίου εἰπεῖν τι τῶν ἐκ φιλοσοφίας, Γελοῖον, ἔφη, εἰ τὸ λέγειν μὲν παρ' ἐμοῦ πυνθάνῃ· τὸ δὲ, πότε δεῖ λέγειν σύ με διδάσκεις. Ἐπὶ τούτῳ δὴ ἀγανακτήσαντα τὸν Διονύσιον, ἔσχατον αὐτὸν κατακλῖναι· καὶ τὸν, Ἐνδοξότερον, φάναι, τὸν τόπον ἠθέλησας ποιῆσαι. Ἀυχούντος τινὸς ἐπὶ τῷ κολυμβᾶν, Οὐκ αἰσχύνῃ, εἶπεν, ἐπὶ δελφῖνος ἔργοις ἀλαζονευόμενος; Ἐρωτηθεὶς ποτε, τίτι διαφέρει ὁ σοφὸς τοῦ μὴ σοφοῦ; ἔφη, Εἰς ἀγνώτας τοὺς δύο γυμνοὺς ἀπόστειλον, καὶ εἶση. Ἀυχούντός τινος ἐπὶ τῷ πολλὰ πίνειν, καὶ μὴ μεθύσκεσθαι, Τοῦτο καὶ ἡμίονος, φησί. 74. Πρὸς τὸν αἰτιώμενον, ὅτι ἐταῖρα συνοικεῖ, Ἄρα γε, εἶπεν, μή τι διενέγκαι οἰκίαν λαβεῖν ἐν ἣ πολλοὶ ποτε ὤκησαν, ἢ μηδεὶς; Εἰπόντος δὲ, οὐ. Τί δὲ, πλεῦσαι ἐν νηϊ, ἢ μυρλοὶ ποτὲ ἐνέπλευσαν, ἢ μηδὲ εἷς; Οὐδαμῶς. Οὐδ'

ἴρα γυναικί, ἔφη, συνεῖναι, ἢ πολλοὶ κέχρηται, ἢ μη-
 δείς. Πρὸς τὸν αἰτιώμενον ὅτι, Σωκράτους μαθητῆς
 ὄν, ἀργύριον λαμβάνει, Καὶ μάλα, εἶπε· καὶ γὰρ
 Σωκράτη, πεμπόντων αὐτῷ τινῶν καὶ σίτον καὶ οἶ-
 νον, ὀλίγα λαμβάνοντα, τὰ λοιπὰ ἀποπέμπειν· εἶχε
 γὰρ ταμίας τοὺς πρώτους Ἀθηναίων· ἐγὼ δὲ Εὐτυ-
 χίδην ἀργυρώνητον. Ἐχρήτο καὶ Λαΐδι τῇ ἐταίρᾳ,
 καθά φησι καὶ Σωτίων ἐν δευτέρᾳ τῶν διαδοχῶν. 75.
 Πρὸς οὖν τοὺς μεμφομένους ἔφη, Ἐχω Λαΐδα, ἀλλ'
 οὐκ ἔχομαι· ἐπεὶ τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ἡττιᾶσθαι ἡδονῶν,
 ἄριστον, οὐ τὸ μὴ χρῆσθαι. Πρὸς τὸν ὀνειδίσαντα
 αὐτῷ πολυτελεῆ ὄψωνίαν, ἔφη, Σὺ δ' οὐκ ἂν τριωβό-
 λου ταῦτ' ἐπρίω; Ὁμολογήσαντος δὲ, Οὐκέτι τοίνυν,
 ἔφη, φιλήδονος ἐγὼ, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Σίμου
 τοτὲ τοῦ Διονυσίου ταμίου πολυτελεῖς οἴκους αὐτῷ
 αἰ λιθοστρώτους δεικνύντος (ἦν δὲ Φρύξ καὶ ὄλε-
 ρος) ἀναχρεμψάμενος, προσέπτυσε τῇ ὄψει. Τοῦ
 ἀγανακτήσαντος, Οὐκ εἶχον, εἶπε, τόπον ἐπιτηδειό-
 ρον. 76. Πρὸς Χαρώνδαν εἰπόντα (οἱ δὲ, πρὸς
 ἰδῶνα) Τίς ὁ μεμυρισμένος; Ἐγὼ, φησὶν, ὁ κακο-
 ῖμων, κἄμου κακοδαιμονέστερος, ὁ Περσῶν βασι-
 ς. Ἀλλ' ὄρα μὴ ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων παρὰ
 τοῦ τι ἐλαττοῦνται, οὕτως οὐδ' ἂν ἄνθρωπος.
 οἱ κακῶς δ' ἀπόλουντο οἱ κίναιδοι, οἱ τινες καλὸν
 ἄλειμμα διαβάλλουσιν. Ἐρωτώμενος, πῶς ἀπέ-
 Σωκράτης; ἔφη, Ὡς ἂν ἐγὼ εὐξαίμην. Πολυ-
 ποτὲ τοῦ σοφιστοῦ εἰσελθόντος πρὸς αὐτὸν, καὶ
 μένου γυναικῆς τε καὶ πολυτελεῆ ὄψωνίαν, ἐπει-
 ιασαμένον, μικρὸν διαλιπῶν, Δύνασαι, ἔφη,
 μεθ' ἡμῶν σήμερον γενέσθαι; Τοῦ δ' ἐπιπεύ-

σαντος · 77. Τί οὖν, ἔφη, ἐμέμφου; ἔοικας γὰρ οὐ τὴν ὀψωνίαν, ἀλλὰ τὸ ἀνάλωμα αἰτιᾶσθαι. Τοῦ θερράποντος ἐν ὁδῷ βαστάζοντος ἀργύριον, καὶ βαρυνομένου (ὡς φασιν οἱ περὶ τὸν Βίωνα ἐν ταῖς διατριβαῖς) Ἀπόχεε, ἔφη, τὸ πλεόν, καὶ ὅσον δύνασαι βάσταζε. Πλέων ποτέ, ἐπεὶ τὸ σκάφος ἔγνω πειρατικόν, λαβὼν τὸ χρυσίον ἠρίθμει · ἔπειτα εἰς θάλατταν ὡς μὴ θέλων παρακατέβαλε, καὶ δῆθεν ἀνώμωξεν. Οἱ δὲ καὶ ἐπειπεῖν φασιν αὐτὸν, Ὡς ἄμεινον ταῦτα ὑπὲρ Ἀριστίππου, ἢ διὰ ταῦτα Ἀριστιππον ἀπολέσθαι. Διονυσίου ποτὲ ἐρομένου, ἐπὶ τί ἦκοι; ἔφη, Ἐπὶ τῷ μεταδώσειν ὧν ἔχει, καὶ μεταλήψεσθαι ὧν μὴ ἔχει. 78. Ἐνιοὶ δ' οὕτως ἀποκρίνασθαι, Ὅποτε μὲν σοφίας ἐδεόμην, ἦκον παρὰ τὸν Σωκράτη · νῦν δὲ χρημάτων δεόμενος παρὰ σὲ ἦκω. Κατεγίνωσκε τῶν ἀνθρώπων, ὡς τὰ σκεύη μὲν ἐν ταῖς ἀγορασίαις σκοπούντων, τοὺς δὲ βίους εἰκῆ δοκιμαζόντων. Οἱ δὲ, τοῦτο Διογένους φασί. Καὶ ποτε παρὰ πότον κελύσαντος Διονυσίου, ἕκαστον ἐν πορφυρᾷ ἐσθῆτι ὀρχήσασθαι, τὸν μὲν Πλάτωνα μὴ προσέσθαι, εἰπόντα ·

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδύναϊ στολήν ·

τὸν δ' Ἀριστιππον λαβόντα, καὶ μέλλοντα ὀρχήσασθαι, εὐστόχως εἰπεῖν,

— — — καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν

Οὐσ' ἦγε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

79. Δεόμενος ποτὲ περὶ φίλου Διονυσίου, καὶ μὴ ἐπιτυγχάνων, εἰς πόδας αὐτοῦ ἔπεσε. Πρὸς οὖν τὸν ἐπισκώψαντα, Οὐκ ἐγὼ, φησὶν, αἴτιος, ἀλλὰ Διονύσιος ὃ ἐν τοῖς ποσὶ τὰς ἀκοῖς ἔχων. Διατρίβων ἐν Ἀσίᾳ, καὶ ληφθεὶς ὑπὸ Ἀρταφέρνου τοῦ σατραπῆ, πρὸς

εἰπόντα, Καὶ ὧδε θαρσύνεις; Πότε γὰρ, εἶπεν, ὦ
 ταιε, θαρσύνομαι ἂν μᾶλλον ἢ νῦν, ὅτε μέλλω Ἀρ-
 αφέρνῃ διαλέξασθαι; Τούς τῶν ἐγκυκλίων παιδευμά-
 των μετασχόντας, φιλοσοφίας δὲ ἀπολειφθέντας,
 ὁμοίους ἔλεγεν εἶναι τοῖς τῆς Πηνελόπης μνηστῆρσι
 Καὶ γὰρ ἐκείνους Μελανθῶ μὲν καὶ Πολυδώραν καὶ
 τὰς ἄλλας θεραπεύσας ἔχειν, πάσας δὲ μᾶλλον ἢ αὐ-
 τὴν τὴν δέσποιναν δύνασθαι γῆμαι. 80. Τὸ δ'
 ὅμοιον καὶ Ἀρίστων. Τὸν γὰρ Ὀδυσσεῖα, καταβάντα
 εἰς ἄδου, τοὺς μὲν νεκροὺς πάντας σχεδὸν ἑώρακένας
 καὶ συντετυχημένους, τὴν δὲ βασίλισσαν αὐτὴν μὴ τε-
 θεῖσθαι. Ὁ δ' οὖν Ἀρίστιππος ἐρωτηθεὶς, τίνα
 ἐστὶν ἃ δεῖ τοὺς καλοὺς παῖδας μαρτυρῆσαι; ἔφη, Ὅς
 ἄνδρες γενόμενοι χρήσονται. Πρὸς τὸν εἰπόντα ἐν
 αἰτία, ὡς ἀπὸ Σωκράτους πρὸς Διονύσιον ἔλθοι, Ἀλ-
 λά πρὸς Σωκράτην, εἶπεν, ἦλθον, παιδείας δεόμενος·
 πρὸς δὲ Διονύσιον, παιδιᾶς. Ἐξ ὁμιλίας αὐτῷ χρη-
 ματισαμένῳ φησὶ Σωκράτης, Πόθεν σοι τοσαῦτα;
 καὶ ὅς, Ὅθεν σοι τὰ ὀλίγα. 81. Ἐταίρας εἰπούσης
 πρὸς αὐτὸν, Ἐκ σοῦ κύω, Οὐ μᾶλλον, ἔφη, γινώσκεις,
 ἢ εἰ δι' ὀλοσχοίων ἰοῦσα ἔφασκες ὑπὸ τοῦδε κεκεν-
 τῆσθαι. Ἡτινάσατό τις αὐτὸν τὸν υἱὸν ἀποφύπτου-
 ντα, ὥσπερ οὐκ ἐξ αὐτοῦ γεγονότα· καὶ ὅς, Καὶ τὸ
 φλέγμα, φησὶ, καὶ τοὺς φθειρας ἐξ ἡμῶν ἴσμεν γεννω-
 μένους, ἀλλ' ἀχρεῖα ὄντα ὡς πορρωτάτω ρίπτομεν.
 Ἐκδεξάμενος τὸ ἀργύριον παρὰ Διονυσίου, Πλάτωνος
 ἄφαντος βιβλίον, πρὸς τὸν αἰτιασάμενον, Ἐγὼ μὲν
 γὰρ, εἶπεν, ἀργυρίων, Πλάτων δὲ βιβλίων ἐστὶν ἐν-
 δεῖς. Πρὸς τὸν εἰπόντα, τίνος ἕνεκα ἐλέγχεται πα-
 ρὰ Διονυσίου; Οὐ ἕνεκα, φησὶν, οἱ ἄλλοι ἐλέγχουσι.

82. Ἦτε Διονύσιον ἀργύριον· καὶ ὅς, Ἄλλὰ μὴν ἔφης οὐκ ἀπορήσειν τὸν σοφόν· ὁ δὲ ὑπολαβὼν, Δὸς, εἶπε, καὶ περὶ τούτου ζητῶμεν. Δόντος δὲ, Ὀρᾶς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἠπόρηκα. Εἰπόντος πρὸς αὐτὸν Διονυσίου,

Ὅστις γὰρ ὡς τύραννον ἐμπορεύεται,
Κείνου ὅτι δούλος, κἄν ἐλεύθερος μόλη,
ὑπολαβὼν,

Οὐκ ἔστι δούλος, ἄν [γ'] ἐλεύθερος μόλη.
Τοῦτε Διοκλῆς φησιν ἐν τῷ περὶ βίων φιλοσόφῳ.
Ἄλλοι γὰρ εἰς Πλάτωνα ἀναφέρουσιν. Ὀργισθεὶς
πρὸς Αἰσχίνην, μετ' οὐ πολὺ, Οὐ διαλλαχθησόμεθα;
οὐ παυσόμεθα, εἶπε, ληροῦντες; ἀλλὰ ἀναμενεῖς,
ἕως ἄν τις ἡμᾶς ἐπὶ τῆς κύλικος φλυαρῶν διαλλάξῃ;
Καὶ ὅς, Ἀσμένως, ἔφη. 83. Μνημόνευε τοίνυν, εἶ-
πεν ὁ Ἀρίστιππος, ὅτι σοι πρότερος, πρεσβύτερος
ῶν, προσῆλθον. Καὶ ὁ Αἰσχίνης, Εὐγε, νῆ τὴν
Ἥραν, εὐλόγως εἶπας· ἐπεὶ πολλῶ μου βελτίων ὑπάρ-
χεις. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔχθρας, σὺ δὲ φιλίας ἄρχεις.
Καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται.

V. Γεγόνασι δ' Ἀρίστιπποι τέσσαρες· περὶ οὗ-
τε ὁ λόγος· καὶ δεύτερος, ὁ τὰ περὶ Ἀρκαδίας γε-
γραφῶς· τρίτος, ὁ μητροδίδακτος, θυγατριδοῦς τοῦ
πρώτου· τέταρτος, ὁ ἐκ τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας.

VI. Τοῦ δὲ Κυρηναϊκοῦ φιλοσόφου φέρεται βι-
βλία, τρία μὲν ἱστορίας τῶν κατὰ Λιβύην, ἀπεσταλ-
μένα Διονυσίῳ· ἐν δὲ, ἐν ᾧ διάλογοι πέντε καὶ εἰκο-
σιν, οἱ μὲν Ἀιθίδι, οἱ δὲ Δωρίδι διαλέκτῳ γεγραμ-
μένοι, οἶδε· 84. Ἀρτάβαζος. Πρὸς τοὺς ναυαγούς.
Πρὸς τοὺς φυγάδας. Πρὸς πτωχόν. Πρὸς Λαΐδα.

Πρὸς Πᾶρον. Πρὸς Λαΐδα περὶ τοῦ κατόπτρου. Ἑρμείας. Ἐνύπνιον. Πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς κύλικος. Φιλόμελος. Πρὸς τοὺς οἰκείους. Πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι κέκτηται οἶνον παλαιὸν καὶ ἑταίρας. Πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ὅτι πολυτελεῶς ὄψονεῖ. Ἐπιστολή πρὸς Ἀρήτην τὴν θυγατέρα. Πρὸς τὸν εἰς Ὀλυμπίαν γυμνάζοντα ἑαυτόν. Ἑρώτησις. Ἄλλη ἐρώτησις. Χρεία πρὸς Διονύσιον. Ἄλλη ἐπὶ τῆς εἰκόνοσ. Ἄλλη ἐπὶ τῆς Διονυσίου θυγατρὸσ. Πρὸς τὸν οἰόμενον ἀτιμάζεσθαι. Πρὸς τὸν συμβουλεύειν ἐπιχειροῦντα. Ἐνιοὶ δὲ καὶ διατριβῶν αὐτόν φασιν ἔξ γεγραφέναι· οἱ δ', οὐδ' ὅλως γράψαι· ὧν ἔστι καὶ Σωσικράτης ὁ Ῥόδιος. 85. Κατὰ δὲ Σωτίωνα ἐν δευτέρῳ, καὶ Παναίτιον, ἔστιν αὐτῷ συγγράμματα τάδε· Περὶ παιδείας, Περὶ ἀρετῆσ, Προτρεπτικός, Ἀρτάβαζοσ, Ναυαγοὶ, Φυγάδες, Διατριβῶν ἔξ, Χρειῶν τρία, Πρὸς Λαΐδα, Πρὸς Πῶρον, Πρὸς Σωκράτην, Περὶ τύχης. Τέλοσ δ' ἀπέφαινε τὴν λείαν κίνησιν εἰσ αἴσθησιν ἀναδιδομένην.

VII. Ἡμεῖσ δ' ἐπειδὴ τὸν βίον ἀνεγράψαμεν αὐτοῦ, φέρε νῦν διέλθωμεν τοὺσ ἀπ' αὐτοῦ Κυρηναίκοὺσ, οἵτινεσ ἑαυτοὺσ, οἱ μὲν Ἑγησιακοὺσ, οἱ δὲ Ἀνικερείουσ, οἱ δὲ Θεοδωρείουσ, προσωνόμαζον. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺσ ἀπὸ Φαίδωνοσ, ὧν τοὺσ κορυφαιστάτουσ Ἑρετρικοὺσ ἔχειν οὕτωσ. 86. Ἀριστίππου διήκουσεν ἡ θυγάτηρ Ἀρήτη, καὶ Αἰθίωψ Πτολεμαεὺσ, καὶ Ἀντίπατροσ Κυρηναῖοσ· Ἀρήτησ δὲ Ἀριστίππου ὁ μητροδίδακτοσ ἐπικληθεῖσ, οὗ Θεόδωροσ ὁ ἄθεοσ, εἶτα θεόσ. Ἀντιπάτρου δ' Ἐπιτιμήδησ Κυ-

ρηναῖος, οὗ Παραιβάτης, οὗ Ἠγησίας ὁ Πεισιθάνατος, καὶ Ἀννίκερις, ὁ Πλάτωνα λυτρωσάμενος.

VIII. Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς Ἀριστίππου μείναντες, καὶ Κυρηναῖκοι προσαγορευθέντες, δόξαις ἐχρῶντο τοιαύταις. Δύο πάθη ὑφίσταντο, πόνον καὶ ἡδονήν· τὴν μὲν λείαν κίνησιν, τὴν ἡδονήν· τὸν δὲ πόνον, τραχεῖαν κίνησιν. 87. Μὴ διαφέρειν τε ἡδονὴν ἡδονῆς, μηδὲ ἡδεῖόν τι εἶναι· καὶ τὴν μὲν, εὐδοκητὴν πᾶσι ζώοις· τὸν δ', ἀποκρουστικόν. Ἠδονὴν μὲν τοι τὴν τοῦ σώματος, ἣν καὶ τέλος εἶναι, (καθά φησι καὶ Παναίτιος ἐν τῷ περὶ τῶν αἰρέσεων) οὗ τὴν καταστηματατικὴν ἡδονὴν, τὴν ἐπ' ἀναιρέσει ἀλγηδόνων, καὶ οἷον ἀνοχλησίαν, ἣν ὁ Ἐπίκουρος ἀποδέχεται, τέλος εἶναι φασί. Δοκεῖ δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εὐδαιμονίας διαφέρειν. Τέλος μὲν γὰρ εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἡδονήν· εὐδαιμονίαν δὲ, τὸ ἐκ τῶν μερικῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ παρωχηκυῖαι, καὶ αἱ μέλλουσαι. 88. Εἶναί τε τὴν μερικὴν ἡδονὴν, δι' αὐτὴν αἰρετὴν· τὴν δ' εὐδαιμονίαν, οὐ δι' αὐτὴν, ἀλλὰ διὰ τὰς κατὰ μέρος ἡδονάς. Πίστιν δ' εἶναι τοῦ τέλους εἶναι τὴν ἡδονὴν, τὸ ἀπροαιρέτως ἡμᾶς ἐκ παίδων ᾠκειῶσθαι πρὸς αὐτὴν, καὶ τυχόντας αὐτῆς μηθὲν ἐπιζητεῖν· μηθὲν τε οὕτω φεύγειν, ὡς τὴν ἐναντίαν αὐτῇ ἀλγηδόνα. Εἶναι δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν, καὶ ἀπὸ τῶν ἀσχημοτάτων γένηται, καθά φησιν Ἰππόβοτος ἐν τῷ περὶ τῶν αἰρέσεων. Εἰ γὰρ καὶ ἡ πρᾶξις ἄτοπος εἴη, ἀλλ' οὖν ἡ ἡδονὴ δι' αὐτὴν αἰρετὴ καὶ ἀγαθόν. 89. Ἡ δὲ τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις (ὡς εἴρηται παρ' Ἐπικούρω) δοκεῖ αὐτοῖς μὴ εἶναι ἡδονή· οὐδὲ ἡ ἀηδονία ἀλγηδών.

Ἐν κινήσει γὰρ εἶναι ἀμφοτέρω, μὴ οὔσης τῆς ἀπο-
 νίας ἢ τῆς ἀηδονίας κινήσεως· ἐπεὶ ἡ ἀπονία, οἷον-
 εἰ καθεύδοντός ἐστι κατάστασις. Δύνασθαι δὲ φασὶ
 καὶ τὴν ἡδονὴν τινὰς μὴ αἰρεῖσθαι κατὰ διαστροφὴν.
 Οὐ πάσας μέντοι τὰς ψυχικὰς ἡδονὰς καὶ ἀλγηδόνας
 ἐπὶ σωματικαῖς ἡδοναῖς καὶ ἀλγηδόσι γίνεσθαι. Καὶ
 γὰρ ἐπὶ ψιλῇ τῇ τῆς πατρίδος εὐημερίᾳ, ἤπερ τῇ
 ἰδίᾳ, χαρὰν ἐγγίνεσθαι. Ἄλλὰ μὴν οὐδὲ κατὰ μνή-
 μην τῶν ἀγαθῶν, ἢ προσδοκίαν, ἡδονὴν φασὶν ἀπο-
 τελεῖσθαι· ὅπερ ἤρρεσκεν Ἐπικούρω. 90. Ἐκλύεται
 γὰρ τῷ χρόνῳ τὸ τῆς ψυχῆς κίνημα. Λέγουσι δὲ μηδε
 κατὰ ψιλὴν τὴν ὄρασιν, ἢ τὴν ἀκοήν, γίνεσθαι ἡδο-
 νάς. Τῶν γοῦν μιμουμένων θρήνους ἡδέως ἀκούο-
 μεν· τῶν δὲ κατὰ ἀλήθειαν ἀηδῶς. Μέσας τε κα-
 ταστάσεις ὠνόμαζον ἀηδονίαν καὶ ἀπονίαν. Πολὺ
 μὲν τοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἶναι,
 καὶ τὰς ὀχλήσεις χείρους τὰς σωματικὰς. Ὅθεν καὶ
 αὐταῖς κολάζεσθαι μᾶλλον τοὺς ἁμαρτάνοντας. Χα-
 ιρώτερον γὰρ τὸ πονεῖν, οἰκειότερον δὲ τὸ ἡδεσθαι
 τελέμβανον. Ἐνθεν καὶ πλείονα οἰκονομίαν περὶ
 ἴτερον ἐποιοῦντο. Διὸ καὶ κατὰ ταύτην αἰρετῆς
 τῆς ἡδονῆς, τὰ ποιητικὰ ἐνίων ἡδονῶν ὀχληρὰ
 λάκεις ἐναντιοῦσθαι· ὡς δυσκολώτατον αὐτοῖς
 νεσθαι τὸν ἀθροισμὸν τῶν ἡδονῶν, εὐδαιμονίαν
 ὄντα. 91. Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς, μήτε τὸν σοφὸν
 α ἡδέως ζῆν, μήτε πάντα φαῦλον ἐπιπόνως, ἀλ-
 λιτὰ τὸ πλείστον. Ἀρκεῖ δὲ, καὶ κατὰ μίαν τις
 ἐπιτιουσάν ἡδέως ἐπανάγη. Τὴν φρόνησιν ἀγα-
 ρὲν εἶναι λέγουσιν, οὐ δὲ ἐαυτὴν δὲ αἰρετὴν,
 ἢ τὰ ἐξ αὐτῆς περιγινόμενα. Τὸν φίλον τῆς

χρείας ἔνεκα. Καὶ γὰρ μέρος σώματος μέχρις ἂν παρῆ, ἀσπάζεσθαι. Τῶν ἀρετῶν ἐνίας καὶ περὶ τοὺς ἄφρονας συνίστασθαι. Τὴν σωματικὴν ἄσκησιν συμβάλλεσθαι πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. Τὸν σοφὸν μήτε φθονήσειν, μήτε ἐρασθήσεσθαι, ἢ δεισιδαιμονήσειν· γίνεσθαι γὰρ ταῦτα παρὰ κενὴν δόξαν. Λυπήσεσθαι μέντοι καὶ φοβήσεσθαι· φυσικῶς γὰρ γίνεσθαι. 92. Καὶ τὸν πλοῦτον δὲ, ποιητικὸν ἡδονῆς εἶναι, οὐδὲ αὐτὸν αἰρετόν. Τὰ τε πάθη, καταληπτά. Ἐλεγον οὖν αὐτὰ, οὐκ ἀφ' ὧν γίνεται. Ἀφίσταντο δὲ καὶ τῶν φυσικῶν, διὰ τὴν ἐμφαινομένην ἀκαταληψίαν· τῶν δὲ λογικῶν, διὰ τὴν εὐχρησίαν, ἤπτοντο. Μελέαγρος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ δοξῶν, καὶ Κλειτόμαχος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν αἰρέσεων, φασὶν αὐτοὺς ἄχρηστα ἡγεῖσθαι τό τε φυσικὸν μέρος καὶ τὸ διαλεκτικόν. Δύνασθαι γὰρ καὶ εὖ λέγειν, καὶ δεισιδαιμονίας ἐκτὸς εἶναι, καὶ τὸν περὶ θανάτου φόβον ἐκφεύγειν, τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν λόγον ἐκμεμαθηκότα. 93. Μηδὲν τε εἶναι φύσει δίκαιον, ἢ καλόν, ἢ αἰσχρόν· ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει. Ὁ μέντοι σπουδαῖος οὐδὲν ἄτοπον πράξει διὰ τὰς ἐπικειμένας ζημίας καὶ δόξας. Εἶναι δὲ τὸν σοφόν. Προκοπήν τε ἀπολείπουσι καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. Φασι δὲ καὶ λυπεῖσθαι ἄλλον ἄλλου μᾶλλον. Καὶ τὴν αἰσθήσεις μὴ πάντοτε ἀληθεύειν.

IX. Οἱ δὲ Ἠγησιακοὶ λεγόμενοι σκοποὺς μὲν εἶχον τοὺς αὐτοὺς, ἡδονὴν καὶ πόνον· μήτε δὲ χάριν τὴν εἶναι, μήτε φιλίαν, μήτε εὐεργεσίαν, διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτὰ ταῦτα αἰρεῖσθαι ἡμᾶς αὐτὰ, ἀλλὰ διὰ τὰς χρείας αὐτὰς, ὧν ἀπόντων μηδ' ἐκεῖνα ὑπάρχειν.

94. Τὴν εὐδαιμονίαν ὅλως ἀδύνατον εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ σῶμα πολλῶν ἀναπεπλησθαι παθημάτων, τὴν δὲ ψυχὴν συμπαθεῖν τῷ σώματι καὶ ταράττεσθαι· τὴν δὲ τύχην πολλὰ τῶν κατ' ἐλπίδα κωλύειν. Ὡστε διὰ ταῦτα ἀνύπαρκτον τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι. Τὴν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον αἰρετόν. Φύσει τε οὐδὲν ἡδὺ ἢ ἀηδὲς ὑπελάμβανον. Διὰ δὲ σπάνιν ἢ ξενισμόν ἢ κόρον, τοὺς μὲν ἡδεσθαι, τοὺς δ' ἀηδῶς ἔχειν. Πενίαν καὶ πλοῦτον, πρὸς ἡδονῆς λόγον εἶναι οὐδέν· μὴ γὰρ διαφερόντως ἡδεσθαι τοὺς πλουσίους ἢ τοὺς πένητας. Δουλείαν ἐπίσης ἐλευθερίᾳ ἀδιάφορον πρὸς ἡδονῆς μέτρον, καὶ εὐγένειαν δυσγενεῖα, καὶ δόξαν ἀδοξία. 95. Καὶ τῷ μὲν ἄφρονι τὸ ζῆν λυσιτελὲς εἶναι· τῷ δὲ φρονίμῳ, ἀδιάφορον. Τόν τε σοφὸν ἑαυτοῦ ἕνεκα πάντα πράξειν· οὐδένα γὰρ ἠγεῖσθαι τῶν ἄλλων ἐπίσης ἄξιον αὐτῷ. Καὶ γὰρ τὰ μέγιστα δοκῆ παρ' αὐτοῦ καρποῦσθαι, μὴ εἶναι ἀντάξια ὧν αὐτὸς παρίσχει. Ἀνήρουν δὲ καὶ τὰς αἰοθήσεις οὐκ ἀκριβοῦσας τὴν ἐπίγνωσιν. Τῶν τ' εὐλόγως φαινομένων πάντα πράττειν. Ἐλεγον τὰ ἁμαρτήματα συγγνώμης τυγχάνειν· οὐ γὰρ ἐκόντα ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ τινι πάθει πιεζόμενον. Καὶ μὴ μισήσειν, μᾶλλον δὲ μεταδιδάξειν. Τόν τε σοφὸν οὐχ οὕτω πλεονάσειν ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν αἰρέσει, ὡς ἐν τῇ τῶν κακῶν φυγῇ. 96. Τέλος τιθέμενον τὸ μὴ ἐπιπόνως ζῆν, μηδὲ λυπηρῶς. Ὁ δὲ περιγίνεσθαι τοῖς ἀδιαφορήσασι περὶ τὰ ποιητικὰ τῆς ἡδονῆς.

Χ. Οἱ δ' Ἀννικέριοι, τὰ μὲν ἄλλα, κατὰ ταῦτα τούτοις· ἀπέλιπον δὲ καὶ φιλίαν ἐν βίῳ, καὶ χάριν, καὶ πρὸς γονέας τιμὴν, καὶ ὑπὲρ πατριδος τι πράξειν

Ὅθεν διὰ ταῦτα, καὶ ὀχλήσεις ἀναδέχεται ὁ σοφός, οὐδὲν ἤττον εὐδαιμονήσει, καὶ ὀλίγα ἡδέα περιγένηται αὐτῷ. Τὴν τε τοῦ φίλου εὐδαιμονίαν δι' αὐτὴν μὴ εἶναι αἰρετήν· μηδὲ γὰρ αἰσθητὴν τῷ πέλας ὑπάρχειν. Μὴ εἶναι τε αὐτιάμκη τὸν λόγον πρὸς τὸ θαρσύνῃσαι, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης ὑπεράνω γενέσθαι· δεῖν δὲ ἀνεθίζεσθαι, διὰ τὴν ἐκ πολλοῦ συντραφεῖσαν ἡμῖν φαύλην διάθεσιν. 97. Τὸν τε φίλον μὴ διὰ τὰς χρείας μόνον ἀποδέχεσθαι, ὧν ὑπολειπουσῶν μὴ ἐπιστρέφουσθαι· ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν γεγονυῖαν εὐνοίαν, ἧς ἔνεκα καὶ πόρους ὑπομένειν, καὶ τοι τιθέμενον ἡδονὴν τέλος. Καὶ ἀχθόμενον ἐπὶ τῷ στέρεσθαι αὐτῆς, ὅμως ἐκουσίως ὑπομένειν διὰ τὴν πρὸς τὸν φίλον στοργήν.

XI. Οἱ δὲ Θεοδώριοι κληθέντες τὴν μὲν ὀνομασίαν ἔσπασαν ἀπὸ Θεοδώρου τοῦ προγεγραμμένου, καὶ δόγμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῦ.

XII. Ἦν δὲ ὁ Θεόδωρος παντάπασιν ἀναιρῶν τὰς περὶ θεῶν δόξας· καὶ αὐτοῦ περιετύχομεν βιβλίῳ ἐπιγραφομένῳ Περὶ θεῶν, οὐκ εὐκαταφρονήτῳ· ἐξ οὗ φασὶν Ἐπίκουρον τὰ πλεῖστα λαβόντα εἰπεῖν. 98. Ἦκουσι δὲ καὶ Ἀννικέριδος ὁ Θεόδωρος, καὶ Διονυσίου τοῦ διαλεκτικοῦ, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν φιλοσόφων διαδοχαῖς.

XIII. Τέλος δ' ὑπελάμβανε χαρὰν καὶ λύπην· τὴν μὲν, ἐπὶ φρονήσει· τὴν δὲ, ἐπὶ ἀφροσύνῃ. Ἀγαθὰ δὲ, φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· κακὰ δὲ, τὰς ἐναντίας ἕξεις· μέσα δὲ, ἡδονὴν καὶ πόνον· ἀνήρει δὲ καὶ φιλίαν, διὰ τὸ μήτε ἐν ἄφροσιν αὐτὴν εἶναι, μήτ' ἐν σοφῶις. Τοῖς μὲν γὰρ, τῆς χρείας ἀναιρεθείσης,

καὶ τὴν φιλίαν ἐκποδῶν εἶναι· τοὺς δὲ σοφοὺς, αὐ-
 τάρκεις ὑπάρχοντας, μὴ δεῖσθαι φίλων. Ἐλεγε δὲ
 καὶ εὐλογον εἶναι, τὸν σπουδαῖον μὴ ἐξαγαγεῖν ὑπὲρ
 τῆς πατρίδος ἑαυτόν· οὐ γὰρ ἀποβαλεῖν τὴν φρόνη-
 σιν ἕνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων ὠφελείας. 99. Εἶναί τε
 πατρίδα τὸν κόσμον. Κλέψειν τε καὶ μοιχεύσειν
 καὶ ἱεροσυλήσειν ἐν καιρῷ. Μηδὲν γὰρ εἶναι τού-
 των αἰσχρὸν φύσει, τῆς ἐπ' αὐτοῖς δόξης αἰρομένης, ἣ
 σύγκειται ἕνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων συνοχῆς. Φανε-
 ρῶς δὲ τοῖς ἐρωμένοις ἄνευ πάσης ὑφοράσεως χρή-
 σεσθαι τὸν σοφόν. Διὸ καὶ τοιούτους λόγους ἤρω-
 τα, Ἄρά γε γυνὴ γραμματικὴ χρήσιμος ἂν εἴη, παρ'
 ὅσον γραμματικὴ ἐστὶ; ναί. Καὶ παῖς καὶ νεανίσκος
 χρήσιμος ἂν εἴη, παρ' ὅσον γραμματικός ἐστὶ; ναί.
 Οὐκοῦν καὶ γυνὴ καλὴ, χρησίμη ἂν εἴη, παρ' ὅσον
 καλὴ ἐστὶ. Καὶ παῖς καὶ νεανίσκος καλὸς, χρήσιμος
 ἂν εἴη, παρ' ὅσον καλὸς ἐστὶ; ναί. Καὶ παῖς ἄρα
 καὶ νεανίσκος καλὸς πρὸς τοῦτ' ἂν εἴη χρήσιμος, πρὸς
 ὃ καλὸς ἐστὶ; ναί. 100. Ἔστι δὲ χρήσιμος πρὸς τὸ
 πλησιάζειν. Ὡν διδομένων, ἐπῆγεν, Οὐκοῦν εἴ τις
 πλησιασμῷ χρῶτο παρ' ὅσον χρήσιμὸς ἐστὶν, οὐ δια-
 μαρτάνει. Οὐδ' εἰ ἄρα κάλλει χρήσαιτο, παρ' ὅσον
 χρησιμὸν ἐστὶ, διαμαρτήσεται. Τοιαῦτα ἅττα διε-
 ρωτῶν ἔσχε τῷ λόγῳ.

XIV. Δοκεῖ δὲ θεὸς κληθῆναι, Στίλπωνος αὐ-
 τὸν ἐρωτήσαντος οὕτως, Ἄρά γε, Θεόδωρε, ὃ εἶναι
 φῆς, τοῦτο καὶ εἶ; Ἐπινεύσαντος δὲ, Φῆς δ' εἶναι θεός;
 Τοῦ δ' ὁμολογήσαντος, Θεὸς εἶ ἄρα, ἔφη. Δεξαμέ-
 νου δὲ ἀσμένως, γελάσας φησὶν, Ἄλλ', ὧ μοχθηρὲ,
 τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ κολοῖός ἂν ὁμολογήσειας εἶναι,

καὶ ἄλλα μυρία. 101. Ὁ δ' οὖν Θεόδωρος προσκαθίσας ποτὲ Εὐρυκλείδῃ τῷ ἱεροφάντῃ, Λέγε μοι, ἔφη, Εὐρυκλείδη, τίνες εἰσὶν οἱ ἀσεβοῦντες περὶ τὰ μυστήρια; Εἰπόντος δ' ἐκείνου, Οἱ τοῖς ἀμυήτοις αὐτὰ ἐκφέροντες, Ἀσεβεῖς ἄρα, ἔφη, καὶ σὺ, τοῖς ἀμυήτοις διηγούμενος.

XV. Καὶ μέντοι παρ' ὀλίγον ἐκινδύνευσεν εἰς Ἄρειον ἀναχθῆναι πάγον, εἰ μὴ Δημήτριος αὐτὸν ὁ Φαληρεὺς ἐρῶύσατο. Ἀμφικράτης δὲ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν φησὶ κώνειον αὐτὸν πιεῖν καταδικασθέντα.

XVI. Διατρίβων δὲ παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, ἀπεστάλη ποθ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς Λυσιμάχον πρεσβευτής. 102. Ὅτε καὶ παρῶρησιαζομένῳ φησὶν ὁ Λυσιμάχος, Λέγε μοι, Θεόδωρε, οὐ σὺ ὁ ἐκπεσὼν Ἀθήνηθεν; Καὶ ὅς, Ὁρθῶς ἀκήκοας· ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐ δυναμένη με φέρειν, ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον, ἐξέβαλε. Πάλιν δ' εἰπόντος τοῦ Λυσιμάχου, Βλέπε ὅπως μὴ παρίσῃ πρὸς ἡμᾶς ἔτι, Οὐκ ἂν, ἔφη, ἂν μὴ Πτολεμαῖος ἀποστείλῃ. Μύθρου δὲ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Λυσιμάχου παρεστῶτος καὶ εἰπόντος, Ἔοικας σὺ μὴ μόνον θεοὺς ἀγνοεῖν, ἀλλὰ καὶ βασιλέας, Πῶς, εἶπεν, ἀγνοῶ, ὅπου γε καὶ σε θεοῖς ἐχθρὸν ὄντα νομίζω;

XVII. Φασὶ δὲ ποτε ἐν Κορίνθῳ παρέρχεσθαι αὐτὸν, συχνοὺς ἐπαγόμενον μαθητὰς, Μητροκλέα δὲ τὸν κυνικὸν σκάνδικας πλύνοντα εἰπεῖν, Σὺ ὁ σοφιστῆς οὐκ ἂν τουσούτων ἔχρηζες μαθητῶν, εἰ λάχανα ἐπλυνες. Τὸν δὲ ὑπολαβόντα εἰπεῖν, Καὶ σὺ εἶπερ τοῖς ἀνθρώποις ἤδεις ὀμιλεῖν, οὐκ ἂν τούτοις λαχά-

νοις ἐχρῆ. 103. Τὸ ὅμοιον ἀναφέρεται (καθάπερ προεῖρηται) εἰς τὴν Διογένη καὶ Ἀρίστιππον.

XVIII. Τοιοῦτος μὲν ὁ Θεόδωρος καὶ τούτοις. Τελευταῖον δ' εἰς Κυρήνην ἀπελθὼν, καὶ Μαριῶ συμβιούς, ἐν πάσῃ τιμῇ διετέλει τυγχάνων, ἔνθεν τὸ πρῶτον ἐμβαλλόμενος, λέγεται χάριέν τι εἶπεῖν· ἔφη γὰρ, Κακῶς ποιεῖτε, ἄνδρες Κυρηναῖοι, ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Ἑλλάδα με ἐξορίζοντες.

XIX. Θεόδωροι δὲ γεγόνασιν εἴκοσι. Πρῶτος, Σάμιος, υἱὸς Ροίκου. Οὗτός ἐστιν ὁ συμβουλεύσας ἄνθρακας ὑποτεθῆναι τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ νεά. Καθύγρου γὰρ ὄντος τοῦ τόπου, τοὺς ἄνθρακας ἔφη, τὸ ξυλῶδες ἀποβαλόντας, αὐτὸ τὸ στερεὸν ἀπαθὲς ἔχειν ὕδατι. Δεύτερος, Κυρηναῖος, γεωμέτρης, οὗ διήκουσε Πλάτων. Τρίτος, ὁ προγεγραμμένος φιλόσοφος. Τέταρτος, οὗ τὸ φωνασικὸν φέρεται βιβλίον πώμαλον. 104. Πέμπτος, ὁ περὶ τῶν νομοποιῶν πεπραγματευμένος, ἀρξάμενος ἀπὸ Τερπανδρου. Ἑκτος, στωϊκός. Ἑβδομος, ὁ τὰ περὶ Ῥωμαίων πεπραγματευμένος. Ὀγδοος, Συρακούσιος, περὶ τακτικῶν γεγραφώς. Ἐνατος, Βυζάντιος, ἀπὸ λόγων πολιτικῶν. Δέκατος, ὁμοίως, οὗ Ἀριστοτέλης μνημονεύει διὰ τῆς ἐπιτομῆς τῶν ῥητόρων. Ἐνδέκατος, Θηβαῖος, ἀνδριαντοποιός. Δωδέκατος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται Πολέμων. Τρισκαιδέκατος, ζωγράφος, Ἀθηναῖος, ὑπὲρ οὗ γράφει Μηνόδοτος. Τεσσαρεσκαιδέκατος, Ἐφέσιος, ζωγράφος, οὗ μὲμνηται Θεοφάνης, ἐν τῷ περὶ γραφικῆς. Πεντακαιδέκατος, ποιητῆς ἐπιγραμμάτων. Ἑκκαιδέκατος, γεγραφώς περὶ ποιητῶν. Ἑπτακαιδέκατος, ἰα-

III. 108 Διαλόγους δὲ συνέγραψεν ἕξ· Λαμπρία Αἰσχίνην, Φοίνικα, Κρίτωνα, Ἀλκιβιάδην, Ἐρωτικό

IV. Τῆς δ' Εὐκλείδου διαδοχῆς ἔστι καὶ Εὐβουλίδης ὁ Μιλήσιος, ὃς καὶ πολλοὺς ἐν διαλεκτικῶν λόγους ἠρώτησε, τὸν τε ψευδόμενον καὶ τὸν διαλαθάνοντα, καὶ Ἠλέκτραν, καὶ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ σφραγισμένην, καὶ κερατίνην, καὶ φαλακρόν. Περὶ τούτων φησί τις τῶν κωμικῶν,

Ὁ ὑβριστικὸς δ' Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν,
Καὶ ψεύδ' ἀλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλλίων,
Ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωβουστωμυλῆσαν.

Ἐώκει γὰρ αὐτοῦ καὶ Δημοσθένης ἀκηκύναι, καὶ ῥωβικώτερος ὢν παύσασθαι. 109. Ὁ δὲ Εὐβουλίδης καὶ πρὸς Ἀριστοτέλην διεφέρετο, καὶ πολλὰ αὐτὸν διαβέβληκε.

V. Μεταξὺ δὲ ἄλλων ὄντων τῆς Εὐβουλίδου διαδοχῆς Ἀλεξίνος ἐγένετο Ἠλεῖος ἀνὴρ φιλονεικώτατος διὸ καὶ Ἐλεγξίνος ἐπεκλήθη. Διεφέρετο δὲ μάλιστα πρὸς Ζήνωνα. Φησὶ δ' Ἐρμιππος περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἄρα ἀπελθὼν ἐκ τῆς Ἠλίδος εἰς Ὀλυμπίαν, οὐτόστις φιλοσοφοίη. Τῶν δὲ μαθητῶν αὐτοῦ πυνθανομένων, διὰ τί τῆδε κατοικεῖ, φάναι βούλεσθαι αἵρεσιν συστήσασθαι, ἣν Ὀλυμπιακὴν κληθήσεσθαι. Τοῦ δὲ, καὶ τοῖς ἐφοδίοις θλιβομένους, καὶ τὸ χωρίον νηστεύον καταγνόνας, ἀπελθεῖν, καὶ τοῦ λοιποῦ διατρεφείναι ἔρημον τὸν Ἀλεξίνον σὺν οἰκέτῃ μόνῳ. Ἐπειμὲντοι νηχόμενον ἐν τῷ Ἀλφειῷ νυχθῆναι καλὰ μὲν καὶ οὕτω τελευτήσαι. 110. Καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν οὕτως ἔχον,

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος,
Ὡς ἀτυχῆς τις ἔων τὸν πόδα κολυμβῶν περιεπειρε
πως

Ἡλω. Καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ, πρὶν Ἀλφειὸν
Ποτ' ἐκπερῶν, Ἀλεξίνοσ θνήσκει νυχθεὶσ καλάμω.
Γέγραφε δὲ οὐ μόνον πρὸσ Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα
βιβλία, καὶ πρὸσ Ἐφορον τὸν ἱστοριογράφον.

VI. Εὐβουλίδου δὲ καὶ Εὐφάντος γέγονεν ὁ
Ὀλύνθιοσ, ἱστορίας γεγραφὼσ τὰσ κατὰ τοὺσ χρόνουσ
τοὺσ ἑαυτοῦ. Ἐποίησε δὲ καὶ τραγωδίασ πλείουσ,
ἐν αἷσ εὐδοκίμει κατὰ τοὺσ ἀγῶνασ. Γέγονε δὲ καὶ
Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέωσ διδάσκαλοσ, πρὸσ ὃν καὶ λό-
γον γέγραφε Περὶ βασιλείασ, σφόδρα εὐδοκιμοῦντα.
Τὸν βίον δὲ γῆρα κατέστρεψεν.

VII. 111. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι διακηκοότεσ Εὐ-
βουλίδου, ἐν οἷσ καὶ Ἀπολλώνιοσ ὁ Κρόνοσ.

CAPUT XI.

D I O D O R U S.

I. Διόδωροσ, Ἀμεινίου, Ἰασεὺσ, καὶ αὐτὸσ Κρό-
νοσ ἐπὶ κλην, περὶ οὗ φησι Καλλίμαχοσ ἐν ἐπιγράμ-
μασιν·

Αὐτὸσ ὁ Μῶμοσ

Ἐγραφεν ἐν τοίχοισ, Ὁ Κρόνοσ ἐστὶ σοφὸσ.
Ἦν δὲ καὶ οὗτοσ διαλεκτικὸσ, πρῶτοσ δόξασ εὐρηκέναι
τὸν ἐγκεκαλυμμένον καὶ κερατίνην λόγον, κατὰ τινασ·
οὗτοσ παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Σωτήρῳ διατρέβων λόγουσ
τινάσ διαλεκτικοὺσ ἠρωτήθη πρὸσ Στίλπωνοσ· καὶ

παραχρήμα μὴ δυνάμενος διαλύσασθαι, ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ τε ἄλλα ἐπειμήθη, καὶ δὴ καὶ Κρόνος ἤκουσεν ἐν σκώμματος μέρει. 112. Ἐξελθὼν δὴ τοῦ συμποσίου, καὶ λόγον γράψας περὶ τοῦ προβλήματος, ἀθυμία τὸν βίον κατέστρεψε. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Κρόνε Διόδωρε, τίς σε δαιμόνων κακῇ
 Ἄθυμια ξυνείρυσεν,
 Ἴν' αὐτὸς αὐτὸν ἐμβάλης εἰς τάρταρον,
 Στίλπωνος οὐ λύσας ἔπη
 Αἰνιγματώδη; Τοιγὰρ εὐρέθης Κρόνος,
 Ἐξώθεν τοῦ ῥῶ κάππα τε.

II. Τῶν δ' ἀπὸ Εὐκλείδου ἐστὶ καὶ Ἰχθύας Μετάλλου, ἀνὴρ γενναῖος, πρὸς ὃν καὶ Διογένης ὁ κυνικὸς διάλογον πεποίηται.

III. Κλεινόμαχος τε ὁ Θούριος, ὃς πρῶτος περὶ ἀξιωματίων καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν τοιούτων συνέγραψε.

IV. Καὶ Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς, δισημημότατος φιλόσοφος, περὶ οὗ λεκτέον.

C A P U T XII.

S T I L P O .

I. 113. Στίλπων, Μεγαρεὺς, τῆς Ἑλλάδος, διήκουσε μὲν τῶν ἀπὸ Εὐκλείδου τινῶν· οἱ δὲ καὶ αὐτοῦ Εὐκλείδου ἀκοῦσαι φασιν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ Θρασυμάχου τοῦ Κορινθίου, ὃς ἦν Ἰχθύα γνώριμος, καθάφησιν Ἡρακλείδης.

II. Τοσοῦτον δ' εὐρεσιολογία καὶ σοφιστεία προῆγε τοὺς ἄλλους, ὥστε μικροῦ δεῆσαι, πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀφορώσαν εἰς αὐτὸν μεγαρίσαι. Περὶ τούτου φησὶ Φίλιππος ὁ Μεγαρικὸς κατὰ λέξιν οὕτω, Παρὰ μὲν γὰρ Θεοφράστου Μητρόδωρον τὸν θεωρηματικὸν καὶ Τιμαγόραν τὸν Γελῶν ἀπέσπασε, παρὰ Ἀριστοτέλους δὲ τοῦ Κυρηναϊκοῦ Κλείταρχον καὶ Σιμμίαν· ἀπὸ δὲ τῶν διαλεκτικῶν, Παιώνειον μὲν ἀπὸ Ἀριστείδου· Δίφιλον δὲ τὸν Βοσποριανὸν Εὐφάντου, καὶ Μύρμηκα τὸν Ἐξαινέτου, παραγενομένους ὡς ἐλέγξοντας, ἀμφοτέρους ζηλωτὰς ἔσχε. 114. Χωρὶς τοίνυν τούτων Φρασιδίημον μὲν τὸν περιπατητικὸν καὶ φυσικὸν ἔμπειρον ὄντα προσήγαγε, καὶ τὸν ῥητορικὸν Ἀλκιμον, ἀπάντων πρωτεύοντα τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ῥητόρων, Κράτητά τε, καὶ ἄλλους πλείστους ὅσους ἐθήρασε. Καὶ δὴ καὶ Ζήνωνα τὸν Φοίνικα μετὰ τούτων ἀφείλετο.

III. Ἦν δὲ καὶ πολιτικώτατος. Καὶ γυναῖκα ἠγάγετο· καὶ ἑταίρα συνῆν Νικαρέτη, ὡς φησὶ ποι καὶ Ὀνήτωρ. Καὶ θυγατέρα ἀκόλαστον ἐγέννησεν, ἣν ἔγημε γνώριμός τις αὐτοῦ Σιμμίας Συρακούσιος. Ταύτης οὐ κατὰ τρόπον βιούσης, εἶπε τις πρὸς τὸν Στίλωνα, ὡς καταισχύνοι αὐτόν· ὁ δὲ, Οὐ μᾶλλον, εἶπεν, ἢ ἐγὼ ταύτην κοσμῶ.

IV. 115. Ἀπεδέχετο δ' αὐτὸν, φασὶ, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ. Καὶ ἐγκρατὴς Μεγάρων γενόμενος, ἐδίδου τε ἀργύριον αὐτῷ, καὶ παρεκάλει εἰς Αἴγυπτον συμπλεῖν. Ὁ δὲ, μέτριον μὲν τι τὰργυρίου προσήκατο· ἀρνησάμενος δὲ τὴν ὁδὸν, μετήλθεν εἰς Αἴγυπτον, ἕως ἐκεῖνος ἀπέπλευσεν. Ἀλλὰ καὶ Δημήτριος

ὁ Ἀντιγόνη, καταλαβὼν τὰ Μέγαρα, τὴν τε οἰκίαν αὐτῷ φυλαχθῆναι, καὶ πάντα τὰ ἀρπασθέντα προϋνόησεν ἀποδοθῆναι. Ὅτε καὶ βουλομένῳ παρ' αὐτοῦ τῶν ἀπολωλότων ἀναγραφὴν λαβεῖν, ἔφη, μηδὲν τῶν οἰκείων ἀπολωλέναι· παιδείας γὰρ μηδένα ἐξενηνοχέειν, τὸν τε λόγον ἔχειν καὶ τὴν ἐπιστήμην. 116. Καὶ αὐτῷ διαλεχθεὶς περὶ ἀνθρώπων εὐεργεσίας, οὕτως εἶχεν, ὥστε προσέχειν αὐτῷ.

V. Τοῦτόν φασι περὶ τῆς Ἀθηναίας τῆς τοῦ Φειδίου τοιοῦτόν τινα λόγον ἐρωτήσαι, Ἄρα γε ἡ τοῦ Διὸς Ἀθηναία, θεὸς ἐσσι; Φήσαντος δὲ, Ναί· Αὕτη δὲ γε, εἶπεν, οὐκ ἔστι Διὸς, ἀλλὰ Φειδίου. Συγχωρουμένου δὲ, Οὐκ ἄρα, εἶπεν, αὕτη θεὸς ἐστίν. Ἐφ' ᾧ καὶ εἰς Ἄρειον πάγον προσκληθέντα, μὴ ἀρνήσασθαι, φάσκειν δ' ὀρθῶς διειλέχθαι. Μὴ γὰρ εἶναι αὐτὴν θεὸν, ἀλλὰ θεάν· θεοὺς δὲ εἶναι τοὺς ἄρρενας. Καὶ μέντοι τοὺς Ἄρεοπαγίτας εὐθέως αὐτὸν κλεῦσαι τῆς πόλεως ἐξελθεῖν. Ὅτε καὶ Θεόδωρον τὸν ἐπίκλην θεὸν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν, Πόθεν δὲ τοῦτ' ἦδει Στίλπων; ἢ ἀνασύρας αὐτῆς τὸν κῆπον ἐθεάσατο; Ἦν δ' ἀληθῶς οὗτος μὲν θρασύτατος, Στίλπων δὲ κομψότατος. 117. Κράτητος γοῦν αὐτὸν ἐρωτήσαντος, εἰ οἱ θεοὶ χαίρουσι ταῖς προσκυνήσεσι καὶ εὐχαῖς, φασὶν εἰπεῖν, Περὶ τούτων μὴ ἐρώτα, ἀνόητε, ἐν ὁδῷ, ἀλλὰ μόνον. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ Βίωνα ἐρωτηθέντα εἰ θεοὶ εἰσιν, εἶπεν,

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον, ταλαπείριε πρέσβυ,

VI. Ἦν δ' ὁ Στίλπων καὶ ἀφελῆς, καὶ ἀνεπίπλαστος, πρὸς τε τὸν ἰδιώτην εὐθεις. Κράτητος γοῦν ποτε τοῦ κυνικοῦ πρὸς μὲν τὸ ἐρωτηθὲν οὐκ ἀποκρι-

ναμένου, ἀποπαρδόντος δὲ, Ἦιδειν, ἔφη, ὡς πάντα μᾶλλον φθέγγῃ ἢ ἃ δεῖ. 118. Ἀλλὰ καὶ ἰσχάδα προτείναντος αὐτῷ ποτε καὶ ἐρώτημα, δεξάμενον καταφαγεῖν. Τοῦ δὲ, Ὡς Ἡράκλεις, εἰπόντος, ἀπολώλεκα τὴν ἰσχάδα. Οὐ μόνον, ἔφη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐρώτημα, οὗ ἦν ἀρῶαβὼν ἢ ἰσχάς. Πάλιν δὲ ἰδὼν τὸν Κράτητα χειμῶνος συγκεκαυμένον, Ὡς Κράτης, εἶπε, δοκεῖς μοι χρεῖαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ, ὅπερ ἦν, νοῦ καὶ ἱματίου. Καὶ τὸν αἰδεσθέντα παρωδησαι εἰς αὐτὸν οὕτω,

Καὶ μὴν καὶ Στίλπων ἔσιδον χαλέπ' ἄλγος ἔχοντα
Ἐν Μεγάροις, ὅθι φασὶ Τυφώος ἔμμεναι εὐνάς.

Ἐνθά τ' ἐρίζεσκε, πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἐταῖροι·

Τὴν δ' ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντες κατέτριβον.

119. Λέγεται δ' οὕτως Ἀθήνησιν ἐπιστρέψαι τοὺς ἀνθρώπους, ὥστ' ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων συνθεῖν, ἵνα αὐτὸν θεάσαιντο. Καὶ τινος εἰπόντος, Στίλπων, θαυμάζουσί σε ὡς θεῖον, Οὐ μὲν οὖν, εἶπειν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπον ἀληθινόν.

VII. Δεινὸς δὲ ἄγαν ὢν ἐν τοῖς ἐριστικοῖς, ἀνήρει καὶ τὰ εἶδη, καὶ ἔλεγε τὸν λέγοντα ἄνθρωπον εἶναι, μηδένα. Οὔτε γὰρ τόνδε λέγειν οὔτε τόνδε. Τί γὰρ μᾶλλον τόνδε ἢ τόνδε; Οὔτε ἄρα τόνδε. Καὶ πάλιν, Τὸ λάχανον οὐκ ἔστι τὸ δεικνύμενον. Λάχανον μὲν γὰρ ἦν πρὸ μυρίων ἐτῶν. Οὐκ ἄρα ἐστὶ τοῦτο λάχανον. Φασὶ δ' αὐτὸν ὁμιλοῦντα Κράτητι, μεταξὺ σπεῦσαι ἰχθύος πρίασθαι. Τοῦ δ' ἐπισπωμένου, καὶ φάσκοντος, Καταλείπεις τὸν λόγον; Οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἀλλὰ τὸν μὲν λόγον ἔχω, σὲ δὲ καταλεί-

πω. Ὁ μὲν γὰρ λόγος περιμένει, τὸ δ' ὄφον πεπρα-
σεται.

VIII. 120. Φέρονται δ' αὐτοῦ διάλογοι ἐννέα,
ψυχροί· Μόσχος, Ἀρίσιππος ἢ Καλλίας, Πτολε-
μαῖος, Χαιρεκράτης, Μητροκλῆς, Ἀναξιμένης, Ἐπι-
γένης, Πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, Ἀριστοτέλης.

IX. Τούτου καὶ Ἡρακλείδης φησὶ τὸν Ζήωνα
ἀκοῦσαι τὸν τῆς στοᾶς κτίστην.

X. Γηραιὸν δὲ τελευτήσαι φησὶν Ἐρμιππος,
οἶνον προσενεγκάμενον, ὅπως θᾶττον ἀποθάνῃ. Ἔστι
δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν,

Τὸν Μεγαρέα [τὸν] Στίλπωνα (γινάσκεῖς δ' ἴσως)

Γῆρας, ἔπειτα νόσος καθεῖλε, δύσμαχον ζυγόν

Ἄλλ' οἶνον εὔρε, τῆς κακῆς συνωρίδος

Φέρτερον ἠνίοχον· πίων γὰρ ἤλασε * *.

Προσεσκόφθη δὲ ὑπὸ Σοφίλου τοῦ κωμικοῦ ἐν δρά-
ματι Γάμοι,

Στίλπωνός ἐστι βύσμαθ' ὁ Χαρίνου λόγος.

C A P U T XIII.

CRITO.

I. 121. Κρίτων, Ἀθηναῖος. Οὗτος μάλιστα φι-
λοστοργότατα διατέθη πρὸς Σωκράτην, καὶ οὕτως
ἐπεμελεῖτο αὐτοῦ, ὥστε μηδέποτε λείπειν τι τῶν πρὸς
τὴν χρείαν.

II. Καὶ οἱ παῖδες δὲ αὐτοῦ διήκουσαν Σωκρά-
τους, Κριτόβουλος, Ἐρμογένης, Ἐπιγένης, Κιτή-
σιππος.

III. Ὁ δ' οὖν Κρίτων διαλόγους γέγραφεν ἐν ἐνὶ φερομένους βιβλίῳ ἑπτακαίδεκα, τοὺς ὑπογεγραμμένους, Ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ μαθεῖν οἱ ἀγαθοὶ, Περὶ τοῦ πλεῖον ἔχειν, Τί τὸ ἐπιτήδειον ἢ Πολιτικός, Περὶ τοῦ καλοῦ, Περὶ τοῦ κακουργεῖν, Περὶ εὐθημοσύνης, Περὶ νόμου, Περὶ τοῦ θείου, Περὶ τεχνῶν, Περὶ συνουσίας, Περὶ σοφίας, Πρωταγόρας ἢ Πολιτικός, Περὶ γραμμάτων, Περὶ ποιητικῆς, Περὶ τοῦ καλοῦ, Περὶ τοῦ μαθεῖν, Περὶ τοῦ γνῶναι ἢ Περὶ ἐπιστήμης, Τί τὸ ἐπίστασθαι.

CAPUT XIV.

SIMON.

I. 122. Σίμων, Ἀθηναῖος, σκυτοτόμος. Οὗτος, ἐρχομένου Σωκράτους ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον, καὶ διαλεγομένου τινὰ, ὧν ἐμνημόνευε ὑποσημειώσεις ἐποιεῖτο.

II. Ὅθεν Σκυτικούς αὐτοῦ τοὺς διαλόγους καλοῦσιν. Εἰσὶ δὲ τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν ἐνὶ φερόμενοι βιβλίῳ· Περὶ θεῶν, Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, Περὶ τοῦ καλοῦ, Τί τὸ καλὸν, Περὶ δικαίου πρῶτος, δεύτερος, Περὶ ἀρετῆς, ὅτι οὐ διδακτὸν, Περὶ ἀνδρείας, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· Περὶ νόμου, Περὶ δημαγωγίας, Περὶ τιμῆς, Περὶ ποιήσεως, Περὶ εὐπαθείας, Περὶ ἔρωτος, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἐπιστήμης, Περὶ μουσικῆς, Περὶ ποιήσεως, Τί τὸ καλὸν, 123. Περὶ διδασκαλίας, Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, Περὶ κρίσεως, Περὶ τοῦ ὄντος, Περὶ ἀριθμοῦ, Περὶ ἐπιμελείας, Περὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, Περὶ φιλοκερδοῦς, Περὶ ἀλαζονείας, Περὶ τοῦ καλοῦ· οἱ δὲ, Περὶ τοῦ βου-

λεύεσθαι, *Περὶ λόγου ἢ Περὶ ἐπιτηδειότητος, Περὶ κακουργίας.*

III. Οὗτος, φασὶ, πρῶτος διελέχθη τοὺς λόγους τοὺς Σωκρατικούς. Ἐπαγγειλαμένου δὲ Περικλέους θρέψειν αὐτὸν, καὶ κελεύοντος ἀπιέναι πρὸς αὐτὸν, οὐκ ἂν, ἔφη, τὴν παρῴησιαν ἀποδόσθαι.

IV. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Σίμων, ῥητορικὰς τέχνας γεγραφώς· καὶ ἕτερος, ἰατρός, κατὰ Σέλευκον τὸν Νικάνορα· καὶ τις ἀνδριαντοποιός.

C A P U T XV.

GLAUCON

124. *Γλαύκων, Ἀθηναῖος. Καὶ τούτου φέρονται ἐν ἐνὶ διάλογοι ἐννέα· Φεῖδυλος, Εὐριπίδης, Ἀμύντιχος, Εὐθίας, Λυσιθείδης, Ἀριστοφάνης, Κέφαλος, Ἀναξίφημος, Μενέξενος. Φέρονται καὶ ἄλλοι δύο καὶ τριάκοντα, οἱ νοθεύονται.*

C A P U T XVI.

SIMMIAS.

Σιμμίας ὁ Θηβαῖος. Καὶ τούτου φέρονται ἐν ἐνὶ διάλογοι τρεῖς καὶ εἴκοσι· Περὶ σοφίας, Περὶ λογισμοῦ, Περὶ μουσικῆς, Περὶ ἐπῶν, Περὶ ἀνδρείας, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἀληθείας, Περὶ γραμμάτων, Περὶ διδασκαλίας, Περὶ τέχνης, Περὶ τοῦ ἐπιστατεῖν, Περὶ πρέποντος, Περὶ αἵρετοῦ καὶ φευκτοῦ, Περὶ φίλου, Περὶ τοῦ εἰδέναι, Περὶ ψυχῆς, Περὶ

τοῦ εὖ ζῆν, Περὶ δυνατοῦ, Περὶ χρημάτων, Περὶ ζωῆς, Τί τὸ καλόν, Περὶ ἐπιμελείας, Περὶ ἔρωτος.

C A P U T XVII.

C E B E S.

125. *Κέβης ὁ Θηβαῖος.* Καὶ τούτου φέρονται διάλογοι τρεῖς · Πίναξ, Ἐβδόμη, Φρύνιχος.

C A P U T XVIII.

M E N E D E M U S.

I. *Μενέδημος.* Οὗτος τῶν ἀπὸ Φαίδωνος, Κλεισθένους, τοῦ τῶν Θεοπροπιδῶν καλουμένων υἱός, ἀνδρὸς εὐγενοῦς μὲν, ἀρχιτέκτονος δὲ καὶ πένητος. Οἱ δὲ καὶ σκηνορῥάφον αὐτὸν εἶναι φασὶ, καὶ μαθεῖν ἑκάτερα τὸν Μενέδημον. Ὅθεν γράψαντος αὐτοῦ ψήφισμά τι, καθήψατό τις Ἀλεξίνειος, εἰπὼν ὡς οὔτε σκηνην οὔτε ψήφισμα προσήκει τῷ σοφῷ γράφειν.

II. Πεμφθεῖς δὲ φρουρὸς ὁ Μενέδημος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων εἰς Μεγάρα, ἀνῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Πλάτωνα, καὶ θηραθεῖς κατέλιπε τὴν στρατείαν. 126. Ἀσκληπιάδου δὲ τοῦ Φλιασίου περισπάσαντος αὐτὸν, ἐγένετο ἐν Μεγάροις παρὰ Στίλπωνα, οὔπερ ἀμφοτέροι διήκουσαν. Κᾶντεῦθεν πλεύσαντες εἰς Ἥλιν, Ἀγχιπύλλῳ καὶ Μόσχῳ τοῖς ἀπὸ Φαίδωνος παρέβαλον. Καὶ μέχρι μὲν τούτων (ὡς προεῖρηται ἐν τῷ περὶ Φαίδωνος) Ἡλειακοὶ προσηγορεύοντο · Ἐρετρικοὶ δ' ἐκλήθησαν ὑπὸ τῆς πατρίδος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος.

III. φαίνεται δὴ ὁ Μενέδημος σεμνὸς ἰκανῶς γενέσθαι. Ὅθεν αὐτὸν Κράτης παρωδῶν φησι,

Φλιάσιον τ' Ἀσκληπιάδην, καὶ ταῦρον Ἐρέτρην.

ὁ δὲ Τίμων οὕτω,

Λόγον ἀνστήσας ἀφρουμένος ἀφροσιβόμβαξ.

127. Οὕτω δ' ἦν σεμνὸς, ὡς Εὐρύλοχον τὸν Κασανδρέα μετὰ Κλεῖππίδου Κυζικηνοῦ μεираκίου κληθέντι ὑπὸ Ἀντιόγου ἀντειπεῖν. Φοβεῖσθαι γὰρ μὴ Μενέδημος αἰσθηταί. Ἦν γὰρ καὶ ἐπισκώπτης καὶ παρῴρησιαστής. Μεираκίου γοῦν καταθρασυνομένου, εἶπε μὲν οὐδέν· λαβῶν δὲ κάρφος, διέγραφεν εἰς τοῦδαφος περαινομένου σχῆμα· ἕως ὁρώντων πάντων συνὲν τὸ μεираκίον τὴν ὕβριν, ἀπηλλάχθη. Ἰεροκλέους δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ Πειραιῶς συνανακάμπτουτος αὐτῷ ἐπὶ Ἀμφιαράου, καὶ πολλὰ λέγοντος περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἐρετρίας, ἄλλο μὲν οὐδέν εἶπεν, ἠρώτησε δὲ εἰς τί αὐτὸν Ἀντίγονος περαίνει. 128. Πρὸς δὲ τὸν θρασυνομένον μοιχὸν, Ἀγνοεῖς, ἔφη, ὅτι οὐ μόνον κράμβη χυλὸν ἔχει χρηστὸν, ἀλλὰ καὶ ραφανίδες; Πρὸς δὲ τὸν νεώτερον κεκραγότα, Σκέψαι, ἔφη μὴ τι ὀπισθεν ἔχων λέληθας· Ἀντιόγου δὲ συμβουλευομένου εἰ ἐπὶ κῶμον ἀφίκοιτο, σιωπήσας τᾶλλα, μόνον ἐκέλευσεν ἀπαγγεῖλαι, ὅτι βασιλέως υἱὸς ἐστι. Πρὸς δὲ τὸν ἀναίσθητον ἀναφέροντά τι αὐτῷ εἰκαίως, ἠρώτησεν εἰ ἄγρον ἔχει; Φήσαντος δὲ, καὶ πάμπλειστα κτήματα· Πορεύου τοίνυν, ἔφη, κἀκείνων ἐπιμελοῦ, μὴ συμβῆ σοι καὶ ταῦτα καταφθεῖραι, καὶ κομψὸν ἰδιώτην ἀποβαλεῖν. Πρὸς δὲ τὸν πνυθόμενον εἰ γῆμαι ὁ σπουδαῖος; ἔφη, Πότερον ἐγὼ σοι σπουδαῖος δοκῶ, ἢ οὐ; Φήσαντος δὲ εἶναι· Ἐγὼ

τοίνυν, εἶπε, γεγάμηκα. 129. Πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα πολλὰ τὰ ἀγαθὰ, ἐπύθετο πόσα τὸν ἀριθμὸν, καὶ εἰ νομίζει πλείω τῶν ἑκατόν; Μὴ δυνάμενος δὲ τῶν καλούντων ἐπὶ δεῖπνον τινὸς περιελεῖν τὴν πολυτέλειαν, κληθεὶς ποτε, οὐδὲν μὲν εἶπε· σιωπῶν δ' αὐτὸν ἐνουθέτησε, μόνας ἐλαίας προσενεγκάμενος.

IV. Διὰ δὴ οὖν τὸ παρῶρησιαστικὸν τοῦτο μικροῦ καὶ ἐκινδύνευσεν ἐν Κύπρῳ παρὰ Νικοκρέοντι σὺν Ἀσκληπιάδῃ τῷ φίλῳ. Τοῦ γὰρ τοι βασιλέως ἐπιμήριον ἑορτὴν τελοῦντος, καὶ καλέσαντος καὶ τούτους, ὡςπερ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους, τὸν Μενέδημον εἰπεῖν, Ὡς εἰ καλὸν ἦν ἢ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν συναγωγὴ, καθ' ἡμέραν ἔδει γίνεσθαι τὴν ἑορτὴν· εἰ δ' οὐ, περιτιτῶς καὶ νῦν. 130. Πρὸς δὲ τοῦτο ἀπαντήσαντος τοῦ τυράννου καὶ εἰπόντος, ὡς ταύτην τὴν ἡμέραν ἔχοι σχολάζουσαν πρὸς τὸ διακούειν φιλοσόφων, ἔτι καὶ μᾶλλον ἀτειρότερον ἐνέκειτο, δεικνὺς ἐπὶ τῆς θυσίας, ὡς χρὴ πάντα καιρὸν φιλοσόφων ἀκούειν, ἕως, εἰ μὴ τις ἀύλητὴς αὐτοὺς διεπέμψατο, καὶ ἀπώλοντο. Ὄθεν χειμαζομένων ἐν τῷ πλοίῳ, τὸν Ἀσκληπιάδην φασὶν εἰπεῖν, ὡς ἢ μὲν τοῦ ἀύλητου εὐμουσία σίσωκεν αὐτοὺς, ἢ δὲ τοῦ Μενεδήμου παρῶρησία ἀπώλεκεν.

V. Ἦν δὲ, φασὶ, καὶ ἐκκλίτης καὶ τὰ τῆς σχολῆς ἀδιάφορος. Οὔτε γοῦν τάξιν τινὰ ἦν παρ' αὐτῷ βλέπειν, οὔτε βάρθρα κύκλῳ διέκειτο· ἀλλ' οὐδ' ἂν ἕκαστος ἔτυχε περιπατῶν ἢ καθήμενος, ἤκουε, καὶ αὐτοῦ τοῦτον τρόπον διακειμένου.

VI. 131. Ἀγωνιάτης μέντοι, φασὶν, ἦν ἄλλως καὶ φιλόδοξος. Ὡστε τὸ πρότερον τέκτονι συνοικο-

δομοῦντες αὐτός τε καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, ὁ μὲν Ἀσκληπιάδης ἐφαίνετο γυμνὸς ἐπὶ τοῦ τέγους τὸν πηλὸν παραφέρων· ὁ δὲ, εἴ τινα ἴδοι ἐρχόμενον, παρεκρύπτετο.

VII. Ἐπεὶ δ' ἤψατο τῆς πολιτείας, οὕτως ἦν ἀγωνιάτης, ὥστε καὶ τὸν λιβανωτὸν τιθεὶς, διήμαρτε καὶ τοῦ θυμιατηρίου. Καὶ ποτε Κράτητος περιῖσταμένου αὐτὸν, καὶ καθαπτομένου εἰς τὸ ὅτι πολιτεύεται, ἐκέλευσέ τισιν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλεῖν αὐτόν. Τὸν δὲ μηδὲν ἤτιον τηρεῖν παριόντα καὶ ὑπεκρύπτοντα, Ἀγαμεμνόνειόν τε καὶ Ἑγησίπολιν ἀποκαλεῖν.

VIII. Ἦν δὲ πῶς ἡρέμα καὶ δεισιδαιμονέστερος. 132. Σὺν γοῦν Ἀσκληπιάδῃ κατ' ἄγνοιαν ἐν πανδοκείῳ ποτὲ κρεάτων ῥιπτουμένων φαγὰν, ἐπειδὴ μάθοι, ἐναυτία τε καὶ ὠχρία· ἕως Ἀσκληπιάδης ἐπετίμησεν αὐτῷ, ὡς οὐδὲν, εἰπὼν, ἠνόχλησεν αὐτὸν τὰ κρέα, ἣ δὲ περὶ τούτων ὑπόνοια. Τὰ δ' ἄλλα μεγαλόψυχος ἀνὴρ ἦν καὶ ἐλευθέριος.

IX. Κατὰ τε τὴν ἕξιν τὴν σωματικὴν, ἦδη καὶ πρεσβύτης ὑπάρχων, οὐδὲν ἤτιον ἀθλητοῦ στερεός τε καὶ ἐπικεκαυμένος τὸ εἶδος· πίων τε καὶ τετριμμένος. Τὸ δὲ μέγεθος σύμμετρος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰκονίου τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ ἐν τῷ ἀρχαίῳ σταδίῳ. Ἔστι γὰρ, ὡς ἐπίτηδες, παρὰ γυμνον, τὰ πλεῖστα μέρη φαῖνον τοῦ σώματος.

X. Ἦν δὲ καὶ φιλυπόδοχος, καὶ, διὰ τὸ νουῶδες τῆς Ἐρετρίας, πλείω συνάγων συμπόσια· ἐν οἷς καὶ ποιητῶν καὶ μουσικῶν. Ἠσπάζετο δὲ καὶ Ἄρατον, καὶ Λυκόφρονα τὸν τῆς τραγωδίας ποιητὴν, καὶ τὸν

Ῥόδιον Ἀνταγόραν. Μάλιστα δὲ πάντων Ὀμήρω προσεῖχεν, εἶτα καὶ τοῖς μελικοῖς, ἔπειτα Σοφοκλεῖ· καὶ δὴ καὶ Ἀχαιοῦ, ὥπερ καὶ δευτερεῖον ἐν τοῖς Σατύροις, Διοχύλῳ δὲ τὸ πρωτεῖον ἀπεδίδου. Ὅθεν καὶ πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευομένους ταῦτα, φασὶ, προσεφέρετο,

Ἠλίσκει ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς,

Καὶ πρὸς χελώνης αἰετὸς βραχεῖ χρόνῳ.

Ταῦτα δὲ ἐστὶν Ἀχαιοῦ ἐκ τῆς σατυρικῆς Ὀμφάλης.

134. Ὡστε πταίουσιν οἱ λέγοντες μηδὲν αὐτὸν ἀνεγνωκέναι πλὴν τῆς Μηδείας τῆς Εὐριπίδου, ἣν ἐν τοῖς Νεόφρονος εἶναι τοῦ Σικυωνίου φασὶ.

XI. Τῶν δὲ διδασκάλων τῶν περὶ Πλάτωνα καὶ Ξενοκράτην, ἔτι τε Παραιβάτην τὸν Κυρηναῖον κατεφρόνει· Στίλπωνα δὲ ἐτεθαυμάκει· καὶ ποτε ἐρωτηθεὶς περὶ αὐτοῦ, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπε πλὴν, Ὅτι ἐλευθέριος.

XII. Ἦν δὲ καὶ δυσκατανόητος ὁ Μενέδημος, καὶ ἐν τῷ συνθέσθαι δυσπανταγώνιστος· ἐστρέφετό τε πρὸς πάντα, καὶ εὐρησιλόγει. Ἐριστικώτατός τε (καθὰ φησὶν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς) ἦν. Καὶ δὴ καὶ τόδε ἐρωτῶν εἰώθει, Τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἕτερόν ἐστι; *Ναί.* Ἐτερον δὲ ἐστὶ τὸ ὠφελεῖν τοῦ ἀγαθοῦ; *Ναί.* Οὐκ ἄρα τὸ ἀγαθὸν ὠφελεῖν ἐστίν. 135. Ἀνήρει δὲ, φασὶ, καὶ τὰ ἀποφατικὰ τῶν ἀξιωματίων, καταφατικὰ τιθεῖς. Καὶ τούτων τὰ ἀπλᾶ προσδεχόμενος, τὰ οὐχ ἀπλᾶ ἀνήρει, λέγων συνημμένα καὶ συμπεπλεγμένα. Φησὶ δ' Ἡρακλείδης ἐν μὲν τοῖς δόγμασι Πλατωνικὸν εἶναι αὐτὸν, διαπαίξειν δὲ τὰ διαλεκτικά. Ὡστε Ἀλεξίνου ποτὲ διερωτήσαντος, εἰ

πέπαιται τὸν πατέρα τύπων; Ἄλλ' οὐτ' ἔτυπτον, φάναι, οὔτε πέμπαιμαι. Πάλιν τ' ἐκείνου λέγοντος, Ἐχρῆν εἰπόντα, ναί, ἢ οὐ, λῦσαι τὴν ἀμφιβολίαν, Γελοῖον, εἶπε, τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἀκολουθεῖν, ἐξὸν ἐν πύλαις ἀντιβῆναι. Βίωνός τε ἐπιμελῶς κατατρέχοντος τῶν μάντεων, νεκρούς αὐτὸν ἐπισφάττειν ἔλεγε. 136. Καί ποτε τινὸς ἀκούσας, ὡς μέγιστον ἀγαθὸν εἶη τὸ πάντων ἐπιτυγχάνειν ὧν τις ἐπιθυμεῖ, εἶπειν, Πολὺ δὲ μείζον τὸ ἐπιθυμεῖν ὧν δεῖ. Φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύσιος γράψαι αὐτὸν μηδὲν, μηδὲ συντάξαι· ὥστε μηδὲ στηρίζειν ἐπὶ τινος δόγματος. Ἐν δὲ ταῖς ζητήσεσι, φησὶν, ὧδε μάχιμος ἦν, ὥσθ' ὑπὸ πια φέρων ἀπῆει. Ὅμως δ' οὖν τοιοῦτος ἐν τοῖς λόγοις ὑπάρχων, ἐν τοῖς ἔργοις πραότατος ἦν. Ἀλεξίνον γοῦν πολλὰ καταπαίζων καὶ σκληρῶς ἐπισκώπτων, ὅμως αὐτὸν εὖ ἐποίησε, τὴν γυναῖκα παραπέμψας ἐκ Δελφῶν ἕως Χαλκίδος, εὐλαβουμένην κλωπείας τε καὶ τὰς καθ' ὁδὸν ληστείας.

XIII. 137. Φίλος τε ἦν μάλιστα, ὡς δῆλον ἐκ τῆς πρὸς Ἀσκληπιάδην συμπνοίας, οὐδὲν τι διαφερούσης Πυλάδου φιλοστοργίας. Ἀλλὰ πρεσβύτερος Ἀσκληπιάδης, ὡς λέγεσθαι ποιητὴν μὲν αὐτὸν εἶναι, ὑποκριτὴν δὲ Μενέδημον. Καί ποτε φασὶν Ἀρχιπόλιδος τρισχίλια αὐτοῖς διαγράψαντος, στηριζομένους περὶ τοῦ τίς δεύτερος ἄρῃ, μηδέτερον λαβεῖν.

XIV. Λέγεται δὲ καὶ γυναῖκας ἀγαγέσθαι αὐτούς. Ὦν τὴν μὲν θυγατέρα, Ἀσκληπιάδην· τὴν δὲ μητέρα, Μενέδημον. Καὶ πειδὴ ἐτελεύτησε τῷ Ἀσκληπιάδῃ τὸ γύναιον, λαβεῖν τὸ τοῦ Μενεδήμου, ἐκεῖνον τε, ἐπειδὴ προὔστη τῆς πολιτείας, πλουσίαν γῆμαι.

Οὐδὲν μὲνιοι ἤτιον μιᾶς οὔσης οἰκίας ἐπιτρέψαι τὸν Μενέδημον τὴν διοίκησιν τῇ προτέρᾳ γυναικί. 138. Ὁ μὲντοι Ἀσκληπιάδης προκατέστρεψεν ἐν Ἐρετρίᾳ γηραιὸς ἤδη, συζήσας τῷ Μενεδήμῳ σφόδρα εὐτελῶς ἀπὸ μεγάλων. Ὡστε καὶ μετὰ χρόνον ἐλθόντος ἐπὶ κῶμον ἐρωμένου τοῦ Ἀσκληπιάδου, καὶ τῶν νεανίσκων ἀποκλειόντων αὐτὸν, ὁ Μενέδημος ἐκέλευσεν εἰσδέξασθαι, εἰπὼν, Ὅτι Ἀσκληπιάδης αὐτῷ, καὶ κατὰ γῆς ὧν, τὰς θύρας ἀνοίγει. Ἦσαν δ' οἱ σωματοποιήσαντες αὐτούς, Ἰππόνικός τε ὁ Μακεδὼν, καὶ Ἀγίτωρ ὁ Λαμιεύς· ὁ μὲν, ἑκατέρῳ δούς τριάκοντα μνᾶς, ὁ δ' Ἰππόνικος Μενεδήμῳ εἰς ἔκδοσιν τῶν θυγατέρων δυσχιλλίας δραχμάς. Ἦσαν δὲ τρεῖς, καθά φησιν Ἡρακλείδης, ἐξ Ὠρωπίας αὐτῷ γυναικὸς γεγεννημέναι

XV. 139. Τὰ δὲ συμπόσια τοῦτον ἐποιεῖτο τὸν τρόπον· προηρίστα μετὰ δυοῖν ἢ τριῶν, ἕως βραδέως ἦν τῆς ἡμέρας. Ἐπειτά τις ἐκάλει τοὺς παραγενομένους, καὶ αὐτούς ἤδη δεδειπνηκότας. Ὡστε εἴτις ἔλθοι θᾶττον, ἀνακάμπτων ἐπυνθάνετο τῶν ἐξιόντων τί εἴη παρακείμενον, καὶ πῶς ἔχοι τοῦ χρόνου. Εἰ μὲν οὖν λαχάνιον ἢ παρίσχιον, ἀνεχώρουν· εἰ δὲ κρεάδιον, εἰσῆσαν. Ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ψίαθος ἐπὶ τῶν κλιῶν· τοῦ δὲ χειμῶνος, κώδιον. Προσκεφάλαιον δ' αὐτῷ φέρειν ἔδει. Τό τε περιηγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίου. Τράγημα, θέρμος, ἢ κύαμος· ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν ὠρίων ἄπιος, ἢ ῥόα, ἢ ὄχροι, ἢ νῆ Δι' ἰσχάδες. 140. Ἄ πάντα φησὶν ὁ Λυκόφρων ἐν τοῖς πεποιημένοις Σατύροις αὐτῷ, οὐς

Μενέδημον ἐπέγραψεν, ἐγκώμιον τοῦ φιλοσόφου ποιήσας τὸ δράμα. Ὡς καὶ τινὰ ἐστὶ τοιαυτὶ,

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἢ βαιὰ κύλιξ
 Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δὲ
 Ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιληκόοις λόγος.

XVI. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα κατεφρονεῖτο, κύων καὶ λῆρος ὑπὸ τῶν Ἑρτριέων ἀκούων· ὕστερον δ' ἐθαυμάσθη, ὥστε καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσασθαι. Ἐπρέσβευσεν δὲ καὶ πρὸς Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον, τιμώμενος πανταχοῦ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς Δημήτριον. Καὶ τῆς πόλεως διακόσια τάλαντα τελούσης πρὸς ἔτος αὐτῷ, τὰ πεντήκοντα ἀφείλε. Πρὸς ὃν διαβληθεὶς, ὡς τὴν πόλιν ἐγχειρίζων Πτολεμαίῳ ἀπολογεῖται δι' ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχή,

Μενέδημος Βασιλεῖ Δημητρίῳ χαίρειν.
 141. Ἀκούω πρὸς σε ἀνατεθῆναι περὶ ἡμῶν. Λόγος δὲ, διαβλέπειν αὐτὸν τῶν ἀντιπολιτευομένων τινὰ Αἰσχύλον.

Δοκεῖ δ' ἐμβριθεύστατα πρεσβεῦσαι πρὸς Δημήτριον ὑπὲρ τοῦ Ὀρωποῦ, ὡς καὶ Εὐφαντος ἐν ἱστορίαις μνημονεύει.

XVII. Ἠγάπα δὲ αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος, καὶ μαθητὴν ἀνεκῆρυττεν αὐτόν. Καὶ ἠνίκα ἐνίκα τοὺς Βαρβάρους περὶ Λυσιμαχίαν, γράφει ψήφισμα αὐτῷ Μενέδημος ἀπλοῦν τε καὶ ἀκόλακον, οὗ ἡ ἀρχή,
 141. Οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ πρόβουλοι εἶπον, Ἐπειδὴ βασιλεὺς Ἀντίγονος μάχῃ νικήσας τοὺς Βαρβάρους, παραγίνεται εἰς τὴν ἰδίαν, καὶ τᾶλλα πάντα πράσσει κατὰ γνώμην, ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. Διὰ

ταῦτα δὴ καὶ τὴν ἄλλην φίλιαν ὑποπτευθεὶς προδι-
 δόναι τὴν πόλιν αὐτῷ, διαβάλλοντος Ἀριστοδήμου,
 ὑπεξῆλθε· καὶ διέτριβεν ἐν Ὠρωπῷ, ἐν τῷ τοῦ Ἀμ-
 φιάρῳ ἱερῷ· ἐνθά χρυσῶν ποτηρίων ἀπολομένων,
 καθά φησιν Ἑρμιππος, δόγματι κοινῷ τῶν Βοιωτῶν
 ἐκελεύθη μεταλθεῖν. Ἐντεῦθεν ἀθυμήσας λαθραίως
 παρσιδύς εἰς τὴν πατρίδα, καὶ τὴν τε γυναῖκα καὶ
 τὰς θυγατέρας παραλαβὼν, πρὸς Ἀντιγονοῦν ἐλθὼν,
 ἀθυμίᾳ τὸν βίον κατέστρεψε. 143. Φησὶ δ' αὐτὸν
 Ἡρακλείδης, πᾶν τούναντίον, πρόβουλον γενόμενον
 τῶν Ἐρετριέων, πολλάκις ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν ἀπὸ
 τῶν τυράννων ἐπαγομένων Δημήτριον. Οὐκ ἂν δὴ
 οὖν προδοῦναι αὐτὸν Ἀντιγόνῳ τὴν πόλιν, ἀλλὰ δια-
 βολὴν ἀναλαβεῖν ψευδῆ. Φοιτᾶν τε πρὸς τὸν Ἀντι-
 γονοῦν, καὶ βούλεσθαι ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα. Τοῦ
 δὲ μὴ εἶκοντος, ὑπ' ἀθυμίας ἀσιτήσαντα ἑπτὰ ἡμε-
 ρῶν, τὸν βίον μεταλλάξει. Τὰ ὅμοια τούτῳ καὶ Ἀν-
 τιγονοῦ ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ. Μόνῳ δὲ Περσαίῳ
 διαπρύσιον εἶχε πόλεμον. Ἐδόκει γάρ, Ἀντιγόνου
 βουλομένου τὴν δημοκρατίαν ἀποκαταστήσαι τοῖς
 Ἐρετριεῦσι χάριν Μενέδημου, κωλύσαι. 144. Διὸ
 καὶ ποτε παρὰ πότον ὁ Μενέδημος ἐλέγξας αὐτὸν
 τοῖς λόγοις, τὰ τε ἄλλα ἔφη, καὶ δὴ, Φιλόσοφος μὲν
 ιοιτοιοῦτος, ἀνὴρ δὲ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γενησομέ-
 νων κίκιστος.

XVIII. Ἐτελεύτα δὲ, κατὰ τὸν Ἡρακλείδην, τέ-
 ταρτον καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος βιούς. Καὶ εἰς αὐτὸν
 ἡμῶν ἐστὶν οὕτως ἔχον.

Ἐκλυον, Μενέδημε, τεὸν μόρον, ὡς ἐκὼν ἀπέσβης,
 Ἐν ἡμέρησιν ἑπτὰ μηδὲν ἐσθίων.

Καὶ ἔργον ἔρεξας Ἑρετρικόν, ἀλλ' ὅμως ἄνανδρον
 Ἀψυχίη γὰρ ἠγεμῶν ἔπειθε.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ Σωκρατικοί, καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν.
 Μετιτέον δὲ ἐπὶ Πλάτωνα, τὸν τῆς Ἀκαδημίας κατάρ-
 ξαντα, καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ἐπόσοι γεγόνασιν ἐλλόγιμοι.

LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

PLATO.

I. 1. Πλάτων, Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης, ἡ Πο-
 τώνης, ἧτις τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα, Ἀθηναῖος.
 Τούτου γὰρ ἦν ἀδελφὸς Δρωπίδης, οὗ Κριτίας, οὗ
 Κάλαισχος, οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα, καὶ Γλαύ-
 κων, οὗ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, ἧς καὶ Ἀρίστω-
 νος Πλάτων, ἔκτος ἀπὸ Σόλωνος. Ὁ δὲ Σόλων εἰς
 Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀνέφερε τὸ γένος. Φασὶ δὲ
 καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς Κόδρον τὸν Με-
 λάνθου, οἵτινες ἀπὸ Ποσειδῶνος ἱστοροῦνται, κατὰ
 Θράσυλον. 2. Σπεύσιππος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ
 Πλάτωνος περὶ δείπνου, καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτω-
 νος ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ φι-
 λολοσόφων, φασὶν, ὡς Ἀθήνησιν ἦν λόγος, ὥραϊαν οὖ-
 σαν τὴν Περικτιόνην βιάζεσθαι τὸν Ἀρίστωνα, καὶ
 μὴ τυγχάνειν. Πανόμενον τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ
 Ἀπόλλωνος ὄψιν· ὅθεν καθαρὰν γάμου φυλάξαι, ἕως
 τῆς ἀποκυήσεως.

II. Καὶ γίνεται Πλάτων (ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) ὀγδόη καὶ ὀγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, Θαρρηλιῶνος ἐβδόμη· καθ' ἣν Δῆλιοι τὸν Ἀπόλλωνα γενέσθαι φασί. Τελευτᾷ δ', ὡς φησιν Ἑρμιππος, ἐν γάμοις δειπνῶν, τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιοῦς ἔτος ἐν πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα. 3. Νεάνθης δὲ φησιν αὐτὸν τεττάρων καὶ ὀγδοήκοντα τελευτῆσαι ἐτῶν. Ἔστιν οὖν Ἰσοκράτους νεώτερος ἔτεσιν ἕξ. Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ Λυσιμάχου, Πλάτων δὲ ἐπὶ Ἀμεινίου γέγονεν, ἐφ' οὗ Περικλῆς ἐτελεύτησεν.

III. Ἦν δὲ τὸν δῆμον Κολλυτεὺς, ὡς φησιν Ἀντιλέων ἐν δευτέρῳ περὶ χρόνων. Καὶ ἐγεννήθη κατὰ τινὰς ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ Φειδιάδου οἰκίᾳ τοῦ Θάλητος, (ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθέντος κληροῦχος, καὶ ἐπανελθόντος εἰς Ἀθήνας, ὁπόθ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξεβλήθησαν βοηθούντων Αἰγινήταις. Ἀλλὰ καὶ ἐχορήγησεν Ἀθήνησι Δίωνος ἀναλίσκοντος, ὡς φησιν Ἀθηνόδωρος ἐν ὀγδῶ περιπάτων.

IV. 4. Ἔσχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδείμαντον καὶ Γλαύκωνα, καὶ ἀδελφὴν Ποτώνην, ἐξ ἧς ἦν Σπεύσιππος.

V. Καὶ ἐπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ, οὗ καὶ μνημονεύει ἐν τοῖς ἀντερασταῖς· ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργεῖῳ, παλαιστῇ· ἀφ' οὗ καὶ Πλάτων διὰ τὴν εὐξίαν μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς ἀπὸ τοῦ πάππου καλούμενος ὄνομα, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς. Ἐνιοὶ δὲ διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ἐρμητείας οὕτως ὀνομασθῆναι. Ἦ ὅτι πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον, ὡς φησι Νεάνθης.

Εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἴσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαιρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων.

VI. 5. Καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγωδίας.

VII. Ἰσχνόφωνός τε, φασὶν, ἦν, ὡς καὶ Τιμόθεός φησιν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. Λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κύκνου νεοττὸν ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσαντα ἀναπτῆναι, ἠδὲ κλάγξαντα, καὶ μεθ' ἡμέραν Πλάτωνα αὐτῷ συστήναι· τὸν δὲ, τοῦτον εἶπεῖν εἶναι τὸν ὄρνιν.

VIII. Ἐφιλοσόφει δὴ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ, εἶτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸν Κολωνόν, ὡς φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς καθ' Ἡράκλειτον. Ἐπειτα μέντοι μέλλων ἀγωνισθῆναι τραγωδίᾳ πρὸ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ θεάτρου, Σωκράτους ὀκούσας κατέφλεξε τὰ ποιήματα, εἰπὼν,

Ἦφαιστε, πρόμολ' ὦδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.
6. Τοῦντεῦθεν δὴ γεγωνῶς, φασὶν, εἴκοσιν ἔτη, διήκουσε Σωκράτους. Ἐκείνου δ' ἀπελθόντος, προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ Ἡρακλειτεῖῳ, καὶ Ἐρμογένει τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφοῦντι. Ἐπειτα γενόμενος ὀκτῶ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, καθὰ φησιν Ἐρμόδωρος, εἰς Μέγαρα πρὸς Εὐκλείδην σὺν ἄλλοις τισὶ Σωκρατικοῖς ὑπεχώρησεν. Ἐπειτα εἰς Κυρῆνην ἀπῆλθε πρὸς Θεόδωρον τὸν μαθηματικόν· καὶ κεῖθεν εἰς Ἰταλίαν πρὸς τοὺς Πυθαγορικούς, Φιλόλαον καὶ Εὐρυτον· ἐνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφήτας. Οὗ φασὶ καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ συνακολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι νοσή-

οιαντα πρὸς τῶν ἰσρέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης
θεραπεία. Ὅθεν καὶ εἶπεῖν,

Θάλασσα κλύζει πάντα τὰνθρώπων κακά.

7. Ἀλλὰ καὶ, καθ' Ὅμηρον, φάναι πάντας ἀνθρώ-
πους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶναι. Διέγνω δὴ ὁ Πλά-
των, καὶ τοῖς μάγοις συμμίξαι· διὰ δὲ τοὺς τῆς
Ἀσίας πολέμους ἀπέστη.

IX. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας, διέτριβεν ἐν
Ἀκαδημίᾳ. Τὸ δ' ἐστὶ γυμνάσιον προάστειον ἀλσῶ-
δες, ἀπὸ τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἀκαδήμου· καθὰ
καὶ Εὐπόλις ἐν ἀστρατεύτοις φησὶν,

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων φησὶ,

Τῶν πάντων δ' ἠγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορη-
τῆς

Ἐδυεπῆς, τέττιξιν ἰσογράφος, οἱ δ' Ἐκαδήμου

Δένδρῳ ἐφεζόμενοι ὅπα λειριόεσσαν ἰεῖσι.

8. Πρῶτερον γὰρ διὰ τοῦ ἐ᾿Εκαδημία ἐκαλεῖτο. Ὁ δ'
οὖν φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν. Καὶ αὐτῶν
Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβὴν τινα περὶ ποιητῶν,
γενομένην ἐν ἀγρῷ παρὰ Πλάτωνι, ἐπιξενωθέντος τοῦ
Ἰσοκράτους.

X. Καὶ αὐτόν φησιν Ἀριστόξενος τρεῖς ἐστρα-
τεῦσθαι· ἅπαξ μὲν εἰς Τάναγραν, δεύτερον δὲ εἰς
Κόρινθον, τρίτον ἐπὶ Δηλίῳ· ἔνθα καὶ ἀριστεῦσαι.
Μίξιν τε ἐποίησατο τῶν τε Ἡρακλειτείων λόγων καὶ
Πυθαγορικῶν καὶ Σωκρατικῶν. Τὰ μὲν γὰρ αἰσθη-
τὰ, καθ' Ἡράκλειτον· τὰ δὲ νοητὰ, κατὰ Πυθα-
γόραν· τὰ δὲ πολιτικά, κατὰ Σωκράτην ἐφιλοσό-
φει.

XI. 9. Λέγουσι δὲ τινες (ὧν ἔστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίῳ ἐπέστειλεν εἰς Σικελίαν, ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικά παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν. Καὶ γὰρ ἐν εὐπορίᾳ, φασὶν, ἦν, παρὰ Διονυσίου λαβῶν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα, ὡς καὶ Ὀνήτωρ φησὶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφός.

XII. Πολλὰ δὲ καὶ παρ' Ἐπιχάρμου τοῦ κωμικοῦ προσωφέληται, τὰ πλεῖστα μεταγράψας, καθά φησιν Ἀλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν, ἃ ἔστι τέταρα. Ἐνθα καὶ ἐν τῷ πρώτῳ φησὶ ταῦτα· Φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγων· σκεπτόν δὲ, ὁ Πλάτων φησὶν, αἰσθητὸν μὲν εἶναι, τὸ μηδέποτε ἐν τῷ ποιῶ μηδὲ ποσῶ διαμένον, ἀλλ' αἰεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· 10. ὡς ἐξ ὧν ἂν τις ἀνέλῃ τὸν ἀριθμὸν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε τινῶν, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. Ταῦτα δ' ἐστὶν ὧν αἰεὶ γένεσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. Νοητὸν δὲ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται, μηδὲ προσγίνεται. Τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ τῶν αἰδίων φύσις, ἣν ὁμοίαν τε καὶ τὴν αὐτὴν αἰεὶ συμβέβηκεν εἶναι. Καὶ μὴν ὄγε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἴρηκεν,

A. Ἄλλ' αἰεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν, καὶ ὑπέλιπον οὐ πώποκα·

Τάδε δ' αἰεὶ πάρεσθ' ὁμοία, διὰ δὲ τῶν αὐτῶν αἰεὶ.

B. Ἀλλὰ λέγεται μὲν χάος πρᾶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.

A. Πῶς δὲ κ'; ἀμήχανόν γ', ἀπό τινος μηδὲν ὅτι πρᾶτον μόλοι.

Οὐκ ἄρ' ἔμολε πρᾶτον οὐδὲν, οὐδὲ, μὰ Δία, δεύτερον.

11. Τῶν δὲ γ' ὧν ἄμμες νυν ὥδε λέγωμεν, μέλλει
τάδ' εἶναι

Ποτ' ἀριθμόν τις ἂν περισσόν, αἱ δὲ λῆς τὸν ἄρτιον,
Ποτιθέμεν λῆ ψᾶφον, ἥ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν λα-
βεῖν·

Ἡ δοκεῖ κατὰ τοῦ καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν; B. οὐκ ἐμὴν τάχα.

A. Οὐδὲ μὰν, οὐδὲ ποτὶ μέτρον παχὺ εἰάν λῆ ποτι-
θέμεν

Ἐτερον στερόδον μάκος, ἥ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀπο-
ταμεῖν,

Ἐτι χ' ὑπάρχοι κείνο τὸ μέτρον. B Οὐ γάρ. A. ἼΩδε
νῦν ὄρη

Καὶ τῶς ἀνθρώπως· ὁ μὲν γὰρ αὖξεθ', ὁ δὲ γὰ μὰν
φθίνει.

Ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.

Ὁ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν, [καὶ] οὐποκ' ἐν
ταυτῷ μένει,

Ἄλλὰ ἕτερον εἶη κ' αὐτὸ [δὴ] τοῦ παρεξιστακότος.

Καὶ τὸ δὴ καὶ γὰ χθὲς ἄλλοι, καὶ νυν ἄλλοι τελεί-
θρομες,

Καὶ ἄλλοι, κ' οὐπω χ' αὐτοὶ *** καττόν λόγον.

12. Ἐτι φησὶν ὁ Ἄλκιμος καὶ ταυτί· Φασὶν οἱ σο-
φοὶ τὴν ψυχὴν τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνε-
σθαι, οἷον ἀκούουσιν, βλέπουσιν· τὰ δ' αὐτὴν καθ'
αὐτὴν ἐνθυμεῖσθαι, μηδὲν τῷ σώματι χρωμένῃν.
Διὸ καὶ τῶν ὄντων τὰ μὲν, αἰσθητὰ εἶναι· τὰ δὲ, νοη-
τά. ἼΩν ἔνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγεν, ὅτι δεῖ τοὺς συνι-
θεῖν τὰς τοῦ παντός ἀρχὰς ἐπιθυμοῦντας, πρῶτον
μὲν αὐτὰς καθ' αὐτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας, οἷον ὁμοιό-
τητα, καὶ μονάδα, καὶ πλήθος, καὶ μέγεθος, καὶ

στάσιν, καὶ κίνησιν· δεύτερον, αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δίκαιον, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποθέσθαι· 13. τρίτον, τῶν ἰδεῶν συνιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσὶν, οἷον ἐπιστήμην, ἢ μέγεθος, ἢ δεσποτείαν· ἐνθυμουμένους ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν, διὰ τὸ μέτεχθαι ἐκείνων, ὁμώνυμα ἐκείνοις ὑπάρχουσι· λέγω δὲ οἷον δίκαια μὲν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δὲ, ὅσα τοῦ καλοῦ. Ἔστι δὲ τῶν εἰδῶν ἐν ἑκάστον αἰδιόδιον τε καὶ νόημα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπαθές· διὸ καὶ φησὶν ἐν τῇ φύσει τὰς ἰδέας ἐστάναι, καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις εἰκέναι, τούτων ὁμοιώματα καθεστῶτα. Ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει,

14. A. Ἄρ' ἐστὶν αὐλησις τὶ πρᾶγμα; B. Πάνυ μὲν οὖν.

A. Ἄνθρωπος οὖν αὐλησις ἐστίν; B. Οὐδαμῶς.

A. Φέρε ἴδω, τί δ' αὐλητάς; τίς εἶμὲν τοι δοκεῖ;

Ἄνθρωπος, ἢ οὐ γάρ; B. Πάνυ μὲν οὖν. A. Οὐκοῦν δοκεῖς

οὕτως ἔχειν περὶ τ' ἀγαθοῦ, τὸ μὲν, ἀγαθόν, τὸ δὲ πρᾶγμα εἶμὲν καθ' αὐτό; Ὅστις δὲ καὶ εἰδῆ μαθῶν τῆνο, ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.

Ὡσπερ γὰρ [εἶ] τὴν αὐλησιν αὐλητάς μαθῶν,

Ἡ ὄρχητοτάς τὴν ὄρχησιν, ἢ πλοκεὺς πλοκαῖν,

Ἡ πᾶν γ' ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅτι τὴν λῆς,

οὐχ αὐτὸς εἶη χ' ἅ τεχνα· τεχνικός γε μάν.

15. Πλάτων ἐν τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν ὑπολήψει φησὶν, εἴπερ ἐστὶ μνήμη, τὰς ἰδέας ἐν τοῖς οὖσι ὑπάρχειν· διὰ τὸ τὴν μνήμην ἠρεμοῦντος τινὸς καὶ μένοντος εἶναι. Μένειν δὲ οὐδὲν ἕτερον, ἢ τὰς ἰδέας. Τίνα γὰρ

ἂν τρόπον, φησὶ, διεσώζετο τὰ ζῶα μὴ τῆς ἰδέας ἐφαπτόμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν φυσικὸν εἰληφότα ; Νῦν δὲ μνημονεύει τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, ὅποια τις ἐστὶν αὐτοῖς, ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι τοῖς ζώοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. Διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. Πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος ;

16. Εὐμαιε, τὸ σοφὸν ἐστὶν οὐ καθ' ἑν,μόνον,
Ἄλλ' ὅσα περ** ζῆ πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος,
Αἰ λῆς καταμαθεῖν ἀτενές, οὐ τίκτει τέκνα
Ζῶντ', ἀλλ' ἐπωάζει καὶ ποιεῖ ψυχὴν ἔχειν.
Τὸ δὲ σοφὸν ἅ φύσις τόδ' οἶδεν ὡς ἔχει
Μόνα. Πεπαιδεύται γὰρ οὖν ταύτας ὑπο.

Καὶ πάλιν,

Θαυμαστὸν οὐδὲν ἐστὶ, μὲ ταῦθ' οὕτω λέγειν,
Καὶ ἀνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτούς, καὶ δοκεῖν
Καλῶς πεφυκέναι· καὶ γὰρ ἅ κύων κυνὶ
Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται, καὶ βοῦς βοῖ,
Ἦνος δ' ὄνω κάλλιστον***, ἕς δ' ἕϊ.

17. Καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ τῶν τεσσάρων βιβλίων παραπήγγυσιν ὁ Ἄλκιμος, παρασημαίνων τὴν ἐξ Ἐπιχάρμου Πλάτωνι περιγενομένην ὠφέλειαν. Ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς Ἐπίχαρμος ἠγγόει τὴν αὐτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἐστὶ καὶ τούτων, ἐν οἷς τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται·

Ὡς δὲ ἐγὼ δοκέω, δοκέω γὰρ σαφές ἄμμι τοῦθ', ὅτι
Τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι
Καὶ λαβῶν τις αὐτὰ, περιδύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει,
Εἶμα δούς καὶ πορφυρᾶν λόγοισι ποικίλας καλοῖς,

Δυσπάλαιστος ὢν, τοὺς ἄλλους εὐπαλαίστους ἀποφανεῖ.

XIII. 18. Δοκεῖ δὲ Πλάτων καὶ τὰ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου βιβλία ἡμελημένα πρῶτος εἰς Ἀθήνας διακομίσαι, καὶ ἡθοποιῆσαι πρὸς αὐτῶν, ἃ καὶ εὗρεθῆναι ὑπὸ τῆ κεφαλῇ αὐτοῦ.

XIV. Τρὶς δὲ πέπλευκεν εἰς Σικελίαν· πρῶτον μὲν κατὰ θέαν τῆς νήσου καὶ τῶν κρατήρων, ὅτε καὶ Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους, τύραννος ὢν, ἠνάγκασεν ὥστε συμμίξαι αὐτῶ. Ὁ δὲ, διαλεγόμενος περὶ τυραννίδος, καὶ φάσκων ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο κρεῖττον ὁ συμφέρον αὐτῶ μόνον, εἰ μὴ καὶ ἀρετῇ διαφέρῃ, προσέκρουσεν αὐτῶ. Ὁργισθεὶς γὰρ, Οἱ λόγοι σου, φησὶ, γεροντιῶσι. Καὶ ὅς, Σοῦ δέ γε τυραννιῶσιν. Ἐντεῦθεν ἀγανακτήσας ὁ τύραννος, πρῶτον μὲν ἀνελεῖν ὤρμησεν αὐτόν· 19. εἶτα παρακληθεὶς ὑπὸ Δίωτος καὶ Ἀριστομένους, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, παρῆδωκε δ' αὐτόν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ κατὰ καιρὸν διὰ πρεσβείαν ἀφιγμένῳ, ὥστε ἀποδόσθαι. Καὶ κείνος ἀγαγὼν αὐτόν εἰς Αἴγιναν, ἐπίπρασκεν. Ὅτε καὶ Χάρμανδρος Χαρμανδρίδου ἐγράψατο αὐτῶ δίκην θανάτου, κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς τεθέντα νόμον, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα Ἀθηναίων τῆ νήσῳ, ἄκριτον ἀποθνήσκειν. Ἦν δ' αὐτὸς ὁ θεὸς τὸν νόμον, καθάφησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. Εἰπόντος δὲ τινος, ἀλλὰ κατὰ παιδιάν, φιλόσοφον εἶναι τὸν ἐπιβάντα, ἀπέλυσαν. Ἐνιοὶ δὲ φασὶ παραχθῆναι αὐτόν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τηρούμενον μὴδ' ὀτιοῦν φθέγγασθαι. Ἐτοίμως δὲ ἐκδέξασθαι τὸ συμβαῖνον. Οἱ δὲ ἀποκτεῖναι μὲν αὐτόν οὐ διεγνώσαν, πωλεῖν δὲ

ἔκριναν τῷ τρόπῳ τῶν αἰχμαλώτων. 20. Αντροῦ-
ται δὴ αὐτὸν κατὰ τύχην παρῶν Ἀννίκερις ὁ Κυρη-
ναῖος εἴκοσι μνῶν· οἱ δὲ, τριάκοντα· καὶ ἀναπέμπει
Ἀθήναζε πρὸς τοὺς ἐταίρους. Οἱ δ' εὐθύς τ' ἀργύ-
ριον ἐξέπεμψαν, ὅπερ οὐ προσήκατο, εἰπὼν, μὴ μό-
νους ἐκείνους ἀξιλοὺς εἶναι Πλάτωνος κήδεσθαι. Ἐνιοὶ
δὲ καὶ Δίωνα ἀποστεῖλαι φασὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν
μὴ προσέσθαι, ἀλλὰ κηπίδιον αὐτῷ τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ
πρίασθαι. Τὸν μέντοι Πόλιδα λόγος ὑπὸ τε Χαβρίου
ἤπτηθῆναι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἐλίκῃ καταποντωθῆναι,
τοῦ δαιμονίου μηνίσαντος αὐτῷ διὰ τὸν φιλόσοφον,
ὡς καὶ Φαβωρίνος φησὶν ἐν πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευ-
μάτων. 21. Οὐ μὴν δὲ ἠσύχαζεν ὁ Διονύσιος· μα-
θὼν δὲ ἐπέστειλε Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐ-
τόν. Καὶ ὅς ἀντεπέστειλε, μὴ τοσαύτην αὐτῷ σχολὴν
εἶναι, ὥστε Διονυσίου μεμνήσθαι.

XV. Δεύτερον πρὸς νεώτερον ἦκε Διονύσιον, αἰ-
τῶν γῆν καὶ ἀνθρώπους τοὺς κατὰ τὴν πολιτείαν αὐ-
τοῦ ζησομένους. Ὁ δὲ, καίπερ ὑποσχόμενος, οὐκ
ἐποίησεν. Ἐνιοὶ δὲ φασὶ καὶ κινδυνεῦσαι αὐτὸν ὡς
ἀναπείθοντα Δίωνα καὶ Θεώταν ἐπὶ τῇ τῆς νήσου
ἐλευθερίᾳ· ὅτε καὶ Ἀρχύτας αὐτὸν ὁ Πυθαγορικός,
γράψας ἐπιστολὴν πρὸς Διονύσιον, παρητήσατο, καὶ
διέσωσεν εἰς Ἀθήνας. Ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ ἡδε.

Ἀρχύτας Διονυσίῳ ὑγιαίνειν.

22. Ἀπιστάлкаμεν πάντες οἱ Πλάτωνος φίλοι
τῶς περὶ Λαμίσκον τε καὶ Φωτίδαν, ἀπολαμψόμενοι
τὸν ἄνδρα, κατὰν παρὰ τὴν γενομένην ὁμολογίαν.
Ὅρθῶς δὲ καὶ ποιεῖς, μιμνασκόμενος τήνας τῆς
σπονδᾶς, ἥνικα πάντας ἄμμε παρεκάλεις ποττίαν

Πλάτωνος ἄφιξιν, ἀξιῶν προτρέπεσθαι τε αὐτὸν καὶ ἀναδέχεσθαι τὰ τε ἄλλα καὶ τὰ περὶ τὰν ἀσφάλειαν, μένοντί τε καὶ ἀφορμιῶντι. Μέμνασο δὲ καὶ τήνο, ὅτι περὶ πολλῶ ἐποίησω τὰν ἄφιξιν αὐτῷ. Καὶ ἀγάπας ἐκ τήνω τῷ χρόνω, ὡς οὐδένα τῶν παρὰ τίν. Αἱ δὲ τις γέγονε τραχύτας, ἀνθρωπίζειν χρῆ, κἀποδιδόμεν ἀμῖν ἀβλαβῆ τὸν ἄνδρα. Ταῦτα γὰρ ποιῶν, δίκαια πράξεις, καὶ ἀμῖν χαριῆ.

XVI. Τρίτον ἦλθε διαλλάξων Δίωνα Διονυσίῳ. Οὐ τυχῶν δὲ, ἀπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα.

XVII. Ἐνθα πολιτείας μὲν οὐχ ἤψατο, καίτοι πολιτικός ὢν ἐξ ὧν γέγραφεν. Αἴτιον δὲ τὸ ἦδη τὸν δῆμον ἄλλοις πολιτεύμασιν ἐνειθίσθαι. Φησὶ δὲ Παμφίλῃ ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν ὑπομνημάτων, ὡς Ἀρκάδες καὶ Θηβαῖοι μεγάλην πόλιν οἰκίζοντες παρεκάλουν αὐτὸν νομοθέτην· ὁ δὲ, μαθὼν ἴσον ἔχειν οὐ θέλοντας, οὐκ ἐπορεύθη.

XVIII. Λόγος, ὅτι καὶ Χαβρία συνείπετο τῷ στρατηγῷ φεύγοντι θανάτου, μηδενὸς τῶν πολιτῶν τοῦτο πράξαι βουληθέντος. 24. Ὅτε καὶ ἀνιόντι αὐτῷ εἰς τὴν ἀκρόπολιν σὺν τῷ Χαβρία, Κρώβυλος ὁ συκοφάντης ἀπαντήσας φησὶν, Ἄλλῳ συναγορεύων ἦκεις, ἀγνοῶν ὅτι καὶ σε τὸ Σωκράτους κώνειον ἀναμένει; Τὸν δὲ φάναι, Καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐστρατευόμεν, ὑπέμενον τοὺς κινδύνους· καὶ νῦν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος διὰ φίλον ὑπομενῶ.

XIX. Οὗτος πρῶτος ἐν ἐρωτήσει λόγον παρήνεγκεν, ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱστορίας· καὶ πρῶτος τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως τρόπον εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ.

Καὶ πρῶτος ἐν φιλοσοφίᾳ ἀντίποδας ὠνόμασε, καὶ στοιχεῖον, καὶ διαλεκτικὴν, καὶ ποιήματα, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τὸν προμήκη, καὶ τῶν περάτων τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, καὶ Θεοῦ πρόνοιαν. 25. Καὶ πρῶτος τῶν φιλοσόφων ἀντεῖπε πρὸς τὸν λόγον τοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου, ἐκθέμενος αὐτὸν κατὰ λέξιν ἐν τῷ Φαίδρῳ. Καὶ πρῶτος ἐθεώρησε τῆς γραμματικῆς τὴν δύναμιν. Πρῶτός τε ἀντειρηκῶς σχεδὸν ἅπασιν τοῖς πρὸ αὐτοῦ ζητεῖται διὰ τί μὴ ἐμνημόνευσε Δημοκρίτου.

XX. Τούτου, φησὶν Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς, εἰς Ὀλύμπια ἀνιόντος, τοὺς Ἑλληνας ἅπαντας ἐπιστραφῆναι πρὸς αὐτόν· ὅτε καὶ Δίῳ συνέμιξε μέλλοντι στρατεύειν ἐπὶ Διονύσιον. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων Φαβωρίνου φέρεται, ὅτι Μιθριδάτης ὁ Πέρσης ἀνδριάντα Πλάτωνος ἀνέθετο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἐπέγραψε, Μιθριδάτης ὁ Ῥοδοβάτου Πέρσης Μούσαις εἰκόνα ἀνέθετο Πλάτωνος, ἣν Σιλανίων ἐποίησε.

XXI. 26. Φησὶ δ' Ἡρακλείδης, ὅτι νέος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων καὶ κόσμιος, ὥστε μηδέποτε ὀφθῆναι γελῶν ὑπεράγαν.

XXII. Τοιοῦτος δ' ὢν, ὅμως ἐσκώφθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν. Θεόπεμπτος γοῦν ἐν Αὐτοχάρει φησὶν οὕτως,

— — — Ἐν γὰρ ἐστὶν οὐδὲ ἐν·

Τὰ δὲ δύο μόλις ἐν ἐστὶν, ὡς φησι Πλάτων.
Ἄλλὰ καὶ Ἀναξανδριδῆς ἐν Θησεῖ·

Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν, ὥσπερ ** Πλάτων.
Ἄλλὰ καὶ Τίμων, οὕτωςι παραγγραμμικίζων αὐτόν.

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων, πεπλασμένα θαύματα
εἰδώς.

27. Ἀλεξίς Μεροπίδι,

Εἰς καιρὸν ἤκεις. Ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ', ὥσπερ Πλάτων,
Σοφὸν οὐδὲν εὔρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη.

Καὶ ἐν Ἀγκυλλῶνι,

Ἀέγεις περὶ οἶν οὐκ οἶσθα, συγγενῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον.

Ἄμφις Ἀμφικράτει,

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅ τι ποτ' ἐστίν, οὗ σὺ τυγχάνειν
Μέλλεις διὰ ταύτην, ἥτιον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ,
Ὡ δέσποτ', ἢ τὸ Πλάτωνος ἀγαθόν. Πρόσεχε δῆ.

28. Ἐν δὲ Δεξιδημίδῃ,

— — — ὦ Πλάτων,

Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθροπάζειν μόνον,
Ὡσπερ κοχλίας σεμνῶς ἐπηρκῶς τὰς ὀφρυῖς.

Κρατῖνος ψευδυποβολιμαίῳ,

A. Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.

B. Κατὰ μὲν Πλάτων' οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ' ἔχειν.

Ἀλεξίς Ὀλυμπιοδώρῳ,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν αὖτον ἐγένετο,

Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν αἴρα.

Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος;

Καὶ ἐν Παρασίτῳ,

Ἡ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖν καταμόνας.

Χλευάζει δ' αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας ἐν Βοιτρουλίῳ καὶ

Κίρκῃ καὶ Πλουσίαις.

XXIII. 29. Ἀρίστιππος δ' ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ
παλαιᾶς τρυφῆς, φησὶν αὐτὸν Ἀστέρως μαιρα-

κίου τινός, ἀστρολογεῖν συνασκουμένου, ἐρασθῆναι, ἀλλὰ καὶ Δίῳνος τοῦ προειρημένου. Ἔνιοι καὶ Φαίδρου φασί. Δηλοῦν δὲ τὸν ἔρωτα αὐτοῦ τάδε τὰ ἐπιγράμματα, ἃ καὶ πρὸς αὐτοῦ γενέσθαι εἰς αὐτούς,

Ἀστέρης εἰσαθρεῖς, ἀστήρ ἐμός· εἶθε γενοίμην

Οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἷς σε βλέπω.

Καὶ ἄλλο,

Ἀστήρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἔωος,

Νῦν δὲ θανῶν λάμπεις ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

30. Εἰς δὲ τὸν Δίωνα ὧδε,

Δάκρυα μὲν Ἐκάβη τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ

Μοῖραι ἐπέκλωσαν δήποτε γεινομέναις.

Σοὶ δὲ, Δίῳν, ῥέξοντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων,

Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν,

Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐν πατρίδι, τίμιος ἀστοῖς,

Ἦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίῳν.

Τοῦτο καὶ ἐπιγεγράφθαι φησὶν ἐν Συρακούσαις ἐπὶ τῷ τάφῳ. 31. Ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀλέξιδος, φασὶν, ἐρασθεῖς καὶ Φαίδρου, καθὰ προείρηται, τοῦτον ἐποίησε τὸν τρόπον,

Νῦν ὅτε μηδὲν Ἄλεξις ὅσον μόνον εἶψ' ὅτι καλὸς

Ἦπται, καὶ πάντα πᾶς τις ἐπιστρέφεται·

Θυμὲ, τί μηνύεις κυσὶν ὄστιον; εἴτ' ἀνιήσεις

Ἰσπερον. Οὐχ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν;

Ἐχειν τε Ἀρχαϊάνασσαν, εἰς ἣν καὶ αὐτὴν οὕτω ποιῆσαι,

Ἀρχαϊάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἐταῖραν,

Ἦς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἔζετο δριμύς ἔρωσ.

Ἄδαιλοὶ, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης

Πρωτοπλόου, δι' ὅσης ἦλθετε πυρκαϊῆς.

32. Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἀγάθωνα,

Τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χεῖλεσιν εἶχον·

Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη.

Καὶ ἄλλο,

Τῷ μῆλῳ βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἐκούσα φιλεῖς
με,

Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος·

Εἰ δ' ἄρ' ὃ μὴ γίνοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
Σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος.

Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις· ἀλλ' ἐπινευσον,
Ξανθίππη, καὶ γὰρ καὶ σὺ μαραινόμεθα.

33. Φασὶ δὲ καὶ τὸ εἰς τοὺς Ἑρετριῆας τοὺς σαγη-
νευθέντας αὐτοῦ εἶναι·

Εὐβοίης γένος ἤμεν Ἑρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
Κεῖμεθα· φεῦ γαίης τόσσον ἄφ' ἡμετέρης.

Κακῆϊνο,

Ἄ Κύπρις Μούσαισι· Κοράσια, τὰν Ἀφροδίταν
Τιμαῖτ', ἢ τὸν Ἑρωτ' ὑμῖν ἐφοπλίσομαι.

Αἱ Μοῦσαι ποτὶ Κύπριν· Ἄρει τὰ στωμύλα ταῦτα·
Ἡμῖν οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον.

Καὶ ἄλλο,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρῶν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυ-
σόν

Ὅν λίπεν οὐχ εὐρῶν, ἤψεν ὃν εὔρε βρόχον.

XXIV. 34. Ἀλλά τοι Μάλων ἀπεχθῶς ἔχων
πρὸς αὐτόν, Οὐ τοῦτό, φησι, θαυμαστόν εἰ Διονύ-
σιος ἐν Κορίνθῳ, ἀλλ' εἰ Πλάτων ἐν Σικελίᾳ. Ἔοικε
δὲ καὶ Ξενοφῶν πρὸς αὐτόν ἔχειν οὐκ εὐμενῶς. Ὡσ-
περ γοῦν διαφιλονεικοῦντες, τὰ ὅμοια γεγράφουσι,
Συμπόσιον, Σωκράτους ἀπολογία, τὰ ἠθικὰ ἀπο-

μνημονεύματα. Εἶθ' ὁ μὲν, πολιτείαν· ὁ δὲ, Κύρου παιδείαν. Καὶ ἐν τοῖς νόμοις ὁ Πλάτων πλάσμα φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ εἶναι Κύρον τοιοῦτον. Ἀμφοτέρω τε Σωκράτους μνημονεύοντες, ἀλλήλων οὐδαμοῦ, πλὴν Ξενοφῶν Πλάτωνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. 35. Λέγεται δ' ὅτι καὶ Ἀντισθένης μέλλων ἀναγινώσκειν τὴν τῶν γεγραμμένων αὐτῷ, παρεκάλεσεν αὐτὸν παρατυχεῖν. Καὶ πυθόμενος τί μέλλει ἀναγινώσκειν, εἶπεν, ὅτι Περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. Τοῦ δ' εἰπόντος, Πῶς οὖν σὺ περὶ αὐτοῦ τούτου γράφεις; καὶ διδάσκοντος ὅτι περιτρέπεται, ἔγραψε διάλογον κατὰ Πλάτωνος, Σάθωνα ἐπιγράψας. Ἐξ οὗ διετέλουν ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. Φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Δύσειν ἀναγινώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλεις, εἶπεν, ὡς πολλά μου κατεψεύδεθ' ὁ νεανίσκος. Οὐκ ὀλίγα γὰρ ὧν οὐκ εἶρηκε Σωκράτης, γέγραφεν ἀνὴρ. 36. Εἶχε δὲ φιλέχθρος ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Ἀριστιππον. Ἐν γοῦν τῇ περὶ ψυχῆς διαβάλλων αὐτὸν φησιν, ὅτι οὐ παρεγένετο Σωκράτει τελευτῶντι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἦν καὶ σύνεγγυς. Καὶ πρὸς Αἰσχίνην δὲ τινα φιλοτιμίαν εἶχε. Φασὶ δ' ὅτι δὴ περ καὶ αὐτὸς εὐδοκίμει παρὰ Διονυσίῳ. Ὅν ἐλθόντα δι' ἀπορίαν, ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δ' Ἀριστίππου συσταθῆναι. Τούτους τε λόγους οὗς Κρίτωνι περιτέθεικεν, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ περὶ τῆς φυγῆς συμβουλεύοντι, φησὶν Ἰδομενεὺς εἶναι Αἰσχίνου· τὸν δ' ἐκεῖνον περιθεῖναι διὰ τὴν πρὸς τοῦτον δυσμένειαν. 37. Αὐτοῦ δὲ Πλάτων οὐδαμόθι τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων.

των μνήμην πεποιήται, ὅτι μὴ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, καὶ ἄπολογία.

XXV. Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης τῆν τῶν λόγων ιδέαν αὐτοῦ, μεταξὺ ποιήματος εἶναι καὶ πεζοῦ λόγου. Τοῦτον μόνον παραμείναι Πλάτωνι Φαβωρῆνός που φησὶν ἀναγινώσκοντι τὸν περὶ ψυχῆς, τοὺς δ' ἄλλους ἀνασιῆναι πάντας. Ἐνιοὶ τε φασὶν ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους αὐτοῦ μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. Τούτου δὲ καὶ τῆν Ἐπινουίδα φασὶν εἶναι. Εὐφορίων δὲ καὶ Παναίτιος εἰρήκασι, πολλάκις ἐστραμμένην εὐρήσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς πολιτείας, ἣν πολιτείαν Ἀριστόξενός φησι πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς Πρωταγόρου γεγράφθαι ἀντιλογικοῖς. 38. Λόγον δὲ πρῶτον γράψαι αὐτὸν τὸν Φαῖδρον· καὶ γὰρ ἔχει μειρακιῶδές τι τὸ πρόβλημα. Δικαίταρχος δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς ὅλον ἐπιμέμφεται, ὡς φορτικόν.

XXVI. Ὁ γοῦν Πλάτων λέγεται, θεασάμενος τινὰ κυβεύοντα, αἰτιάσασθαι. Τοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς ἐπὶ μικροῖς, Ἀλλὰ τό γε ἔθος, εἶπεν, οὐ μικρόν. Ἐρωτηθεὶς εἰ ἀπομνημόνευμά τι αὐτοῦ ἔσται ὡσπερ τῶν πρότερον, ἀπεκρίνατο, Ὀνόματιος δεῖ τυχεῖν πρῶτον, εἶτα πολλὰ ἔσται. Εἰσελθόντος ποτὲ Ξενοκράτους, εἶπε μαστιγῶσαι τὸν παῖδα· αὐτὸν γὰρ μὴ δύνασθαι, διὰ τὸ ὠργισθαι. 39. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τινὰ τῶν παιδῶν, Μεμασίγωσο ἄν, εἶπεν, εἰ μὴ ὠργιζόμεν. Ἐφ' ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι μὴ ἵπποτυφίᾳ ληφθῆ. Τοῖς μεθύουσι συνεβούλευε καιοπιτρίζεσθαι· ἀποστήσεσθαι γὰρ τῆς τοιαύτης ἀσχημοσύνης. Πίνειν δ' εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέ-

πον ἔλεγε, πλὴν ἐν ταῖς ἐορταῖς τοῦ καὶ τὸν οἶνον δόντος Θεοῦ. Καὶ τὸ πολλὰ δὲ καθεύδειν ἀπήρεσκεν αὐτῷ. Ἐν γοῦν τοῖς νόμοις φησὶ, Κοιμώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. εἶναι δὲ ἡδιστον τῶν ἀκουσμάτων τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ, τὸ λέγειν τὰ ληθῆ. Καὶ περὶ ἀληθείας δ' ἐν τοῖς Νόμοις φησὶν οὕτως, 40. Καλὸν μὲν ἢ ἀλήθεια, ὧ ξένε, καὶ μόνιμον· ἔοικε δὲ οὐ ῥάδιον πείθειν.

XXVII. Ἀλλὰ καὶ ἡξίου μνημόσυνον αὐτοῦ λείπεσθαι ἢ ἐν φίλοις, ἢ ἐν βίβλοις.

XXVIII. Ἐξετόπιζε δὲ καὶ αὐτὸς τὰ πλεῖστα, καθά τινες φασί.

XXIX. Καὶ ἐτελεύτα μὲν ὃν εἶπομεν τρόπον, Φιλίππου βασιλεύοντος ἔτος τρισκαιδέκατον, καθὰ καὶ Φαβωρίνος φησὶν ἐν ἀπομνημονευμάτων τρίτῳ· ὑφ' οὗ καὶ ἐπιτιμηθῆναι φησὶν αὐτὸν Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δ' ἐν ὁμοίοις φησὶ, Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν περὶ τῶν Πλάτωνος φθειρῶν, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος.

XXX. Καὶ ἐτάφη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα τὸν πλεῖστον χρόνον διετέλεσε φιλοσοφῶν. 41. Ὄθεν καὶ Ἀκαδημαϊκὴ προσηγορεύθη ἢ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις. Καὶ παρσπέμφθη πανδήμει πρὸς τῶν αὐτόθι, διαθέμενος τοῦτον τὸν τρόπον.

Τὰδε κατέλιπε Πλάτων καὶ διέθετο· τὸ Ἐνιφιστιάδων χωρίον, ὧ γείτων βορῆῶθεν ἢ ὁδὸς ἢ ἐκ τοῦ Κηφισιάσιν ἱεροῦ, νότοθεν τὸ Ἡράκλειον τὸ ἐν Ἡφαιστιάδων, πρὸς ἡλίου δὲ ἀνιόντος Ἀρχέστρατος Φρεάριος, πρὸς ἡλίου δὲ δυομένου Φίλιππος Χολιδεύς. Καὶ μὴ ἐξίστω τοῦτο μηδενὶ μήτε ἀποδοῦσθαι, μήτε

ἀλλάξασθαι, ἀλλ' ἔστω Ἀδειμάντου τοῦ παιδίου εἰς τὸ δυνατόν. 42. Καὶ τὸ ἐν Ἐρισιάδων χωρίον, ὃ παρὰ Καλλιμάχου ἐπριάμην, ὃ γέλτων βορῶνθεν Εὐρυμέδων Μυρρίνουσιος, νότοθεν δὲ Δημόστρατος Ξυπετέρων, πρὸς ἡλίου ἀνιόντος Εὐρυμέδων Μυρρίνουσιος· πρὸς ἡλίου δυομένου Κηφισσός. Ἀργυρίου μνᾶς τρεῖς· φιάλην ἀργυρᾶν, ἔλκουσαν ρ' ἕ' ε'· κυμβεῖον ἄγων μ' ε'· δακτύλιον χρυσοῦν, καὶ ἐνώτιον χρυσοῦν, ἄγοντα συνάμφω δ' δραχμὰς, ὀβολοὺς τρεῖς. Εὐκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοι τρεῖς μνᾶς· Ἄρτεμιν ἀφήμι ἔλευθέραν. Οἰκίας καταλείπω, Τύχωνα, Βίκταν, Ἀπολλωνιάδην, Διονύσιον. 43. Σκευὴ τὰ γεγραμμένα, ὧν ἔχει τὰ ἀντίγραφα Δημήτριος. Ὀφείλω δ' οὐδενὶ οὐθέν. Ἐπίτροποι δὲ, Σωσθένης, Σπεύσιππος, Δημήτριος, Ἡγίας, Εὐρυμέδων, Καλλιμάχος, Θράσιππος. Καὶ διέθετο μὲν οὕτως. Ἐπιγράφη δ' αὐτῷ ἐπιγράμματα τὰδε. Πρῶτον,

Σωφροσύνη προφέρων θνητῶν ἦθει τε δικαίω,

Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀριστοκλῆης.

Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον,

Τοῦτον ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἔπεται.

44. Ἔτερον δὲ,

Γαῖα μὲν ἐν κόλπῳ κρύπτει τόδε σῶμα Ἠλάτωνος,

Ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων·

Ἰοῦ Ἀρίστωνος, τὸν τις καὶ τηλόθι ναίων

Τιμᾶ ἀνῆρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον.

Καὶ ἄλλο δὲ νεώτερον,

Αἰετὲς, τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφον; ἢ τίνος, εἰπέ,

Ἄστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;

Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπταμένης ἐς Ὀλυμπον
Εἰκὼν, σῶμα δὲ τοῦ γηγενὲς Ἀτθίς ἔχει.

45. Ἔστι καὶ ἡμέτερον οὕτως ἔχον,

Καὶ πῶς, εἰ μὴ Φοῖβος ἀν' Ἑλλάδα φῦσε Πλά-
τωνα,

Ψυχᾶς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσασκε

Καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγὼς Ἀσκληπιός ἐστιν ἰητὴρ

Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθάνατοιο Πλάτων.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα·

Φοῖβος ἔφρσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν ἠδὲ Πλάτωνα·

Τὸν μὲν, ἵνα ψυχὴν, τὸν δ', ἵνα σῶμα σάοι.

Δαισάμενος δὲ γάμον πόλιν ἤλυθεν ἦν ποτε αὐτῶ

Ἔκτισε, καὶ δαπέδῳ Ζηνὸς ἐνιδρύσατο.

Καὶ τὰ μὲν ἐπιγράμματα ταῦτα.

XXXI. 46. Μαθηταὶ δ' αὐτοῦ, Σπεύσιππος
Ἀθηναῖος, Ξενοκράτης Χαλκηδόνιος, Ἀριστοτέλης
Σταγειρίτης, Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος, Ἔστιαῖος Πε-
ρίνθιος, Δίων Συρακούσιος, Ἄμυκλος Ἡρακλειώτης,
Ἐραστος καὶ Κορίσκος Σκήψιοι, Τιμόλαος Κυζικηνός,
Εὐαίων Λαμψακηνός, Πίθων καὶ Ἡρακλείδης Αἰνιοί,
Ἴπποθαλῆς καὶ Κάλλιππος Ἀθηναῖοι, Δημήτριος
Ἀμφιπολίτης, Ἡρακλείδης Ποντικός, καὶ ἄλλοι πλεί-
ους, σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λασθένεια Μαντινικὴ,
καὶ Ἀξιοθέα Φλιασία, ἣ καὶ ἀνδρεῖα ἠμπίσχετο, ὡς
φησι Δικαίαρχος. Ἔνιοι δὲ καὶ Θεόφραστον ἀκοῦ-
σαι φασὶν αὐτοῦ. Καὶ Ἐπερίδην τὸν ῥήτορα Χα-
μαιλέων φησὶ, καὶ Λυκοῦργον· ὁμοίως Πολέμων ἱστο-
ροῦ καὶ Δημοσθένην. 47. Σαβῖνος λέγει καὶ Μνη-
σίστρατον Θάσιον, παρατιθέμενος ἐν ὁ μελετητικῆς
ἵλης. Καὶ εἰκός ἐστι.

XXXII. Φιλοπλάτωνι δέ σοι δικαίως ὑπαρχούση, καὶ παρ' ὄντινούν τὰ τοῦ φιλοσόφου δόγματα φιλοτίμως ζητούση, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς, ὡς οἷόν τε στοιχειωδῶς καὶ ἐπὶ κεφαλαίων, πρὸς τὸ μὴ ἀμοιρεῖν αὐτοῦ τῶν δογμάτων τὴν περὶ τοῦ βίου συναγωγὴν. Γλαῦκα γὰρ εἰς Ἀθήνας, φασὶν, εἰ δέη σοι τὰ κατ' εἶδος διηγεῖσθαι. Διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. 48. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πρώτῳ περὶ ποιητῶν Ἀλεξαμενὸν Στορέα ἢ Τήϊον, ὡς καὶ Φαβωρίνος ἐν ἀπομνημονεύμασι. Δοκεῖ δέ μοι Πλάτων, ἀκριβῶσας τὸ εἶδος, καὶ τὰ πρωτεῖα δικαίως ἂν ὡσπερ τοῦ κάλλους οὕτω καὶ τῆς εὐρέσεως ἀποφέρεισθαι. Ἔστι δὲ διάλογος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περὶ τινος τῶν φιλοσοφουμένων καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς πρεπούσης ἡθιοποιΐας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. Διαλεκτικὴ δὲ ἐστὶ τέχνη λόγων, δι' ἧς ἀνασκευάζομεν τι ἢ κατασκευάζομεν, ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προυδιαλεγομένων. 49. Τοῦ δὲ λόγου τοῦ Πλατωνικοῦ δύο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτηῆρες· ὁ τε ὑφηγητικός, καὶ ὁ ζητητικός. Διαιρεῖται δ' ὁ ὑφηγητικός εἰς δύο ἄλλους χαρακτηῆρας· θεωρηματικόν τε, καὶ πρακτικόν. Καὶ τῶν, ὁ μὲν θεωρηματικός εἰς τὸν φυσικὸν καὶ λογικόν· ὁ δὲ πρακτικός, εἰς τὸν ἡθικὸν καὶ πολιτικόν. Τοῦ δὲ ζητητικοῦ, καὶ αὐτοῦ δύο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτηῆρες· ὁ τε γυμναστικός, καὶ ἀγωνιστικός. Καὶ τοῦ μὲν γυμναστικοῦ, μαιευτικός τε καὶ πειραστικός· τοῦ δὲ ἀγω-

νιστικοῦ, ἐνδεικτικὸς καὶ ἀνατρεπτικός. Οὐ λανθάνει δ' ἡμᾶς ὅτι τινὲς ἄλλως διαφέρειν τοὺς διαλόγους φασί. 50. Λέγουσι γὰρ αὐτῶν τοὺς μὲν δραματικούς, τοὺς δὲ διηγηματικούς, τοὺς δὲ μικτούς. Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν τραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως τὴν διαφορὰν τῶν διαλόγων προσωνόμασαν. Εἰσὶ δὲ τοῦ μὲν φυσικοῦ οἶον ὁ Τίμαιος · τοῦ δὲ λογικοῦ, ὃ τε Πολιτικὸς καὶ ὁ Κρατύλος, καὶ Παρμενίδης, καὶ Σοφιστής · τοῦ δ' ἠθικοῦ, ἢ τε Ἀπολογία, καὶ ὁ Κρίτων, καὶ Φαίδων, καὶ Φαῖδρος. Καὶ τὸ Συμπόσιον, Μενέξενός τε, καὶ Κλειτοφῶν, καὶ Ἐπιστολαὶ καὶ Φίληβος, Ἴππαρχος, Ἀντερασταί · τοῦ δὲ πολιτικοῦ ἢ τε Πολίτεια, καὶ οἱ Νόμοι, καὶ ὁ Μίνως, καὶ Ἐπινομίς, καὶ ὁ Ἀτλαντικός. 51. Τοῦ δὲ μαιευτικοῦ, Ἀλκιβιάδαι, Θεάγης, Λύσις, Λάχης · τοῦ δὲ πειραστικοῦ Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης, Θεαίτητος. Τοῦ δὲ ἐνδεικτικοῦ, ὡς ὁ Πρωταγόρας · καὶ τοῦ ἀνατρεπτικοῦ, Εὐθύδημος, Ἴππιαὶ δύο, Γοργίας. Καὶ περὶ μὲν διαλόγου, τί ποτέ ἐστι, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραὶ, ἀπόχρη λέγειν.

XXXIII. Ἐπεὶ δὲ πολλὴ στάσις ἐστὶ, καὶ οἱ μὲν φασὶν αὐτὸν δογματίζειν, οἱ δ' οὐ, φέρε καὶ περὶ τούτων διαλάβωμεν. Αὐτὸ τοίνυν τὸ δογματίζειν ἐστὶ δόγμα τιθεῖναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους τιθεῖναι. Δόγμα δὲ ἐκατέρως καλεῖται, τό, τε δοξαζόμενον καὶ ἡ δόξα αὐτή. 52. Τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, πρότασις ἐστίν · ἢ δὲ δόξα, ὑπόληψις. Ὁ τοίνυν Πλάτων περὶ μὲν ὧν κατεῖληφεν, ἀποφαίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων ἐπέχει. Καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῶν δοκούντων ἀποφαίνεται διὰ

τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρος πιστούμενος. Καὶ τιν ὁ μὲν πρότερος, ῥητορικός· ὁ δὲ δεύτερος, διακτικός. Οἷον ἐν τῷ προτέρῳ ζητεῖται, εἰ ὄδε ἀπεινε· ἀπόδειξις, τὸ εὐρῆσθαι αὐτὸν κατ' ἐκείν τὸν χρόνον ἡμαγμένον. 55. Ῥητορικός δ' ἐστὶν τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς οὗτος· ἐπειδὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐρὶ τὰ ἐπὶ μέρος, οὐ τὰ καθόλου τὴν πραγματείαν γει. Ζητεῖ γὰρ οὐ περὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ ἐρὶ τῶν ἐπὶ μέρος δικαίων. Ὁ δ' ἕτερός ἐστι διακτικός, προαποδειχθέντος τοῦ καθόλου διὰ τῶν ἐπὶ μέρος, οἷον ζητεῖται εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ εἰ ἐκ ὧν τεθνεώτων οἱ ζῶντες. Ὅπερ ἀποδεικνυται ἐν τῷ ἐρὶ ψυχῆς διὰ τινος καθολικοῦ, ὅτι ἐκ τῶν ἐναντίων ἔναντία. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καθόλου κατασκευάζει, ἐκ τινῶν ὄντων ἐπὶ μέρος. Οἷον ὅτι τὸ καθεύειν ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸ μείον ἐκ τοῦ μικροτέρου, καὶ ἀνάπαλιν. Τούτῳ δὲ ἐρῆτο εἰς τὴν τῶν ἑαυτῷ δοκούντων κατασκευήν.

XXXIV. 56. Ὡσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγωδίᾳ πρότερον μὲν ὁ μόνος ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, στερον δὲ Θεσπὶς ἕνα ὑποκριτὴν ἐξεῦρεν ὑπὲρ τοῦ ἱαναπαύεσθαι τὸν χορὸν, καὶ δεύτερον Αἰσχύλος, ὃν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγωδίαν· οὕτως καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μονοειδῆς, ὡς ὁ φυσικός· δεύτερον δὲ Σωκράτης προσέθηκε τὸν ἠθικόν· τρίτον δὲ Πλάτων ὃν διαλεκτικόν, καὶ ἐτελεσιούργησε τὴν φιλοσοφίαν.

XXXV. Θρασύλλος δὲ φησι καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογία ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς διαλόγους.

Οἷον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Αθηναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. Τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο Τετραλογία. 57. Εἰσὶ τοίνυν, φησὶν, οἱ πάντες αὐτῷ γνήσιοι διάλογοι, ἕξ καὶ πενήκοντα· τῆς μὲν Πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης (ἦν καὶ εὗρισκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρα ἐν τοῖς ἀντιλογικοῖς, φησὶ Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῆς ἱστορίας δευτέρῳ,) τῶν δὲ Νόμων, εἰς δυοκαίδεκα. Τετραλογίαι δὲ ἐννέα, ἐνὸς βιβλίου χώραν ἐπεχούσης τῆς Πολιτείας, καὶ ἐνὸς τῶν Νόμων. Πρώτην μὲν οὖν τετραλογίαν τίθησι, τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν· παραδειξαι γὰρ βούλεται ὁποῖος ἂν εἴη ὁ τοῦ φιλοσόφου βίος, διπλαῖς δὲ χρῆται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἐκάστου τῶν βιβλίων· τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ πράγματος. 58. Ταύτης τῆς τετραλογίας, ἣτις ἐστὶ πρώτη, ἠγεῖται Εὐθύφρων, ἢ Περὶ ὀσίου· ὁ διάλογος δ' ἐστὶ πειραστικός. Δεύτερος, Ἀπολογία Σωκράτους, ἠθικός· τρίτος Κρίτων, ἢ Περὶ πρακτέου, ἠθικός. Τέταρτος, Φαίδων, ἢ Περὶ ψυχῆς, ἠθικός. Δευτέρα τετραλογία, ἣς ἠγεῖται Κρατύλος, ἢ Περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός· Θεαίτητος, ἢ Περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός· Σοφιστής, ἢ Περὶ τοῦ ὄντος, λογικός. Πολιτικός, ἢ Περὶ βασιλείας, λογικός. Τῆς τρίτης ἠγεῖται Παρμενίδης, ἢ Περὶ ἰδεῶν, λογικός· Φίληβος, ἢ Περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. Συμπόσιον, ἢ Περὶ ἀγαθοῦ, ἠθικός. Φαῖδρος, ἢ Περὶ ἔρωτος, ἠθικός. 59. Τῆς τετάρτης ἠγεῖται Ἀλκιβιάδης, ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός· Ἀλκιβιάδης δεύτερος, ἢ Περὶ προσευχῆς, μαιευτικός· Ἴππαρχος, ἢ Φιλοκερ-

δῆς, ἠθικός · Ἐπιτετρακταὶ, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός. Τῆς πέμπτης ἡγεῖται Θεάγης, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, μαιευτικός · Χαρμίδης, ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός · Λάχης, ἢ περὶ ἀνδρείας, μαιευτικός · Λύσις, ἢ Περὶ φιλίας, μαιευτικός. Τῆς ἕκτης ἡγεῖται Εὐθύδημος, ἢ Ἐριστικός, ἀνατρεπτικός · Πρωταγόρας, ἢ Σοφισταὶ, ἐνδεικτικός · Γοργίας, ἢ Περὶ ῥητορικῆς, ἀνατρεπτικός · Μένων, ἢ Περὶ ἀρετῆς, πειραστικός. 60. Τῆς ἑβδόμης ἡγοῦνται Ἰππία δύο · πρῶτος, ἢ Περὶ τοῦ καλοῦ · δεύτερος, ἢ Περὶ τοῦ ψεύδους, ἀνατρεπτικοί · Ἴων ἢ Περὶ Ἰλιάδας, πειραστικός · Μενέξενος, ἢ Ἐπιτάφιος, ἠθικός. Τῆς ὀγδόης ἡγεῖται Κλειτοφῶν, ἢ Προτρεπτικός, ἠθικός · Πολιτεία, ἢ Περὶ δικαίου, πολιτικός · Τίμαιος, ἢ Περὶ φύσεως, φυσικός · Κριτίας, ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός. Τῆς ἐνάτης ἡγεῖται Μίνως, ἢ Περὶ νόμου, πολιτικός · Νόμοι, ἢ Περὶ νομοθεσίας, πολιτικός · Ἐπινομίς, ἢ Νυκτερινὸς σύλλογος, ἢ Φιλόσοφος, πολιτικός.

XXXVI. 61. Ἐπιστολαὶ τρισκαίδεκα, ἠθικαί · ἐν αἷς ἔγραψεν, Εὐ πρᾶττειν · Ἐπίκουρος δὲ, Εὐ διάγειν · Κλέων, Χαίρειν. Ἡρὸς Ἀριστόδημον, μία · πρὸς Ἀρχύταν, δύο · πρὸς Διονύσιον, τέτταρες · πρὸς Ἐρμείαν, καὶ Ἐραστον, καὶ Κορίσκον, μία · πρὸς Λεωδάμαντα, μία · πρὸς Περδίκκαν, πρὸς τοὺς Δίωνος οἰκείους δύο. Καὶ οὗτος μὲν οὕτω διαιρεῖ, καὶ τινές.

XXXVII. Ἐνιοὶ δὲ, ὧν ἔστι καὶ Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός, εἰς τριλογίαν ἔλκουσι τοὺς διαλόγους. Καὶ πρώτην μὲν τιθάσιν, ἧς ἡγεῖται Πολιτεία, Τῆ-

μαιος, Κριτίας· δευτέραν, Σοφιστής, Πολιτικός, Κρα-
 τύλος· 62. τρίτην, Νόμοι, Μίνως, Ἐπινομίς· τε-
 τάρτην, Θεαίτητος, Εὐθύφρων, Ἀπολογία· πέμπτην,
 Κρίτων, Φαίδων, Ἐπιστολαί. Τὰ δ' ἄλλα καθ' ἓν,
 καὶ ἀτάκτως. Ἀρχονται δὲ, οἱ μὲν, ὡς προείρηται,
 ἀπὸ τῆς Πολιτείας· οἱ δ', ἀπὸ Ἀλκιβιάδου μείζο-
 νος· οἱ δ', ἀπὸ Θεάγους· ἔτιοι δὲ, Εὐθύφρονος·
 ἄλλοι, Κλειτοφῶντος· τινὲς, Τιμαίου· οἱ δ', ἀπὸ
 Φαίδρου· ἕτεροι, Θεαιτήτου. Πολλοὶ δὲ Ἀπολογίαν
 τὴν ἀρχὴν ποιοῦνται. Νοθεύονται δὲ τῶν διαλόγων
 ὁμολογουμένως Μίδων ἢ Ἴππουτρόφος, Ἐρυξίας ἢ
 Ἐρασίστρατος, Ἀλκυῶν, Ἀκέφαλος ἢ Σίσυφος, Ἀξίο-
 χος, Φαίλακος, Δημοδόκος, Χελιδῶν, Ἐβδόμη, Ἐπι-
 μενίδης. Ὡν ἢ Ἀλκυῶν, Λέοντός τινος εἶναι δοκεῖ,
 καθά φησι Φαβωρίνος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἀπομνημο-
 νευμάτων.

XXXVIII. 63. Ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις,
 πρὸς τὸ μὴ εὐσύννοπτον εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγ-
 ματείαν. Ἰδαίτατα μὲν σοφίαν ἡγεῖται εἶναι τὴν τῶν
 νοητῶν καὶ ὄντως ὄντων ἐπιστήμην, ἣν φησι περὶ
 θεὸν καὶ ψυχὴν σώματος κεχωρισμένην. Ἰδίᾳ δὲ
 σοφίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ, ὄρεξιν οὖσαν τῆς
 θείας σοφίας. Κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία
 καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία· οἷον ὅταν σοφὸν λέγη τὸν θε-
 μιουργόν. Χρῆται δὲ καὶ ἐπὶ διαφερόντων σημαιο-
 μένων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. Ὁ γοῦν φαῦλος λέγε-
 ται παρ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὡς καὶ παρὰ Εὐ-
 ριπίδῃ ἐν Λυκιμνίῳ φέρεται ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους οὐ-
 τωσί,

Φαῦλον, ἄκομψον, τὰ μέγιστ' ἀγαθόν,

*Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον
Σοφίαν, λέσχης ἀτρίβωνα.*

64. Χρηται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ καλοῦ· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ. Μολλάκις δὲ καὶ διαφέρουσιν ὀνόμασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαυνομένου χρηται. Τὴν οὖν ἰδίαν, καὶ εἶδος ὀνομάζει, καὶ γένος, καὶ παράδειγμα, καὶ ἀρχὴν, καὶ αἷτιον. Χρηται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίαις φωναῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. Τὸ γοῦν αἰσθητὸν, καὶ ὄν καλεῖ καὶ μὴ ὄν· ὄν μὲν, διὰ τὸ γένεσιν αὐτοῦ εἶναι· μὴ ὄν δὲ, διὰ τὴν συνεχῆ μεταβολήν. Καὶ τὴν ἰδίαν, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον. Καὶ ταυτὸ, καὶ ἓν, καὶ πολλά. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πλειόνων εἴθισται ποιεῖν· ἔστι δὲ ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων αὐτοῦ τριπλῆ. 65. Πρωῖτον μὲν γὰρ ἐκδιδάξαι χρῆ, ὅ τι ἐστὶν ἕκαστον τῶν λεγομένων· ἔπειτα, τίνος ἔνεκα λέλεκται, πότῃρα κατὰ προηγούμενον, ἢ ἐν εἰκόνοσ μέρει, καὶ εἰς δογματῶν κατασκευὴν, ἢ εἰς ἔλεγχον τοῦ προσδιαλεγόμενου· τὸ δὲ τρίτον, εἰ ὀρθῶσ λέλεκται.

XXXIX. Ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖα τινὰ τοῖσ βιβλίοισ αὐτοῦ παρατίθενται, φέρε καὶ περὶ τούτων τι εἶπωμεν. X λαμβάνεται πρὸσ τὰς λέξεισ καὶ τὰ σχήματα, καὶ ὅλωσ τὴν Πλατωνικὴν συνήθειαν. Διπλῆ = πρὸσ τὰ δόγματα, καὶ τὰ ἀρέσκοντα Πλάτωνι· 66. ·X· περιστιγμένον, πρὸσ τὰς ἐκλογὰσ καὶ καλλιγραφίασ· διπλῆ περιστιγμένη, πρὸσ τὰς ἐνίων διορθώσεισ· ὀβελὸσ περιστιγμένος, πρὸσ τὰς εἰκαλοὺσ ἀθετήσεισ· ἀντίσιγμα περιστιγμένον, πρὸσ τὰσ διττὰσ χρήσεισ καὶ μεταθέσεισ τῶν γραφῶν. Κεραῦνιον, πρὸσ τὴν ἀγωγὴν τῆσ φιλοσοφίασ. Ἄστερισκος,

XXXII. Φιλοπλάτωνι δὲ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ' ὄντιν' οὖν τὰ τοῦ φιλοσόφου δόγματα φιλοτίμως ζητούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς, ὡς οἷόν τε στοιχειωδῶς καὶ ἐπὶ κεφαλαίων, πρὸς τὸ μὴ ἀμοιρεῖν αὐτοῦ τῶν δογμάτων τὴν περὶ τοῦ βίου συναγωγὴν. Γλαῦκα γὰρ εἰς Ἀθήνας, φασίν, εἰ δέῃ σοι τὰ κατ' εἶδος διηγεῖσθαι. Διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. 48. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πρώτῳ περὶ ποιητῶν Ἀλεξαμένον Στορέα ἢ Τήϊον, ὡς καὶ Φαβωρίνος ἐν ἀπομνημονεύμασι. Δοκεῖ δέ μοι Πλάτων, ἀκριβῶσας τὸ εἶδος, καὶ τὰ πρωτεῖα δικαίως ἄν ὡσπερ τοῦ κάλλους οὕτω καὶ τῆς εὐρέσεως ἀποφέρεσθαι. Ἔστι δὲ διάλογος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περὶ τινος τῶν φιλοσοφουμένων καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς πρεπούσης ἡθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. Διαλεκτικὴ δὲ ἐστὶ τέχνη λόγων, δι' ἧς ἀνασκευάζομεν τι ἢ κατασκευάζομεν, ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προυδιαλεγόμενων. 49. Τοῦ δὲ λόγου τοῦ Πλατωνικοῦ δύο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτηῖρες· ὁ τε ὑφηγητικός, καὶ ὁ ζητητικός. Διαιρεῖται δ' ὁ ὑφηγητικός εἰς δύο ἄλλους χαρακτηῖρας· θεωρηματικόν τε, καὶ πρακτικόν. Καὶ τῶν, ὁ μὲν θεωρηματικός εἰς τὸν φυσικόν καὶ λογικόν· ὁ δὲ πρακτικός, εἰς τὸν ἡθικόν καὶ πολιτικόν. Τοῦ δὲ ζητητικοῦ, καὶ αὐτοῦ δύο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτηῖρες· ὁ τε γυμναστικός, καὶ ἀγωνιστικός. Καὶ τοῦ μὲν γυμναστικοῦ, μαιευτικός τε καὶ πειραστικός· τοῦ δὲ ἀγω-

νιστικοῦ, ἐνδεικτικὸς καὶ ἀνατρεπτικός. Οὐ λανθάνει δ' ἡμῶς ὅτι τινὲς ἄλλως διαφέρειν τοὺς διαλόγους φασί. 50. Λέγουσι γὰρ αὐτῶν τοὺς μὲν δραματικούς, τοὺς δὲ διηγηματικούς, τοὺς δὲ μικτούς. Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν τραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως τὴν διαφορὰν τῶν διαλόγων προσωνόμασαν. Εἰσὶ δὲ τοῦ μὲν φυσικοῦ οἶον ὁ Τίμαιος · τοῦ δὲ λογικοῦ, ὃ τε Πολιτικὸς καὶ ὁ Κρατύλος, καὶ Παρμενίδης, καὶ Σοφιστής · τοῦ δ' ἠθικοῦ, ἢ τε Ἀπολογία, καὶ ὁ Κρίτων, καὶ Φαίδων, καὶ Φαῖδρος. Καὶ τὸ Συμπόσιον, Μενέξενός τε, καὶ Κλειτοφῶν, καὶ Ἐπιστολαὶ καὶ Φίληβος, Ἴππαρχος, Ἀντερασταί · τοῦ δὲ πολιτικοῦ ἢ τε Πολίτεια, καὶ οἱ Νόμοι, καὶ ὁ Μένως, καὶ Ἐπινομίς, καὶ ὁ Ἀτλαντικός. 51. Τοῦ δὲ μαιευτικοῦ, Ἀλκιβιάδαι, Θεάγης, Λύσις, Λάχης · τοῦ δὲ πειραστικοῦ Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης, Θεαίτητος. Τοῦ δὲ ἐνδεικτικοῦ, ὡς ὁ Πρωταγόρας · καὶ τοῦ ἀνατρεπτικοῦ, Εὐθύδημος, Ἴππίαι δύο, Γοργίας. Καὶ περὶ μὲν διαλόγου, τί ποτὲ ἐστὶ, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραὶ, ἀπόχρη λέγειν.

XXXIII. Ἐπεὶ δὲ πολλὴ στάσις ἐστὶ, καὶ οἱ μὲν φασὶν αὐτὸν δογματίζειν, οἱ δ' οὐ, φέρε καὶ περὶ τούτων διαλάβωμεν. Αὐτὸ τοίνυν τὸ δογματίζειν ἐστὶ δόγμα τιθέναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους τιθέναι. Δόγμα δὲ ἑκατέρως καλεῖται, τό, τε δοξαζόμενον καὶ ἡ δόξα αὐτή. 52. Τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, πρότασις ἐστίν · ἢ δὲ δόξα, ὑπόληψις. Ὁ τοίνυν Πλάτων περὶ μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων ἐπέχει. Καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῶ δοκούντων ἀποφαίνεται διὰ

τεττάρων προσώπων, Σωκράτους, Τιμαίου, τοῦ Ἀθηναίου ξένου, τοῦ Ἐλεάτου ξένου. Εἰσὶ δ' οἱ ξένοι οὐχ, ὡς τινες ὑπέλαβον, Πλάτων καὶ Παρμενίδης, ἀλλὰ πλάσματά εἰσιν ἀνώνυμα. Ἐπεὶ καὶ τὰ Σωκράτους, καὶ τὰ Τιμαίου λέγων Πλάτων δογματίζει. Περὶ δὲ τῶν ψευδῶν ἐλεγχομένους εἰσάγει, οἷον Θρασύμαχον καὶ Καλλικλέα, καὶ Πῶλον, Γοργίαν τε καὶ Πρωταγόραν. Ἔτι δ' Ἴππιαν καὶ Εὐθύδημον, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοίους. 53. Ποιούμενος θὴ τὰς ἀποδείξεις πλείστῳ χρῆται τῷ τῆς ἐπαγωγῆς τρόπῳ, οὐ μὴν μονοτρόπως, ἀλλὰ διχῆ. Ἔστι μὲν γὰρ ἐπαγωγή, λόγος διὰ τινων ἀληθῶν τὸ ὁμοιον ἑαυτῷ ἀληθὲς οἰκείως ἐπιφέρων. Δύο δὲ τῆς ἐπαγωγῆς εἰσὶ τρόποι, ὃ τε κατ' ἐναντίωσιν, καὶ ὃ ἐκ τῆς ἀκολουθίας. Ὁ μὲν οὖν κατ' ἐναντίωσιν, ἐστὶν ἐξ οὗ τῷ ἐρωτωμένῳ περὶ πᾶσαν ἀπόκρισιν ἀκολουθῆσαι τὸ ἐναντίον. Οἷον, Ὁ ἐμὸς πατήρ τῷ σῶ πατρὶ ἦτοι ἕτερός ἐστιν, ἢ ὁ αὐτός. Εἰ μὲν οὖν ἕτερός ἐστι τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ὁ σὸς πατήρ, πατρὸς ἕτερος ὢν, οὐκ ἂν εἴη πατήρ· εἰ δὲ ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ αὐτός ὢν τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ ἐμὸς ἂν εἴη πατήρ. 54. Καὶ πάλιν, Εἰ μὴ ἐστι ζῶον ὁ ἄνθρωπος, λίθος ἂν εἴη, ἢ ξύλον. Οὐκ ἐστι δὲ λίθος ἢ ξύλον· ἔμψυχον γὰρ ἐστι, καὶ ἐξ αὐτοῦ κινεῖται. Ζῶον ἄρα ἐστίν· εἰ δὲ ζῶόν ἐστι, ζῶον δὲ καὶ κύων καὶ ὁ βοῦς, εἴη ἂν καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον καὶ κύων καὶ βοῦς. Καὶ οὗτος μὲν ὁ τῆς ἐπαγωγῆς κατ' ἐναντίωσιν καὶ μάχην τρόπος ᾧ ἐχρήτο, οὐ πρὸς τὸ δογματίζειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ διελέγχειν. Ὁ δὲ τῆς ἀκολουθίας ἐστὶ διπλοῦς· ὁ μὲν, τὸ ἐπὶ μέρους ζητούμενον διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀποδεικνύς· ὁ

δὲ τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους πιστούμενος. Καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρότερος, ῥητορικός· ὁ δὲ δεύτερος, διαλεκτικός. Οἷον ἐν τῷ προτέρῳ ζητεῖται, εἰ ὄδε ἀπέκτεινεν· ἀπόδειξις, τὸ εὐρησθαι αὐτὸν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἡμαγμένον. 55. Ῥητορικός δ' ἐστὶν ὁ τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς οὗτος· ἐπειδὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ περὶ τὰ ἐπὶ μέρους, οὐ τὰ καθόλου τὴν πραγματείαν ἔχει. Ζητεῖ γὰρ οὐ περὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐπὶ μέρους δικαίων. Ὁ δ' ἕτερός ἐστι διαλεκτικός, προαποδειχθέντος τοῦ καθόλου διὰ τῶν ἐπὶ μέρους, οἷον ζητεῖται εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ εἰ ἐκ τῶν τεθνεώτων οἱ ζῶντες. Ὅπερ ἀποδείκνυται ἐν τῷ περὶ ψυχῆς διὰ τινος καθολικοῦ, ὅτι ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καθόλου κατασκευάζεται, ἐκ τινῶν ὄντων ἐπὶ μέρους. Οἷον ὅτι τὸ καθεύδειν ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸ μείζον ἐκ τοῦ μικρότερου, καὶ ἀνάπαλιν. Τούτῳ δὲ ἐχρήτο εἰς τὴν τῶν ἑαυτῶ δοκούντων κατασκευήν.

XXXIV. 56. Ὡσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγωδίᾳ πρότερον μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, ὕστερον δὲ Θέσπις ἓνα ὑποκριτὴν ἐξεῦρεν ὑπὲρ τοῦ διαναπαύεσθαι τὸν χορὸν, καὶ δεύτερον Αἰσχύλος, τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγωδίαν· οὕτως καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μονοειδῆς, ὡς ὁ φυσικός· δεύτερον δὲ Σωκράτης προσέθηκε τὸν ἠθικόν· τρίτον δὲ Πλατῶν τὸν διαλεκτικόν, καὶ ἐτελεσιουργήσε τὴν φιλοσοφίαν.

XXXV. Θρασύλλος δὲ φησι καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογία ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς διαλόγους.

Οἷον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Αθηναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. Τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο Τετραλογία. 57. Εἰσὶ τοίνυν, φησὶν, οἱ πάντες αὐτῶ γνήσιοι διάλογοι, ἕξ καὶ πενήτηκοντα· τῆς μὲν Πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης (ἦν καὶ εὗρισκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρα ἐν τοῖς ἀντιλογικοῖς, φησὶ Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῆς ἱστορίας δευτέρῳ,) τῶν δὲ Νόμων, εἰς δυοκαίδεκα. Τετραλογίαι δὲ ἐννέα, ἐνὸς βιβλίου χώραν ἐπεχούσης τῆς Πολιτείας, καὶ ἐνὸς τῶν Νόμων. Πρώτην μὲν οὖν τετραλογίαν τίθησι, τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν· παραδειξαι γὰρ βούλεται ὁποῖος ἂν εἴη ὁ τοῦ φιλοσόφου βίος, διπλαῖς δὲ χρῆται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἐκάστου τῶν βιβλίων· τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ πράγματος. 58. Ταύτης τῆς τετραλογίας, ἥτις ἐστὶ πρώτη, ἠγεῖται Εὐθύφρων, ἢ Περὶ ὀσίου· ὁ διάλογος δ' ἐστὶ πειραστικός. Δεύτερος, Ἀπολογία Σωκράτους, ἠθικός· τρίτος Κρίτων, ἢ Περὶ πρακτέου, ἠθικός. Τέταρτος, Φαίδων, ἢ Περὶ ψυχῆς, ἠθικός. Δευτέρα τετραλογία, ἧς ἠγεῖται Κρατύλος, ἢ Περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός· Θεαίτητος, ἢ Περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός· Σοφιστής, ἢ Περὶ τοῦ ὄντος, λογικός. Πολιτικός, ἢ Περὶ βασιλείας, λογικός. Τῆς τρίτης ἠγεῖται Παρμενίδης, ἢ Περὶ ἰδεῶν, λογικός· Φίληβος, ἢ Περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. Συμπόσιον, ἢ Περὶ ἀγαθοῦ, ἠθικός. Φαῖδρος, ἢ Περὶ ἔρωτος, ἠθικός. 59. Τῆς τετάρτης ἠγεῖται Ἀλκιβιάδης, ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός· Ἀλκιβιάδης δεύτερος, ἢ Περὶ προσευχῆς, μαιευτικός· Ἴππαρχος, ἢ Φιλοκερ-

δῆς, ἠθικός· Ἄντερασταὶ, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός. Τῆς πέμπτης ἡγεῖται Θεάγης, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, μαιευτικός· Χαρμίδης, ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός· Λάχης, ἢ περὶ ἀνδρείας, μαιευτικός· Λύσις, ἢ Περὶ φιλίας, μαιευτικός. Τῆς ἕκτης ἡγεῖται Εὐθύδημος, ἢ Ἐριστικός, ἀνατρεπτικός· Πρωταγόρας, ἢ Σοφισταὶ, ἐνδεικτικός· Γοργίας, ἢ Περὶ ῥητορικῆς, ἀνατρεπτικός· Μένων, ἢ Περὶ ἀρετῆς, πειραστικός. 60. Τῆς ἑβδόμης ἡγαῦνται Ἴππιαὶ δύο· πρῶτος, ἢ Περὶ τοῦ καλοῦ· δεύτερος, ἢ Περὶ τοῦ ψεύδους, ἀνατρεπτικοί· Ἴων ἢ Περὶ Ἰλιάδος, πειραστικός· Μενέξενος, ἢ Ἐπιτάφιος, ἠθικός. Τῆς ὀγδόης ἡγεῖται Κλειτοφῶν, ἢ Προτρεπτικός, ἠθικός· Πολιτεία, ἢ Περὶ δικαίου, πολιτικός· Τίμαιος, ἢ Περὶ φύσεως, φυσικός· Κριτίας, ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός. Τῆς ἐνάτης ἡγεῖται Μίνως, ἢ Περὶ νόμου, πολιτικός· Νόμοι, ἢ Περὶ νομοθεσίας, πολιτικός· Ἐπινομίς, ἢ Νυκτερινὸς σύλλογος, ἢ Φιλόσοφος, πολιτικός.

XXXVI. 61. Ἐπιστολαὶ τρισκαίδεκα, ἠθικαὶ· ἐν αἷς ἔγραψεν, Εὐ πράττειν· Ἐπίκουρος δὲ, Εὐ διάγειν· Κλέων, Χαίρειν. Ἡρὸς Ἀριστόδημον, μία· πρὸς Ἀρχύταν, δύο· πρὸς Διονύσιον, τέτταρες· πρὸς Ἑρμείαν, καὶ Ἐραστον, καὶ Κορίσκον, μία· πρὸς Λεωδάμαντα, μία· πρὸς Περδίκκαν, πρὸς τοὺς Δίωνος οἰκείους δύο. Καὶ οὗτος μὲν οὕτω διαιρεῖ, καὶ τινές.

XXXVII. Ἐνιοὶ δὲ, ἃν ἔστι καὶ Ἀριστοφάνης ὁ ῥαμματικός, εἰς τριλογίας ἔλκουσι τοὺς διαλόγους. αἱ πρώτην μὲν τιθάσιν, ἧς ἡγεῖται Πολιτεία, Τί-

μαιος, Κριτίας· δευτέραν, Σοφιστής, Πολιτικός, Κρα-
 τύλος· 62. τρίτην, Νόμοι, Μίνως, Ἐπινομίς· τε-
 τάρτην, Θεαιτήτος, Εὐθύφρων, Ἀπολογία· πέμπτην,
 Κρίτων, Φαίδων, Ἐπιστολαί. Τὰ δ' ἄλλα καθ' ἓν,
 καὶ ἀτάκτως. Ἄρχονται δέ, οἱ μὲν, ὡς προεῖρηται,
 ἀπὸ τῆς Πολιτείας· οἱ δ', ἀπὸ Ἀλκιβιάδου μείζο-
 νος· οἱ δ', ἀπὸ Θεάγους· ἔτιοι δέ, Εὐθύφρονος·
 ἄλλοι, Κλειτοφῶντος· τινὲς, Τιμαίου· οἱ δ', ἀπὸ
 Φαίδρου· ἔτεροι, Θεαιτήτου. Πολλοὶ δὲ Ἀπολογίαν
 τὴν ἀρχὴν ποιοῦνται. Ναθεύονται δὲ τῶν διαλόγων
 ὁμολογουμένως Μίδων ἢ Ἰπποστρόφος, Ἐρυξίας ἢ
 Ἐρασίστρατος, Ἀλκυῶν, Ἀκέφαλος ἢ Σίσυφος, Ἀξίο-
 χος, Φαίλακος, Δημοδόκος, Χελιδῶν, Ἐβδόμη, Ἐπι-
 μενίδης. Ὡς ἢ Ἀλκυῶν, Λέοντός τινος εἶναι δοκεῖ,
 καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἀπομνημο-
 νευμάτων.

XXXVIII. 63. Ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις,
 πρὸς τὸ μὴ εὐσύνοπτον εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγ-
 ματείαν. Ἰδαίτατα μὲν σοφίαν ἡγεῖται εἶναι τὴν τῶν
 νοητῶν καὶ ὄντως ὄντων ἐπιστήμην, ἣν φησι περὶ
 θεῶν καὶ ψυχῆν σώματος κεχωρισμένην. Ἰδίᾳ δὲ
 σοφίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ, ὄρεξιν οὖσαν τῆς
 θείας σοφίας. Κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία
 καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία· οἷον ὅταν σοφὸν λέγῃ τὸν δη-
 μιουργόν. Χρῆται δὲ καὶ ἐπὶ διαφερόντων σημαινο-
 μένων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. Ὁ γοῦν φαῦλος λέγε-
 ται παρ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὡς καὶ παρὰ Εὐ-
 ριπίδῃ ἐν Λυκιμνίῳ φέρεται ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους οὕ-
 τωσι,

Φαῦλον, ἄκομπον, τὰ μέγιστ' ἀγαθόν,

*Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον
Σοφίαν, λέαχης ἀτρίβωνα.*

64. Χρηται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ καλοῦ· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ. Πολλάκις δὲ καὶ διαφέρουσιν ὀνόμασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαυνομένου χρηται. Τὴν οὖν ἰδίαν, καὶ εἶδος ὀνομάζει, καὶ γένος, καὶ παράδειγμα, καὶ ἀρχὴν, καὶ αἷτιον. Χρηται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίαις φωναῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. Τὸ γοῦν αἰσθητὸν, καὶ ὄν καλεῖ καὶ μὴ ὄν· ὄν μὲν, διὰ τὸ γένεσιν αὐτοῦ εἶναι· μὴ ὄν δὲ, διὰ τὴν συνεχῆ μεταβολήν. Καὶ τὴν ἰδίαν, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον. Καὶ ταυτὸ, καὶ ἓν, καὶ πολλά. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πλειόνων εἴθισται ποιεῖν· ἔστι δὲ ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων αὐτοῦ τριπλῆ. 65. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐκ-διδάξει χρη, ὅ τι ἐστὶν ἕκαστον τῶν λεγομένων· ἔπειτα, τίνος ἕνεκα λέλεκται, πότερα κατὰ προηγούμενον, ἢ ἐν εἰκόνοσ μέρει, καὶ εἰς δογμάτων κατασκευὴν, ἢ εἰς ἔλεγχον τοῦ προσδιαλεγόμενου· τὸ δὲ τρίτον, εἰ ὀρθῶσ λέλεκται.

XXXIX. Ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖα τινὰ τοῖσ βιβλίοισ αὐτοῦ παρατίθενται, φέρε καὶ περὶ τούτων τι εἴπω-μεν. X λαμβάγεται πρὸσ τὰς λέξεισ καὶ τὰ σχήματα, καὶ ὄλωσ τὴν Πλατωνικὴν συνήθειαν. Διπλῆ = πρὸσ τὸ δόγματα, καὶ τὰ ἀρέσκοντα Πλάτωνι· 66. ·X· περιστιγμένον, πρὸσ τὰς ἐκλογὰσ καὶ καλλιγραφίασ· διπλῆ περιστιγμένη, πρὸσ τὰς ἐνίων διορθώσεισ· ὄβελὸσ περιστιγμένος, πρὸσ τὰς εἰκαλοσ ἀθετήσεισ· ἀντίσιγμα περιστιγμένον, πρὸσ τὰσ δι-τὰσ χρήσεισ καὶ μεταθέσεισ τῶν γραφῶν. Κεραῦνι-ον, πρὸσ τὴν ἀγωγήν τῆσ φιλοσοφίασ. Ἄστερισκοσ,

πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων · ὀβελὸς, πρὸς τὴν ἀθέρησιν. Τὰ μὲν σημεῖα ταῦτα · καὶ τὰ βιβλία τοσαῦτα · ἅπερ (Ἀντίγονός φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος) νεωστὶ ἐκδοθέντα εἴ τις ἤθελε διαγνῶναι, μισθὸν ἐτίθει τοῖς κεκημημένοις.

XL. 67. Τὰ δὲ ἀρέσκοντα αὐτῷ ταῦτα ἦν. Ἀθάνατον ἔλεγε τὴν ψυχὴν, καὶ πολλὰ μεταμφιενημένην σώματα, ἀρχὴν τε ἔχειν ἀριθμητικὴν · τὸ δὲ σῶμα γεωμετρικὴν. Ὡρίζετο δ' αὐτὴν ἰδέαν τοῦ πάντη διεστῶτος πνεύματος. Αὐτοκίνητον δὲ εἶναι καὶ τριμερῆ. Τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογιστικὸν μέρος, περὶ τῆ κεφαλῆ καθιδρῦσθαι · τὸ δὲ θυμοειδές, περὶ τῆ καρδίας · τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἥπαρ συνίστασθαι. **68.** Περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διαπαντὸς κύκλω τὸ σῶμα, καὶ συνεστάναι ἐκ τῶν στοιχείων, διαιρεθεῖσάν τε κατὰ ἀρμονικὰ διαστήματα, δύο κύκλους ποιεῖν συνημμένους · ὧν τὸν ἐντὸς κύκλον, ἑξαχῆ τμηθέντα, τοὺς ἅπαντας ἑπτὰ κύκλους ποιεῖν. Καὶ τοῦτον μὲν κατὰ διάμετρον κείσθαι ἐπ' ἀριστερὰ ἔσωθεν · τὸν δὲ, κατὰ πλευρᾶν, ἐπὶ τὰ δεξιὰ · διὸ καὶ κρατεῖν αὐτὸν ἕνα ὄντα. Τὸν γὰρ ἕτερον ἔσωθεν διηρῆσθαι. Καὶ τὸν μὲν, εἶναι ταύτου · τοὺς δὲ, θατέρου. Λέγων τὸν μὲν, τῆς ψυχῆς κίνησιν εἶναι · τὴν δὲ, τοῦ ὄλου καὶ τὰς τῶν πλανωμένων φοράς. **69.** Οὕτω δ' ἐχούσης τῆς ἐκ μέσου τομῆς αὐτῆ προσαρμοζομένης πρὸς τὰ ἔσχατα, γινώσκειν τὸ τε ὄντα, καὶ ἐναρμόζειν διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὰ στοιχεῖα κατὰ ἀρμονίαν. Καὶ γίνεσθαι δόξαν μὲν, κατὰ τὸν θατέρου κύκλον ὀρθομένου · ἐπιστήμην δὲ, κατὰ τὸν ταύτου.

XLI. Δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχὰς, Θεὸν καὶ ὕλην, ὃν καὶ νοῦν προσαγορεύει καὶ αἴτιον. Εἶναι δὲ τὴν ὕλην ἀσχημάτιστον καὶ ἄπειρον, ἐξ ἧς γίνεσθαι τὰ συγκρίματα. Ἀτάκτως δὲ ποτε αὐτὴν κινουμένην, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φησιν εἰς ἓνα συναχθῆναι τύπον, τάξιν ἀταξίας κρείττονα ἡγησαμένου. 70. Τραπέσθαι δὲ τὴν οὐσίαν ταύτην εἰς τέτταρα στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν· ἐξ ὧν αὐτὸν τε τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, γεννᾶσθαι. Μόνην δὲ τὴν γῆν ἀμετάβολον εἶναι φησί· κομίζων αἰτίαν τὴν τῶν σχημάτων διαφορὰν ἐξ ὧν σύγκειται. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμογενῆ φησιν εἶναι τὰ σχήματα. Ἄπαντα γὰρ ἐξ ἑνὸς συγκεῖσθαι τοῦ προμήκους τριγώνου, τῆς δὲ γῆς ἴδιον εἶναι τὸ σχῆμα· πυρὸς μὲν γὰρ εἶναι στοιχειὸν πυραμίδα, ἀέρος τὸ ὀκτάεδρον, ὕδατος τὸ εἰκοσάεδρον, γῆς δὲ κύβον. Ὅθεν μήτε γῆν εἰς ταῦτα μεταβάλλειν, μήτε ταῦτα εἰς γῆν. 71. Οὐ διακεκρίσθαι δ' εἰς τοὺς οἰκείους τόπους ἕκαστον, ὅτι ἡ περιφορὰ σφίγγουσα, καὶ πρὸς τὸ μέσον συνάγουσα, συγκρίνει τὰ μικρὰ· τὰ δὲ διακρίνει, τὰ μεγάλα. Διόπερ τὰ εἶδη μεταβάλλοντα, καὶ τοὺς τόπους μεταβάλλειν. Κόσμον τε εἶναι ἓνα γεννητὸν, ἐπειδὴ καὶ αἰσθητὸς ἐστὶν ὑπὸ Θεοῦ κατεσκευασμένος. Ἐμφυχόν τε εἶναι, διὰ τὸ κρείττον εἶναι τοῦ ἀψύχου τὸ ἔμψυχον. Τοῦτό τε ὑποκεῖσθαι δημιουργήμα τοῦ βελτίστου αἰτίου. Ἐνα τε αὐτὸν καὶ οὐκ ἄπειρον κατεσκευάσθαι, ὅτι καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἐν ἧν, ἀφ' οὗ αὐτὸν ἐδημιούργησε. 72. Σφαιροειδῆ δὲ, διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα. Ἐκεῖνον μὲν γὰρ περιέχειν τὰ ἄλλα ζῶα· τοῦτον δὲ, τὰ σχήματα

πάντων. Δεῖον δὲ, καὶ οὐδὲν ὄργανον ἔχοντα κύκλω, διὰ τὸ μηδεμίαν εἶναι χρῆσιν αὐτῶν. Ἄλλὰ μὴν καὶ ἄφθαρτον διαμένειν τὸν κόσμον, διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεόν. Καὶ τῆς μὲν ὅλης γενέσεως αἰτίον εἶναι τὸν θεόν, ὅτι πέφυκεν ἀγαθοποιὸν εἶναι τὸ ἀγαθόν. Τοῦ δὲ οὐρανοῦ τῆς γενέσεως τὸ ἄριστον αἴτιον. Τοῦ γὰρ καλλίστου τῶν γεννητῶν, τὸ ἄριστον εἶναι τῶν νοητῶν αἴτιον. Ὡστε ἐπεὶ τοιοῦτος ὁ θεός, ὁμοίως δὲ τῷ ἀρίστῳ ὁ οὐρανός, κάλλιστός γε ἔστω, οὐθενὶ ἂν ὁμοίως εἴη τῶν γεννητῶν, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. 73. Συνεστάναι δὲ τὸν κόσμον ἐκ πυρός, ὕδατος, ἀέρος, γῆς· ἐκ πυρός μὲν, ὅπως ὁρατός ἦ· ἐκ γῆς δὲ, ὅπως στερεός· ἐξ ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος, ὅπως ἀνάλογος· (αἱ γὰρ τῶν στερεῶν δυνάμεις δύο μεσότησιν ἀναλογοῦσιν, ὡς ἐν γενέσθαι εὐὸ πᾶν) ἐξ ἀπάντων δὲ, ἵνα τέλειος καὶ ἀφθαρτός ἦ. Χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ αἰδίου. Κἀκεῖνον μὲν αἰεὶ μένειν, τὴν δὲ τοῦ οὐρανοῦ φορὰν χρόνον εἶναι. Καὶ γὰρ νύκτα, καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, χρόνου μέρη εἶναι. Διόπερ ἄνευ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως οὐκ εἶναι χρόνον· ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτὸν καὶ χρόνον εἶναι. 74. Πρὸς δὲ χρόνου γένεσιν ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ τὰ πλανώμενα, γενέσθαι· ὅπως δὲ διάδηλος τῶν ὥρων ἢ ἀριθμὸς, καὶ μετὰσχῃ τὰ ζῶα ἀριθμοῦ, τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἀνάψαι τὸν θεόν. Εἶναι δὲ ὑπὲρ μὲν τὸν τῆς γῆς κύκλον σελήνην, ἐν δὲ τῷ ἐχομένῳ ἥλιον, ἐν δὲ τοῖς ἐπάνω τοὺς πλανήτας. Ἐμψυχον δὲ πάντως, διὰ τὸ ἐμψύχῳ φορᾷ δεδεῖσθαι. Ἴνα δὲ ὁ κόσμος τελειωθῇ, γενόμενος ὁμοίως τῷ νοητῷ ζῳῷ, τὴν τῶν ἄλλων ζῳῶν γενέσθαι φύσιν. Ἐπεὶ

οὖν ἐκείνος εἶχε, καὶ τὸν οὐρανὸν δεῖν ἔχειν. Θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πυρίνους· εἶναι δὲ τρία γένη τᾶλλα, πτηνόν, ἔνυδρον, πεζόν. 75. Γῆν δὲ πρῆσβυτάτην μὲν εἶναι τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν. Γενέσθαι δὲ δημοιούργημα, ὡς νύκτα καὶ ἡμέραν ποιεῖν. Οὕσαν δὲ ἐπὶ τοῦ μέσου, κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον. Ἐπεὶ δ' αἰτίαι εἰσὶ δύο, τὰ μὲν διαμονὴν εἶναι, τὰ δ' ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας, φησὶ, λεκτίον. Ταῦτα δ' ἐστίν, ἀήρ, πῦρ, γῆ, ὕδωρ. Καὶ οὐκ ὄντα μὲν στοιχεῖα κατ' ἀκρίβειαν, ἀλλὰ δεκτικά. Ταῦτα δ' ἐκ τῶν τριγώνων εἶναι συντιθεμένων, καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. Στοιχεῖα δ' αὐτῶν εἶναι τό τε πρόμηκες τρίγωνον καὶ τὸ ἰσοσκελές. 76. Ἀρχὰς μὲν οὖν εἶναι καὶ αἰτία τὰ λεχθέντα δύο, ὧν παράδειγμα τὸν θεὸν καὶ τὴν ὕλην. Ὅπερ ἀνάγκη ἄμορφον εἶναι, ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δεκτικῶν. Αἴτιον δὲ τούτων ἐξ ἀνάγκης εἶναι. Δεχόμενον γὰρ πῶς τὰς ἰδέας γεννᾷν τὰς οὐσίας, καὶ δι' ἀνομοιότητα δυνάμεως κινεῖσθαι, καὶ κινούμενον τὰ κινούμενα ἐξ αὐτῆς ἀντικινεῖν. Ταῦτα δὲ πρὶν μὲν, ἀλόγως κινεῖσθαι καὶ ἀτάκτως· ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο συνιστάναι τὸν κόσμον, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων ὑπὸ τοῦ θεοῦ συμμέτρως καὶ τεταγμένως γενέσθαι. 77. Τὰς μὲν γὰρ αἰτίας καὶ πρὸ τῆς οὐρανοποιΐας δύο εἶναι· καὶ τρίτην γένεσιν· ἀλλ' οὐ σαφεῖς, ἔχνη δὲ μόνον, καὶ ἀτάκτους. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κόσμος ἐγένετο, λαβεῖν καὶ ταύτας τάξιν. Ἐξ ἀπάντων δὲ τῶν ὑπαρχόντων σωμάτων γενέσθαι τὸν οὐρανόν. Δοκεῖ δ' αὐτῷ τὸν θεόν, ὡς καὶ τὴν ψυχὴν, ἀσώματον εἶναι. Οὕτω γὰρ μάλιστα φθορᾶς καὶ πάθους ἀνεπίδεκτον ὑπάρχειν. Τὰς δὲ ἰδέας ὑφίσταται, καθὰ καὶ προεῖρηται, αἰτίας

τινάς καὶ ἀρχὰς τοῦ τοιαῦτ' εἶναι τὰ φύσει συνεστῶ-
τα, οἷά περ ἔστιν αὐτὰ.

XLII. 78. Περὶ δὲ ἀγαθῶν ἢ κακῶν τοιαῦτα ἔλεγε. Τέλος μὲν εἶναι τὴν ἕξομοίωσιν τῷ θεῷ. Τὴν δ' ἀρετὴν, αὐτάρκη μὲν εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν, ὀργάνων δὲ προσδεῖσθαι τῶν περὶ σῶμα πλεονεκτημάτων, ἰσχύος, ὑγείας, εὐαισθησίας, τῶν ὁμοίων· καὶ τῶν ἐκτός, οἷον πλούτου καὶ εὐγενείας καὶ δόξης. Οὐδὲν δὲ ἥττον εὐδαιμόνα ἕσεσθαι τὸν σοφὸν, κἄν ταῦτα μὴ παρῆ. Πολιτεύσεσθαι αὖ, καὶ γαμήσειν, καὶ τοὺς κειμένους νόμους οὐ παραβήσεσθαι. Ἐκ δὲ τῶν ἐνδεχομένων καὶ νομοθετήσειν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἐὰν μὴ τέλεον εὐπαραίτητα ὄρᾳ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δήμου. 79. Οἶεται δὲ καὶ θεοὺς ἐφορᾶν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ δαίμονας εἶναι. Ἐννοιάν τε καλοῦ πρῶτος ἀπεφήνατο τὴν ἐχομένην τοῦ ἐπαινετοῦ, καὶ λογικοῦ, καὶ χρησίμου, καὶ πρέποντος, καὶ ἀρμότιοντος. Ἄπερ πάντα ἔχεσθαι τοῦ ἀκολούθου τῇ φύσει, καὶ ὁμολογουμένου.

XLIII. Διελέχθη δὲ καὶ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· ὥστε καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι καὶ ἐρωτᾶν, πρῶτον αὐτὸν διασυστῆσαι κατακόρως χρησάμενον.

XLV. Ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ τὴν δικαιοσύνην θεοῦ νόμον ὑπελάμβανεν, ὡς ἰσχυροτέραν προτρέψαι τὰ δίκαια πράττειν, ἵνα μὴ καὶ μετὰ θάνατον δίκας ὑπόσχοιεν οἱ κακοῦργοι. 80. Ὅθεν καὶ μυθικώτερος ἐνίοις ὑπελήφθη, τοῖς συγγράμμασιν ἐγκαταμίξας τὰς τοιαύτας διηγήσεις, ὅπως διὰ τοῦ ἀδήλου τρόπου τοῦ ἔχειν τὰ μετὰ τὸν θάνατον, οὕτως ἀπέχωνται

τῶν ἀδικημάτων. Καὶ ταῦτα μὲν ἦν αὐτῷ τὰ ἀρέσκορτα.

XLV. Διήρει δὲ, φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ τὰ πράγματα τοῦτον τὸν τρόπον. Τῶν ἀγαθῶν ἐστὶ τὰ μὲν ἐν ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν σώματι, τὰ δὲ ἐκτός. Οἶον, ἡ μὲν δικαιοσύνη, καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ σωφροσύνη, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ψυχῇ· τὸ δὲ κάλλος, καὶ ἡ εὐεξία, καὶ ἡ ὑγεία, καὶ ἡ ἰσχύς, ἐν σώματι· οἱ δὲ φίλοι, καὶ ἡ τῆς πατρίδος εὐδαιμονία, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐν τοῖς ἐκτός. 81. Τῶν ἀγαθῶν ἄρα τρία εἶδη ἐστὶ· τὰ μὲν ἐν ψυχῇ, τὰ δ' ἐν σώματι, τὰ δ' ἐκτός.

XLVI. Τῆς φιλίας τρία εἶδη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ φυσική· ἡ δὲ ἐταιρική· ἡ δὲ, ξενική. Φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέγομεν, ἣν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ ἔκγονα ἔχουσι, καὶ οἱ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ κεκλήρωται καὶ ἄλλα ζῶα. Ἐταιρικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν ἀπὸ συνηθείας γινομένην, καὶ μηδὲν προσήκουσαν γένει, ἀλλ' οἶον ἡ Πυλάδου πρὸς Ὀρέστην. Ἡ δὲ ξενική φιλία, ἡ ἀπὸ συστάσεως καὶ διὰ γραμμάτων γινομένη πρὸς τοὺς ξένους. Τῆς ἄρα φιλίας, ἡ μὲν ἐστὶ φυσική, ἡ δὲ ἐταιρική, ἡ δὲ ξενική. Προσιθείας δὲ τινες τετάρτην, ἐρωτικὴν.

XLVII. 82. Τῆς πολιτείας ἐστὶν εἶδη πέντε. Το μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ δημοκρατικόν· ἄλλο δὲ, ἀριστοκρατικόν· τρίτον δὲ, ὀλιγαρχικόν· τέταρτον, βασιλικόν· πέμπτον, τυραννικόν. Δημοκρατικὸν μὲν οὖν ἐστὶν ἐν αἷς πόλεσι κρατεῖ τὸ πλῆθος, καὶ τὰς ἀρχαῖς καὶ τοὺς νόμους δι' ἑαυτοῦ αἰρεῖται. Ἀριστοκρατία δὲ ἐστὶν ἐν ἧ μήθ' οἱ πλούσιοι, μήθ' οἱ

πένητες, μήθ' οἱ ἔνδοξοι ἄρχουσιν, ἀλλ' οἱ ἄριστοι τῆς πόλεως προστατοῦσιν. Ὀλιγαρχία δ' ἐστίν, ὅταν ἀπὸ τιμημάτων αἱ ἀρχαὶ αἰρῶνται. Ἐλάττους γὰρ εἰσιν οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων. Τῆς δὲ βασιλείας, ἣ μὲν κατὰ νόμον, ἣ δὲ κατὰ γένος ἐστίν. Ἡ μὲν οὖν ἐν Καρχηδόνι, κατὰ νόμον· πολιτικὴ γάρ ἐστιν. 83. Ἡ δὲ ἐν Λακεδαιμόνι καὶ Μακεδονίᾳ, κατὰ γένος. Ἀπὸ γὰρ τινος γένους ποιοῦνται τὴν βασιλείαν. Τυραννὶς δὲ ἐστίν ἐν ἣ παρακρουσθέντες ἢ βιασθέντες ὑπὸ τινος ἄρχονται. Τῆς ἄρα πολιτείας ἣ μὲν ἐστὶ δημοκρατία, ἣ δὲ ἀριστοκρατία, ἣ δὲ ὀλιγαρχία, ἣ δὲ βασιλεία, ἣ δὲ τυραννὶς.

XLVIII. Τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐστὶν εἶδη τρία Ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ περὶ Θεοῦ· ἣ δὲ, περὶ ἀνθρώπων· ἣ δὲ, περὶ τοὺς ἀποικομένους. Οἱ μὲν γὰρ θύοντες κατὰ νόμους, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπιμελούμενοι, δῆλον ὅτι περὶ Θεοῦ εὐσεβοῦσιν· οἱ δὲ δάνεια ἀποδιδόντες καὶ παρακαταθήκας, δικαιοπραγοῦσι περὶ ἀνθρώπους· οἱ δὲ τῶν μνημείων ἐπιμελούμενοι, δῆλον ὅτι περὶ τοὺς ἀποικομένους. Τῆς ἄρα δικαιοσύνης, ἣ μὲν πρὸς Θεοῦ ἐστίν, ἣ δὲ πρὸς ἀνθρώπους, ἣ δὲ περὶ τοὺς ἀποικομένους.

XLIX. 84. Τῆς ἐπιστήμης εἶδη ἐστὶ τρία· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ πρακτικόν· τὸ δὲ, ποιητικόν· τὸ δὲ, θεωρητικόν. Ἡ μὲν γὰρ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ, ποιητικαὶ εἰσιν. Ἔστι γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργον πεποιημένον· πολιτικὴ δὲ καὶ ἀυλητικὴ, καὶ καθαριστικὴ, καὶ αἱ τοιαῦται, πρακτικαί· οὐ γὰρ ἐστὶν οὐδὲν ἰδεῖν θεατὸν αὐτῶν πεποιημένον, ἀλλὰ πράττουσιν τι. Ὁ μὲν γὰρ ἀυλεῖ καὶ καθαρίζει, ὁ δὲ πολιτεύεται· ἣ δὲ

γεωμετρική, καὶ ἁρμονική, καὶ ἀστρολογική, θεωρητικά. Οὐτε γὰρ πράττουσιν, οὐτε ποιοῦσιν οὐθέν· ἀλλ' ὁ μὲν γεωμέτρης θεωρεῖ, πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί· ὁ δ' ἁρμονικός, τοὺς φθόγγους· ὁ δ' ἀστρολογικός, τὰ ἄστρα καὶ τὸν κόσμον. Τῶν ἄρα ἐπιστημῶν αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαὶ, αἱ δὲ πρακτικαὶ, αἱ δὲ ποιητικαί.

L. 85. Τῆς ἰατρικῆς ἐστὶν εἶδη πέντε· ἡ μὲν, φαρμακευτική· ἡ δὲ, χειρουργική· ἡ δὲ, διαιτητική· ἡ δὲ, νοσογνωμονική· ἡ δὲ, βοηθητική. Ἡ μὲν φαρμακευτική, διὰ φαρμάκων ἰᾶται τὰς ἀρρώστιας· ἡ δὲ χειρουργική, διὰ τοῦ τέμνειν καὶ καλεῖν ὑγιάζει· ἡ δὲ διαιτητική, διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀρρώστιας· ἡ δὲ νοσογνωμονική, διὰ τοῦ γινῶναι τὸ ἀρρώστημα· ἡ δὲ βοηθητική, διὰ τοῦ βοηθῆσαι, εἰς τὸ παραχρῆμα ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνος. Τῆς ἄρα ἰατρικῆς ἡ μὲν ἐστὶ φαρμακευτική, ἡ δὲ χειρουργική, ἡ δὲ διαιτητική, ἡ δὲ βοηθητική, ἡ δὲ νοσογνωμονική.

LI. 86. Νόμου διαιρέσεις δύο· ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ, γεγραμμένος· ὁ δὲ, ἄγραφος. Ὡς μὲν ἐν ταῖς πόλεσι πολιτευόμεθα, γεγραμμένος ἐστίν· ὁ δὲ κατὰ ἔθνη γενόμενος, οὗτος ἄγραφος καλεῖται· οἷον, τὸ μὴ γυμνὸν πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν, μηδὲ γυναικεῖον ἱμάτιον περιβάλλεσθαι. Ταῦτα γὰρ οὐθεὶς νόμος κωλύει, ἀλλ' ὅμως οὐ πράττομεν, διὰ τὸ ἀγράφῳ νόμῳ κωλύεσθαι. Τοῦ ἄρα νόμου ἐστὶν ὁ μὲν, γεγραμμένος· ὁ δὲ, ἄγραφος.

LII. Ὁ λόγος διαρεῖται εἰς πέντε· ὧν εἷς μὲν ἐστὶν ὃν οἱ πολιτευόμενοι λέγουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὃς

καλεῖται πολιτικός. 87. Ἐτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ῥήτορες γράφουσιν, εἰς ἐπίδειξιν τε προφέρουσιν, εἰς ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ κατηγορίας. Τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος, ἐστὶ ῥητορικόν. Τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ἰδιῶται διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους· οὗτος δὴ ὁ τρόπος προσαγορεύεται ἰδιωτικός. Ἐτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ κατὰ βραχὺ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς ἐρωτῶσιν διαλέγονται· οὗτος δὲ καλεῖται ὁ λόγος διαλεκτικός. Πέμπτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ τεχνῖται περὶ τῆς ἑαυτῶν διαλέγονται τέχνης· ὅς δὴ καλεῖται τεχνικός. Τοῦ λόγου ἄρα, τὸ μὲν ἐστὶ πολιτικόν, τὸ δὲ ῥητορικόν, τὸ δὲ ἰδιωτικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ δὲ τεχνικόν.

LIII. 88. Ἡ μουσικὴ εἰς τρία διαιρεῖται. Ἔστι γὰρ ἡ μὲν, διὰ τοῦ στόματος μόνον, οἷον ἡ ᾠδὴ· δεύτερον δὲ, διὰ τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν, οἷον ἡ κιθαρῳδία· τρίτον ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνων, οἷον κιθαριστική. Τῆς ἄρα μουσικῆς ἐστὶ τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ στόματος μόνον· τὸ δ', ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν· τὸ δ', ἀπὸ τῶν χειρῶν.

LIV. Διαιρεῖται δὲ ἡ εὐγένεια εἰς εἶδη τέτταρα· ἓν μὲν, ἐὰν ᾧσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, τοὺς ἐκ τούτων γεγεννημένους, εὐγενεῖς φασιν εἶναι· ἄλλο δὲ, ἐὰν ᾧσιν οἱ πρόγονοι δεδυναστευκότες καὶ ἄρχοντες γεγεννημένοι, τοὺς ἐκ τούτων εὐγενεῖς φασιν εἶναι. Ἄλλο δὲ, ἐὰν ᾧσιν οἱ πρόγονοι ὀνομαστοὶ, οἷον ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ στεφανιτῶν ἀγῶνων· καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγεννημένους, εὐγενεῖς προσαγορεύομεν. 89. Ἄλλο εἶδος, ἐὰν αὐτός τις ἢ γεννάδας τὴν ψυχὴν καὶ μεγαλόψυχος, καὶ τοῦτον εὐγενῆ φασι.

καὶ τῆς γε εὐγενείας αὕτη κρατίστη. Τῆς ἄρα εὐγενείας τὸ μὲν, ἀπὸ προγόνων ἐπιεικῶν, τὸ δὲ δυναστών, τὸ δὲ ἐνδόξων, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ καλοκαγαθίας.

LV. Τὸ κάλλος διαιρεῖται εἰς τρία. Ἐν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπαινετὸν, οἷον ἢ διὰ τῆς ὄψεως εὐμορφία· ἄλλο δὲ χρηστικόν, οἷον ὄργανον καὶ οἰκία, καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς χρῆσιν εἰσὶ καλά. Τὰ δὲ πρὸς νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς ὠφελειάν ἐστι καλά. Τοῦ ἄρα κάλλους τὸ μὲν ἐστὶ πρὸς ἔπαινον, τὸ δὲ πρὸς χρῆσιν, τὸ δὲ πρὸς ὠφελειαν.

LVI. 90. Ἡ ψυχὴ διαιρεῖται εἰς τρία. Τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικόν· τὸ δὲ, θυμικόν. Τούτων δὲ τὸ μὲν λογικόν ἐστὶν αἷτιον τοῦ βουλευέσθαι, καὶ λογίζεσθαι, καὶ διανοεῖσθαι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων· τὸ δ' ἐπιθυμητικόν μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς αἷτιον τοῦ ἐπιθυμεῖν, φαγεῖν, καὶ τοῦ πλησιάζειν, καὶ τῶν τοιούτων. Τὸ δὲ θυμικόν μέρος αἷτιόν ἐστὶ τοῦ θαρσύνειν καὶ ἠδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι καὶ ὀργίζεσθαι. Τῆς ἄρα ψυχῆς ἐστὶ τὸ μὲν λογιστικόν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, τὸ δὲ θυμικόν.

LVII. Τῆς τελείας ἀρετῆς εἶδη τέτταρα· ἔν μὲν, φρόνησις· ἄλλο, δικαιοσύνη· τρίτον, ἀνδρεία· τέταρτον, σωφροσύνη. 91. Τούτων ἢ μὲν φρόνησις, αἷτια τοῦ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγματα· ἢ δὲ δικαιοσύνη, τοῦ ἐν ταῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς συναλλάγμασι δικαιοπραγεῖν· ἢ δὲ ἀνδρεία, τοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ φοβεροῖς μὴ ἐξίστασθαι ποιεῖν, ἀλλὰ μένειν· ἢ δὲ σωφροσύνη, τοῦ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὑπὸ μη-

δεμιᾶς ἡδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ κοσμίως ζῆν. Τῆς ἀρετῆς ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ φρόνησις, ἄλλο δικαιοσύνη, τρίτον ἀνδρεία, τέταρτον σωφροσύνη.

LVIII. Ἡ ἀρχὴ διαιρεῖται εἰς μέρη πέντε· ἐν μὲν, εἰς τὸ κατὰ νόμον· ἐν δὲ, εἰς τὸ κατὰ φύσιν· ἐν δὲ, εἰς τὸ κατὰ ἔθος· τέταρτον, εἰς τὸ κατὰ γένος· πέμπτον δὲ, κατὰ βίαν. 92. Οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ ἀίρεθῶσι, κατὰ νόμον ἄρχουσι· οἱ δὲ κατὰ φύσιν, οἱ ἄρρένες, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ ἄρρένα τῶν θηλειῶν πανταχοῦ ἄρχει. Ἡ δὲ τοῦ κατὰ ἔθος ἀρχὴ τοιαύτη ἐστίν, οἷαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παιδῶν ἄρχουσι, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτῶντων. Κατὰ γένος δὲ ἀρχὴ τοιαύτη τις λέγεται, οἷαν οἱ Λακεδαιμόνιοι βασιλεῖς ἄρχουσι· ἀπὸ γὰρ γένους τινὸς ἡ βασιλεία. Καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄρχουσι· καὶ γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ γένους ἡ βασιλεία καθίσταται. Εἰ δὲ βιασάμενοι ἢ παρακρουσάμενοι ἄρχουσι ἀκόντων τῶν πολιτῶν, ἡ τοιαύτη ἀρχὴ κατὰ βίαν λέγεται εἶναι. Τῆς ἀρχῆς ἄρα ἐστὶ τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ ἔθος, τὸ δὲ κατὰ γένος, τὸ δὲ κατὰ βίαν.

LIX. 93. Τῆς φηγορείας εἶδη ἐστὶν ἕξ. Ὅταν μὲν γὰρ κελεύωσι πολεμεῖν ἢ συμμαχεῖν πρὸς τινα, καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος προτροπή. Ὅταν δὲ ἀξιῶσι μὴ πολεμεῖν μηδὲ συμμαχεῖν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐστὶν ἀποτροπή. Τρίτον εἶδος τῆς φηγορείας, ὅταν τις φάσκη ἁδικεῖσθαι ὑπό τινος, καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον ἀποφαίνῃ· τὸ δὲ τοιοῦτον ἐ-

δος κατηγορία ὀνομάζεται. Τέταρτον εἶδος τῆς ῥητορείας ἀπολογία καλεῖται, ὅταν ἀποφαινῆ αὐτὸν μηθὲν ἀδικοῦντα, μήτε ἄλλο ἄτοπον μηθὲν πράττοντα· τὸ δὴ τοιοῦτον ἀπολογίαν καλοῦσι. 94. Πέμπτον εἶδος ῥητορείας, ὅταν τις εὖ λέγῃ καὶ ἀποφαίνῃ καλὸν κἀγαθόν· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται, ἐγκώμιον. Ἑκτον εἶδος, ὅταν τις ἀποφαίνῃ φαῦλον· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ψόγος. Τῆς ἄρα ῥητορείας τὸ μὲν ἐστὶν ἐγκώμιον, τὸ δὲ ψόγος, τὸ δὲ προτροπή, τὸ δὲ ἀποτροπή, τὸ δὲ κατηγορία, τὸ δὲ ἀπολογία. Τὸ ὀρθῶς λέγειν διαιρεῖται εἰς τέτταρα· ἓν μὲν, ἃ δεῖ λέγειν· ἓν δὲ, ὅσα δεῖ λέγειν· τρίτον, πρὸς οὓς δεῖ λέγειν· τέταρτον δὲ, πηνίκα λέγειν δεῖ. Ἄ μὲν οὖν δεῖ λέγειν, ἃ μέλλει συμφέρειν τῷ λέγοντι καὶ ἀκούοντι· τὸ δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μὴ πλείω μηδὲ ἐλάττω τῶν ἱκανῶν. 95. Τὸ δὲ πρὸς οὓς δεῖ λέγειν, ἂν τε πρὸς πρεσβυτέρους ἁμαρτάνοντας διαλέγηται, ἀρμόττοντας δεῖ τοὺς λόγους διαλέγεσθαι ὡς πρεσβυτέροις· ἂν τε πρὸς νεωτέρους, ἀρμόττοντας δεῖ λέγεσθαι ὡς νεωτέροις· πηνίκα δὲ λέγειν ἐστὶ, μήτε προτέρῳ μήτε ὑστέρω· εἰ δὲ μὴ, διαμαρτήσεσθαι καὶ κακῶς ἐρεῖν.

LX. Ἡ εὐεργεσία διαιρεῖται εἰς τέτταρα. Ἡ γὰρ χρήμασιν, ἢ σώμασιν, ἢ ταῖς ἐπιστήμαις, ἢ τοῖς λόγοις. Τοῖς μὲν οὖν χρήμασιν, ὅταν δεομένῳ παραβοηθήσῃ τις εἰς χρημάτων λόγον εὐπορηῆσαι· τοῖς δὲ σώμασιν εὖ ποιοῦσιν ἀλλήλους, ὅταν παραγενόμενοι τυπτομένοις παραβοηθῶσιν. 96. Οἱ δὲ παιδεύοντες καὶ ἰατρεύοντες, καὶ διδάσκοντες ἀγαθόν τι, οὕτοι ταῖς ἐπιστήμαις εὐεργετοῦσιν· ὅταν δ' εἰσέλθω-

σιν εἰς δικαστήριον ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου βοηθός, καὶ λόγον τινὰ ἐπιεικῆ εἶπη ὑπὲρ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ εὐεργετῆι. Τῆς ἄρα εὐεργεσίας ἡ μὲν ἐστὶ διὰ χρημάτων, ἡ δὲ διὰ σωμάτων, ἡ δὲ διὰ ἐπιστημῶν, τετάρτη διὰ λόγων.

LXI. Διαιρεῖται τὸ τέλος τῶν πραγμάτων εἰς τέσσαρα εἶδη· ἐν μὲν κατὰ νόμον τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψήφισμα γένηται, καὶ τοῦθ' ὁ νόμος τελέσῃ· κατὰ φύσιν δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ἐνιαυτός, καὶ αἱ ὥραι· κατὰ τέχνην δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, οἷον ἡ οἰκοδομική· οἰκίαν γάρ τις ἐπιτελεῖ· καὶ ἡ ναυπηγική· πλοῖα γάρ. 97. Κατὰ τύχην δὲ γίνεται τοῖς πράγμασι τέλος, ὅταν ἄλλως, καὶ μὴ ὡς ὑπολαμβάνει τις, ἀποβαινῇ. Τοῦ τέλους ἄρα τῶν πραγμάτων τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ τέχνην, τὸ δὲ κατὰ τύχην ἐστίν.

LXII. Ἡ δύναμις διαιρεῖται εἰς τέσσαρα εἶδη· ἐν μὲν, ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ λογιζέσθαι καὶ ὑπνοεῖν· ἕτερον δὲ, τῷ σώματι, οἷον πορεύεσθαι, καὶ διδόναι, καὶ λαμβάνειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Τρίτον, ὃ δυνάμεθα πλήθει στρατιωτῶν καὶ χρημάτων, εἶθ' ἐν καλεῖται πολλὴν δύναμιν ἔχων βασιλεύς. Τετάρτη δὲ διαίρεσις δυνάμεως, πάσχειν, καὶ εὖ ποιεῖν καὶ κακῶς· οἷον, ἀρρώστειν καὶ παιδεύεσθαι δυνάμεθα, καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. Τῆς ἄρα δυνάμεως, ἡ μὲν ἐστὶ ἐν διανοίᾳ, ἡ δ' ἐν τῷ σώματι, ἡ δ' ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ χρήμασιν, ἡ δ' ἐν τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν.

LXIII. 98. Τῆς φιλιανθρωπίας ἐστὶν εἶδη τρία·

ἐν μὲν διὰ τῆς προσηγορίας γινόμενον, οἷον ἐν οἷς τινὲς τὸν ἐντυχόντα πάντα προσαγορεύουσι, καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβάλλοντες χαιρετίζουσιν. Ἄλλο εἶδος, ὅταν τις βοηθητικὸς ἢ παντὶ τῷ ἀτυχοῦντι. Ἐτερον εἶδος ἐστὶ τῆς φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ τινὲς φιλοδειπνισταὶ εἰσιν. Τῆς ἄρα φιλανθρωπίας τὸ μὲν ἐστὶ διὰ τοῦ προσαγορεύειν, τὸ δὲ διὰ τοῦ εὐεργετεῖν, τὸ δὲ διὰ τοῦ ἐστιᾶν καὶ φιλοσυνουσιάζειν.

LXIV. Ἡ εὐδαιμονία διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη · ἢ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶν εὐβουλία · ἢ δὲ, εὐαισθησία, καὶ ὑγεία τοῦ σώματος · τρίτον, εὐτυχία ἐν ταῖς πράξεσι · τέταρτον, εὐδοξία παρὰ τοῖς ἀνθρώποις · πέμπτον, εὐπορία χρημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων. 99. Ἡ μὲν εὐβουλία γίνεται ἐκ παιδείας, καὶ ἐκ τοῦ πολλῶν ἔμπειρον γενέσθαι · ἢ δὲ εὐαισθησία, ἐκ τῶν τοῦ σώματος μελῶν · οἷον, ἐάν τις ὀφθαλμοῖς ὄρᾳ, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ, καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῷ στόματι αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι · τὸ δὲ τοιοῦτον εὐαισθησία. Ἡ δὲ εὐτυχία, ὅταν ἐφ' ἧ σκοπεῖ, πράξῃ κατ' ὄρθον ἢ δεῖ πράττειν τὸν σπουδαῖον. Εὐδοξία δ' ἐστὶν, ὅταν τις εὖ ἀκούῃ. Εὐπορία δ' ἐστὶν, ὅταν τις πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρήσεις οὕτως ἔχῃ ὥστε καὶ φίλους εὖ ποιῆσαι, καὶ φιλοτίμως καὶ εὐπόρως ἀπολειτρυγῆσαι. Ὡς δὲ ὑπάρχει πάντα ταῦτα, οὗτός ἐστιν εὐδαίμων τελείως. Τῆς ἄρα εὐδαιμονίας ἐστὶ τὸ μὲν εὐβουλία, τὸ δὲ εὐαισθησία, καὶ ὑγεία τοῦ σώματος, τὸ δὲ εὐτυχία, τὸ δὲ εὐδοξία, τὸ δὲ εὐπορία.

LXV. 100. Αἱ τέχναι εἰς τρία διαιροῦνται · ἢ μὲν πρώτη, ἢ δὲ δευτέρα, ἢ δὲ τρίτη. Πρώτη μὲν οὖν, ἢ μεταλλευτικὴ καὶ ὑλοτομικὴ. Παρασκευαστι-

καὶ γὰρ εἰσιν. Ἡ δὲ χαλκευτικὴ καὶ ἡ τεκτονικὴ, μετασκευαστικαὶ εἰσιν. Ἐκ μὲν γὰρ τοῦ σιδήρου ἡ χαλκευτικὴ ὄπλα ποιεῖ, ἡ δὲ τεκτονικὴ ἐκ τῶν ξύλων αὐλοὺς καὶ λύρας. Ἡ δὲ χρηστικὴ, οἷον ἵππικὴ, τοῖς χαλινοῖς χρῆται, ἡ πολεμικὴ τοῖς ὄπλοις, ἡ μουσικὴ τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ λύρᾳ. Τέχνης ἄρα τρία εἶδη ἐστί· τὸ μὲν τι πρῶτον, τὸ δὲ τι δεύτερον, τὸ δὲ τι τρίτον.

LXVI. 101. Τὸ ἀγαθὸν εἰς τέτταρα γένη διαιρεῖται· ὧν μὲν ἓν λέγομεν εἶναι τὸν τὴν ἀρετὴν ἔχοντα ἰδίᾳ ἀγαθόν· ἄλλο δὲ, αὐτὸ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην λέγομεν ἀγαθὸν εἶναι· τρίτον δὲ, οἷον σιτία καὶ γυμνάσια τὰ πρόσφορα καὶ φόρμακα· τέταρτον δὲ φαμέν εἶναι ἀγαθόν, οἷον αὐλητικὴν, καὶ ὑποκριτικὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀγαθοῦ ἄρα τέτταρα εἶδη ἐστί· τὸ μὲν, τὸ τὴν ἀρετὴν ἔχειν· ἕτερον δὲ, αὐτὴ ἡ ἀρετὴ· τρίτον δὲ, σιτία καὶ γυμνάσια τὰ ὠφέλιμα· τέταρτον δὲ, αὐλητικὴν, καὶ ὑποκριτικὴν, καὶ ποιητικὴν, ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι.

LXVII. 102. Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστί κακὰ, τὰ δὲ ἀγαθὰ, τὰ δὲ οὐδέτερα. Τούτων κακὰ μὲν λέγομεν ταῦτα, τὰ δυνάμενα βλάπτειν ἀεὶ, οἷον ἀκρασίαν καὶ ἀφροσύνην καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὰ δὲ τούτοις ἐναντία ἀγαθὰ ἐστί. Τὰ δὲ ἐνίοτε μὲν ὠφελεῖν, ἐνίοτε δὲ βλάπτειν, οἷον τὸ περιπατεῖν, καὶ τὸ καθῆσθαι, καὶ ἐσθίειν· ἢ ὅλως μήτε ὠφελῆσαι, μήτε βλάψαι δυνάμενα· ταῦτα γοῦν οὔτε ἀγαθὰ, οὔτε κακὰ ἐστί. Τῶν ἄρα ὄντων, τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ, τὰ δὲ οὐδέτερα τούτων.

LXVIII. 103. Εὐνομία διαιρεῖται εἰς τρία· ἐν μὲν, εἰάν ὧσιν οἱ νόμοι σπουδαῖοι, εὐνομίαν φαμέν

εἶναι· ἕτερον δὲ, ἐὰν τοῖς κειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οὐ πολῖται, καὶ τοῦτο φαμέν εὐνομίαν εἶναι· τρίτον δὲ, ἐὰν, μὴ ὄντων τῶν νόμων, κατὰ ἔθνη καὶ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ τοῦτο εὐνομίαν προσαγορεύομεν. Τῆς εὐνομίας ἄρα ἐν μὲν ἐστὶ νόμους σπουδαίους εἶναι· ἄλλο δὲ, ἐὰν τοῖς οὖσι νόμοις ἐμμένωσι· τρίτον δὲ, ἐὰν ἔθνη καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστοῖς πολιτεύωνται. Διαιρεῖται ἡ ἀνομία εἰς τρία· ὧν ἐν μὲν ἐστὶν, ἐὰν ὧσιν οἱ νόμοι μοχθηροί, καὶ πρὸς ξένους καὶ πρὸς πολίτας· 104. ἕτερον δὲ, ἐὰν τοῖς ὑπάρχουσι μὴ πείθωνται· ἄλλο δὲ, ἐὰν ὄλως μηδεὶς ἢ νόμος. Τῆς ἄρα ἀνομίας ἐν μὲν ἐστὶ, τὸ μοχθηροῦς εἶναι τοὺς νόμους· ἄλλο δὲ, ἐὰν τοῖς οὖσι μὴ πείθωνται· τρίτον, ἐὰν μηδεὶς ἢ νόμος.

LXXI. Τὰ ἐναντία διαιρεῖται εἰς τρία. Οἷον, ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία φαμέν εἶναι· ὡς τὴν δικαιοσύνην τῇ ἀδικίᾳ, καὶ τὴν φρόνησιν τῇ ἀφροσύνῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα. Κακὰ δὲ κακοῖς ἐναντία εἶναι, τὴν ἀσωτίαν, καὶ τὴν ἀνελευθερίαν, καὶ τὸ ἀδίκως στρεβλοῦσθαι τῷ δικαίως στρεβλοῦσθαι· καὶ τὰ τοιαῦτα κακὰ κακοῖς ἐναντία ἐστὶ. Τὸ δὲ βαρὺ τῷ κούφῳ, καὶ τὸ ταχὺ τῷ βραδεῖ, καὶ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ, ὡς οὐδέτερα οὐδέτεροις ἐναντία ἐστὶ. 105. Τῶν ἐναντίων ἄρα, τὰ μὲν ὡς ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία ἐστὶ· τὰ δὲ ὡς κακὰ κακοῖς· τὰ δὲ, ὡς οὐδέτεροις οὐδέτερα.

LXX. Τῶν ἀγαθῶν γένη ἐστὶ τρία· τὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐκτὰ, τὰ δὲ μεθεκτὰ, τὰ δὲ ὑπαρκτὰ. Τὰ μὲν οὖν ἐκτὰ ἐστὶν, ὅσα ἐνδέχεται ἔχειν, οἷον ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ὑγίεια· μεθεκτὰ δὲ, ὅσα ἔχειν μὲν μὴ ἐν

δέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτῶν ἐνδέχεται· οἷον, αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἔχειν μὲν οὐκ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτοῦ ἐνδέχεται. Ὑπαρκτὰ δὲ, ὅσα μῆτε μετασχεῖν ἐνδέχεται, ὑπάρχειν δὲ δεῖ· οἷον, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι, ἀγαθόν ἐστι. Καὶ ταῦτα οὔτε ἔχειν οὔτε μετασχεῖν ἐστίν, ἀλλὰ ὑπάρχειν δεῖ, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι. 106. Τῶν ἀγαθῶν ἄρα τὰ μὲν ἐστίν ἐκτά, τὰ δὲ, μεθεκτά· τὰ δὲ, ὑπαρκτά.

LXXI. Ἡ συμβουλίαι διαιρεῖται εἰς τρία. Ἔστι γὰρ αὐτῆς, ἓν μὲν ἐκ τῶν παροιχομένων χρόνων λαμβανόμενον, ἓν δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, ἓν δὲ ἐκ τῶν ἐνεστώτων. Τὰ μὲν οὖν ἐκ τῶν παροιχομένων, παραδείγματα· οἷον, τί ἔπαθον Λακεδαιμόνιοι πιστεύσαντες. Τὰ δὲ ἐκ τῶν παρόντων, οἷον, ἀποφαίνειν τείχη ἀσθενῆ, δειλοὺς ἀνθρώπους, σῖτον ὀλίγον. Τὰ δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, οἷον, ταῖς ὑπονοίαις μὴ ἀδικεῖν τὰς πρεσβείας, ὅπως μὴ ἄδοξος ἡ Ἑλλάς γένηται. Τῆς ἄρα συμβουλίας τὰ μὲν ἐστίν ἐκ τῶν παροιχομένων, τὰ δ' ἐκ τῶν παρόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν μελλόντων.

LXXII. 107. Ἡ φωνὴ διαιρεῖται εἰς δύο. Ἐν μὲν αὐτῆς ἐστίν ἔμψυχον, ἓν δὲ ἄψυχον· ἔμψυχον μὲν, ἢ τῶν ζώων φωνή· ἄψυχον δὲ, φθόγγοι καὶ ἤχοι. Τῆς ἔμψυχου φωνῆς ἢ μὲν ἐστίν ἐγγράμματος, ἢ δὲ ἀγράμματος· ἐγγράμματος μὲν, ἢ τῶν ἀνθρώπων· ἀγράμματος δὲ, ἢ τῶν ζώων. Τῆς ἄρα φωνῆς ἢ μὲν, ἔμψυχος· ἢ δὲ, ἄψυχος.

LXXIII. Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστίν μεριστά· τὰ δὲ, ἀμέριστα. Τούτων δὲ τῶν μεριστῶν τὰ μὲν, ὁμοιομερῆ· τὰ δὲ, ἀνομοιομερῆ. Ἀμερῆ μὲν οὖν ἐστίν.

ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, μηδὲ ἔκ τινος σύγκειται· οἶον, ἢτε μονὰς, καὶ ἡ στιγμὴ, καὶ ὁ φθόγγος· μεριστὰ δὲ, ὅσα ἔκ τινος σύγκειται· οἶον, αἶτε συλλαβαί, καὶ συμφωνίαι, καὶ ζῶα, καὶ ὕδωρ, καὶ χρυσός. 108. Καὶ ὁμοιομερῆ μὲν, ὅσα ἐξ ὁμοίων σύγκειται, καὶ μηδὲν διαφέρει τὸ ὅλον τοῦ μέρους, εἰ μὴ τῷ πλήθει· οἶον, τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ πᾶν τὸ τυχόν, καὶ τὸ τοιοῦτον. Ἄνομοιομερῆ δὲ, ὅσα ἐξ ἀνομοίων μερῶν σύγκειται, οἶον οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα. Τῶν ὄντων ἄρα τὰ μὲν ἐστὶ μεριστὰ, τὰ δὲ ἀμερῆ. Τῶν δὲ μεριστῶν, τὰ μὲν ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ.

LXXIV. Τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἐστὶ καθ' ἑαυτὰ, τὰ δὲ πρὸς τι λέγεται. Τὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα, ἐστὶν ὅσα ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ μηδενὸς προσδεῖται· ταῦτα δ' ἂν εἴη οἶον ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. Τούτων γὰρ οὐδὲν δι' ἐρμηνείας χωρεῖ. 109. Τῶν δὲ πρὸς τι λεγομένων, ὅσα προσδεῖται τινὸς ἐρμηνείας, οἶον τὸ μείζον τινός, καὶ τὸ θᾶττον τινός, καὶ τὸ κάλλιον, καὶ τὰ τοιαῦτα. Τό τε γὰρ μείζον, ἐλάττωρός ἐστι μείζον, καὶ τὸ θᾶττον τινός ἐστι. Τῶν ὄντων ἄρα, τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτὰ λέγεται, τὰ δὲ πρὸς τι. Ὡδε καὶ τὰ πρῶτα διήρει, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην.

LXXV. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πλάτων φιλόσοφος Ῥόδιος, μαθητὴς Παναιτίου, καθά φησι Σέλευκος ὁ γραμματικὸς ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσοφίας· καὶ ἄλλος, περιπατητικὸς, μαθητὴς Ἀριστοτέλους· καὶ ἕτερος, Πραξιφάνους· καὶ ὁ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας ποιητῆς

LIBER QUARTUS

CAPUT I.

SPEUSIPPUS.

I. 1. *Τὰ μὲν περὶ Πλάτωνος τοσαῦτα ἦν ἐς τὸ δυνατὸν ἡμῖν συναγαγεῖν, φιλοπόνως διειληφόσι τὰ λεγόμενα περὶ τᾶνδρός.*

II. *Διεδέξατο δ' αὐτὸν Σπεύσιππος Εὐρυμέδοντος, Ἀθηναῖος. Τὸν δὲ δῆμον Μυρρίνουσιος ἦν· ὃς ἦν υἱὸς τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Πωτώνης.*

III. *Καὶ ἐσχολάρχησεν ἔτη ὀκτώ, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Χαρίτων τε ἀγάλματα ἀνέθηκεν ἐν τῷ μουσεῖῳ, τῷ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Ἀκαδημίᾳ ἰδρυσθέντι.*

IV. *Καὶ ἔμεινε μὲν ἐπὶ τῶν αὐτῶν Πλάτωνι δογμάτων· οὐ μὲν τό γε ἦθος διέμεινε τοιοῦτος. Καὶ γὰρ ὀργίλος καὶ ἡδονῶν ἥτιτων ἦν. Φασὶ δὲ αὐτὸν ὑπὸ θυμοῦ τὸ κυνίδιον εἰς τὸ φρέαρ ῥίψαι· καὶ ὑφ' ἡδονῆς ἐλθεῖν εἰς Μακεδονίαν ἐπὶ τὸν Κασάνδρου γάμον.*

V. 2. *Ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ καὶ αἱ Πλάτωνος ἀκούειν μαθητρίαι, Λασθενία τε ἢ Μαντινική, καὶ Ἀξιόθεα ἢ Φλιασία. Ὅτε καὶ Διονύσιος πρὸς αὐτὸν γράφων τωθαστικῶς, φησὶ, „Καὶ ἐκ τῆς Ἀρκαδικῆς σου μαθητρίας ἐστὶ τὴν φιλοσοφίαν καταμαθεῖν· καὶ*

Πλάτων μὲν ἀτελεῖς φόρων τοὺς παρ' αὐτὸν φοιτῶν-
τας ἐποίει· σὺ δὲ δασμολογεῖς, καὶ παρ' ἑκόντων καὶ
ἀκόντων λαμβάνεις.“

VI. Οὗτος πρῶτος (καθὰ φησι Διόδωρος ἐν ἀπο-
μνημονευμάτων πρώτῳ) ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐθεάσατο
τὸ κοινόν, καὶ συνωκείωσε καθόσον ἦν δυνατὸν ἀλ-
λήλοις· καὶ πρῶτος παρὰ Ἴσοκράτους τὰ καλούμενα
ἀπόρρητα ἐξήνεγκεν, ὡς φησι Καινεύς. 3. Καὶ πρῶ-
τος εὗρεν ὧ τὰ φορμῖα τῶν φρυγάνων εὖογκα ποι-
οῦσιν.

VII. Ἦδη δὲ ὑπὸ παραλύσεως καὶ τὸ σῶμα διέ-
φθαρτο· καὶ πρὸς Ξενοκράτη διεπέμπετο, παρα-
καλῶν αὐτὸν ἐλθεῖν, καὶ τὴν σχολὴν διαδέξασθαι.

VIII. Φασὶ δὲ ἐφ' ἀμαξίου αὐτὸν φερόμενον εἰς
τὴν Ἀκαδημίαν συναντῆσαι Διογένη, καὶ Χαῖρε εἶ-
πεῖν· τὸν δὲ φάναι, Ἀλλὰ μὴ σύ γε, ὅστις ὑπομένεις
ζῆν τοιοῦτος ὢν.

IX. Καὶ τέλος ὑπὸ ἀθυμίας ἐκὼν τὸν βίον μετήλ-
λαξε, γηραιὸς ὢν. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Ἄλλ' εἰ μὴ Σπεύσιππον ἐμάνθανον ὥδε θανεῖσθαι,
οὐκ ἂν ἔπεισέ με τις τόδε λέξαι, ὡς ἄρ' ἔην ὅς
οὐχὶ Πλάτωνι πρὸς αἵματος. οὐ γὰρ ἀθυμῶν
κάτθανεν ἂν, ἀλλὰ διὰ τι σφόδρα μικρόν.

4. Πλούταρχος δὲ φησιν, ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ καὶ
Σύλλα, φθειρσὶν ἐκζῆσαι αὐτόν. Ἦν δὲ καὶ τὸ
σῶμα διακεχυμένος, ὡς φησι Τιμόθεος ἐν τῷ περὶ
βίων.

X. Οὗτος, φησὶ, πρὸς τὸν ἐρῶντα πλούσιον ἀμόρ-
φου, ἔφη, Τί δέ σοι δεῖ τούτου; ἐγὼ γάρ σοι δέκα ταλάν-
των εὐμορφοτέραν εὐρήσω.

XI. Καταλέλοιπε δὲ πᾶμπλειστα ὑπομνηματα, καὶ διαλόγους πλείονας · ἐν οἷς καὶ Ἀριστιππον τὸν Κυρηναῖον · Περὶ πλούτου, α' · Περὶ ἡδονῆς, α' · Περὶ δικαιοσύνης, α' · Περὶ φιλοσοφίας, α' · Περὶ φιλίας, α' · Περὶ Θεῶν, α' · Φιλόσοφος, α' πρὸς Κέφαλον, α' · Κέφαλος, α' · Κλεινόμαχος, ἢ Λυσίας, α' · Πολίτης, α' · Περὶ ψυχῆς, α' · Πρὸς Γύλαον, α' · Ἀριστιππος, α' · Τεχνῶν ἔλεγχος, α' · 5. ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, Τεχνικόν, α' · Διάλογοι τῶν περὶ τὴν πραγματείαν ὁμοίων, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ', η', θ', ι' · Διαίρεσεις, καὶ πρὸς τὰ ὅμοια ὑποθέσεις. Περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν παραδειγμάτων. Πρὸς τὸν Ἀμάριυρον · Πλάτωνος ἐγκώμιον · Ἐπιστολαὶ, πρὸς Δίωνα, Διονύσιον, Φίλιππον · Περὶ νομοθεσίας · Μαθηματικὸς, Μανδρόβουλος, Λυσίας, Ὅροι, Τάξεις ὑπομνημάτων, στίχοι μ', γ', δ', ο', ε'. Πρὸς τοῦτον γράφει καὶ Σιμωνίδης τὰς ἱστορίας, ἐν αἷς κατατάχει τὰς πράξεις Διωνός τε καὶ Βίωνος. Ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων Φαβωρίνος φησὶν ὡς Ἀριστοτέλης αὐτοῦ τὰ βιβλία τριῶν ταλάντων ὠνήσατο.

XII. Γέγονε Σπεύσιππος καὶ ἕτερος, ἰατρὸς Ἡροφίλειος, Ἀλεξανδρεὺς.

CAPUT II.

XENOCRATES.

I. 6. Ξενοκράτης, Ἀγαθήνορος, Χαλκηδόνιος. Οὗτος ἐκ νέου Πλάτωνος ἤκουσεν, καὶ εἰς Σικελίαν αὐτῷ συναπεδήμησεν.

II. Ἦν δὲ τὴν φύσιν νωθρός· ὥστε φασὶ λέγειν τὸν Πλάτωνα, συγκρίνοντα αὐτὸν Ἀριστοτέλει, Τῷ μὲν μύωπος δεῖ, τῷ δὲ χαλινοῦ. Καὶ, Ἐφ' οἶον ἵππον οἶον ὄνον ἀλείφω.

III. Σεμνός δὲ τὰ τε ἄλλα Ξενοκράτης, καὶ σκυθρωπὸς αἰεὶ, ὥστε αὐτῷ λέγειν συνεχῆς τὸν Πλάτωνα, Ξενοκράτες, θύε ταῖς Χάρισι. Διῆγε τε ἐν Ἀκαδημία ταπλεῖστα. Καὶ εἴ ποτε μέλλοι ἐς ἄστν ἀνιέναι, φασὶ τοὺς θορυβώδεις πάντας καὶ προυνείκους ὑποτέλλειν αὐτοῦ τῇ παρόδῳ. 7. Καὶ ποτε καὶ Φρύνην τὴν ἑταίραν ἐθελῆσαι πειρῶσαι αὐτὸν, καὶ δῆθεν διωκομένην ὑπὸ τινων καταφυγεῖν εἰς τὸ οἰκίδιον. Τὸν δὲ, ἔνεκα τοῦ ἀνθρωπίνου, εἰςδέξασθαι, καὶ ἐνός ὄντος κλινιδίου δεομένη μεταδοῦναι τῆς κατακλίσεως· καὶ τέλος πολλὰ ἐκλιπαροῦσα, ἄπρακτος ἀναστῆναι, λέγειν τε πρὸς τοὺς πυνθανομένους, ὡς οὐκ ἀπ' ἀνδρός ἀλλ' ἀπ' ἀνδριάντος ἀνασταίη. Ἥνιοι δὲ Λαΐδα φασὶ παρακατακλῖναι αὐτῷ τοὺς μαθητάς. Τὸν δὲ οὕτως εἶναι ἐγκρατῆ, ὥστε καὶ τομὰς καὶ κούσεις πολλάκις ὑπομεῖναι περὶ τὸ αἰδοῖον.

IV. Ἦν δὲ καὶ ἀξιόπιστος σφόδρα. Ὡστε, μὴ ἔξὸν ἀνώμοτον μαρτυρεῖν, τούτῳ μόνῳ συνεχώρουν Ἀθηναῖοι.

V. 8. Καὶ δὴ καὶ αὐταρκέστατος ἦν. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ συχνὸν ἀργύριον ἀποστειλάντος αὐτῷ, τρισχιλίας Ἀττικὰς ἀφελὼν, τὸ λοιπὸν ἀπέπεμψεν, εἰπὼν, ἐκείνῳ πλειόνων δεῖν πλείονας τρέφοντι. Ἀλλὰ καὶ ὑπ' Ἀντιπάτρου πεμφθὲν μὴ προσέσθαι, ὡς φησι Μυρωνιανὸς ἐν ὁμοίῳ. Καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμηθέντα ἐπ' ἄθλῳ πολυποσίας, τοῖς κατασχοῦσι παρὰ

Διονυσίῳ, ἐξιόντα θείναι πρὸς τὸν ἰδρύμενον Ἑρμῆν, ἔνθα περ τιθέναι καὶ τοὺς ἀνθίους εἶωθεν. Λόγος δὲ αὐτὸν μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθῆναι πρεσβευτὴν πρὸς Φίλιππον· καὶ τοὺς μὲν δώροις μαλθασσομένους, καὶ ἐς τὰς κλήσεις συνιέναι καὶ τῷ Φιλίππῳ λαλεῖν· τὸν δὲ, μηδέτερον τούτων ποιεῖν. Οὔτε γὰρ ὁ Φίλιππος αὐτὸν προσίετο διὰ τοῦτο. 9. Ὅθεν ἐλθόντας τοὺς πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, φάσκειν ὡς μάτην αὐτοῖς Ξενοκράτης συνεληλύθει· καὶ τοὺς ἐτοίμους εἶναι ζημιοῦν αὐτόν. Μαθόντας δὲ παρ' αὐτοῦ ὡς νῦν καὶ μᾶλλον φροντιστέον εἶναι τῆς πόλεως αὐτοῖς, (τοὺς μὲν γὰρ ἤδη ἐδωροδόκησεν ὁ Φίλιππος, ἐμὲ δὲ μηδενὶ λόγῳ ἐπαξόμενος·) φασὶ διπλασίως αὐτὸν τιμῆσαι· καὶ τὸν Φίλιππον δὲ λέγειν ὕστερον, ὡς μόνος εἶη Ξενοκράτης τῶν πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένων ἀδωροδόκητος. Ἀλλὰ καὶ πρεσβέων πρὸς Ἀντίπατρον περὶ αἰχμαλώτων Ἀθηναίων κατὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, καὶ κληθεῖς ἐπὶ δεῖπνον πρὸς αὐτόν, προσηνέγκατο ταυτὶ,

ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνῆρ, ὃς ἐναίσιμος εἶη,
 Πρὶν τλαίῃ πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
 Πρὶν λύσασθ' ἐτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;

Καὶ τὸν, ἀποδεξάμενον τὴν εὐστοχίαν, εὐθύς ἀνεῖναι.

VI. 10. Στρουθίου δὲ ποτε διωκομένου ἰπὸ ἐέρακος, καὶ εἰσπηδήσαντος εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ, καταψήσας μεθῆκεν, εἰπών· τὸν ἰκέτην δεῖν μὴ ἐκδιδόναι. Σκωπτόμενος ὑπὸ Βίωνος, οὐκ ἔφη αὐτῷ ἄποκρινεῖσθαι· μηδὲ γὰρ τὴν τραγωδίαν ὑπὸ τῆς

κωμωδίας σκωπτομένην ἀποκρίσεως ἀξιοῦν. Πρὸς δὲ τὸν μήτε μουσικὴν, μήτε γεωμετριαν, μήτε ἀστρονομίαν μεμαθηκότα, βουλόμενον δὲ παρ' αὐτὸν φοιτῶν· Πορεύου, ἔφη· λαβὰς γὰρ οὐκ ἔχεις φιλοσοφίας. Οἱ δὲ τοῦτο φασὶν εἰπεῖν, Παρ' ἐμοὶ γὰρ πόκος οὐ κνάπτεται. 11. Εἰπόντος δὲ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα ὡς ἀφαιρήσει τὶς αὐτοῦ τὸν τράχηλον, παρῶν οὗτος καὶ δείξας τὸν ἴδιον, Οὐκ ἂν γε, ἔφη, τὶς πρότερον τούτου.

VII. Φασὶ, καὶ Ἀντιπάτρου ποτὲ ἐλθόντος εἰς Ἀθήνας καὶ ἀσπασαμένου αὐτὸν, μὴ πρότερον ἀντιπροσαγορευῆσαι πρὶν ἢ τὸν λόγον ὃν ἔλεγε διαπεράνασθαι.

VIII. Ἀτυφώτατος δὲ ὢν, πολλάκις ἐαυτῷ τῆς ἡμέρας διεμελέτα, καὶ ὥρην μίαν φασὶν ἀπένεμει σιωπῇ.

IX. Καὶ πλεῖστα ὅσα καταλέλοιπε συγγράμματα καὶ ἔπη, καὶ παραινέσεις· ἃ ἔστι ταῦτα. Περὶ φύσεως, α', β', γ', δ', ε', ζ'. Περὶ σοφίας, ζ'. Περὶ πλούτου, α'. Ἀρκὰς, α'. Περὶ τοῦ ἀορίστου, α'. Περὶ τοῦ παιδίου, α'. 12. Περὶ ἐγκρατείας, α'. Περὶ τοῦ ὠφελίμου, α'. Περὶ τοῦ ἐλευθέρου, α'. Περὶ θανάτου, α'. Περὶ ἐκουσίου, α'. Περὶ φιλίας, α', β'. Περὶ ἐπιεικειας, α'. Περὶ τοῦ ἐναντίου, α', β'. Περὶ εὐδαιμονίας, α', β'. Περὶ τοῦ γράφειν, α'. Περὶ μνήμης, α'. Περὶ τοῦ ψεύδους, α'. Καλλικλῆς, α'. Περὶ φρονήσεως, α', β'. Οἰκονομικός, α'. Περὶ σωφροσύνης, α'. Περὶ δυνάμεως νόμου, α'. Περὶ πολιτείας, α'. Περὶ ὁσιότητος, α'. Ὅτι παραδοτὴ ἢ ἀρετὴ, α'. Περὶ τοῦ ὄντος, α'. Περὶ εἴμαρμένης, α'. Περὶ τῶν παθῶν,

α'. Περὶ βίων, α'. Περὶ ὁμοιοίας, α'. Περὶ μαθητῶν,
 α', β'. Περὶ δικαιοσύνης, α'. Περὶ ἀρετῆς, α', β'.
 Περὶ εἰδῶν, α'. Περὶ ἡδονῆς, α', β'. Περὶ βίου, α'.
 Περὶ ἀνδρείας, α'. Περὶ τοῦ ἐνός, α'. Περὶ ἰδεῶν, α'.
 Περὶ τέχνης, α'. 13. Περὶ Θεῶν, α', β'. Περὶ ψυ-
 χῆς, α', β'. Περὶ ἐπιστήμης, α'. Πολιτικός, α'. Περὶ
 ἐπιστημοσύνης, α'. Περὶ φιλοσοφίας, α'. Περὶ τῶν
 Παρμενίδου, α'. Ἀρχέδημος, ἢ Περὶ δικαιοσύνης, α'.
 Περὶ ἀγαθοῦ, α'. Τῶν περὶ τὴν διάνοιαν, α', β', γ',
 δ, ε', ζ', η'. Λύσεις τῶν περὶ τοὺς λόγους, α', ι'.
 Φυσικῆς ἀκροάσεως, α', β', γ'. δ', ε', ζ'. Κεφάλαι-
 ον, α'. Περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, α'. Πυθαγόρεια, α'.
 Λύσεις, α', β'. Διαιρέσεις, η'. Θεσεων βιβλία, κ', μ', γ'.
 Τῆς περὶ τὸ διαλέγεσθαι πραγματείας βιβλία, ιε', μ',
 α', β', ψ', μ'. Μετὰ τοῦτο βιβλία ιε', καὶ ἄλλα βι-
 βλία ις'. Περὶ μαθημάτων τῶν περὶ τὴν λέξιν λο-
 γικῶν, βιβλία θ'. τῶν περὶ τὰ μαθήματα, βιβλία ε'.
 Τῶν περὶ τὴν διάνοιαν ἄλλα βιβλία δύο. Περὶ γεω-
 μετρῶν, βιβλία ε'. ὑπομνημάτων, α'. ἐναντίων, α'. Πε-
 ρὶ ἀριθμῶν, α'. Ἀριθμῶν Θεωρία, α'. Περὶ διαστη-
 μάτων, α'. 14. Τῶν περὶ ἀστρολογίαν, ε'. Στοιχεῖα
 πρὸς Ἀλέξανδρον, περὶ βασιλείας, δ'. Πρὸς Ἀρῦβαν.
 Πρὸς Ἡφαιστίωνα. Περὶ γεωμετρίας, α', β'. Στίχοι
 μ' κ' β' δ' σ' λ' θ'.

X. Ἀθηναῖοι δ' ὅμως αὐτὸν ὄντα τοιοῦτον ἐπί-
 πρασκόν ποτε, τὸ μετοίκιον ἀδυνατοῦντα θεῖναι. Καὶ
 αὐτὸν ὠνεῖται Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, καὶ ἐκάτερον
 ἀποκατέστησε. Ξενοκράτει μὲν τὴν ἐλευθερίαν, Ἀθη-
 ναίοις δὲ τὸ μετοίκιον. Τοῦτό φησι Μυρωνιανὸς ὁ

Ἀμαστριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἱστορικῶν ὁμοίων κεφαλαίων.

XI. Διεδέξατο δὲ Σπεύσιππον, καὶ ἀφηγήσατο τῆς σχολῆς πέντε καὶ εἴκοσι ἔτη ἐπὶ Λυσιμαχίδου, ἀρξάμενος κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος.

XII. Ἐτελεύτα δὲ νυκτὸς, λεκάνῃ προσπταίσας, ἔτος ἤδη γεγονῶς δεύτερον καὶ ὀγδοηκοστόν. 15. Φαμὲν δὲ καὶ εἰς αὐτὸν οὕτως,

Χαλκῇ προσπταίσας λεκάνῃ ποτὲ, καὶ τὸ μέτωπον
Πλήξας, ἴαχεν ὦ σύντονον, εἶτ' ἔθανεν,
Ὅ πάντα πάντη Ξενοκράτης ἀνὴρ γεγῶς.

XIII. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ξενοκράταις 5· ὅτε τακτικὸς, ἀρχαῖος σφόδρα· καὶ ὁ συγγενῆς ἅμα καὶ πολίτης τῷ προειρημένῳ φιλοσόφῳ· φέρεται δὲ αὐτοῦ λόγος Ἀρσινοητικὸς, γεγραμμένος περὶ Ἀρσινόης ἀποθανούσης. Τέταρτος, φιλόσοφος, ἐλεγείαν γεγραφῶς οὐκ ἐπιτυχῶς· ἴδιον δέ. Ποιηταὶ μὲν γὰρ ἐπιβαλλόμενοι πεζογραφεῖν, ἐπιτυγχάνουσι· πεζογράφοι δὲ ἐπιτιθέμενοι ποιητικῇ, πταίουσι· δῆλον τὸ μὲν φύσεως εἶναι, τὸ δὲ τέχνης ἔργον. Πέμπτος, ἀνδριαντοποιός· ἔκτος ἄσματα γεγραφῶς, ὡς φησιν Ἀριστόξενος.

C A P U T III.

POLEMO.

I. 16. Πολέμων, Φιλοστράτου μὲν υἱὸς ἦν, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Οἴηθεν. Νεὸς δ' ὢν, ἀκόλαστός τε καὶ διακεχυμένος ἦν οὕτως, ὥστε καὶ περιφέρειν ἀρ-

γύριον πρὸς τὰς ἐτοιμούςς λύσεις τῶν ἐπιθυμιῶν. Ἄλλὰ καὶ ἐν τοῖς στενωποῖς διέκρυπτεν. Ἄλλὰ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ πρὸς κίονι τινὶ τριώβολον εὐρέθη προσπεπλασμένον αὐτοῦ, διὰ τὴν ὁμοίαν τῇ προειρημένη πρόφασιν. Καὶ ποτε συνθέμενος τοῖς νέοις, καὶ ἐστεφανωμένος, μεθύων εἰς τὴν Ξενοκράτους ἤξε σχολήν. Ὁ δὲ, οὐδὲν διατραπείς, ἤρε τὸν λόγον ὁμοίως ἦν δὲ περὶ σωφροσύνης· ἀκοῦον δὲ τὸ μειράκιον, κατ' ὀλίγον ἐθηράθη· καὶ οὕτως ἐγένετο φιλόπονος, ὡς ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτὸν διαδέξασθαι τὴν σχολήν, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς ἑκτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος.

II. 17. Φησὶ δὲ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, τὸν πατέρα αὐτοῦ πρῶτόν τε εἶναι τῶν πολιτῶν, καὶ ἄρματοτροφῆσαι.

III. Φυγεῖν δὲ τὸν Πολέμωνα καὶ δίκην κακώσεως ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὡς μειρακίοις συνόντα.

IV. Τοσοῦτον δὲ ἐπιτεῖναι τὸ ἦθος ἀρξάμενον φιλοσοφεῖν, ὥστ' ἐπὶ ταυτοῦ σχήματος τῆς μορφῆς πάντοτε μένειν. Ἄλλὰ καὶ τὴν φωνὴν ἀναλλοίωτος ἦν· διὸ καὶ θηραθῆναι Κράντορα ὑπ' αὐτοῦ. Κυνὸς γοῦν λυτιῶντος, καὶ τὴν ἰγνύαν διασπάσαντος, μόνον μὴ ὠχριάσαι· καὶ ταραχῆς γενομένης ἐπὶ τῆς πόλεως, πυθόμενον τὸ γεγονός, ἄτρεπτον μεῖναι. Ἐν τε τοῖς θεάτροις ἀσυμπαθέστατος ἦν. 18. Νικουστράτου γοῦν ποτε, τοῦ ἐπικαλουμένου Κλυταιμνήστρα ἀναγινώσκοντός τι τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ τε καὶ Κράτητι, τὸν μὲν συνδιατίθεσθαι, τὸν δ' ἴσα καὶ μὴ ἀκοῦσαι. Καὶ ὅλως ἦν τοιοῦτος οἷόν φησι Μεγάλανθιος ὁ ζωγράφος ἐν τοῖς Περὶ ζωγραφικῆς. Φησὶ

γὰρ δεῖν αὐθάδειάν τινα καὶ σκληρότητα τοῖς ἔργοις ἐπιτρέχειν, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἡθροισιν. Ἐφασκε δὲ ὁ Πολέμων δεῖν ἐν τοῖς πράγμασι γυμνάζεσθαι, καὶ μὴ ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς θεωρήμασι, καθάπερ ἄρμονικόν τι τέχνηον καταπιόντα, καὶ μελετήσαντα. Ὡς κατὰ μὲν τὴν ἐρώτησιν θαυμάζεσθαι, κατὰ δὲ τὴν διάθεσιν ἑαυτοῖς μάχεσθαι. Ἦν οὖν ἀστιῶς τις καὶ γενναῖος, παρητημένος ἅ φησιν Ἀριστοφάνης περὶ Εὐριπίδου,

Ὀξύτης καὶ στιλφώτης.

19. Ἄπερ, ὡς αὐτός φησι,

Καταπυγούσῃ ταῦτά ἐστι πρὸς κρέας μέγα.

V. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθίζων ἔλεγε πρὸ τὰς θέσεις, φασὶ, περιπατῶν δὲ ἐπεχείρει. Διὰ δὲ οὖν τὸ φιλογενναῖον ἐτιμᾶτο ἐν τῇ πόλει. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκπεπατηκῶς ἦν, διατρίβων ἐν τῷ κήπῳ, παρ' ὃν οἱ μαθῆται μικρὰ καλύβια ποιησάμενοι, κατὰκουν πλησίον τοῦ μουσείου καὶ τῆς ἐξέδρας.

VI. Ὡς ἐώκει δὲ, ὁ Πολέμων κατὰ πάντα ἐξήλωκει τὸν Ξενοκράτην· καὶ ἐρασθῆναι αὐτοῦ φησὶν Ἀρίστιππος ἐν ιετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τροφῆς. Αἰετοῦν ἐμέμνητο ὁ Πολέμων αὐτοῦ, τὴν τε ἀκακίαν καὶ τὸν ἀνχμὸν ἐνεδέδυτο τάνδρὸς καὶ τὸ βάρος, οἶονεὶ Δωριῶς τις οἰκονομία.

VII. 20. Ἦν δὲ καὶ φιλοσοφοκλῆς, καὶ μάλιστα ἐν ἐκείνοις, ὅπου κατὰ τὸν κωμικὸν τὰ ποιήματα αὐτῷ κύων τις ἐδόκει συμποιεῖν Μολοτικὸς· καὶ ἔνθα ἦν, κατὰ τὸν Φρύνιχον, οὐ γαῦσις, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ πράμνιος. Ἐλεγεν οὖν τὸν μὲν Ὀμηρον, ἐπι-

κὸν εἶναι Σοφοκλέα· Ὅμηρον δὲ Σοφοκλέα τραγικόν.

VIII. Ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς ἤδη ὑπὸ φθίσεως, ἱκανὰ συγγράμματα καταλιπών. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Οὐκ αἴεις; Πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν θέτο τῆδε
Ἀφρώστια, τὸ δεινὸν ἀνθρώπων πάθος·

Οὐ μᾶλλον Πολέμωνα, τὸ σῶμα δέ. Τοῦτο γὰρ αὐτὸς
Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν, θῆκεν χάμαι.

C A P U T IV.

CRATES.

I. 21. Κράτης, πατρός μὲν ἦν Ἀντιγένοῦς, Θριάσιος δὲ τὸν δῆμον, καὶ ἀκροατῆς ἅμα καὶ ἐρώμενος Πολέμωτος. Ἀλλὰ καὶ διεδέξατο τὴν σχολὴν αὐτοῦ.

II. Καὶ οὕτως ἀλλήλων ὠφελείτην, ὥστε καὶ ζῶντε οὐ μόνον τῶν αὐτῶν ἥστην ἐπιτηδευμάτων, ἀλλὰ καὶ μέχρι σχεδὸν ἀναπνοῆς ἐξωμοιούσθην ἀλλήλοισιν, καὶ θανόντε τῆς αὐτῆς ταφῆς ἐκοινωνεῖτην· ὅθεν Ἀνταγόρας εἰς ἄμφω τοῦτον ἐποίησε τὸν τρόπον,

Μνήματι τῷδε Κράτητα Θεουδέα καὶ Πολέμωνα
Ἐννεπε κρύπτεσθαι, ξεῖνε, παρερχόμενος·

Ἄνδρας ὁμοφροσύνη μεγαλήτορας, ὧν ἅπο μῦθος
Ἰερὸς ἦειπεν δαιμονίου στόματος.

Καὶ βίωτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμη
Αἰῶνα, στρεπτοῖς δόγμασι πειθόμενος.

22. Ἐνθεν καὶ Ἀρχεσίλαον μετελθόντα παρὰ Θεοφράστου πρὸς αὐτοὺς λέγειν, ὡς εἶεν θεοὶ τινες ἢ λείψανα τοῦ χρυσοῦ γένους. Καὶ γὰρ ἥστην οὐ φι-

λοδημώδεε· ἄλλ' οἷον Διονυσόδωρόν ποτέ φασι τὸν ἀύλητὴν εἰπεῖν, σεμνυνόμενον ἐπὶ τῷ μηδένα τῶν κρουμάτων αὐτοῦ μητ' ἐπὶ τριήρους, μητ' ἐπὶ κρήνης ἀκηκέναι, καθάπερ Ἴσμηνίου.

III. Συσσίτιον δέ φησιν αὐτῷ ὁ Ἀντίγονος εἶναι παρὰ Κράντορι, ὁμονόως συμβιούντων τούτων τε καὶ Ἀρκεσιλάου. Τὴν δὲ οἴκησιν Ἀρκεσίλαον μὲν ἔχειν μετὰ Κράντορος, Πολέμωνα δὲ σὺν Κράττητι μετὰ Λυσικλέους τινὸς τῶν πολιτῶν. Ἦν δὲ, φησὶν, ἐρώμενος, Κράτης μὲν, ὡς προεῖρηται, Πολέμωνος, Ἀρκεσίλαος δὲ Κράντορος.

IV. 23. Τελευτῶν δὲ ὁ Κράτης, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ τῶν χροικῶν, ἀπέλιπε βιβλία, τὰ μὲν φιλοσοφούμενα, τὰ δὲ περὶ κωμωδίας, τὰ δὲ λόγους δημηγορικοὺς καὶ πρεσβευτικούς.

V. Ἀλλὰ καὶ μαθητὰς ἐλλογίμους· ὧν Ἀρκεσίλαον, περὶ οὗ λέξομεν, (διήκουσε γὰρ καὶ τούτου) καὶ Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, ὕστερον δὲ Θεοδώρειον ἀπὸ τῆς αἵρέσεως ἐπικαλούμενον· περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ λέξομεν ἐχομένως Ἀρκεσιλάου.

VI. Γεγόνασι δὲ Κράττητες δέκα. Πρῶτος, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας ποιητής· δεύτερος, ῥήτωρ Τραλλιανὸς, Ἰσοκράτειος· τρίτος, ταφρωρύχος, Ἀλεξάνδρω συνών· τέταρτος, ὁ κύων, περὶ οὗ λέξομεν· πέμπτος, φιλόσοφος Περιπατητικός· ἕκτος, Ἀκαδημαϊκὸς, ὁ προειρημένος· ἕβδομος, Μαλώτης, γραμματικός· ὄγδοος, γεωμετρικὰ γεγραφώς· ἔννατος, ἐπιγραμμάτων ποιητής· δέκατος, Ταρσεὺς, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός.

CAPUT V.

CRANTOR.

I. 24. Κράντωρ, Σολεὺς, θαυμαζόμενος ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, καὶ Ξενοκράτους διήκουσε, Πολέμωνι συσχολάζων.

II. Καὶ κατέλιπεν ὑπομνήματα εἰς μυριάδας στίχων τρεῖς· ὧν τινὰ τινες Ἀρκεσιλάῳ προσάπτουσι.

III. Φασὶ δὲ αὐτὸν ἐρωτηθέντα, τίνι θηραθείῃ ὑπὸ Πολέμωνος, εἶπεῖν, τῷ μῆτε ὀξύτερον μῆτε βαρύτερον ἀκοῦσαι φθσυγομένου.

IV. Οὗτος νοσήσας εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀνεχώρησε, καὶ κεῖ περιεπάτει. Οἱ δὲ, πανταχόθεν προσήεσαν αὐτῷ, νομίζοντες οὐ διὰ νόσον, ἀλλὰ βούλεσθαι αὐτόθι σχολὴν συστήσασθαι.

V. Ὡν ἦν καὶ Ἀρκεσίλαος, θέλων ὑπ' αὐτοῦ συσταθῆναι Πολέμωνι, καίπερ ἐρῶντος, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἀρκεσιλάου λέξομεν. 25. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ὑγιάναντα διακούειν Πολέμωνος· ἐφ' ᾧ καὶ μάλιστα θαυμασθῆναι. Λέγεται δὲ καὶ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν Ἀρκεσιλάῳ, ταλάντων οὖσαν δυοκαίδεκα. Καὶ ἐρωτηθέντα πρὸς αὐτοῦ, ποῦ βούλεται ταφῆναι; εἶπεῖν,

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλόν.

VI. Λέγεται δὲ καὶ ποιήματα γράψαι, καὶ ἐν τῇ πατρίδι ἐπὶ τῷ τῆς Ἀθηναῖς ἱερῷ σφαγισάμενος αὐτὰ θῆναι. Καὶ φησι Θεαίτητος ὁ ποιητῆς οὕτως περὶ αὐτοῦ,

Ἦνδανεν ἀνθρώποις, ὁ δ' ἐπίπλεον ἦνδανε Μού-
σαις

Κράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν οὔτι πρόσαι.

Γῆ, σὺ δὲ τεθνεῖῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ' ὑποδέξῃ.

³Ἡ ῥ' ὄγε καὶ ζῶει κεῖθι ἐν εὐθυμίῃ.

26. Ἐθαύμαζε δὲ ὁ Κράντωρ πάντων δὴ μᾶλλον
Ὀμηρον καὶ Εὐριπίδην, λέγων ἐργῶδες ἐν τῷ κυρίῳ
τραγικῶς ἅμα καὶ συμπαθῶς γράψαι. Καὶ προεφέ-
ρευτο τὸν στίχον τὸν ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου,

Οἷ μοι. Τί δ' οἷ μοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν.

Λέγεται δὲ καὶ Ἀνταγόραν τὸν ποιητὴν ὡς Κράντο-
ρος εἰς ἔρωτα πεποιημένα φέρεσθαι ταυτί,

¹Ἐν δοιῇ μοι θυμὸς, ὃ τοι γένος ἀμφιβόητον,

²Ἡ σε θεῶν τὸν πρῶτον ἀειγενέων, Ἔρος, εἶπω,

Τῶν ὄσσοις ἔρεβός τε πάλαι βασιλείά τε παῖδας

Γείνατο νύξ, πελάγεσσιν ὑπ' εὐρέος Ὠκεανοῖο·

27. Ἡ σέ γε Κύπριδος υἷα περίφρονος, ἧέ σε
γαίης,

¹Ἡ ἀνέμων· τοῖος οὐ κακὰ φρονέων ἀλάλησαι

²Ἀνθρώπων, ἠδ' ἐσθλά· τὸ καὶ σέο σῶμα διφυόν.

³Ἦν δὲ καὶ δεινὸς ὀνοματοποιῆσαι. Τραγωδὸν γοῦν
ἀπελέκυτον εἶπεν ἔχειν φωνήν, καὶ φλοιοῦ μεστήν.
Καὶ τινος ποιητοῦ σκίφης μεστὸς εἶναι τοὺς στίχους·
καὶ τὰς Θεοφράστου θέσεις ὀστρέω γεγράφθαι. Θαυ-
μάζεται δὲ αὐτοῦ μάλιστα βιβλίον τὸ περὶ πένθους.

VII. Καὶ κατέστρεψε πρὸ Πολέμωνος καὶ Κρά-
τιτος, ὑδρωπικῇ διαθήσει νοσήσας. Καὶ ἔστιν εἰς
κύττον ἡμῶν,

¹Ἐπέκλυσε καὶ σε, Κράντωρ, ἧ νόσων κακίστη,

²Χ' οὕτω κατήλθες εἰς μέλαιναν Πλουτέως ἄβυσσον.

Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, λόγων δὲ σῶν

Χήρη ἔστηκεν Ἀκαδημία, καὶ Σόλοι, πατρίς σεῦ.

CAPUT VI.

ARCESILAUS.

I. 28. Ἀρκεσίλαος, Σεύθου, ἢ Σκύθου, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ χρονικῶν, Πιταναῖος τῆς Αἰολίδος.

II. Οὐτός ἐστιν ὁ τῆς μέσης Ἀκαδημίας κατάρξας πρῶτος, ἐπισχῶν τὰς ἀποφάσεις διὰ τὰς ἐναντιότητας τῶν λόγων. Πρῶτος δὲ καὶ ἐς ἐκάτερον ἐπεχείρησε, καὶ πρῶτος τὸν λόγον ἐκίνησε τὸν ὑπὸ Πλάτωνος παραδεδομένον· καὶ ἐποίησε δι' ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως ἐριστικώτερον.

III. Παρέβαλε δὲ Κράντορι τοῦτον τὸν τρόπον. Τέταρτος ἀδελφὸς ἦν, ὃν εἶχε, δύο μὲν ὁμοπατρίους, δύο δὲ ὁμομητρίους. Καὶ τῶν μὲν ὁμομητρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τῶν δὲ ὁμοπατρίων Μοιρέαν, ὃς ἦν αὐτῷ ἐπίτροπος. 29. Ἦκουσε δὲ καὶ ἀρχὰς μὲν Αὐτολύκου τοῦ μαθηματικοῦ, πολίτου τυγχάνοντος, πρὶν ἀπαίρειν εἰς Ἀθήνας, μεθ' οὗ καὶ εἰς Σάρδεις ἀπεδήμησεν· ἔπειτα Ξάνθου τοῦ Ἀθηναίου μουσικοῦ. Μεθ' ὃν Θεοφράστου διήκουσεν. Ἐπειτα μετῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Κράντορα. Μοιρέας μὲν γὰρ, ὁ προειρημένος ἀδελφὸς, ἤγεν αὐτὸν ἐπὶ ῥητορικὴν· ὁ δὲ φιλοσοφίας ἦρα. Καὶ αὐτοῦ Κράντωρ, ἐρωτικῶς διατεθεὶς, ἐπύθετο, τὰ ἐξ Ἀνδρομέδης Εὐριπίδου προσεγεγκάμενος·

ὦ παρθέν', εἰ σώσαιμί σ', εἶση μοι χάριν ;
καὶ ὅς τὰ ἐχόμενα,

Ἄγου με, ὦ ξένη, εἴτε δμῶι' ἐθέλεις, εἴτ' ἄλοχον.
Ἐκ τούτου συνήστην ἀλλήλοισιν. 30. Ἴνα καὶ τὸν Θεόφραστον κνιζόμενόν φασιν εἰπεῖν, ὡς εὐφυῆς καὶ

εὐεπιχείρητος ἀπεληλυθὼς τῆς διατριβῆς εἶη νεανίσκος.

IV. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς λόγοις ἐμβριθέστατος καὶ φιλογράμματος ἱκανῶς γενόμενος, ἤπιετο καὶ ποιητικῆς. Καὶ αὐτοῦ φέρεται ἐπιγράμματα εἰς Ἄτταλον οὕτως ἔχοντα,

Πέργαμος οὐχ ὄπλοις κλεινὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵπποις,

Πολλάκις αὐδᾶται Πίσσαν ἀνὰ ζαθέην.

Εἰ δὲ τὸν ἐκ Διόθεν θεμιτὸν θνατῶν νόον εἰπεῖν,

Ἔσεται εἰσαῦθις πολλὸν ἀοιδότερη.

Ἄλλὰ καὶ εἰς Μηνόδωρον, τὸν Εὐδάμου, ἐνὸς τῶν συσχολαστῶν, ἐρώμενον,

31. Τηλοῦ μὲν Φρυγίη, τηλοῦ δ' ἱερὴ Θυάτειρα,

Ἦ Μηνόδωρε, σὴ πατρίς Καδανάδη.

Ἄλλὰ γὰρ εἰς Ἀχέροντα τὸν οὐ φατὸν, ἴσα κέλευθα,

Ὡς δεινὸς ἀνδρῶν πάντοθεν μετρεύμενα.

Σῆμα δὲ τοι τόδ' ἔρεξεν ἀριφραδὲς Εὐδυμος, ᾧ σὺ

Πολλῶν πενυστιῶν ἦσθα προσφιλέστερος.

Ἀπεδέχετο δὲ πάντων μᾶλλον Ὅμηρον, οὐ καὶ εἰς ὕπνον ἰὼν πάντως τὴν ἀνεγίνωσκεν. Ἄλλὰ καὶ ὄρθρου λέγων ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ἀπιέναι, ὅπότ' ἂν βούλοιο ἀναγνῶναι. Τόν τε Πίνδαρον ἔφασκε δεινὸν εἶναι φωνῆς ἐμπλήσαι, καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων εὐπορίαν παρασχεῖν. Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριζε νέος ὢν.

V. 32. Διήκουσε δὲ καὶ Ἰππονίκου τοῦ γεωμέτρου. Ὅν καὶ ἔσκωψε, τὰ μὲν ἄλλα νωθρὸν ὄντα καὶ γηשמώδη, ἐν δὲ τῇ τέχνῃ τεθεωρημένον, εἰπὼν τὴν

γεωμετρίαν αὐτοῦ χάσκοντος εἰς τὸ στόμα ἐμπιῆναι. Τοῦτον καὶ παρακόψαντα ἀναλαβῶν οἴκοι, ἐς τοσοῦτον ἐθεράπευσεν, ἐς ὅσον ἀποκαταστήσαι.

VI. Κράτιτος δὲ ἐκλιπόντος κατέσχε τὴν σχολὴν, ἐκχωρήσαντος αὐτῷ Σωκρατίδου τινός.

VII. Διὰ δὲ τὸ περὶ πάντων ἐπέχειν, οὐδὲ βιβλίον, φασὶ τινες, συνέγραψεν. Οἱ δὲ, ὅτι ἐφωράθη τινὰ κατορθῶν, ἃ φασιν οἱ μὲν ἐκδοῦναι, οἱ δὲ, κατακαῦσαι.

VIII. Ἐώκει δὴ θαυμάζειν καὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ τὰ βιβλία ἐκέκτητο αὐτοῦ. 33. Ἀλλὰ καὶ τὸν Πύρρωνα, κατὰ τινας, ἐξηλώκει.

IX. Καὶ τῆς διαλεκτικῆς εἶχετο, καὶ τῶν Ἐρετρικῶν ἤπιετο λόγων. Ὄθεν καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῦ ὑπ' Ἀρίστωνος,

Πρόσθε Πλάτων, ὄπισθε δὲ Πύρρων, μέσσος Διόδωρος.

Καὶ ὁ Τίμων ἐπ' αὐτοῦ φησιν οὕτως,

Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημος ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον θήσεται, ἢ Πύρρωνα τὰ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον.

Καὶ διαλιπῶν αὐτὸν ποιεῖ λέγοντα,

Νήξομαι εἰς Πύρρωνα, καὶ εἰς σκολιὸν Διόδωρον.

X. Ἦν δὲ ἀξιωματικώτατος καὶ συνηγμένος, καὶ ἐν τῇ λαλιᾷ διαστατικός τῶν ὀνομάτων.

XI. Ἐπισκόπτῃς θ' ἱκανῶς καὶ παρῴρησιαστής. 34. Διὸ καὶ πάλιν ὁ Τίμων οὕτως περὶ αὐτοῦ,

Καὶ νέον οὐ λήσης ἐπιπλήξῃσιν ἐγκαταμιγνύς.

Ὄθεν καὶ πρὸς τὸν θρασύτερον διαλεγόμενον νεανίσκον, Οὐ λήψεται τις, ἔφη, τοῦτον ἀστραγάλῳ; Πρὸς δὲ τὸν αἰτίαν ἔχοντα περαίνεσθαι, ὡς ἀνήνεγκεν αὐ-

τῷ, ὅτι οὐ δοκεῖ ἕτερον ἑτέρου μεῖζον εἶναι, ἠρώτησεν, εἰ οὐδὲ τὸ δεκαδάκτυλον τοῦ ἑξαδακτύλου; Ἕμνος δὲ τινος Χίου ἀειδοῦς ὄντος, καὶ ὑπολαμβάνοντος εἶναι καλοῦ, καὶ ἐν χλανίσειν ἀεὶ ἀναστρεφομένου, εἰπόντος, ἢ οὐ δοκεῖ αὐτῷ σοφὸς ἐρασθήσεσθαι; ἔφη, Πότερον εἶναι οὐδὲ οὕτω καλὸς ἢ τις ὡσπερ σύ; οὐδὲ ἂν οὕτω καλὰ ἱμάτια ἔχη; Ἐπεὶ δὲ καὶ παρακίναϊδος ὢν, ὡς εἰς βαρὺν τὸν Ἀρκεσίλαον ἔφη,

35. Ἐξεστ' ἐρωτᾶν, πότινι, ἢ σιγῆν ἔχειν;
ἔφη ὑπολαβῶν,

Γύναι,

Τί μοι τραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλεῖς,
Στωμύλου δὲ ἀγεννοῦς πράγματα αὐτῷ παρέχοντος,
ἔφη,

Ἀκόλασθ' ὁμιλεῖν γίνεσθαι δούλων τέκνα.
Λάλου δὲ πολλὰ φλυαροῦντος, οὐδὲ τίθης αὐτὸν χαλεπῆς τετυχηκέναι ἔφη. Τισὶ δὲ οὐδὲ ἀπεκρίνετο. Πρὸς δὲ τὸν δανειστικὸν καὶ φιλόλογον, εἰπόντα τὶ ἀγνοεῖν, ἔφη,

Λήθουσι γάρ τοι καὶ ἀνέμων διέξοδοι
Θήλειαν ὄρνιν, πλὴν ὅταν τόκος παρῆ.

Ἔστι δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ Οἰνομάου τοῦ Σοφοκλέους. 36. Πρὸς Ἀλεξῖνον τινὰ διαλεκτικὸν, μὴ δυνάμενον κατ' ἕλαν τῶν Ἀλεξίνου τὶ διηγῆσασθαι, τὸ Φιλοξένω ἰὸς τοὺς πλινθιακοὺς πραχθέν εἶπεν· ἐκεῖνος γὰρ αὐτοῦ κακῶς ἄδοντας τούτους καταλαβῶν, αὐτὸς πλινθους αὐτῶν συνεπάτησεν, εἰπὼν, Ὡς ὑμεῖς ἐμὰ διαφθείρετε, καὶ γὰρ τὰ ὑμέτερα.

XII. Ἦχθητο οὖν δὴ τοῖς μὴ κατ' ὥραν τὰ ματα ἀνειληφόσι. Φυσικῶς δὲ πως ἐν τῷ διαλέ-

γασθαι ἐχρήτο τῷ, Φημ' ἐγώ· καὶ, Οὐ συγκαταθή-
σεται τούτοις ὁ δεῖνα, εἰπὼν τούνομα. Ὁ καὶ πολλοὶ
τῶν μαθητῶν ἐξήλουν, καὶ τὴν ῥητορείαν, καὶ πᾶν τὸ
σχῆμα. 37. Ἦν δὲ καὶ εὐρεσιλογώτατος ἀπαντή-
σαι εὐστόχως, καὶ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀνευσεκεῖν τὴν
περίοδον τῶν λόγων, καὶ ἀπαντι συναρμόσασθαι και-
ρῷ. Πιστικός τε ὑπὲρ πάνθ' ὄντινοῦν. Παρὸ καὶ
πλείους πρὸς αὐτὸν ἀπήντων εἰς τὴν σχολήν, καίπερ
ὑπ' ὀξύτητος αὐτοῦ ἐπιπληττόμενοι. Ἄλλ' ἔφερον
ἡδέως. Καὶ γὰρ ἦν ἀγαθὸς σφόδρα, καὶ ἐλπίδων
ὑποπιμπλᾶς τοὺς ἀκούοντας. Ἐν τε τῷ βίῳ κοινω-
νικώτατος ἐγένετο. Καὶ εὐεργετῆσαι πρόχειρος ἦν,
καὶ λαθεῖν τὴν χάριν ἀτυφώτατος. Εἰσελθὼν οὖν
ποτε πρὸς Κτησίβιον νοσοῦντα, καὶ ἰδὼν ἀπορία θλι-
βόμενον, κρύφα βαλάντιον ὑπέθηκε τῷ προσκεφαλαίῳ·
καὶ ὅς εὐρῶν, Ἀρκεσιλάου, φησὶ, τὸ παίγνιον. Ἄλ-
λὰ καὶ ἄλλοτε χιλίας ἀπέστειλεν. 38. Ἀρχίαν δὲ τὸν
Ἀρκάδα Εὐμενεῖ συστήσας, πολλῆς ἐποίησε τυχεῖν τῆς
ἀξίας.

XIII. Ἐλευθερίος τε ὢν καὶ ἀφιλαργυρώτατος,
εἰς τὰς ἀργυρικὰς δεῖξεις ἀπήντα πρῶτος καὶ ἐπὶ τὴν
Ἀρχεκράτους καὶ Καλλικράτους, τὰς χρυσαίας παν-
τὸς ἔσπευδε μᾶλλον. Συχνοῖς τε ἐπήρκει καὶ συνη-
ράνιζε. Καὶ ποτε τινὸς ἀργυρώματα λαβόντος εἰς
ὑποδοχὴν φίλων, καὶ ἀποστειροῦντος, οὐκ ἀπήτησεν,
οὐδὲ προσεποιήθη. Οἱ δὲ φασιν ἐπίτηδες χρῆσαι,
καὶ ἀποδιδόντος, ἐπεὶ πένης ἦν, χαρίσασθαι. Ἦν μὲν
οὖν αὐτῷ καὶ ἐν Πιτάνῃ περιουσία, ἀφ' ἧς ἀπέστειλεν
αὐτῷ Πυλάδης ὁ ἀδελφός.

XIV. Ἀλλὰ καὶ ἐχορήγει αὐτῷ πολλὰ Εὐμενίς ὁ

τοῦ Φιλεταίρου. Διὸ καὶ τούτῳ μόνῳ τῶν ἄλλων βασιλέων προσεφώνει. 39. Πολλῶν δὲ καὶ τὸν Ἀντίγονον θεραπευόντων, καὶ ὅτε ἦκοι ἀπαντῶντων, αὐτὸς ἠσύχαζε, μὴ βουλόμενος προεμπίπτειν εἰς γνῶσιν. Φίλος τε ἦν μάλιστα Ἰεροκλεῖ τῷ τὴν Μουνυχίαν ἔχοντι καὶ τὸν Πειραιᾶ· ἔν τε ταῖς ἐορταῖς κατῆει πρὸς αὐτὸν ἐκάστοτε. Καὶ δὴ καὶ πολλὰ ἐκεῖνου συμπεριθροντος ὥστε ἀσπάσασθαι τὸν Ἀντίγονον, οὐκ ἐπέσθη, ἀλλὰ ἕως πυλῶν ἐλθὼν ἀνέστρεψε. Μετά τε τὴν Ἀντιγόνου ναυμαχίαν πολλῶν προσιόντων, καὶ ἐπιστόλια παρακλητικὰ γραφόντων, αὐτὸς ἐσιώπησεν. Ἄλλ' οὖν ὅμως ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς Δημητριάδα ἐπρέσβευσε πρὸς Ἀντίγονον, καὶ οὐκ ἐπέτυχε.

XV. Τὸ πᾶν δὴ διέτριβεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, τὸν πολιτισμὸν ἐκτοπίζων. 40. Καὶ ποτε καὶ δὴ καὶ Ἀθήνησιν ἐν τῷ Πειραιεῖ πρὸς τὰς θέσεις λέγων ἐχρόνισεν, οἰκείως ἔχων πρὸς Ἰεροκλέα. Ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τινῶν διεβάλλετο.

XVI. Πολυτελής δὲ ἄγαν ὢν (καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ ἕτερος Ἀρίστιππος;) ἐπὶ τὰ δεῖπνα πρὸς τοὺς ὁμοιοτρόπους μὲν, πλὴν ἄλλ' ἀπήντα. Καὶ Θεοδότῃ τε καὶ Φιλαίτῃ Ἡλιαίαις ἑταίραις συνῶκει φανερῶς. Καὶ πρὸς τοὺς διασύροντας προσεφέρετο τὰς Ἀριστίππου χρείας. Φιλομειράκιός τε ἦν καὶ καταφερής. Ὅθεν οἱ περὶ Ἀρίστιωνα τὸν Χιον Στωϊκοὶ ἐπεκάλουν αὐτὸν φθορέα τῶν νέων, καὶ κιναιδολόγον καὶ θρασὺν ἀποκαλοῦντες. 41. Καὶ γὰρ καὶ Δημητρίου τοῦ πλεύσαντος εἰς Κυρῆνην, ἐπὶ πλείον ἐρασθῆναι λέγεται, καὶ Λεωχάρους τοῦ Μυρλεανοῦ. Ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς

Diog. L. I.

τοὺς κωμάσαντας εἰπεῖν, αὐτὸς μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκείνον δὲ διακωλύειν.

XVII. Τούτου δὲ ἤρων καὶ Δημοχάρης ὁ Λάχης-
τος, καὶ Πυθοκλῆς ὁ τοῦ Βουγέλου· οὓς καταλαβὼν,
ὑπ' ἀνεξικακίας παραχωρεῖν ἔφη. Διὰ ταῦτα δὴ οὖν
ἔδακνόν τε αὐτὸν οἱ προειρημένοι καὶ ἐπέσκωπτον,
ὡς φίλοχλον καὶ φιλόδοξον. Μάλιστα δὲ ἐπετίθεντο
αὐτῷ παρὰ Ἰερωνύμῳ τῷ περιπατητικῷ, ὁπότε συνά-
γοι τοὺς φίλους ἐς τὴν Ἀλκυονέως τοῦ Ἀντιγόνου
υἱοῦ ἡμέραν, εἰς ἣν ἱκανὰ χρήματα ἀπέστειλεν ὁ Ἀν-
τίγονος πρὸς ἀπόλαυσιν. 42. Ἐνθα καὶ παραιτού-
μενον ἐκάστοτε τὰς ἐπικυλικεῖους ἐξηγήσεις, καὶ πρὸς
Ἀρίδηλον προτείνοντά τι θεώρημα, καὶ ἀξιούντα εἰς
αὐτὸ λέγειν, εἶπεν, Ἄλλ' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα φιλο-
σοφίας ἴδιον, τὸ καιρὸν ἐκάστων ἐπίστασθαι. Εἰς δὲ
τὸ διαβαλλόμενον αὐτῷ φίλοχλον καὶ Τίμων τά τε ἄλλα
φησὶν, ἀτὰρ δὴ τοῦτον τὸν τρόπον·

Ὡς εἰπὼν, ὄχλοιο περιστάσιν εἰσκατέδυνεν

Οἱ δὲ μιν, ἢ ὅτε γλαῦκα πέρι σπιζοῖ, τερατοῦντο,

Ἥλέματον δεικνύντες, ὅθ' οὐνεκεν ὄχλω ἀρέσκεις·

Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας τί πλατύνειαι, ἠλίθιος
ὡς;

XVIII. Οὐ μὴν ἀλλ' οὕτως ἄτυφος ἦν, ὥστε τοῖς
μαθηταῖς παρήγει καὶ ἄλλων ἀκούειν. Καί τις Χί-
ου νεανίσκου μὴ εὐαρεστομένου τῇ διατριβῇ αὐτοῦ,
ἀλλ' Ἰερωνύμου τοῦ προειρημένου, αὐτὸς ἀπαγαγὼν
συνέστησε τῷ φιλοσόφῳ, παραινέσας εὐτακτεῖν. 43.
Χάριεν δ' αὐτοῦ φέρεται κᾶκεῖνο· πρὸς τὸν πνυθό-
μενον, διὰ τί ἐκ μὲν τῶν ἄλλων μεταβαίνουσιν εἰς κῆ-
Ἐπικούρειον, ἐκ δὲ τῶν Ἐπικουρείων οὐδέποτε; ἔφη.

Ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρῶν Γάλλοι γίνονται, ἐκ δὲ Γάλλων ἄνδρες οὐ γίνονται.

XIX. Λοιπὸν δὲ πρὸς τῷ τέλει γινόμενος ἅπαντα κατέλιπε Πυλάδῃ τῷ ἀδελφῷ τὰ αὐτοῦ· ἀνθ' ὧν ἐς Χῖον αὐτὸν προήγαγε, τὸν Μοιρέαν λανθάνων, κἀκεῖθεν εἰς Ἀθήνας ἀπήγαγε. Περιῶν δὲ οὔτε γύναιον ἐπηγάγετο, οὔτε ἐπαιδοποιήσατο. Τρεῖς τε διαθήκας ποιησάμενος, ἔθετο τὴν μὲν ἐν Ἐρετρῖα, παρὰ Ἀμφικριτον· τὴν δὲ Ἀθήνησι, παρὰ τινος τῶν φίλων· τὴν δὲ τρίτην ἀπέστειλεν εἰς οἶκον, πρὸς Θαυμασίαν, ἕνα τινὰ τῶν ἀναγκαίων, ἀξιῶσας διατηρηῆσαι· πρὸς ὃν καὶ γράφει ταυτί·

Ἀρκεσίλαος Θαυμασίᾳ χαίρειν.

44. Δέδωκα Διογένει διαθήκας ἑμαυτοῦ κομίσει πρὸς σέ. Διὰ γὰρ τὸ πολλάκις ἀρρώσσειν, καὶ τὸ σῶμα ἀσθενῶς ἔχειν, ἔδοξέ μοι διαθέσθαι, ἵν' εἴ τι γένοιτο ἄλλοῖον, μή τι σέ ἡδικηκῶς ἀπίω, τὸν εἰς ἐμὲ ἐκτενῶς οὔτω πεφιλοτιμημένον. Ἀξιοπιστότατος δ' αἰεὶ τῶν ἐνθάδε σύ μοι τηρῶν αὐτάς, διὰ τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. Πειρῶ οὖν, μεμνημένος διότι σοι πίστιν τὴν ἀναγκαιοτάτην παρακατατίθεμαι, δίκαιος ἡμῖν εἶναι, ὅπως ὅσον ἐπὶ σοὶ τὰ κατ' ἐμὲ εὐσχημόνως ἢ μοι διωκημένα. Κεῖνται δὲ Ἀθήνησιν αὐταὶ παρὰ τισι τῶν γνωρίμων, καὶ ἐν Ἐρετρῖα παρ' Ἀμφικρίτῳ.

XX. Ἐτελεύτησε δὲ, ὡς φησιν Ἑρμιππος, ἄκρατον ἐμφορηθεὶς πολὺν, καὶ παρακόψας, ἥδη γεγονῶς ἔτος πέμπτον καὶ ἑβδομηκοστὸν, ἀποδεχθεὶς παρ' Ἀθηναίων ὡς οὐδεὶς. 45. Ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν, Ἀρκεσίλαε, τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς

Ἔσπασας, ὥστε φρενῶν ἐκτός ὀλισθες ἔων;
 Οἰκτεῖρω σ' οὐ τόσον ἐπεὶ θάνες, ἀλλ' ὅτι Μούσας
 Ἐβρῖσας, οὐ μετρίῃ χρησάμενος κύλικι.

XXI. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρχεσίλαοι·
 ποιητῆς ἀρχαίας κωμωδίας· ἄλλος ἐλεγείας· ἕτερος,
 ἀγαλματοποιός· εἰς ὃν καὶ Σιμωνίδης ἐποίησεν ἐπί-
 γραμμα τουτί,

Ἀρτέμιδος τόδ' ἀγαλμα. Διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς
 Δραχμαὶ ταὶ Πάριαι, τῶν ἐπίσημ' Ἄρατος.

Ἀσκητὸς δ' ἐποίησεν Ἀθηναίης παλάμησιν
 Ἄξιος Ἀρχεσίλας υἱὸς Ἀριστοδίκου.

Ὁ δὲ προειρημένος φιλόσοφος, καθά φησιν Ἀπολλό-
 δωρος ἐν χρονικοῖς, ἤκμαζε περὶ τὴν εἰκοστὴν καὶ ἑκα-
 τοστὴν Ὀλυμπιάδα.

C A P U T VII.

B I O N.

I. 46. *Βίων* τὸ μὲν γένος ἦν Βορυσθενίτης· ὦν
 τινων δὲ γονέων, καὶ ἀφ' οἷων πραγμάτων ἤξεν ἐπὶ
 φιλοσοφίαν, αὐτὸς Ἀντιγόνῳ διασαφεῖ. Ἐρομένου
 γὰρ αὐτὸν,

Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ το-
 κῆες;

αἰσθόμενος ὅτι προδιαβέβληται, φησὶ πρὸς αὐτόν·
 Ἐμοῦ ὁ πατήρ μὲν ἦν ἀπελεύθερος, τῷ ἀγκῶνι ἀπο-
 μυσσόμενος, (διεδήλου δὲ τὸν ταριχέμπορον) γένος
 Βορυσθενίτης, ἔχων οὐ πρόσωπον, ἀλλὰ συγγραφὴν
 ἐπὶ τοῦ προσώπου, τῆς τοῦ δεσπότου πικρίας σύμ-
 βολον· μήτηρ δὲ, οἷαν ὁ τοιοῦτος ἂν γήμαι, ἀπ' οἰ-

κήματος. Ἐπειτα ὁ πατήρ παρατελωνησάμενός τι, πανοίκιος ἐπράθη μεθ' ἡμῶν. Καί με ἀγοράζει τις ῥήτωρ νεώτερον ὄντα καὶ εὐχαριν· ὅς καὶ ἀποθνήσκων πατέλιπέ μοι πάντα. 47. Καὶ γὰρ κατακαύσας αὐτοῦ τὰ συγγράμματα καὶ πάντα συγξύσας, Ἀθήναζε ἦλθον καὶ ἐφιλοσόφησα.

Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι. Ταῦτά ἐστι καὶ ἐμέ. Ὡστε παυσάσθωσαν Ηερσαῖός τε καὶ Φιλωνίδης ἱστοροῦντες αὐτά· σκόπει δε τε ἐξ ἑμαυτοῦ.

II. Καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ὁ Βίων τὰ μὲν ἄλλα πολύτροπος καὶ σοφιστῆς ποικίλος, καὶ πλείστας ἀφορμὰς δεδωκώς τοῖς βουλομένοις καθιππάζεσθαι φιλοσοφίας. Ἐν τισι δὲ καὶ πότιμος, καὶ ἀπολαῦσαι τύφου δυνάμενος.

III. Πλείστα τε καταλέλοιπεν ὑπομνήματα, ἀλλὰ καὶ ἀποφθέγματα χρειώδη πραγματείαν ἔχοντα. Οἶον, ὄνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ θηράσαι μειράκιον, Οὐχ οἶόν τε, εἰπεῖν, ἀπαλὸν τυρὸν ἀγκίστρῳ ἐπιωπᾶσθαι. 48. Ἐρωτηθεῖς ποτε, τίς μᾶλλον ἀγωνιᾷ, ἔφη, Ὁ τὰ μέγιστα βουλόμενος εὐημερεῖν. Ἐρωτηθεῖς, εἰ γήμαι (ἀναφέρεται γὰρ καὶ τοῦτο εἰς αὐτὸν) ἔφη, Ἐὰν μὲν γήμης αἰσχροῖν, ἔξεις ποιήν· ἂν δὲ καλήν, ἔξεις κοινήν. Τὸ γῆρας ἔλεγεν ὄρμον εἶναι τῶν κακῶν· εἰς αὐτὸ γοῦν πάντα καταφεύγειν. Τὴν δόξαν, ἐτῶν μητέρα εἶναι. Τὸ κάλλος, ἀλλότριον ἀγαθόν. Τὸν πλοῦτον, εὐρα πραγμάτων. Πρὸς τὸν τὰ χωρία κατεδηδοκότα, Τὸν μὲν Ἀμφιάραον, ἔφη, ἡ γῆ κατέπιε, σὺ δὲ τὴν γῆν. Μέγα κακόν, τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν κακόν. Κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν τοῦς

ἀνθρώπους κατακαόντων μὲν ὡς ἀναισθήτους, παρακαόντων δὲ ὡς αἰσθανομένους. 49. Ἔλεγε δὲ συνεχὲς, ὅτι αἰρετώτερόν ἐστι τὴν ὄραν ἄλλω χαρίζεσθαι, ἢ ἀλλοτριᾶς ἀποδρέπεσθαι. Καὶ γὰρ εἰς σῶμα βλάπτεσθαι καὶ εἰς ψυχὴν. Διέβριλε δὲ καὶ τὸν Σωκράτην, λέγων, ὡς εἰ μὲν εἶχεν Ἀλκιβιάδου χρεῖαν, καὶ ἀπείχετο, μάταιος ἦν· εἰ δὲ μὴ εἶχεν, οὐδὲν ἐποίει παράδοξον. Εὐκόλον ἔφασκε τὴν εἰς ἄδου ὁδὸν· καταμύοντας γοῦν ἀπιέναι. Τὸν Ἀλκιβιάδην μεμφόμενος ἔλεγεν, ὡς νέος μὲν ὢν, τοὺς ἀνδρας ἀπάγοι τῶν γυναικῶν· νεανίσκος δὲ γενόμενος, τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν. Ἐν Ῥόδῳ τὰ ρητορικὰ διασκούντων Ἀθηναίων, τὰ φιλοσοφούμενα ἐδίδασκε. Πρὸς οὖν τὸν αἰτιασάμενον ἔφη, Πυρούς ἐκόμισα, καὶ κριθὰς πωλῶ; 50. Ἔλεγε τοὺς ἐν ἄδου μᾶλλον ἂν κολάζεσθαι, εἰ ὀλοκλήροις καὶ μὴ τετρημένοις ἀγγείοις ὑδροφόρουν. Πρὸς τὸν ἀδολέσχην, λιπαροῦντα συλλαβέσθαι αὐτῷ, Τὸ ἱκανόν σοι ποιήσω, φησὶν, ἔαν παρακλήτους πέμψης, καὶ αὐτὸς μὴ ἔλθῃς. Πλέων μετὰ πονηρῶν, λησταῖς περιέπεσε. Τῶν δὲ, Ἀπολώλαμεν, εἰπόντων, ἔαν γνωσθῶμεν, Ἐγὼ δὲ, φησὶν, ἔαν μὴ γνωσθῶμεν. Τὴν δὲ οὔησιν ἔλεγε προκοπῆς ἐγκοπὴν. Πρὸς πλούσιον μικρολόγον, Οὐχ οὗτος, ἔφη, τὴν οὐσίαν κέκτηται, ἀλλ' ἡ οὐσία τοῦτον. Ἔλεγε τοὺς μικρολόγους, τῶν μὲν ὑπαρχόντων ὡς ἰδίων ἐπιμελεῖσθαι· ὡς δὲ ἐξ ἀλλοτριῶν, μηδὲν ὠφελεῖσθαι. Τῇ μὲν ἀνδρεία νέους ὄντας ἔφη χρῆσθαι, τῇ δὲ φρονήσει γηράσκοντας ἀκμάζειν. 51. Τοσοῦτον διαφέρειν τὴν φρόνησιν τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ὅσον τὴν ὄρασιν τῶν ἄλλων αἰσθή-

σεων. Μὴ δεῖν ἔφασκεν ὄνειδίζειν τὸ γῆρας, εἰς ὃ, ἔφη, πάντες εὐχόμεθα ἐλθεῖν. Πρὸς τὸν βάσκανον ἐσκυθροπακότα, Οὐκ οἶδα, ἔφη, πότερόν σοι κακὸν γέγονεν, ἢ ἄλλω ἀγαθόν. Τὴν δυσσέβειαν πονηρὸν ἔλεγεν εἶναι σύννοικον τῇ παρῴησι.

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα, καὶ θρασύστομός τις ἦ.

Τοὺς φίλους, ὅποιοι ἂν ᾖσι, συντηρεῖν· ἵνα μὴ δοκοῖμεν πονηροῖς κεχρησθαι, ἢ χρηστοὺς παρητησθαι.

IV. Οὗτος τὴν ἀρχὴν μὲν παρητέϊτο τὰ Ἀκαδημαϊκὰ, καθ' ὃν χρόνον ἤκουε Κράτητος· εἰτ' ἀνείλετο τὴν Κυνικὴν ἀγωγὴν, λαβὼν τρίβωνα καὶ πήραν. 52. Καὶ τί γὰρ ἄλλο μετεσκεύασεν αὐτὸν πρὸς ἀπάθειαν; Ἐπειτα ἐπὶ τὰ Θεοδώρεια μετῆλθε, διακούσας Θεοδώρου τοῦ ἀθίου, κατὰ πᾶν εἶδος λόγου σοφιστεύοντος. Μεθ' ὃν Θεοφράστου διήκουσε τοῦ περιπατητικοῦ.

V. Ἦν δὲ καὶ θεατρικὸς, καὶ πολὺς ἐν τῷ γελοίῳ διαφορῆσαι, φορτικοῖς ὀνόμασι κατὰ τῶν πραγμάτων χρώμενος. Διὰ δὴ οὖν τὸ παντὶ εἶδει λόγου κεκρᾶσθαι, φασὶ λέγειν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἐρατοσθένην, ὡς πρῶτος Βίων τὴν φιλοσοφίαν ἀνθινὰ ἐνέδυσεν.

VI. Εὐφυῆς γὰρ ἦν καὶ παρωδῆσαι· οἷά ἐστιν αὐτοῦ καὶ ταῦτα,

ὦ πέπον Ἀρχύτα, ψαλληγενὲς, ὀλβιότυφε,

Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ' ἀνδρῶν.

VII. 53. Καὶ ὄλωσ καὶ μουσικὴν καὶ γεωμετρίαν διέπαιζεν.

VIII. Ἦν δὲ πολυτελής. Καὶ διὰ τοῦτο πόλιν ἐκ πόλεως ἤμειβεν, ἐνίοτε καὶ φαντασίαν ἐπιτεχνώμενος. Ἐν γοῦν Ῥόδῳ τοὺς ναύτας ἔπεισε σχολαστικὰς

ἔσθῆτας ἀναλαβεῖν, καὶ ἀκολουθῆσαι αὐτῷ· σὺν οἷς εἰσβάλλων εἰς τὸ γυμνάσιον, περίβλεπτος ἦν.

ΙΧ. Εἰώθει τε νεανίσκων τινῶν υἰοθεσίας ποιῆσθαι, καὶ εἰς τὸ ἀποχρῆσθαι αὐτοῖς ἔς τε τὰς ἡδονὰς, καὶ ὥστε φυλάττεσθαι ὑπ' εὐνοίας αὐτῶν. Ἄλλὰ καὶ φίλαυτος ἦν ἰσχυρῶς, καὶ πολὺς ἐγκείμενος τῷ, Κοινὰ τὰ φίλων. Παρ' ὃ καὶ οὐδεὶς μαθητῆς αὐτοῦ ἐπιγράφεται, τοσοῦτων αὐτῷ σχολασάντων· καίτοι τινὰς εἰς ἀναισχυντίας προῆγεν. 54. Ὁ γοῦν Βητιῶν, εἰς τῶν συνήθων αὐτῷ, πρὸς Μενέδημόν ποτε λέγεται εἰπεῖν, Ἐγὼ τοι, ὦ Μενέδημε, νύκτωρ συνδέομαι Βίῳ, καὶ οὐδὲν ἄτιπον δοκῶ γε πέπονθῆναι. Πολλὰ δὲ καὶ ἀθεώτερον προσεφέρετο τοῖς ὁμιλοῦσι, τοῦτο Θεοδώρειον ἀπολαύσας.

Χ. Καὶ ὕστερόν ποτε ἐμπεσὼν εἰς νόσον, ὡς ἔφασκον οἱ ἐν Χαλκίδι, (αὐτόθι γὰρ καὶ κατέστρεψε) περιπατῶν λαβεῖν ἐπέισθη, καὶ μεταγινώσκειν ἐφ' οἷς ἐπλημμέλησεν ἔς τὸ θείον. Ἀπορίᾳ δὲ καὶ τῶν νοσοκομούντων δεινῶς διετίθετο, ἕως Ἀντίγονος αὐτῷ δύο θεράποντας ἀπέστειλε. Καὶ ἠκολούθει γε αὐτῷ ἐν φορείῳ, καθά φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. Ἄλλὰ καὶ ὡς κατέστρεψε, καὶ ἡμεῖς αὐτὸν οὕτως ἠτιασάμεθα·

55. Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, ὃν ἔφυσεν ἡ Σκυθὶς αἴα,

Λέγειν ἀκούομεν θεοὺς ὡς οὐδὲν εἰσιν ὄντως.

Κ' εἰ μὲν τὸ δόγμα τοῦτ' ἔχων ἔμιμνεν, ἦν ἂν εἰκότως

Λέγειν, φρονεῖν ὅπως δοκεῖ· κακῶς μὲν, ἀλλ' ἔδοξε.

Νῦν δ' ἐς νόσον πεσὼν μακρὰν, καὶ μὴ θάνη δε-
δοικῶς,

Ὅ μὴ θεοὺς εἶναι λέγων, ὃ νηὸν οὐδὲ βλέψας,

56. Ὅ πολλὰ χλευάσας βροτοὺς, οἵπερ θεοῖς
ἔθνον,

Οὐ μούνον ἐσχάρης ὑπερ, βωμῶν τε καὶ τραπέζης,
Κνίσση, λίπει, θυήμασι, θεῶν ἔδαισε ρίνας,

Οὐδ' εἶπε μούνον, Ἕλιτον, σύγγνωτε τοῖς πρὶν·
ἀλλὰ

Καὶ γραῖ δῶκεν εὐμαρῶς τράχηλον εἰς ἐπωδὴν,

Καὶ σκυτίσιν βραχίονας πεπεισμένος γ' ἔδησε·

57. Ῥάμνόν τε καὶ κλάδον δάφνης ὑπὲρ θύρην
ἔθηκεν,

Ἄπαντα μᾶλλον, ἢ θανεῖν, ἔτοιμος ὦν ὑπουργεῖν.

Μωρὸς δ' ὅς ἤθελόν τινος μισθοῦ τὸ θᾶϊον εἶναι·

Ὡς τῶν θεῶν ὄντων, ὅταν Βίων θέλη νομίζειν.

Τοιγὰρ μάτην φρονῶν, ὅτ' ἦν ἅπας ὁ λέμβος ἄν-
θραξ,

Τὴν χεῖρα τείνας, ὠδέ πως, χαῖρ', εἶπε, χαῖρε, Ἴλου-
τεῦ.

XI. 58. Γεγόνασι δὲ Βίωνες δέκα· πρῶτος, ὃ φερεκύδει τῷ Συρίῳ συνακμάσας, οὗ φέρεται βιβλία δύο· ἔστι δὲ Προκοννήσιος. Δεύτερος, Συρακούσιος, τέχνας ρητορικὰς γεγραφώς. Τρίτος, ὃ αὐτὶς οὔτος. Τέταρτος, Δημοκρίτειος, καὶ μαθηματικὸς Ἀβδηρίτης, Ἀιθίδι γεγραφώς καὶ Ἰάδι· οὗτος πρῶτος εἶπεν εἶναι τινὰς οἰκήσεις, ἐνθα γίνεσθαι ἐξ μηνῶν τὴν νύκτα καὶ ἐξ τὴν ἡμέραν. Πέμπτος, Σολεὺς, Αἰθιοπικὰ γεγραφώς. Ἑκτος, ρητορικὸς, οὗ φέρεται ἐννέα βιβλία Μουσῶν ἐπιγραφόμενα. Ἑβδομος,

μελικὸς ποιητής. Ὀγδοος, Μιλήσιος ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται καὶ Πολέμων. Ἐνατος, ποιητὴς τραγωδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων. Δέκατος, ἀγαλματοποιὸς, Κλαζομένιος, ἢ Χίος· οὗ μέμνηται καὶ Ἰππώναξ.

CAPUT VIII.

LACYDES.

I. 59. Λακύνδης Ἀλεξάνδρου, Κυρηναῖος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατάρξας, Ἀρχεσίλαον διαδεξάμενος· ἀνὴρ σεμνότατος, καὶ οὐκ ὀλίγους ἐσχηκῶς ζηλωτάς.

II. Φιλόπονός τε ἐκ νέου, καὶ πένης μὲν, εὐχαρις δ' ἄλλως καὶ εὐόμιλος.

III. Τοῦτον φασὶ καὶ περὶ οἰκονομίαν γλυκύτερα ἐσχηκέναι. Ἐπειδὴν γάρ τι προσέλοι τοῦ ταμείου, σφραγισάμενος πάλιν εἴσω τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἐρρίπτει, ὡς μηδέποτε αὐτοῦ περιαιρεθείη, καὶ τι βασταχθείη τῶν ἀποκειμένων. Μαθόντα δὲ τοῦτο τὰ θεραπόντια ἀπεσφράγιζε, καὶ ὅσα ἐβούλετο ἐβάσταζεν· ἔπειτα τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἐνίει εἰς τὴν στόαν· καὶ τοῦτο ποιοῦντα οὐδεπώποτε ἐφωράθη.

IV. 60. Ὁ γοῦν Λακύνδης ἐσχόλαζεν ἐν Ἀκαδημίᾳ, ἐν τῷ κατασκευασθέντι κήπῳ ὑπὸ Ἀττάλου τοῦ βασιλέως· καὶ Λακύνδειον ἀπ' αὐτοῦ προσηγορεύετο. Καὶ μόνος τῶν ἀπ' αἰῶνος ζῶν παρῆδωκε τὴν σχολὴν Τηλεκλεῖ καὶ Εὐάνδρῳ, τοῖς Φωκεῦσι. Παρὰ δὲ

Ευάνδρου διεδέξατο Ἡγησίνοῦς Περγαμηνός, ἀφ' οὗ
Καρνεάδης.

V. Χάριεν δ' εἰς τὸν Λακύνδην ἀναφέρεται. Ἀ-
τάλου γὰρ αὐτὸν μεταπεμπομένου φαῖν εἰπεῖν, τὰς
εἰκόνας πόρρωθεν δεῖν θεωρεῖσθαι. Ὅψι δὲ αὐτῶ
γεωμετροῦντι λέγει τις, *Εἶτα νῦν καιρός; Εἶτα μηδὲ
νῦν;*

VI. 61. Ἐπιλεύτησε δὲ σχολαρχεῖν ἀρξάμενος, τῷ
τετάρτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ τριακοστῆς καὶ ἑκατο-
στῆς Ὀλυμπιάδος, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἕξ πρὸς
τοῖς εἴκοσιν ἔτη. Ἡ τελευταῖα δὲ αὐτῶ, παράλυσις ἐκ
πολυποσίας. Καὶ αὐτῶ προσεπαῖξαμεν ἡμεῖς οὕτως·

*Καὶ σέο, Λακύνδη, φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρα καὶ σὺ,
Βάκχον ἔλων, αἴδην ποσσὶν ἔσυρες ἄκροισ.*

*Ἡ σαφὲς ἦν· Διόνυσος, ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθοι,
Λῦσε μέλη. Διὸ δὴ μήτε Λυαῖος ἔφυ;*

CAPUT IX.

CARNEADES.

I. 62. *Καρνεάδης, Ἐπικώμου ἢ Φιλοκωμου, ὡς
Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, ὁ Κυρηναῖος.*

II. Οὗτος τὰ τῶν Στωϊκῶν βιβλία ἀναγνοὺς,
ἐπιμελῶς τὰ Χρυσίππου, ἐπιεικῶς αὐτοῖς ἀντέλεγε.
Καὶ εὐημέρει τασοῦτον, ὥστε ἐκεῖνο ἐπιλέγειν,

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρυσίππος, οὐκ ἂν ἦν ἐγώ.

III. Φιλόπονος δὲ ἄνθρωπος γέγονεν, εἰ καὶ τις
ἄλλος. Ἐν μὲν τοῖς φυσικοῖς ἦτιον φερόμενος, ἐν
δὲ τοῖς ἠθικοῖς μᾶλλον. Ὅθεν καὶ ἐκόμα καὶ ἔτρε-

φεν ὄνυχας, ἀσχολία τῇ περὶ τοὺς λόγους. Τοσοῦτον δὲ ἴσχυσεν ἐν φιλοσοφίᾳ, ὥστε καὶ τοὺς ῥήτορας ἀπολύσαντας ἐκ τῶν σχολῶν παρ' αὐτὸν ἵεναι, καὶ αὐτοῦ ἀκούειν.

IV. 63. Ἦν δὲ καὶ μεγαλοφωνότατος, ὥστε τὸν γυμνασιάρχον προσπέμψαι αὐτῷ μὴ οὕτω βοᾶν· τὸν δὲ εἰπεῖν, Καὶ δὸς μέτρον φωνῆς. Ὅθεν εὐστόχως ἐλόντα ἀμείψασθαι· φάναι γὰρ, Μέτρον ἔχεις τοὺς ἀκούοντας.

V. Δεινῶς τε ἦν ἐπιπληκτικός, καὶ ἐν ταῖς ζητήσεσι δύσμαχος. Τὰ τε δεῖπνα λοιπὸν παρητεῖτο διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας.

VI. Οὗτός ποτε Μέντορος τοῦ Βιθυνοῦ μαθητοῦ ὄντος, καὶ παρ' αὐτὸν ἐλθόντος εἰς τὴν διατριβὴν, ὡς ἐπεῖρα αὐτοῦ τὴν παλλακὴν ὁ Μέντωρ, καθ' ἄφησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, μεταξὺ λέγων παρῳδήσεν εἰς αὐτὸν,

64. Πωλεῖται τις δεῦρο γέρων, ἄλιος, νημερτής,
Μέντορι εἰδόμενος ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν·
Τοῦτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηρύχθαι λέγω.
Καὶ ὃς ἀναστάς ἔφη,

Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.

VII. Δεινότερον δὲ πως δοκεῖ περὶ τὴν τελευταίαν ἀνεστράφθαι, ὅτε συνεχὲς ἔλεγεν, Ἡ συστήσασα φίσις καὶ διαλύσει. Μαθὼν τε Ἀντίπατρον φάρμακον πιόντα ἀποθανεῖν, παρωρμήθη πρὸς τὸ εὐθαρσὲς τῆς ἀπαλλαγῆς, καὶ φησι, Δότε οὖν κᾶμοι. Τῶν δὲ εἰπόντων, Τί; Οἰνόμελι, εἰπεῖν. Τελευταῖοντος δ' αὐτοῦ φασιν ἔκλειψιν γενέσθαι σελήνης, συμπάθειαν, ὡς ἂν εἴποι τις, αἰνιττομένου τοῦ μεθ' ἥλιον καλλι-

σιου τῶν ἄστρον. 65. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπων ἔτει τετάρτῳ τῆς δευτέρας καὶ ἐξηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιώσαντα ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα.

VIII. Φέρονται δὲ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ πρὸς Ἀριαράθην, τὸν Καππαδοκίας βασιλέα. Τὰ δὲ λοιπὰ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ συνέγραψαν. Αὐτὸς δὲ κατέλιπε μηδέν. Ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν τῷ λογαδικῷ καὶ Ἀρχεβουλείῳ μέτρῳ·

Τί με Καρνεάδην, τί με, Μοῦσα, θέλεις ἐλέγχειν ;

Ἀμαθῆς ὅς οὔ τι κάτοιιδεν, ὅπως δεδοίκει

Τὸ θανεῖν· ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ' ἔχων κακίστην

Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἰσχέμεν· ἀλλ' ἀκούσας

Ὅτι φάρμακον Ἀντίπατρος πιῶν ἀπέσβη,

66. Δότε τοίνυν, ἔφησε, τὸ κάμοι πιεῖν· τί μὲν
τοί ;

Δότ' οἰνόμελι. Σφόδρα τ' εἶχε πρόχειρα τουτί·

Φύσις ἢ συνέχουσα με καὶ διαλύσεται δή.

Καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ

Τὰ πλέω κακὰ κέρδε' ἔχοντα, μολεῖν ἐς ἄδην.

IX. Λέγεται καὶ τὰς ὄψεις νυκτὸς ὑποχυθῆναι, καὶ ἀγνοεῖν· κελεῦσαι τε τὸν παῖδα λύχνον ἄψαι. Εἰσκούσαντος δὲ καὶ εἰπόντος, Κεκόμικα· Οὐκοῦν, εἰπεῖν, σὺ ἀναγίνωσκε.

X. Τούτου πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι γεγόνασι μαθηταὶ, ἐλλογιμώτατος δὲ Κλειτόμαχος· περὶ οὗ καὶ λεκτέον.

XI. Γέγονε μέντοι καὶ ἄλλος Καρνεάδης, ἐλεγείας ποιητῆς ψυχρός.

CAPUT X.

CLITOMACHUS.

I. 67. *Κλειτόμαχος, Καρχηδόσιος.* Οὗτος ἐκα-
λεῖτο μὲν Ἀσδρούβας, καὶ τῇ ἰδίᾳ φωνῇ κατὰ τὴν πα-
τριδα ἐφιλοσόφει.

II. Ἐλθὼν δ' εἰς Ἀθήνας ἤδη τετταράκοντα ἔτη
γεγονῶς, ἤκουσε Καρνεάδου. Καὶ κεῖνος ἀποδεξάμε-
νος αὐτοῦ τὸ φιλόπονον, γράμματά τε ἐποίησε μα-
θεῖν, καὶ συνήσκει τὸν ἄνδρα. Ὁ δὲ εἰς τοσοῦτον
ἤλασεν ἐπιμελείας, ὥστε ὑπὲρ τὰ τετρακόσια βιβλία
συνέγραψε. Καὶ διεδέξατο τὸν Καρνεάδην, καὶ τὰ
αὐτοῦ μάλιστα διὰ τῶν συγγραμμάτων ἐφώτισεν.

III. Ἄνθρωπος ἐν ταῖς τρισὶν αἰρέσεσι διατρίψας, ἔν τε
τῇ Ἀκαδημαϊκῇ, καὶ Περιπατητικῇ, καὶ Στωϊκῇ.

Καθόλου δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς ὁ Τίμων οὕτω
διασύρει,

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλίστου.
Ἡμεῖς δὲ, τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος
διεληλυθότες, ἔλθωμεν ἐπὶ τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος Περι-
πατητικούς, ὧν ἤρξεν Ἀριστοτέλης.

LIBER QUINTUS.

CAPUT I.

ARISTOTELES.

I. 1. Ἀριστοτέλης, Νικομάχου καὶ Φαιστιάδος, Σταγειρίτης. Ὁ δὲ Νικόμαχος ἦν ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καθά φησιν Ἑρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους. Καὶ συνεβίω Ἀμύντα τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, ἰατροῦ καὶ φίλου χρεία.

II. Οὗτος γνησιώτατος τῶν Πλάτωνος μαθητῶν, τραυλὸς τὴν φωνήν, ὡς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ βίων. Ἀλλὰ καὶ ἰσχυροσκελής, φασὶν, ἦν, καὶ μικρόμματος· ἐσθῆτί τε ἐπισήμῳ χρώμενος, καὶ δακτυλίοις, καὶ κουρᾷ.

III. Ἔσχε δὲ καὶ υἱὸν Νικόμαχον ἐξ Ἑρπυλίδος τῆς παλλακῆς, ὡς φησι Τιμόθεος.

IV. 2. Ἀπίστη δὲ Πλάτωνος ἔτι περιόντος· ὥστε φασὶν ἐκεῖνον εἰπεῖν, Ἀριστοτέλης ἡμᾶς ἀπελάκτισε, καθάπερ εἰ τὰ πωλάρια γεννηθέντα τὴν μητέρα. Φησὶ δ' Ἑρμιππος ἐν τοῖς βίοις, ὅτι, πρεσβέοντος αὐτοῦ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀθηναίων, σχολάρχης ἐγένετο τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ σχολῆς Ξενοκράτης· ἐλθόντα δὲ αὐτὸν καὶ θεασάμενον ὑπ' ἄλλῳ τὴν σχολήν, ἐλέσθαι περίπατον τὸν ἐν Λυκείῳ. Καὶ μέχρι μὲν ἀλείμματος ἀνακάμπτοντα, τοῖς μαθηταῖς συμφιλοσοφεῖν·

ὄθεν Περιπατητικὸν προσαγορευθῆναι. Οἱ δ', ὅτι ἐκ νόσου περιπατοῦντι Ἀλεξάνδρῳ συμπαρῶν διελέγετο ἅττα. 3. Ἐπειδὴ δὲ πλείους ἐγίνοντο ἤδη, καὶ ἐκάθισεν, εἰπῶν,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ' ἔἴην λέγειν.

Καὶ πρὸς θεῖσιν συνεγύμναζε τοὺς μαθητὰς, ἅμα καὶ ῥητορικῶς ἐτασκῶν.

V. Ἐπειτα μέντοι ἀπῆρε πρὸς Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, Ἀταρνέως ὄντα τύραννον, ὃν οἱ μὲν φασὶ παιδικὰ γενέσθαι αὐτοῦ· οἱ δὲ, καὶ κηδεῦσαι αὐτῷ, δόντα τὴν θυγατέρα ἢ ἀδελφιδῆν, ὡς φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων· ὃς καὶ δοῦλον Εὐβούλου φησὶ γενέσθαι τὸν Ἑρμείαν, γένει Βιθυνὸν ὄντα, καὶ τὸν δεσπότην ἀνελόντα. Ἀρίστιππος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τροφῆς, φησὶν ἐρασθῆναι τὸν Ἀριστοτέλην παλλακίδος τοῦ Ἑρμείου. 4. Τοῦ δὲ συγχωρήσαντος, ἔγρημέ τε αὐτὴν, καὶ ἔθυσεν ὑπερχαίρων τῷ γυναιῷ, ὡς Ἀθηναῖοι τῇ Ἐλευσινίδι Δήμητρι. Τῷ τε Ἑρμείᾳ Παιᾶνα ἔγραψεν, ὃς ἔνδον γέγραπται.

VI. Ἐντεῦθεν τε γενέσθαι ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ Φιλίππῳ, καὶ λαβεῖν μαθητὴν παρ' αὐτοῦ τὸν υἱὸν Ἀλεξάνδρον, καὶ αἰτῆσαι ἀνασιτῆσαι αὐτοῦ τὴν πατρίδα κατασκαφεῖσαν ὑπὸ Φιλίππου, καὶ τυχεῖν. Οἷς καὶ νόμους θεῖναι. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σχολῇ νομοθετεῖν, μιμούμενον Ξενοκράτην· ὥστε κατὰ δέκα ἡμέρας ἄρχοντα ποιεῖν. Ἐπειδὴ δὲ ἐδόκει ἐπεικῶς αὐτῷ συγγεγενῆσθαι Ἀλεξάνδρῳ, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, συστήσας αὐτῷ τὸν συγγενῆ Καλλισθένη τὸν Ὀλύμπιον. 5. Ὅν καὶ παρῶρησιαστικώτερον λαλοῦντα τῷ

βασιλεῖ, καὶ μὴ πειθόμενον αὐτῷ, φασὶν, ἐπιπλή-
ξαντα εἰπεῖν,

Ἔκνυμος δὴ μοι τέκος ἔσσαι, οἷ' ἀγορεύεις.

Καὶ δὴ καὶ ἐγένετο. Δόξας γὰρ Ἑρμολάῳ συμμετε-
σχικέναι τῆς εἰς Ἀλέξανδρον ἐπιβουλήs, ἐν σιδηρᾷ
περιήγστο γαλεάγρα, φθειριῶν καὶ ἀκόμιστος· καὶ
τέλος λόντι παραβληθεῖς, οὕτω κατέστρεψεν.

VII. Ὁ δ' οὖν Ἀριστοτέλης ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθή-
νας, καὶ τρία πρὸς τοῖς δέκα τῆς σχολῆς ἀφηγησά-
μενος ἔτη, ὑπεξῆλθεν εἰς Χαλκίδα, Εὐρυμέδοντος αὐ-
τὸν τοῦ ἱεροφάντου δίκην ἀσεβείας γραψαμένου, ἢ
Δημοφίλου, (ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστο-
ρίᾳ) ἐπιιδήπερ τὸν ὕμνον ἐποίησεν εἰς τὸν προειρη-
μένον Ἑρμείαν. 6. Ἀλλὰ καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τοῦ
ἐν Δελφοῖς ἀνδριάντος, τοιοῦτον·

Τόνδε ποτ' οὐχ ὀσίως, παραβάs μακάρων θέμιν
ἀγνήν,

Ἐκτεινεν Περσῶν τοξοφόρων βασιλεύs.

Οὐ φανερώs λόγῃ φονίσιs ἐν ἀγῶσι κρατήsας,

Ἄλλ' ἀνδρὸs πίστει χρησάμενος δολίου.

Ἐνταῦθα δὴ πιών ἀκόνιτον ἐτελεύτησεν, ὡς φησιν
Εὐμηλος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, βιούς ἔτη ἑβδο-
μήκοντα. Ὁ δ' αὐτός φησιν αὐτὸν καὶ Πλάτωνι
τριακοντούτην συστήναι· διαπίπτων. Βεβίωκε γὰρ
τρία μὲν πρὸς τοῖς ἑξήκοντα· Πλάτωνι δὲ ἑπτακαί-
δεκέτης συνέστη. Ὁ δὲ ὕμνος ἔχει τοῦτον τὸν
τρόπον,

7. Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ,

Θήραμα κάλλιστον βίῳ,

Σᾶs πέρι, παρθένε, μορφᾶs

Καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότιμος,
Καὶ πόνους τλήναι μαλεροῦς, ἀκάμαντας.
Τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν τ' ἀθάνατον,
Χρυσοῦ τε κρέσσω καὶ γονέων,
Μαλακαυγητοῖό θ' ὕπνου.
Σοῦ δ' ἔνεκ' ἐκ Διὸς Ἡρακλῆης
Λήδας τε κοῦροι πόλλ' ἀνέτλασαν, ἔργοις
Σὰν ἀγορεύοντες δύναμιν.
Σοῖς τε πόθοις Ἀχιλεὺς
Αἴας τ' Αἴδαο δόμους ἤλθον.

8. Σᾶς δ' ἔνθα φιλίου μορφᾶς

Καὶ Ἀταρνέως ἔντροφος
Ἀελίου χήρωσεν αὐγᾶς.
Τοιγὰρ αἰοίδιμος ἔργοις·
Ἀθάνατοί τε μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι,
Μναμοσύνας θύγατρεις,
Διὸς ξενίου σέβας αὖξουσαι,
Φιλίας τε γέρας βεβαίου.

Ἔστι δ' οὖν καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν, οὕτως ἔχον·

Εὐρυμέδων ποτ' ἔμελλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας
Γράψασθαι, Δηοῦς μύστιδος ὦν πρόπολος.

Ἀλλὰ πῶν ἀκόνιτον, ὑπέκφυγε. Τοῦτ' ἀκονιτὶ
Ἦν ἄρα νικῆσαι συκοφάσεις ἀδίκους.

9. Τοῦτον πρῶτον Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστο-
ρίᾳ λόγον φησὶ δικανικὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ συγγράψαι
ἐπ' αὐτῇ ταύτῃ τῇ δίκῃ, καὶ λέγειν, ὡς Ἀθήνησιν

Ὅχνη ἐπ' ὄχνη γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, γεννηθῆναι μὲν
αὐτὸν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἐννενηκοστῆς
Ὀλυμπιάδος· παραβαλεῖν δὲ Πλάτωνι, καὶ δια-

ιρίψαι παρὰ αὐτὸν εἴκοσιν ἔτη, ἑπτακαιδεκέτη συ-
 σιάντα, καὶ εἰς τε Μιτυλήνην ἐλθεῖν ἐπὶ ἄρχοντος
 Εὐβούλου, τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ὀγδῆς καὶ ἑκατο-
 σιτῆς Ὀλυμπιάδος. Πλάτωνος δὲ τελευτήσαντος
 τῷ πρώτῳ ἔτει ἐπὶ Θεοφίλου, πρὸς Ἑρμείαν ἀπᾶ-
 ραι, καὶ μεῖναι ἔτη τρία. 10. Ἐπὶ Πυθοδότου δ'
 ἐλθεῖν πρὸς Φίλιππον, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνάτης
 καὶ ἑκατοσιτῆς Ὀλυμπιάδος, Ἀλεξάνδρου πεντεκαίδε-
 κα ἔτη ἦδη γεγονότος. Εἰς δ' Ἀθήνας ἀφικέσθαι
 τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἑκατοσιτῆς Ὀλυμ-
 πιάδος. Καὶ ἐν Λυκείῳ σχολάσαι ἔτη τρία πρὸς
 τοῖς δέκα, εἶτα ἀπᾶραι εἰς Χαλκίδα τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς
 τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοσιτῆς Ὀλυμπιάδος,
 καὶ τελευτῆσαι ἐτῶν τριῶν πού καὶ ἐξήκοντα νόσω·
 ὅτε καὶ Δημοσθένην καταστρέψαι ἐν Χαλαυρία ἐπὶ
 Φιλοκλέους.

VIII. Λέγεται δὲ, διὰ τὴν Καλλισθένους πρὸς
 Ἀλέξανδρον σύστασιν, προσκροῦσαι τῷ βασιλεῖ· κα-
 κείνον ἐπὶ τῷ τοῦτον λυπῆσαι, Ἀναξιμένη μὲν αὐξῆ-
 σαι, πέμψαι δὲ καὶ Ξενοκράτει δῶρα. 11. Ἀπέσκω-
 πε δ' εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα καὶ Θεόκριτος ὁ Χῖος,
 οὕτως ποιήσας, ὡς φησιν Ἀμβρόσιον ἐν τῷ περὶ Θεο-
 κρίτου·

Ἑρμείου εὐνούχου ἢ δ' Εὐβούλου ἅμα δούλου,

Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης.

Ἄλλὰ καὶ Τίμων αὐτοῦ καθήψατο, εἰπὼν,

Οὐδ' ἄφ' Ἀριστοτέλους εἰκαισύνης ἀλεγεινῆς.

Καὶ οὗτος μὲν ὁ βίος τοῦ φιλοσόφου.

IX. Ἡμεῖς δὲ καὶ διαθήκαις αὐτοῦ ἐνετύχομεν,
 οὕτω πως ἐχούσαις. Ἔσται μὲν εὖ· ἐὰν δὲ τι συμ-

βαίγη, τάδε διέθετο Ἀριστοτέλης· ἐπίτροπον μὲν εἶναι πάντων καὶ διαπαντός Ἀντίπατρον. 12. Ἔως δ' ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ, ἐπιμελεῖσθαι Ἀριστομένην, Τίμαρχον, Ἴππαρχον, Διοτέλην, Θεόφραστον, εἰάν βούληται καὶ ἐνδέχεται αὐτῶ, τῶν τε παιδίων καὶ Ἑρπυλίδος καὶ τῶν καταλειμμένων. Καὶ ὅταν ὦρα ᾖ τῇ παιδί, ἐκδόσθαι αὐτὴν Νικάνωρι. Ἐάν δὲ τῇ παιδί συμβῆ τι, (ὃ μὴ γένοιτο, οὐδὲ ἔσται,) πρὸ τοῦ γήμασθαι, ἢ ἐπειδὴν γήμηται, μήπω παιδίων ὄντων, Νικάνωρ κύριος ἔστω καὶ περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῶν ἄλλων διοικεῖν ἀξίως καὶ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν. Ἐπιμελεῖσθω δὲ Νικάνωρ καὶ τῆς παιδός καὶ τοῦ παιδός Νικομάχου, ὅπως ἂν ἀξιοῖ τὰ περὶ αὐτῶν, ὡς καὶ πατήρ ὢν καὶ ἀδελφός. Ἐάν δὲ τι πρότερον συμβαίγη Νικάνωρι, ὃ μὴ γένοιτο, ἢ πρὸ τοῦ λαβεῖν τὴν παῖδα, ἢ ἐπειδὴν λάβῃ, μήπω παιδίων ὄντων· εἰάν μὲν τι ἐκεῖνος τάξῃ, ταῦτα κύρια ἔστω. 13. Ἐάν δὲ βούληται Θεόφραστος εἶναι μετὰ τῆς παιδός, καθάπερ πρὸς Νικάνωρα· εἰ δὲ μὴ, τοὺς ἐπιτρόπους βουλευομένους μετὰ Ἀντιπάτρου, καὶ περὶ τῆς παιδός καὶ περὶ τοῦ παιδίου διοικεῖν ὅπως ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι. Ἐπιμελεῖσθαι δὲ τοὺς ἐπιτρόπους, καὶ Νικάνωρα, μνησθέντας ἐμοῦ καὶ Ἑρπυλίδος, ὅτι σπουδαία περὶ ἐμὲ ἐγένετο, τῶν τε ἄλλων, καὶ εἰάν βούληται ἄνδρα λαμβάνειν, ὅπως μὴ ἀναξίως ἡμῶν δοθῆ. Δοῦναι δ' αὐτῇ πρὸς τοῖς πρότερον δεδομένοις καὶ ἀργυρίου τάλαντον, ἐκ τῶν καταλειμμένων, καὶ θεραπεύνας τρεῖς, εἰάν βούληται, καὶ τὴν παιδίσκην ἣν ἔχει, καὶ παῖδα τὸν Πυρρύσιον. 14. Καὶ εἰάν μὲν ἐν Χαλκίδι βούληται οἰκεῖν, τὸν ξενῶνα τὸν

πρὸς τῷ κήπῳ· εἰ δὲ ἐν Σταγείροις, τὴν πατρῶαν οἰκίαν. Ὅποτέραν δ' ἂν τούτων βούληται, κατασκευάσαι τοὺς ἐπιτρόπους σκεύεσιν οἷς ἂν δοκῇ κακείνοις καλῶς ἔχειν, καὶ Ἐρπυλίδι ἱκανῶς. Ἐπιμελεῖσθω δὲ Νικάνωρ καὶ Μύρμηκος τοῦ παιδίου, ὅπως ἂν ἀξίως ἡμῶν τοῖς ἰδίοις ἐπικομισθῇ, σὺν τοῖς ὑπάρχουσιν ἃ εἰλήφαμεν αὐτοῦ. Εἶναι δὲ καὶ Ἀμβρακίδα ἐλευθέραν, καὶ δοῦναι αὐτῇ, ὅταν ἡ παῖς ἐκδοθῇ, πεντακοσίας δραχμὰς, καὶ τὴν παιδίσκην ἣν ἔχει. Δοῦναι δὲ καὶ Θαλῇ πρὸς τῇ παιδίσκῃ ἣν ἔχει τῇ ὠνηθείσῃ, χιλίας δραχμὰς καὶ παιδίσκην. 15. Καὶ Σίμῳ χωρὶς τοῦ πρότερον ἀργυρίου αὐτῷ εἰς παῖδα ἄλλον, ἢ παῖδα πρίασθαι, ἢ ἀργύριον δοῦναι. Τάχωνα δὲ ἐλεύθερον εἶναι, ὅταν ἡ παῖς ἐκδοθῇ, καὶ Φίλωνα, καὶ Ὀλύμπιον, καὶ τὸ παιδίον αὐτοῦ. Μὴ πωλεῖν δὲ τῶν παιδίων μηδένα τῶν ἐμὲ θεραπευόντων, ἀλλὰ χρῆσθαι αὐτοῖς. Ὅταν δ' ἐν ἡλικίᾳ γένωνται, ἐλεύθερα ἀφεῖναι κατ' ἀξίαν. Ἐπιμελεῖσθαι δὲ καὶ τῶν ἐκδεδομένων εἰκόνων παρὰ Γρυλλίωνος, ὅπως ἐπιτελεσθῆσαι ἀνατεθῶσιν, ἥτε Νικάνορος καὶ ἡ Προξένου, ἣν διενοοῦμην ἐκδοῦναι, καὶ ἡ τῆς μητρὸς τῆς Νικάνορος καὶ τὴν Ἀριμνήστου τὴν πεποιημένην ἀναθεῖναι, ὅπως μνημεῖον αὐτοῦ ἦ, ἐπειδὴ ἄπαις ἐτελεύτησε. 16. Καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τὴν Δήμητρα ἀναθεῖναι εἰς Νεμέαν, ἢ ὅπου ἂν δοκῇ. Ὅπου δ' ἂν ποιῶνται τὴν ταφὴν, ἐνταῦθα καὶ τὰ Πυθιάδος ὅσα ἀνελόντας θεῖναι, ὥσπερ αὐτὴ προσέταξεν. Ἀναθεῖναι δὲ καὶ Νικάνορα σωθέντα, ἣν εὐχὴν ὑπέρ αὐτοῦ ἠνξάμην, ζῶα λίθινα τετραπήχη ἐν Σταγείρῃ

Διὶ σωτήρι καὶ Ἀθηνᾶ σωτήρι. Τοῦτον ἴσχουσιν αὐτῷ αἰ διαθῆναι τὸν τρόπον.

X. Λέγεται δὲ καὶ λοπάδας αὐτοῦ πλείστας εὐρῆσθαι· καὶ Λύκωνα λέγειν, ὡς ἐν πυέλῳ θερμοῦ ἐλαίου λούοιτο, καὶ τοῦλαιον διαπωλοῖτο· ἔνιοι δὲ καὶ ἀσκλον θερμοῦ ἐλαίου ἐπιτιθέναι αὐτὸν τῷ στομάχῳ φασί· καὶ ὁπότε κοιμῶτο, σφαῖραν χαλκῆν βάλλεσθαι αὐτῷ εἰς τὴν χεῖρα, λεκάνης ὑποκειμένης· ἰν' ἐκπυσοῦσης τῆς σφαίρας εἰς τὴν λεκάνην, ὑπὸ τοῦ ψόφου ἐξέγροιο.

XI. 17. Ἀποφέρεται δ' εἰς αὐτὸν καὶ ἀποφθέγματα κάλλιστα ταυτί. Ἐρωτηθεὶς τί περιγίνηται κέρδος τοῖς ψευδομένοις; Ὅταν, ἔφη, λέγωσιν ἀλήθειαν, μὴ πιστεύεσθαι. Ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι πονηρῷ ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην ἔδωκεν, Οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα. Συνεχῆς εἰώθει λέγειν πρὸς τε τοὺς φίλους καὶ τοὺς φοιτῶντας αὐτῷ, ἔνθα ἂν καὶ ὅπου διατρίβων ἔτυχεν, ὡς ἡ μὲν ὄρασις ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἀέρος λαμβάνει τὸ φῶς, ἡ δὲ ψυχὴ ἀπὸ τῶν μαθημάτων. Πολλάκις δὲ καὶ ἀποτεινόμενος, τοὺς Ἀθηναίους ἔφρασκεν εὐρηκέναι πυροὺς καὶ νόμους· ἀλλὰ πυροῖς μὲν χρῆσθαι, νόμοις δὲ μὴ. 18. Τῆς παιδείας ἔφη τὰς μὲν ρίζας εἶναι πικρὰς, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς. Ἐρωτηθεὶς τι γηράσκει ταχύ; Χάρις, ἔφη. Ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶν ἔλπις; Ἐγρηγορότος, εἶπεν, ἐνύπνιον. Διογένους ἰσχάδα αὐτῷ διδόντος, νοήσας ὅτι, εἰ μὴ λάβῃ, χρεῖαν εἶη μεμελετηκῶς, λαβὼν, ἔφη Διογένη μετὰ τῆς χρεῖας καὶ τὴν ἰσχάδα ἀπολωλεκέναι. Πάλιν δὲ διδόντος, λαβὼν καὶ μετεωρίσας, ὡς τὰ παιδιά, εἰπὼν

τε, Μέγας Διογένης, ἀπέδωκεν αὐτῷ. Τριῶν ἔφη δεῖν παιδεία, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως. Ἀκούσας ὑπό τινος λαιδορεῖσθαι, Ἀπόντα με, ἔφη, καὶ μαστιγούτω. Τὸ κάλλος παντὸς ἔλεγεν ἐπιστολίου συστατικώτερον. 19. Οἱ δὲ τοῦτο μὲν Διογένη φασὶν ὀρίσασθαι· αὐτὸν δὲ, δῶρον εἰπεῖν εὐμορφίας· Σωκράτη δὲ, ὀλιγοχρόνιον τυραννίδα· Πλάτωνα, προτέρημα φύσεως· Θεόφραστον, σιωπῶσαν ἀπάτην· Θεόκριτον, ἔλεφαντίνην ζημίαν· Κυρνεάδην, ἀδορυφόρητον βασιλείαν. Ἐρωτηθεῖς, τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδευτῶν, Ὅσω, εἶπεν, οἱ ζῶντες τῶν τεθνηκότων. Τὴν παιδείαν ἔλεγεν ἐν μὲν ταῖς εὐτυχίαις εἶναι κόσμον, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις καταφυγήν. Τῶν γονέων τοὺς παιδεύσαντας ἐντιμότερους εἶναι τῶν μόνον γεννησάντων. Τοὺς μὲν γὰρ, τὸ ζῆν· τοὺς δὲ, τὸ καλῶς ζῆν παρασχέσθαι. Πρὸς τὸν καυχώμενον ὡς ἀπὸ μεγάλης πόλεως εἶη, Οὐ τοῦτο, ἔφη, δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅς τις μεγάλης πατρίδος ἄξιός ἐστιν. 20. Ἐρωτηθεῖς τί ἐστι φίλος; ἔφη, Μία ψυχὴ δύο σώμασιν ἐνοικοῦσα. Τῶν ἀνθρώπων ἔλεγε τοὺς μὲν οὕτω φεῖδεσθαι ὡς αἰεὶ ζησομένους, τοὺς δὲ οὕτως ἀναλίσκειν ὡς αὐτίκα τεθνηξομένους. Πρὸς τὸν πυθόμενον, διὰ τί τοῖς καλοῖς πολὺν χρόνον ὀμιλοῦμεν; Τυφλοῦ, ἔφη, τὸ ἐρώτημα. Ἐρωτηθεῖς τί ποτ' αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας; ἔφη, Τὸ ἀνεπιτάκτως ποιῆν ἃ τινες διὰ τὸν ἀπὸ τῶν νόμων φόβον ποιοῦσιν. Ἐρωτηθεῖς πῶς ἂν προκόποιεν οἱ μαθηταί; ἔφη, Ἐὰν τοὺς προέχοντας διώκοντες, τοὺς ὑστεροῦντας μὴ ἀναμένωσι. Πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδολέσχην, ἐπειδὴ πολλὰ αὐτοῦ κατήντηλε.

Μήτι σου κατεφλυάρησα; μὰ Δί', εἶπεν· οὐ γάρ σο. προσεῖχον. 21. Πρὸς τὸν αἰτιασάμενον ὡς εἶη μὴ ἀγαθῶ ἔρανον δεδωκώς (φέρεται γὰρ καὶ οὕτω) Οὐ τῷ ἀνθρώπῳ, φησὶν, ἔδωκα, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν τοῖς φίλοις προσφεροίμεθα, ἔφη, Ὡς ἂν εὐξαιμέθα αὐτοὺς ἡμῖν προσφέρεσθαι. Τὴν δικαιοσύνην ἔφη ἀρετὴν ψυχῆς διανεμητικὴν τοῦ κατ' ἀξίαν. Κάλλιστον ἐφόδιον τῷ γήρα τὴν παιδείαν ἔλεγε. Φησὶ δὲ Φαβωρίνος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, ὡς ἐκάστοτε λέγοι, Ὡ φίλοι, οὐδεὶς φίλος. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν Ἡθικῶν ἐστι Καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται.

XII. Συνέγραψε δὲ πάμπλειστα βιβλία, ἃ ἀκόλουθον ἠγησάμην ὑπογράψαι, διὰ τὴν περὶ πάντας λόγους τὰνδρὸς ἀρετὴν. 22. Περὶ δικαιοσύνης, α', β', γ', δ'. Περὶ ποιητῶν, α', β', γ'. Περὶ φιλοσοφίας, α', β', γ'. Πολιτικοῦ, α', β'. Περὶ ῥητορικῆς, Γρύλλος, α'. Νῆρινθος, α'. Σοφιστής, α'. Μενέξενος, α'. Ἐρωτικός, α'. Συμπόσιον, α'. Περὶ πλοῦτου, α'. Προτρεπτικός, α'. Περὶ ψυχῆς, α'. Περὶ εὐχῆς, α'. Περὶ εὐγενείας, α'. Περὶ ἡδονῆς, α'. Ἀλέξανδρος, ἢ ὑπὲρ ἀποικίων, α'. Περὶ βασιλείας, α'. Περὶ παιδείας, α'. Περὶ τὰγαθοῦ, α', β', γ'. Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α', β', γ'. Τὰ ἐκ τῆς πολιτείας, α', β'. Οἰκονομικός, α'. Περὶ φιλίας, α'. Περὶ τοῦ πάσχειν, ἢ πεπονθέναι, α'. Περὶ ἐπιστημῶν, α'. Περὶ ἐριστικῶν, α', β'. Ἀύσεις ἐριστικαὶ, δ'. Διαιρέσεις σοφιστικαὶ, δ'. Περὶ ἐναντίων, α'. Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν, α'. Περὶ ἰδίων, α'. 23. Ἐπομνήματα ἐπιχειρηματικοῦ, γ'. Προτάσεις περὶ ἀρετῆς

α', β', γ'. Ἐνστάσις, α'. Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγο-
 μένων, ἢ κατὰ πρόσθεσιν, α'. Περὶ παθῶν ὀργῆς, α'.
 Ἠθικῶν, α', β', γ', δ', ε'. Περὶ στοιχείων, α', β', γ'.
 Ἐπὲρ ἐπιστήμης, α'. Περὶ ἀρχῆς, α'. Διαιρέσεις
 ἑπτακαίδεκα. Διαιρητικῶν, α'. Ἐρωτήσεως καὶ ἀπο-
 κρίσεως, α', β'. Περὶ κινήσεως, α', β'. Προτάσεις, α'.
 Προτάσεις ἐριστικαί, δ'. Συλλογισμοὶ, α'. Προτέ-
 ρων ἀναλυτικῶν, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ', η', θ'. Ἀνα-
 λυτικῶν ὑστέρων μεγάλων, α', β'. Περὶ προβλημά-
 των, α'. Μεθοδικά, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ', η'. Περὶ
 τοῦ βελτίονος, α'. Περὶ τῆς ἰδέας, α'. Ὅροι πρὸ
 τῶν τοπικῶν, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ'. Συλλογισμῶν,
 α', β'. Συλλογιστικὸν, καὶ ὅροι, α'. 24. Περὶ τοῦ
 αἵρετοῦ καὶ τοῦ συμβεβηκότος, α'. Τὰ πρὸ τῶν τό-
 πων, α'. Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους, α', β'. Πάθη,
 α'. Διαιρητικὸν, α'. Μαθηματικὸν, α'. Ὅρισμοί,
 τρισκαίδεκα. Ἐπιχειρημάτων, α', β'. Περὶ ἠδο-
 νῆς, α'. Προτάσεις, α'. Περὶ ἐκουσίου, α'. Περὶ
 καλοῦ, α'. Θέσεις ἐπιχειρηματικαί, πέντε καὶ εἴκοσι.
 Θέσεις ἐρωτικά, τέτταρες. Θέσεις Φιλικαί, β'. Θέ-
 σεις περὶ ψυχῆς, α'. Πολιτικά, β'. Πολιτικῆς ἀκρο-
 άσεως, ὡς ἡ Θεοφράστου, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ', η'.
 Περὶ δικαίων, α', β'. Τεχνῶν συναγωγή, α', β'. Τέ-
 χνης ῥητορικῆς, α', β'. Τέχνη, α'. Ἄλλη τέχνη, α',
 β'. Μεθοδικὸν, α'. Τέχνης τῆς Θεοδέκτου εἰσα-
 γωγῆς, α'. Πραγματεῖαι τέχνης ποιητικῆς, α', β'.
 Ἐνθυμήματα ῥητορικά. Περὶ μεγέθους, α'. Ἐν-
 θυμημάτων αἱρέσεις, α'. Περὶ λέξεως, α', β'. 25.
 Περὶ συμβουλίας, α'. Συναγωγῆς, α', β'. Περὶ φύ-
 σεως, α', β', γ'. Φυσικὸν, α'. Περὶ τῆς Ἀρχύτου

φιλοσοφίας, α', β', γ'. Περὶ τῆς Σπενσίππου καὶ
 Ξενοκράτους, α'. Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου, καὶ τῶν Ἀρ-
 χυτείων, α'. Πρὸς τὰ Μελίσσου, α'. Πρὸς τὰ Ἀλκ-
 μαίωνος, α'. Πρὸς τοὺς Πυθαγορείους, α'. Πρὸς
 τὰ Γοργίου, α'. Πρὸς τὰ Ξενοκράτους, α'. Πρὸς τὰ
 Ζήνωνος, α'. Περὶ τῶν Πυθαγορείων, α'. Περὶ ζώων,
 α', β', γ', δ' ε', ζ', η', θ'. Ἀνατομῶν, α', β', γ',
 δ', ε', ζ', η'. Ἐκλογή ἀνατομῶν, α'. Ἐπὲρ τῶν
 συνθέτων ζώων, α'. Ἐπὲρ τῶν μυθολογουμένων ζώων,
 α'. Ἐπὲρ τοῦ μὴ γεννᾶν, α'. Περὶ φυτῶν, α', β'. Φυ-
 σιογνωμονικόν, α'. Ἰατρικὰ, β'. Περὶ μονάδος, α'. Ση-
 μεῖα χειμώνων, α'. 26. Ἀστρονομικόν, α'. Ὀπτικόν, α'.
 Περὶ κινήσεως, α'. Περὶ μουσικῆς, α'. Μνημονικόν, α'.
 Ἀπορημάτων Ὀμηρικῶν, α', β', γ', δ', ε', ζ'. Ποιη-
 τικὰ, α'. Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον, ὀκτώ πρὸς τοῖς
 τριάκοντα. Ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, α', β'.
 Ἐγκυκλίων, α', β'. Μηχανικόν, α'. Προβλήματα ἐκ
 τῶν Δημοκρίτου, α', β'. Περὶ τῆς λίθου, α'. Δι-
 καιώματα, α', β'. Παραβολαί, α'. Ἄτακτα δεκαδύο.
 Ἐξηγημένα κατὰ γένος, τέτταρα καὶ δέκα. Ὀλυμπιο-
 νῖκαι, α'. Πυθιονῖκαι μουσικῆς, α'. Ξυθικός, α'.
 Πυθιονικῶν ἔλεγχοι, α'. Νῖκαι Διονυσιακαί, α'.
 Περὶ τραγωδιῶν, α'. Διδασκαλῖαι, α'. Παροιμίαι, α'.
 Νόμος συσατικός, α'. Νόμων, α', β', γ', δ'. Κατηγο-
 ριῶν, α'. Περὶ ἐρμηνείας, α'. 27. Πολιτεῖαι πόλεων
 δυοῖν δεούσαιν ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἰδίᾳ δημο-
 κρατικά, ὀλιγαρχικά, ἀριστοκρατικά, καὶ τυραννι-
 καί. Ἐπιστολαί πρὸς Φίλιππον. Σηλυμβρίων ἐπιστο-
 λαί. Πρὸς Ἀλέξανδρον τέτταρες ἐπιστολαί. Πρὸς Ἀν-
 τίπατρον, ἑννέα. Πρὸς Μέντορα, α'. Πρὸς Ἀρίστω-

να, α'. Πρὸς Ὀλυμπιάδα, α'. Πρὸς Ἑφαιστίωνα, α'. Πρὸς Θεμισταγόραν, μία. Πρὸς Φιλόξενον, α'. Πρὸς Δημόκριτον, α'. Ἐπη, ὧν ἀρχή, Ἄγνὸς Θεῶν πρέσβευθ' ἑκατηβόλε. Ἐλεγεία, ὧν ἀρχή, Καλλιτέκνου μητρὸς θυγάτερ. Γίνονται αἱ πᾶσαι, μυριάδες στίχων τέτταρες καὶ τετταράκοντα, πρὸς τοῖς πεντακισχιλλοῖς καὶ διακοσίοις ἑβδομήκοντα.

XIII. Καὶ τοσαῦτα μὲν αὐτῷ πεπραγμάτευται βιβλία. 28. Βούλεται δ' ἐν αὐτοῖς τάδε. Διττὸν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον· τὸν μὲν, πρακτικόν· τὸν δὲ, θεωρητικόν. Καὶ τοῦ πρακτικοῦ, τὸν τε ἠθικόν, καὶ πολιτικόν· οὗ τὰ τε περὶ πόλιν καὶ τὰ περὶ οἶκον ὑπογεγράφθαι. Τοῦ δὲ θεωρητικοῦ, τὸν τε φυσικόν, καὶ λογικόν· οὗ τὸ λογικόν, οὐχ ὀλομερῶς, ἀλλ' ὡς ὄργανον προσηκριβωμένον. Καὶ τούτου διττοὺς ὑποθέμενος σκοποὺς, τό τε πιθανόν, καὶ τὸ ἀληθές, διεσάφησε. Δύο δὲ πρὸς ἑκάτερον δυνάμεσιν ἐχρήσατο· διαλεκτικῇ μὲν καὶ ῥητορικῇ, πρὸς τὸ πιθανόν· ἀναλυτικῇ δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ, πρὸς τὸ ἀληθές· οὐδὲν ὑπολειπόμενος οὔτε τῶν πρὸς εὐρεσιν, οὔτε τῶν πρὸς κρίσιν, οὔτε μὴν τῶν πρὸς χρῆσιν. 29. Πρὸς μὲν οὖν τὴν εὐρεσιν, τὰ τε τοπικὰ καὶ μεθοδικὰ, παρέδωκε προτάσεων πλήθος· ἐξ ὧν πρὸς τὰ προβλήματα πιθανῶν ἐπιχειρημάτων οἷόν τε εὐπορεῖν. Πρὸς δὲ τὴν κρίσιν, τὰ ἀναλυτικὰ πρότερα καὶ ὕστερα. Διὰ μὲν οὖν τῶν προτέρων τὰ λήμματα κρίνεται· διὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἡ συναγωγή ἐξετάζεται· πρὸς δὲ τὴν χρῆσιν, τὰ τε ἀγωνιστικά, καὶ τὰ περὶ ἐρωτήσεως, ἔριστικά τε, καὶ σοφιστικῶν ἐλέγχων τε καὶ συλλογισμῶν, καὶ τῶν

ὁμοίων τούτοις. Κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας, τῶν μὲν κατὰ φαντασίαν ἐνεργημάτων, τὴν αἴσθησιν ἀπεφύνατο· τῶν δὲ ἠθικῶν, τῶν περὶ πόλιν καὶ περὶ οἶκον καὶ περὶ νόμους, τὸν νοῦν. 30. Τέλος δὲ ἐν ἐξέθετο, χρῆσιν ἀρετῆς ἐν βίῳ τελείῳ· ἔφη δὲ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν συμπλήρωμα ἐκ τριῶν ἀγαθῶν εἶναι· τῶν περὶ ψυχὴν, ἃ δὴ καὶ πρῶτα τῇ δυνάμει καλεῖ· ἐκ δευτέρων δὲ, τῶν περὶ σῶμα, ὑγείας, καὶ ἰσχύος, καὶ κάλλους, καὶ τῶν παραπλησιῶν· τῶν δὲ ἐκτὸς, πλούτου, καὶ εὐγενείας καὶ δόξης, καὶ τῶν ὁμοίων. Τὴν τε ἀρετὴν μὴ εἶναι αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν· προσδεῖσθαι γὰρ τῶν τε περὶ σῶμα καὶ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν· ὡς κακοδαιμονήσοντος τοῦ σοφοῦ, κἄν ἐν πόνοις ἢ, κἄν ἐν πενίᾳ καὶ τοῖς ὁμοίοις. Τὴν μὲντοι κακίαν, αὐτάρκη πρὸς κακοδαιμονίαν, κἄν ὅτι μάλιστα παρῆ αὐτῇ τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ, καὶ τὰ περὶ σῶμα. 31. Τὰς τε ἀρετὰς ἔφη μὴ ἀντακολουθεῖν. Ἐνδέχασθαι γὰρ, φρόνιμόν τινα, καὶ ὁμοίως δίκαιον ὄντα, ἀκόλαστον καὶ ἀκρατῆ εἶναι. Ἐφη δὲ τὸν σοφὸν μὴ εἶναι μὲν ἀπαθῆ, μετριοπαθῆ δέ. Τὴν τε φιλίαν ὠρίζετο ἰσότητα εὐνοίας ἀντίστροφον. Ταύτας δὲ τὴν μὲν, εἶναι συγγενικὴν· τὴν δὲ, ἐρωτικὴν· τὴν δὲ, ξενικὴν. Εἶναι δὲ καὶ τὸν ἔρωτα μὴ μόνον συνουσίας, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφίας· καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφόν, καὶ πολιτεύσεσθαι, γαμήσειν τε μὴν καὶ βασιλεῖ συμβιῶναι. Βίων τε τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ, πρακτικοῦ, ἡδονικοῦ, τὸν θεωρητικὸν προέκρινεν. Εὐχρηστα δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. 32. Ἐν τε τοῖς φυσικοῖς αἰτιολογικώτατος πάντων ἐγένετο, ὥστε καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων τὰς αἰτίας ἀποδι-

δόναι. Διόπερ καὶ οὐκ ὀλίγα βιβλία συνέγραψε φυσικῶν ἀπομνημονευμάτων. Τὸν δὲ θεὸν ἀσώματον ἀπέφαινε, καθὰ καὶ ὁ Πλάτων. Διατείνει δὲ αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν μέχρι τῶν οὐρανίων, καὶ εἶναι ἀκίνητον αὐτόν· τὰ δὲ ἐπίγεια, κατὰ τὴν πρὸς ταῦτα συμπάθειαν οἰκονομεῖσθαι. Εἶναι δὲ παρὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ ἄλλο πέμπτον, ἐξ οὗ τὰ αἰθέρια συνεσιάναι. Ἄλλοιαν δ' αὐτοῦ τὴν κίνησιν εἶναι· κυκλοφορικὴν γάρ. Καὶ τὴν ψυχὴν δὲ ἀσώματον, ἐντελέχειαν οὖσαν τὴν πρώτην· σώματος γάρ φυσικοῦ καὶ ὀργανικοῦ, δυνάμει ζωὴν ἔχοντος. 33. Διττὴ δ' αὕτη ἐστὶ κατ' αὐτόν. Λέγει δ' ἐντελέχειαν, ἧς ἐστὶν εἶδος τι ἀσώματον· ἢ μὲν κατὰ δύναμιν, ὡς ἐν τῷ κηρῷ ὁ Ἑρμῆς, ἐπιτηδειότητι ἔχων ἐπιδέξασθαι τοὺς χαρακτῆρας· καὶ ὁ ἐν τῷ χαλκῷ ἀνδριάς. Καθ' ἕξιν δὲ λέγεται ἐντελέχεια, ἢ τοῦ συντετελεσμένου Ἑρμοῦ ἢ ἀνδριάντος. Σώματος δὲ φυσικοῦ, ἐπεὶ τῶν σωμάτων τὰ μὲν ἐστὶ χειρόκμητα, ὡς τὰ ὑπὸ τεχνιτῶν γινόμενα, οἷον πύργος, πλοῖον· τὰ δὲ ὑπὸ φύσεως, ὡς φυτὰ, καὶ τὰ τῶν ζώων. Ὀργανικοῦ δὲ εἶπε, τουτέστι πρὸς τι κατεσκευασμένου, ὡς ἡ ὄρασις πρὸς τὸ ὄραϊν, καὶ ἡ ἀκοή πρὸς τὸ ἀκούειν. Δυνάμει δὲ ζωὴν ἔχοντος, οἷον ἐν ἑαυτῷ. 34. Τὸ δυνάμει δὲ διττόν, ἢ καθ' ἕξιν, ἢ κατ' ἐνέργειαν. Κατ' ἐνέργειαν μὲν, ὡς ὁ ἐγρηγορῶς λέγεται ψυχὴν ἔχειν· κατὰ ἕξιν δ', ὡς ὁ καθεύδων· ἴν' οὖν καὶ οὗτος ὑποπίπτῃ, τὸ δυνάμει προσέθηκε. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα περὶ πολλῶν ἀπεφήνατο, ἅπερ μακρὸν ἂν εἶη καταριθμεῖσθαι. Τοῖς γὰρ ὅλοις φιλοπονώτατος ἐγένετο καὶ εὐρετικώτατος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν προγεγραμμένων συγγραμμάτων, ἃ τὸν ἀριθμὸν

ἐγγύς ἦκει τετρακοσίων, τὰ ὅσα γε ἀναμφίλεκτα. Πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται συγγράμματα αὐτοῦ, καὶ ἀποφθέγματα, ἀγράφου φωνῆς εὐστοχήματα.

XIV. Γεγόνασι δὲ Ἀριστοτέλεις ὀκτώ. 35. Πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, ὁ πολιτευσάμενος Ἀθηνησιν, οὗ καὶ δικανικοὶ φέρονται λόγοι χαρίεντες· τρίτος, περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος· τέταρτος, Σικελιώτης φήτωρ, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν ἀντιγεγραφώς· πέμπτος, ὁ ἐπικληθεὶς Μῦθος, Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ γνώριμος· ἕκτος, Κυρηναῖος, γεγραφώς περὶ ποιητικῆς· ἕβδομος, παιδοτρίβης, οὗ μέμνηται Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ· ὄγδος, γραμματικὸς ἄσημος, οὗ φέρεται τέχνη περὶ πλεονασμοῦ.

XV. Τοῦ δὴ Σταγειρίτου γεγόνασι μὲν πολλοὶ γνώριμοι· διαφέρων δὲ μάλιστα Θεόφραστος, περὶ οἷ λεκτέον.

CAPUT II.

THEOPHRASTUS.

I. 36. Θεόφραστος Ἐρέσιος, Μελάντα κναφέως υἱὸς, ὃς φησιν Ἀθηνόδωρος ἐν ὄγδῳ περιπάτων.

II. Οὗτος πρότερον μὲν ἤκουσε Λευκίππου τοῦ πολίτου ἐν τῇ πατρίδι, εἶτ' ἀκούσας Πλάτωνος, μετέστη πρὸς Ἀριστοτέλη. Κἀκείνου εἰς Χαλκίδα ὑποχωρήσαντος αὐτὸς διεδέξατο τὴν σχολὴν Ὀλυμπιάδι τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ.

III. Φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ δοῦλος φιλόσοφος,

ὄνομα Πομπύλος, καθά φησι Μυρωνιανὸς Ἀμαστριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοίων ἱστορικῶν κεφαλαίων.

IV. Ὁ δὲ Θεόφραστος γέγονεν ἀνὴρ συνετώτατος καὶ φιλοπονώτατος, καὶ καθά φησι Παμφίλη ἐν τῷ τριακοστῷ δευτέρῳ τῶν ὑπομνημάτων, διδάσκαλος Μενάνδρου τοῦ κωμικοῦ· 37. ἄλλως τε καὶ εὐεργητικὸς καὶ φιλόλογος.

V. Κάσσανδρος γοῦν αὐτὸν ἀπεδέχετο, καὶ Πτολεμαῖος ἔπεμψεν ἐπ' αὐτόν· τοσοῦτον δ' ἀποδοχῆς ἤξειοῦτο παρὰ Ἀθηναίοις, ὥστε Ἀγνωνίδης τολμήσας ἀσεβείας αὐτὸν γράψασθαι, μικροῦ καὶ προσώφλεν. Ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. Οὗτος τὰ τε ἄλλα, καὶ περὶ δικαστηρίου τοιαῦτα διείλεκται ἐν τῇ πρὸς Φανίαν τὸν Περιπατητικὸν ἐπιστολῇ. Οὐ γὰρ ὅτι πανήγυριν ἄλλ' οὐδὲ συνέδριον ῥάδιον, οἷόν τις βούλεται, λαβεῖν. Αἱ δὲ ἀναγνώσεις ποιοῦσιν ἐπανορθώσεις. Τὸ δὲ ἀναβάλλεσθαι πάντα καὶ ἀμελεῖν, οὐκέτι φέρουσιν αἱ ἡλικίαι. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ σχολαστικὸν ἀνόμακε. 38. Τοιοῦτος δὲ ὢν, ὅμως ἀπεδήμησε πρὸς ὀλίγον καὶ οὗτος, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι· Σοφοκλέους τοῦ Ἀμφικλείδου νόμον εἰσενεγκόντιος, Μηδένα τῶν φιλοσόφων σχολῆς ἀφηγεῖσθαι, ἂν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δόξη· εἰ δὲ μὴ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. Ἀλλὰ αὐθις ἐπανῆλθον εἰς νέωτα, Φιλλωνος τὸν Σοφοκλέα γραψαμένου παρανόμων. Ὅτε καὶ τὸν νόμον μὲν ἄκυρον ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, τὸν δὲ Σοφοκλέα πέντε ταλάντοις ἐζημίωσαν· κάθοδόν τε τοῖς φιλοσόφοις ἐψηφίσαντο, ἵνα καὶ Θεόφραστος κατέλθῃ, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ἤ.

VI. Τοῦτον, Τύρταμον λεγόμενον, Θεόφραστον διὰ τὸ τῆς φράσεως θεσπέσιον Ἀριστοτέλης μετωνόμασεν.

VII. 39. Οὗ καὶ τοῦ υἱέος Νικομάχου φησὶν ἐρωτικῶς διατεθῆναι, καίπερ ὄντα διδάσκαλον, Ἀριστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς.

VIII. Λέγεται δ' ἐπ' αὐτοῦ τε καὶ Καλλισθένους τὸ ὁμοιον εἰπεῖν Ἀριστοτέλην, ὅπερ Πλάτωνα, καθὰ προεῖρηται, φασὶν εἰπεῖν ἐπὶ τε Ξενοκράτους καὶ αὐτοῦ τούτου. Φάναι γὰρ, τοῦ μὲν Θεοφράστου καθ' ὑπερβολὴν ὀξύτητος πᾶν τὸ νοηθὲν ἐξερμηνεύοντος, τοῦ δὲ νωθροῦ τὴν φύσιν ὑπάρχοντος, ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δέοι, τῷ δὲ κέντρον.

IX. Λέγεται δ' αὐτὸν καὶ ἴδιον κῆπον σχεῖν μετὰ τὴν Ἀριστοτέλους τελευτήν· Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὃς ἦν καὶ γνώριμος αὐτῷ, τοῦτο συμπράξαντος.

X. Φέρεται δ' αὐτοῦ ἀποφθέγματα ταυτὶ χρειώδη. Θᾶττον ἔφη πιστεύειν δεῖν ἵππῳ ἀχαλίνῳ, ἢ λόγῳ ἀσυντάκτῳ. 40. Πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα τὸ ὅλον, ἔφη, Εἰ μὲν ἀμαθῆς εἶ, φρονίμως ποιεῖς· εἰ δὲ πεπαιδευσαι, ἀφρόνως. Συνεχῆς τε ἔλεγε, πολυτελὲς ἀνάλωμα εἶναι τὸν χρόνον.

XI. Ἐτελεύτια δὴ γηραιὸς, βιούς ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα, ἐπειδήπερ ὀλίγον ἀνῆκε τῶν πόνων. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη,
Ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον·

Αἴη γὰρ καὶ Θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν, ἄπηρος
Ἴην δέμας, εἴτ' ἀνεθείς κάτθανε πηρομαλῆς.

Φασὶ δ' αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἶπε ἐπισκῆπτει, εἰπεῖν, ἐπισκῆπτειν μὲν ἔχειν οὐδὲν, πλὴν ὅτι πολλὰ τῶν ἡδέων ὁ βίος διὰ τὴν δόξαν καταλαζονεύεται. 41. Ἡμεῖς γὰρ ὅπότε ἀρχόμεθα ζῆν, τότε ἀποθνήσκομεν. Οὐδὲν οὖν ἀλυσιτελέστερόν ἐστι φιλοδοξίας· ἀλλ' εὐτυχεῖτε, καὶ ἦτοι τὸν λόγον ἄφετε (πολὺς γὰρ ὁ πόνος) ἢ καλῶς αὐτῷ πρόσητε· (μεγάλη γὰρ ἡ δόξα) τὸ δὲ κενὸν τοῦ βίου, πλεῖον τοῦ συμφέροντος. Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν οὐκέτι ἐκποιεῖ βουλευέσθαι τί πρακτέον, ὑμεῖς δ' ἐπισκέψασθαι τί ποιητέον. Ταῦτα, φασὶν, εἰπὼν ἀπέπνευσε, καὶ αὐτὸν (ὡς ὁ λόγος) Ἀθηναῖοι πανδημεὶ παρέπεμψαν ποσὶ, τὸν ἄνδρα τιμήσαντες.

XII. Φαβωρίνος δὲ φησι γηράσαντα αὐτὸν ἐν φορείῳ περιφέρεσθαι. Καὶ τοῦτο λέγειν Ἐρμιππον, παρατιθέμενον ἱστορεῖν Ἀρκυσίλαον τὸν Πιταναῖον, ἐν οἷς ἔφασκε πρὸς Λακύδην τὸν Κυρηνάιον.

XIII. 42. Καταλέλοιπε δὲ βιβλία καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα πᾶμπλειστα, ἃ καὶ αὐτὸς ἄξιον ἡγησάμην ὑπογράψαι διὰ τὸ πάσης ἀρετῆς πεπληρωῆσθαι. Ἔστι δὲ τάδε. Ἀναλυτικῶν προτέρων, α', β', γ'. Ἀναλυτικῶν ὑστέρων, α', β', γ', δ', ε', σ', ζ'. Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν, α'. Ἀναλυτικῶν ἐπιτομῆ, α'. Ἀνηγμένων τόπων, α', β'. Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τοὺς ἐριστικούς λόγους θεωρίας. Περὶ αἰσθήσεων, α'. Πρὸς Ἀναξαγόραν, α'. Περὶ τῶν Ἀναξαγόρου, α'. Περὶ τῶν Ἀναξιμένους, α'. Περὶ τῶν Ἀρχελάου, α'. Περὶ ἁλῶν, νίτρου, στυπτηρίας, α'. Περὶ τῶν λιθουμένων, α', β'. Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, α'. Ἀκροάσεως, α', β'. Περὶ ἀνέμων, α'. Ἀρετῶν διαφοραὶ, α'. Περὶ

Diog. L. I.

βασιλείας, α'. Περὶ παιδείας βασιλέως, α'. Περὶ βίων,
 α', β', γ'. Περὶ γήρωσ, α'. 43. Περὶ τῆς Δημοκρίτου
 ἀστρολογίας, α'. Τῆς μεταρσιολεσχίας, α'. Περὶ τῶν
 εἰδώλων, α'. Περὶ χυμῶν, χρῶν, σαρκῶν, α'. Περὶ τοῦ
 διακόσμου, α'. Περὶ τῶν ἀνθρώπων, α'. Τῶν Διογέ-
 νους συναγωγῆ, α'. Διορισμῶν, α', β', γ'. Ἐρωτικός, α'.
 Ἄλλο περὶ ἔρωτος, α'. Περὶ εὐδαιμονίας, α'. Περὶ
 εἰδῶν, α', β'. Περὶ ἐπιλήψεως, α'. Περὶ ἐνθουσια-
 σμοῦ, α'. Περὶ Ἐμπεδοκλέους, α'. Ἐπιχειρημάτων,
 α', β', γ', δ', ε', ε', ζ', η', θ', ι', ια', ιβ', ιγ', ιδ', ιε', ις',
 ιζ', ιη. Ἐνστάσεων, α', β', γ'. Περὶ ἐκουσίου, α'.
 Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας, α', β'. Περὶ ἑτε-
 ροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν, α'. Περὶ τῶν ἀθρό-
 ων φαινομένων, α'. Περὶ δακετῶν καὶ βλητικῶν, α'.
 Περὶ τῶν ζώων ὅσα λέγεται φρονεῖν, α'. Περὶ τῶν ἐν
 ξηρῷ διαμενόντων, α'. 44. Περὶ τῶν τὰς χροῖας
 μεταβαλλόντων, α'. Περὶ τῶν φωλευόντων, α'. Περὶ
 ζώων, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ'. Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀρι-
 στοτέλης, α'. Περὶ ἡδονῆς ἄλλο, α'. Θέσεις, κδ'.
 Περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, α'. Περὶ ἰλίγγων καὶ σκο-
 τώσεων, α'. Περὶ ἰδρῶτος, α'. Περὶ καταφάσεως καὶ
 ἀποφάσεως, α'. Καλλισθένης, ἢ Περὶ πένθους, α'.
 Περὶ κόπων, α'. Περὶ κινήσεως, α', β', γ'. Περὶ λί-
 θων, α'. Περὶ λοιμῶν, α'. Περὶ λειποψυχίας, α'.
 Μεγαρικός, α'. Περὶ μελαγχολίας, α'. Περὶ μετάλ-
 λων, α', β'. Περὶ μέλιτος, α'. Περὶ τῶν Μητροδώρου
 συναγωγῶν, α'. Μεταρσιολογικῶν, α', β'. Περὶ μέ-
 θης, α'. Νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ'. Νόμων ἐπι-
 τομῆς, α', β', γ', δ', ε', ε', ζ', η', θ', ι'. Πρὸς τοὺς
 ὀρισμούς, α'. Περὶ ἰδμῶν. 45. Περὶ οἴνου καὶ

ἐλαίου. Πρώτων προτάσεων, α', β', γ', δ', ε', ζ', η', θ', ι', ια', ιβ', ιγ', ιδ', ιε', ις', ιζ', ιη'. Νομοθε-
 τῶν, α', β', γ'. Πολιτικῶν, α', β', γ', δ', ε', ζ'. Πολι-
 τικὸν πρὸς τοὺς καιροὺς, α', β', γ', δ'. Πολιτικῶν
 ἐθῶν, α', β', γ', δ'. Περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας, α'.
 Προβλημάτων συναγωγῆς, α', β', γ', δ', ε'. Περὶ πα-
 ροιμιῶν, α'. Περὶ πήξεων καὶ τήξεων, α'. Περὶ πυ-
 ρὸς, α', β'. Περὶ πνευμάτων, α'. Περὶ παραλύσεως,
 α'. Περὶ πνιγμοῦ, α'. Περὶ παραφροσύνης, α'. Περὶ
 παθῶν, α'. Περὶ σημείων, α'. Σοφισμάτων, α', β'. Περὶ
 συλλογισμῶν λύσεως, α'. Τοπικῶν, α', β'. Περὶ τιμω-
 ρίας, α', β'. Περὶ τριχῶν, α'. Περὶ τυραννίδος, α'. Περὶ
 ὕδατος, α', β', γ'. Περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων, α'. Περὶ
 φιλλας, α', β', γ'. Περὶ φιλοτιμίας, α', β'. Περὶ φύ-
 σεως, α', β', γ'. 46. Περὶ φυσικῶν, α', β', γ', δ', ε',
 ζ', η', θ', ι', ια', ιβ', ιγ', ιδ', ιε', ις', ιζ', ιη'. Περὶ
 φυσικῶν ἐπιτομῆς, α', β'. Φυσικῶν, α', β', γ', δ', ε',
 ζ', η'. Πρὸς τοὺς φυσικοὺς, α'. Περὶ φυσικῶν
 ιστοριῶν, α', β', γ', δ', ε', ζ', η', θ', ι'. Περὶ φυ-
 σικῶν αἰτιῶν, α', β', γ', δ', ε', ζ', η'. Περὶ χυλῶν
 α', β', γ', δ', ε'. Περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, α'. Περὶ
 ψυχῆς, θέσις μία. Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων. α'.
 Περὶ τῶν ἀπλῶν διαπορημάτων, α'. Ἀρμονικῶν, α'.
 Περὶ ἀρετῆς, α'. Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις, α'. Περὶ
 ἀποφάσεως, α'. Περὶ γνώμης, α'. Περὶ γελοίου, α'.
 Δειλινῶν, α', β'. Διαιρέσεις, α', β'. Περὶ τῶν διαφο-
 ρῶν, α'. Περὶ τῶν ἀδικημάτων, α'. Περὶ διαβολῆς,
 α'. Περὶ ἐπαίνου, α'. Περὶ ἐμπειρίας, α'. Ἐπιστο-
 λῶν, α', β', γ'. Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων α'. Περὶ
 ἐκκρίσεων, α'. 47. Ἐγκώμια θεῶν, α'. Περὶ ἑορτῶν α'.

Περὶ εὐτυχίας, α'. Περὶ ἐνθυμημάτων, α'. Περὶ εὐ-
 ρημάτων, α', β'. Ἠθικῶν σχολῶν, α'. Ἠθικοὶ χαρα-
 κτήρες, α'. Περὶ θορύβου, α'. Περὶ ἱστορίας, α'.
 Περὶ κρίσεως συλλογισμῶν, α'. Περὶ κολακείας, α'.
 Περὶ θαλάττης, α'. Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλεί-
 ας, α'. Περὶ κωμωδίας, α. Περὶ μετεώρων, α'. Περὶ λέ-
 ξεως, α'. Λόγων συναγωγή, α'. Λύσεις, α'. Περὶ μου-
 σικῆς, α', β', γ'. Περὶ μέτρων, α'. Μεγακλῆς, α'. Περὶ
 νόμων, α'. Περὶ παρανόμων, α'. Τῶν Ξενοκράτους συν-
 αγωγῆς, α'. Ὀμιλητικὸς, α'. Περὶ ὄρκου, α'. Παραγ-
 γέλματα ῥητορικῆς, α'. Περὶ πλούτου, α'. Περὶ ποι-
 ητικῆς, α'. Προβλήματα πολιτικά, ἠθικά, φυσικά,
 ἐρωτικά, α'. 48. Προοιμιῶν, α'. Προβλημάτων συνα-
 γωγῆς, α'. Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α'. Περὶ
 παραδείγματος, α'. Περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος,
 α'. Περὶ ποιητικῆς ἄλλο, α'. Περὶ τῶν σοφῶν α'. Περὶ
 συμβουλῆς, α'. Περὶ σολοικισμῶν α'. Περὶ τέχνης
 ῥητορικῆς, α'. Περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἶδη ιζ'. Περὶ
 ὑποκρίσεως, α'. Τπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεο-
 φραστειῶν. α', β', γ', δ', ε', ζ'. Φυσικῶν δοξῶν, α',
 β', γ', δ', ε', ζ', η', θ', ι, ια', ιβ', ιγ', ιδ', ιε', ις'.
 Φυσικῶν ἐπιτομῆς. α'. Περὶ χάριτος. α'. Χαρα-
 κτήρες ἠθικοὶ. Περὶ ψεύδους καὶ ἀληθοῦς, α'. Τῶν
 περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας α' β'. γ'. δ'. ε'. ζ'. Περὶ θε-
 ῶν, α'. β'. γ'. Ἱστορικῶν γεωμετρικῶν, α', β', γ', δ'.
 49. Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, α'. β'. γ', δ',
 ε' ζ'. Ἐπιχειρημάτων, α', β'. Θέσεις γ'. Περὶ βασι-
 λείας. α', β'. Περὶ αἰτιῶν. α'. Περὶ Δημοκρίτου, α'.
 Περὶ διαβολῆς, α'. Περὶ γενέσεως, α'. Περὶ ζώων
 φρονήσεως καὶ ἠθους, α'. Περὶ κινήσεως, α', β'.

Περὶ ὄψεως, α', β', γ', δ'. Πρὸς ὄρους α', β'. Περὶ τοῦ δεδόσθαι, α'. Περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, α'. Περὶ τῶν μουσικῶν, α'. Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α'. Πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α'. Προτρεπτικός, α'. Πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκοῖτο, α'. Τὰ ὑπομνήματα, α'. Περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, α'. Περὶ τῶν ὁμολογουμένων, α'. Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α'. Τίνες εἰ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, α'. Περὶ τοῦ ψευδομένου, α', β', γ'. Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α'. Πρὸς Δισχύλον, α'. 50. Ἀστρολογικῆς ἱστορίας, α', β', γ', δ', ε', ς'. Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν, α'. Περὶ αὐξήσεως, α'. Ἀκίχαρος, α'. Περὶ δικανικῶν λόγων, α'. Περὶ διαβολῆς, α'. Ἐπιστολαὶ αἱ ἐπὶ τῷ Ἀστυκρέοντι, Φανία, Νικάνορι. Περὶ εὐσεβείας, α'. Εὐϊάδος, α'. Περὶ καιρῶν, α', β'. Περὶ οἰκείων λόγων, α'. Περὶ παίδων ἀγωγῆς, α'. Ἄλλο διάφορον, α'. Περὶ παιδείας, ἢ Περὶ ἀρετῶν, ἢ Περὶ σωφροσύνης, α'. Προτρεπτικός, α'. Περὶ ἀριθμῶν, α'. Ὅριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α'. Περὶ οὐρανοῦ, α'. Πολιτικῶν, α', β'. Περὶ φύσεως, α'. Περὶ καρπῶν. Περὶ ζώων, ἃ γίνονται στίχων Μ' κ' γ' Β' ω' η'. Τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ τῶδε τὰ βιβλία.

XIV. 51. Εὐρον δ' αὐτοῦ καὶ διαθήκας τοῦτον ἐχούσας τὸν τρόπον. Ἔσται μὲν εὖ· εἰ δέ τι συμβῆ, τάδε διατίθεμαι. Τὰ μὲν οἴκοι ὑπάρχοντα πάντα δίδωμι Μελάντη καὶ Παγκρέοντι τοῖς υἱοῖς Λέοντος. Ἀπὸ δὲ τῶν παρ' Ἰππάρχου συμβεβλημένων, τάδε μοι βούλομαι γενέσθαι· πρῶτον μὲν τὰ περὶ τὸ μουσεῖον καὶ τὰς θεὰς συντελεσθῆναι, κἄν εἴ τι ἄλλο δύναται περὶ αὐτὰς ἐπικοσμηθῆναι πρὸς τὸ

κάλλιον. Ἐπειτα τὴν Ἀριστοτέλους εἰκόνα τεθῆναι εἰς τὸ ἱερόν, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναθήματα, ὅσα πρότερον ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ· εἶτα τὸ στωϊδίον οἰκοδομηθῆναι τὸ πρὸς τῷ μουσεῖῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον. Ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς γῆς περιόδοι εἰσιν, εἰς τὴν κάτω στοῦν· 52. ἐπισκευασθῆναι δὲ καὶ τὸν βωμὸν, ὅπως ἔχη τὸ τέλειον καὶ τὸ εὐσχημον. Βούλομαι δὲ καὶ τὴν Νικομάχου εἰκόνα συντελεσθῆναι ἴσην. Τὸ μὲν τῆς πλάσεως ἔχει Πραξιτέλης· τὸ δ' ἄλλο ἀνάλωμα ἀπὸ τούτου γενέσθω. Σταθῆναι δὲ ὅπου ἂν δοκῇ τοῖς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελουμένοις τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερόν καὶ τὰ ἀναθήματα, τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. Τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν Σταγειροῖς ἡμῖν ὑπάρχον, δίδωμι Καλλίνῳ· τὰ δὲ βιβλία πάντα, Νηλεῖ· τὸν δὲ κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ κήπῳ πάσας δίδωμι τῶν γεγραμμένων φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ, 53. ἐπειδὴπερ οὐ δυνατὸν ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδημεῖν, μήτε ἐξαλλοτριουῖσι, μήτε ἐξειδιαζομένου μηδενός, ἀλλ' ὡς ἂν ἱερόν κοινῇ κεκτημένοις, καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οἰκείως καὶ φιλικῶς χρωμένοις, ὡσπερ προσῆκον καὶ δίκαιον. Ἔστωσαν δὲ οἱ κοινωνοῦντες, Ἴππαρχος, Νηλεὺς, Στράτων, Καλλῖνος, Δημότιμος, Δημάρατος, Καλλισθένης, Μελάντης, Παγκρέων, Νικίππος. Ἐξεῖναι δὲ βουλομένῳ φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτέλει, τῷ Μειδίου καὶ Πυθιάδος υἱῷ, καὶ μετέχειν τούτων· καὶ αὐτοῦ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιῆσθαι τοῖς πρεσβυτάτους, ὅπως ὅτι μάλιστα προαχθῆ κατὰ

φιλοσοφίαν. Θάψαι δὲ καὶ ἡμᾶς ὅπου ἂν δοκῇ μά-
 λιστα ἀρμότιον εἶναι τοῦ κήπου, μηδὲν περιεργον
 περὶ τὴν ταφὴν, μήτε περὶ τὸ μνημεῖον ποιούοντας.
 54. Ὅπως δὲ συνείρηται, μετὰ τὰ περὶ ἡμᾶς συμ-
 βάντα, περὶ τὸ ἱερόν, καὶ τὸ μνημεῖον, καὶ τὸν κή-
 πον, καὶ τὸν περίπατον, θεραπευόμενα, συνεπιμε-
 λεῖσθαι καὶ Πόμπυλον τοῦτον ἐποικουῦντα αὐτὸν,
 καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιούμενον, ἣν καὶ
 πρότερον· τῆς δὲ λυσιτελείας ἐπιμελεῖσθαι αὐτοὺς
 τοὺς ἔχοντας ταῦτα. Πομπύλω δὲ καὶ Θρόπτη
 πάλαι ἐλευθέροις οὖσι, καὶ ἡμῖν πολλὴν χρεῖαν πα-
 ρεσχημένοις, εἴ τι πρότερον ἔχουσι παρ' ἡμῶν,
 καὶ εἴ τι αὐτοὶ ἐκτήσαντο, καὶ ἂ νῦν παρ' Ἰπ-
 πάρχου αὐτοῖς συντέταχα, δισχιλίας δραχμᾶς, ἀσφα-
 λῶς οἶμαι δεῖν αὐτοῖς ὑπάρχειν ταῦτα, καθάπερ
 καὶ αὐτοῖς διελέχθη Μελάντη καὶ Παγκρέοντι
 πλεονάκις· καὶ πάντα μοι συγκατετίθεντο. Δί-
 δωμι δ' αὐτοῖς καὶ Σωματάλην, καὶ τὴν παιδίσκην.
 55. Τῶν δὲ παίδων, Μόλωνα μὲν, Κίμωνα, καὶ
 Παρμένοντα, ἤδη ἐλευθέρους ἀφίημι· Μάνην δὲ καὶ
 Καλλίαν παραμείναντας ἔτη τέτταρα ἐν τῷ κήπῳ,
 καὶ συνεργασαμένους καὶ ἀναμαρτήτους γενομένους,
 ἀφίημι ἐλευθέρους· τῶν δ' οἰκηματικῶν σκευῶν,
 ἀποδιδόντας Πομπύλω ὅσα ἂν δοκῇ τοῖς ἐπιμελη-
 ταῖς καλῶς ἔχειν, τὰ λοιπὰ ἐξαργυρίσαι. Δίδωμι δὲ
 καὶ Καρίωνα Δημοτίμῳ, Δίνακα δὲ Νηλεῖ· Εὐβιον
 δ' ἀποδόσθαι. Δότω δ' Ἰππαρχος Καλλίνῳ τρισχι-
 λίας δραχμᾶς. Μελάντη δὲ καὶ Παγκρέοντι, εἰ μὲν μὴ
 ἐωρῶμεν Ἰππαρχον καὶ ἡμῖν πρότερον χρεῖαν πα-
 ρεσχημένον, καὶ νῦν ἐν τοῖς ἰδίοις μάλα νενουαγηκό

τα, προσετάξαμεν ἂν μετὰ Μέλαντος καὶ Παγκρέοντος ἐξάγειν αὐτά. 56. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἐκείνοις ἐώρων ῥάδιον ὄντα συνοικονομεῖν, λυσιτελέστερόν τε αὐτοῖς ὑπελάμβανον εἶναι τεταγμένον τὸ λαβεῖν παρὰ Ἰππάρχου· δότω Ἰππαρχος Μελάντη καὶ Παγκρέοντι, ἑκατέρῳ τάλαντον· διδόναι δ' Ἰππαρχον καὶ τοῖς ἐπιμεληταῖς εἰς τὰ ἀναλώματα, τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένα, κατὰ τοὺς ἐκάστου καιροὺς τῶν δαπανημάτων· οἰκονομήσαντα δὲ ταῦτα Ἰππαρχον ἀπηλλάχθαι τῶν συμβολαίων τῶν πρὸς ἐμὲ πάντων· καὶ εἴ τι ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος συμβέβληκεν Ἰππαρχος ἐν Χαλκίδι, Ἰππάρχου τοῦτό ἐστιν. Ἐπιμεληταὶ δὲ ἔστωσαν τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων, Ἰππαρχος, Νηλεὺς, Στράτων, Καλλῖνος, Δημότιμος, Καλλιστένης, Κτήσαρχος. 57. Αἱ διαθήκαι κεῖνται ἀντίγραφα τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμένοι, μία μὲν παρὰ Ἠγησίᾳ Ἰππάρχου· μάρτυρες, Κάλλιππος Πελανεὺς, Φιλόμηλος Εὐωνυμεὺς, Λύσανδρος Ἰβραΐης, Φιλίων Ἀλωπεκῆθεν. Τὴν δ' ἑτέραν ἔχει Ὀλυμπιόδωρος· μάρτυρες δ' οἱ αὐτοί. Τὴν δ' ἑτέραν ἔλαβεν Ἀδείμαντος, ἀπήνεγκε δὲ Ἀνδροσθένης ὁ υἱός· μάρτυρες, Δείμνηστος Κλεοβούλου, Λυσίστρατος Φιδωνος Θάσιος, Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, Θήσιππος Θησίππου ἐκ κεραμῶν, Διοσκουρίδης Λιονυσίου Ἐπικηφίσιος. Ὡςδε ἔχουσιν αὐτῶ καὶ αἱ διαθήκαι.

XV. Ἀκοῦσαι δ' αὐτοῦ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἱατρὸν, εἰσὶν οἱ λέγουσι· καὶ εἰκός.

CAPUT III.

STRATO.

L 58. Διεδέξατο δ' αὐτοῦ τὴν σχολὴν Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, οὗ καὶ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐμνημόνευσεν.

II. Ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, καὶ φυσικὸς ἐπικληθεὶς ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην παρ' ὄντινοῦν ἐπιμελέστατα διατετριφέναι.

III. Ἀλλὰ καὶ καθηγήσατο Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, καὶ ἔλαβε, φασί, παρ' αὐτοῦ τάλαντα ὀγδοήκοντα. Σχολαρχεῖν δὲ, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἤρξατο τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἕτη ὀκτωκαίδεκα.

IV. Φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ βιβλία ταῦτα. Περὶ βασιλείας, τρία. Περὶ δικαιοσύνης, τρία. Περὶ τὰγαθοῦ, τρία. Περὶ θεῶν, τρία. Περὶ ἀρχῆς, τρία. 59. Περὶ βίων. Περὶ εὐδαιμονίας. Περὶ φιλοσοφίας. Περὶ ἀνδρείας. Περὶ τοῦ κενοῦ. Περὶ οὐρανοῦ. Περὶ τοῦ πνεύματος. Περὶ φύσεως ἀνθρώπινης. Περὶ ζωογονίας. Περὶ μίξεως. Περὶ ὕπνου. Περὶ ἐνυπνίων. Περὶ ὄψεως. Περὶ αἰσθήσεως. Περὶ ἡδονῆς. Περὶ χρωμάτων. Περὶ νόσων. Περὶ κρίσεων. Περὶ δυνάμεων. Περὶ τῶν μεταλλικῶν μηχανημάτων. Περὶ λιμοῦ καὶ σκοτώσεων. Περὶ κούφου καὶ βαρέος. Περὶ ἐνθουσιασμοῦ. Περὶ χρόνου. Περὶ τροφῆς καὶ ἀυξήσεως. Περὶ τῶν ἀπορουμένων ζώων. Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων. Περὶ αἰτιῶν. Λύσεις ἀπορουμένων. Τόπων προοίμια. Περὶ

τοῦ συμβεβηκότος. Περὶ τοῦ ὄρου. 60. Περὶ τοῦ μάλλον καὶ ἥττον. Περὶ ἀδίκου. Περὶ τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου. Περὶ τοῦ προτέρου γένους. Περὶ τοῦ ἰδίου. Περὶ τοῦ μέλλοντος. Εὐρημάτων ἔλεγχος δύο· Ἐπομνήματα, διατάσσεται. Ἐπιστολαί, ὧν ἀρχή, Στρατῶν Ἀρσινόη εὖ πράττειν.

V. Τοῦτόν φασι οὕτω γενέσθαι λεπτόν, ὥστε ἀναισθήτως τελευτῆσαι. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον,

Λεπτός ἀνὴρ δέμας ἦν, εἰ μὴ προσεχρήσατο χρησμοῖς·

Στρατῶνα τοῦτον φημί σοι Λαμψακηγόν·

Λάμψακος ὃν ποτ' ἔφυσεν. Ἄει δὲ νόσοισι παλαίων,

Θνήσκει λαθῶν, οὐδ' ἤσθετο τοῦ θανάτου.

VI. 61. Γεγόνασι δὲ Στρατῶνες ὀκτώ. Πρῶτος, Ἰσοκράτους ἀκροατής. Δεύτερος, αὐτὸς οὗτος. Τρίτος, ἰατρός, μαθητὴς Ἐρασιστράτου, ὡς δὲ τινες, τρόφιμος. Τέταρτος, ἱστορικὸς, Φιλίππου καὶ Περσέως τῶν Ῥωμαίους πολεμησάντων γεγραφῶς πράξεις. Ἐκτος, ποιητὴς ἐπιγραμμάτων. Ἑβδομος, ἰατρός ἀρχαῖος, οἷς Ἀριστοτέλης φησὶν. Ὀγδοος, περιπατητικὸς, βεβιωκῶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

VII. Τοῦ δ' οὖν φυσικοῦ φέρονται καὶ διαθῆκαι τοῦτον ἔχουσαι τὸν τρόπον. Τάδε διατίθεμαι, εἴάν τι πάσχω. Τὰ μὲν οἴκοι καταλείπω πάντα Λαμπυρίωνι, καὶ Ἀρκεσιλάῳ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀθήνησιν ὑπάρχοντός μοι ἀργυρίου, πρῶτον μὲν οἱ ἐπιμεληταὶ τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν ἐπιμεληθήτωσαν, καὶ ὅσα νομίζεται μετὰ τὴν ἐκφορὰν, μηθὲν μῆτε περιεργον ποι-

οὐντος μήτ' ἀνελεύθερον. 62. Ἐπιμεληταὶ δὲ ἕστωσαν τῶν κατὰ τὴν διαθήκην οἶδε, Ὀλυμπικός, Ἀριστείδης, Μνησιγένης, Ἴπποκράτης, Ἐπικράτης, Γοργύλος, Διοκλῆς, Λύκων, Ἀθάνης· καταλείπω δὲ τὴν μὲν διατριβὴν Λύκωνι, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων οἱ μὲν εἰσι πρεσβύτεροι, οἱ δὲ, ἄσχολοι. Καλῶς δ' ἂν ποιῶεν καὶ οἱ λοιποὶ συγκατασκευάζοντες τοῦτο. Καταλείπω δ' αὐτῶ καὶ τὰ βιβλία πάντα, πλὴν ὧν αὐτοὶ γεγράφαμεν, καὶ τὰ σκεύη πάντα κατὰ τὸ συσσίτιον, καὶ τὰ στρώματα, καὶ τὰ ποτήρια. Δότωσαν δὲ οἱ ἐπιμεληταὶ Ἐπικράτει πεντακοσίας δραχμὰς, καὶ τῶν παιδῶν ἓνα ὃν ἂν δοκῇ. 63. Ἀρκεσίλαῳ δὲ πρῶτον μὲν Λαμπυρίων καὶ Ἀρκεσίλαος ἀράσθωσαν τὰς συνθήκας, ἃς ἔθετο Δάϊππος ὑπὲρ Ἰραίου, καὶ μηδὲν ὀφειλέτω μήτε Λαμπυρίωνι, μήτε τοῖς Λαμπυρίωνος κληρονόμοις, ἀλλ' ἀπηλλάχθω παντὸς τοῦ συμβολαίου. Δότωσαν δ' αὐτῶ καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ ἀργυρίου πεντακοσίας δραχμὰς, καὶ τῶν παιδῶν ἓνα, ὃν ἂν δοκιμάζῃ Ἀρκεσίλαος, ὅπως ἂν πολλὰ συμπεπονηκῶς ἡμῖν, καὶ παροσχημένος χρείας, ἔχη βίον ἱκανὸν, καὶ εὐσχήμων ἤ. Ἀφήμι δὲ καὶ Διόφαντον ἐλεύθερον, καὶ Διοκλέα, καὶ Ἄβουν· Σιμίαν δὲ ἀποδίδωμι Ἀρκεσίλαῳ. Ἀφήμι δὲ καὶ Δρόμωνα ἐλεύθερον. Ἐπειδὴν δὲ παραγένηται Ἀρκεσίλαος, λογισάσθω Ἰραῖος μετ' Ὀλυμπικοῦ καὶ Ἐπικράτους, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελητῶν, τὸ γεγονὸς ἀνάλωμα εἰς τὴν ἐκφορὰν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. 64. Τὸ δὲ περιὸν ἀργύριον κομισάσθω Ἀρκεσίλαος παρὰ Ὀλυμπικοῦ, μηδὲν ἐνοχλῶν αὐτὸν κατὰ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους. Ἀράσθω δὲ καὶ τὰς συνθήκας Ἀρκε-

σίλαος, ἃς ἔθετο Στράτων πρὸς Ὀλυμπικὸν καὶ Ἀμεινίαν, τὰς κειμένας παρὰ Φιλοκράτει Τισαμένου. Τὰ δὲ περὶ τὸ μνημεῖον ποιείτωσαν ὡς ἂν δοκῇ Ἀρκεσίλαῳ καὶ Ὀλυμπικῷ καὶ Λύκωνι. Καὶ αἶδε μὲν εἰσιν αἱ φερόμεναι αὐτοῦ διαθήκαι, καθά που συνήγαγε καὶ Ἀρίστων ὁ οἰκεῖος.

VIII. Αὐτὸς δὲ ὁ Στράτων ἀνὴρ γέγονε (καθάπερ καὶ ἄνω δεδήλωται) πολλῆς τῆς ἀποδοχῆς ἄξιος, διατρέψας ἐν παντὶ λόγων εἶδει, καὶ μάλιστα γὰρ ἐν τῷ καλουμένῳ φυσικῷ, ὅπερ εἶδος ἀρχαιότερόν τε καὶ σπουδαιότερον.

C A P U T IV.

LYCON.

I. 65. Τοῦτον διεδέξατο Λύκων Ἀστυάνακτος, Τρωαδεὺς, φραστικὸς ἀνὴρ, καὶ περὶ παιδῶν ἀγωγῆς ἄκρως συντεταγμένος. Ἐφασκε γὰρ δεῖν παρεξῆχθαι τοῖς παισὶ τὴν αἰδῶ καὶ φιλοτιμίαν, ὡς τοῖς ἵπποις μύωπα καὶ χαλινόν. Τὸ δ' ἐκφραστικὸν αὐτοῦ καὶ περιγεγονὸς ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ φαίνεται κἀνθάδε. Φησὶ γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ παρθένου πενιχρᾶς, Βαρὺ γὰρ φορτίον πατρὶ κόρη, διὰ σπάνιν προικὸς ἐκτρέχουσα τὸν ἀκμαῖον τῆς ἡλικίας καιρόν. Διὸ δὴ καὶ φασιν Ἀντίγονον ἐπ' αὐτοῦ τοῦτο εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἦν ὡσπερ μήλου τὴν εὐωδίαν καὶ χάριν ἄλλοθί που μετενεγκεῖν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καθάπερ ἐπὶ τοῦ δένδρου, τῶν λεγομένων ἕκαστον ἔδει θεωρεῖσθαι. 66. Τοῦτο δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῇ λέγειν γλυκύτατος ἦν· παρ' ὃ καὶ τινες τὸ γάμμα αὐτοῦ

τῷ ὀνόματι προσεΐθεσαν. Ἐν δὲ τῷ γράφειν ἀνόμοι-
ος αὐτῷ. Ἀμέλει γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν μεταγινωσκόν-
των, ἐπειδὴ μὴ ἔμαθον ὅτε καιρὸς, καὶ εὐχομένων,
τοῦτον ἐκαλλιλέκτει τὸν τρόπον. Ἐλεγεν αὐτῶν κατη-
γορεῖν, ἀδυνάτω μηνύοντας εὐχῇ μετάνοιαν ἀργίας
ἀδιόρθωτον. Τούς τε βουλευομένους ὀρθῶς, δια-
πίπτειν ἔφασκε τῷ λογισμῷ· οἷονεὶ στρεβλῷ κανόνι
βασανίζοντας εὐθεΐαν φύσιν, ἢ πρόσωπον ὕδατι κλυ-
δαττομένῳ, ἢ κατόπτρῳ διεστραμμένῳ· καὶ ἐπὶ μὲν
τὸν ἐκ τῆς ἀγορᾶς στέφανον πολλοὺς ἀπιέναι· ἐπὶ δὲ
τὸν Ὀλυμπιάσιν ἢ ὀλίγους, ἢ οὐδένα.

II. 67. Πολλάκις τε πολλὰ συμβουλεύσας Ἀθη-
ναίοις, τὰ μέγιστα αὐτοὺς ὠφέλησεν.

III. Ἦν δὲ καὶ καθαρώτατος τὴν στολήν, ὡς
ἀνυπερβλήτῳ χρῆσθαι μαλακότητι ἱματίων, καθά-
περ φησὶν Ἑρμιππος. Ἀλλὰ καὶ γυμναστικώτατος
ἔγένετο, καὶ εὐέκτης τὸ σῶμα, τὴν τε πᾶσαν σχέσιν
ἀθλητικὴν ἐπιφαίνων, ὠτοθλαδίας καὶ ἐμπινῆς ὦν,
καθὰ φησὶν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διὰ τοῦτο δὲ
καὶ παλαιῶσαι λέγεται τὰ τε ἐν τῇ πατριδί Ἰλεια, καὶ
σφαιρίσαι.

IV. Ὡς οὐκ ἄλλος τε ἦν φίλος τοῖς περὶ Εὐμενῆ
καὶ Ἀιταλον, οἳ καὶ πλεῖστα ἐπεχορήγουν αὐτῷ.
Ἐπειράθη δ' αὐτὸν σχεῖν καὶ Ἀντίοχος, ἀλλ' οὐκ ἔτυ-
χεν. 68. Οὕτω δὲ ἦν ἐχθρὸς Ἰερωνύμῳ τῷ περι-
πατητικῷ, ὡς μόνον μὴ ἀπαντᾶν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν
ἐτήσιον ἡμέραν, περὶ ἧς ἐν τῷ Ἀρκεσιλάου βίῳ διει-
λέγμεθα.

V. Ἀφηγήσατο δὲ τῆς σχολῆς ἕτη τέτταρα πρὸς
τοῖς τετταράκοντα, Στράτωνος αὐτὸν ἐν ταῖς διαθή-

καις καταλιπόντος, κατὰ τὴν ἑβδόμην καὶ εἰκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα.

VI. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Πανθοίδου διήκουσε τοῦ διαλεκτικοῦ.

VII. Ἐτελεύτησε δὲ γεγωνῶς ἔτος τέταρτον καὶ ἑβδομηκοστὸν, νόσῳ ποδαγρικῇ καταπονηθεὶς. Καὶ ἔστιν καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ Λύκωνα παρήσομεν, ὅτι ποδα-
γῆς

Κάτθανε. Θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγώ.

Τὴν οὕτως αἶδαο μακρὴν ὁδὸν, ἂν πρὶν ὁποσὶν
Ἄλλοτρίοις βαδίσας, ἔδραμε νυκτὶ μιῇ.

VIII. 69. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Λύκωνες. Πρῶτος, Πυθαγορικός. Δεύτερος, αὐτὸς οὗτος. Τρίτος, ἐπῶν ποιητής. Τέταρτος, ἐπιγραμμάτων ποιητής.

IX. Τοῦ δὲ φιλοσόφου καὶ διαθήκαις ἐνετύχομεν ταῖςδε. Τάδε διατίθεμαι περὶ τῶν κατ' ἑμαυτὸν, εἰάν μὴ δυνηθῶ τὴν ἀφῥωσίαν ταύτην ὑπενεγκεῖν. Τὰ μὲν ἐν οἴκῳ πάντα δίδωμι τοῖς ἀδελφοῖς Ἀστυάνακτι καὶ Λύκωνι. Καὶ οἶμαι δεῖν ἀποδοθῆναι ἀπὸ τούτων ὅσα κατακέχημαι Ἀθήνησι, παρὰ τινος ἔχων ἢ ἐκπεπραχώς· καὶ ἅ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῆ, καὶ εἰς τὰλλα τὰ νομιζόμενα. 70. Τὰ δὲ ἐν ἄστει καὶ ἐν Αἰγίλῃ, δίδωμι Λύκωνι διὰ τὸ καὶ τοῦνομα φέρειν ἡμῶν, καὶ συνδιατετριφέναι πλείω χρόνον ἀρεστῶς πάνυ, καθάπερ δίκαιον ἦν τὸν υἱοῦ τάξιν ἐσχηκότα. Τὸν δὲ περίπατον καταλείπω τῶν γνωρίμων τοῖς βουλομένοις, Βούλωνι, Καλλίνῳ, Ἀρίστωνι, Ἀμφίλωνι, Λύκωνι, Πύθωνι, Ἀριστομάχῳ, Ἡρακλείῳ,

Λυκομήδει, Λύκωνι τῷ ἀδελφιδῷ. Προστησάτωσαν δ' αὐτοὶ ὅν ἂν ὑπολαμβάνωσι διαμένειν ἐπὶ τοῦ πράγματος, καὶ συνέξιν μάλιστα δυνήσεσθαι. Συγκατασκευαζέτωσαν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ γνώριμοι, κἀμοῦ καὶ τοῦ τόπου χάριν. Περὶ δὲ τῆς ἐκφορᾶς καὶ καύσεως ἐπιμεληθήτωσαν Βούλων καὶ Καλλῖνος μετὰ τῶν συνήθων, ὅπως μήτ' ἀνελεύθερος γένηται, μήτε περίεργος. 71. Τῶν δὲ ἐν Αἰγίνῃ μοι γενομένων μερῶν μετὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν καταχωρησάτω Λύκων τοῖς νεανίσκοις εἰς ἐλαιοχρησίαν, ὅπως κἀμοῦ καὶ τοῦ τιμήσαντος ἐμὲ μνήμη γένηται διὰ τῆς χρείας αὕτη ἢ προσήκουσα. Καὶ ἀνδριάντα ἡμῶν ἀναθέτω. Τὸν δὲ τύπον, ὅπως ἀρμότιων ἢ τῆς καταστάσεως, ἐπιβλεψάτω καὶ συμπραγματευθήτω Διόφαντος καὶ Ἡρακλείδης Δημητρίου. Ἀπὸ δὲ τῶν ἐν ἄστει, Λύκων ἀποδότω πᾶσι παρ' ὧν προείληφα μετὰ τὴν ἀποδημίαν τὴν ἐκείνου. Παρακολουθοῦσι δὲ Βούλων καὶ Καλλῖνος, καὶ ἅ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῇ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. Κομισάσθω δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐν οἴκῳ κοινῇ καταλειπομένων ἀμφοτέροις ὑπ' ἐμοῦ. 72. Τιμησάτω δὲ καὶ τοὺς ἰατροὺς Πασίθεμιν καὶ Μειδίαν, ἀξίους ὄντας, καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν περὶ ἐμέ, καὶ τὴν τέχνην, καὶ μείζονος ἔτι τιμῆς. Δίδωμι δὲ τῷ Καλλίνου παιδίῳ Θηρικλείων ζεῦγος, καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ροῖσκων ζεῦγος, φιλοτάπιδα, ἀμφίταπον, περιστρωμα, προσκεφάλαια δύο τὰ βέλτιστα τῶν καταλειπομένων· ὡς ἂν ἐφ' ὅσον ἀνήκει πρὸς τιμὴν, καὶ τούτων φανῶμεν μὴ ἀμνημονεύοντες. Περὶ δὲ τῶν θεραπευόντων ἑμαυτὸν οὕτως ἐξάγω. Δημητρίῳ μὲν ἐλευθέρῳ πᾶ-

λαι ὄντι ἀφήμι τὰ λύτρα, καὶ δίδωμι πέντε μνάς, καὶ ἱμάτιον καὶ χιτῶνα· ἵνα πολλὰ πεπονηκῶς μετ' ἐμοῦ, βίον εὐσχήμονα ἔχη. Κρίτωνι δὲ Χαλκηδονίῳ, καὶ τούτῳ λύτρα ἀφήμι, καὶ δίδωμι τέτταρας μνάς. Καὶ τὸν Μικρὸν ἀφήμι ἐλεύθερον· καὶ θρειπάτω Λύκων αὐτὸν καὶ παιδευσάτω, ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου ἕξ ἔτη. 73. Καὶ Χάρητα ἀφήμι ἐλεύθερον· καὶ θρειπάτω Λύκων αὐτόν. Καὶ δύο μνάς αὐτῷ δίδωμι, καὶ τὰ ἐμὰ βιβλία τὰ ἀνεγνωσμένα. Τὰ δ' ἀνέκδοτα Καλλίνῳ, ὅπως ἐπιμελῶς αὐτὰ ἐκδῶ. Δίδωμι δὲ καὶ Σύρῳ ἐλευθέρῳ ὄντι τέτταρας μνάς· καὶ τὴν Μηνοδώραν δίδωμι· καὶ εἴ τι μοι ὀφείλει, ἀφήμι αὐτῷ. Καὶ Ἰλαρᾶ πέντε μνάς, καὶ ἀμφίταπον, καὶ δύο προσκεφάλαια, καὶ περιστρωμα, καὶ κλίνην ἣν ἂν βούληται. Ἀφήμι δὲ ἐλευθέραν καὶ τὴν τοῦ Μικροῦ μητέρα, καὶ Νοήμονα, καὶ Λίωνα, καὶ Θέωνα, καὶ Εὐφράνορα, καὶ Ἑρμείαν. Καὶ Ἀγάθωνα, δύο ἔτη παραμειναντα ἀφεῖσθαι ἐλεύθερον· καὶ τοὺς φορεαφόρους, Ὠφελίωνα καὶ Ποσειδώνιον, τέτταρα ἔτη παραμειναντας. 74. Δίδωμι δὲ καὶ Δημητρίῳ, καὶ Κρίτωνι, καὶ Σύρῳ, κλίνην ἐκάστῳ, καὶ στρώματα τῶν καταλειπομένων, ἃ ἂν φαίνηται Λύκωνι καλῶς ἔχειν. Ταῦτα ἔστω αὐτοῖς, ἀποδείξασιν ὀρθῶς, ἐφ' ὧν ἕκαστοι τεταγμένοι εἰσὶ· περὶ δὲ τῆς ταφῆς, ἐάν τε αὐτοῦ βούληται Λύκων θάπτειν, ἐάν τε ἐν οἴκῳ, οὕτω ποιείτω. Πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ συνορᾶν τὸ εὐσχημον. Ταῦτα δὲ πάντα οἰκονομήσαντι κυρία ἔστω ἡ δόσις τῶν ἐνταῦθα. Μάρτυρες, Καλλῖνος Ἑρμιονεὺς, Ἀρίστων Κεῖος, Εὐφρόνιος Παιαμιεύς. Οὕτω μέντοι αὐτῷ συνετῶς τὰ πάντα πράτ-

τοντι, τὰ τε περὶ παιδείαν καὶ πάντας λόγους, οὐδὲν ἤττον καὶ τὰ τῶν διαθηκῶν τρόπον τινὰ καὶ σφόδρα οἰκονομικῶς τε καὶ ἐπιμελῶς ἴσχει· ὥστε κενταῦθα ζηλωτίος.

CAPUT V.

DEMETRIUS.

L. 75. Δημήτριος Φανοστράτου, Φαληρεύς· οὗτος ἤκουσεν μὲν Θεοφράστου.

II. Δημηγορῶν δὲ παρὰ Ἀθηναίους, τῆς πόλεως ἐξηγήσατο ἔτη δέκα, καὶ εἰκόνων ἠξιώθη χαλκῶν ἐξήκοντα πρὸς ταῖς τριακοσίαις· ὧν αἱ πλείους ἐφ' ἵππων ἦσαν καὶ ἄρμάτων καὶ συνωρίδων, συντελεσθεῖσαι ἐν οὐδὲ τριακοσίαις ἡμέραις· τοσοῦτον ἐσπουδάσθη. Ἄρξασθαι δ' αὐτὸν τῆς πολιτείας φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, ὅποτε φυγῶν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀθήνας ἦκεν Ἄρπαλος. Πολλὰ δὲ καὶ κάλλιστα τῇ πατρίδι ἐπολιτεύσατο. Καὶ γὰρ προσόδοις καὶ κατασκευαῖς ἤυξησε τὴν πόλιν, καίπερ οὐκ εὐγενὴς ὧν.

III. 76. Ἦν γὰρ ἐκ τῆς Κόνωνος οἰκίας, ὡς Φαβωρίνος ἐν πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων φησὶν.

IV. Ἀλλὰ ἀστὴ καὶ εὐγενεῖ συνώκει Λαμία τῇ ἐρωμένῃ, καθάπερ ὁ αὐτὸς ἐν τῷ πρώτῳ φησὶν.

V. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ Κλέωνος πεπονθέναι ἐν τῷ δευτέρῳ ἱστορεῖ.

VI. Δίδυμος δὲ ἐν συμποσιακοῖς, καὶ χαριτοβλίφαρον, καὶ λαμπετῶ καλεῖσθαι αὐτὸν φησὶν ἄντινος ἐταίρας.

Diog. L. I.

VII. Λέγεται δὲ ἀποβαλόντα αὐτὸν τὰς ὄψεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κομίσασθαι αὐθις παρὰ τοῦ Σαρὰ-πιδος. Ὅθεν καὶ τοὺς παιᾶνας ποιῆσαι τοὺς μέχρι νῦν ᾄδομένους.

VIII. Σφόδρα δὲ λαμπρὸς ὢν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὅμως ἐπεσκοτίσθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ τὰ πάντα διεσθίοντος φθόνου. 77. Ἐπιβουλευθεῖς γὰρ ὑπὸ τινων, δίκην θανάτου οὐ παρὼν ἄφλεν. Οὐ μὴν ἐκυρίευσαν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἰὸν ἀπήρυγον εἰς τὸν χαλκὸν, κατασπάσαντες αὐτοῦ τὰς εἰκόνας, καὶ τὰς μὲν ἀποδόμενοι, τὰς δὲ βυθίσαντες, τὰς δὲ κατακόψαντες εἰς ἀμίδας· (λέγεται γὰρ καὶ τοῦτο.) Μία δὲ μόνη σώζεται ἐν ἀκροπόλει. Φαβωρίνος δὲ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, τοῦτο ποιῆσαι τοὺς Ἀθηναίους, Δημητρίου κελεύσαντος τοῦ βασιλέως. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπέγραψαν ἀνομίας, ὡς Φαβωρίνος. 78. Φησὶ δ' αὐτὸν Ἑρμιππος μετὰ τὸν Κασάνδρου θάνατον φοβηθέντα Ἀντίγονον, παρὰ Πτολεμαῖον ἐλθεῖν τὸν Σωτήρα· καὶ κεῖ χρόνον ἱκανὸν διατριβόντα συμβουλεύειν τῷ Πτολεμαίῳ πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν βασιλείαν τοῖς ἐξ Εὐρυδίκης περιθεῖναι παισὶ. Τοῦ δὲ οὐ πεισθέντος, ἀλλὰ παραδόντος τὸ διάδημα τῷ ἐκ Βερενίκης, μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἀξιοθῆναι πρὸς τούτου παραφυλάττεσθαι ἐν τῇ χαίρᾳ μέχρι τὴν δόξει περὶ αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ἀθυμότερον διῆγε. Καὶ πῶς ὑπνώτιων, ὑπ' ἄσπιδος τὴν χεῖρα δηχθεὶς τὸν βίον μετέθηκε· καὶ θάπτεται ἐν τῷ Βουσιρίτῃ νομῷ, πλησίον Διοσπόλεως. 79. Καὶ αὐτῷ ἐπεγράψαμεν ἡμεῖς (παρ' ἡμῖν).

Ἄνεϊλεν ἄσπις τὸν σοφὸν Δημήτριον,

Ἴον ἔχουσα πολὺν

Ἄσμηκτον, οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων,

Ἄλλ' αἶδην μέλανα.

Ἡρακλείδης δ' ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Σωτίωνος διαδοχῶν, τῷ Φιλαδέλφῳ τὴν βασιλείαν θέλειν ἐκχωρῆσαι τὸν Πτολεμαῖον· τὸν δ' ἀποτρέπειν, φάσκοντα, Ἄν ἄλλῳ δῶς, σὺ οὐχ ἔξεις. Ὀπηνίκα δ' ἐσυκοφαντεῖτο ἐν ταῖς Ἀθήναις (μανθάνω γὰρ καὶ τοῦτο) Μένανδρος ὁ κωμικὸς παρ' ὀλίγον ἦλθε κριθῆναι δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι φίλος ἦν αὐτῷ. 80. Ἄλλ' αὐτὸν παρητήσατο Τελεσφόρος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Δημητρίου.

IX. Πλήθει δὲ βιβλίων καὶ ἀριθμῶ στίχων σχεδὸν ἅπαντας παρελήλακε τοὺς κατ' αὐτὸν Περιπατητικοὺς, εὐπαιδευτος ὢν καὶ πολύπειρος παρ' ὄντινον. Ὡν ἐστὶ τὰ μὲν, ἱστορικά· τὰ δὲ, πολιτικά· τὰ δὲ, περὶ ποιητῶν· τὰ δὲ, ῥητορικά· δημηγοριῶν τε καὶ πρεσβειῶν. Ἄλλα μὲν καὶ λόγων Αἰσωπειῶν συναγωγὰι, καὶ ἄλλα πλείω. Ἔστι δὲ, τὰ Περὶ τῆς Ἀθήνησι νομοθεσίας, α', β', γ', δ', ε'. Περὶ τῶν Ἀθήνησι πολιτῶν, α', β'. Περὶ δημαγωγίας, α', β'. Περὶ πολιτικῆς, α', β'. Περὶ νόμων, α'. Περὶ ῥητορικῆς, α', β'. Στρατηγικῶν, α', β'. 81. Περὶ Ἰλιάδος, α', β'. Περὶ Ὀδυσσεΐας, α', β', γ', δ'. Πτολεμαῖος, α'. Ἐρωτικός, α'. Φαιδάνδας, α'. Μαίδων, ι'. Κλέων, α'. Σωκράτης, α'. Ἀριστόμαχος, α'. Ἰσταξέρξης, α'. Ὀμηρικός, α'. Ἀριστείδης, α'. Ἰσοτρεπτικός, α'. Ἐπεὶ τῆς πολιτείας, α'. Περὶ δεκαετείας, α'. Περὶ τῶν Ἰώνων, α'. Πρεσβευτικῶν, α'. Περὶ πίστεως, α'. Περὶ χάριτος, α'. Περὶ

τύχης, α'. Περὶ μεγαλοψυχίας, α'. Περὶ γάμου, α'. Περὶ τοῦ δοκοῦ, α'. Περὶ εἰρήνης, α'. Περὶ νόμων, α'. Περὶ ἐπιτηδευμάτων, α'. Περὶ καιροῦ, α'. Διονύσιος, α'. Χαλκιδικός, α'. Ἀθηναίων καταδρομή, α'. Περὶ Ἀντιφάνους, α'. Προοίμιον ἱστορικόν, α'. Ἐπιστολαί, α'. Ἐκκλησία ἔνορκος, α'. Περὶ γήρωσ, α'. Δίκαια, α'. Αἰσωπείων, α'. Χρειῶν, α'. 82. Χαρακτήρ δὲ φιλόσοφος, εὐτονία ῥητορικῆ καὶ δυνάμει κεκραμένος.

X. Οὗτος, ἀκούσας ὅτι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κατέστρεψαν Ἀθηναῖοι, Ἄλλ' οὐ τὴν ἀρετὴν, ἔφη, δι' ἣν ἐκείνας ἀνέστησαν. Ἐλεγε μὴ μικρὸν εἶναι μέρος τὰς ὀφρῦς· ὅλω γοῦν ἐπισκοτῆσαι δύνασθαι τῷ βίῳ. Οὐ μόνον τὸν πλοῦτον ἔφη τυφλὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀδηγοῦσαν αὐτὸν τύχην. Ὅσον ἐν πολέμῳ δύνασθαι σίδηρον, τοσοῦτον ἐν πολιτείαις ἰσχύειν λόγον. Ἰδὼν ποτε νεανίσκον ἄσωτον, Ἰδοῦ, ἔφη, τετράγωνος Ἐρμῆς, ἔχων σύρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πῶγωνα. Τῶν τετυφωμένων ἀνδρῶν ἔφη τὸ μὲν ὕψος δεῖν περιαιρεῖν, τὸ δὲ φρόνημα καταλιπεῖν. Τοὺς νέους ἔφη δεῖν ἐπὶ μὲν τῆς οἰκίας τοὺς γονεῖς αἰδεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς τοὺς ἀπαντῶντας, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἑαυτούς. 93. Τοὺς φίλους ἐπὶ μὲν τὰ ἀγαθὰ παρακαλουμένους ἀπιέναι· ἐπὶ δὲ τὰς συμφοράς, αὐτομάτους. Τοσαῦτα καὶ εἰς τοῦτον ἀναφέρεσθαι δοκεῖ.

XI. Γεγόνασι δὲ Δημήτριοι ἀξιόλογοι εἴκοσι· πρῶτος, Καρχηδόνιος, ῥήτωρ, καὶ Θρασυμάχου πρεσβύτερος. Δεύτερος, αὐτὸς οὗτος. Τρίτος, Βυζάντιος, Περιπατητικός. Τέταρτος, καλούμενος γραφικός, καὶ σαφῆς διηγήσασθαι. (Ἦν δὲ καὶ ὁ αὐτὸς ζω-

γράφος.) Πέμπτος, Ἀσπένδιος, μαθητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Σολέως. Ἐκτος, Καλατιανὸς, ὁ γεγραφὼς περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης εἴκοσι βίβλους. Ἑβδομος, Βυζάντιος, ἐν τρισκαίδεκα βιβλίοις γεγραφὼς τὴν Γαλατῶν διάβασιν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν, καὶ ἐν ἄλλοις ὀκτὼ τὰ περὶ Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον, καὶ τὴν Λιβύης ὑπ' αὐτῶν διοίκησιν. 84. Ὅγδοος, ὁ διατρίψας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σοφιστὴς, τέχνας γεγραφὼς ῥητορικὰς. Ἐννατος, Ἀδραμυτηνὸς, γραμματικὸς, ἐπικληθεὶς Ἰξίων, διὰ τὸ ἀδικῆσαι τι δοκεῖν περὶ τὴν Ἥραν. Δέκατος, Κυρηναῖος, γραμματικὸς, ὁ ἐπικληθεὶς Στάμνος, ἀνὴρ ἀξιόλογος. Ἐνδέκατος, Σκήψιος, πλούσιος καὶ εὐγενὴς ἄνθρωπος, καὶ φιλόλογος ἄκρως. Οὗτος καὶ Μητρούδωρον προεβίβασε τὸν πολίτην. Δωδέκατος, γραμματικὸς, Ἐρυθραῖος, πολιτογραφηθεὶς ἐν Τήμνω. Τρισκαίδεκατος, Βιδυνοῦς, Διφύλου τοῦ Στωϊκοῦ υἱὸς, μαθητὴς δὲ Παναιτίου τοῦ Ῥοδίου. Τεσσαρεσκαίδεκατος, ῥήτωρ Σμυρναῖος. 85. Καὶ οὗτοι μὲν λογικοί. Ποιηταὶ δὲ, πρῶτος, ἀρχαίαν κωμῶδιαν πεποιηκώς· δεύτερος, ἐπῶν ποιητὴς, οὗ μόνον σώζεται πρὸς τοὺς φθονερούς εἰρημῆνα τάδε,

Ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι·

Καὶ ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο καὶ ἀπνόου εἰδώλιο

Ἄστεα νεῖκος ἐτήλθεν. ἔριν δ' ἐστήσατο λαός.

Τρίτος, Ταρσικὸς σατυρογράφος. Τέταρτος, ἰάμβους γεγραφὼς, πικρὸς ἀνὴρ. Πέμπτος, ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Πολέμων. Ἐκτος, Ἐρυθραῖος, ποικιλογράφος ἄνθρωπος, καὶ ἱστορικὰ καὶ ῥητορικὰ πεποίηκε βιβλία

CAPUT VI.

HERACLIDES.

I. 86. Ἡρακλείδης Εὐθύφρονος, Ἡρακλεώτης τοῦ Πόντου, ἀνὴρ πλούσιος.

II. Ἀθήνησι δὲ παρέβυλε πρῶτον μὲν Σπενσίπῳ· ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων διήκουσε, καὶ τὰ Πλάτωνος ἐζηλώκει. Καὶ ὕστερον ἤκουσεν Ἀριστοτέλους, ὃς φησι Σωτίων ἐν διαδοχαῖς.

III. Οὗτος ἐσθῆτί τε μαλακῇ ἐχρῆτο, καὶ ὑπερογκος ἦν τὸ σῶμα, ὥστε αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν μὴ Ποντικὸν, ἀλλὰ Πομπικὸν καλεῖσθαι. Πρῶτός τε ἦν τὸ βᾶδισμα καὶ σεμνός.

IV. Φέρεται δ' αὐτοῦ συγγράμματα κάλλιστά τε καὶ ἄριστα. Διάλογοι, ὧν ἠθικὰ μὲν, Περὶ δικαιοσύνης γ'. Ἐν δὲ, Περὶ σωφροσύνης. Περὶ τε εὐσεβείας, α'. Καὶ Περὶ ἀνδρείας, α'. 87. Κοινῶς τε Περὶ ἀρετῆς, α'. Περὶ εὐδαιμονίας, α'. Περὶ τῆς ἀρχῆς, α'. Καὶ Νόμων, α'. Καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις. Περὶ ὀνομάτων, α'. Συνθῆκαι, α'. Ἀκούσιος ἐρωτικὸς, καὶ Κλεινίας, α'. Φυσικὰ δὲ, Περὶ νοῦ, Περὶ ψυχῆς, καὶ κατ' ἰδίαν Περὶ ψυχῆς, καὶ Περὶ φύσεως, καὶ Περὶ εἰδώλων, Πρὸς Δημόκριτον, Περὶ τῶν ἐν οὐρανῶ, α'. Περὶ τῶν ἐν ἄδου. Περὶ βίων, α', β'. Αἰτίαι Περὶ νόσων, α'. Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, α'. Πρὸς τὰ Ζήνωνος, α'. Πρὸς τὰ Μήτρωνος, α'. Γραμματικὰ δὲ, Περὶ τῆς Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας, α', β'. Περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὀμήρου, α', β'. Καὶ μουσικὰ δὲ, Περὶ τῶν παρ' Εὐριπίδῃ καὶ Σοφοκλεῖ, α', β', γ'. Περὶ μουσικῆς, α', β'. 88. Λύσεων Ὀμηρικῶν, α'.

β. Θεωρηματικόν, α'. Περὶ τῶν τριῶν τραγωδοποιῶν, α'. Χαρακτῆρες, α'. Περὶ ποιητικῆς καὶ τῶν ποιητῶν, α'. Περὶ στοχασμοῦ, α'. Προοπτικῶν, α'. Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις, δ'. Πρὸς τὸν Δημόκριτον ἐξηγήσεις, α'. Λύσεων ἐριστικῶν, α', β'. Ἀξιῶμα, α'. Περὶ εἰδῶν, α'. Λύσεις, α'. Ὑποθῆκαι, α'. Πρὸς Διονύσιον, α'. Ῥητορικὰ δὲ, Περὶ τοῦ ῥητορεύειν, ἢ Πρωταγόρας. Ἱστορικά, Περὶ τῶν Πυθαγορείων, καὶ Περὶ εὐρημάτων. Τούτων τὰ μὲν κωμικῶς πέπλακεν, ὡς τὸ Περὶ ἡδονῆς, καὶ Περὶ σωφροσύνης· τὰ δὲ, τραγικῶς, ὡς τὸ Περὶ τῶν καθ' ὄδην, καὶ τὸ Περὶ εὐσεβείας, καὶ τὸ Περὶ ἐξουσίας. 89. Ἔστι δ' αὐτῷ καὶ μεσότης τὴν ὁμιλητικὴν φιλοσόφων τε καὶ στρατηγικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους διαλεγομένων. Ἄλλὰ καὶ γεωμετρικὰ ἔστιν αὐτοῦ καὶ διαλεκτικά. Ἄλλως τε καὶ ἐν ἅπασιν ποικίλος τε καὶ διηρημένος τὴν λέξιν ἔστι, καὶ ψυχαγωγεῖν ἱκανῶς δυνάμενος.

V. Δοκεῖ δὲ καὶ τὴν πατρίδα τυραννουμένην ἐλευθεροῦσαι, τὸν μόναρχον κτείνας, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν ὁμωνύμοις.

VI. Ὃς καὶ τοιόνδε ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ· Θρέψαι αὐτὸν δράκοντα ἐκ νέου, καὶ ἀύξηθέντα, ἐπεὶ τελευτᾶν ἔμελλε, κελεῦσαι τινὲ τῶν πιστῶν αὐτοῦ τὸ σῶμα κατακρύψαι, τὸν δὲ δράκοντα ἐπὶ τῆς κλίνης θεῖναι, ἵνα δόξειεν εἰς θεοὺς μεταβεβηκέναι. Ἐγένετο δὲ πάντα. 90. Καὶ μεταξὺ παραπεμπόντων τὸν Ἡρακλίδην τῶν πολιτῶν, καὶ εὐφημούμενων, ὁ δράκων ἀκούσας τῆς ἐπιβοῆς, ἐξέδυ τῶν ἱματίων, καὶ διετάρραξε τοὺς πλείστους. Ἐπιτερον μέντοι ἐξεκαλύφθη

πάντα , καὶ ὤφθη Ἡρακλείδης οὐχ οἷος ἐδόκει, ἀλλ' οἷος ἦν. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον,

Ἦθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν, Ἡρακλείδη,

Ὅς ῥα θανῶν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων·

Ἄλλὰ διεψεύσθης, σεσοφισμένε. Δὴ γὰρ ὁ μὲν θῆρ

Ἦε δρόκων, σὺ δὲ θῆρ, οὐ σοφὸς ὢν, ἐάλως.

Ταῦτα δὲ φησι καὶ Ἰππόβοτος. 91. Ἐρμιππος δὲ, λιμοῦ κατασχόντος τὴν χώραν, φησὶν αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας τὴν Πυθίαν λύσιν. Τὸν δὲ Ἡρακλείδην διαφθεῖραι χρήμασι τοὺς τε θεωροὺς, καὶ τὴν προειρημένην, ὥστ' ἀνειπεῖν, ἀπαλλαγῆσεσθαι τῶν κακῶν, εἰ ζῶν μὲν Ἡρακλείδης ὁ Εὐθύφρονος χρυσῶ στεφάνῳ στεφανωθείη πρὸς αὐτῶν· ἀποθανῶν δὲ, ὡς ἦρος τιμῶτο. Ἐκομίσθη δὴθεν ὁ χρησμὸς, καὶ οὐδὲν ὦναντο οἱ πλάσαντες αὐτόν. Αὐτίκα γὰρ ἐν τῷ θεύτρῳ στεφανούμενος ὁ Ἡρακλείδης, ἀπόπληκτος ἐγένετο, οἱ τε θεωροὶ κατακυλισθέντες διεψύχθησαν. Ἄλλὰ καὶ ἡ Πυθία τὴν αὐτὴν ὥραν κατιοῦσα ἐς τὸ ἄδυτον, καὶ ἐπιστάσα ἐνὶ τῶν δρακόντων, δηχθεῖσα παραχρῆμα ἀπέπνευσε. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ τσαῦτα.

VII. 92. Φησὶ δ' Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς, καὶ τραγωδίας αὐτὸν ποιεῖν, καὶ Θεσπίδος αὐτὰς ἐπιγράφειν. Χαμαιλέων τε τὰ παρ' ἑαυτῷ φησι κλέψαντα αὐτόν, τὰ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου γράψαι. Ἄλλὰ καὶ Αὐτόδωρος Ἐπικούρειος ἐπιτιμᾷ αὐτῷ, τοῖς περὶ δικαιοσύνης ἀντιλέγων. Ἔτι καὶ Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος ἢ Σπίνθαρος, ὡς ἔνιοι, γράψας τὸν Παρθενοπαῖον, ἐπέγραψε Συφοκλέους. Ὁ δὲ, πιστεύσας, εἷς τι τῶν ἰδίων συγγραμμάτων ἐχρῆτο

μαρτυρίοις ὡς Σοφοκλέους. 93. Αἰσθόμενος δ' ὁ Διονύσιος ἐμήνυσεν αὐτῷ τὸ γεγονός. Τοῦ δ' ἀρ-
νουμένου καὶ ἀπιστοῦντος, ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν πα-
ραστιχίδα· καὶ εἶχε Παγκάλως. Οὗτος δ' ἦν ἐρώ-
μενος Διονυσίου· ὡς δ' ἔτι ἀπιστῶν ἔλεγε, κατὰ τὴν
τύχην ἐνδέχεσθαι οὕτως ἔχειν, πάλιν ἀντεπέστειλεν ὁ
Διονύσιος, ὅτι καὶ ταῦτα εὐρήσεις.

Γέρων πίθηκος οὐχ ἀλίσκεται πάγη·

Ἄλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ' ἀλίσκεται.

Καὶ πρὸς τούτοις, Ἑρακλείδης γράμματα οὐκ ἐπί-
σταται, οὐδ' ἠσχύνθη.

VIII. Γεγόνασι δ' Ἑρακλεῖδαι τεσσαρεσκαίδεκα.
Πρῶτος, αὐτὸς οὗτος. Δεύτερος, πολίτης αὐτοῦ,
πυρρίχας καὶ φλυαρίας συντεταγμένος. 94. Τρί-
τος, Κυμαῖος, γεγραφῶς Περσικὰ ἐν πέντε βιβλίοις.
Τέταρτος, Κυμαῖος, ῥήτωρ τέχνας γεγραφῶς. Πέμ-
πτος, Καλατιανὸς ἢ Ἀλεξανδρεὺς, γεγραφῶς τὴν
διαδοχὴν ἐν ἕξ βιβλίοις, καὶ Δεμβευτικὸν λόγον,
ὅθεν καὶ Δέμβος ἐκαλεῖτο. Ἑκτος, Ἀλεξανδρεὺς, γε-
γραφῶς τὰ Περσικὰ ἰδιώματα. Ἑβδομος, διαλεκτι-
κὸς Βαργυληΐτης, κατ' Ἐπικούρου γεγραφῶς. Ὀγ-
δοος, ἰατρὸς τῶν ἀπὸ Ἰκεσίου. Ἐννατος, ἰατρὸς
Ταραντῖνος, ἐμπειρικός. Δέκατος, ποιητικὸς, παραι-
νέσεις γεγραφῶς. Ἐνδέκατος, ἀνδριαντοποιὸς, Φω-
καεύς. Δωδέκατος, ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρός.
Τρισκαίδεκατος, Μάγνης, Μιθριδατικὰ γεγραφῶς.
Τεσσαρισκαίδεκατος, ἀστρολογούμενα συγγεγραφῶς.

LIBER SEXTUS.

CAPUT I.

ANTISTHENE S.

I. 1. *Αντισθένης Ἀντισθένους, Ἀθηναῖος. Ἐλέγετο δ' οὐκ εἶναι ἰθαγενής· ὅθεν πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα εἶπεῖν, Καὶ ἡ μήτηρ τῶν θεῶν Φρυγία ἐστίν. Ἐδόκει γὰρ εἶναι Ἐφράτης μητρός. Ὅθεν καὶ ἐν Τανάγρα κατὰ τὴν μάχην εὐδοκίμησας, ἔδωκε λέγειν Σωκράτει, ὡς οὐκ ἂν ἐκ δυοῖν Ἀθηναίωιν οὕτω γεγόνοι γενναῖος. Καὶ αὐτὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τῷ γηγενεῖς εἶναι σεμνυνομένους ἐκφραυλίζων, ἔλεγε μηδὲν εἶναι κοχλιῶν καὶ ἀττελέβων εὐγενεστέρους.*

II. Οὗτος κατ' ἀρχὰς μὲν ἤκουσε Γοργίου τοῦ ῥήτορος. Ὅθεν τὸ ῥητορικὸν εἶδος ἐν τοῖς διαλόγοις ἐπιφέρει, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀληθείᾳ, καὶ τοῖς προτρεπτικοῖς. 2. Φησὶ δ' Ἑρμιππος, ὅτι προείλετο ἐν τῇ τῶν Ἰσθμίων πανηγύρει ψεῖσαι τε καὶ ἐπαινεῖσαι Ἀθηναίους, Θηβαίους, Λακεδαιμονίους. Εἶτα μέντοι παραιτήσασθαι, ἰδόντα πλείστους ἐκ τῶν πόλεων ἀφιγμένους. Ἵστερον δὲ παρέβαλε Σωκράτει, καὶ τοσοῦτον ὤνατο αὐτοῦ, ὥστε παρήγει τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι αὐτῷ πρὸς Σωκράτην συμμαθητάς. Οἰκῶν τε ἐν Πειραιεῖ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν τοὺς τετραράκοντα σταδίους ἀνιῶν, ἤκουσε Σωκράτους.

III. Παρ' οὗ καὶ τὸ καρτερικὸν λαβῶν, καὶ τὸ ἀπαθὲς ζηλώσας, κατήρξε πρῶτος τοῦ Κυνισμοῦ. Καὶ ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν, συνέστησε διὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους καὶ τοῦ Κύρου· τὸν μὲν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, τὸν δὲ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἐλκύσας.

IV. 3. Πρῶτός τε ὠρίσατο λόγον, εἰπὼν, Λόγος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν, ἢ ἐστὶ, δηλῶν. Ἐλεγέ τε συνεχῆς, Μανείην μᾶλλον ἢ ἡσθείην. Καὶ, Χρῆ τοιαύταις πλησιάζειν γυναιξίν, αἱ χάριν εἴσονται. Πρὸς τε τὸ Ποντικὸν μειράκιον, μέλλον φοιτᾶν αὐτῷ καὶ πυθόμενον τίνων αὐτῷ δεῖ, φησὶ, Βιβλιαρίου καὶ νοῦ, καὶ γραφείου καὶ νοῦ, καὶ πινακιδίου καὶ νοῦ· τὸν νοῦν παρεμφαίνων. Πρὸς δὲ τὸν ἐρώμενον ποδαπήν γήμη, ἔφη, Ἄν μὲν καλήν, ἔξεις κοινήν· ἂν δὲ αἰσχροῦν, ἔξεις ποιήν. Ἀκούσας ποτὲ ὅτι Πλάτων αὐτὸν κακῶς λέγει, Βασιλικὸν, ἔφη, καλῶς ποιοῦντα κακῶς ἀκούειν. 4. Μνυόμενός ποτε τὰ Ὀρφικὰ, τοῦ ἱερέως εἰπόντος, ὅτι οἱ ταῦτα μνυόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν ἐν ἄδου μετίσχουσι. Τί οὖν, ἔφη, οὐκ ἀποθνήσκεις; Ὀνειδιζόμενός ποτε ὡς οὐκ εἶη ἐκ δύο ἐλευθέρων, Οὐδὲ γὰρ ἐκ δύο, ἔφη, παλαιστικῶν, ἀλλὰ παλαιστικός εἰμι. Ἐρωτώμενος διὰ τί ὀλίγους ἔχει μαθητάς; ἔφη, Ὅτι ἀργυρέα αὐτοὺς ἐκβάλλω ῥάβδῳ. Ἐρωτηθεὶς διὰ τί πικρῶς τοῖς μαθηταῖς ἐπιπλήττει; Καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, τοῖς κάμνουσιν. Ἰδὼν ποτε μοιχὸν φεύγοντα, Ὡ δυστυχῆς, εἶπε, πηλίκον κίνδυνον ὀβολοῦ διαφυγεῖν ἐδύνασο. Κρεῖττον ἔλεγε καθά φησιν Ἐκάτων ἐν ταῖς χρεῖαις, εἰς κόρακας ἢ εἰς κόλακας ἐμπεσεῖν· οἱ μὲν γὰρ νεκροὺς, οἱ δὲ ζῶντας ἐσθίουσιν. 5. Ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτερον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, Εὐ-

τυχοῦντα ἀποθανεῖν. Γνωρίμου ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἀποδυρομένου, ὡς εἶη τὰ ὑπομνήματα ἀπολωλεκώς, Ἔδει γὰρ, ἔφη, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτὰ καὶ μὴ ἐν ταῖς χάρταις γράφειν. Ὡσπερ ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τὸν σίδηρον, οὕτως ἔλεγε τοὺς φθονερούς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἠΐθους κατεσθίεσθαι. Τοὺς βουλομένους ἀθανάτους εἶναι ἔφη δεῖν ζῆν εὐσεβῶς καὶ δικαίως. Τότ' ἔφη τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ δύνωνται τοὺς φαύλους ἀπὸ τῶν σπουδαίων διακρίνειν. Ἐπαινούμενός ποτε ὑπὸ πονηρῶν, ἔφη, Ἀγωνιῶ μὴ τι κακὸν εἴργασμαι.

6. Ὁμονοούντων ἀδελφῶν συμβίωσιν παντὸς ἔφη τείχους ἰσχυροτέραν εἶναι. Τοιαῦτα δεῖν ἔφη ποιῆσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσει. Ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ τῷ πονηροῖς συγγενέσθαι, Καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, μετὰ τῶν νοσοῦντων εἰσὶν, ἀλλ' οὐ πυρέττουσιν. Ἄτοπον ἔφη, τοῦ μὲν σίτου αἴρας ἐκλέγειν, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς ἀχρείους, ἐν δὲ πολιτείᾳ τοὺς πονηροὺς μὴ παραιτεῖσθαι. Ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν. Εἰπόντος αὐτῷ τινος παρὰ πότον, ἄσον, Σύ μοι, φησὶν, αὔλησον. Διογένει χιτῶνα αἰτοῦντι, πτύξαι προσέταξε θοιμάτιον.

7. Ἐρωτηθεὶς τί τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον, ἔφη, Τὸ κακὰ ἀπομαθεῖν. Παρεκελεύετό τε κακῶς ἀκούοντας καρτερεῖν μᾶλλον ἢ εἰ λίθοις τὶς βάλλοιτο. Ἐσκωπτε Πλάτωνα ὡς τετυφωμένον. Πομπῆς οὖν γινομένης ἵππον θεασάμενος φρουακτὴν φησὶ πρὸς τὸν Πλάτωνα, Ἐδόκεις μοι καὶ σὺ ἵππος ἂν εἶναι λαμπρυντής· τοῦτο δὲ, ἐπεὶ συνεχὲς ὁ Πλάτων ἵππον ἐπῆγει. Καὶ ποτ' ἔλθων πρὸς αὐτὸν νοσοῦντα, καὶ

θεασάμενος λεκάνην, ἔνθα ὁ Πλάτων ἐμεμέκει, Χο-
 λὴν μὲν, ἔφη, ὄρω ἔνταῦθα, τῦφον δὲ οὐχ ὄρω. 8.
 Συνεβούλευεν Ἀθηναίοις, τοὺς ὄνους ἵππους ψηφί-
 σασθαι. Ἄλογον δὲ ἡγουμένων, Ἀλλὰ μὴν καὶ στρα-
 τηγοὶ, φησὶ, γίνονται παρ' ὑμῶν μηδὲν μαθόντες,
 μύνον δὲ χειροτονηθέντες. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολ-
 λοὶ σε ἐπαινοῦσι, Τί γάρ, ἔφη, κακὸν πεποίηκα;
 Στρέψαντος αὐτοῦ τὸ διερόρωγός τοῦ τρίβωνος εἰς τὸ
 προφανές, Σωκράτης ἰδὼν φησιν, Ὅρω σου διὰ τοῦ
 τρίβωνος τὴν φιλοδοξίαν. Ἐρωτηθεὶς ὑπό του (κα-
 θὰ φησι Φανίας ἐν τῷ περὶ τῶν Σωκρατικῶν) τί
 ποιῶν καλὸς καὶ γαθὸς ἔσοιτο; ἔφη, Εἰ τὰ κακὰ ἃ
 ἔχεις, ὅτι φευκτὰ ἔστι μάθοις παρὰ τῶν εἰδότεων.
 Πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα τρυφήν, Ἐχθρῶν παῖδες, ἔφη,
 τρυφήσειαν. 9. Πρὸς τὸ παρασχηματίζον αὐτοῦ τῷ
 πλάστη μειράκιον, Εἰπέ μοι, φησὶν. εἰ φωνὴν λάβοι
 ὁ χαλκός, ἐπὶ τίνι ἂν σεμνυνθῆναι; Τοῦ δ' εἰπόντος,
 Ἐπὶ κάλλει. Οὐκ αἰσχύνῃ οὖν, ἔφη. τὰ ὅμοια γεγη-
 θῶς ἀψύχῃ; Ποντικοῦ νεανίσκου πολυωρήσειν αὐ-
 τὸν ἐπαγγελλομένου, εἰ τὸ πλοῖον ἀφίκοιτο τῶν τα-
 ρίχων, λαβὼν αὐτὸν καὶ θύλακον κενὸν, πρὸς ἀλφι-
 τόπωλιν ἦκε, καὶ σαξάμενος ἀπήγει. Τῆς δὲ αἰτού-
 σης τὸ διάφορον, Ὁ νεανίσκος, ἔφη, δώσει εἴαν τὸ
 πλοῖον αὐτοῦ τῶν ταρίχων ἀφίκηται. Αὐτὸς καὶ
 Ἀνύτῳ τῆς φυγῆς αἷτιος γενέσθαι δοκεῖ, καὶ Μελίτῳ
 τοῦ θανάτου. 10. Ποντικοῖς γὰρ νεανίσκοις, κατὰ
 κλέος τοῦ Σωκράτους ἀφιγμένοις, περιτυχῶν, ἀπή-
 γαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Ἄνυτον, εἰπὼν ἐν ἡθρει σο-
 φώτερον εἶναι τοῦ Σωκράτους· ἐφ' ᾧ διαγανακτί-
 σαντας τοὺς περισειῶτας ἐκδιῶξαι αὐτόν. Εἰ δὲ

ποθι θεάσαιτο γύναιον κεκοσμημένον, ἀπήει ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτῆς, καὶ ἐκέλευε τὸν ἄνδρα ἐξαγαγεῖν ἵππον καὶ ὄπλα· ὥστε εἰ μὲν ἔχοι ταῦτα, ἔᾶν τρυφᾶν· (ἀμύνησθαι γὰρ τούτοις) εἰ δὲ μὴ, περιαιρεῖν τὸν κόσμον.

V. Ἦρεσκεν αὐτῷ καὶ τάδε. Διδακτὴν ἀπεδείκνυε τὴν ἀρετὴν. Καὶ τοὺς αὐτοὺς εὐγενεῖς τοὺς καὶ ἐναρέτους. 11. Αὐτάρκη γὰρ τὴν ἀρετὴν εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν, μηθενὸς προσδεομένην, ὅτι μὴ Σωκρατικῆς ἰσχύος. Τὴν τε ἀρετὴν τῶν ἔργων εἶναι, μῆτε λόγων πλείστων δεομένην, μῆτε μαθημάτων. Αὐτάρκη τε εἶναι τὸν σοφόν. Πάντα γὰρ αὐτοῦ εἶναι τὰ τῶν ἄλλων. Τὴν τε ἀδοξίαν, ἀγαθόν, καὶ ἴσον τῷ πόνῳ. Καὶ τὸν σοφὸν οὐ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πολιτεύεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς. Γαμήσειν τε τεκνοποιίας χάριν, ταῖς εὐφροσυνάταις συνιόντα γυναίξι. Καὶ ἐρασθήσεσθαι δέ. Μόνον γὰρ εἶδέναι τὸν σοφόν, τίνων χρῆ ἔρᾶν. 12. Ἀναγράφει δ' αὐτῷ καὶ Διοκλῆς ταυτί. Τῷ γὰρ σοφῷ ξένον οὐδέν, οὐδ' ἄπο. Ἀξίεραστος ὁ ἀγαθός. Οἱ σπουδαῖοι, φίλοι. Συμμάχους ποιῆσθαι τοὺς εὐψύχους ἅμα καὶ δικαίους. Ἀναφαίρετον ὄπλον, ἀρετή. Κρεῖττόν ἐστι μετ' ὀλίγων ἀγαθῶν πρὸς ἅπαντας τοὺς κακοὺς, ἢ μετὰ πολλῶν κακῶν πρὸς ὀλίγους ἀγαθοὺς μάχεσθαι. Προσέχειν δεῖν τοῖς ἐχθροῖς· πρῶτοι γὰρ τῶν ἁμαρτημάτων αἰσθάνονται. Τὸν δίκαιον περὶ πλείονος ποιῆσθαι τοῦ συγγενοῦς. Ἄνδρός καὶ γυναικὸς ἡ αὐτὴ ἀρετή. Τὰγαθὰ, καλὰ· τὰ κακὰ, αἰσχρὰ· τὰ πονηρὰ πάντα, νόμιζε ξενικά. 13. Τεῖχος ἀσφαλέστατον, φρόνησιν·

μήτε γὰρ καταρρέειν, μήτε προδίδοσθαι. Τείχη κατασκευαστέον ἐν τοῖς αὐτῶν ἀναλώτοις λογισμοῖς.

VI. Διελέγετο δ' ἐν τῷ Κυνοσάργει μικρὸν ἄπωθεν τῶν πυλῶν. Ὅθεν τινὲς καὶ τὴν Κυνικὴν φασιν ἐντεῦθεν ὀνομασθῆναι. Αὐτὸς τε ἐπεκαλεῖτο Ἀπλοκύων.

VII. Καὶ πρῶτος ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα, (καθ' ἄφησι Διοκλῆς) καὶ μόνῳ αὐτῷ ἐχρήτη· βάρκτρον τε ὑνέλαβε καὶ πήραν· πρῶτον δὲ καὶ Νεάνθης φησὶν διπλῶσαι θοιμάτιον· Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῃ διαδοχῶν, Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, καὶ πῶγωνα καθεῖναι, καὶ βάρκτρον καὶ πήραν χρῆσθαι.

VIII. 14. Τοῦτον μόνον ἐκ πάντων Σωκρατικῶν Θεόπομπος ἐπαινεῖ. Καὶ φησι δεινὸν τε εἶναι, καὶ δι' ὁμιλίας ἐμμελοῦς ὑπαγαγέσθαι πάνθ' ὄντινοῦν. Δῆλον δ' ἐκ τῶν συγγραμμάτων, καὶ τοῦ Ξενοφῶντος συμποσίου. Δοκεῖ δὲ καὶ τῆς ἀνδρωδεστάτης Στωϊκῆς κατάρξαι. Ὅθεν καὶ Ἀθηναῖος ὁ ἐπιγραμματοποιός φησιν οὕτω περὶ αὐτῶν,

Ω Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα

Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθήμενοι σελίσι,

Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον. Ἄδε γὰρ
ἀνδρῶν

Μούνα καὶ βιοτὰν εὐσατο καὶ πόλιας.

Σαρκὸς δ' ἠδυπάθημα, φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις,

Ἄμια τῶν Μνάμης ἦνυσε θυγατέρων.

15. Οὗτος ἠγήσατο καὶ τῆς Διογένους ἀπαθείας, καὶ τῆς Κράτητος ἐγκρατείας, καὶ τῆς Ζήνωνος καρτερίας, αὐτὸς ὑποθέμενος τῇ πόλει τὰ θεμέλια. ()

δὲ Ξενοφῶν ἡδιστον μὲν εἶναι περὶ τὰς ὁμιλίας φησὶ αὐτὸν, ἐγκρατέστατον δὲ περὶ τ᾽ ἄλλα

IX. Φέρονται δ' αὐτοῦ συγγράμματα, τόμοι δέκα. Πρῶτος, ἐν ᾧ Περὶ λέξεως, ἢ Περὶ χαρακτήρων. Αἴας, ἢ Αἴαντος λόγος. Ὀδυσσεὺς, ἢ Περὶ Ὀδυσσεύως. Ὁρέστου ἀπολογία, περὶ τῶν δικογράφων. Ἰσογραφὴ, ἢ Δεσπίας ἢ Ἰσοκράτης, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους ἀμάρτυρον. Τόμος δεύτερος, ἐν ᾧ Περὶ ζώων φύσεως, Περὶ παιδοποιΐας, ἢ Περὶ γάμου, ἐρωτικός. Περὶ τῶν σοφιστῶν, φυσιογνωμονικός. 16. Περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας, προτρεπτικός, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος. Περὶ Θεόγνιδος, τέταρτος, πέμπτος. Τόμος τρίτος, ἐν ᾧ Περὶ ἀγαθοῦ, Περὶ ἀνδρείας, Περὶ νόμου ἢ Περὶ πολιτείας, Περὶ νόμου, ἢ περὶ καλοῦ καὶ δικαίου. Περὶ ἐλευθερίας καὶ δουλείας. Περὶ πίστεως. Περὶ ἐπιτρόπου, ἢ Περὶ τοῦ πείθεσθαι. Περὶ νίκης, οἰκονομικός. Τόμος δ', ἐν ᾧ Κῦρος, Ἡρακλῆς ὁ μείζων, ἢ Περὶ ἰσχύος. Τόμος ε', ἐν ᾧ Κῦρος, ἢ Περὶ βασιλείας, Ἀσπασία. Τόμος ε', ἐν ᾧ ἀλήθεια, Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, ἀντιλογικός, Σάθων, περὶ τοῦ ἀντιλέγειν, α', β', γ'. Περὶ διαλέκτου. 17. Τόμος ζ', ἐν ᾧ Περὶ παιδείας ἢ ὀνομάτων, α', β', γ', δ', ε'. Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν. Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Περὶ τῶν ἐν ἄδου. Περὶ ὀνομάτων χρήσεως, ἢ Ἐριστικός. Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως. Περὶ δόξης καὶ ἐπιστήμης, α', β', γ', δ'. Περὶ φύσεως, α', β'. Ἐρώτημα περὶ φύσεως, β'. Λόξαι, ἢ Ἐριστικός. Περὶ τοῦ μανθάνειν προβλήματα. Τόμος η', ἐν ᾧ Περὶ μουσικῆς. Περὶ ἐξηγητῶν. Περὶ Ὀμήρου. Περὶ ἀδικίας καὶ

ἀσεβείας, *Περὶ Κάλχαντος, Περὶ κατασκόπου. Περὶ ἡδονῆς. Τόμος θ', ἐν ᾧ Περὶ Ὀδυσσείας. Περὶ τῆς ῥάβδου. Ἀθηνᾶ, ἢ Περὶ Τηλεμάχου, Περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης. Περὶ Πρωτέως. Κύκλωψ, ἢ Περὶ Ὀδυσσεως. 18. Περὶ οἴνου χρήσεως, ἢ Περὶ μέθης, ἢ Περὶ τοῦ Κύκλωπος. Περὶ Κίρκης. Περὶ Ἀμφιαράου. Περὶ τοῦ Ὀδυσσεως καὶ Πηνελόπης, καὶ Περὶ τοῦ κυνός. Τόμος ι', ἐν ᾧ Ἡρακλῆς ἢ Μίδαο. Ἡρακλῆς, ἢ Περὶ φρονήσεως, ἢ ἰσχύος. Κύριος, ἢ ἐρώμενος. Κύριοι, ἢ κατασκόποι, Μενέξενος, ἢ Περὶ τοῦ ἄρχειν, Ἀλκιβιάδης. Ἀρχέλαος, ἢ Περὶ βασιλείας. Καὶ ταῦτα μὲν ἐστὶν ἃ συνέγραψεν. Ὁ Τίμων δὲ διὰ τὸ πλῆθος ἐπιτιμῶν αὐτῷ, παντοφυῆ φλέδονά φησιν αὐτόν.*

Χ. Ἐτελεύτησε δὲ ἀρρώστια, ὅτε καὶ Διογένης εἰσιῶν πρὸς αὐτόν, ἔφη, *Μήτι χρεῖτα φίλου; Καί ποτε παρ' αὐτόν ξιφίδιον ἔχων εἰσῆλθε. Τοῦ δ' εἰπόντος, Τίς ἂν ἀπολύσῃ με τῶν πόνων; δειξας τὸ ξιφίδιον ἔφη, Τοῦτο. 19. Καὶ ὅς· Τῶν πόνων, εἶπον, οὐ τοῦ ζῆν. Ἐδόκει γάρ πως μαλακώτερον φέρειν τὴν νόσον ὑπὸ φιλοζωίας. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν οὕτως ἔχον,*

Τὸν βίον ἦσθα κύων, Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκῶς

ᾧ σιτε δακεῖν κραδίην ῥήμασιν, οὐ στόμασιν.

Ἄλλ' ἔθανες φθισικός. Τάχ' ἐρεῖ τις ἕσως, τί δὲ τοῦτο;

Πάντως εἰς αἶδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν.

XI. Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ἀντισθένεις τρεῖς· *Ἡρακλείτειος, εἰς ἕτερος, Ἐφέσιος· καὶ Ῥόδιός τις ἱστορικός.*

Ἐπειδὴ δὲ τοὺς ἀπ' Ἀριστίππου διεληλύθαμεν καὶ Φαίδωνος, νῦν ἐλκύσωμεν τοὺς ἀπ' Ἀντισθένης Κυνικούς τε καὶ Στωϊκούς. Καὶ ἐχέτω ὧδε.

CAPUT II.

DIOGENES.

I. 20. Διογένης, Ἰκεσίου τραπεζίτου, Σινωπεύς. Φησὶ δὲ Διοκλῆς, δημοσίαν αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἔχοντος τοῦ πατρὸς, καὶ παραχαράξαντος τὸ νόμισμα, φυγεῖν. Εὐβουλείδης δ' ἐν τῷ περὶ Διογένους, αὐτὸν Διογένη φησὶ τοῦτο πράξει, καὶ συναλαῶσθαι τῷ πατρί. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησιν ἐν τῷ Ποδάλω, ὡς παραχαράξει τὸ νόμισμα. Ἔνιοι δ' ἐπιμελητὴν γενόμενον ἀναπεισθῆναι ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν, καὶ ἐλθόντα εἰς Δελφούς, ἢ εἰς τὸ Δῆλιον, ἐν τῇ πατρίδι Ἀπόλλωνος πυνθάνεσθαι, εἰ ταῦτα πράξει ἄπερ ἀναπείθεται. Τοῦ δὲ συγχωρήσαντος, τὸ πολιτικὸν νόμισμα, οὐ συνεῖς τὸ κέρμα, κιβδηλεύσας καὶ φωραθεῖς, ὡς μὲν τινες, ἐφυγαδεύθη· ὡς δὲ τινες, ἐκὼν ὑπεξῆλθε, φοβηθεῖς. 21. Ἔνιοι δὲ φασὶ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτὸν λαβόντα τὸ νόμισμα, διαφθεῖραι· καὶ τὸν μὲν, δεθέντα ἀποθανεῖν· τὸν δὲ, φυγεῖν, ἐλθεῖν τε εἰς Δελφούς· καὶ πυνθανόμενον οὐκ εἰ παραχαράξει, ἀλλὰ τί ποιήσας ἐνδοξότατος ἔσται, οὕτω λαβεῖν τὸν χρησμὸν τοῦτον.

II. Γενόμενος δὲ Ἀθήνησιν Ἀντισθέσει παρέβαλε. Τοῦ δὲ διωθουμένου, διὰ τὸ μηδένα προσίεσθαι, ἐξεβιάζετο τῇ προσεδρεία. Καὶ ποτε τὴν βακτηρίαν ἐπανατειναμένου, αὐτῷ τὴν κεφαλὴν ὑπο-

σχών, Παιε, εἶπεν, οὐ γὰρ εὐρήσεις οὕτω σκληρὸν ξύλον ὧς με ἀπειρξεις, ἕως ἂν τι φαίνῃ λέγων. Τούνητεῦθεν διήκουσεν αὐτοῦ, καὶ, ἅτε φυγὰς ᾦν, ὠρμησεν ἐπὶ τὸν εὐτελῆ βλον.

III. 22. Μῦν θεασάμενος διατρέχοντα (καθά φησι Θεόφραστος ἐν τῷ Μεγαρικῷ) καὶ μήτε κοιήτη ἐπιζητοῦντα, μήτε σκότος εὐλαβούμενον, ἢ ποθοῦντά τι τῶν δοκούντων ἀπολαυστῶν, πόρον ἐξεῦρε τῆς περιστάσεως· τρίβωνα διπλώσας πρῶτος, κατὰ τινος, διὰ τὸ ἀνάγκην ἔχειν καὶ ἐνεύδειν αὐτῷ. Πήραν τε ἐκομίσατο, ἔνθα αὐτῷ τὰ σιτία ἦν. Καὶ παντὶ τόπῳ ἐχρήτο εἰς πάντα, ἀριστῶν τε καὶ καθεύδων, καὶ διαλεγόμενος, ὅτε καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἔφασκε (δεικνὺς τὴν τοῦ Διὸς στοᾶν) καὶ πομπεῖον αὐτῷ κατεσκευακέναι ἐνδιαιτᾶσθαι. 23. Βακτηρία δὲ ἐπηρείσατο ἀσθενήσας. Ἐπειτα μέντοι καὶ διαπαντὸς ἐφόρει, οὐ μὴν ἐν ἄστει, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν αὐτῇ τε καὶ τῇ πήρᾳ, καθά φησιν Ὀλυμπιόδωρος ὁ Ἀθηναίων προστάτης, καὶ Πολύευκτος ὁ ῥήτωρ, καὶ Λυσανίας ὁ Αἰσχρίωνος. Ἐπιστείλας δὲ τινι οἰκίδιον αὐτῷ προνοήσασθαι, καὶ βραδύνοντος, τὸν ἐν τῷ Μητρῷ πύθον ἔσχεν οἰκίαν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς διασαφεῖ. Καὶ θέρους μὲν ἐπὶ ψάμμου ζεστῆς ἐκυλινδεῖτο, χειμῶνος δὲ ἀνδριάντας κειονισμένους περιελάμβανε, πανταχόθεν ἑαυτὸν συνασκῶν.

IV. 24. Δεινός τε ἦν κατασοβαρεύσασθαι τῶν ἄλλων. Καὶ τὴν μὲν Εὐκλείδου σχολὴν, ἔλεγε χολὴν· τὴν δὲ Πλάτωνος διατριβὴν, κατατριβὴν· τοὺς δὲ Διονυσιακοὺς ἀγῶνας, μεγάλα θαύματα μωροῖς ἔλεγε· καὶ τοὺς δημαγωγούς, ὄχλου διακόνους.

Ἐλεγε δὲ καὶ ὡς ὅταν μὲν ἴδῃ κυβερνήτας ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἰατροὺς, καὶ φιλοσόφους, συνειτώτατον τῶν ζώων εἶναι τὸν ἄνθρωπον. Ὅταν δὲ πάλιν ὄνειροκρίτας καὶ μάντις καὶ τοὺς προσέχοντας τούτοις, ἢ τοὺς ἐπὶ δόξῃ καὶ πλούτῳ πεφυσημένους, οὐδὲν ματαιότερον νομίζειν ἄνθρώπου. Συνεχέστερον νομίζειν ἔλεγεν, εἰς τὸν βίον παρασκευάζεσθαι δεῖν λόγον ἢ βρόχον. 25. Καὶ ποτε Πλάτωνα ἐν δείπνῳ πολυτελεῖ κατανοήσας ἐλάας ἀψάμενον, Τί, φησιν, ὁ σοφὸς εἰς Σικελίαν πλεύσας τῶν τραπεζῶν τούτων χάριν, νῦν παρακειμένων οὐκ ἀπολαύεις; Καὶ ὅς, Ἀλλὰ νῆ τοὺς θεοὺς, φησὶ, Διόγετες, κακεῖ τὰ πολλὰ πρὸς ἐλάας καὶ τὰ τοιαῦτα ἐγενόμην. Ὁ δὲ, Τί οὖν ἔδει πλεῖν εἰς Συρακούσας; ἢ τότε ἡ Ἀττικὴ οὐκ ἔφερεν ἐλάας; Φαβωρίνος δὲ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ Ἀριστιππον εἰπεῖν τοῦτο. Καὶ ἄλλοτε ἰσχάδας ἐσθίων ἀπήντα τε αὐτῷ, φησὶ τε, Ἐξεστὶ σοι μετασχεῖν. Τοῦ δὲ λαβόντος καὶ φαγόντος, ἔφη, Μετασχεῖν εἶπον, οὐ καταφαγεῖν. 26. Πατῶν αὐτοῦ ποτε στρώματα κεκληκότος φίλους παρὰ Διονυσίου, ἔφη, Πατῶ τὴν Πλάτωνος κενοσπουδίαν. Πρὸς ὃν ὁ Πλάτων, Ὅσον, ὦ Διόγετες, τοῦ τύφου διαφαίνεις, δοκῶν μὴ τετυφῶσθαι. Οἱ δὲ φασὶ τὸν Διογένην εἰπεῖν, Πατῶ τὸν Πλάτωνος τύφον· τὸν δὲ φάναι, Ἐτέρῳ γε τύφῳ, Διόγετες. Σωτίων δ' ἐν τῷ τετάρτῳ φησὶ, τοῦτο πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν τὸν Πλάτωνα τὸν κύνα. Διογένης οἶνον ποτὲ ἤτησεν αὐτὸν, τότε δὲ καὶ ἰσχάδας· ὁ δὲ, κεράμιον ὅλον ἔπεμψεν αὐτῷ· καὶ ὅς, Σὺ, φησὶν, εἰάν ἐρωτηθῆς, δύο καὶ δύο πόσα ἐστίν, εἴκοσι ἀποκρινῆ; Οὕτως οὔτε πρὸς τὰ αἰτού-

μενα δίδως, οὔτε πρὸς τὰ ἐρωτώμενα ἀποκρίνη. Ἐσκωψε δὴ ὡς ἀπεραντολόγον. 27. Ἐρωτηθεῖς, ποῦ τῆς Ἑλλάδος ἴδοι ἀγαθοὺς ἄνδρας; ἄνδρας μὲν, εἶπεν, οὐδαμοῦ, παῖδας δὲ ἐν Λακεδαιμονίᾳ. Σπουδαιολογουμένῳ ποτὲ ὡς οὐδεὶς προσήει, ἐπέβαλε τερετίζειν. Ἀδροισθέντων δὲ, ὠνείδισεν, ὡς ἐπὶ μὲν τοὺς φληνάφους ἀφικνουμένων σπουδαίως, ἐπὶ δὲ τὰ σπουδαῖα βραδυνόντων ὀλιγώρως. Ἐλεγέ τε περὶ μὲν τοῦ παρορούττειν καὶ λακτίζειν, ἀγωνίζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, περὶ δὲ καλοκαγαθίας οὐδένα. Τοὺς τε γραμματικούς ἐθαύμαζε, τὰ μὲν τοῦ Ὀδυσσεῶς κακὰ ἀναζητοῦντας, τὰ δὲ ἴδια ἀγνοοῦντας. Καὶ μὴν καὶ τοὺς μουσικούς τὰς μὲν ἐν τῇ λύρᾳ χορδὰς ἀρμόττεσθαι, ἀνάρμοστα δὲ ἔχειν τῆς ψυχῆς τὰ ἡθῆ. 28. Τοὺς μαθηματικούς ἀποβλέπειν μὲν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὰ δ' ἐν ποσὶ πράγματα παροροῦν. Τοὺς ῥήτορας τὰ δίκαια μὲν ἐσπουδακέναι λέγειν, πράττειν δὲ οὐδαμῶς. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς φιλαργύρους ψέγειν μὲν τὸ ἀργύριον, ὑπεραγαπᾶν δέ. Κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν ἐπαινούμενων μὲν τοὺς δικαίους, ὅτι χρημάτων ἐπάνω εἶεν, ζηλούντων δὲ τοὺς πολυχρημάτους. Ἐκίνει δ' αὐτὸν καὶ τὸ θύειν μὲν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ ὑγείας, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ θυσίᾳ κατὰ τῆς ὑγείας δειπνεῖν. Ἄγασθαι δὲ καὶ τῶν δούλων, οἳ λαβροφαγοῦντας ὀρῶντες τοὺς δεσπότας μηδὲν ἀρπάξοιεν τῶν ἐσθιομένων. 29. Ἐπῆνει τοὺς μέλλοντας γαμεῖν καὶ μὴ γαμεῖν· καὶ τοὺς μέλλοντας καταπλεῖν καὶ μὴ καταπλεῖν· καὶ τοὺς μέλλοντας πολιτεύεσθαι, καὶ μὴ πολιτεύεσθαι· καὶ τοὺς παιδοτροφεῖν, καὶ μὴ παιδοτροφεῖν· καὶ τοὺς παρασκευα

ζομένους συμβιοῦν τοῖς δυνάσταις, καὶ μὴ προσιόν-
 τας. Ἐλεγε δὲ καὶ δεῖν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς φίλους
 ἐκτείνειν μὴ συγκεκαμμένους τοῖς δακτύλοις. Φησὶ
 δὲ Μένιππος ἐν τῇ Διογένους πράσει, ὡς ἀλούς καὶ
 πωλούμενος ἠρωτήθη, τί οἶδε ποιεῖν; ἀπεκρίνατο,
 Ἄνδρῶν ἄρχειν. Καὶ πρὸς τὸν κήρυκα, Κήρυσσε,
 ἔφη, εἴ τις ἐθέλει δεσπότην αὐτῷ πρίασθαι. Κω-
 λυθεὶς καθίζεσθαι, Οὐδὲν, ἔφη, διαφέρει· καὶ γάρ
 τοὺς ἰχθῦς ὅπως ἂν κέοιντο πιπράσκεισθαι. 30.
 Θαυμάζειν τε ἔφη εἰ χύτραν μὲν καὶ λυπάδα ὠνού-
 μενοι σκοποῦμεν· ἀνθρώπου δὲ, μόνη τῇ ὄψει ἀρ-
 κεῖσθαι. Ἐλεγε τῷ Ξενιάδῃ τῷ πριαμένῳ αὐτὸν, δεῖν
 πείθεσθαι αὐτῷ, εἰ καὶ δοῦλος εἶη. Καὶ γὰρ ἰατρὸς
 ἢ κυβερνήτης εἰ δοῦλος εἶη, πεισθῆναι δεῖν αὐτῷ.

V. Εὐβουλος δὲ φησιν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διο-
 γένους πράσει, οὕτως ἄγειν τοὺς παῖδας τοῦ Ξενιά-
 δου, μετὰ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ὥστε ἰππεύειν, το-
 ξεύειν, σφενδονᾶν, ἀκοντίζειν. Ἐπειτα ἐν τῇ πα-
 λαιστρά οὐκ ἐπέτρεπε τῷ παιδοτρίβῃ ἀθλητικῶς
 ἄγειν, ἀλλὰ αὐτὸς ἐρυθῆματος χάριν καὶ εὐεξίας.
 Κατεῖχον δὲ οἱ παῖδες πολλὰ ποιητῶν καὶ συγγρα-
 φέων, καὶ τῶν αὐτοῦ Διογένους. 31. Πᾶσάν τε
 ἔφοδον σύντομον πρὸς τὸ εὐμνημόνευτον ἐπήσκει.
 Ἐν οἴκῳ τε ἐδίδασκε διακονεῖσθαι λιτῇ τροφῇ χρω-
 μένους, καὶ ὕδωρ πίνοντας. Ἐν χρῶν κουρίας τε καὶ
 ἀκαλλωπίστους εἰργάζετο, καὶ ἀχίτωνας, καὶ ἀνυπο-
 δήτους, καὶ σιωπηλοὺς. καθ' αὐτοὺς βλέποντας ἐν
 ταῖς ὁδοῖς. Ἐξῆγε δ' αὐτοὺς καὶ ἐπὶ κυνηγεσίᾳ.
 Οἱ δὲ, καὶ αὐτοῦ Διογένους ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο,
 καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς αἰτητικῶς εἶχον.

VI. Ὁ δ' αὐτός φησι παρὰ τῆς Ξενιάδῃ καὶ γη-
 ράσαι αὐτὸν, καὶ θανόντα ταφῆναι πρὸς τῶν υἱῶν
 αὐτοῦ. Ἐνθα καὶ πυνθανομένου τοῦ Ξενιάδου, πῶς
 αὐτὸν θάψειεν, ἔφη, Ἐπὶ πρόσωπον. 32. Τοῦ δὲ
 ἐρομένου, Διὰ τί; Ὅτι μετ' ὀλίγον, εἶπε, μέλλει τὰ
 κάτω ἀναστρέφεισθαι. Τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἐπικρατεῖν
 ἤδη τοὺς Μακεδόνας, ἢ ἐκ ταπεινῶν ὑψηλοὺς γίνε-
 σθαι. Εἰσαγαγόντος τινὸς αὐτὸν εἰς οἶκον πολυτε-
 λῆ, καὶ κωλύοντος πτύσαι, ἐπειδὴ ἐχρέμματο, εἰς τὴν
 ὄψιν αὐτοῦ ἔπτυσεν, εἰπὼν χείρονα τόπον μὴ εὖρη-
 κέναι. Οἱ δὲ τοῦτο Ἀριστίππου φασί. Φωνήσας
 ποτὲ, Ἰὼ ἄνθρωποι, συνελθόντων, καθίκετο τῇ βα-
 κτηρίᾳ, εἰπὼν, Ἀνθρώπους ἐκάλεσα, οὐ καθάρματα,
 ὡς φησιν Ἐκάτων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν χρεῖων. Φασὶ
 δὲ καὶ Ἀλέξανδρον εἰπεῖν, ὡς εἶπερ Ἀλέξανδρος μὴ
 ἐγεγόνει, ἐθελῆσαι ἂν Διογένους γενέσθαι. 33. Ἀνα-
 πήρους ἔλεγεν οὐ τοὺς κωφοὺς καὶ τυφλοὺς, ἀλλὰ
 τοὺς μὴ ἔχοντας πῆραν. Εἰσελθὼν ποτὲ ἡμιξύρη-
 τος εἰς νέων συμπόσιον (καθὰ φησι Μητροκλῆς ἐν
 ταῖς χρεῖαις) πληγὰς ἔλαβε. Μετὰ δὲ ἐγγράψας τὰ
 ὀνόματα τῶν πληζάντων, περιήει ἐξημμένος· ὥστε
 αὐτοὺς ὕβρει περιέσθηκε, καταγινωσκομένους καὶ ἐπι-
 πλητιτομένους. Ἐλεγεν ἑαυτὸν κύνα εἶναι τῶν ἐπαι-
 νουμένων, ἀλλὰ μηδένα τολμᾶν τῶν ἐπαινούντων
 συνεξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Πύ-
 θια νικῶ ἄνδρας, Ἐγὼ μὲν οὖν, εἶπεν, ἄνδρας, σὺ
 δὲ ἀνδράποδα. 34. Πρὸς τοὺς εἰπόντας, Γέρων εἶ,
 καὶ λοιπὸν ἄνες· Τί δὲ, ἔφη, εἰ δολιχὸν ἔδραμον,
 πρὸς τῷ τέλει ἔδει με ἀνεῖναι, καὶ μὴ μᾶλλον ἐπιτεῖ-
 ναι; Κληθεῖς ἐπὶ δεῖπνον, οὐκ ἔφη παρῆυσεσθαι

μηδὲ γὰρ πρῶτην αὐτῷ χάριν ἐγνωκέναι. Γυμνοῖς ποσὶ χιόνα ἐπάτει, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἄνω προεῖρηται. Καὶ ὤμᾳ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν, ἀλλ' οὐ διώκησε. Κατελάβετό ποτε Δημοσθένην τὸν ῥήτορα ἐν πανδοκείῳ ἀριστῶντα. Τοῦ δ' ὑποχωροῦντος, Τοσοῦτῳ, ἔφη, μᾶλλον ἔση ἐν τῷ πανδοκείῳ. Ξένων δὲ ποτε θεάσασθαι θελόντων Δημοσθένην, τὸν μέσον δάκτυλον ἐκτείνας, Οὗτος ἡμῖν, ἔφη, ἐστὶν ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός. 35. Ἐκβαλόντος δὲ ἄρτον τινὸς καὶ αἰσχυνομένου ἀνελεύσθαι, βουλόμενος αὐτὸν νουθετεῖσαι, κεράμου τράχηλον δῆσας, ἔσυρε διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ. Μιμεῖσθαι ἔλεγε τοὺς χοροδιδασκάλους. Καὶ γὰρ ἐκείνους ὑπὲρ τόνον ἐνδιδόναι, ἔνεκα τοῦ τοὺς λοιποὺς ἄψασθαι τοῦ προσήκοντος τόνου. Τοὺς πλείστους ἔλεγε παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι. Ἐὰν οὖν τις τὸν μέσον προτείνας πορεύηται, δόξει μαίνεσθαι· ἐὰν δὲ τὸν λιχανὸν, οὐκέτι. Τὰ πολλοῦ ἄξια τοῦ μηδενὸς ἔλεγε πιπράσκεσθαι, καὶ ἔμπαλιν. Ἀνδριάντα γοῦν τρισχιλίων πιπράσκεσθαι, χοίνικα δὲ ἀλφίτων, δύο χαλκῶν. 36. Τῷ πριαμένῳ αὐτὸν Ξενιάδῃ φησὶ, Ἄγε ὅπως τὸ προσταττόμενον ποιήσης· τοῦ δ' εἰπόντος,

Ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί·

Εἰ δὲ ἰατρὸν, ἔφη, ἐπρίω νοσῶν, οὐκ ἂν αὐτῷ ἐπέιθου, ἀλλ' εἶπες ἂν, ὡς ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί; Ἦθελέ τις παρ' αὐτῷ φιλοσοφεῖν. Ὁ δὲ οἱ σαπέρδην δούς φέρειν, ἐποίησεν ἀκολουθεῖν· ὡς δ' ὑπ' αἰδοῦς ῥίψας ἀπῆλθε, μετὰ χρόνον ὑπαντήσας αὐτῷ καὶ γελάσας λέγει, Τὴν σὴν καὶ ἐμὴν φιλίαν σαπέρδης διέλυσε. Διοκλῆς δ' οὕτως ἀναγράφει.

Εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, Ἐπίταττε ἡμῖν, Διόγετες, ἀπαγαγῶν αὐτὸν, ἡμιωβολίου τυρὸν ἐδίδου φέρειν. Ἀρνησαμένου δὲ, Τὴν σὴν, ἔφη, καὶ ἐμὴν φιλίαν ἡμιωβολίου τυρίον διαλέλυκε. 37. Θεασάμενός ποτε παιδίον ταῖς χερσὶ πῖνον, ἐξέρριψε τῆς πήρας τὴν κοτύλην, εἰπὼν, Παιδίον με νενίκηκεν εὐτελεία. Ἐξέβαλε δὲ καὶ τὸ τρυβλίον, ὁμοίως παιδίον θεασάμενος, ἐπειδὴ κατέαξε τὸ σκεῦος, τῷ κοίλῳ ἄρτιῳ τοῦ ψωμίου τὴν φακὴν ὑποδεχόμενον. Συνελογίζετο δὲ καὶ οὕτως· Τῶν θεῶν ἐστὶ πάντα· φίλοι δὲ οἱ σοφοὶ τοῖς θεοῖς· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα ἐστὶ τῶν σοφῶν. Θεασάμενός ποτε γυναῖκα ἀσχημονέστερον τοῖς θεοῖς προσπίπτουσαν, βουλόμενος αὐτῆς περιελεῖν τὴν δεισιδαιμονίαν, (καθὰ φησι Ζωΐλος ὁ Περγαῖος) προσελθὼν εἶπεν, Οὐκ εὐλαβῆ, ὦ γύναι, μή ποτε θεοῦ ὀπισθεν ἐσιῶτος (πάντα γὰρ ἐστὶν αὐτοῦ πλήρη) ἀσχημονήσης; 38. Τῷ Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλήκτην, ὃς τοὺς ἐπὶ στόμα πίπτοντας ἐπιτρέχων συνέτριβεν. Εἰώθει δὲ λέγειν τὰς τραγικὰς ἀρὰς αὐτῷ συνηνητέναι· εἶναι γοῦν ἄπολις, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, πτωχός, πλανήτης, βίον ἔχων τοῦ φημέραν. Ἐφασκε δὲ ἀντιτιθέναι τύχῃ μὲν θάρσος, νόμῳ δὲ φύσιν, πάθει δὲ λόγον. Ἐν τῷ Κρανείῳ ἡλιουμένῳ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ἐπιστάς φησιν, Αἴτησόν με ὃ θέλεις· καὶ ὃς, Ἀποσκότησόν μου, φησί. Μακρὰ τινος ἀναγινώσκοντος, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἄγραφον παραδείξαντος, Θαρρόεϊτε, ἔφη, ἄνδρες· γῆν ὄρω. Πρὸς τὸν συλλογισάμενον ὅτι κέρατα ἔχει, ἀψάμενος τοῦ μετώπου, Ἐγὼ μὲν, ἔφη, οὐχ ὄρω. 39. Ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν

εἰπόντα, ὅτι κίνησις οὐκ ἔστιν, ἀναστὰς περιεπάτει. Πρὸς τὸν λέγοντα περὶ τῶν μετεώρων, Ποσταῖος, ἔφη, πάρει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ; Εὐνούχου μοχθηροῦ ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, τῆς οἰκίας ποῦ εἰσέλθοι; Τῷ μύρῳ τοὺς πόδας ἀλειψάμενος ἔφη, ἀπὸ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὸν ἀέρα ἀπιέναι τὸ μύρον, ἀπὸ δὲ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ὄσφρησιν. Ἀξιούντων Ἀθηναίων μυηθῆναι αὐτὸν, καὶ λεγόντων, ὡς ἐν ἄδου προεδρίας οἱ μεμυημένοι τυγχάνουσι, Γελοῖον, ἔφη, εἰ Ἀγησίλαος μὲν καὶ Ἐπαμεινώνδας ἐν τῷ βορβόρῳ διάξουσιν, εὐτελεῖς δὲ τινες μεμυημένοι ἐν ταῖς μακάρων νήσοις ἔσονται. 40. Πρὸς τοὺς ἐρπίσαντας ἐπὶ τὴν τράπεζαν μῦς, Ἴδου, φησὶ, καὶ Διογένης παρασίτους τρέφει. Πλάτωνος εἰπόντος αὐτὸν κύνα, Ναὶ, ἔφη, ἐγὼ γὰρ ἐπανῆλθον ἐπὶ τοὺς πεπρακότας. Ἐκ τοῦ βαλανείου ἐξιὼν, τῷ μὲν πυθομένῳ εἰ πολλοὶ ἄνθρωποι λούνται, ἠρνήσατο· τῷ δ' εἰ πολὺς ὄχλος, ὠμολόγησε. Πλάτωνος ὀρισσαμένου, Ἄνθρωπός ἐστι ζῶον δίπουν, ἄπτερον, καὶ εὐδοκιμοῦντος, τίλας ἀλεκτρούνα εἰσήνεγκεν εἰς τὴν σχολὴν αὐτοῦ, καὶ φησιν, Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος. Ὄθεν τῷ ὄρω προσετέθη Τὸ πλατυώνυχον. Πρὸς τὸν πυθόμενον, ποία ὥρα δεῖ ἀριστᾶν· Εἰ μὲν πλούσιος, ἔφη, ὅταν θέλῃ· εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχη. 41. Ἐν Μεγαρεῦσιν ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δερμασιν ἐσκευασμένα, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν γυμνοὺς, ἔφη, Λυσιτελέστερόν ἐστι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ νιόν. Πρὸς τὸν ἐντινάξαντα αὐτῷ τὴν δοκὸν, εἶτα εἰπόντα, Φύλαξαι· Πάλιν γὰρ με, ἔφη, παίειν μέλ-

λεις; Ἐλεγε τοὺς μὲν δημαγωγούς, ὄχλου διακόνους· τοὺς δὲ στεφάνους, δόξης ἐξανθήματα. Δύχρον μεθ' ἡμέραν ἄψας, ἄνθρωπον, φησὶ, ζητῶ. Εἰσιτήκει ποτὲ κατακρουνιζόμενος· τῶν δὲ περιεσιτώτων ἐλσούντων, παρὰν Πλάτων ἔφη, Εἰ βούλευθε αὐτὸν ἐλεῆσαι, ἀπόστητε· ἐνδεικνύμενος φιλοδοξίαν αὐτοῦ. Ἐντριψαντος αὐτῷ κόνδυλόν τινος, Ἡράκλεις, ἔφη, οἷόν με χρῆμα ἐλάμβανε, τὸ μετὰ περικεφαλαίως περιπατεῖν. 42. Ἀλλὰ καὶ Μειδίου κονδυλισαντος αὐτὸν, καὶ εἰπόντος, Τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, τῇ ἐξῆς πυκτικούς λαβὼν ἱμάντας, καὶ καταλόησας αὐτὸν, ἔφη, Τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. Λυσίου τοῦ φαρμακοπόλου πυθόμενου εἰ θεοὺς νομίζει; Πῶς δὲ, εἶπεν, οὐ νομίζω, ὅπου καὶ σε θεοῖς ἐχθρὸν ὑπολαμβάνω; Οἱ δὲ, Θεόδωρον εἰπεῖν τοῦτο. Ἰδὼν τινα περιρῥαινόμενον, ἐπεῖπεν, ὦ κακόδαιμον, οὐκ ἐπίστασαι ὅτι ὡςπερ τῶν ἐν γραμματικῇ ἀμαρτημάτων περιρῥαινόμενος οὐκ ἂν ἀπαλλαγείης, οὕτως οὐδὲ τῶν ἐν τῷ βίῳ; Ἐνεκάλει τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῆς τύχης, αἰτεῖσθαι λέγων αὐτοὺς ἀγαθὰ τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα, καὶ οὐ τὰ κατὰ ἀλήθειαν. 43. Πρὸς δὲ τοὺς περὶ τὰ ὄνειρα ἐπτοημένους ἔλεγεν, ὡς ὑπὲρ ὧν μὲν πρᾶττουσιν ὕπαρ, οὐκ ἐπιστρέφονται· ὑπὲρ ὧν δὲ καθεύδοντες φαντασιοῦνται, πολυπραγμονοῦσιν. Ὀλυμπιάσι τοῦ κήρυκος ἀνειπόντος, Νικᾶ Διώξιππος ἄνδρας· Οὗτος μὲν δὴ ἀνδράποδα, ἄνδρας δὲ ἐγώ. Ἦγαπᾶτο δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίων. Μειρακίου γοῦν τὸν πίθον αὐτοῦ συντριψαντος, τῷ μὲν πληγὰς ἔδωσαν, κείνῳ δὲ ἄλλον παρέσχον. Φησὶ δὲ Διονύσιος ὁ

Στωϊκός, ὡς μετὰ Χαιρώνειαν συλληφθεὶς ἀπήχθη πρὸς Φίλιππον. Καὶ ἐρωτηθεὶς τίς εἴη, Κατάσκοπος, ἔφη, τῆς σῆς ἀπληστίας. Ὅθεν θαυμασθεὶς ἀφείθη. 44. Ἀλεξάνδρου ποτὲ πέμπαντος ἐπιστολὴν πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Ἀθήνας διὰ τινος Ἀθλία, παρῶν ἔφη, Ἀθλίας παρ' Ἀθλίου δι' Ἀθλίου πρὸς Ἀθλιον. Περδίκκου ἀπειλήσαντος, εἰ μὴ ἔλθοι πρὸς αὐτὸν, ἀποκτενεῖν, ἔφη, Οὐδὲν μέγα· καὶ γὰρ κἀνθάρος καὶ φαλάγγιον τοῦτ' ἂν πράξοιεν. Ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἀπειλεῖν ἤξιου, ὡς εἰ καὶ χωρὶς ἐμοῦ ζῆσαι, εὐδαιμόνως ζήσοιτο. Ἐβόα πολλάκις λέγων, τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ῥᾶδιον ὑπὸ τῶν θεῶν δεδούσθαι, ἀποκεκρῦφθαι δὲ αὐτὸν ζητούντων μελίπηκτα, καὶ μύρα, καὶ τὰ παραπλήσια. Ὅθεν πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ οἰκείου ὑποδούμενον, Οὐῦπω, εἶπε, μακάριος εἶ, ἂν μὴ σε καὶ ἀπομύξῃ. Τοῦτο δὲ ἔσται πηρωθέντι σοι τὰς χεῖρας. 45. Θεασάμενός ποτε τοὺς ἱερονήμονας τῶν ταμιῶν τινὰ φιάλην ὑψηρημένον ἄγοντας. ἔφη, Οἱ μεγάλοι κλέπται τὸν μικρὸν ἄγουσι. Θεασάμενός ποτε μειράκιον λίθους βάλλον ἐπὶ σταυρὸν, Εὐγε, εἶπε· τεύξῃ γὰρ τοῦ σκοποῦ. Πρὸς τὰ περιστάντα μειράκια, καὶ εἰπόντα, Βλέπομεν μὴ δάκνης ἡμᾶς, Θαρσύνετε, ἔφη, παιδιά· κύων τευτλία οὐκ ἐσθίει. Πρὸς τὸν ἐπὶ τῇ λεοντῇ θρυπτιόμενον, Παῦσαι, ἔφη, τὰ τῆς ἀρετῆς στρώματα καταισχύνων. Πρὸς τὸν μακαριζόμενον Καλλισθένη, καὶ λέγοντα, ὡς πολυτελῶν παρὰ Ἀλεξάνδρῳ μετέχει· Κακοδαίμων μὲν οὖν ἐστίν, εἶπεν, ὅς καὶ ἀριστῆ καὶ δειπνεῖ, ὅταν Ἀλεξάνδρῳ δόξῃ. 46. Χρημάτων δεόμενος, ἀπαιτεῖν ἔλεγε τοὺς φίλους, οὐκ αἰτεῖν. Ἐπ' ἀγορᾶς

ποτε χειρουργῶν, Εἶθε, ἔφη, καὶ τὴν κοιλίαν ἣν πα-
 ρατρίψαντα μὴ πεινῆν. Μειράκιον θεασάμενος
 μετὰ σατραπῶν ἐπὶ δεῖπνον ἀπιόν, ἀπουπάσας ἀπή-
 γαγε πρὸς τοὺς οἰκείους, καὶ ἐκέλευε τηρεῖν. Πρὸς
 τὸ κεκοσμημένον μειράκιον πυθόμενόν τι, ἔφη, οὐ
 πρότερον λέξειν αὐτῷ, εἰ μὴ ἀνασυράμενος δείξειε
 πότερον γυνή ἐστιν ἢ ἀνὴρ. Πρὸς τὸ κοιταβίζον
 ἐν τῷ βαλανείῳ μειράκιον φησὶν, Ὅσω βέλτιον, το-
 σούτῳ χεῖρον. Ἐν δεῖπνῳ προσεῤῥίπτουν αὐτῷ τι-
 νες ὀστάρια ὡς κυνί· καὶ ὅς ἀπαλλαττόμενος προσ-
 ούρησεν αὐτοῖς ὡς κύων. 47. Τοὺς ῥήτορας καὶ
 πάντας τοὺς ἐνδοξολογοῦντας, τρισανθρώπους ἀπε-
 κάλει, ἀντὶ τοῦ τρισαθλίου. Τὸν πλούσιον ἀμαθῆ,
 πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον. Θεασάμενος ἐπὶ
 ἀσώτου οἰκίᾳ ἐπιγεγραμμένον, Πράσιμος, Ἦιδειν,
 εἶπεν, ὅτι οὕτω κραιπαλῶσα ῥαδίως ἐξεμέσεις τὸν
 κεκτημένον. Πρὸς τὸ καταιτιώμενον μειράκιον τὸ
 πλήθος τῶν ἐνοχλούντων, Παῦσαι γὰρ, ἔφη, καὶ σὺ
 τὰ δείγματα τοῦ πασχητιῶντος περιφέρων. Πρὸς τὸ
 ῥυπαρὸν βαλανεῖον, Οἱ ἐνθάδε, ἔφη, λουόμενοι, ποῦ
 λούονται; Παχέος κιθαρῳδοῦ πρὸς πάντων μεμφο-
 μένου, αὐτὸς μόνος ἐπῆγει. Ἐρωτηθεὶς δὲ, διὰ τί,
 ἔφη, Ὅτι τηλικούτος ὢν κιθαρῳδεῖ, καὶ οὐ ληστεύει.
 48. Τὸν κιθαρῳδὸν αἰὲ καταλειπόμενον ὑπὸ τῶν
 ἀκροατῶν ἠσπάσατο, Χαῖρε ἀλέκτωρ. Τοῦ δὲ εἰ-
 πόντος, Διὰ τί; Ὅτι, ἔφη, ἄδων πάντας ἐγείρεις.
 Μειρακίου διαδεικνυμένου πληρώσας τὸ προκόλπιον
 θέρμων ἀντικρυς ἔκαμπε. Τοῦ δὲ πλήθους εἰς
 αὐτὸν ἀφορῶντος, Θαυμάζειν ἔφη, πᾶς ἐκεῖνον ἀφέν-
 τες αὐτὸν ὀρώσι. Λέγοντος δὲ αὐτῷ τινος ἰσχυρᾶς

δεισιδαίμονος, μιᾷ πληγῇ τὴν κεφαλὴν σου διαρρήξω, Ἐγὼ δέ γε, εἶπε, παρῶν ἐξ ἀριστερῶν τρέμειν σε ποιήσω. Ἡγησίου παρακαλοῦντος χρῆσαί τι αὐτῶ τῶν συγγραμμάτων, Μάταιος, ἔφη, τυγχάνεις, ὦ Ἡγησία, ὅς ἰσχάδας μὲν γραπτὰς οὐχ αἰρῇ, ἀλλὰ τὰς ἀληθινὰς· ἀσκησιν δὲ παριδῶν τὴν ἀληθινὴν, ἐπὶ τὴν γεγραμμένην ὁρμᾶς. 49. Πρὸς τε τὸν ὄνειδίσαντα αὐτῷ τὴν φυγὴν, Ἀλλὰ τούτου γε ἔνεκεν, εἶπεν, ὦ κακόδαιμον, ἐφιλοσόφησα. Καὶ πάλιν, εἰπόντος τινός, Σινωπεῖς σου φυγὴν κατέγνωσαν, Ἐγὼ δέ γε, εἶπεν, ἐκείνων μονήν. Ἰδὼν ποτε Ὀλυμπιονίκην πρόβατα νέμοντα, Ταχέως, εἶπεν, ὦ βέλτιστε, μετέβης ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ τὰ Νέμεα. Ἐρωτηθεὶς διὰ τί οἱ ἀθληταὶ ἀναίσθητοί εἰσιν; ἔφη, Ὅτι κρέασιν ὑείοις καὶ βοείοις ἀνωκοδόμηται. Ἦτιε ποτε ἀνδριάντα· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί τοῦτο ποιεῖ; Μελετῶ, εἶπεν, ἀποτυγχάνειν. Αἰτῶν τινα (καὶ γὰρ τοῦτο πρῶτον ἐποίησε διὰ τὴν ἀπορίαν) ἔφη, Εἰ μὲν καὶ ἄλλω δέδωκας, δὸς καμοί· εἰ δὲ μηδενί, ἀπὸ ἐμοῦ ἄρξαι. 50. Ἐρωτηθεὶς ποτε ὑπὸ τοῦ τυράννου, ποῖος ἂν εἴη ἀμείνων χαλκός εἰς ἀνδριάντα; ἔφη, Ἀφ' οὗ Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐχαλκεύθησαν. Ἐρωτηθεὶς, πῶς χρῆται Διονύσιος τοῖς φίλοις; ἔφη, Ὡς θυλάκοις· τοὺς μὲν πλήρεις κρημῶν, τοὺς δὲ κενοὺς ῥίπτων. Νεογάμου ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Ὁ τοῦ Διὸς παῖς Ἡρακλῆς Καλλίνικος ἐνθάδε κατοικεῖ, μηδὲν εἰσὶτω κακόν· ἐπέγραψε, Μετὰ τὸν πόλεμον ἢ συμμαχία. Τὴν φιλαργυρίαν εἶπε μητρόπολιν πάντων τῶν κακῶν. Ἄσωτον θεασάμενος ἐν πανδοκείῳ ἐλάας ἐσθίοντα, ἔφη, Εἰ οὐ-

τως ἤριστας, οὐκ ἂν οὕτως ἐδείπνεις. 51. Τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας θεῶν ἔλεγε εἰκόνας εἶναι. Τὸν ἔρωτα, σχολαζόντων ἀσχολίαν. Ἐρωτηθεὶς, τί τῶν θηρίων κάκιστα δάκνει; ἔφη, Τῶν μὲν ἀγρίων, συκοφάντης, τῶν δὲ ἡμέρων κόλαξ. Ἰδὼν ποτε δύο κενταύρους κάκιστα ἐζωγραφημένους, ἔφη, Πότερος τούτων χειρῶν ἐστί; Τὸν πρὸς χάριν λόγον, ἔφη μελιτίνην ἀγχόνην εἶναι. Τὴν γαστέρα, χάρυβδιν ἔλεγε τοῦ βίου. Ἀκούσας ποτὲ ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς συνελήφθη, Ἄξιος, ἔφη, ἐκ τοῦ ὀνόματος κρέμασθαι. Ἐρωτηθεὶς, διὰ τί τὸ χρυσίον χλωρόν ἐστιν; ἔφη, Ὅτι πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας. Ἰδὼν γυναῖκα ἐν φορείῳ, Οὐ κατὰ τὸ θηρίον, ἔφη, ἡ γαλαάγρα. 52. Ἰδὼν δραπέτην ἐπὶ φρέατι καθήμενον, ἔφη, Μειράκιον, βλέπε μὴ ἐμπέσης. Ἰδὼν μειρακύλλιον ἱματιοκλέπτην ἐν τῷ βαλανείῳ, ἔφη, Ἐπ' ἀλειμμάτιον ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον; Ἰδὼν ποτε γυναῖκας ἀπ' ἐλαίας ἀπηγχοτισμένας, Εἶθε γάρ, ἔφη, πάντα τὰ δένδρα τοιοῦτον καρπὸν ἦνεγκεν. Ἰδὼν λωποδύτην, ἔφη,

... Τίπτε σὺ ὧδε, φέριστε,

Ἡ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων;

Ἐρωτηθεὶς εἰ παιδισκάριον ἢ παιδάριον ἔχοι; ἔφη, Οὐ. Τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἐὰν οὖν ἀποθάνῃς, τίς σε ἐξοίσει; ἔφη, Ὁ χρήζων τῆς οἰκίας. 53. Μειράκιον εὐμορφον ἀφυλάκτως ἰδὼν κοιμώμενον, νύξας, Ἐπέγειραι, ἔφη,

Μὴ τίς σοι εὐδοντι μεταφρένω ἐν δόρου πύξῃ.

Πρὸς τὸν πολυτελεῶς ὀψωνοῦντα,

Ἦκύμορος δὴ μοι τέκος ἔσσειαι, οἷ' ἀγοράζεις.

Πλάτωνος περὶ ἰδεῶν διαλεγομένου, καὶ ὀνομάζοντος

τραπεζότητα καὶ κυαθότητα, Ἐγὼ, εἶπεν, ὦ Πλάτων, τράπεζαν μὲν καὶ κύαθον ὄρω· τραπεζότητα δὲ καὶ κυαθότητα, οὐδαμῶς· καὶ ὅς, Κατὰ λόγον, ἔφη· οἷς μὲν γὰρ κύαθος καὶ τράπεζα θεωρεῖται, ὀφθαλμοὺς ἔχεις· ὧ δὲ τραπεζότης καὶ κυαθότης βλέπεται, νοῦν οὐκ ἔχεις. 54. Ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, Ποιός τις σοι, Διόγενες, δοκεῖ Σωκράτης; εἶπε, Μαινόμενος. Ἐρωτηθεὶς ποίῳ καιρῷ δεῖ γαμεῖν; ἔφη, Τοὺς μὲν νέους μηδέποτε, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους μηδεπώποτε. Ἐρωτηθεὶς τί θέλοι κονδύλου λαβεῖν; Περικεφαλαίαν, ἔφη. Μειράκιον ἰδὼν καλλοπιζόμενον, ἔφη, Εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀτυχεῖς· εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς. Ἰδὼν ποτε μειράκιον ἐρυθριῶν, Θάρρηι, ἔφη, τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα. Δυοῖν ποτε νομικοῖν ἀκούσας, τοὺς δύο κατέκρινεν, εἰπὼν τὸν μὲν κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκέναι· ἐρωτηθεὶς ποῖον οἶνον ἠδέως πίνει; ἔφη, Τὸν ἀλλότριον. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολλοὶ σου καταγελῶσιν, Ἄλλ' ἐγὼ, ἔφη, οὐ καταγελῶμαι. 55. Πρὸς τὸν εἰπόντα, κακὸν εἶναι τὸ ζῆν, Οὐ τὸ ζῆν, εἶπεν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν. Πρὸς τοὺς συμβουλευόντας τὸν ἀποδράντα αὐτοῦ δοῦλον ζητεῖν, Γελοῖον, ἔφη, εἰ Μάνης μὲν χωρὶς Διογένους ζῆ, Διογένους δὲ χωρὶς Μάνου οὐ δύναται. Ἄριστῶν ἐλάας, πλακοῦντος εἰσενεχθέντος, ῥίψας, φησὶν,

Ἴδ' ἔξενε, τυράννοις ἐκποδῶν μεθίστασο.
καὶ ἄλλοτε,

Μάστιξεν δ' ἐλάαν.

Ἐρωτηθεὶς, ποταπὸς εἶη κύων; ἔφη, Πεινῶν, Μελιταῖος· χορτιασθεὶς δὲ Μολοιτικὸς. Τούτων, οὗς

ἐπαινοῦντες οἱ πολλοὶ οὐ τολμῶσι διὰ τὸν πόνον συν-
εξιέναι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν θήραν· οὕτως οὐδὲ ἐμοὶ δύ-
νασθε συμβιοῦν, διὰ τὸν φόβον τῶν ἀλγηδόνων. 56.
Ἐρωτηθεῖς εἰ σοφοὶ πλακοῦντα ἐσθίουσι; Πάντ',
εἶπεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι. Ἐρωτηθεῖς διὰ
τί προσαίταις μὲν ἐπιδιδύασι, φιλοσόφοις δὲ οὐ;
ἔφη, Ὅτι χωλοὶ μὲν καὶ τυφλοὶ γενέσθαι ἐλπίζουσι·
φιλοσοφῆσαι δὲ, οὐδέποτε. Φιλάργυρον ἦται· τοῦ
δὲ βραδύνοντος, Ἄνθρωπε, εἶπεν, εἰς τροφήν σε αἰ-
τῶ, οὐκ εἰς ταφήν. Ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ τῷ πα-
ραχαράξει τὸ νόμισμα ἔφη, Ἦν ποτε χρόνος ἐκεῖνος,
ὅτ' ἤμην ἐγὼ τοιοῦτος· ὁποῖος σὺ νῦν· ὁποῖος δ'
ἐγὼ νῦν, σὺ ἔση οὐδέποτε. Καὶ πρὸς ἄλλον ἐπὶ
τῷ αὐτῷ Ὀνειδίσαντα, Καὶ γὰρ ἐνεούρουν θᾶττον,
ἀλλὰ νῦν οὔ. 57. Εἰς Μύνδον ἐλθὼν, καὶ θεασά-
μενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν,
Ἄνδρες Μύνδιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἢ πό-
λις ὑμῶν ἐξέλθῃ. Θεασάμενός ποτε πορφυροκλέ-
πτην πεφωραμένον, ἔφη,

Ἐλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Κρατεροῦ ἀξιοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι Ἀλλὰ βού-
λομαι. ἔφη, ἐν Ἀθήναις ἄλλα λείχειν, ἢ παρὰ Κρατε-
ρῷ τῆς πολυτελοῦς τραπέζης ἀπολαύειν. Ἀναξιμέ-
νει τῷ ῥήτορι παχεῖ ὄντι προσελθὼν, Ἐπίδος καὶ
ἡμῖν, ἔφη, τοῖς πτωχοῖς τῆς γαστρός· καὶ γὰρ
αὐτὸς κουφισθήσῃ, καὶ ἡμᾶς ὠφελήσεις. Διαλεγο-
μένου ποτὲ αὐτοῦ, τάριχον προτείνας περιέπασε
τοὺς ἀκροατάς Ἀγανακτοῦντος δὲ, Τὴν Ἀναξιμέ-
νους, ἔφη, διάλεξιν ὀβολοῦ τάριχος διαλέλκεν. 58.
Ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν, Ἐν ἀγορᾷ
Dios. L. I. S

γὰρ, ἔφη, καὶ ἐπέλησα. Ἐνιοὶ δὲ τούτου φασὶν εἶναι κῆκεῖνο· ὅτι Πλάτων θεασάμενος αὐτὸν λάχανα πλύνοντα, προσελθὼν ἡσυχῇ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ Διονύσιον ἐθεράπευες, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες· τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι ὁμοίως ἡσυχῇ, Καὶ σὺ εἰ λάχανα ἔπλυνες, οὐκ ἂν Διονύσιον ἐθεράπευες. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Οἱ πλείους σου καταγελαῶσι· Κῆκεῖνων τυχόν, εἶπεν, οἱ ὄνοι. Ἄλλ' οὐτ' ἐκεῖνοι τῶν ὄνων ἐπιστρέφονται, οὔτε ἐγὼ ἐκείνων. Θεασάμενος μεϊράκιον φιλοσοφοῦν. Εὐγε, εἶπεν, ὅτι τοὺς τοῦ σώματος ἐραστὰς ἐπὶ τὸ τῆς ψυχῆς κάλλος μετὰγεις. 59. Θαυμάζοντός τινος τὰ ἐν Σαμοθράκῃ ἀναθήματα, ἔφη, Πολλῶ ἂν εἶη πλείω, εἰ καὶ οἱ μὴ σωθέντες ἀντίθεσαν. Οἱ δὲ, τοῦτο Διαγόρου φασὶ τοῦ Μηλίου. Εὐμόρφω μεираκίῳ ἀπιόντι εἰς συμπόσιον, ἔφη, χείρων ἐπανήξεις. Τοῦ δὲ ἐπανελθόντος τῇ ἐξῆς, καὶ εἰπόντος, Καὶ ἀπῆλθον, καὶ χείρων οὐκ ἐγενόμην· ἔφη, Χείρων μὲν οὐ, Εὐρυτίων δέ. Δύσκολον ἦται. Τοῦ δ' εἰπόντος, Ἐάν με πείσης· ἔφη, Εἴ σε ἐδυνάμην πείσαι, ἔπεισά σε ἂν ἀπάγξασθαι. Ἐπανήρχετο ἐκ Λακεδαιμόνος εἰς Ἀθήνας· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον, Ποῖ, καὶ πόθεν; Ἐκ τῆς ἀνθρωπιδος, εἶπεν, εἰς τὴν γυναικωνίτιν. 60. Ἐπανήγει ἀπὸ Ὀλυμπίων· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον εἰ ὄχλος ἦν πολὺς, Πολὺς μὲν, εἶπεν, ὁ ὄχλος, ὀλίγοι δὲ ἄνθρωποι. Τοὺς ἀσώτους εἶπε παραπλησίους εἶναι συκαῖς ἐπὶ κρημνῶ πεφυκυῖαις· ὧν τοῦ καρποῦ μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἀπογεύεται, κόρακες δὲ καὶ γύπες ἐσθίουσι. Φρύνης Ἀφροδίτην χρυσὴν ἀναθείσης ἐν Δελφοῖς, τοῦτον ἐπιγράψαι, Τῆς ἀπὶ τῶν Ἑλλή-

των ἀκρασίας. Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐπιστάντος αὐτῷ, καὶ εἰπόντος, Ἐγὼ εἰμι Ἀλέξανδρος, ὁ μέγας βασιλεύς· Κάγω, φησὶ, Διογένης ὁ κύων. Ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν κύων καλεῖται, ἔφη, Τοὺς μὲν διδόντας σαίνων, τοὺς δὲ μὴ διδόντας ὑλακτῶν, τοὺς δὲ τονηροὺς δάκνων.

61. Ἀπὸ συκῆς ὑπώριξε· τοῦ δὲ φυλάττοντος εἰπόντος, Αὐτόθεν πρῶην ἄνθρωπος ἀπήγξατο, Ἐγὼ οὖν, φησὶν, αὐτὴν καθαρῶ. Ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην εἰς ἐταίραν πυκνότερον ἀτενίζοντα, Ἴδε, ἔφη, κριὸν ἀρειμάνιον, ὡς ὑπὸ τοῦ τυχόντος κορασίου τραχηλίζεται. Τὰς εὐπρεπεῖς ἐταίρας ἔλεγε θανασίμῳ μελικράτῳ παραπλησίας εἶναι. Ἀριστῶντι αὐτῷ ἐν ἀγορῇ οἱ περιεστῶτες συνεχῆς ἔλεγον, Κύων. Ὁ δὲ, Ἔμεῖς, εἶπεν, ἐστὲ κύνες οἱ με ἀριστῶντα περιεστήκατε. Δύο μαλακῶν περικρυπτομένων αὐτὸν, ἔφη, Μὴ εὐλαβεῖσθε, κύων τεῦτλα οὐ τρώγει. Περὶ παιδὸς πεπορνευκότος ἐρωτηθεὶς πόθεν εἶη; Τεγεάτης, ἔφη.

62. Ἀφυῆ παλαιστὴν θεουσάμενος ἰατρεύοντα, ἔφη, Τί τοῦτο, ἢ ἵνα τοὺς ποτὲ σε νικήσαντας νῦν καταβάλης; Θεασάμενος υἱὸν ἐταίρας λίθον εἰς ὄχλον βάλλοντα, Πρόσεχε, ἔφη, μὴ τὸν πατέρα πλήξης. Δείξαντος αὐτῷ παιδαρίου μάχαιραν, ἢν εἰλήφει παρὰ ἐραστοῦ, Ἡ μὲν μάχαιρα, ἔφη, καλή· ἢ δὲ λαβὴ, αἰσχρά. Ἐπαινούντων τινῶν τὸν ἐπιδόντα αὐτῷ, ἔφη, Ἐμὲ δ' οὐκ ἐπαινεῖτε τὸν ἄξιον λαβεῖν; Ἀπαιτούμενος ὑπὸ τινος τρίβωνα, ἔφη, Εἰ μὲν ἐχαρίσω, ἔχω· εἰ δὲ ἐχρησας, χρῶμαι. Ἐποβολιμαίου τινὸς εἰπόντος αὐτῷ, ὅτι χρυσὸν ἔχει ἐν τῷ ἱματίῳ, Ναὶ, ἔφη, διὰ τοῦτο αὐτὸ ὑποβεβλημένος κοιμῶμαι.

63. Ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ

φιλοσοφίας, ἔφη, Καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τὸ γοῦν πρὸς πᾶσαν τύχην παρεσκευάσθαι. Ἐρωτηθεὶς πόθεν εἶη; Κουμοπολίτης, ἔφη. Θυόντων τινῶν τοῖς θεοῖς ἐπὶ τῷ υἱὸν γενέσθαι, ἔφη, Περὶ δὲ τοῦ ποδαπὸς ἐκβῆ, οὐ θύετε; Ἐρανὸν ποτε αἰτούμενος, πρὸς τὸν ἔραναρχην ἔφη,

Τοὺς ἄλλους ἐνάριζ', ἀπὸ δ' Ἐκτορος ἴσχεο
χειρας.

Τὰς ἑταίρας, ἔφη, βασιλέων εἶναι βασιλίσσας. Αἰτεῖν γὰρ ὅ τι ἂν δόξῃ αὐταῖς. Ψηφισαμένων Ἀθηναίων Ἀλέξανδρον Διόνυσον, Κάμῃ, ἔφη, Σάραπιν ποιήσατε. Πρὸς τὸν ὄνειδίζοντα ὡς εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσίοι, Καὶ γὰρ ὁ ἥλιος, ἔφη, εἰς τοὺς ἀποπάτους, ἀλλ' οὐ μαιίνεται. 64. Ἐν ἱερῷ δειπνῶν, μεταξὺ ὄυπαρῶν ἄρτων παρατεθέντων, ἄρας αὐτοὺς ἔρριψεν, εἰπὼν, εἰς ἱερὸν μηδὲν δεῖν ὄυπαρὸν εἰσιέναι. Πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδὲν εἰδὼς φιλοσοφεῖς, ἔφη, Εἰ καὶ προσποιῶμαι σοφίαν, καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν ἐστί. Πρὸς τὸν συνιστάντα παῖδα, καὶ λέγοντα ὡς εὐφυέστατός ἐστι, καὶ τὰ ἦθῃ κράτιστος, Τί οὖν, εἶπεν, ἐμοῦ χρήζει; Τοὺς λέγοντας μὲν τὰ σπουδαῖα, μὴ ποιῶντας δὲ, ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν κιθάρας· καὶ γὰρ ταύτην μῆτε ἀκούειν μῆτε αἰσθάνεσθαι. Εἰς θέατρον εἰσῆει ἐναντίος τοῖς ἐξιούσιν· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί; Τοῦτο, ἔφη, παντὶ τῷ βίῳ ἐπιτηδεύω ποιεῖν. 65. Ἰδὼν ποτε νεανίσκον θηλυνόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, χείρονα τῆς φύσεως περὶ σεαυτοῦ βουλευόμενος; ἢ μὲν γὰρ σε ὄνδρα ἐποίησε, σὺ δὲ σεαυτὸν βιάζῃ γυναικα εἶναι. Ἰδὼν ἄφρονα ψαλτήριον ἀρμολόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, τοὺς μὲν φθόγγους

τῶ ξύλῳ προσαρμότιων, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς τὸν βίον μὴ ἀρμότιων; Πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἀνεπιτήδειος εἰμὶ πρὸς φιλοσοφίαν, Τί οὖν, ἔφη, ζῆς, εἰ τοῦ καλῶς ζῆν μὴ μέλει σοι; Πρὸς τὸν καταφρονοῦντα τοῦ πατρὸς, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, καταφρονῶν τούτου, δι' οὗ μέγα φρονεῖς; Ἰδὼν εὐπρεπῆ νεανίσκον ἀπρεπῶς λαλοῦντα, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, ἐξ ἐλεφαντίνου κολεοῦ μολιβδίνην ἔλκων μάχαιραν; 66. Ὀνειδιζόμενος ὅτι ἐν καπηλείῳ πίνει, Καὶ ἐν κουρείῳ, φησὶ, κείρομαι. Ὀνειδιζόμενος ὅτι παρὰ Ἀντιπάτρου τριβώνιον ἔλαβεν, ἔφη,

Οὗτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

Πρὸς τὸν ἐνσεύσαντα αὐτῷ δοκὸν, εἶτα εἰπόντα, Φύλαξαι· πλήξας αὐτὸν τῇ βακτηρίᾳ, εἶπε, Φύλαξαι. Πρὸς τὸν λιπαροῦντα τῇ ἐταίρᾳ, Τί θέλεις, ἔφη, τυχεῖν, ὧ ταλαίπωρε, οὗ τὸ ἀποτυχεῖν ἄμεινόν ἐστι, Πρὸς τὸν μυριζόμενον, Βλέπε, εἶπε, μὴ ἡ τῆς κεφαλῆς σου εὐωδία δυσωδίαν σου τῷ βίῳ παράσχη. Τοὺς μὲν υἱέτας ἔφη δεσπόταις, τοὺς δὲ φαύλους ἐπιθυμίαις δουλεύειν. 67. Ἐρωτηθεὶς, διὰ τί ἀνδράποδα ἐκλήθη. Ὅτι, φησὶ, τοὺς πόδας ἀνδρῶν εἶχον τὴν δὲ ψυχὴν ὁποῖαν σὺ νῦν ὁ ἐξετάζων. Ἄσωτον ἦται μναῖν· πευθομένου δὲ διὰ τί τοὺς μὲν ἄλλους ὀβολὸν αἰτεῖ, αὐτον δὲ μναῖν; Ὅτι, εἶπε, παρὰ μὲν τῶν ἄλλων πάλιν ἐλπίζω λαβεῖν· παρὰ δὲ οοῦ, θεῶν ἐν γούνασι κείται, εἰ πάλιν λήψομαι. Ὀνειδιζόμενος ὅτι αὐτὸς αἰτεῖ. Πλάτωνος μὴ αἰτοῦντος, Κᾶκείνος, εἶπεν, αἰτεῖ· ἀλλ'

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι. Ἰδὼν τοξότην ἀφυῆ, παρὰ τὸν σκοπὸν ἐκάθισεν εἰ-

πάν, Ἴνα μὴ πληγῶ. Τοὺς ἐρωῶντας ἔφη πρὸς ἡδονὴν ἀτυχεῖν. 68. Ἐρωτηθεὶς εἰ κακὸς ὁ θάνατος; Πῶς, εἶπε, κακὸς, οὐ παρόντιος οὐκ αἰσθανόμεθα; Πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα, καὶ εἰπόντα, Οὐ φοβῆμε; Τί γάρ, εἶπεν, εἰ ἀγαθόν, ἢ κακόν; Τοῦ δὲ εἰπόντος· Ἀγαθόν· Τίς οὖν, εἶπε, τὸ ἀγαθὸν φοβεῖται; Τὴν παιδείαν εἶπε, τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις παραμυθίαν, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτον, τοῖς δὲ πλουσίοις κόσμον εἶναι. Πρὸς Διδύμωνα τὸν μοιχὸν ἰατρεύοντά ποτε κόρης ὀφθαλμὸν, Ὅρα, φησὶ, μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς παρθένου ἰατρεύων, τὴν κόρην φθείρης. Εἰπόντος τινός, ὅτι ὑπὸ τῶν φίλων ἐπιβουλεύεται, Καὶ τί δεῖ πράττειν, ἔφη, εἰ δεήσει τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὁμοίως χρῆσθαι; 69. Ἐρωτηθεὶς τί κάλλιστον ἐν ἀνθρώποις; ἔφη, Παρρησία. Εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου, καὶ μούσας μὲν ἰδὼν πολλὰς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, Σύνθεοῖς, ἔφη, διδάσκαλε, πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις. Εἰώθει δὲ πάντα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Διμήτρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης. Καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα λόγους, Εἰ τὸ ἀριστῆν μὴδὲν εἶη ἄτοπον, οὐδ' ἐν ἀγορᾷ ἐστὶν ἄτοπον. Οὐκ ἔστι δὲ ἄτοπον τὸ ἀριστῆν· οὐδ' ἄρα ἐν ἀγορᾷ ἐστὶν ἄτοπον. Χειρουργῶν τε ἐν τῷ μέσῳ συνεχές, Εἶθε ἦν, ἔλεγε, καὶ τὴν κοιλίαν παρατριψάμενον τοῦ λιμοῦ παύσασθαι. Ἀναφέρεται δὲ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν, ἃ μακρὸν ἂν εἶη καταλέγειν, πολλὰ ὄντα. 70. Διττὴν δὲ ἔλεγεν εἶναι τὴν ἀσκησιν· τὴν μὲν, ψυχικὴν· τὴν δὲ, σωματικὴν· ταύτην καθ' ἣν ἐν γυμνασίᾳ συνεχεῖς γινόμεναι φαντασίαι, εὐλυσίαν πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα πα-

ρέχονται. Εἶναι δὲ ἀτελῆ τὴν ἑτέραν χωρὶς τῆς ἑτέρας, οὐδὲν ἥτιον εὐεξίας καὶ ἰσχύος ἐν τοῖς προσήκουσι γενομένης, ὡς περὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. Παρετίθετο δὲ τεκμήρια τοῦ ῥαδίως ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καταγίνεσθαι. Ὅρθῳν τε γὰρ ἐν ταῖς τέχναις ταῖς βαναύσοις καὶ ταῖς ἄλλαις, οὐ τὴν τυχοῦσαν ὀξυχειριαντοὺς τεχνίτας ἀπὸ τῆς μελέτης πεπονημένους. Τοῖς τε ἀύλητάς καὶ τοὺς ἀθλητάς, ὅσον ὑπερφέρουσι ἐκάτεροι τῇ ἰδίᾳ πονήσει τῇ συνεχεῖ. Καὶ ὡς οὗτοι, εἰ μετήνεγκαν τὴν ἀσκησιν καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν, οὐκ ἂν ἀνωφελοῶς καὶ ἀτελοῶς ἐμόχθουν. 71. Οὐδὲν γε μὴν ἔλεγε τοπαράπαν ἐν τῷ βίῳ χωρὶς ἀσκήσεως κατορθοῦσθαι, δυνατὴν δὲ ταύτην πᾶν ἐκνικῆσαι. Δέον οὖν, ἀντὶ τῶν ἀχρήστων πόνων τοὺς κατὰ φύσιν ἐλομένους, ζῆν εὐδαιμόνως, παρὰ τὴν ἄνοιαν κακοδαιμονοῦσι· καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἡδονῆς ἢ καταφρόνησις ἡδυτάτη προμελετηθεῖσα. Καὶ ὡσπερ οἱ συνεθισθέντες ἡδέως ζῆν, ἀηδῶς ἐπὶ τοῦναντιον μετίασιν· οὕτω οἱ τοῦναντιον ἀσκηθέντες, ἡδιον αὐτῶν τῶν ἡδονῶν καταφρονοῦσι. Τοιαῦτα διελέγετο καὶ ποιῶν ἐφαίνετο, ὄντως νόμισμα παραχαράτιων, μηδὲν οὕτω τοῖς κατὰ νόμον ὡς τοῖς κατὰ φύσιν διδοῦς· τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα τοῦ βίου λέγων διεξάγειν, ὅνπερ καὶ Ἡρακλῆς, μηδὲν ἐλευθερίας προκρίνων. 72. Πάντα τῶν σοφῶν εἶναι λέγων, καὶ τοιοῦτους λόγους ἐρωτῶν οἷους ἄνω προειρηκάμεν· Πάντα τῶν θεῶν ἐστι· φίλοι δὲ τοῖς σοφοῖς οἱ θεοί· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα τῶν σοφῶν. Περί τε τοῦ νόμου, ὅτι χωρὶς αὐτοῦ οὐχ οἷόν τε πολιτεύεσθαι· Οὐ γὰρ, φησὶν,

ἄνευ πόλεως ὄφελός τι εἶναι ἀστείου· ἀστεῖον δὲ ἡ πόλις· νόμου δὲ ἄνευ, πόλεως οὐδὲν ὄφελος· ἀστεῖον ἄρα ὁ νόμος. Εὐγενείας δὲ καὶ δόξας, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα διέπαιζε, προκοσμήματα κακίας εἶναι λέγων· μόνην τε ὀρθὴν πολιτείαν εἶναι τὴν ἐν κόσμῳ. Ἐλεγε δὲ καὶ κοινὰς εἶναι δεῖν τὰς γυναῖκας· γάμον μηδὲν ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸν πείσαντα τῇ πεισάσῃ συνεῖναι. Κοινοὺς δὲ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς υἱέας. 73. Μηδὲν τε ἄτοπον εἶναι ἐξ ἱεροῦ τι λαβεῖν, ἢ τῶν ζώων τινὸς γεύσασθαι. Μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν ἄψασθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθῶν. Καὶ τῷδε ὀρθῶ λόγῳ πάντα ἐν πᾶσιν εἶναι, καὶ διὰ πάντων ἰέναι λέγων. Καὶ ἐν τῷ ἄρτι κρέας εἶναι, καὶ ἐν τῷ λαχάνῳ ἄριον. Καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν λοιπῶν, ἐν πᾶσι διὰ τινων ἀδήλων πόρων ὄγκων εἰσκρινομενων καὶ συναμιζομένων·

VII. Ὡς δῆλον ἐν τῷ Θυέστη ποιεῖ. Εἴ γε αὐτοῦ αἱ τραγωδίαί, καὶ μὴ Φιλίσκου τοῦ Αἰγινήτου ἐκείνου γνωρίμου; ἢ Πασιφῶντος τοῦ Λουκιστοῦ, ὃν φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ συγγράφαι.

VIII. Μουσικῆς τε καὶ γεωμετρικῆς; καὶ ἀστρολογίας, καὶ τῶν τοιούτων ἀμελεῖν, ὡς ἀχρήστων καὶ οὐκ ἀναγκαίων. 74. Εὐστοχώτατος δὲ ἐγένετο ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι τῶν λόγων, ὡς δῆλον ἐξ ὧν προειρήκαμεν.

IX. Καὶ πρᾶσιν ἤνεγκε γενναιότατα. Πλέον γὰρ εἰς Αἴγιναν, καὶ πειραταῖς ἀλοῦς, ὧν ἤρξε Σκίρπαλος, εἰς Κρήτην ἀπαχθεὶς ἐπιπρόσκειτο. Καὶ

τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος τί οἶδε ποιῆν, ἔφη, Ἀνθρώπων ἄρχειν. Ὅτε καὶ δείξας τινὰ Κορίνθιον εὐπάρυφον, τὸν προειρημένον Ξενιάδην, ἔφη· Τούτω με πῶλει, οὗτος δεσπότου χρήζει. Ὡνεῖται δὴ αὐτὸν ὁ Ξενιάδης· καὶ ἀπαγαγὼν εἰς τὴν Κόρινθον, ἐπέστησε τοῖς ἑαυτοῦ παιδίοις, καὶ πᾶσαν ἐνεχείρισε τὴν οἰκίαν. Ὁ δὲ οὕτως αὐτὴν ἐν πᾶσι διετίθει, ὥστε ἐκεῖνος περιῶν, Ἀγαθός, ἔλεγε, δαίμων εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰσελήλυθε. 75. Φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδαγωγικῷ, τοὺς γνωρίμους λυτρώσασθαι αὐτὸν θελήσαι· τὸν δὲ εὐήθεις αὐτοὺς εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς λέοντας δούλους εἶναι τῶν τρεφόντων, ἀλλὰ τοὺς τρέφοντις τῶν λεόντιων. Δούλου γὰρ τὸ φοβεῖσθαι. Τὰ δὲ θηρία φοβερά τοῖς ἀνθρώποις εἶναι.

X. Θαυμασιή δέ τις ἦν περὶ τὸν ἄνδρα πειθῶ, ὥστε πάνθ' ὄντιν οὖν ῥαδίως αἰρεῖν τοῖς λόγοις. Λέγεται γοῦν Ὀνησίκριτόν τινα Αἰγινήτην πέμψαι εἰς Ἀθήνας δυοῖν ὄντιν υἱοῖν τὸν ἕτερον Ἀνδροσθένην· ὃν ἀκούσαντα τοῦ Διογένους, αὐτόθι προσμεῖναι. Τὸν δ' ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν ἕτερον ἀπουτεῖλαι τὸν πρεσβύτερον, Φιλίσκον τὸν προειρημένον. 76. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Φιλίσκον κατασχεθῆναι. Τὸ τρίτον αὐτὸν ἀφικόμενον, μηδὲν ἤτιον συνεῖναι τοῖς παισὶ φιλοσοφοῦντα. Τοιαύτη τις προσῆν Ἰυγξ Διογένους τοῖς λόγοις. Ἦκουσε δὲ αὐτοῦ καὶ Φωκίων ὁ ἐπίκλην χρηστός, καὶ Σίλλπων ὁ Μεγαρεὺς, καὶ ἄλλοι πλείους ἄνδρες πολιτικοί.

XI. Λέγεται δὲ πρὸς τὰ ἐννεήκοντα ἔτη βιοῦς τελευτήσαι. Περὶ δὲ τοῦ θανάτου διάφοροι λέγον-

ται λόγοι. Οἱ μὲν γὰρ βοὸς πόδα φαγόντα ὤμων, κολερικῶς ληφθῆναι, καὶ ὧδε τελευτῆσαι. Οἱ δέ, τὸ πνεῦμα συγκρατήσαντα· ὧν ἔστι καὶ Κερκίδας ὁ Μεγαλοπολίτης, ἢ Κρηῆς, λέγων ἐν τοῖς μελιάμβοις οὕτως,

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἔα Σινωπεὺς τῆνος
 Ὁ βακτροφόρας, διπλοείματος, αἰθεριβόσκας,
 77. Ἄλλ' ἀνέβα χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας,
 Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακῶν. Ἦν γὰρ ἀλαθῆως
 Διογένης Ζανὸς γόνος, οὐράνιός τε κύων.

Ἄλλοι φασὶ πολὺ πουν κυσὶ συμμερίσασθαι βουλόμενον, οὕτω δηχθῆναι τοῦ ποδὸς τὸν τένοντα, καὶ καταστρέψαι. Οἱ μέντοι γνωρίμοι αὐτοῦ (καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς) εἵκαζον τὴν τοῦ πνεύματος ἐγκράτησιν. Ἐτύγχανε μὲν γὰρ διάγων ἐν τῷ Κρανείῳ τῷ πρὸ τῆς Κορίνθου γυμνασίῳ. Κατὰ δὲ τὸ ἔθος, ἦκον οἱ γνώριμοι· καὶ αὐτὸν καταλαμβάνουσι ἐγκεκαλυμμένον, οὐδ' εἵκασαν αὐτὸν κοιμώμενον. Οὐδὲ γὰρ ἦν τις νυκταλὸς καὶ ὑπνηλός. Ὄθεν ἀποπειάσαντες τὸν τρίβωνα, ἔκπνουν αὐτὸν καταλαμβάνουσι. Καὶ ὑπέλαβον τοῦτο πράξαι, βουλόμενον λοιπὸν ὑπεξελθεῖν λοῦ βίου. 78. Ἐνθα καὶ στάσις, ὡς φασιν, ἐγένετο τῶν γνωρίμων, τινες αὐτὸν θάψωσιν. Ἀλλὰ καὶ μέχρι χειρῶν ἦλθον. Ἀφικομένων δὲ τῶν πατέρων καὶ τῶν ὑπερεχόντων, ὑπὸ τούτοις ταφῆναι τὸν ἄνδρα, παρὰ τῇ πύλῃ τῇ φερούσῃ εἰς Ἴσθμόν. Ἐπέστησάν τε αὐτῷ κίονα, καὶ ἐπ' αὐτῷ λίθου Παρίου κύνα. Ὑστερον δὲ καὶ οἱ πολῖται αὐτοῦ χαλκαῖς εἰκόσιν ἐτίμησαν αὐτὸν, καὶ ἐπέγραψαν οὕτω,

Ἰηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου. Ἄλλὰ σὸν οὔτι

Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν, Διόγενες, καθελεῖ.

Μοῦνος ἐπεὶ βιοτιᾶς αὐτάρκευ δόξαν ἔδειξας

Θνατοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάταν.

79. Ἔστι καὶ ἡμῶν ἐν τῷ προκελευσματικῷ μέτρῳ,

Διόγενες ἄγε, λέγε, τις ἔλαβέ σε μόρος

Εἰς αἶδος; Ἐλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδύξ.

Ἐνιοὶ δὲ φασὶ τελευτῶντα αὐτὸν, καὶ ἐντείλαισθαι ἄταφον ῥίψαι, ὡς πᾶν θηρίον αὐτοῦ μετάσχοι· ἢ εἰς γε βόθρον συνῶσαι, καὶ ὀλίγην κόνιν ἐπαμῆσαι. Οἱ δὲ, εἰς τὸν Ἐλισσὸν ἐμβαλεῖν, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς χρήσιμος γένηται. Δημήτριος δὲ ἐν τοῖς ὁμωνύμοις φησὶ, τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ἀλέξανδρον μὲν ἐν Βαβυλῶνι, Διογένην δ' ἐν Κορίνθῳ τελευτῆσαι. Ἦν δὲ γέρων κατὰ τὴν τρίτην καὶ δεκάτην καὶ ἑκατοστήν Ὀλυμπιάδα.

XII. 80. Φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία τὰδε. Διάλογοι· Κεφαλίων, Ἰχθύας, Κολοῖος, Πάρδαλις, Δῆμος Ἀθηναίων, Πολιτεία, Τέχνη ἠθικὴ, Περὶ πλούτου, Ἐρωτικὸς, Θεόδωρος, Ἐψίας, Ἀρίσταρχος, Περὶ θανάτου, Ἐπιστολαί. Τραγωδίαι ἐπτὰ, Ἐλένη, Θυεῖτης, Ἡρακλῆς, Ἀχιλλεύς, Μῆδεια, Χρυσίππος, Οἰδίπους. Σωσικράτης δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῆς διαδοχῆς, καὶ Σάτυρος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βίων, οὐδὲν εἶναι Διογένους φασί. Τὰ τε τραγωδάρια φησὶν ὁ Σάτυρος Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου, γνωρίμου τοῦ Διογένους. Σωτίων δ' ἐν τῷ ἑβδόμῳ ταῦτα μόνον φησὶ Διογένους εἶναι· Περὶ ἀρετῆς, περὶ ἀγαθοῦ, Ἐρωτικόν, Πτωχόν, Τολμαῖον, Πάφ-

δαλιν, Κάσανδρον, Κεφαλίωνα, Φιλίσκον, Ἀρίσταρχον, Σίσυφον, Γανυμήδην, Χρείας, Ἐπιστολάς.

XIII. 81. Γεγόνασι δὲ Διογένης πέντε· πρῶτος, Ἀπολλωνιάτης, φυσικός. Ἀρχὴ δ' αὐτῷ τοῦ συγγράμματος ἦδε, Λόγου παντὸς ἀρχόμενον δοκεῖ μοι χρεῶν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι. Δεύτερος, Σικυώνιος, ὁ γράψας τὰ περὶ Πελοπόννησον. Τρίτος, αὐτὸς οὗτος. Τέταρτος, Στωϊκὸς, γένος Σελευκεύς, καλούμενος δὲ Βαβυλώνιος, δια τὴν γειτονίαν. Πέμπτος, Ταρσεύς, γεγραφὼς περὶ ποιητικῶν ζητημάτων, ἃ λύνει ἐπιχειρεῖ.

XIV. Τὸν δὲ φιλόσοφον Ἀθηνόδωρος φησὶν ἐν ὀγδόῃ περιπάτων αἰεὶ σιλιπνὸν φαίνεσθαι διὰ τὸ ἀλείφεσθαι.

CAPUT III.

MONIMUS.

L. 82. Μόνιμος, Συρακούσιος, μαθητὴς μὲν Διογένους, οἰκίτης δὲ τινος τραπεζίτου Κορινθίου, καθά φησι Σωσικράτης. Πρὸς τοῦτον συνεχῆς ἀφικνούμενος ὁ Ξενιάδης ὁ τὸν Διογένην ἐωνημένος, τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων διηγούμενος, εἰς ἔρωτα τὰνδρὸς ἐνέβαλε τὸν Μόνιμον. Αὐτίκα γὰρ ἐκείνος μανίαν προσποιηθεὶς, τό τε κέρμα διεξέρπει, καὶ πᾶν τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀργύριον, ἕως αὐτὸν ὁ δεσπότης παρητήσατο. Καὶ ὃς εὐθὺς Διογένους ἦν. Παρηκολούθησε δὲ καὶ Κράτητι τῷ κυνικῷ συχνὰ, καὶ τῶν ὁμοίων εἴχετο, ὅτε καὶ μᾶλλον ὁρῶν αὐτὸν ὁ δεσπότης ἐδόκει μαινέσθαι.

II. Ἐγένετο δὲ ἀνὴρ ἐλλόγιμος, ὡς καὶ Μένανδρον αὐτοῦ τὸν κωμικὸν μεμνήσθαι. 83. Ἐν τινι γοῦν τῶν δραμάτων ἐν τῷ Ἰπποκόμῳ εἶπεν οὕτως,

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, ὃ Φίλων, σοφός,
Ἀδοξότερος, μικρὰν δὲ πῆραν ἦν ἔχων.

Φιλ. Πήρας μὲν οὖν τρεῖς. Μεν. Ἀλλὰ καὶ εἰ-
κόνοσ ῥῆμα

Ἐφθέγξατ', οὐδὲν ἐμφερές, μὰ τὸν Δία,

Τῷ γινῶθι σαυτὸν, οὐδὲ τοῖς βωμμένοις

Τούτοις· ὑπὲρ δὲ ταῦθ', ὃ προσαιτῶν καὶ ῥυπαῖν.

Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τυφον εἶναι πᾶν ἔφη.

Οὗτος μὲν ἐμβριθέστατος ἐγένετο, ὥστε δόξης μὲν καταφρονεῖν, πρὸς δὲ ἀλήθειαν παρορμαῖν.

III. Γέγραφε δὲ παίγνια σπουδῆ λεληθυῖα με-
μιγμένα, καὶ Περὶ ὁρμῶν δύο, καὶ Προτρεπτικόν.

CAPUT IV.

ONESICRITUS.

I. 84. Ὀνησίκριτος. Τοῦτον οἱ μὲν, Αἰγινήτην, Δημήτριος δὲ ὁ Μάγνης Ἀστυπαλῆα φησί. Καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων Διογένους μαθητῶν.

II. Ἔοικε δὲ τι ὅμοιον πεπονθέναι πρὸς Ξενοφῶντα. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ Κύρῳ συνεστράτευσεν, οὗτος δὲ Ἀλεξάνδρῳ. Καὶ κεῖνος μὲν, Παιδείαν Κύρου· ὁ δὲ, Πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη, γέγραφε. Καὶ ὁ μὲν, ἐγκώμιον Κύρου· ὁ δὲ, Ἀλεξάνδρου πεποίηκε. Καὶ τῇ ἐρμηνείᾳ δὲ παραπλήσιος, πλὴν ὅτι ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει.

III. Γέγονε καὶ Μένανδρος Διογένους μαθητῆς ὁ ἐπικαλούμενος Δρυμὸς, θαυμαστῆς Ὁμήρου· καὶ Ἥγησαῖος Σινωπεύς, ὁ Κλοιὸς ἐπίκλην. Καὶ Φιλίσκος ὁ Αἰγινήτης, ὡς προειρήκαμεν.

C A P U T V.

C R A T E S.

L 85. Κράτης Ἀσκάνδου, Θηβαῖος, καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων τοῦ Κυνὸς μαθητῶν. Ἰππόβατος δὲ φησιν οὐ Διογένους αὐτὸν μαθητὴν γεγονέναι, ἀλλὰ Βρύσσωνος τοῦ Ἀχαιοῦ.

II. Τούτου παίγνια φέρεται τάδε·

Πήρη τις πόλις ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ,
Καλὴ καὶ πλείρα, περιῶδντος, οὐδὲν ἔχουσα,

Εἰς ἣν οὔτε τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς παράσιτος,

Οὔτε λίχνος, πόρνης ἐπαγαλλόμενος πυγῆσιν·

Ἄλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει, καὶ σῦκα, καὶ
ἄρτους,

Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους· περὶ τούτων

Οὐχ ὄπλα κέκτηνται, περὶ κέρματος, οὐ περὶ δό-
ξης.

86. Ἔστι καὶ ἐφημερὶς ἡ δρυλλουμένη, οὕτως ἔχουσα·

Τίθει μαγείρῳ μναῖς δέκ', ἰατρῶν δραχμὴν·

Κόλακι τάλαντα πέντε, συμβούλῳ καπνόν·

Πόρνη τάλαντον, Φιλοσόφῳ τριώβολον.

Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Θυρεπανοίκτης, διὰ τὸ εἰς πᾶσαν εἰσιέναι οἰκίαν, καὶ νουθετεῖν. Ἔστιν αὐτοῦ καὶ τόδε,

Ταῦτ' ἔχω, ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ
Μουσῶν

Σέμν' ἐδάην· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρ-
ψε.

καὶ ὅτι ἐκ φιλοσοφίας αὐτῶ περιγένοιτο,
Θέρμων τε χοῖνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν.
Φέρεται δ' αὐτοῦ κἀνεῖνο,

Ἔρωτα παύει λιμός· εἰ δὲ μὴ, χρόνος·

Ἐὰν δὲ τούτοις μὴ δύνῃ χρῆσθαι, βρόχος.

III. 87. Ἦκμαζε δὲ κατὰ τὴν τρίτην καὶ δεκά-
την καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα.

IV. Τοῦτόν φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς
θεασάμενον ἔν τινι τραγωδίᾳ Τήλεφον σφυρίδιον
ἔχοντα, καὶ τᾶλλα λυπρὸν, αἵξει ἐπὶ τὴν Κυνικὴν
φιλοσοφίαν. Ἐξαργυρισάμενόν τε τὴν οὐσίαν (καὶ
γὰρ ἦν τῶν ἐπιφανῶν) ἀθροίσαντα πρὸς τὰ [ἑκατὸν]
διακόσια τάλαντα, τοῖς πολίταις ἀνεῖναι ταῦτα.
Αὐτὸν δὲ καρτερῶς οὕτω φιλοσοφεῖν, ὥστε καὶ Φι-
λήμονα τὸν κωμικὸν αὐτοῦ μεμνήσθαι. Φησὶ γοῦν·

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασύ,

Ἴν' ἐγκρατὴς ἦ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος.

Φησὶ δὲ Διοκλῆς πείσαι αὐτὸν Διογένην τὴν οὐσίαν
μηλόβοτον ἀνεῖναι, καὶ εἴ τι ἀργύριον εἶη, εἰς θά-
λατταν βαλεῖν. 88. Καὶ Κράτητος μὲν, φησὶν, ὁ
οἶκος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, Ἰππαρχίας δὲ ὑπὸ Φιλίππου.
Πολλάκις τε τῇ βακτηρίᾳ τῶν συγγενῶν τινὰς προσ-
ιόντας καὶ ἀποτρέποντας ἐδίωκε. Καὶ ἦν γενναῖος.

V. Φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης, τραπεζίτη
τινὶ παρακατατίθεσθαι τὸ ἀργύριον, συνθέμενον,
εἰ μὲν οἱ παῖδες ἰδιῶται γεννηθεῖεν, αὐτοῖς ἀποδοῦν·

ναι· εἰ δὲ φιλόσοφοι, τῷ δήμῳ διανεῖμαι. Μηδενὸς γὰρ ἐκείνους δεήσεσθαι φιλοσοφοῦντας. Ἐρατοσθένης δὲ φησιν, ἐξ Ἰππαρχίας, περὶ ἧς λέξομεν, γενομένου παιδὸς αὐτῷ ὄνομα Πασικλέους, ὅτ' ἐξ ἐφήβων ἐγένετο, ἀγαγεῖν αὐτὸν ἐπ' οἶκημα παιδίσκης, καὶ φάναι τοῦτον αὐτῷ πατρῶον εἶναι τὸν γάμον. 89. Τοὺς δὲ τῶν μοιχευόντων τραγικούς, φυγὰς καὶ φόνους ἔχειν ἔπαθλον, τοὺς τε τῶν ἐταίραις προσιόντων, κωμικούς. Καὶ ἐξ ἀσωτίας γὰρ καὶ μέθης μανίαν ἀπεργάζεσθαι.

VI. Τούτου γέγονε Πασικλῆς ἀδελφὸς, μαθητῆς Εὐκλείδου.

VII. Χάριεν δ' αὐτοῦ Φαβωρῖνος ἐν δευτέρῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων φέρει. Φησὶ γὰρ, Παρακαλῶν περὶ τοῦ τὸν γυμνασίαρχον, τῶν ἰσχύων αὐτοῦ ἦπτετο. Ἀγανακτοῦντος δὲ, ἔφη, Τί γὰρ οὐχὶ καὶ ταῦτα σά ἐστι, καθάπερ καὶ τὰ γόνατα; Ἐλεγε τε ἀδύνατον εἶναι ἀδιάπτωτον εὐρεῖν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ῥοιᾷ, καὶ σαπρὸν τινα κόκκον εἶναι. Νικόδρομον ἐξερεθίσας τὸν κιθαρωδὸν ὑπωπιάσθη· προσθεὶς οὖν πιττάκιον τῷ μετώπῳ, ἐπέγραψε, Νικόδρομος ἐποίει. 90. Τὰς πόρνas ἐπίτηδες ἐλοιδόρει, συγγυμνάζων ἑαυτὸν πρὸς τὰς βλασφημίας. Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμπαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον, ὠνείδισεν, εἰπὼν, Εἶθε γὰρ αἱ κρήναι καὶ ἄρτους ἔφερον. Δῆλον οὖν ὡς ὕδωρ ἔπινεν. Ἐπὶ τῶν Ἀθήνησιν ἀστυνόμων ἐπιτιμηθεὶς ὅτι σινδόνα ἠμφίεστο, ἔφη. Καὶ Θεόφραστον ὑμῖν δείξω σινδόνα περιβεβλημένον. Ἀπιστούντων δὲ, ἀπήγαγεν ἐπὶ κουρεῖον, καὶ ἔδειξε κειρόμενον. Ἐν Θήβαις ὑπὸ

τοῦ γυμνασιάρχου μαστιγωθεῖς (οἱ δὲ ἐν Κορίνθῳ ὑπ' Εὐθυκράτους) καὶ ἐλκόμενος τοῦ ποδός, ἐπέλε-
γεν ἀφροντιστῶν,

Ἔλκε ποδός τειταγῶν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο.

91. Διοκλῆς δὲ φησιν ἐλθθῆναι αὐτὸν ὑπὸ Μενεδή-
μου τοῦ Ἐρετρικοῦ. Ἐπειδὴ γὰρ εὐπρεπῆς ἦν καὶ
ἐδόκει χρησιμεύειν Ἀσκληπιάδῃ τῷ Φλιασίῳ, ἀψά-
μενος αὐτοῦ τῶν μηρῶν ὁ Κράτης, ἔφη, Ἐνδον
Ἀσκληπιάδης· ἐφ' ᾧ δυσχεράναντα τὸν Μενέδημον,
ἔλκειν αὐτόν· τὸν δὲ, τοῦτο ἐπιλέγειν.

VIII. Ζήνων δ' αὖθ' ὁ Κιτιεὺς ἐν ταῖς χρείαις,
καὶ κώδιον αὐτόν φησὶ ποτε προσρῆσαι τῷ τρίβωνι
ἀνεπιτρεπτοῦντα. Ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν αἰοχρὸς, καὶ
γυμναζόμενος ἐγελάτο. Εἰώθει δὲ λέγειν, ἐπιαῖρων
τὰς χεῖρας, Θάψθαι, Κράτης, ὑπὲρ ὕφθαλμῶν καὶ
τοῦ λοιποῦ σώματος.

IX. 92. Τούτους δὲ ὄψει τοὺς καταγελωῶντας
ἤδη καὶ συνσπασμένους ὑπὸ νόσου, καὶ σε μακαρί-
ζοντας, αὐτοὺς δὲ καταμεμφομένους ἐπὶ τῇ ἀργίᾳ.
Ἐλεγε δὲ, μέχρι τούτου δεῖν φιλοσοφεῖν, μέχρις ἂν
δόξωσιν οἱ στρατηγοὶ εἶναι ὄνηλάται. Ἐρήμους
ἔλεγε τοὺς μετὰ κολάκων ὄντας, ὥσπερ τοὺς μύσχους,
ἐπειδὴν μετὰ λύκων ὄσιν· οὔτε γὰρ ἐκείνοις τοὺς
προσῆκοντας, οὔτε τούτοις συνεῖναι, ἀλλὰ τοὺς ἐπι-
βουλεύοντας.

X. Συναισθανόμενος ὅτι ἀποθνήσκει, ἐπῆδε
πρὸς ἑαυτὸν λέγων,

... στείχεις δῆ, φίλε κύρτων,

Βαίνεις τ' εἰς αἶδαο δόμους, κυφὸς διὰ γῆρας.

Ἦν γὰρ κυφὸς ὑπὸ χρόνου.

XI. 93. Πρὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον εἰ βού-
 λεται αὐτοῦ τὴν πατρίδα ἀνορθωθῆναι; ἔφη, Καὶ
 τί δεῖ; πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος ἄλλος αὐτὴν
 κατασκάψει.

Ἔχειν δὲ πατρίδα τὴν ἀδοξίαν,
 Καὶ τὴν πενίαν δ' αὖ, ἀνάλωτον τῇ τύχῃ.
 Καὶ,

Διογένους

Εἶναι πολίτης, ἀνεπιβουλεύτου φθόνῳ.
 Μέμνηται αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Διδύμοις οὕτως,
 Συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων ἔχουσ' ἐμοί,
 Ὡσπερ Κράτητι τῷ κυνικῷ ποδ' ἢ γυνή.

XII Καὶ θυγατέρα ἐξέδωκε μαθηταῖς αὐτοῦ,
 Κείνοις ἐπὶ πείρα δούς τριήκονθ' ἡμέρας·
 ὡς αὐτὸς ἔφη.

CAPUT VI.

METROCLES.

I. 94. Μαθητὴς αὐτοῦ Μητροκλῆς, ἀδελφὸς
 Ἰππαρχίας, ὃς πρότερον ἀκούων Θεοφράστου τοῦ
 περιπατητικοῦ, τοσοῦτον διέφθαρτο, ὥστε ποτὲ με-
 λειῶν καὶ μεταξύ πως ἀποπαρδῶν, ὑπ' ἀθυμίας οἴ-
 κοι κατάκλειστος ἦν, ἀποκαρτερεῖν βουλόμενος. Μα-
 θῶν δὲ ὁ Κράτης εἰσηλθε πρὸς αὐτὸν παρακληθεὶς,
 καὶ θερμούς ἐπίτηδες βεβρωκῶς. Ἐπειθε μὲν αὐ-
 τὸν καὶ διὰ τῶν λόγων μηδὲν φαῦλον πεποιηκέναι·
 τέρας γὰρ ἂν γεγονέναι εἰ μὴ καὶ τὰ πνεύματα κατὰ
 φύσιν ἀπεκρίνετο Τέλος δὲ καὶ ἀποπαρδῶν αὐτὸν

ἀνθρώπων, ἀφ' ὁμοιότητος τῶν ἔργων παραμυθησά-
μενος. Τοῦντεῦθεν ἤκουεν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀνὴρ
ἰκανὸς ἐν φιλοσοφίᾳ.

II. 95. Οὗτος τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα κατακα-
ὼν ὡς φησιν Ἐκάτων ἐν πρώτῳ χρειῶν, ἐπέλεγε,
Τὰ δ' ἔστ' ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα·
οἷον λῆρος. Οἱ δ', ὅτι τὰς Θεοφράστου ἀκροά-
σεις καταφλέγων ἐπέλεγε·

Ἡφαιστε, πρόμολ' ᾧδε, Θέτις νύτι σεῖο χατίζει.

III. Οὗτος ἔλεγε τῶν πραγμάτων τὰ μὲν, ἀργυ-
ρίου ὠνητὰ εἶναι, οἷον οἰκίαν· τὰ δὲ χρόνου καὶ ἐπι-
μελείας, ὡς παιδείαν. Τὸν πλοῦτον, βλαβερὸν, εἰ μὴ
τις ἀξίως αὐτῷ χρῶτο.

IV. Ἐτελεύτα δὴ ὑπὸ γήρωσ ἑαυτὸν πνίξας.

V. Μαθηταὶ δ' αὐτοῦ Θεόμβροτος καὶ Κλεομέ-
νης. Θεομβρότου, Δημήτριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς· Κλεο-
μένους, Τιμαρχος Ἀλεξανδρεὺς, καὶ Ἐχεκλῆς Ἐφέ-
σιος. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἐχεκλῆς Θεομβρότου διή-
κουσεν, οὗ Μενέδημος, περὶ οὗ λέξομεν. Ἐγένετο
καὶ Μένιππος Σινωπεὺς ἐν αὐτοῖς ἐπιφανής.

CAPUT VII.

HIPPARCHIA.

I. 96. Ἐθρησάθη δὲ τοῖς λόγοις καὶ ἡ ἀδελφὴ
τοῦ Μητροκλέους, Ἰππαρχία. Μαρωνῖται δ' ἦσαν
ἀμφοτέρω.

II. Καὶ ἦρα τοῦ Κράτητος καὶ τῶν λόγων καὶ
τοῦ βίου, οὐδενὸς τῶν μνηστευομένων ἐπιστρεφομένη.

οὐ πλούτου, οὐκ εὐγενείας, οὐ κάλλους · ἀλλὰ πάντα ἦν Κράτης αὐτῇ. Καὶ δὴ καὶ ἠπειλεῖ τοῖς γονεῦσιν ἀναιρήσειν αὐτήν, εἰ μὴ τούτῳ δοθείη. Κράτης μὲν οὖν παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἀποτρέψαι τὴν παῖδα, πάντα ἐποίει. Καὶ τέλος μὴ πείθων, ἀναστὰς καὶ ἀποθέμενος τὴν ἑαυτοῦ σκευὴν ἀντικρυς αὐτῆς, ἔφη, Ὁ μὲν νυμφίος, οὗτος · ἡ δὲ κτήσις, αὕτη · πρὸς ταῦτα βουλευού. Οὐδὲ γὰρ ἔσεσθαι κοινωνός, εἰ μὴ καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων γενηθείης. 97. Ἐίλετο παῖς, καὶ ταῦτόν ἀναλαβοῦσα σχῆμα συμπεριήει τᾶνδρῖ, καὶ ἐν τῷ φανερωῖ συν-εγίνετο, καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἀπήει.

III. Ὅτε καὶ πρὸς Λυσίμαχον εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθεν. Ἐνθα Θεόδωρον τὸν ἐπίκλην Ἄθρον ἐπήλεγε, σόφισμα προτείνασα τοιοῦτον, Ὁ ποιῶν Θεόδωρος, οὐκ ἂν ἀδικεῖν λέγοιτο, οὐδ' Ἴππαρχία ποιούσα τοῦτο, ἀδικεῖν λέγοιτ' ἂν. Θεόδωρος δὲ τύπτων ἑαυτὸν, οὐκ ἀδικεῖ · οὐδ' ἄρα Ἴππαρχία Θεόδωρον τύπτουσα, ἀδικεῖ. Ὁ δὲ πρὸς μὲν τὸ λεχθὲν οὐδὲν ἀπήντησεν, ἀνέσυρε δ' αὐτῆς θοιμάτιον. Ἄλλ' οὔτε κατεπλάγη Ἴππαρχία, οὔτε διεταράχθη ὡς γυνή. 98. Ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ αὐτῇ,

Τίς τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιπούσα κερκίδας;
Ἐγὼ, φησὶν, εἰμὶ, Θεόδωρε. Ἀλλὰ μὴ κακῶς σοι δοκῶ βεβουλεῦσθαι περὶ ἑμαυτῆς, εἰ τὸν χρόνον ὃν ἔμελλον ἱστοῖς προσαναλώσειν, τοῦτον εἰς παιδείαν κατεχρησάμην; Καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα μυρία τῆς φιλοσόφου.

IV. Φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Ἐπιστολαί, ἐν αἷς ἄριστα φιλοσοφεῖ, τὴν λέξιν ἔστιν ὅτι

παρμπλησίως Πλάτωνι. Γέγραφε καὶ τραγωδίας, ὑψηλότατον ἐχούσας φιλοσοφίας χαρακτηῖρα. Οἶόν ἐστι κακεῖνο,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία σιέγη.

Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος

Ἔτοιμος ἡμῖν ἐνδικοιτᾶσθαι πάρα.

Ἐτελεύτησε δὲ γηραιός, καὶ ἐτάφη ἐν Βοιωτίᾳ

C A P U T VIII.

MENIPPUS.

I. 99. **Μένιππος**, καὶ οὗτος Κυνικός, τὸ ἀνέκαθεν ἦν Φοίνιξ, δοῦλος, ὧς φησιν Ἀχαιῖκος ἐν ἡθικοῖς. Διοκλῆς δὲ, καὶ τὸν δεσπότην αὐτοῦ Μοντικόν εἶναι καὶ Βάτωνα καλεῖσθαι. Ἀτιηρότερον δὲ αἰτῶν ὑπὸ φιλαργυρίας, ἴσχυσε Θηβαῖος γενέσθαι.

II. Φέρει μὲν οὖν σπουδαῖον οὐδέν. Τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ πολλοῦ καταγέλωτος γέμει, καὶ τι ἴσον τοῖς Μελεάγρου τοῦ κατ' αὐτὸν γενομένου. Φησὶ δ' Ἐρμιππος ἡμεροδανειστήν αὐτὸν γεγονέναι καὶ καλεῖσθαι. Καὶ γὰρ ναυτικῶς τόκῳ δανείζειν καὶ ἐξενεχυριάζειν· ὥστε πάμπλειστα χρήματα ἀθροίζειν.

III. 100. Τέλος δὲ ἐπιβουλευθέντα, πάντων στερηθῆναι, καὶ ὑπ' ἀθυμίας βρόχῳ τὸν βίον μεταλλάξαι. Καὶ ἡμεῖς ἐπαίξαμεν εἰς αὐτὸν,

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα

Ἐμεροδανειστήν, (τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο)

Οἶσθα Μένιππον ἴσως,

Θήβησιν οὗτος ὡς διωρῶχει ποτὲ,

Καὶ πάντ' ἀπέβαλεν. Εἰ δ' ἐνόει φύσιν κυνός,
 Αὐτὸν ἂν ἐκρέμασεν;

IV. Ἐνιοὶ δὲ τὰ βιβλία αὐτοῦ οὐκ αὐτοῦ εἶναι,
 ἀλλὰ Διονυσίου καὶ Ζωπύρου τῶν Κολοφωνίων, οἱ
 τοῦ παίξιν ἔνεκα συγγράφοντες, ἐδίδουσαν αὐτῷ ὡς
 εὖ δυναμένῳ διαθέσθαι.

V. 101. Γεγόνασι δὲ Μένιπποι ἕξ. Πρῶτος,
 ὁ γράψας τὰ περὶ Λυδῶν, καὶ Ξάνθον ἐπιτεμόμενος.
 Δεύτερος, αὐτὸς οὗτος. Τρίτος, Στρατονικεὺς σο-
 φιστῆς, Κὰρ τὸ ἀνέκαθεν. Τέταρτος, ἀνδριαντο-
 ποιός. Πέμπτος καὶ ἕκτος, ζωγράφοι· μέμνηται
 δ' ἀμφοτέρων Ἀπολλόδωρος.

VI. Τὰδ' οὖν τοῦ Κυνικοῦ βιβλία ἐστὶ δεκατρία,
 Νεκυΐα, Διαθῆκαι, Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ
 τοῦ τῶν Θεῶν προσώπου, Πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ
 γραμματικοὺς, καὶ γονὰς Ἐπικούρου, καὶ τὰς Θρη-
 σκευομένας ὑπ' αὐτῶν εἰκάδας, καὶ ἄλλα.

CAPUT IX.

M E N E D E M U S.

I. 102. Μενέδημος, Κωλώτου τοῦ Λαμψακηνοῦ
 μαθητής.

II. Οὗτος (καθὰ φησιν Ἰππόβοτος) εἰς τοσοῦ-
 τον τερατείας ἤλασεν, ὥστε Ἐριννύος ἀναλαβῶν σχῆ-
 μα περιήει, λέγων ἐπίσκοπος ἀφῆχθαι ἐξ ἄδου τῶν
 ἁμαρτανομένων, ὅπως πάλιν κατιῶν ταῦτα ἀπαγγέ-
 λου τοῖς ἐκεῖ δαίμοσιν. Ἦν δὲ αὐτῷ ἡ ἐσθῆς αὕτη·
 χιτῶν φαιὸς ποδήρης, περὶ αὐτῷ ζώνη φοινικὴ· πῖ-
 λος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχων ἐνυφασμένα

τὰ δώδεκα στοιχεῖα. Ἐμβάται τραγικοὶ, πῶγων ὑπερμεγέθης, ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ μειλίνη.

III. 103. Καὶ οὗτοι μὲν οἱ βίοι τῶν Κυνικῶν ἐκάστου. Προσυπογράφομεν δὲ καὶ τὰ κοινῇ ἀρέσκοντα αὐτοῖς, αἴρουν καὶ ταύτην εἶναι ἐγκρίνοντες τὴν φιλοσοφίαν, οὐ, καθά φασί τινες, ἔνστασιν βίου. Ἀρέσκει οὖν αὐτοῖς τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικὸν τόπον περιαιρεῖν, ἐμπερῶς Ἀρίστωνι τῷ Χίῳ· μόνῳ δὲ προσέχειν τῷ ἠθικῷ, καὶ ὅπερ τινὲς ἐπὶ Σωκράτους, τοῦτο Διοκλῆς ἐπὶ Διογένους ἀναγράφει, τοῦτον φάσκων λέγειν, Δεῖ ζητεῖν,

Ὅ, τι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τί-
τυκται.

Παραιτοῦνται δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Γράμματα γοῦν μὴ μανθάνειν ἔφασκεν ὁ Ἀντισθένης τοὺς σώφρονας γενομένους, ἵνα μὴ διαστρέφοντο τοῖς ἀλλοτριόις. 104. Περιαιροῦσι δὲ καὶ γεωμετρίαν, καὶ μουσικὴν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. Ὁ γοῦν Διογένης πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ ὠροσκόπιον, Χρήσιμον, ἔφη, τὸ ἔργον πρὸς τὸ μὴ ὑστερῆσαι δείπνου. Πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ μουσικὴν, ἔφη,

Γνώμεις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖσι καὶ τερετίσμασιν.

Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εἶναι τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν (ὡς Ἀντισθένης φησὶν ἐν τῷ Ἡρακλεῖ) ὁμοίως τοῖς Στωϊκοῖς· ἐπεὶ καὶ κοινωνία τις ταῖς δυοῖν ταύταις αἰρέσεσιν ἐστίν. Ὄθεν καὶ τὸν κυνισμὸν εἰρήκασι σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν. Καὶ οὕτως ἐβίω καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεύς. 105. Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ λιτῶς

βιοῦν, αὐτάρκεσι χρωμένοις σιτίοις, καὶ τρίβωσι μό-
 νοις, πλούτου καὶ δόξης καὶ εὐγενείας καταφρονοῦ-
 σιν. Ἐνιοὶ τε γοῦν καὶ βοτάναις, καὶ παντάπασιν
 ὕδατι χρῶνται ψυχρῶ, σκέπαις τε ταῖς τυχούσαις καὶ
 πίθοις. Καθάπερ Διογένης, ὃς ἔφασκε θεῶν μὲν
 ἴδιον εἶναι, μηδενὸς δεῖσθαι· τῶν δὲ θεοῖς ὁμοίων,
 τὸ ὀλίγων χρῆζειν. Ἀρεσκεί δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρε-
 τὴν διδακτὴν εἶναι, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν τῷ
 Ἑρακλεῖ· καὶ ἀναπόβλητον ὑπάρχειν. Ἀξιέραστόν
 τε τὸν σοφὸν, καὶ ἀναμάρτητον, καὶ φίλον τῷ ὁμοίῳ,
 τύχη τε μηδὲν ἐπιτρέπειν. Τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ
 κακίας, ἀδιάφορα λέγουσιν, ὁμοίως Ἀρίστωνι τῷ
 Χίῳ. Καὶ οὗτοι μὲν οἱ κυνικοί. Μετιτέον δὲ ἐπὶ
 τοὺς Στωϊκοὺς, ὧν ἦρξε Ζήνων, μαθητῆς γενόμενος
 Κράτητος.

DIOGENIS LAERTII
DE
VITIS PHILOSOPHORU
LIBRI X
CUM INDICE RERUM.

AD
OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM
ACCURATE EDITI.

EDITIO STEREOTYPA C. TAUCHNITII.
NOVA IMPRESSIO.

TOM. II. LIB. VII—X.

LIPSIAE
SUMPTIBUS SUCC. OTTONIS HOLTZE.
1895.

LIPSIAE,
Impresserunt Oscar Brandstetter.

DIOGENIS LAERTII
DE
VITIS PHILOSOPHORUM
LIBER SEPTIMUS.

C A P U T I.

Z E N O.

I. 1 *Ζήνων, Μνασέου ἢ Δημέου, Κιτιεύς, ἀπὸ Κύπρου πολίσματος Ἑλληνικοῦ, Φοινίκας ἐποίκους ἐσχηκότος.*

II. *Τὸν τράχηλον ἐπὶ θάτερα νενευκῶς ἦν, ὡς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. Καὶ Ἀπολλώνιος δὲ φησιν ὁ Τύριος, ὅτι ἰσχνὸς ἦν, ὑπομήκης, μελάγχρωσ, (ὅθεν τις αὐτὸν εἶπεν Αἰγυπτίαν κληματίδα, καθά φησι Χρῦσιππος ἐν πρώτῳ παροιμιῶν) παχύκνημὸς τε, καὶ ἀπαγῆς, καὶ ἀσθενῆς· διὸ καὶ φησι Περσαῖος ἐν ὑπομνήμασι συμποικίσι, τὰ πλεῖστα αὐτὸν δεῖπνα παραιτεῖσθαι. Ἐχαιρε δὲ, φασὶ, σύκοις χλωροῖς, καὶ ἡλιοκαίαις.*

III. 2. *Διήκουσε δὲ, καθάπερ προεῖρηται, Κράτητος· εἶτα καὶ Στίλπωνος ἀκοῦσαι φασὶν αὐτὸν καὶ Ξενοκράτους ἔτη δέκα, ὡς Τιμοκράτης ἐν τῷ Δίῳ, ἄλλὰ καὶ Πολέμωνος. Ἐκάτων δὲ φησι καὶ Ἀπολλώνιος. I. II.*

νιος ὁ Τύριος ἐν πρώτῳ περὶ Ζήνωνος, χρηστηριαζομένου αὐτοῦ τί πράττων ἄριστα βιώσεται, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν, εἰ συγχρωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς. Ὅθεν ξυνέντα, τὰ τῶν ἀρχαίων ἀναγινώσκειν. Τῷ γοῦν Κράτητι παρέβαλε τοῦτον τὸν τρόπον. Πορφύραν ἐμπεπορευμένον ἀπὸ τῆς Φοινίκης, πρὸς τῷ Πειραιεῖ ἐναυάγησεν. Ἀνελθὼν δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας ἤδη τριακοντούτης, ἐκάθισε παρὰ τινα βιβλιοπώλην. 3. Ἀναγινώσκοντος δὲ ἐκείνου τὸ δεύτερον τῶν Ξενοφῶντος ἀπομνημονευμάτων, ἤσθεις ἐπύθετο ποῦ διατρίβοιεν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. Εὐκαίρως δὲ παριόντος Κράτητος, ὁ βιβλιοπώλης δείξας αὐτὸν, φησὶ, Τούτῳ παρακολούθησον. Ἐντεῦθεν ἤκουε τοῦ Κράτητος, ἄλλως μὲν εὐτονος πρὸς φιλοσοφίαν, αἰδήμων δὲ ὡς πρὸς τὴν Κυνικὴν ἀναισχυντίαν. Ὅθεν ὁ Κράτης, βουλόμενος αὐτῷ καὶ τοῦτο θεραπεῦσαι, δίδωσι χύτραν φακῆς διὰ τοῦ Κεραμικοῦ φέρειν. Ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν αἰδούμενον καὶ παρακαλύπτοντα, παίσας τῇ βακτηρίᾳ καταρξήγνησι τὴν χύτραν. Φεύγοντος δὲ αὐτοῦ, καὶ τῆς φακῆς κατὰ τῶν σκελῶν ρεούσης, φησὶν ὁ Κράτης, Τί φεύγεις, φοινικίδιον; οὐδὲν δεινὸν πέπονθας. 4. Ἔως μὲν οὖν τινὸς ἤκουε τοῦ Κράτητος.

IV. Ὅτε καὶ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ γράψαντος, τινὲς ἔλεγον παίζοντες, ἐπὶ τῆς τοῦ κυνὸς οὐράς αὐτὴν γεγραφέναι. Γέγραφε δὲ πρὸς τῇ πολιτείᾳ καὶ τάδε· Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου, Περὶ ὁρμῆς, ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, Περὶ παθῶν. Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου, Περὶ νόμου, Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, Περὶ ὄψεως, Περὶ τοῦ ὅλου, Περὶ σημείων,

Πυθαγορικά, Καθολικά, Περὶ λέξεων, Προβλημάτων Ὀμηρικῶν πέντε, Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως. Ἔστι δ' αὐτοῦ καὶ Τεχνικαὶ λύσεις, καὶ Ἐλεγχοὶ δύο, Ἀπομνημονεύματα, Κράτητος ἠθικά. Καὶ τάδε μὲν τὰ βιβλία.

V. Τελευταῖον δὲ ἀπέστη, καὶ τῶν προειρημένων ἤκουσεν ἕως ἐτῶν εἴκοσιν· ἵνα καὶ φασὶν αὐτὸν εἰπεῖν, Νῦν εὐπλόηκα, ὅτε νεναύαγηκα. Οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ Κράτητος τοῦτ' αὐτὸν εἰπεῖν. 5. Ἄλλοι δὲ, διατρίβοντα ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀκοῦσαι τὴν ναυαγίαν, καὶ εἰπεῖν, Εὖγε ποιῆ ἢ τύχη προσελαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφία. Ἐνιοὶ δὲ, διαθέμενον Ἀθήνησι τὰ φορτία, οὕτω τραπήναι πρὸς φιλοσοφίαν.

VI. Ἀνακάμπτων δὲ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ τῇ καὶ Πεισιανακτεῖῳ καλουμένῃ, ἀπὸ δὲ τῆς γραφῆς τῆς Πολυγνώτου, ποικίλη, διέθετο τοὺς λόγους, βουλόμενος καὶ τὸ χωρίον ἀπερίστατον ποιῆσαι. Ἐπὶ γὰρ τῶν τριάκοντα, τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς χιλίους τετρακοσίους ἀνήρηντο ἐν αὐτῷ.

VII. Προσῆσαν δὴ λοιπὸν ἀκούοντες αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο Στωϊκοὶ ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ὁμοίως, πρότερον Ζηγῶνσιοι καλούμενοι, καθά φησι καὶ Ἐπίκουρος ἐν ἐπιστολαῖς. Καὶ πρότερόν γε Στωϊκοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατρίβοντες ἐν αὐτῇ ποιηταί, καθά φησι καὶ Ἐρατοσθένης ἐν ὀγδόῃ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας· οἱ καὶ τὸν λόγον ἐπὶ πλεῖον ἠΰξησαν. 6. Ἐτίμων δὴ οὖν Ἀθηναῖοι σφόδρα τὸν Ζήνωνα οὕτως, ὥστε καὶ τῶν τειχῶν αὐτῷ τὰς κλεῖς παρακαταθέσθαι, καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμῆσαι, καὶ χαλκῇ ἐκόνη. Τοῦτο δὲ καὶ τοὺς πολίτας αὐτοῦ ποιῆσαι.

κόσμον ἡγουμένους τὴν τάνδρὸς εἰκόνα. Ἄντε-
ποιούντο δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖς.

VIII. Ἀπεδέχετο αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος, καὶ εἶ-
ποτε Ἀθήναζε ἦκοι, ἦκουεν αὐτοῦ· πολλά τε παρε-
κάλει ἀφικέσθαι ὡς αὐτόν. Ὁ δὲ τοῦτο μὲν παρη-
τήσατο, Περσαῖον δὲ ἓνα τῶν γνωρίμων ἀπέστειλεν,
ὃς ἦν Δημητρίου μὲν υἱὸς, Κιτιεὺς δὲ τὸ γένος, καὶ
ἦκμαζε κατὰ τὴν τριακοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμ-
πιάδα, ἥδη γέροντος ὄντος Ζήνωνος. Ἡ δὲ ἐπιστο-
λὴ τοῦ Ἀντιγόπου τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον, καθὰ καὶ
Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν τοῖς περὶ Ζήνωνός φησι.

7. Βασιλεὺς Ἀντίγονος Ζήνωνι φι-
λοσόφῳ χαίρειν.

Ἐγὼ τύχῃ μὲν καὶ δόξῃ νομίζω προτερεῖν τοῦ
σοῦ βίου, λόγων δὲ καὶ παιδείας καθυστερεῖν, καὶ
τῆς τελείας εὐδαιμονίας, ἣν σὺ κέκτησαι. Διόπερ
ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι παραγενέσθαι πρὸς ἐμέ,
πεπεισμένος σε μὴ ἀντερεῖν πρὸς τὸ ἀξιούμενον. Σὺ οὖν
πειράθῃτι ἐκ παντὸς τρόπου συμμίξαι μοι, διειλη-
φῶς τοῦτο, διότι οὐχ ἑνὸς ἐμοῦ παιδευτῆς ἔση, πάν-
των δὲ Μακεδόνων συλλήβδην. Ὁ γὰρ τὸν τῆς Μα-
κεδονίας ἄρχοντα καὶ παιδεύων καὶ ἄγων ἐπὶ τὰ
κατὰ ἀρετὴν, φανερός ἐστι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους
παρασκευάζων πρὸς εὐανδρίαν. Οἷος γὰρ ἂν ὁ
ἡγούμενος ἦ, τοιοῦτους εἰκὸς ὡς ἐπιτοπολὺ γίγνε-
σθαι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους.

Καὶ ὁ Ζήνων ἀντιγράφει ὧδε·

8. Βασιλεῖ Ἀντιγόνω Ζήνων χαίρειν.

Ἀποδέχομαί σου τὴν φιλομάθειαν, καθόσον τῆς
ἀληθινῆς καὶ εἰς ὄνυσιν τεινούσης, ἀλλ' οὐχὶ τῆς

δημῶδους καὶ εἰς διαστροφὴν ἡθῶν, ἀντέχη παιδείας. Ὁ γὰρ φιλοσοφίας ὀρεγόμενος, ἐκκλίνων δὲ τὴν πολυθρύλλητον ἡδονὴν, ἢ τινῶν θηλύνει νέων ψυχὰς, φανερὸς εἶ οὐ μόνον φύσει πρὸς εὐγένειαν κλίνων, ἀλλὰ καὶ προαιρέσει. Φύσις δὲ εὐγενῆς μετρίαν ἄσκησιν προσλαβοῦσα, ἔτι δὲ τὸν ἀφθόνως διδάξοντα, ῥαδίως ἔρχεται πρὸς τὴν τελείαν ἀνάληψιν τῆς ἀρετῆς. 9. Ἐγὼ δὲ συνέχομαι σώματι ἀσθενεῖ διὰ γῆρας. Ἐτῶν γὰρ εἰμι ὀγδοήκοντα, διόπερ οὐ δύναμαί σοι συμμίξαι. Ἀποστέλλω δὲ σοι τινὰς τῶν ἑμαυτοῦ συσχολαστῶν, οἱ τοῖς μὲν κατὰ ψυχὴν οὐκ ἀπολείπονται ἐμοῦ· τοῖς δὲ κατὰ σῶμα, προτεροῦσιν. Οἷς συνῶν, οὐδενὸς καθυστερήσεις τῶν πρὸς τὴν τελείαν εὐδαιμονίαν ἡκόντων.

Ἀπέστειλε δὲ Περσαῖον καὶ Φιλονίδην τὸν Θηβαῖον, ὧν ἀμφοτέρων Ἐπίκουρος μνημονεύει, ὡς συνόντων Ἀντιγόνῳ, ἐν τῇ πρὸς Ἀριστόβουλον τὸν ἀδελφὸν ἐπιστολῇ.

Χ. Ἔδοξε δὲ μοι καὶ τὸ ψήφισμα τὸ περὶ αὐτοῦ τῶν Ἀθηναίων ὑπογράψαι. 10. Καὶ ἔχει ὧδε·

Ψήφισμα.

Ἐπ' Ἀρῥενίδου ἀρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἀκαμαντίδος, πέμπτης πρυτανείας, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ὑστερᾷ, τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησίᾳ κυρία τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν, Ἴππων, Κρατιστοτέλης, Ξυμπετέων, καὶ οἱ συμπρόεδροι, Θράσων Θράσωνος Ἀνακαιοῦς εἶπεν. Ἐπειδὴ Ζήνων Μνασίου, Κιτιεῦς, ἔτη πολλὰ κατὰ φιλοσοφίαν ἐν τῇ πόλει γενόμενος, ἔν τε τοῖς λοιποῖς ἀνὴρ ἀγαθὸς ὧν διετέλεσε, καὶ τοὺς εἰς σύστασιν αὐτῶ τῶν νέων πορευο-

μένους παρακαλῶν, ἐπ' ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην παρ-
 ὄρμα, πρὸς τὰ βέλτιστα παράδειγμα τὸν ἴδιον βίον
 ἐκθεὶς ἅπασιν, ἀκόλουθον ὄντα τοῖς λόγοις οἷς διε-
 λέγετο. 11. τύχη τῇ ἀγαθῇ δεδόχθαι τῷ δήμῳ,
 ἐπαινέσαι μὲν Ζήνωνα Μνασέου Κιτιέα, καὶ στεφα-
 νῶσαι χρυσῶ στεφάνῳ κατὰ τὸν νόμον, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ
 σωφροσύνης· οἰκοδομησαὶ δὲ αὐτῷ καὶ τάφον ἐπὶ τοῦ
 Κεραμικοῦ δημοσίᾳ. Τῆς δὲ ποιήσεως τοῦ στεφά-
 νου, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ τάφου, χειροτονῆσαι τὸν
 δῆμον ἤδη τοὺς ἐπιμελησομένους πέντε ἄνδρας ἐξ
 Ἀθηναίων. Ἐγγράψαι δὲ τὸ ψήφισμα τὸν γραμμα-
 τεὰ τοῦ δήμου, ἐν στήλαις δυοί. Καὶ ἐξεῖναι αὐτῷ
 θεῖναι τὴν μὲν, ἐν Ἀκαδημίᾳ· τὴν δὲ, ἐν Λυκείῳ.
 Τὸ δ' ἀνάλωμα τὸ εἰς τὰς στήλας γινόμενον μερίσαι
 τὸν ἐπὶ τῆς διοικήσεως· ὅπως ἅπαντες ἴδωσιν ὅτι ὁ
 δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ζῶντας
 τιμᾶ καὶ τελευτήσαντας. 12. Ἐπὶ δὲ τὴν οἰκοδομὴν
 κεχειροτόνηται Θράσων Ἀνακαιεύς, Φιλοκλῆς Πε-
 ραιεύς, Φαῖδρος Ἀναφλύστιος, Μέδων Ἀχαρνεύς,
 Μικυθός Συμπαλλητεὺς, Δίων Ποιανιεύς. Καὶ τὸ
 ψήφισμα μὲν ὧδε ἔχει.

X. Φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος οὐκ ἀρνεῖ-
 σθαι αὐτὸν εἶναι Κιτιέα. Τῶν γὰρ εἰς τὴν ἐπι-
 σκευὴν τοῦ λουτρῶνος συμβαλλομένων εἰς ὧν, καὶ
 ἀναγραφόμενος ἐν τῇ στήλῃ, Ζήνωνος τοῦ φιλοσό-
 φου, ἠξίωσε καὶ τὸ Κιτιεύς προσθεῖναι.

XI. Ποιήσας δὲ ποτε κοῖλον ἐπίθημα τῆ. ληκύ-
 θω περιέφερε, νόμισμα, λύσιν ἐτοιμὴν τῶν ἀναγκαι-
 ῶν ἵν' ἔχοι Κράτης ὁ διδάσκαλος. 13. Φασὶ δ'

αὐτὸν ὑπὲρ χίλια τάλαντα ἔχοντα ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ταῦτα δανείζειν ναυτικῶς.

XII. Ἦσθιε δὲ ἄρτιδια, καὶ μέλι, καὶ ὀλίγον εὐώδους οἴναριου ἔπινε.

XIII. Παιδαρίοις τε ἐχρῆτο σπανίως, ἅπαξ ἢ δὶς που παιδισκαρίῳ τινὶ, ἵνα μὴ δοκοίη μισογύνης εἶναι. Σύν τε Περσαίῳ τὴν αὐτὴν οἰκίαν ὤκει. Καὶ αὐτοῦ ἀνλητρίδιον εἰσαγαγόντος πρὸς αὐτὸν, ἀποσπάσας πρὸς τὸν Περσαῖον αὐτὸ ἀπήγαγεν.

XIV. Ἦν τε, φασὶν, εὐσυμπερίφορος, ὡς πολλάκις Ἀντίγονον τὸν βασιλέα ἐπικωμάσαι αὐτῷ, καὶ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδὸν ἅμα αὐτῷ ἐλθεῖν ἐπὶ κῶμον, εἶτα μέντοι ὑποδῦναι.

XV. 14. Ἐξέκλινε δὲ φασὶ καὶ τὸ πολυδημῶδες, ὥστ' ἐπ' ἄκρου καθίξεσθαι τοῦ βήθρου, κερδαίνοντα τὸ γοῦν ἕτερον μέρος τῆς ἐνοχλήσεως. Οὐ μὴν οὐδὲ μετὰ πλειόνων δύο ἢ τριῶν περιεπάτει. Ἐνίους δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπραττε τοὺς περιῦσταμένους τὸ δίδοναι μὴ ἐνοχλεῖν, καθά φησι Κλεάνθης ἐν τῷ περὶ χαλκοῦ. Πλειόνων τε περιστάντων αὐτὸν, δεῖξας ἐν τῇ στοᾷ κατ' ἄκρου τὸ ξύλινον περιφερὲς τοῦ βωμοῦ, ἔφη, Τοῦτο ποτὲ ἐν μέσῳ ἔκειτο· διὰ δὲ τὸ ἐμποδίζειν, ἰδίᾳ ἐτέθη. Καὶ ὑμεῖς μὲν ἐκ τοῦ μέσου βασιτάσαντες αὐτούς, ἦττον ἡμῖν ἐνοχλήσετε.

XVI. Δημοχάρους δὲ τοῦ Λάχητος ἀσπαζομένου αὐτὸν, καὶ φάσκοντος λέγειν καὶ γράφειν ὧν ἂν χρεῖαν ἔχη πρὸς Ἀντίγονον, ὡς ἐκείνου πάντα παρέξοντος, ἀκούσας οὐκέτ' αὐτῷ συνδιέτριψε. 15. Λέγεται δὲ καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ Ζήνωνος εἰπεῖν τὸν Ἀντίγονον, οἷον εἶη θεάτρον ἀπολωλεκῶς. Ὅθεν

καὶ διὰ Θράσυλος πρεσβευτοῦ παρὰ τῶν Ἀθήνηθεν ἤτησεν αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ ταφὴν. Ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί θαυμάζει αὐτόν; Ὅτι, ἔφη, πολλῶν καὶ μεγάλων αὐτῷ διδομένων ὑπ' ἐμοῦ, οὐδέποτε ἐχάνωσθαι, οὐδὲ ταπεινὸς ὤφθαι.

XVII. Ἦν δὲ καὶ ζητητικὸς, καὶ περὶ πάντων ἀκριβολογούμενος. Ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις φησὶν οὕτω,

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῶ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἰμείρουσαν, ὃ δ' ἔρρει γύργαθος ὥς τις,
Μικρὸς εἶναι, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

16. Ἐπιμελῶς δὲ καὶ πρὸς Φίλωνα τὸν διαλεκτικὸν διεκρίνεται, καὶ συνεσχόλαζεν αὐτῷ. Ὅθεν καὶ θαυμασθῆναι ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ νεωτέρου, οὐχ ἥτιον Διοδώρου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ.

XVIII. Ἦσαν δὲ περὶ αὐτόν καὶ γυμνοῤῥύπαροι τινές, ὡς φησι καὶ ὁ Τίμων,

Ὅφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἱ περὶ πάντων
Πτωχότατοί τ' ἦσαν καὶ κουφότατοι βροτοὶ ἀστῶν
Αὐτόν δὲ στυγνόν τε εἶναι καὶ πικρόν, καὶ τὸ πρόσωπον συνεσπασμένον. Ἦν εὐτελής τε σφόδρα, καὶ βαρβαρικῆς ἐχόμενος μικρολογίας, προσχήματι οἰκονομίας.

XIX. Εἰ δὲ τινα ἐπισκώπτοι, περιεσταλμένως, καὶ οὐκ ἄδην, ἀλλὰ πόρρωθεν. Λέγω δὲ οἶον ἐπὶ τοῦ καλλωπιζομένου ποτὲ ἔφη. 17. Ὅχετιον γάρ τι ὀκνηρῶς αὐτοῦ ὑπερβαίνοντος Δικαίως, εἶπεν ὑφορᾶ τὴν πηλόν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν αὐτῷ κατοπτρίσασθαι. Ὡς δὲ Κυνικός τις οὐ φήσας ἔλαιον ἔχειν ἐν τῇ ληκύθῳ, προσήτησεν αὐτόν, οὐκ ἔφη δώσειν. Ἀπελ-

θόντια μέντοι ἐκέλευε σκέψασθαι, ὁπότερος εἶη ἀναιδέστερος. Ἐρωτικῶς δὲ διακείμενος Χρεμωνίδου, παρακαθίζόντων αὐτοῦ τε καὶ Κλειάνθους, ἀνέστη. Θαυμάζοντας δὲ τοῦ Κλειάνθους, ἔφη, Καὶ τῶν ἰατρῶν ἀκούω τῶν ἀγαθῶν, κράτιστον εἶναι φάρμακον πρὸς τὰ φλεγμαίνοντα, ἡσυχίαν. Δυοῖν δ' ὑπερνακειμένοι ἐν πύτῳ, καὶ τοῦ ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ὑφ' ἑαυτὸν σκιμαλίζοντος τῷ ποδὶ, αὐτὸς ἐκείνον τῷ γόνατι. Ἐπιστραφέντος δὲ, Τί οὖν οἶει τὸν ὑποκάτω σου πάσχειν ὑπὸ σου; 18. Πρὸς δὲ τὸν φιλόπαιδα, Οὔτε τοὺς διδασκάλους, ἔφη, φρένας ἔχειν, ἀεὶ διατριβοντας ἐν παιδαρίοις, οὔτε ἐκείνους. Ἐφασκε δὲ τοὺς μὲν τῶν ἀσολοίκων λόγους, καὶ ἀπηρητισμένους, ὁμοίους εἶναι τῷ ἀργυρίῳ τῷ Ἀλεξανδρινῷ· εὐοφθάλμους μὲν καὶ περιγεγραμμένους, καθὰ καὶ τὸ νόμισμα, οὐδὲν δὲ διὰ ταῦτα βελτίονας. Τοὺς δὲ τοῦναντίον ἀφωμοίου τοῖς ἄττικοῖς τετραδράχμοις, εἰκῆ μὲν κεκομμένους, καὶ σολοίκους, καθέλκειν μέντοι πολλάκις τὰς κεκαλλιγραφημένας λέξεις. Ἀρίστωνος δὲ τοῦ μαθητοῦ πολλὰ διαλεγομένου οὐκ εὐφυῶς, ἔνια δὲ καὶ προπετιῶς καὶ θρασέως, Ἀδύνατον, εἶπεν, εἰ μὴ σε ὁ πατήρ μεθύων ἐγέννησεν. Ὅθεν αὐτὸν καὶ λάλον ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὢν. 19. Πρὸς δὲ τὸν ὕσοφάγον, μηδὲν τοῖς συμβιωταῖς καταλιπόντι, παρατεθέντος ποτὲ μεγάλου ἰχθύος, ἄρας οἷός τ' ἦν κατεσθίειν. Ἐμβλέψαντι δὲ, Τί οὖν, ἔφη, τοὺς συμβιωτὰς οἶει πάσχειν καθ' ἡμέραν, εἰ σὺ μὴ δύνασαι μίαν ἡμέραν ἐνεγκεῖν τὴν ἐμὴν ὕσοφάγαν, Μειρακίου δὲ περιεργότερον παρὰ τὴν ἡλικίαν ἐρωτῶντος ζήτημά τι, προσήγαγε πρὸς κάτω-

ὡς οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ, τὸ εὖ κείμενον εἶη· ἀλλ' ἐν τῷ εὖ, τὸ μέγα. Νεανίσκου δέ τινος θρασύτερον διαλεγομένου, Οὐκ ἂν εἴποιμι, ἔφη, μειράκιον, ἃ ἐπέρχεται μοι. 22. Ῥοδίου δέ τινος καλοῦ καὶ πλουσίου, ἄλλως δὲ μηδὲν, προσκειμένου αὐτῷ, μὴ βουλόμενος ἀνέχεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπὶ τὰ κεκοιμημένα τῶν βάρθρων ἐκάθιζεν αὐτὸν, ἵνα μολύνῃ τὴν χλανίδα· ἔπειτα εἰς τὸν τῶν πτωχῶν τόπον, ὥστε συνανατριβεσθαι τοῖς ῥάκεσιν αὐτῶν. Καὶ τέλος ἀπῆλθεν ὁ νεανίσκος. Πάντων ἔλεγεν ἀπρεπέστερον εἶναι τὸν τυφόν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν νέων. Μὴ τὰς φωνὰς καὶ τὰς λέξεις δεῖν ἀπομνημονεύειν, ἀλλὰ περὶ τὴν διάθεσιν τῆς χρείας τὸν νοῦν ὑσχολεῖσθαι, μὴ ὡσπερ ἔψησιν τινα, ἢ σκευασίαν ἀναλαμβάνοντας. Δεῖν τε ἔλγε τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι χρῆσθαι, καὶ πορείᾳ, καὶ σχήματι, καὶ περιβολῇ. Συνεχῆς τε προεφέρετο τοὺς ἐπὶ τοῦ Καπανέως Εὐριπίδου στίχους, ὅτι

23. Βίος μὲν ἦν [αὐτῷ,] ἤκιστα δ' ὄλβω γαῦρος ἦν, φρόνημα δ' οὔτι μείζον εἶχεν, ἢ πένης [ἀνήρ.] Ἔλεγε δὲ μηδὲν εἶναι τῆς οἰήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατόληψιν τῶν ἐπιστημῶν. Μηδενός τε ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεῆς ὡς χρόνου. Ἐρωτηθεὶς τίς ἐστι φίλος; Ἄλλος, ἔφη, ἐγώ. Δοῦλον ἐπὶ κλοπῇ, φασιν, ἐμασίγου· τοῦ δ' εἰπόντος, Εἴμαρτό μοι κλέψαι· Καὶ δαρῆναι, ἔφη. Τὸ κάλλος εἶπε τῆς φωνῆς ἀνθος εἶναι. Οἱ δὲ, τοῦ κάλλους τὴν φωνήν. Τῶν γνωρίμων τινὸς παιδάριον μεμωλωπισμένον θεασάμενος, πρὸς αὐτὸν, Ὀρῶ σου, ἔφη, τοῦ θυμοῦ τὰ ἔχνη. Πρὸς τὸν κεχρισμένον τῷ μύρῳ, Τίς ἐστιν,

ἔφη, ὁ γυναικὸς ὄζων; Διονυσίου δὲ τοῦ Μεταθεμένου εἰπόντος αὐτῷ, διὰ τί αὐτὸν μόνον οὐ διορθοῖ; ἔφη, Οὐ γάρ σοι πιστεύω. Πρὸς τὸ φλυαροῦν μειράκιον, Διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἓν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἥτιονα δὲ λέγωμεν. 24. Ἐν συμπόσιῳ κατακείμενος σιγῇ, τὴν αἰτίαν ἠρωτήθη. Ἐφη οὖν τῷ ἐγκαλέσαντι ἀπαγγεῖλαι πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι παρῆν τις σιωπᾶν ἐπιστάμενος. Ἦσαν δὲ οἱ ἐρωτήσαντες παρὰ Πτολεμαίου πρεσβεις ἀφικόμενοι, καὶ βουλόμενοι μαθεῖν, τί εἶποιεν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἔχει πρὸς λαιδορίαν, Καθάπερ, εἶπεν, εἰ πρεσβευτῆς ἀναπόκριτος ἀποσιέλλοιτο. Φησὶ δ' Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος, ἔλκοντος αὐτὸν Κράτητος τοῦ ἱματιου ἀπὸ Στίλπωνος, εἰπεῖν, ὦ Κράτης, λαβὴ φιλοσόφων ἐστὶν ἐπιδέξιος ἢ διὰ τῶν ὠτων· πείσας οὖν, ἔλκε τοῦτον. Εἰ δὲ με βιάζῃ, τὸ μὲν σῶμα παρὰ σοι ἔσται· ἡ δὲ ψυχὴ παρὰ Στίλπωνι.

XX. 25. Συνδιέτριψε δὲ καὶ Διοδώρῳ, καθάφησιν Ἰππόβοτος· παρ' ᾧ καὶ τὰ διαλεκτικὰ ἐξεπόνησεν. Ἦδη δὲ προκόπτων εἰσῆει καὶ πρὸς Πολέμωνα ὑπ' ἀτυφίας. Ὡστε φασὶ λέγειν ἐκεῖνον, Οὐ λανθάνεις, ὦ Ζήνων, ταῖς κηπαίαις παρεισρέων θύραις, καὶ τὰ δόγματα κλέπτων φοινικικῶς μεταμφιεχνύς. Καὶ πρὸς τὸν δείξαντα δὲ αὐτῷ διαλεκτικὸν ἐν τῷ θερίζοντι λόγῳ ἑπτὰ διαλεκτικὰς ἰδέας, πυθέσθαι πόσας εἰσπράττεται μισθοῦ· ἀκούσαντα δὲ ἑκατὸν, διακοσίας αὐτῷ δοῦναι. Τοσοῦτον ἤσκει φιλομάθειαν.

XXI. Φασὶ δὲ καὶ πρῶτον καθῆκον ὠνομακε-

ναι, καὶ λόγον περὶ αὐτοῦ πεποιηκέναι. Τούς τε Ἡσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω.

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπὸντι πίθηται

Ἐσθλὸς δ' αὖ κακῆϊνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει.

26. Κρείττονα γὰρ εἶναι τὸν ἀκοῦσαι καλῶς δυνάμενον τὸ λεγόμενον καὶ χρῆσθαι αὐτῷ, τοῦ δι' αὐτοῦ τὸ πᾶν συννοήσαντος. Τῷ μὲν γὰρ εἶναι μόνον τὸ συνεῖναι· τῷ δ' εὖ πεισθέντι προσεῖναι καὶ τὴν προᾶξιν.

XXII. Ἐρωτηθεὶς, φησὶ, διὰ τί αὐστηρὸς ὢν, ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται; ἔφη, Καὶ οἱ θέρμοι πικροὶ ὄντες βρεχόμενοι γλυκαίνονται. Φησὶ δὲ καὶ Ἐκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν χρεῖων, ἀνίσσθαι αὐτὸν ἐν ταῖς τοιαύταις κοινωνίαις. Ἐλεγέ τε κρεῖττον εἶναι τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν ἢ τῇ γλώττῃ. Τὸ εὖ, γίνεσθαι μὲν παρὰ μικρὸν, οὐ μὴν μικρὸν εἶναι. Οἱ δὲ, Σωκράτους τοῦτο εἶναι.

XXIII. Ἦν δὲ καρτερικώτατος καὶ λιτώτατος, ἀπύρῳ τροφῇ χρώμενος, καὶ τρίβωνι λεπτιῷ. Ὡστε λέγεσθαι ἐπ' αὐτοῦ,

27. Τὸν δ' οὐτ' ἄρ' χειμῶν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπείρων,

Οὐ φλόξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνῆ,

Οὐχ ὡς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ' ὅγ' ἀτειρῆς

Ἀμφὶ διδασκαλῆ τέταται νύκτας τε καὶ ἡμᾶρ.

XXIV. Οἶγε μὴν Κωμικοὶ ἐλάνθανον ἐπαινοῦντες αὐτὸν διὰ τῶν σκωμμάτων. Ἴνα καὶ Φιλήμων φησὶν οὕτως ἐν δράματι Φιλοσόφοις,

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχᾶς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὕτως φιλοσοφεῖ,

Πεινῆν διδάσκει, καὶ μαθητὰς λαμβάνει.

Οἱ δε. Ποσειδίππου. Ἦδη δὲ καὶ εἰς παροιμίαν σχεδὸν ἐχώρησεν. Ἐλέγεται γοῦν ἐπ' αὐτῷ, Τοῦ φιλοσόφου Ζήνωνος ἐγκρατίστερος. Ἀλλὰ καὶ Ποσειδίππος Μεταφερομένοις,

28. Ἦσι' ἐν ἡμέραις δέκα

Εἶναι δοκεῖν Ζήνωνος ἐγκρατίστερον.

XXV. Τῷ γὰρ ὄντι πάντας ὑπερεβάλλετο τῷ τε εἶδει τούτῳ, καὶ τῇ σεμνότητι, καὶ δὴ τῇ Δία καὶ μακροβιότητι. Ὅτις γὰρ πρὸς τοῖς ἐνεθήκοντα βιοῦς ἔτη κατίστρεψεν, ἄνοσος καὶ ὑγιῆς διατελέσας. Περσαῖος δὲ φησιν ἐν ταῖς ἠθικαῖς σχολαῖς, δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν τελεσιῆσαι αὐτόν. Ἐλθεῖν δὲ Ἀθήνας δύο καὶ εἴκοσι ἐτῶν. Ὁ δ' Ἀπολλώνιος φησιν ἀφηγήσασθαι τῆς σχολῆς αὐτὸν ἔτη δυοῖν δέοντα ἐξήκοντα.

XXVI. Ἐτελεύτα δὴ οὕτως. Ἐκ τῆς σχολῆς ἀπιὼν προσέπταισε, καὶ τὸν δάκτυλον περιεφόρηξε. Παισας δὲ τὴν γῆν τῇ χειρὶ, φησὶ τὸ ἐκ τῆς Νιόβης.

29. Ἐρχομαι, τί μ' αὔεις;

καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησεν, ἀποπνίξας ἑαυτόν. Ἀθηναῖοι δ' ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ Κεραμειῷ, καὶ ψηφίσμασι τοῖς προειρημένοις ἐτίμησαν, τὴν ἀρετὴν αὐτῷ προσμαρτυροῦντες. Καὶ Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος ἐποίησεν οὕτως·

Τῆνος ὄδε Ζήνων Κιτίῳ φίλος, ὃς ποτ' Ὀλυμπον

Ἔδραμεν, οὐκ Ὅσση Πήλιον ἐνθήμενος.

Οὐ δὲ τάγ' Ἡρακλῆος ἀέθλια, τὰν δὲ πότ' ἄστρα

Ἄτραπιτὸν μούνας εὔρε σασφροσύνας.

Καὶ ἄλλο Ζηνόδοτος ὁ Σιωϊκός, Διογένους μαθητής·

30. Ἴκτισας αὐτάρκειαν, ἀφείς κενεαυχέα πλοῦτον.

Ζήνων, σὺν πολιῶ σεμνὸς ἐπισκυνίω.

Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἀναθλήσω δὲ προνοία
Αἴρεσιν, ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.

Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ἦν καὶ ὁ
Κάδμος

Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα.

Καὶ κοινῇ δὲ καὶ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν Ἀθηναῖος
ὁ ἐπιγραμματοποιὸς φησιν οὕτως·

Ἦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὧ πανάριστα

Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι;

Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον· ἄδε γὰρ ἀν-
δρῶν

Μούνα καὶ βιοτὰν φύσατο καὶ πόλιας,

Σαρκοῦ δ' ἀδυπάθημα, φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλ-
λοις,

Ἄ μία τῶν Μνήμης ἦνυσε θυγατέρων.

31. Εἵπομεν ὡς ἐτελεύτα ὁ Ζήνων, καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ
παμμέτρῳ τοῦτον τὸν τρόπον·

Τὸν Κιτιᾶ Ζήνονα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρω

Πολλὰ καμῶν ἐλύθη· οἱ δὲ, μένων ἄσιτος·

Οἱ δ', ὅτι προσκόψας πόδ' ἔφη, χερὶ γαῖαν ἀλοι-
σας,

Ἐρχομαι αὐτόματος δῆ· τί καλεῖς με, μόρε;

Ἐνιοὶ γὰρ καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τελευτῆσαι φασὶν
αὐτόν. Καὶ περὶ μὲν τῆς τελευτῆς ταῦτα.

XXVII. Φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς
ὁμωνύμοις, τὸν πατέρα αὐτοῦ Μνασέα πολλὰκις,
ἅτε ἔμπορον, Ἀθήναζε παραγίνεσθαι, καὶ πολλὰ τῶν
Σωκρατικῶν βιβλίων ἀποφέρειν ἔτι παιδὶ ὄντι τῷ Ζη-
νωνι. 32. Ὅθεν καὶ ἐν τῇ πατριδί συγκεκροτῆ-

πτρον, καὶ ἐκέλευσεν ἐμβλέψαι. Ἐπειτ' ἠρώτησεν εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἀρμότιοντα εἶναι ὄψει τοιαύτη ζητήματα. Πρὸς δὲ τὸν φάσκοντα ὡς ταπολλὰ αὐτῷ Ἀντισθένης οὐκ ἀρέσκει, χρεῖαν Σοφοκλέους προενεγκάμενος, ἠρώτησεν εἴ τινα καὶ καλὰ ἔχειν αὐτῷ δοκεῖ. Τοῦ δ' οὐκ εἰδέναι φήσαντος, Εἴτ' οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, εἰ μὲν τι κακὸν ἦν εἰρημένον ὑπ' Ἀντισθένης, τοῦτ' ἐκλεγόμενος καὶ μνημονεύων· εἰ δὲ τι καλὸν, οὐδ' ἐπιβαλλόμενος κατέχειν; 20. Εἰπόντος δὲ τινος ὅτι μικρὰ αὐτῷ δοκεῖ τὰ λογάρια τῶν φιλοσόφων, Λέγεις, εἶπε, τᾶληθῆ· δεῖ μέντοι καὶ τὰς συλλαβὰς αὐτῶν βραχείας εἶναι, εἰ δυνατόν. Λέγοντος δὲ τινος αὐτῷ περὶ Πολέμωνος, ὡς ἄλλα προθήμενος, ἄλλα λέγει, σκυθρωπάσας ἔφη, Πόσου γὰρ ἠγάπας τὰ διδόμενα; Δεῖν δὲ ἔφη τὸν διαλεγόμενον, ὥσπερ τοὺς ὑποκριτὰς, τὴν μὲν φωνὴν καὶ τὴν δύναμιν μεγάλην ἔχειν· τὸ μέντοι στόμα μὴ διέλκειν· ὃ ποιεῖν τοὺς πολλὰ μὲν λαλοῦντας, ἀδύνατα δέ. Τοῖς εὖ λεγομένοις οὐκ ἔφη δεῖν καταλείπεσθαι τόπον, ὥσπερ τοῖς ἀγαθοῖς τεχνίταις εἰς τὸ θεάσασθαι· τὸναντίον δὲ τὸν ἀκούοντα οὕτω πρὸς τοῖς λεγομένοις γίνεσθαι, ὥστε μὴ λαμβάνειν χρόνον εἰς τὴν ἐπισημείωσιν. 21. Νευνίσκου πολλὰ λαλοῦντος, ἔφη, Τὰ ὠτά σου εἰς τὴν γλῶτταν συνεφῆρύηκε. Πρὸς τὸν καλὸν, εἰπόντα ὅτι οὐ δοκεῖ αὐτῷ ἐρασθήσεσθαι ὁ σοφός, Οὐδέν, ἔφη, ὑμῶν ἀθλιώτερον ἕσεσθαι τῶν καλῶν. Ἐλεγε δὲ καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς πλείστους, τὰ μὲν πολλὰ ἀσόφους εἶναι, τὰ δὲ μικρὰ καὶ τυχηρὰ, ἀμαθεῖς. Καὶ προεφέρετο τὰ τοῦ Καφησίλου· ὃς, ἐπιβαλλομένου τινός τῶν μαθητῶν μεγάλα φουσᾶν, πατάξας εἶπεν,

ὡς οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ, τὸ εὖ κείμενον εἶη· ἀλλ' ἐν τῷ εὖ, τὸ μέγα. Νεανίσκου δέ τινος θρασύτερον διαλεγόμενου, Οὐκ ἂν εἴποιμι, ἔφη, μειράκιον, ἃ ἐπέρχεται μοι. 22. Ῥοδίου δέ τινος καλοῦ καὶ πλουσίου, ἄλλως δὲ μηδὲν, προσκειμένου αὐτῷ, μὴ βουλόμενος ἀνέχεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπὶ τὰ κεκονιμένα τῶν βάρθρων ἐκάθιζεν αὐτὸν, ἵνα μολύνῃ τὴν χλανίδα· ἔπειτα εἰς τὸν τῶν πτωχῶν τόπον, ὥστε συνανατριβεσθαι τοῖς ῥάκεσιν αὐτῶν. Καὶ τέλος ἀπῆλθεν ὁ νεανίσκος. Πάντων ἔλεγεν ἀπρσιέστερον εἶναι τὸν τυφόν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν νέων. Μὴ τὰς φωνὰς καὶ τὰς λέξεις δεῖν ἀπομνημονεύειν, ἀλλὰ περὶ τὴν διάθεσιν τῆς χρείας τὸν νοῦν ὀσχολεῖσθαι, μὴ ὡσπερ εἴησιν τινα, ἢ σκευασίαν ἀναλαμβάνοντας. Δεῖν τε ἔλγε τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι χρῆσθαι, καὶ πορεία, καὶ σχήματι, καὶ περιβολῇ. Συνεχῆς τε προεφέρετο τοὺς ἐπὶ τοῦ Καπανέως Εὐριπίδου στίχους, ὅτι

23. Βίος μὲν ἦν [αὐτῶ,] ἤκιστα δ' ὄλβω γαῦρος ἦν, Φρόνημα δ' οὔτι μείζον εἶχεν, ἢ πένης [ἀνῆρ.]

Ἔλεγε δὲ μηδὲν εἶναι τῆς οἰήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατόληψιν τῶν ἐπιστημῶν. Μηδενός τε ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου. Ἐρωτηθεὶς τίς ἐστι φίλος; Ἄλλος, ἔφη, ἐγώ. Δουλον ἐπὶ κλοπῇ, φασιν, ἐμαστίγου· τοῦ δ' εἰπόντος, Εἴμαρτό μοι κλέψαι· Καὶ δαρῆναι, ἔφη. Τὸ κάλλος εἶπε τῆς φωνῆς ἀνθός εἶναι. Οἱ δὲ, τοῦ κάλλους τὴν φωνήν. Τῶν γνωρίμων τινὸς παιδάριον μεμωλωπισμένον θεασάμενος, πρὸς αὐτὸν, Ὅρῳ σου, ἔφη, τοῦ θυμοῦ τὰ ἵχνη. Πρὸς τὸν κεχρισμένον τῷ μύρῳ, Τίς ἐστιν,

ἔφη, ὁ γυναικὸς ὄζων; Διονυσίου δὲ τοῦ Μεταθμι-
νου εἰπόντος αὐτῷ, διὰ τί αὐτὸν μόνον οὐ διορθᾷ;
ἔφη, Οὐ γάρ σοι πιστεύω. Πρὸς τὸ φλυαροῦν μει-
ράκιον, Διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ὧτα ἔχομεν, στόμα δὲ
ἓν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἥτιονα δὲ λέγωμεν. 24.
Ἐν συμποσίῳ κατακείμενος σιγῇ, τὴν αἰτίαν ἠρωτή-
θη. Ἐφη οὖν τῷ ἐγκαλέσαντι ἀπαγγεῖλαι πρὸς
τὸν βασιλέα, ὅτι παρῆν τις σιωπᾶν ἐπιστάμενος.
Ἦσαν δὲ οἱ ἐρωτήσαντες παρὰ Πτολεμαίου πρεσβεις
ἀφικόμενοι, καὶ βουλόμενοι μαθεῖν, τί εἶποιεν περὶ
αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἔχει
πρὸς λαιδορίαν, Καθάπερ, εἶπεν, εἰ πρεσβευτῆς
ἀναπόκριτος ἀποσιτέλλοιτο. Φησὶ δ' Ἀπολλώνιος
ὁ Τύριος, ἔλκοντος αὐτὸν Κράτητος τοῦ ἱματιου
ἀπὸ Στίλπωνος, εἰπεῖν, ὦ Κράτης, λαβὴ φιλοσόφων
ἐστὶν ἐπιδέξιος ἢ διὰ τῶν ὧτων· πείσας οὖν, ἔλκε
τοῦτον. Εἰ δὲ με βιάζῃ, τὸ μὲν σῶμα παρά σοι ἔσται.
ἡ δὲ ψυχὴ παρὰ Στίλπωνι.

XX. 25. Συνδιέτριψε δὲ καὶ Διοδώρῳ, καθά-
φησιν Ἰππόβοτος· παρ' ᾧ καὶ τὰ διαλεκτικὰ ἐξεπό-
νησεν. Ἦδη δὲ προκόπτων εἰσῆει καὶ πρὸς Πολέ-
μωνα ὑπ' ἀτυφίας. Ὡστε φασὶ λέγειν ἐκεῖνον, Οὐ
λανθάνεις, ὦ Ζήνων, ταῖς κηπαίαις παρεισρῶν θύ-
ραις, καὶ τὰ δόγματα κλέπτων φοινικικῶς μεταμ-
φιεννύς. Καὶ πρὸς τὸν δείξαντα δὲ αὐτῷ διαλεκτι-
κὸν ἐν τῷ θερίζοντι λόγῳ ἑπτὰ διαλεκτικὰς ἰδέας,
πυθέσθαι πόσας εἰσπράττεται μισθοῦ· ἀκούσαντα
δὲ ἑκατὸν, διακοσίας αὐτῷ δοῦναι. Τοσοῦτον ἤσκει
φιλομάθειαν.

XXI. φασὶ δὲ καὶ πρώτων καθῆκον ὠνομακί-

ναι, καὶ λόγον περὶ αὐτοῦ πεποιηκέναι. Τούς τε Ἑσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω.

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπὸντι πίθηται

Ἐσθλὸς δ' αὖ κἄκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει.

26. Κρείττονα γὰρ εἶναι τὸν ἀκούσαι καλῶς δυνάμενον τὸ λεγόμενον καὶ χρῆσθαι αὐτῷ, τοῦ δι' αὐτοῦ τὸ πᾶν συννοήσαντος. Τῷ μὲν γὰρ εἶναι μόνον τὸ συνεῖναι· τῷ δ' εὖ πεισθέντι προσεῖναι καὶ τὴν πράξιν.

XXII. Ἐρωτηθεὶς, φησὶ, διὰ τί ἀύστηρός ὢν, ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται; ἔφη, Καὶ οἱ θερμοὶ πικροὶ ὄντες βρεχόμενοι γλυκαίνονται. Φησὶ δὲ καὶ Ἐκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν χρεῶν, ἀνίσσθαι αὐτὸν ἐν ταῖς τοιαύταις κοινωνίαις. Ἐλεγέ τε κρεῖττον εἶναι τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν ἢ τῇ γλώττῃ. Τὸ εὖ, γίνεσθαι μὲν παρὰ μικρὸν, οὐ μὴν μικρὸν εἶναι. Οἱ δὲ, Σωκράτους τοῦτο εἶναι.

XXIII. Ἦν δὲ καρτερικώτατος καὶ λιτώτατος, ἀπύρῳ τροφῇ χρώμενος, καὶ τρίβωνι λεπτῷ. Ὡστε λέγεσθαι ἐπ' αὐτοῦ,

27. Τὸν δ' οὐτ' ἄρ' χειμῶν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπειρῶν,

Οὐ φλόξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνῆ,

Οὐχ ὡς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ' ὄγ' ἀτειρῆς

Ἀμφὶ διδασκαλῆ τέταται νύκτας τε καὶ ἡμαρ.

XXIV. Οἶγε μὴν Κωμικοὶ ἐλάνθανον ἐπαινοῦντες αὐτὸν διὰ τῶν σκωμμάτων. Ἴνα καὶ Φιλήμων φησὶν οὕτως ἐν δράματι Φιλοσόφοις,

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ,

Πειρῆν διδάσκει, καὶ μαθητὰς λαμβάνει.

Οἱ δὲ, Ποσειδίππου. Ἦδη δὲ καὶ εἰς παροιμίαν σχεδὸν ἐχώρησεν. Ἐλέγετο γοῦν ἐπ' αὐτῷ, Τοῦ φιλοσόφου Ζήνωνος ἐγκρατέστερος. Ἀλλὰ καὶ Ποσειδίππος Μεταφερομένοις,

28. Ὡστ' ἐν ἡμέραις δέκα

Εἶναι δοκεῖν Ζήνωνος ἐγκρατέστερον.

XXV. Τῷ γὰρ ὄντι πάντα ὑπερεβάλλετο τῷ τε εἶδει τούτῳ, καὶ τῇ σεμνότητι, καὶ δὴ νῆ Δία καὶ μακροβιότητι. Ὀκτὼ γὰρ πρὸς τοῖς ἐνεήκοντα βιούς ἔτη κατέστρεψεν, ἄνοσος καὶ ὑγιῆς διατελέσας. Περσαῖος δὲ φησιν ἐν ταῖς ἠθικαῖς σχολαῖς, δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτόν. Ἐλθεῖν δὲ Ἀθήναζε δύο καὶ εἴκοσι ἐτῶν. Ὁ δ' Ἀπολλώνιος φησιν ἀφηγήσασθαι τῆς σχολῆς αὐτόν ἔτη δυοῖν δέοντα ἐξήκοντα.

XXVI. Ἐτελεύτα δὴ οὕτως. Ἐκ τῆς σχολῆς ἀπιὼν προσέπταισε, καὶ τὸν δάκτυλον περιεῖρήξε. Παίσας δὲ τὴν γῆν τῇ χειρὶ, φησὶ τὸ ἐκ τῆς Νιόβης.

29. Ἐρχομαι, τί μ' αὔεις;

καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησεν, ἀποπνίξας ἑαυτόν. Ἀθηναῖοι δ' ἔθαψαν αὐτόν ἐν τῷ Κεραμεικῷ, καὶ ψηφίσμασι τοῖς προσηρημένοις ἐτίμησαν, τὴν ἀρετὴν αὐτῷ προσμαρτυροῦντες. Καὶ Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος ἐποίησεν οὕτως·

Τῆνος ὄδε Ζήνων Κιτίῳ φίλος, ὃς ποτ' Ὀλυμπον

Ἔδραμεν, οὐκ Ὀσση Πήλιον ἐνθέμενος.

Οὐ δὲ τάγ' Ἡρακλῆος ἀέθλια, τὰν δὲ πότ' ἄστρα

Ἄτραπιτὸν μούνας εὔρε σαιοφροσύνας.

Καὶ ἄλλο Ζηνόδοτος ὁ Σιωϊκός, Διογένους μαθητής·

30. Ἐκτίσας αὐτάρκειαν, ἀφείς κενεαυχέα πλοῦτον·

Ζήνων, σὺν πολιῶ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.

Ἄρσενα γὰρ λόγον εὖρες, ἀναθλήσω δὲ προνοία
Αἴρεσιν, ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.

Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ἦν καὶ ὁ
Κάδμος

Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα.

Καὶ κοινῇ δὲ καὶ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν Ἀθηναῖος
ὁ ἐπιγραμματοποιὸς φησιν οὕτως·

Ἦ Στοικῶν μύθων εἰδήμονες, ὧ πανάριστα

Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθήμενοι σελίσι;

Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον· ἄδε γὰρ ἀν-
δρῶν

Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας,

Σαρκὸς δ' ἀδυπάθημα, φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλ-
λοις,

Ἐμῖα τῶν Μνήμης ἦνυσε θυγατέρων.

31. Εἶπομεν ὡς ἐτελεύτα ὁ Ζήνων, καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ
παμμέτρῳ τοῦτον τὸν τρόπον·

Τὸν Κιτιᾶ Ζήωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρωσ

Πολλὰ καμῶν ἐλύθη· οἱ δὲ, μένων ἄσιτος·

Οἱ δ', ὅτι προσκόψας πόδ' ἔφη, χερὶ γαῖαν ἀλοί-
σας,

Ἔρχομαι αὐτόματος δῆ· τί καλεῖς με, μόρε;

Ἔνιοι γὰρ καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τελευτῆσαι φασὶν
αὐτόν. Καὶ περὶ μὲν τῆς τελευτῆς ταῦτα.

XXVII. Φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς
ὁμωνύμοις, τὸν πατέρα αὐτοῦ Μνασέα πολλὰκις,
ἅτε ἔμπορον, Ἀθήναζε παραγίνεσθαι, καὶ πολλὰ τῶν
Σωκρατικῶν βιβλίων ἀποφέρειν ἔτι παιδὶ ὄντι τῷ Ζη-
νωνι. 32. Ὅθεν καὶ ἐν τῇ πατριδί συγκεκροτῆ-

σθαι. Καὶ οὕτως ἐλθόντα εἰς Ἀθήνας, Κράτητι παραβαλεῖν. Δοκεῖ δὲ (φησὶ) καὶ τὸ τέλος αὐτὸς ὀρίσαι τῶν πλανωμένων περὶ τὰς ἀποφάσεις. Ὡμνυε δὲ (φασὶ) καὶ κάππαριν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύ α.

XXVIII. Ἐνιοὶ μέντοι (ἐξ ὧν εἰσιν οἱ περὶ Κάσιον τὸν Σκεπτικὸν) ἐν πολλοῖς κατηγοροῦντες τοῦ Ζήνωνος, πρῶτον μὲν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἄχρηστον ἀποφαίνουσιν, λέγοντα ἐν ἀρχῇ τῆς πολιτείας δευτέρον, ἐχθροὺς, καὶ πολεμίους, καὶ δούλους, καὶ ἀλλοτρίους, λέγειν αὐτὸν ἀλλήλων εἶναι πάντας τοὺς μὴ σπουδαίους, καὶ γονεῖς τέκνων, καὶ ἀδελφοὺς ἀδελφῶν, οἰκελοὺς οἰκειῶν. 33. Πάλιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, παριστάντα πολίτας, καὶ φίλους, καὶ οἰκελοὺς, καὶ ἐλευθέρους τοὺς σπουδαίους μόνον. Ὡστε τοῖς Στωϊκοῖς οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα ἐχθροί· οὐ γὰρ εἰσι σοφοί. Κοινὰς τε τὰς γυναῖκας δογματίζειν, ὁμοίως Πλάτωνι ἐν τῇ πολιτείᾳ. Καὶ κατὰ τοὺς διακοσίους, μήτε ἱερά, μήτε δικαστήρια, μήτε γυμνάσια ἐπὶ ταῖς πόλεσιν οἰκοδομεῖσθαι. Περί τε νομίσματος οὕτως γράφειν, Νόμισμα δ' οὐτ' ἀλλαγῆς ἕνεκεν οἶεσθαι δεῖν κατασκευάζειν, οὔτε ἀποδημίας ἕνεκεν. Καὶ ἐσθῆτι δὲ τῇ αὐτῇ κελεύει χρῆσθαι ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ μηθὲν μόριον ἀποκεκρῦφθαι.

XXIX. 34. Ὅτι δ' αὐτοῦ ἐστὶν ἡ Πολιτεία, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περί πολιτείας φησὶ. Περί τε ἐρωτικῶν διήλεκται, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιγραφομένης Ἐρωτικῆς τέχνης. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ὀκτιβαῖς τὰ παραπλήσια γράφει. Τοιοῦτότροπε τινὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Κασσίῳ, ἀλλὰ καὶ Ἰσιδώρῳ τῷ Περί

γαμηνῶ ῥήτορι· ὃς καὶ ἐκτιμηθῆναι φησὶν ἐκ τῶν βιβλίων τὰ κακῶς λεγόμενα παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ὑπ' Ἀθηνοδώρου τοῦ Στωϊκοῦ, πιστευθέντος τὴν ἐν Περγᾶμω βιβλιοθήκην· εἶτα ἀντιτεθῆναι αὐτὰ, φωραθέντος τοῦ Ἀθηνοδώρου, καὶ κινδυνεύσαντος. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν ἀθετουμένων αὐτοῦ.

XXX. 35. Γεγόνασι δὲ Ζήνωνες ὀκτώ· πρῶτος, ὁ Ἐλεάτης, περὶ οὗ λέξομεν· δεῦτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, Ῥόδιος, τὴν ἐντόπιον γεγραφῶς ἱστορίαν ἐνιαίαν· τέταρτος, ἱστορικὸς, τὴν Πύρρου γεγραφῶς ἱστορίαν εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτομὴν τῶν πεπραγμένων Ῥωμαίοις τε καὶ Καρχηδονίοις· πέμπτος, Χρυσίππου μαθητῆς, βιβλία μὲν ὀλίγα γεγραφῶς, μαθητὰς δὲ πλείστους καταλελοιπῶς· ἕκτος, ἰατρὸς Ἡροφίλειος, νοῆσαι μὲν ἱκανὸς· γραφαὶ δὲ ἄτονος· ἕβδομος, γραμματικὸς, οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπιγράμματα φέρεται. Ὀγδοος, Σιδώνιος τὸ γένος, φιλόσοφος Ἐπικούρειος, καὶ νοῆσαι καὶ ἐρμηνεῦσαι σαφῆς.

XXXI. 36. Μαθηταὶ δὲ Ζήνωνος πολλοὶ μὲν, ἔνδοξοι δὲ, Περσαῖος Δημητρίου Κιττιεύς, ὃν οἱ μὲν γνῶριμον αὐτοῦ· οἱ δὲ, οἰκέτην ἓνα τῶν εἰς βιβλιογραφίαν πεμπομένων αὐτῶ παρὰ Ἀντιγόνου, οὗ καὶ τροφεὺς ἦν τοῦ παιδὸς Ἀλκυονέως. Διάπειραν δὲ ποτε βουλευθεὶς λαβεῖν αὐτοῦ ὁ Ἀντίγονος, ἐποίησεν αὐτῶ πλαστῶς ἀγγελθῆναι, ὡς εἶη τὰ χωρία αὐτοῦ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφηρημένα· καὶ σκυθρωπάσαντος, Ὁρᾶς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος ἀδιάφορον; Βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε· Περὶ βασιλείας. Πολιτεία Λακωνική. Περὶ γάμου. Περὶ ἀσεβείας.

Διοσ. L. II. **B**

Θυέστης. Περὶ ἐρώτων. Προτρεπτικοί. Διατριβῶν, Χρειῶν τέσσαρα. Ἀπομνημονεύματα. Πρὸς τοὺς Πλάτωνος νόμους, ἑπτὰ. 37. Ἀρίστων Μιλτιάδους, Χίος, ὁ τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγησάμενος. Ἡρίλλος Καρχηδόνιος, ὁ τὴν ἐπιστήμην τέλος εἰπών. Διονύσιος, ὁ μεταθήμενος εἰς τὴν ἡδονήν. Διὰ γὰρ σφοδρὰν ὀφθαλμίαν ὠκνησεν ἔτι λέγειν τὸν πόνον ἀδιάφορον· οὗτος ἦν Ἡρακλείτης. Σφαῖρος Βοσποριανός. Κλεάνθης Φανίου Ἄσιος, ὁ διαδεξάμενος τὴν σχολήν. Ὅν καὶ ἀφωμοίου ταῖς σκληροκήροις δέλτοις, αἱ μὲν γράφονται, διατηροῦσι δὲ τὰ γραφέντα. Διήκουσε δ' ὁ Σφαῖρος καὶ Κλεάνθους μετὰ τὴν Ζήνωνος τελευτήν. Καὶ λέξομεν περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ Κλεάνθους. 38. Ἦσαν δὲ Ζήνωνος μαθηταὶ καὶ οἶδε, (καθὰ φησιν Ἰππόβοτος) Ἀθηνόδωρος Σολεύς· Φιλωνίδης Θηβαῖος· Κάλλιππος Κορίνθιος· Ποσειδώνιος Ἀλεξανδρεύς· Ζήνων Σιδώνιος.

XXXII. Κοινῇ δὲ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν δογμάτων ἔδοξε μοι ἐν τῷ Ζήνωνος εἰπεῖν βίῳ, διὰ τὸ τοῦτον κτιστην γενέσθαι τῆς αἰρέσεως. Ἔστι μὲν οὖν αὐτοῦ καὶ τὰ προσγεγραμμένα βιβλία πολλὰ, ἐν οἷς ἐλάλησεν ὡς οὐδεὶς τῶν Στωϊκῶν. Τὰ δὲ δόγματα κοινῶς ἐστι τάδε. Λελέχθω δ' ἐπὶ κεφαλαίων, ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιεῖν εἰώθαμεν.

XXXIII. 39. Τριμερῆ φασὶν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον. Εἶναι γὰρ αὐτοῦ τὸ μὲν τι, φυσικόν· τὸ δὲ, ἠθικόν· τὸ δὲ, λογικόν. Οὕτω δὲ πρῶτος διεῖλε Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ λόγου, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ λόγου, καὶ ἐν τῷ

πρώτη τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐφίλλος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν, καὶ Εὐδρομος ἐν τῇ ἠθικῇ στοιχειώσει, καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, καὶ Ποσειδώνιος. Ταῦτα δὲ τὰ μέρη ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος τόπους καλεῖ· ὁ δὲ Χρῦσιππος καὶ Εὐδρομος, εἶδη· ἄλλοι, γένη. 40. Εἰκάζουσι δὲ ζῶν τὴν φιλοσοφίαν, ὅστοις μὲν καὶ νεύροις τὸ λογικὸν προσεμοιοῦντες· τοῖς δὲ σαρκώδεσι, τὸ ἠθικόν· τῇ δὲ ψυχῇ, τὸ φυσικόν. Ἡ πάλιν ὡς· τὰ μὲν γὰρ ἐκτὸς, εἶναι τὸ λογικόν· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, τὸ ἠθικόν· τὰ δ' ἐσωτάτω, τὸ φυσικόν. Ἡ ἀγρῶ παμφόρῳ· οὗ τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμὸν εἶναι, τὸ λογικόν· τὸν δὲ καρπὸν, τὸ ἠθικόν· τὴν δὲ γῆν, ἢ τὰ δένδρα, τὸ φυσικόν. Ἡ πόλει καλῶς τετειχισμένη, καὶ κατὰ λόγον διοικουμένη, καὶ οὐθὲν μέρος τοῦ ἑτέρου προκεκρίσθαι, (καθὰ τινες αὐτῶν φασιν) ἀλλὰ μεμίχθαι αὐτά. Καὶ τὴν παράδοσιν μικτὴν ἐποιοῦν. Ἄλλοι δὲ πρῶτον μὲν τὸ λογικόν τάττουσι· δεύτερον δὲ, τὸ φυσικόν· καὶ τρίτον, τὸ ἠθικόν. Ὡν ἐστι Ζήνων ἐν τῷ Περὶ λόγου, καὶ Χρῦσιππος, καὶ Ἀρχέδημος, καὶ Εὐδήμος· 41. ὁ γὰρ Πτολεμαεὺς Διογένης ἀπὸ τῶν ἠθικῶν ἄρχεται· ὁ δ' Ἀπολλόδωρος, δεύτερα τὰ ἠθικά· Παναίτιος δὲ καὶ Ποσειδώνιος, ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἄρχονται, καθὰ φησι Φανίας ὁ Ποσειδωνίου γνοίριμος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποσειδωνείων σχολῶν. Ὁ δὲ Κλεάνθης ἐξ μέρη φησί· διαλεκτικόν, ῥητορικόν, ἠθικόν, πολιτικόν, φυσικόν, θεολογικόν. Ἄλλοι δὲ οὐ τοῦ λόγου ταῦτα μέρη φασίν, ἀλλ' αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας· ὡς Ζήνων ὁ Ταρσεύς.

XXXIV. Τὸ δὲ λογικὸν μέρος φασὶν ἔνιοι εἰς δύο διαιρεῖσθαι ἐπιστήμας, εἰς ῥητορικὴν, καὶ εἰς διαλεκτικὴν. Τινὲς δὲ καὶ εἰς τὸ ὀρικὸν εἶδος, τὸ περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων. Ἐνιοι δὲ τὸ ὀρικὸν παραδιαιροῦσι. 42. Τὸ μὲν οὖν περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων παραλαμβάνουσι πρὸς τὸ τὴν ἀλήθειαν εὔρειν· (ἐν αὐτῷ γὰρ τὰς τῶν φαντασιῶν διαφορὰς ἀπευθύνουσι) καὶ τὸ ὀρικὸν δὲ ὁμοίως πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Διὰ γὰρ τῶν ἐννοιῶν τὰ πράγματα λαμβάνεται. Τὴν τε ῥητορικὴν ἐπιστήμην οὖσαν, τοῦ εὖ λέγειν περὶ τῶν ἐν διεξόδῳ λόγων, καὶ τὴν διαλεκτικὴν τοῦ ὀρθῶς διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσει λόγων. Ὅθεν καὶ οὕτως αὐτὴν ὀρίζονται, ἐπιστήμην ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων. Καὶ τὴν μὲν ῥητορικὴν αὐτὴν εἶναι λέγουσι τριμερῆ· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, εἶναι συμβουλευτικόν· τὸ δὲ δικανικόν· τὸ δὲ, ἐγκωμιστικόν. 43. Εἶναι δ' αὐτῆς τὴν διαίρεσιν, εἰς τε τὴν εὔρεσιν, καὶ εἰς τὴν φράσιν, καὶ εἰς τὴν τάξιν καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν. Τὸν δὲ ῥητορικὸν λόγον, εἰς τε τὸ προοίμιον, καὶ εἰς τὴν διήγησιν, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους, καὶ τὸν ἐπίλογον.

XXXV. Τὴν διαλεκτικὴν διαιρεῖσθαι, εἰς τε τὸν περὶ τῶν σημαινομένων καὶ τῆς φωνῆς τόπον. Καὶ τὸν μὲν τῶν σημαινομένων, εἰς τε τὸν περὶ τῶν φαντασιῶν τόπον, καὶ τῶν ἐκ τούτων ὑφισταμένων λεκτῶν, ἀξιωματῶν, καὶ αὐτοτελῶν, καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν ὁμοίων ὀρθῶν καὶ ὑπτίων, καὶ γενῶν καὶ εἰδῶν· ὁμοίως δὲ καὶ λόγων καὶ τρόπων καὶ συλλογισμῶν, καὶ τῶν παρὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ πράγ-

ματα σοφισμάτων. 44. Ὡν εἶναι ψευδομένους λόγους, καὶ ἀληθεύοντας, καὶ ἀποφάσκοντας, σωρείτας τε καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἔλλιπεῖς καὶ ἀπορους, καὶ περαίνοντας, καὶ ἐγκεκαλυμμένους, κερατίδας τε καὶ οὔτιδας καὶ θεριζοντας. Εἶναι δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἴδιον τόπον καὶ τὸν προειρημένον περὶ αὐτῆς τῆς φωνῆς, ἐν ᾧ δεικνυται ἢ ἐγγράμμα-τος φωνῆ, καὶ τίνα τὰ τοῦ λόγου μέρη· καὶ περὶ σο-λοικισμοῦ, καὶ βαρβαρισμοῦ, καὶ ποιημάτων, καὶ ἀμφιβολιῶν, καὶ περὶ ἐμμελοῦς φωνῆς, καὶ περὶ μουσικῆς, καὶ περὶ ὄρων (κατὰ τινος) καὶ διαιρέσεων, καὶ λέξεων. 45. Εὐχρηστοτάτην δὲ φασιν εἶναι τὴν περὶ τῶν συλλογισμῶν θεωρίαν· τὸ γὰρ ἀποδεικτι-κὸν ἐμφαίνειν, ὅπερ συμβάλλεσθαι πολὺ πρὸς διόρ-θωσιν τῶν δογμάτων· καὶ τάξιν καὶ μνήμην τὸ ἐπι-στατικὸν κατάλημμα ἐμφαίνειν. Εἶναι δὲ τὸν λόγον αὐτὸν συστημάτων καὶ ἐπιφορᾶς· τὸν δὲ συλλογι-σμὸν, λόγον συλλογιστικὸν ἐκ τούτων. Τὴν δὲ ἀπό-δειξιν, λόγον, διὰ τῶν μᾶλλον καταλαμβανομένων, τὸ ἥττον καταλαμβανόμενον περὶ πάντων. Τὴν δὲ φαντασίαν εἶναι τύπωσιν ἐν ψυχῇ, τοῦ ὀνόματος οἰκείως μετενηνεγμένου ἀπὸ τῶν τύπων ἐν τῷ κηρῷ ὑπὸ τοῦ δακτυλίου γινομένων. 46. Τῆς δὲ φαντα-σίας, τὴν μὲν, καταληπτικὴν· τὴν δὲ, ἀκατάληπτον. Καταληπτικὴν μὲν, ἣν κριτήριον εἶναι τῶν πραγ-μάτων φασὶ, τὴν γινομένην ἀπὸ ὑπάρχοντος κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον, ἐναπесφραγισμένην καὶ ἐν-απομεμαγμένην. Ἀκατάληπτον δὲ, τὴν μὴ ἀπὸ ὑπάρχοντος· ἢ ἀπὸ ὑπάρχοντος μὲν, μὴ κατ' αὐ-τὸ δὲ τὸ ὑπάρχον τὴν μήτραν ἔχουσαν, μηδὲ

ἔκτυπον. Αὐτὴν δὲ τὴν διαλεκτικὴν ἀναγκαίαν εἶναι, καὶ ἀρετὴν ἐν εἴδει περιέχουσαν ἀρετάς· τὴν τε ἀπροπτωσίαν, ἐπιστήμην τοῦ πότε δεῖ συγκατατίθεσθαι, καὶ μὴ· τὴν δὲ ἀνεικαιότητα, ἰσχυρὸν λόγον πρὸς τὸ εἰκὸς, ὥστε μὴ ἐνδιδόναι αὐτῷ. 47. Τὴν δὲ ἀνελεγγίαν, ἰσχὺν ἐν λόγῳ, ὥστε μὴ ἀπάγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἀντικείμενον. Τὴν δὲ ἀματαιότητα, ἕξιν ἀναφέρουσαν τὰς φαντασίας ἐπὶ τὸν ὀρθὸν λόγον. Αὐτὴν τε τὴν ἐπιστήμην φασὶν ἢ κατάληψιν ἀσφαλῆ, ἢ ἕξιν ἐν φαντασιῶν προσδέξει, ἀμετάπτωτον ὑπὸ λόγου. Οὐκ ἄνευ δὲ τῆς διαλεκτικῆς θεωρίας τὸν σοφὸν ἀπρωτον ἔσεσθαι ἐν λόγῳ· τό, τε γὰρ ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος διαγινώσκεσθαι ἰπ' αὐτῆς, καὶ τὸ πιθανόν, τό, τε ἀμφιβόλως λεγόμενον διευκρινεῖσθαι. Χωρὶς τε αὐτῆς, οὐκ εἶναι ὁδῷ ἐρωτῶν καὶ ἀποκρίνασθαι. 48. Διατείνειν δὲ τὴν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι προπέτειαν καὶ ἐπὶ τὰ γινόμενα, ὥστε εἰς ἀκοσμίαν καὶ εἰκαιότητα τρέπεσθαι τοὺς ἀγυμνάστους ἔχοντας τὰς φαντασίας. Οὐκ ἄλλως τὸ ὄξυν, καὶ ἀγχνούν, καὶ τὸ ὅλον δεινὸν ἐν λόγοις φανήσεσθαι τὸν σοφόν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ εἶναι ὀρθῶς διαλέγεσθαι καὶ διαλογίζεσθαι, καὶ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τε τὰ προκείμενα διαλεχθῆναι, καὶ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι, ἅπερ ἐμπείρου διαλεκτικῆς ἀνδρὸς εἶναι. Ἐν οὖν τοῖς λογικοῖς ταῦτά τε αὐτοῖς δοκεῖν κεφαλαιωδῶς.

XXXVI Καὶ, ἵνα καὶ κατὰ μέρος εἴποιμε· καὶ τάδε, ἅπερ αὐτῶν εἰς τὴν εἰσαγωγικὴν τείνει τέχνην, καὶ αὐτὰ ἐπὶ λέξεως τίθησι Διοκλῆς ὁ Μάγνης ἐν τῇ ἐπιδρομῇ τῶν φιλοσόφων, λέγων οὕτως 49

Ἄρῃσκει τοῖς Στωϊκοῖς τὸν περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως προιάττειν λόγον, καθότι τὸ κριτήριον, ᾧ ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων γινώσκειται, κατὰ γένος φαντασία ἐστὶ, καὶ καθότι ὁ περὶ συγκαταθέσεως, καὶ ὁ περὶ καταλήψεως καὶ νοήσεως λόγος προάγων τῶν ἄλλων, οὐκ ἄνευ φαντασίας συνίσταται. Προηγεῖται γὰρ ἡ φαντασία· εἴθ' ἡ διάνοια, ἐκλαλητικὴ ὑπάρχουσα, ὃ πάσχει ὑπὸ τῆς φαντασίας, τοῦτο ἐκφέρει λόγῳ. 50. Διαφέρει δὲ φαντασία καὶ φάντασμα. Φάντασμα μὲν γὰρ ἐστὶ δόκησις διανοίας, οἷα γίνεται κατὰ τοὺς ὕπνους· φαντασία δὲ ἐστὶ τύπωσις ἐν ψυχῇ, τουτέστιν, ἀλλοιωσις, ὡς ὁ Χρῦσιππος ἐν τῇ δωδεκάτῃ Περὶ ψυχῆς ὑφίσταται. Οὐδὲ γὰρ δεκτὸν τὴν τύπωσιν οἶονεὶ τύπον σφραγιστῆρος· ἐπεὶ ἀνένδεκτόν ἐστι πολλοὺς τύπους κατὰ τὸ αὐτὸ περὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθαι· νοεῖται δὲ ἡ φαντασία ἢ ἀπὸ ὑπάρχοντος κατὰ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένη, καὶ ἐναποτετυπωμένη, καὶ ἐναπεςφραγισμένη, οἷα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος. 51. Τῶν δὲ φαντασιῶν, κατ' αὐτοὺς, αἱ μὲν εἰσιν αἰσθητικαί· αἱ δ', οὐ. Αἰσθητικαὶ μὲν, αἱ δι' αἰσθητηρίου ἢ αἰσθητηρίων λαμβανόμεναι· οὐκ αἰσθητικαὶ δὲ, αἱ διὰ τῆς διανοίας, καθάπερ τῶν ἄσωμάτων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν λόγῳ λαμβανομένων. Τῶν δὲ αἰσθητικῶν ἀπὸ ὑπαρχόντων μετὰ εἵξεως καὶ συγκαταθέσεως γίνονται. Εἰσὶ δὲ τῶν φαντασιῶν καὶ ἐμφάσεις, αἱ ὡς αἱ ἀπὸ ὑπαρχόντων γινόμεναι. Ἔτι τῶν φαντασιῶν αἱ μὲν εἰσι λογικαί· αἱ δὲ ἄλογοι. Λογικαὶ μὲν, αἱ τῶν λογικῶν ζώων· ἄλογοι δὲ, αἱ τῶν ἀλόγων. Αἱ μὲν οὖν λογικαί, νοήσεις εἰσὶν· αἱ δ'

ἄλογοι, οὐ τετυχήκασιν ὀνόματος. Καὶ αἱ μὲν εἰσι τεχνικαί· αἱ δὲ ἄτεχνοι. Ἄλλως γοῦν θεωρεῖται ὑπὸ τεχνίτου εἰκῶν, καὶ ἄλλως ὑπὸ ἀτέχνου. 52. Αἰσθησις δὲ λέγεται κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, τό, τε ἀφ' ἡγεμονικοῦ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις διήκον, καὶ ἡ δι' αὐτῶν κατάληψις, καὶ ἡ περὶ τὰ αἰσθητήρια κατασκευή, καθ' ἣν τινες πηροὶ γίνονται. Καὶ ἡ ἐνέργεια δὲ αἰσθησις καλεῖται. Ἡ δὲ κατάληψις γίνεται κατ' αὐτοὺς αἰσθήσει μὲν, ὡς λευκῶν καὶ μελάνων, καὶ τραχέων καὶ λείων· λόγῳ δὲ τῶν δι' ἀποδείξεως συναγομένων, ὥσπερ τὸ τοὺς θεοὺς εἶναι καὶ προνοεῖν τούτους. Τῶν γὰρ νοουμένων, τὰ μὲν κατὰ περίπτωσιν ἐνοήθη· τὰ δὲ, καθ' ὁμοίτητα· τὰ δὲ, κατ' ἀναλογίαν· τὰ δὲ, κατὰ μετάθεσιν· τὰ δὲ, κατὰ σύνθεσιν· τὰ δὲ, κατ' ἐναντίωσιν. 53. Κατὰ περίπτωσιν μὲν οὖν ἐνοήθη τὰ αἰσθητα· καθ' ὁμοίτητα δὲ, τὰ ἀπὸ τινος παρακειμένου, ὡς Σωκράτης ἀπὸ τῆς εἰκότος· κατὰ ἀναλογίαν δὲ, ἀυξητικῶς μὲν ὡς ὁ Τιτυὸς καὶ Κύκλωψ, μειωτικῶς δὲ, ὡς ὁ Πυγμαῖος. Καὶ τὸ κέντρον δὲ τῆς γῆς κατ' ἀναλογίαν ἐνοήθη, ἀπὸ τῶν μικροτέρων σφαιρῶν. Κατὰ μετάθεσιν δὲ, οἷον ὀφθαλμοὶ ἐπὶ τοῦ στήθους. Κατὰ σύνθεσιν δὲ ἐνοήθη Ἴπποκένταυρος· καὶ κατ' ἐναντίωσιν, θάνατος. Νοεῖται δὲ κατὰ μετάβασιν τινα, ὡς τὰ λεκτὰ καὶ ὁ τύπος φυσικῶς δὲ νοεῖται δίκαιον τι καὶ ἀγαθόν· καὶ κατὰ στέρησιν, οἷον ἄχειρ. Τοιάδε τινα καὶ περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως δογματίζουσι.

XXXVII. 54. Κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας φασὶ τυγχάνειν τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν. τουτέστι,

την ἀπὸ ὑπάρχοντος, καθά φησι Χρῦσιππος ἐν τῇ δυωδεκάτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀντίπατρος καὶ Ἀπολλόδωρος. Ὁ μὲν γὰρ Βοηθὸς κριτήρια πλείονα ἀπολείπει, νοῦν καὶ αἴσθησιν, καὶ ὄρεξιν καὶ ἐπιστήμην· ὁ δὲ Χρῦσιππος διαφερόμενος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ λόγου, κριτήριά φησιν εἶναι αἴσθησιν καὶ πρόληψιν. Ἔστι δ' ἡ πρόληψις, ἔννοια φυσικὴ τῶν καθόλου. Ἄλλοι δὲ τινες τῶν ἀρχαιοτέρων Στωϊκῶν τὸν ὀρθὸν λόγον κριτήριον ἀπολείπουσιν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ περὶ κριτηρίου φησί.

XXXVIII. 55. Τῆς δὲ διαλεκτικῆς θεωρίας συμφώνως δοκεῖ τοῖς πλείστοις ἀπὸ τοῦ περὶ φωνῆς ἐνάρχεσθαι τόπον. Ἔστι δὲ φωνή, ἀἴρ πεπληγμένος, ἢ τὸ ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς, ὡς φησι Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐν τῇ Περὶ φωνῆς τέχνῃ. Ζώου μὲν ἐστὶ φωνή, ἀἴρ ὑπὸ ἔρμῆς πεπληγμένος· ἀνθρώπου δὲ, ἔστιν ἔναρθρος καὶ ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη, ὡς ὁ Διογένης φησὶν· ἦτις ἀπὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν τελειοῦται· καὶ σῶμα δ' ἐστὶν ἡ φωνή, κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, ὡς φησιν Ἀρχίδημὸς τε ἐν τῇ Περὶ φωνῆς, καὶ Διογένης, καὶ Ἀντίπατρος, καὶ Χρῦσιππος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν φυσικῶν. 56. Πᾶν γὰρ τὸ ποιῶν, σῶμά ἐστι· ποιεῖ δὲ ἡ φωνή προσιοῦσα τοῖ ἀκούουσιν ἀπὸ τῶν φωνούντων. Λέξις δὲ ἐστὶ, κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, (ὡς φησιν ὁ Διογένης) φωνὴ ἐγγράμματος· οἶον, ἡμέρα ἐστί. Λόγος δὲ ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη. Διάλεκτος δὲ, ἐστὶ λέξις κεχαραγμένη ἐθνικῶς τε καὶ Ἑλληνικῶς· ἢ λέξις ποταπῇ, τουτέστι, ποιά, κατὰ διάλεκτον· οἶον, κατὰ μὲν τὴν Ἀιθίδα, θάλαττα· κατὰ δὲ τὴν

Ἰάδα, ἡμέρη. Τῆς δὲ λέξεως στοιχεῖά ἐστι τὰ εἴκοσι τέσσαρα γράμματα. Τριχῶς δὲ λέγεται τὸ γράμμα· τό, τε στοιχεῖον, ^{ει}, τε χαρακτήρ τοῦ στοιχείου, καὶ τὸ ὄνομα, οἶον, ἄλφα. 57. Φωνήεντα δὲ ἐστι τῶν στοιχείων ἑπτὰ, α, ε, η, ι, ο, υ, ω, ἄφωνα δὲ, ἕξ· β, γ, δ, κ, π, τ· διαφέρει δὲ φωνὴ καὶ λέξις, ὅτι φωνὴ μὲν καὶ ὁ ἦχος ἐστι· λέξις δὲ, τὸ ἔναρθρον μόνον. Λέξις δὲ λόγου διαφέρει, ὅτι λόγος ἂν σημαντικός ἐστι· λέξις δὲ καὶ ἀσήμαντος, ὡς ἡ Βλίτρι· λόγος δὲ, οὐδαμῶς. Διαφέρει δὲ καὶ τὸ λέγειν τοῦ προφέρεισθαι· προφέρονται μὲν γὰρ αἱ φωναί, λέγεται δὲ τὰ πράγματα, ἃ δὴ καὶ λεκτὰ τυγχάνει.

XXXIX. Τοῦ δὲ λόγου ἐστὶ μέρη πέντε, ὡς φησι Διογένης τε ἐν τῷ Περὶ φωνῆς, καὶ Χρύσιππος· ὄνομα, προσηγορία, ῥῆμα, σύνδεσμος, ἄρθρον· (ὁ δ' Ἀντίπατρος καὶ τὴν μεσότητά τιθήσιν ἐν τοῖς Περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων.) 58. Ἔστι δε προσηγορία μὲν, κατὰ τὸν Διογένην, μέρος λόγου σημαῖνον κοινήν ποιότητα· οἶον, ἄνθρωπος, ἵππος. ὄνομα δὲ ἐστὶ μέρος λόγου δηλοῦν ἰδίαν ποιότητα· οἶον, Διογένης, Σωκράτης. ῥῆμα δὲ ἐστὶ μέρος λόγου σημαῖνον ἀσύνθετον κατηγορημα, ὡς ὁ Διογένης, ἢ ὡς τινες, στοιχεῖον λόγου ἄπρωτον, σημαῖνον τὶ συντακτὸν περὶ τινος ἢ τινῶν, οἶον Γράφω, Λέγω. Σύνδεσμος δὲ ἐστὶ μέρος λόγου ἄπρωτον, συνδοῦν τὰ μέρη τοῦ λόγου. Ἄρθρον δὲ ἐστὶ στοιχεῖον λόγου πτωτικόν, διορίζον τὰ γένη τῶν ὀνομάτων, καὶ τοὺς ἀριθμοὺς, οἶον, ὁ, ἡ, τὸ, οἱ, αἱ, τά.

XI. 59. Ἄρειται δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμὸς· σαφήνεια, συντομία, πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνι-

σμός μὲν οὖν ἐστὶ φράσις ἀδιάπτωτος, ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαῖα συνηθεία. Σαφήνεια δὲ ἐστὶ λέξις γνωρίμως παριστώσα τὸ νοούμενον. Συνιομία δὲ ἐστὶ λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος. Πρέπον δὲ ἐστὶ λέξις, οἰκεία τῷ πράγματι. Κατασκευὴ δὲ ἐστὶ λέξις, ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν. Ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδαιμονούντων Ἑλλήνων. Σολοικισμὸς δὲ ἐστὶ λόγος ἀκαταλλῆλως συντεταγμένος.

XLI. 60. Πολημα δὲ ἐστὶν (ὡς ὁ Ποσειδώνιος φησιν ἐν τῇ Περὶ λέξεως εἰσαγωγῇ) λέξις ἔμμετρος ἢ εὐρυθμος μετασκευῆς, τὸ λογοειδὲς ἐκβεβηκυῖα, τὸ εὐρυθμον δὲ εἶναι τὸ Γαῖα μεγίστη, καὶ Διὸς αἰθήρ. Ποίησις δὲ ἐστὶ σημαντικὸν ποῖημα, μίμησιν περιέχον θεῶν καὶ ἀνθρωπείων.

XLII. Ὄρος δὲ ἐστὶν (ὡς φησιν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὄρων) λόγος κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενος· ἢ (ὡς ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ὄρων) καὶ ἡ ἀπόδοσις. Ἐπογραφή δὲ ἐστὶ λόγος τυπωδῶς εἰσάγων εἰς τὰ πράγματα, ἢ ὄρος ἀπλούστερον τῆν τοῦ ὄρου δύναμιν προσενηνεγμένος. Γένος δὲ ἐστὶ πλειόνων καὶ ἀναφαιρέτων ἐννοημάτων σύλληψις, οἷον Ζῶον· τοῦτο γὰρ περιεῖληφε τὰ κατὰ μέρος ζῶα. **61.** Ἐννόημα δὲ ἐστὶ φάντασμα διανοίας, οὔτε τι ὄν, οὔτε ποιόν· ὡσανεὶ δὲ τι ὄν, καὶ ὡσανεὶ ποιόν, οἷον γίνεται ἀνατύπωμα ἵππου καὶ μὴ παρόντος. Εἶδος δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ γένους περιεχόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ ζώου ὁ ἄνθρωπος περιέχεται. Γενικώτατον δὲ ἐστὶν, ὃ, γένος ὄν, γένος οὐκ ἔχει.

οἶον, τὸ ὄν. Εἰδικώτατον δέ ἐστιν, ὃ, εἶδος ὄν, εἶδος οὐκ ἔχει, ὡςπερ ὁ Σωκράτης.

XLIII. Διαίσεις δέ ἐστι γένους, ἢ εἰς τὰ προσεχῆ εἶδη τομῆ· οἶον, τῶν ζώων τὰ μὲν, ἐστὶ λογικά· τὰ δὲ, ἄλογα. Ἀντιδιαίσεις δέ ἐστι, γένους εἰς εἶδος τομῆ κατὰ τοῦναντίον, ὡς ἂν κατὰ ἀπόφασιν· οἶον, τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἐστὶν ἀγαθὰ· τὰ δ' οὐκ ἀγαθὰ. Ἐποδιαίσεις δέ ἐστι διαίσεις ἐπὶ διαίρεσει· οἶον, τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ἀγαθὰ, τὰ δ' οὐκ ἀγαθὰ· καὶ τῶν οὐκ ἀγαθῶν, τὰ μὲν ἐστὶ κακὰ, τὰ δὲ ἀδιάφορα. 62. Μερισμὸς δέ ἐστι, γένους εἰς τόπους κατάταξις, (ὡς ὁ Κρίνις) οἶον, τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν ἐστὶ περὶ ψυχὴν· τὰ δὲ περὶ σῶμα.

XLIV. Ἀμφιβολία δέ ἐστι λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυριῶς, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθνος· ὡςθ' ἅμα τὰ πλείονα ἐκλέξασθαι κατὰ ταύτην τὴν λέξιν· οἶον, Ἀϋλητρις πέπτωκε. Δηλοῦνται γὰρ δι' αὐτῆς, τὸ μὲν, τοιοῦτον, Οἰκία τρις πέπτωκε· τὸ δὲ, τοιοῦτον, Ἀϋλήτρια πέπτωκε.

XLV. Διαλεκτικὴ δέ ἐστιν (ὡς φησι Ποσειδώνιος) ἐπιστήμη ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων. Τυχάνει δ' αὐτὴ (ὡς ὁ Χρύσιππος φησι) περὶ σημαίνοντα καὶ σημαινόμενα. Ἐν μὲν οὖν τῇ περὶ φωνῆς θεωρίᾳ τοιαῦτα λέγεται τοῖς Στωϊκοῖς.

XLVI. 63. Ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν σημαινομένων τόπῳ τέτακται ὁ περὶ λεκτῶν καὶ αὐτοτελῶν, καὶ ἀξιωματῶν καὶ συλλογισμῶν λόγος, καὶ ὁ περὶ ἑλλειπῶν τε καὶ κατηγορημάτων, καὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων.

XLVII. Φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶναι τὸ κατὰ φαν-

ιασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον. Τῶν δὲ λεκτῶν τὰ μὲν λέγουσιν εἶναι αὐτοτελεῖ οἱ Στωϊκοὶ, τὰ δ' ἔλλιπῆ. Ἐλλιπῆ μὲν οὖν ἐστὶ τὰ ἀναπάρτιστον ἔχοντα τὴν ἐκφορὰν· οἷον, Γράφει· ἐπιζητοῦμεν γὰρ, Τίς; Αὐτοτελεῖ δ' ἐστὶ, τὰ ἀπηρτισμένην ἔχοντα τὴν ἐκφορὰν· οἷον, Γράφει Σωκράτης. Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἔλλιπέσι λεκτοῖς τέτακται τὰ κατηγορήματα· ἐν δὲ τοῖς αὐτοτελεῖσι, τὰ ἀξιώματα, καὶ οἱ συλλογισμοὶ, καὶ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ πύσματα. 64. Ἔστι δὲ τὸ κατηγορήμα, τὸ κατὰ τινος ἀγορευόμενον, ἢ πρᾶγμα συντακτὸν περὶ τινος ἢ τινων (ὡς οἱ περὶ Ἀπολλόδωρόν φασιν) ἢ λεκτὸν ἔλλιπές, συντακτὸν ὀρθῆ πτώσει πρὸς ἀξιώματος γένεσιν. Τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μὲν ἐστὶ συμβάματα, οἷον τὸ διὰ πέτρας πλεῖν. Καὶ τὰ μὲν ἐστὶ τῶν κατηγορημάτων ὀρθά, ἃ δ' ὑπτια, ἃ δ' οὐδέτερα. Ὄρθά μὲν οὖν ἐστὶ, τὰ συντασσόμενα μιᾷ τῶν πλαγίων πτώσεων, πρὸς κατηγορήματος γένεσιν· οἷον, Ἀκούει, Ὄρθᾳ, Διαλέγεται. Ὑπτια δὲ ἐστὶ τὰ συντασσόμενα τῷ παθητικῷ μορίῳ· οἷον, Ἀκούομαι, Ὄρῶμαι. Οὐδέτερον δ' ἐστὶ, τὰ μὴδ' ἐτέρως ἔχοντα· οἷον, Φρονεῖν, Περιπατεῖν. Ἀντιπεπονθότα δὲ ἐστὶν ἐν τοῖς ὑπτίοις, ἀνύπτια ὄντα. 65. Ἐνεργήματα δὲ ἐστὶν, οἷον Κεῖρεται· ἐμπεριέχει γὰρ ἑαυτὸν ὁ κειρόμενος. Πλάγια δὲ πτώσεις εἰσὶ, γενικὴ, καὶ αἰτιατικὴ.

XLVIII. Ἀξίωμα δὲ ἐστὶν, ὃ ἐστὶν ἀληθές ἢ ψεῦδος, ἢ πρᾶγμα αὐτοτελεές, ἀποφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ· ὡς ὁ Χρῦσιππὸς φησὶν ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ὅροις. Ἀξίωμά ἐστὶ, τὸ ἀποφαντὸν ἢ καταφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ· οἷον, Ἡμέρα ἐστὶ, Δίων περιπατεῖ.

ωνόμασαι δὲ τὸ ἀξίωμα ἀπὸ τοῦ ἀξιουῖσθαι ἢ ἀθε-
τεῖσθαι· ὁ γὰρ λέγων Ἡμέρα ἐστίν, ἀξιουῖν δο-
κεῖ τὸ ἡμέραν εἶναι. Οὕσης μὲν οὖν ἡμέρας, ἀληθὲς
γίνεται τὸ προκείμενον ἀξίωμα· μὴ οὕσης δὲ ψεῦδος.

66. Διαφέρει δὲ ἀξίωμα, καὶ ἐρώτημα, καὶ πύσμα,
προστακτικόν, καὶ ὀρκικόν, καὶ ἀρατικόν, καὶ ὑπο-
θετικόν, καὶ προσαγορευτικόν, καὶ πρᾶγμα ὅμοιον
ἀξιώματι. Ἀξίωμα μὲν γὰρ ἐστίν, ὃ λέγοντες, ἀπο-
φαινόμεθα ὅπερ ἢ ἀληθὲς ἐστίν ἢ ψεῦδος. Ἐρώτη-
μα δὲ ἐστὶ πρᾶγμα αὐτοτελὲς μὲν, ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα·
αἰτητικόν δὲ ἀποκρίσεως· οἷον, Ἀρά γε ἡμέρα ἐστίν;
τοῦτο δὲ οὔτε ἀληθὲς ἐστίν, οὔτε ψεῦδος· ὥστε τὸ
μὲν, Ἡμέρα ἐστίν, ἀξιωμαί ἐστι· τὸ δὲ, Ἀρά γε ἡμέ-
ρα ἐστίν; ἐρώτημα. Πύσμα δὲ ἐστὶ πρᾶγμα πρὸς
ὃ συμβολικῶς οὐκ ἐστίν ἀποκρίνεσθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ
ἐρωτήματος, ναί· ἀλλὰ εἰπεῖν, Οἰκεῖ ἐν τῷδε τόπῳ.

67. Προστακτικόν δὲ ἐστὶ πρᾶγμα ὃ λέγοντες προσ-
τάσσομεν· οἷον,

Σὺ μὲν βιάδιζε τὰς ἐπὶ Ἰνάχου ῥοάς.

Προσαγορευτικόν δὲ ἐστὶ πρᾶγμα, ὃ εἰ λέγοι τις,
προσαγορεύοι ἄν, οἷον,

Ἄτριϊδῃ, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον.

Ὅμοιον δὲ ἐστίν ἀξιώματι, ὃ τὴν εἰσφορὰν ἔχον ἀξιο-
ματικὴν παρὰ τινος μορίου πλεονασμὸν ἢ πάθος,
ἔξω κίπτει τοῦ γένους τῶν ἀξιωμάτων· οἷον,

Καλός γ' ὁ παρθενῶν. —

Ὡς Πριαμίδῃσιν ἐμφερῆς ὁ βουκόλος.

68. Ἔστι δὲ καὶ ἐπαπορητικόν τι πρᾶγμα, διενηνο-
χὸς ἀξιώματος, ὃ εἰ λέγοι τις, ἀποροίη ἄν·

Ἄρ' ἐστὶ συγγενές τι λύπη καὶ βίος;

Οὔτε δὲ ἀληθῆ ἔστιν οὔτε ψευδῆ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ
 πύσματα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, τῶν ἀξιωματίων
 ἢ ἀληθινῶν ἢ ψευδῶν ὄντων. Τῶν ἀξιωματίων τὰ μὲν
 ἔστιν ἀπλᾶ, τὰ δ' οὐχ ἀπλᾶ, ὡς φασιν οἱ περὶ Χρύ-
 σιππον, ἢ Ἀρχέδημον, καὶ Ἀθηνόδωρον, καὶ Ἀντί-
 πατρον, καὶ Κρίνιν. Ἀπλᾶ μὲν οὖν ἔστι τὰ συνεστῶ-
 τα ἐξ ἀξιώματος μὴ διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωματίων·
 οἷον τὸ Ἡμέρα ἔστιν. Οὐχ ἀπλᾶ δὲ ἔστι, τὰ συνεστῶ-
 τα ἐξ ἀξιώματος διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωματίων.
 69. Ἐξ ἀξιώματος μὲν διαφορουμένου, οἷον, Εἰ
 ἡμέρα ἔστιν· ἐξ ἀξιωματίων δὲ, οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ,
 φῶς ἔστιν. Ἐν δὲ τοῖς ἀπλοῖς ἀξιώμασιν ἔστι τὸ
 ἀποφατικόν, καὶ τὸ ἀρνητικόν· καὶ τὸ στερητικόν, καὶ
 τὸ κατηγορικόν· καὶ τὸ καταγορευτικόν, καὶ τὸ ἀόρι-
 στον. Ἐν δὲ τοῖς οὐχ ἀπλοῖς τὸ συνημμένον, καὶ
 τὸ παρασυνημμένον· καὶ τὸ συμπεπλεγμένον, καὶ
 τὸ διεξευγμένον, καὶ τὸ αἰτιῶδες, καὶ τὸ διασαφοῦν
 τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ διασαφοῦν τὸ ἥττον. Καὶ ἀξιώ-
 ματος καὶ ἀποφατικόν μὲν, οἷον, Οὐχὶ ἡμέρα ἔστιν.
 Εἶδος δὲ τούτου τὸ ὑπεραποφατικόν. Ὑπεραποφα-
 τικόν δὲ ἔστιν ἀποφατικόν ἀποφατικοῦ· οἷον, Οὐχὶ
 ἡμέρα ἐστὶ. Τίθησι δὲ τὸ Ἡμέρα ἔστιν. 70. Ἀρ-
 νητικόν δὲ ἔστι, τὸ συνεστὸς ἐξ ἀρνητικοῦ μορίου καὶ
 κατηγορήματος· οἷον, Οὐδεὶς περιπατεῖ. Στερητι-
 κόν δὲ ἔστι, τὸ συνεστὸς ἐκ στερητικοῦ μορίου καὶ
 ἀξιώματος κατὰ δύναμιν. Οἷον, Ἀφιλάνθρωπός
 ἔστιν οὗτος. Κατηγορικόν δὲ ἔστι τὸ συνεστὸς ἐκ
 πτώσεως ὀρθῆς καὶ κατηγορήματος· οἷον, Δίων πε-
 ριπατεῖ. Καταγορευτικόν δὲ ἔστι, τὸ συνεστὸς ἐκ
 πτώσεως ὀρθῆς δεικτικῆς καὶ κατηγορήματος· οἷον,

Οὗτος περιπατεῖ. Ἀόριστον δὲ ἐστὶ, τὸ συνεσιὸς
 ἐξ ἀορίστου μορίου, ἢ ἀορίστων μορίων· οἷον, Τὶς
 περιπατεῖ, Ἐκεῖνος κινεῖται. 71. Τῶν δ' οὐχ
 ἀπλῶν ἀξιωμαίων συνημμένον μὲν ἐστὶν, (ὡς ὁ Χρύ-
 σιππος ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς φησι, καὶ Διογένης ἐν
 τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ,) τὸ συνεσιὸς διὰ τοῦ Εἰ συνα-
 πτικοῦ συνδέσμου. Ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος
 οὗτος ἀκολουθεῖν τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ· οἷον, Εἰ
 ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ. Παρασυνημμένον δὲ ἐστὶν
 (ὡς ὁ Κρίνις φησὶν ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ) ἀξίωμα
 ὃ ὑπὸ τοῦ Ἐπεὶ συνδέσμου παρασυνῆπται, ἀρχόμε-
 νον ἀπ' ἀξιώματος καὶ λήγον εἰς ἀξίωμα· οἷον, Ἐπεὶ
 ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶν. Ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδε-
 σμος, ἀκολουθεῖν τε τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ, καὶ τὸ
 πρῶτον ὑφεσιάναι. 72. Συμπεπλεγμένον δὲ ἐστὶν
 ἀξίωμα, ὃ ὑπὸ τινων συμπλεκτικῶν συνδέσμων συμ-
 πέλεκται· οἷον, Καὶ ἡμέρα ἐστὶ, καὶ φῶς ἐστὶ.
 Διαζευγμένον δὲ ἐστὶν, ὃ ὑπὸ τοῦ Ἴτιοι, διαζευκτικοῦ
 συνδέσμου, διεζευκται· οἷον, Ἴτιοι ἡμέρα ἐστὶν, ἢ
 νύξ ἐστὶν. Ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος οὗτος τὸ
 ἕτερον τῶν ἀξιωμαίων ψεῦδος εἶναι. Αἰτιῶδες δὲ
 ἐστὶν ἀξίωμα, τὸ συντασσόμενον διὰ τοῦ Διότι· οἷον,
 Διότ' ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶν. Οἷονεὶ γὰρ αἰτιὸν ἐστὶ
 τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου. Διασαφοῦν δὲ τὸ μᾶλλον
 ἀξίωμα ἐστὶ, τὸ συντατιτόμενον ὑπὸ τοῦ διασαφοῦν-
 τος τὸ μᾶλλον συνδέσμου, καὶ μεταξὺ τῶν ἀξιωμαίων
 τασσομένου· οἷον, Μᾶλλον ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ ἐστὶ.
 73. Διασαφοῦν δὲ τὸ ἥτιον ἀξίωμα ἐστὶ, τὸ ἐναντίον
 τῷ προκειμένῳ· οἷον, Ἴτιον νύξ ἐστὶν ἢ ἡμέρα ἐστὶν.
 ἔτι τῶν ἀξιωμαίων κατὰ τε ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος

ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἐστίν, ὧν τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἐστὶν ἀποφατικόν· οἷον, τὸ Ἡμέρα ἐστὶ, καὶ τὸ, Οὐχ ἡμέρα ἐστὶ. Συνημμένον οὖν ἀληθές ἐστίν, οὗ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λήγοντος μάχεται τῷ ἡγουμένῳ· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ· τοῦτο ἀληθές ἐστὶ. Τὸ γὰρ Οὐχὶ φῶς, ἀντικείμενον τῷ λήγοντι, μάχεται τῷ ἡγουμένῳ, Ἡμέρα ἐστὶ. Συνημμένον δὲ ψευδός ἐστίν, οὗ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λήγοντος οὐ μάχεται τῷ ἡγουμένῳ· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, Δίῳν περιπατεῖ. Τὸ γὰρ οὐχὶ Δίῳν περιπατεῖ, οὐ μάχεται τῷ Ἡμέρα ἐστὶ. 74. Παρασυνημμένον δὲ ἀληθές μὲν ἐστίν, ὃ ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ἀκόλουθον λήγει· οἷον, ἐπεὶ ἡμέρα ἐστίν, ἥλιός ἐστιν ὑπὲρ γῆς. Ψευδός δὲ ἢ ἀπὸ ψεύδους ἀρχεται, ἢ μὴ εἰς ἀκόλουθον λήγει· οἷον, Ἐπεὶ νύξ ἐστὶ, Δίῳν περιπατεῖ, ἂν ἡμέρας οὐσης λέγηται. Αἰτιῶδες δὲ ἀληθές μὲν ἐστίν, ὃ ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ἀκόλουθον λήγει, οὐ μὴν ἔχει τῷ λήγοντι τὸ ἀρχόμενον ἀκόλουθον· οἷον, Διότι ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ. Τῷ μὲν γὰρ Ἡμέρα ἐστίν, ἀκολουθεῖ τὸ Φῶς ἐστὶ· τῷ δὲ Φῶς ἐστίν, οὐχ ἔπεται τὸ Ἡμέρα ἐστίν. Αἰτιῶδες δὲ ψευδός ἐστίν, ὃ ἦτοι ἀπὸ ψεύδους ἀρχεται, ἢ μὴ εἰς ἀκόλουθον λήγει, ἢ ἔχει τῷ λήγοντι τὸ ἀρχόμενον ἀνακόλουθον· οἷον, Διότι νύξ ἐστὶ, Δίῳν περιπατεῖ. 75. Πιθανὸν δὲ ἐστὶν ἀξίωμα, τὸ ἄγον εἰς συγκατάθεσιν· οἷον, Εἴ τις τι ἔτεκεν, ἐκείνη ἐκείνου μήτηρ ἐστὶ. Ψευδός δὲ τοῦτο· οὐ γὰρ ὄρνις ὠοῦ ἐστὶ μήτηρ. Ἔτι τε τὰ μὲν, ἐστὶ δυνατά· τὰ δὲ, ἀδύνατα· καὶ τὰ μὲν, ἀναγκαῖα· τὰ δ', οὐκ ἀναγκαῖα. Δυνατὸν μὲν, τὸ ἐπιδεικτικὸν τοῦ ἀληθούς εἶναι, τῶν ἐκτὸς μὴ

ἐναντιουμένων εἰς τὸ ἀληθές εἶναι· οἷον, Ζῆ Διοκλῆς. Ἀδύνατον δὲ, ὃ μὴ ἐστὶν ἐπιδεκτικὸν τοῦ ἀληθές εἶναι· οἷον, γῆ ἵπταται. Ἀναγκαῖον δὲ ἐστὶν, ὅπερ ἀληθές ὄν, οὐκ ἐστὶν ἐπιδεκτικὸν τοῦ ψεύδος εἶναι· ἢ ἐπιδεκτικὸν μὲν ἐστὶ, τὰ δ' ἐκτὸς αὐτῷ ἐναντιοῦται πρὸς τὸ ψεύδος εἶναι· οἷον, Ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ. Οὐκ ἀναγκαῖον δὲ ἐστὶν, ὃ καὶ ἀληθές ἐστὶν, καὶ ψεύδος οἷόν τε εἶναι, τῶν ἐκτὸς μηδὲν ἐναντιουμένων· οἷον τὸ, Περιπατεῖ Δίων. 76. Εὐλόγον δὲ ἐστὶν ἀξιωμα τὸ πλείονας ἀφορμὰς ἔχον εἰς τὸ ἀληθές εἶναι οἷον, Βιώσομεν αὐριον. Καὶ ἄλλαι δὲ εἰσι διαφοραὶ ἀξιωμάτων, καὶ μεταπτώσεις αὐτῶν ἐξ ἀλλήλων εἰς ψεύδη καὶ ἀντίστροφα. περὶ ὧν ἐν τῷ πλάτει λέγομεν.

XLIX. Λόγος δὲ ἐστὶν (ὡς οἱ περὶ τὸν Κρίνιν φασὶ) τὸ συνεσθηκὸς ἐκ λήμματος ἢ λημμάτων, καὶ προσλήψεως, καὶ ἐπιφορᾶς· οἷον ὁ τοιοῦτος, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ. Ἡμέρα δὲ ἐστὶ· φῶς ἄρα ἐστὶ. Αἴμα μὲν γάρ ἐστὶ τὸ, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ· πρόσληψις τὸ, Ἡμέρα δὲ ἐστὶν· ἐπιφορὰ δὲ τὸ, Φῶς ἄρα ἐστὶ. Τρόπος δὲ ἐστὶν, οἷον εἰ σχῆμα λόγου· οἷον ὁ τοιοῦτος, Εἰ τὸ α', τὸ β'. Ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. 77. Λογότροπος δὲ ἐστὶ, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων σύνθετον· οἷον, Εἰ ζῆ Πλάτων, ἀναπνεῖ Πλάτων· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. Παρεισῆχθη δὲ ὁ λογότροπος ὑπὲρ τοῦ ἐν ταῖς μακροτέραις συντάξεσι τῶν λόγων μηκέτι τὴν πρόσληψιν, μακρὰν οὔσαν, καὶ τὴν ἐπιφορὰν λέγειν, ἀλλὰ συντόμως ἐπενεγκεῖν, τὸ δὲ α', τὸ ἄρα β'. Τῶν δὲ λόγων οἱ μὲν εἰσὶν ἀπέραντοι, οἱ δὲ περραντικοί. Ἀπέραντοι μὲν ὧν τὸ ἀντικείμε-

νον τῆς ἐπιφορᾶς μάχεται τῇ διὰ τῶν λημμάτων συμπλοκῇ· οἷον οἱ τοιοῦτοι, *Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ. Ἡμέρα δὲ ἐστὶ· περιπατεῖ ἄρα Δίῳν.* 78. Τῶν δε περαντικῶν λόγων οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ γένει λέγονται περαντικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί. Συλλογιστικοὶ μὲν οὖν εἰσιν οἱ ἦτοι ἀναπόδεικτοι ὄντες, ἢ ἀναγόμενοι ἐπὶ τοὺς ἀναποδείκτους, κατὰ τι τῶν θεμάτων, ἢ τινα· οἷον οἱ τοιοῦτοι· *Εἰ περιπατεῖ Δίῳν, κινεῖται ἄρα Δίῳν.* Περαντικοὶ δὲ εἰσιν εἰδικῶς, οἱ συνάγοντες μὴ συλλογιστικῶς· οἷον, οἱ τοιοῦτοι, *Ψεῦδός ἐστὶ τὸ, ἡμέρα ἐστὶ, καὶ νύξ ἐστὶν· ἡμέρα δὲ ἐστὶν, οὐκ ἄρα νύξ ἐστὶν.* Ἀσυλλόγιστοι δ' εἰσὶν, οἱ παρακείμενοι μὲν πιθανῶς τοῖς συλλογιστικοῖς, οὐ συνάγοντες δέ· οἷον *Εἰ ἵππος ἐστὶ Δίῳν, ζῷόν ἐστὶ Δίῳν· ἀλλὰ μὴν ἵππος οὐκ ἔστι Δίῳν· οὐκ ἄρα ζῷόν ἐστὶ Δίῳν.* 79. Ἐτι τῶν λόγων οἱ μὲν ἀληθεῖς εἰσιν, οἱ δὲ ψευδεῖς· ἀληθεῖς μὲν οὖν εἰσι λόγοι, οἱ δὲ ἀληθῶν συνάγοντες, οἷον, *Εἰ ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, ἡ κακία βλάπτει.* Ψευδεῖς δὲ εἰσιν οἱ τῶν λημμάτων ἔχοντές τι ψεῦδος, ἢ ἀπεραντοὶ ὄντες· οἷον, *Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶν· ἡμέρα δὲ ἐστὶ ζῆ ἄρα Δίῳν.* Καὶ δυνατοὶ δ' εἰσὶ λόγοι καὶ ἀδύνατοι καὶ ἀναγκαῖοι καὶ οὐκ ἀναγκαῖοι. Εἰσὶ δὲ καὶ ἀναπόδεικτοὶ τινες, τῷ μὴ χρῆζειν ἀποδείξεως· ἄλλοι μὲν παρ' ἄλλοις, παρὰ δὲ τῷ Χρυσίππῳ πέντε, δι' ὧν πᾶς λόγος πλέκεται· οἱ τινες λαμβάνονται ἐπὶ τῶν περαντικῶν, καὶ ἐπὶ τῶν συλλογιστικῶν, καὶ ἐπὶ τῶν τροπικῶν. 80. Πρῶτος δὲ ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ἐν ᾧ πᾶς λόγος συντάσσεται ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἡγουμένου, ἀφ' οὗ ἀρχεται τι συνημμένον, καὶ τὸ λῆγον ἐπιφέρει· οἷον, *Εἰ τὸ α*

τὸ β'. Ἀλλὰ μὴν τὸ α'· τὸ ἄρα β'. Δεύτερος δ' ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ὁ διὰ συνημμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ λήγοντος, τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἡγουμένου ἔχων συμπέρασμα· οἷον, *Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστίν· ἀλλὰ μὴν νύξ ἐστίν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἐστίν.* Ἡ γὰρ πρόσληψις γίνεται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῷ λήγοντι, καὶ ἡ ἐπιφορὰ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῷ ἡγουμένῳ. Τρίτος δ' ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ὁ δι' ἀποφατικῆς συμπλοκῆς καὶ ἐνὸς τῶν ἐν τῇ συμπλοκῇ ἐπιφέρων τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ· οἷον, *Οὐχὶ τέθνηκε Πλάτων, καὶ ζῆ Πλάτων· ἀλλὰ μὴν τέθνηκε Πλάτων· οὐκ ἄρα ζῆ Πλάτων.* 81. Τέταρτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος, ὁ διὰ διεξευγμένου καὶ ἐνὸς τῶν ἐν τῷ διεξευγμένῳ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ ἔχων συμπέρασμα· οἷον, *Ἦτοι τὸ πρῶτον, ἢ τὸ δεύτερον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· οὐκ ἄρα τὸ δεύτερον.* Πέμπτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος, ἐν ᾧ πᾶς λόγος συντάσσεται ἐκ διεξευγμένου καὶ ἐνὸς τῶν ἐν τῷ διεξευγμένῳ ἀντικειμένου, καὶ ἐπιφέρει τὸ λοιπόν· οἷον, *Ἦτοι ἡμέρα ἐστίν, ἢ νύξ ἐστίν, οὐχὶ δὲ νύξ ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν.* Ἐπ' ἀληθεῖ δὲ ἀληθές ἐπιταί κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς· ὡς τῷ ἡμέρα ἐστὶ, τὸ φῶς ἐστίν. Καὶ ψεύδει ψεῦδος· ὡς τῷ νύξ ἐστίν ψεῦδει, τὸ σκότος ἐστίν. Καὶ ψεύδει ἀληθές· ὡς τῷ Ἰπτασθαι τὴν γῆν, τὸ εἶναι τὴν γῆν. Ἀληθεῖ μὲν ψεῦδος οὐκ ἀκολουθεῖ· τῷ γὰρ εἶναι τὴν γῆν τὸ Πέτεσθαι τὴν γῆν οὐκ ἀκολουθεῖ. 82. Καὶ ἄποροι δὲ τινες εἰσὶ λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλεληθότες, καὶ σωρεῖται, καὶ κερατίδες, καὶ οὔτιδες. Ἔστι δὲ ἐγκεκαλυμμένος, οἷον ὁ τοιοῦτος· Οὐχὶ τὰ

μὲν δύο ὀλίγα ἐστὶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τρία, οὐχὶ δὲ καὶ ταῦτα μὲν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέσσαρα, καὶ οὕτω μέχρι τῶν δέκα· τὰ δὲ δύο ὀλίγα ἐστὶ, καὶ τὰ δέκα ἄρα. Οὕτως δὲ ἐστὶ λόγος συντακτικὸς, καὶ ἐξ ἀορίστου καὶ ὠρισμένου συνεστῶς, πρόσληψιν δὲ καὶ ἐπιφορὰν ἔχων· οἷον, *Εἴ τις ἐστὶν ἐνταῦθα, οὐκ ἐστὶν ἐκεῖνος ἐν Ρόδῳ.*

L 83. Καὶ τοιοῦτοι μὲν ἐν τοῖς λογικοῖς οἱ Στωϊκοὶ, ἵνα μάλιστα κρατύνωσι διαλεκτικὸν αἰεὶ εἶναι τὸν σοφόν. Πάντα γὰρ τὰ πράγματα διὰ τῆς ἐν λόγοις θεωρίας ὁρᾶσθαι, ὅσα τε τοῦ φυσικοῦ τόπου τυγχάνει, καὶ αὖ πάλιν ὅσα τοῦ ἠθικοῦ. Εἰς μὲν γὰρ τὸ λογικὸν τί δεῖ λέγειν περὶ τε ὀνομάτων ὀρθότητος, ὅπως διέταξαν οἱ νόμοι ἐπὶ τοῖς ἔργοις, οὐκ ἂν ἔχειν εἰπεῖν. Δυσκοῖν δὲ οὖσαι συνηθείαι ταῖν ὑποπιπτούσαι ἐν τῇ ἀρετῇ, ἥ μὲν, τί ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων σκοπεῖ· ἥ δὲ, τί καλεῖται. Καὶ ἡ δὲ καὶ αὐτοῖς ἔχει τὸ λογικόν.

LI. 84. Τὸ δὲ ἠθικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας διαιροῦσιν εἰς τε τὸν περὶ ὁρμῆς, καὶ εἰς τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν τόπον, καὶ εἰς τὸν περὶ παθῶν. Καὶ περὶ ἀρετῆς, καὶ περὶ τέλους, περὶ τε τῆς πρώτης ἀξίας, καὶ τῶν πράξεων, καὶ περὶ τῶν καθηκόντων, προτροπῶν τε καὶ ἀποτροπῶν. Καὶ οὕτω δ' ὑποδιαιροῦσιν οἱ περὶ Χρύσιππον, καὶ Ἀρχέδημον, καὶ Ζήνωνα τὸν Ταρσεῖα, καὶ Ἀπολλόδωρον, καὶ Διογένην, καὶ Ἀντίπατρον, καὶ Ποσειδώνιον. Ὁ μὲν γὰρ Κιτιεὺς Ζήνων, καὶ ὁ Κλεάνθης, ὡς ἂν ἀρχαιότεροι, ἀφελέστερον περὶ τῶν πραγμάτων διέλαβον. Οὗτοι δὲ διεῖλον καὶ τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικόν.

LII. 85. Τὴν δὲ πρώτην ὁρμὴν φασὶ τὸ ζῶον ἴσχειν ἐπὶ τὸ τηρεῖν ἑαυτὸ, οἰκειούσης αὐτῷ τῆς φύσεως ἀπ' ἀρχῆς· καθά φησιν ὁ Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ *Περὶ τελῶν*, πρῶτον οἰκεῖον λέγων εἶναι παντὶ ζῳῷ τὴν αὐτοῦ σύστασιν, καὶ τὴν ταύτης συνειδησιν. Οὔτε γὰρ ἀλλοτριῶσαι εἰκὸς ἦν αὐτοῦ τὸ ζῶον, οὔτε ποιῆσαι ἂν αὐτὸ, μήτε ἀλλοτριῶσαι μήτε οὐκ οἰκειῶσαι. Ἀπολείπεται τοίνυν λέγειν, συστησαμένην αὐτὸ οἰκειῶς πρὸς ἑαυτό. Οὕτω γὰρ τὰ τε βλάπτοντα διωθεῖται, καὶ τὰ οἰκεῖα προσίεται. Ὁ δὲ λέγουσιν τινες, πρὸς ἡδονὴν γίνεσθαι τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῖς ζῳοῖς, ψεῦδος ἀποφαίνουσιν. **86.** Ἐπιγέννημα γὰρ φασιν, εἰ ἄρα ἐστὶν ἡδονὴν εἶναι, ὅταν αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἢ φύσις ἐπιζητήσασα, τὰ ἐναρμόζοντα τῇ συστάσει ἀποβάλλῃ. Ὅν τρόπον ἀφιλαρύνεται τὰ ζῳα, καὶ θάλλει τὰ φυτά. Οὐδὲν τε (φασὶ) διήλλαξεν ἢ φύσις ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζῳῶν, ὅτι χωρὶς ὁρμῆς καὶ αἰσθήσεως κακῆϊνα οἰκονομεῖ, καὶ ἐφ' ἡμῶν τινα φυτοειδῶς γίνεται. Ἐκ περιτιοῦ δὲ τῆς ὁρμῆς τοῖς ζῳοῖς ἐπιγενομένης, ἢ συγχρώμενα πορεύεται πρὸς τὰ οἰκεῖα, τούτοις μὲν τῷ κατὰ φύσιν τὸ κατὰ τὴν ὁρμὴν διοικεῖσθαι. Τοῦ δὲ λόγου τοῖς λογικοῖς κατὰ τελειοτέραν προστασίαν δεδομένου, τὸ κατὰ λόγον ζῆν ὀρθῶς γίνεσθαι τοῖς κατὰ φύσιν. Τεχνίτης γὰρ οὗτος ἐπιγίνεται τῆς ὁρμῆς.

LIII. 87. Διόπερ πρῶτος ὁ Ζήνων ἐν τῷ *Περὶ ἀνθρώπου φύσεως*, τέλος εἶπε τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ὅπερ ἐστὶ κατ' ἀρετὴν ζῆν. Ἄγει γὰρ πρὸς ταύτην ἡμᾶς ἢ φύσις· ὁμοίως δὲ καὶ Κλεάν-

θης ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς, καὶ Ποσειδώνιος, καὶ Ἐκάτων ἐν τοῖς Περὶ τελῶν. Πάλιν δ' ἴσον ἐστὶ τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν τῷ κατ' ἐμπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων ζῆν, ὡς φησι Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τελῶν. Μέρη γάρ εἰσιν αἱ ἡμέτεραι φύσεις τῆς τοῦ ὄλου. 88. Διόπερ τέλος γίνεται τὸ ἀκολουθῶς τῇ φύσει ζῆν· ὅπερ ἐστὶ κατ' ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν τῶν ὄλων, οὐδὲν ἐνεργοῦντας ὧν ἀπαγορεύειν εἶωθεν ὁ νόμος ὁ κοινός, ὅπερ ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λόγος διὰ πάντων εὐχόμενος, ὁ αὐτὸς ἐν τῷ Διὶ καθηγεμόνι τούτῳ τῆς τῶν ὄντων διοικήσεως ὄντι. εἶναι δ' αὐτὸ τοῦτο τὴν τοῦ εὐδαιμόνου ἀρετὴν, καὶ εὐροίαν βίου, ὅταν πάντα πράττηται κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ παρ' ἐκάστῳ δαίμονος πρὸς τὴν τοῦ ὄλου διοικητοῦ βούλησιν. Ὁ μὲν οὖν Διογένης τέλος φησὶ ῥητῶς, τὸ εὐλογιστεῖν ἐν τῇ τῶν κατὰ φύσιν ἐκλογῇ. Ἀρχέδημος δὲ, τὸ πάντα τὰ καθήκοντα ἐπιτελοῦντα ζῆν. 89. Φύσιν δὲ Χρῦσιππος μὲν ἔξακούει, ἢ ἀκολουθῶς δεῖ ζῆν, τὴν τε κοινήν, καὶ ἰδίως τὴν ἀνθρωπίνην. Ὁ δὲ Κλεάνθης τὴν κοινήν μόνην ἐκδέχεται φύσιν, ἢ ἀκολουθεῖν δεῖ, οὐκέτι δὲ καὶ τὴν ἐπὶ μέρους. Τὴν τε ἀρετὴν, διάθεσιν εἶναι ὁμολογουμένην· καὶ αὐτὴν, δι' αὐτὴν εἶναι αἰρετὴν, οὐ διὰ τινὰ φόβον ἢ ἐλπίδα, ἢ τι τῶν ἔξωθεν. Ἐν αὐτῇ τε εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν, ἅτε οὔση ψυχῇ πεποιημένη πρὸς τὴν ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου. Διαστρέφεσθαι δὲ τὸ λογικὸν ζῶον, ποτὲ μὲν, διὰ τὰς τῶν ἔξωθεν πραγματειῶν πιθανότητας· ποτὲ δὲ, διὰ τὴν κατήχησιν τῶν συνόντων· ἐπεὶ ἡ φύσις ἀφορμὰς δίδωσιν ἀδιαστρόφους.

LIV. 90. Ἀρετὴ δὲ τοι ἢ μὲν τις κοινῶς παντι τελείωσις, ὡσπερ ἀνδριάντος, καὶ ἢ ἀθεώρητος, ὡσπερ ὑγίεια· καὶ ἢ θεωρηματικὴ, ὡς φρόνησις. Φησὶ γὰρ ὁ Ἐκάτων ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν, ἐπιστημονικὰς μὲν εἶναι καὶ θεωρηματικὰς, τὰς ἐχούσας τὴν σύστασιν ἐκ θεωρημάτων, ὡς φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· ἀθεωρήτους δὲ τὰς κατὰ παρέκτασιν θεωρουμένας ταῖς ἐκ τῶν θεωρημάτων συνεστηκυίαις, καθάπερ ὑγίειαν καὶ ἰσχύν. Τῇ γε σωφροσύνῃ θεωρημένη ὑπαρχούσῃ συμβαίνει ἀκολουθεῖν, καὶ παρεκτείνεσθαι τὴν ὑγίειαν, καθάπερ τῇ ψαλίδος οἰκοδομίᾳ τὴν ἰσχύν ἐπιγίνεσθαι. 91. Καλοῦνται δ' ἀθεώρητοι, ὅτι μὴ ἔχουσι συγκαταθέσεις, ἀλλ' ἐπιγίνονται, καὶ περὶ φαύλους γίνονται· ὡς ὑγίεια, ἀνδρεία. Τεκμήριον δὲ τὸ ὑπαρκτὴν εἶναι τὴν ἀρετὴν φησιν ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ ἠθικοῦ λόγῳ, τὸ γενέσθαι ἐν προκοπῇ τοὺς περὶ Σωκράτην, Διογένην, καὶ Ἀντισθένην. Εἶναι δὲ καὶ τὴν κακίαν ὑπαρκτὴν διὰ τὸ ἀντικεῖσθαι τῇ ἀρετῇ. Διδακτὴν τε εἶναι αὐτὴν (λέγω δὲ τὴν ἀρετὴν) καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τέλους φησὶ, καὶ Κλεάνθης. καὶ Ποσειδώνιος ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς, καὶ Ἐκάτων. Ὅτι δὲ διδακτὴ ἐστὶ, δῆλον ἐκ τοῦ γίνεσθαι ἀγαθοὺς ἐκ φαύλων. 92. Παναίτιος μὲν οὖν δύο φησὶν ἀρετὰς, θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν· ἄλλοι δὲ τρεῖς, λογικὴν, καὶ φυσικὴν, καὶ ἠθικὴν. Τέτταρας δὲ οἱ περὶ Ποσειδώνιον· καὶ πλείονας, οἱ περὶ Κλεάνθην, καὶ Χρῦσιππον, καὶ Ἀντίπατρον. Ὁ μὲν γὰρ Ἀπολλοφάνης μίαν λέγει, τὴν φρόνησιν. Τῶν δὲ ἀρετῶν, τὰς μὲν, πρώτας, τὰς δὲ, ταύταις ὑποτεταγ-

μένας. Πρώτας μὲν τάσδε, φρόνησιν, ἀνδρείαν, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· ἐν εἶδει δὲ τούτων, μεγαλοψυχίαν, ἐγκράτειαν, καρτερίαν, ἀγχίνοιαν, εὐβουλίαν. Καὶ τὴν μὲν φρόνησιν, εἶναι ἐπιστήμην κακῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ οὐδετέρων, τὴν δὲ δικαιοσύνην, ἐπιστήμην ὧν αἰρετέον καὶ εὐλαβητέον, καὶ οὐδετέρων. 93. Τὴν δὲ μεγαλοψυχίαν, ἐπιστήμην ἢ ἕξιν ὑπεράνω ποιούσων τῶν συμβαινόντων κοινῇ, φάυλων τε καὶ σπουδαίων· τὴν δὲ ἐγκράτειαν, διάθεσιν ἀνυπέρβατον τῶν κατ' ὀρθὸν λόγον, ἢ ἕξιν ἀήττητον ἡδονῶν· τὴν δὲ καρτερίαν, ἐπιστήμην ἢ ἕξιν ὧν ἐμμενετέον, καὶ μὴ, καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ ἀγχίνοιαν, ἕξιν εὐρετικὴν τοῦ καθήκοντος ἐκ τοῦ παραχρῆμα· τὴν δὲ εὐβουλίαν, ἐπιστήμην τοῦ σκοπεῖσθαι ποῖα καὶ πῶς πράττοντες, πράξομεν συμφερόντως. Ἀνάλογον δὲ καὶ τῶν κακιῶν τὰς μὲν εἶναι πρώτας· τὰς δὲ, ὑπὸ ταύτας· οἷον ἀφροσύνην μὲν, καὶ δειλίαν, καὶ ἀδικίαν, καὶ ἀκολασίαν ἐν ταῖς πρώταις· ἀκρασίαν δὲ, καὶ βραδύνοιαν, καὶ κακοβουλίαν, ἐν ταῖς ὑπὸ ταύτας. Εἶναι δὲ ἀνοίας τὰς κακίας, ὧν αἱ ἀρεταὶ ἐπιστῆμαι.

LV. 94. Ἀγαθὸν δὲ κοινῶς μὲν, τὸ τὸ ὄφελος· ἰδίως δὲ, ἢτοι ταῦτόν, ἢ οὐχ ἕτερον ὠφελείας. Ὅθεν αὐτὴν τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ἀγαθὸν τριχῶς οὕτω λέγεσθαι. Οἷον, τὸ ἀγαθὸν ἀφ' οἷ συμβαίνει, ὡς τὴν πράξιν τὴν κατ' ἀρετὴν· ὑφ' οὗ δὲ, ὡς τὸν σπουδαῖον τὸν μετέχοντα τῆς ἀρετῆς. Ἄλλως δὲ οὕτως ἰδίως ὀρίζονται τὸ ἀγαθὸν, τὸ τέλειον κατὰ φύσιν λογικοῦ, ἢ ὡς λογικοῦ. Τοιοῦτο δ' εἶναι τὴν ἀρετὴν. Ὡστε μετέχοντα, τὰς τε περ

ξεις τὰς κατ' ἀρετήν, καὶ τοὺς σπουδαίους, εἶναι. Ἐπιγεννήματα δὲ, τὴν τε χαρὰν, καὶ τὴν εὐφροσύνην, καὶ τὰ παραπλήσια. 95. Ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν κακιῶν τὸ μὲν εἶναι ἀφροσύνην, δειλίαν, ἀδικίαν, καὶ τὰ παραπλήσια· μετέχοντα δὲ κακιῶν, τὰς τε πράξεις τὰς κατὰ κακίαν καὶ τοὺς φαύλους. Ἐπιγεννήματα δὲ, τὴν τε δυσθυμίαν καὶ τὴν δυσφροσύνην, καὶ τὰ ὅμοια.

LVI. Ἐτι τῶν ἀγαθῶν, τὰ μὲν εἶναι περὶ ψυχὴν, τὰ δὲ ἐκτός· τὰ δ' οὔτε περὶ ψυχὴν, οὔτε ἐκτός. Τὰ μὲν περὶ ψυχὴν, ἀρετὰς, καὶ τὰς κατὰ ταύτας πράξεις· τὰ δ' ἐκτός, τὸ τε σπουδαίαν ἔχειν πατρίδα, καὶ σπουδαῖον φίλον, καὶ τὴν τούτων εὐδαιμονίαν. Τὰ δ' οὔτε ἐκτός, οὔτε περὶ ψυχὴν, τὸ αὐτὸν ἑαυτῷ εἶναι σπουδαῖον καὶ εὐδαίμονα. 96. Ἀνάπαλιν δὲ, καὶ τῶν κακιῶν τὰ μὲν περὶ ψυχὴν εἶναι, τὰς κακίας, καὶ τὰς κατ' αὐτὰς πράξεις· τὰ δὲ ἐκτός, τὸ ἀφρονα πατρίδα ἔχειν, καὶ ἀφρονα φίλον, καὶ τὴν τούτων κακοδαιμονίαν· τὰ δὲ οὔτε ἐκτός, οὔτε περὶ ψυχὴν, τὸ αὐτὸν ἑαυτῷ εἶναι φαῦλον καὶ κακοδαίμονα.

LVII. Ἐτι τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν εἶναι τελικὰ, τὰ δὲ ποιητικὰ· τὰ δὲ, τελικὰ καὶ ποιητικὰ. Τὸν μὲν οὖν φίλον, καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ γινομένης ὠφελείας, ποιητικὰ εἶναι ἀγαθὰ· θάρσος δὲ, καὶ φρόνημα, καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τέρψιν, καὶ εὐφροσύνην, καὶ ἀλυπίαν, καὶ πᾶσαν τὴν κατ' ἀρετήν πράξιν, τελικὰ. 97. Ποιητικὰ δὲ καὶ τελικὰ εἶναι ἀγαθὰ· καθὸ μὲν γὰρ ἀποτελοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν, ποιητικὰ ἔστιν ἀγαθὰ· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτήν, ὥστε

μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά. Ὅμοίως δὲ καὶ τῶν κακῶν τὰ μὲν εἶναι τελικά, τὰ δὲ ποιητικά, τὰ δὲ ἀμφοτέρως ἔχοντα. Τὸν μὲν ἐχθρὸν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ γενομένας βλάβας, ποιητικά εἶναι· κατάπληξιν δὲ, καὶ ταπεινότητα, καὶ δουλείαν, καὶ ἀτερπλίαν, καὶ δυσθυμίαν, καὶ περιλυπίαν, καὶ πᾶσαν τὴν κατὰ κακίαν πράξιν, εἶναι τελικά· ἀμφοτέρως δὲ ἔχοντα, ἐπεὶ, καθὸ μὲν ἀποτελοῦσι τὴν κακοδαιμονίαν, ποιητικά ἐστὶ· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτήν, ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά.

LVIII. 98. Ἐπι τῶν περὶ ψυχὴν ἀγαθῶν τὰ μὲν εἰσὶν ἕξεις, τὰ δὲ διαθέσεις· τὰ δ' οὔτε ἕξεις, οὔτε διαθέσεις· διαθέσεις μὲν, αἱ ἀρεταί· ἕξεις δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα· οὔτε δὲ ἕξεις, οὔτε διαθέσεις, αἱ ἐνέργειαι. Κοινῶς δὲ τῶν ἀγαθῶν μικτὰ μὲν ἐστὶν εὐτεκνία καὶ εὐγηρία· ἀπλοῦν δ' ἐστὶν ἀγαθόν, ἐπιστήμη. Καὶ αἰ μὲν παρόντα, αἱ ἀρεταί· οὐκ αἰ δὲ, οἷον χαρὰ, περιπάτησις.

LIX. Πᾶν δὲ ἀγαθὸν συμφέρον εἶναι, καὶ δέον, καὶ λυσιτελεῖς, καὶ χρήσιμον, καὶ εὐχρηστον, καὶ καλόν, καὶ ὠφελιμον, καὶ αἰρετόν, καὶ δίκαιον. 99. Συμφέρον μὲν, ὅτι φέρει τοιαῦτα, ἃν συμβαινόντων ὠφελούμεθα. Δέον δὲ, ὅτι συνέχει ἐν οἷς χρή. Λυσιτελεῖς δὲ, ὅτι λύει τὰ τελούμενα εἰς αὐτὸ, ὥστε τὴν ἀντικατάλλαξιν τὴν ἐκ τῆς πραγματείας ὑπεραίρειν τῇ ὠφελείᾳ. Χρήσιμον δὲ, ὅτι χρεῖαν ὠφελείας παρέχεται. Εὐχρηστον δὲ, ὅτι τὴν χρεῖαν ἐπαινετὴν ἀπεργάζεται. Καλόν δὲ, ὅτι συμμέτρως ἔχει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρεῖαν. Ὡφελιμον δὲ, ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε ὠφελεῖν. Αἰρετόν δὲ, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι

ὥστε εὐλόγως αὐτὸ αἰρεῖσθαι. Δίκαιον δὲ, ὅτι νόμῳ ἐστὶ σύμφωνον, καὶ κοινωνίας ποιητικόν. 100. Καλὸν δὲ λέγουσι τὸ τέλειον ἀγαθόν, παρὰ τὸ πάντας ἀπέχθιν τοὺς ἐπιζητούμενους ἀριθμούς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἢ τὸ τελείως σύμμετρον. Εἶδη δὲ εἶναι τοῦ καλοῦ τέτταρα, δίκαιον, ἀνδρεῖον, κόσμιον, ἐπιστημονικόν· ἐν γὰρ τοῖσδε τὰς καλὰς πράξεις συντελεῖσθαι. Ἀνάλογον δὲ καὶ τοῦ αἰσχροῦ εἶναι εἶδη τέτταρα· τό, τε ἄδικον, καὶ τὸ δειλὸν, καὶ ἄκοσμον, καὶ ἄφρον. Λέγεσθαι δὲ τὸ καλὸν μοναχῶς μὲν, τὸ ἐπαινετοῦς παρεχόμενον τοὺς ἔχοντας ἀγαθὸν ἐπαίνου ἄξιον· ἐτέρως δὲ, τὸ εὖ πεφυκέναι πρὸς τὸ ἴδιον ἔργον· ἄλλως δὲ, τὸ ἐπικουμοῦν, ὅταν λέγωμεν μόνον τὸν σοφόν, ἀγαθὸν καὶ καλὸν εἶναι. 101. Λέγουσι δὲ μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν εἶναι, καθάφησιν Ἐκάτων ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ἀγαθῶν, καὶ Χρυσίππος ἐν τοῖς Περὶ τοῦ καλοῦ. Εἶναι δὲ τοῦτο ἀρετὴν, καὶ τὸ μετέχον ἀρετῆς· ὃ ἔστιν ἴσον, τὸ πᾶν ἀγαθόν, καλὸν εἶναι. Καὶ τὸ ἰσοδυναμεῖν τῷ καλῷ τὸ ἀγαθόν· ὅπερ ἴσον ἐστὶ τούτῳ. Ἐπεὶ γὰρ ἐστὶν ἀγαθόν, καλόν ἐστίν· ἔστι δὲ καλόν· ἀγαθόν ἄρα ἐστὶ.

LX. Δοκεῖ δὲ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἴσα εἶναι. καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐπ' ἄκρον εἶναι αἰρετόν, καὶ μήτε ἀνεσιν, μήτε ἐπίτασιν δέχεσθαι. Τῶν δὲ ὄντων φησὶ τὰ μὲν, ἀγαθὰ εἶναι· τὰ δὲ, κακά· τὰ δὲ οὐδέτερα 102. Ἀγαθὰ μὲν οὖν τὰς τε ἀρετὰς, φρόνησιν, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, καὶ τὰ λοιπά· κακά δὲ, τὰ ἐναντία, ἀφροσύνην, ἀδικίαν, καὶ τὰ λοιπά· οὐδέτερα δὲ, ὅσα μήτε ὠφελεῖ μήτε βλάπτει.

οἶον ζωή, ὑγίεια, ἡδονή, κάλλος, ἰσχύς, πλοῦτος, δόξα, εὐγένεια· καὶ τὰ τούτοις ἐναντία, θάνατος, νόσος, πόνος, αἰσχος, ἀσθένεια, πενία, ἀδοξία, δυσγένεια, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια· καθά φησιν Ἐκάτων ἐν ἐβδόμῳ Περὶ τέλους, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ, καὶ Χρῦσιππος. Μὴ γὰρ εἶναι ταῦτα ἀγαθὰ, ἀλλ' ἀδιάφορα, κατ' εἶδος προηγημένα. 103. Ὡς γὰρ ἴδιον θερμοῦ τὸ θερμαίνειν, οὐ τὸ ψύχειν, οὕτω καὶ ἀγαθοῦ τὸ ὠφελεῖν, οὐ τὸ βλάπτειν. Οὐ μᾶλλον δὲ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ ὑγίεια· οὐκ ἄρα ἀγαθὸν οὔτε πλοῦτος οὔτε ὑγίεια. Ἐτι τέ φασιν, ὡς ἐστὶν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, τοῦτο οὐκ ἐστὶν ἀγαθόν· πλούτῳ δὲ καὶ ὑγείᾳ ἐστὶν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι· οὐκ ἄρα ἀγαθὸν πλοῦτος καὶ ὑγίεια. Ποσειδώνιος μέντοι καὶ ταῦτά φησι τῶν ἀγαθῶν εἶναι· ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν φασιν, Ἐκάτων τε ἐν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ Περὶ ἀγαθῶν, καὶ Χρῦσιππος ἐν τοῖς Περὶ ἡδονῆς· εἶναι γὰρ καὶ αἰσχροῦς ἡδονάς· μηδὲν δὲ αἰσχροῦν, εἶναι ἀγαθόν. 104. Ὡφελεῖν δὲ ἐστὶ κινεῖν ἢ ἴσχειν κατ' ἀρετήν· βλάπτειν δὲ, κινεῖν, ἢ ἴσχειν, κατὰ κακίαν. Διχῶς δὲ λέγεσθαι ἀδιάφορα, ἅπαξ μὲν, τὰ μήτε πρὸς εὐδαιμονίαν, μήτε πρὸς κακοδαιμονίαν συνεργοῦντα, ὡς ἔχει πλοῦτος, ὑγίεια, ἰσχύς, δόξα, καὶ τὰ ὅμοια· ἐνδέχεται γὰρ καὶ χωρὶς τούτων εὐδαιμονεῖν, τῆς ποιᾶς αὐτῶν χρήσεως εὐδαιμονικῆς οὔσης ἢ κακοδαιμονικῆς. Ἄλλως δὲ λέγεται ἀδιάφορα, τὰ μήτε ὀρμῆς, μήτε ἀφορμῆς κινητικά· ὡς ἔχει τὸ ἀρτίας ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τρίχας ἢ περιττὰς, ἢ ἐκτεῖναι τὸν δάκτυλον, ἢ συστεῖλαι· τῶν προτέρων ἀδιαφόρων

οὐκέθ' οὕτω λεγομένων. Ὅρμῆς γάρ ἐστιν ἐκεῖνα καὶ ἀφορμῆς κινητικά. 105. Διὸ τὰ μὲν αὐτῶν ἐκλέγεται, τῶν οὐδιτέρων ἐπίσης ἐχόντων πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγῆν.

LXI. Τῶν ἀδιαφόρων τὰ μὲν λέγουσι προηγμένα, τὰ δὲ ἀποπροηγμένα. Προηγμένα μὲν, τὰ ἔχοντα ἀξίαν· ἀποπροηγμένα δὲ, τὰ ἀναξίαν ἔχοντα. Ἀξίαν δὲ, τὴν μὲν τινὰ λέγουσι σύμβλησιν πρὸς τὸν ὁμολογούμενον βίον, ἣτις ἐστὶ περὶ πᾶν ἀγαθόν· τὴν δὲ, εἶναι μέσσην τινὰ δύναμιν ἢ χρεῖαν συμβαλλομένην πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, ὅμοιον εἰπεῖν, ἦν τινὰ προσφέρεται πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, πλοῦτος ἢ ὑγίεια· τὴν δ' εἶναι ἀξίαν, ἀμοιβὴν δοκιμαστοῦ, ἦν ἂν ὁ ἔμπειρος τῶν πραγμάτων τάξῃ· ὅμοιον εἰπεῖν, ἀμείβεσθαι πυρούς πρὸς τὰς σὺν ἡμιόνῳ κριθάς. 106. Προηγμένα μὲν οὖν εἶναι ἃ καὶ ἀξίαν ἔχει· οἷον, ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν, εὐφυΐαν, τέχνην, προκοπὴν, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν, ζωὴν, ὑγίειαν, φώμην, εὐεξίαν, ἀρτιότητα, κάλλος· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτὸς, πλοῦτον, δόξαν, εὐγένειαν, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀποπροηγμένα δὲ, ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν, ἀφυΐαν, ἀτεχνίαν, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν, θάνατον, νόσον, ἀσθένειαν, καχεξίαν, πῆρῳσιν, αἰσχος, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτὸς, πενίαν, ἀδοξίαν, δυσγένειαν, καὶ τὰ παραπλήσια. Οὔτε δὲ προήχθη, οὔτε ἀποπροήχθη, τὰ οὐδιτέρως ἔχοντα. 107. Ἐτι, τῶν προηγμένων τὰ μὲν, δι' αὐτὰ προῆκται, τὰ δὲ, δι' ἕτερα· τὰ δὲ, καὶ δι' αὐτὰ καὶ δι' ἕτερα. Δι' αὐτὰ μὲν, εὐφυΐα, προκοπή, καὶ τὰ ὅμοια· δι' ἕτερα δὲ, πλοῦτος, εὐγένεια καὶ

τὰ ὅμοια· δι' αὐτὰ δὲ καὶ δι' ἕτερα, ἰσχύς, εὐαισθησία, ἀρτιότης. Δι' αὐτὰ μὲν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστί· δι' ἕτερα δὲ, ὅτι περιποιεῖ χρείας οὐκ ὀλίγας. Ὅμοίως δὲ ἔχει καὶ τὸ ἀποπροηγμένον, κατὰ τὸν ἐναντίον λόγον.

LXII. Ἐτι δὲ καθῆκον φασὶν εἶναι ὁ πραχθὲν, εὐλογόν τε ἔχει ἀπολογισμόν· οἷον, τὸ ἀκόλουθον ἐν τῇ ζωῇ, ὅπερ καὶ ἐπὶ τὰ φυτὰ καὶ ζῶα διατείνει. Ὁρᾶσθαι γὰρ καὶ πὶ τούτων καθήκοντα. 108. Κατωνομάσθαι δὲ οὕτως ὑπὸ πρώτου Ζήνωνος τὸ καθῆκον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τινος ἦκειν, τῆς προσωνομασίας εἰλημμένης. Ἐνέργημα δὲ αὐτὸ εἶναι, ταῖς κατὰ φύσιν κατασκευαῖς οἰκεῖον. Τῶν γὰρ καθ' ὁρμὴν ἐνεργουμένων τὰ μὲν, καθήκοντα εἶναι· τὰ δὲ, παρὰ τὸ καθῆκον. Καθήκοντα μὲν οὖν εἶναι, ὅσα λόγος αἰρεῖ ποιεῖν· ὡς ἔχει, γονεῖς τιμᾶν, ἀδελφούς, πατρίδα, συμπεριφέρεσθαι φίλοις. Παρὰ τὸ καθῆκον δὲ, ὅσα μὴ αἰρεῖ λόγος· ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα, γονέων ἀμελεῖν, συγγενῶν ἀφροντιστεῖν, φίλοις μὴ συνδιατίθεσθαι, πατρίδος ὑπερορᾶν, καὶ τὰ παραπλήσια. 109. Οὔτε δὲ καθήκοντα, οὔτε παρὰ τὸ καθῆκον, ὅσα οὔτε αἰρεῖ λόγος πράττειν, οὔτε παγορεύει· οἷον κάρφος ἀνελεῖσθαι, γραφεῖον κραεῖν, στλεγγίδα, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. Καὶ τὰ ἴνα εἶναι καθήκοντα, ἄνευ περιστάσεως· τὰ δὲ, πεπτατικά. Καὶ ἄνευ μὲν περιστάσεως, τάδε, ὑγείας ἀμελεῖσθαι, καὶ αἰσθητηρίων, καὶ τὰ ὅμοια· κατὰ νόστασιν δὲ, τὸ πηροῦν ἑαυτὸν, καὶ τὴν κτησιν ῥίπτειν. Ἀνάλογον δὲ καὶ τῶν παρὰ τὸ καθῆκον. τῶν καθηκόντων, τὰ μὲν αἰεὶ καθήκει, τὰ δὲ

οὐκ ἀεί· καὶ αἰεὶ μὲν καθήκει, τὸ κατ' ἀρετήν ζῆν· οὐκ αἰεὶ δὲ, τὸ ἐρωτῶν, τὸ ἀποκρίνεσθαι, καὶ περιπατεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τὸ καθήκον. 110. Ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς μέσοις τὶ καθήκον, ὡς τὸ πείθεσθαι τοὺς παῖδας τοῖς παιδαγωγοῖς.

LXIII. Φασὶ δὲ τὴν ψυχὴν εἶναι ὀκταμερῆ· μέρη γὰρ αὐτῆς, τὰ τε πέντε αἰσθητήρια, καὶ τὸ φωνητικὸν ὄργανον, καὶ τὸ διανοητικόν, ὅπερ ἐστὶν αὐτὴ ἢ διάνοια· καὶ τὸ γεννητικόν. Ἐκ δὲ τῶν ψευδῶν ἐπιγίγνεσθαι τὴν διαστροφὴν ἐπὶ τὴν διάνοιαν, ἀφ' ἧς πολλὰ πάθη βλαστάνειν, καὶ ἀκαταστασίας αἷτια. Ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ πάθος, κατὰ Ζήνωννα, ἢ ἄλογος καὶ παρὰ φύσιν ψυχῆς κίνησις, ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα. Τῶν δὲ παθῶν τὰ ἀνωτάτω (καθὰ φησιν Ἐκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ παθῶν, καὶ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ παθῶν) εἶναι γένη τέτταρα, λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, ἡδονήν. 111. Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι, καθὰ φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ παθῶν· ἢ τε γὰρ φιλαργυρία ὑπόληψις ἐστὶ τοῦ τὸ ἀργύριον καλὸν εἶναι, καὶ ἡ μέθη δὲ, καὶ ἡ ἀκολασία ὁμοίως, καὶ τὰ ἄλλα. Καὶ τὴν μὲν λύπην, εἶναι συστολὴν ἄλογον· εἶδη δὲ αὐτῆς, ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν, ἄχθος, ἐνόηλησιν, ἀνίαν, ὀδύνην, σύγχυσιν. Ἐλεον μὲν οὖν εἶναι λύπην, ὡς ἐπὶ ἀναξίως κακοπαθοῦντι· φθόνον δὲ, λύπην ἐπ' ἄλλοις ἀγαθοῖς· ζῆλον δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ· ζηλοτυπίαν δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ἃ καὶ αὐτὸς ἔχει. 112. Ἀχθος δὲ, λύπην βεβύνησαν· ἐνό-

χλησιν, λύπην στενοχωροῦσαν, καὶ δυσχωρίαν παρασκευάζουσαν· ἀνίαν, λύπην ἐκ διαλογισμῶν μένουσαν, ἢ ἐπιτεινομένην· ὀδύνην, λύπην ἐπίπονον· σύγχυσιν, λύπην ἄλογον, ἀποκναίουσαν καὶ κωλύουσαν τὰ παρόντα συνορᾶν. Ὁ δὲ φόβος, ἐστὶ προσδοκία κακοῦ. Εἰς δὲ τὸν φόβον ἀνάγεται καὶ ταῦτα, δεῖμα, ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος, ἀγωνία. Δεῖμα μὲν οὖν ἐστὶ φόβος δέος ἐμπνοιῶν· αἰσχύνη δὲ, φόβος ἀδοξίας· ὄκνος δὲ, φόβος μελλούσης ἐνεργείας· ἔκπληξις δὲ, φόβος ἐκ φαντασίας ἀσυνήθους πράγματος· 113. Θόρυβος δὲ, φόβος μετὰ κατεπείξεως φωνῆς· ἀγωνία δὲ, φόβος ἀδήλου πράγματος. Ἐπιθυμία δὲ ἐστὶν ἄλογος ὀρεξις. Ἐφ' ἣν τάττεται καὶ ταῦτα, σπάνις, μῖσος, φιλονεικία, ὀργή, ἔρως, μῆνις, θυμός. Ἔστι δὲ ἢ μὲν σπάνις ἐπιθυμία τις ἐν ἀποτεύξει, καὶ οἷον κεχωρισμένη ἐκ τοῦ πράγματος, τεταμένη δὲ διακενῆς ἐπ' αὐτὸ καὶ σπωμένη. Μῖσος δὲ ἐστὶν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς εἶναι τινὶ, μετὰ προκοπῆς τινος καὶ παρατάσεως· φιλονεικία δὲ, ἐπιθυμία τις περὶ αἰρέσεως· ὀργή δὲ, ἐπιθυμία τιμωρίας, τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι οὐ προσηκόντως· ἔρως δὲ ἐστὶν ἐπιθυμία τις, οὐχὶ περὶ σπουδαίους· ἔστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλευποιΐας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· 114. μῆνις δὲ ἐστὶν ὀργή πεπαλαιωμένη καὶ ἐπίκοτος, ἐπιτηρητικὴ δέ· ὅπερ ἐμφαίνεται διὰ τῶνδε·

Εἴπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη,

Ἄλλὰ γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσση.

Ὁ δὲ θυμός ἐστιν ὀργὴ ἀρχομένη. Ἡδονὴ δὲ ἐστὶν ἄλογος ἔπαρσις, ἐφ' αἰρετῶ δοκοῦντι ὑπάρχειν· Ἐφ'

ἦν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις. Κήλησις μὲν οὖν ἐστίν, ἡδονὴ δι' ὧτων κατακλῶσα· ἐπιχαιρεκακία δὲ, ἡδονὴ ἐπ' ἄλλοτρίοις κακοῖς· τέρψις δὲ, οἶον τρέψις, προτροπὴ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὸ ἀνειμένον· διάχυσις δὲ, ἀνάλυσις ἀρετῆς. 115. Ὡς δὲ λέγεται τινα ἐπὶ τοῦ σώματος ἀρρώσθημα, οἶον, ποδάγραι, καὶ ἀρθρίτιδες· οὕτω καὶ πὴ τῆς ψυχῆς, φιλοδοξία, καὶ φιληδονία, καὶ τὰ παραπλήσια. Τὸ γὰρ ἀρρώσθημα, ἐστὶ νόσημα μετὰ ἀσθενείας· τὸ δὲ νόσημα, οἷσις σφόδρα δοκοῦντος αἵρετοῦ. Καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ σώματος εὐεμπτωσῆαι τινὲς λέγονται· οἶον κατάρρους καὶ διάρροια· οὕτω καὶ πὴ τῆς ψυχῆς εἰσὶν εὐκαταφορίαι, οἶον φθονερία, ἀνελεημοσύνη, ἔριδες, καὶ τὰ παραπλήσια. Εἶναι δὲ καὶ εὐπαθείας φασὶ τρεῖς, χαρὰν, εὐλάβειαν, βούλησιν. 116. Καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν εἶναι τῇ ἡδονῇ, οὕσαν εὐλογον ἔπαρσιν· τὴν δὲ εὐλάβειαν, τῷ φόβῳ, οὕσαν εὐλογον ἔκκλισιν· φοβηθήσεσθαι μὲν γὰρ τὸν σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθήσεσθαι δέ. Τῇ δὲ ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν φασὶν εἶναι τὴν βούλησιν, οὕσαν εὐλογον ὄρεξιν. Καθ' ἅπερ οὖν ὑπὸ τὰ πρῶτα πάθη πίπτει τινὰ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὸ τὰς πρῶτας εὐπαθείας· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν βούλησιν, εὐνοίαν, εὐμένειαν, ἀσπασμὸν, ἀγάπησιν· ὑπὸ δὲ τὴν εὐλάβειαν, αἰδῶ, ἀγνείαν· ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν, τέρψιν, εὐφροσύνην, εὐθυμίαν.

LXIV. 117. Φασὶ δὲ καὶ ἀπαθῆ εἶναι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ ἀνέμπωτον εἶναι. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἀπαθῆ τὸν φαῦλον, ἐν ἴσῳ λεγόμενον τῷ σκληρῷ καὶ ἀτρέπτῳ. Ἄτυφόν τε εἶναι τὸν σοφόν· ἴσως γὰρ

ἔχειν πρὸς τε τὸ ἔνδοξον καὶ τὸ ἄδοξον· εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἄτυφον, κατὰ τὸν εἰκαῖον τεταγμένον, ὅς ἐστι φαῦλος. Καὶ αὐστηροὺς δὲ φασιν εἶναι πάντας τοὺς σπουδαίους, τῷ μῆτε αὐτοὺς πρὸς ἡδονὴν ὀμιλεῖν, μῆτε παρ' ἄλλων τὰ πρὸς ἡδονὴν προσδέχεσθαι. Καὶ ἄλλον δὲ εἶναι αὐστηρὸν, παραπλησίως λεγόμενον τῷ αὐστηρῷ οἴνω, ἧ πρὸς μὲν φαρμακοποιΐαν χρῶνται, πρὸς δὲ πρόποσιν οὐ πάνυ. 118. Ἀκιβδήλους τοὺς σπουδαίους, φυλακτικούς τε εἶναι τοῦ ἐπὶ τὸ βέλτιον αὐτοὺς παριστάνειν, διὰ παρασκευῆς τῆς τὰ φαῦλα μὲν ἀποκρυπτούσης, τὰ δὲ ὑπάρχοντα ἀγαθὰ φαίνεσθαι ποιούσης. Ἀπλάστους δὲ εἶναι· περιηρηκέναι γὰρ ἐν τῇ φωνῇ τὸ πλάσμα, καὶ ἐν τῷ εἶδει. Ἀπράγμονάς τε εἶναι· ἐκκλίνειν γὰρ τὸ πράττειν τι παρὰ τὸ καθήκον· καὶ οἰνωθῆσθαι μὲν, οὐ μεθυσθῆσθαι δέ. Ἔτι δὲ οὐδὲ μανῆσθαι. Προσπεσεῖσθαι μέντοι ποτὲ αὐτῷ φαντασίας ἄλλοκότους, διὰ μελαγχολίαν ἢ λήρησιν, οὐ κατὰ τὸν τῶν αἰρετιῶν λόγον, ἀλλὰ παρὰ φύσιν. Οὐδὲ μὴν λυπηθῆσθαι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ τὴν λύπην, ἄλογον εἶναι συστολὴν ψυχῆς, ὡς Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ ἠθικῇ. 119. Θείους τε εἶναι· ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς οἴονεϊ θεόν. Τὸν δὲ φαῦλον, ἄθεον. Διττὸν δὲ εἶναι τὸν ἄθεον· τὸν τε ἐναντίως τῷ θεῷ λεγόμενον, καὶ τὸν ἐξουθενητικὸν τοῦ θεοῦ· ὅπερ οὐκ εἶναι περὶ πάντα φαῦλον. Θεοσεβεῖς τε τοὺς σπουδαίους· ἐμπείρους γὰρ εἶναι τῶν περὶ θεῶν νομίμων· εἶναί τε τὴν εὐσεβείαν ἐπιστήμην θεῶν θεραπείας. Ἀλλὰ μὴν καὶ θύειν αὐτοὺς θεοῖς, ἀγνοῦς τε ὑπάρχειν· ἐκνεύειν γὰρ τὰ περὶ τοὺς

Θεοὺς ἁμαρτήματα. Καὶ τοὺς θεοὺς ἄγασθαι αὐ-
 τοὺς· ὁσίους τε γὰρ εἶναι καὶ δικαίους πρὸς τὸ θεῖον.
 Μόρους τε ἱερέας τοὺς σοφούς· ἐπεσκέφθαι γὰρ
 περὶ θυσιῶν, ἰδρύσεων, καθαρμῶν, τῶν ἄλλων τῶν
 πρὸς θεοὺς οἰκειῶν. 120. Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ γο-
 νίας σεβήσεσθαι, καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς ἐν δευ-
 τέρᾳ μοίρᾳ μετὰ τοὺς θεοὺς. Φασὶ δὲ καὶ τὴν πρὸς
 τὰ τέκνα φιλοστοργίαν φυσικὴν εἶναι αὐτοῖς, καὶ ἐν
 φαύλοις μὴ εἶναι· ἀρέσκει τε αὐτοῖς ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ
 ἁμαρτήματα, καθά φησι Χρῦσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ
 τῶν ἡθικῶν ζητημάτων, καὶ Περσαῖος, καὶ Ζήνων.
 Εἰ γὰρ ἀληθὲς ἀληθοῦς μᾶλλον οὐκ ἔστιν, οὐδὲ
 ψεῦδος ψεύδους· οὕτως οὐδὲ ἀπάτη ἀπάτης, οὐδὲ
 ἁμάρτημα ἁμαρτήματος. Καὶ γὰρ ὁ ἑκατὸν στα-
 δίους ἀπέχων Κανώβου, καὶ ὁ ἕνα, ἐπίσης οὐκ εἰσὶν
 ἐν Κανώβῳ· οὕτω καὶ ὁ πλεῖον καὶ ὁ ἔλαττον ἁμαρ-
 τάνων, ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ κατορθοῦν. 121.
 Ἡρακλείδης μέντοι ὁ Ταρσεὺς Ἀντιπάτρου τοῦ Ταρ-
 σέως γνώριμος, καὶ Ἀθηνόδωρος, ἄνισα φασὶ τὰ
 ἁμαρτήματα. Πολιτεύεσθαι φασὶ τὸν σοφόν, ἂν
 μή τι κωλύῃ, ὡς φησι Χρῦσιππος ἐν πρώτῳ Περὶ
 βίων. Καὶ γὰρ κακίαν ἐφέξειν, καὶ ἐπ' ἀρετὴν πα-
 ρορμήσειν. Καὶ γαμήσειν (ὡς ὁ Ζήνων φησὶν ἐν
 πολιτείᾳ) καὶ παιδοποιήσεσθαι. Ἔτι τε μὴ δοξά-
 σαι τὸν σοφόν, τουτεστι ψευδεῖ μὴ συγκαταθήσε-
 σθαι μηδενί. Κυνιεῖν τε αὐτόν· εἶναι γὰρ τὸν κυ-
 νισμὸν σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν, ὡς Ἀπολλόδωρος
 ἐν τῇ ἡθικῇ. Γεύσεσθαι τε καὶ ἀνθρωπίνων σαρ-
 κῶν, κατὰ περίστασιν. Μόνον τε, ἐλεύθερον· τοῖς
 δὲ φαύλους, δούλους. Εἶναι γὰρ τὴν ἐλευθερίαν,

ἐξουσίαν αὐτοπραγίας. Τὴν δὲ δουλείαν, στέρησιν
 αὐτοπραγίας. 122. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλην δουλείαν
 τὴν ἐν ὑποτάξει, καὶ τρίτην τὴν ἐν κτήσει τε καὶ ὑπο-
 τάξει, ἣ ἀντιτίθεται ἢ δεσποτεία, φαύλη οὖσα καὶ
 αὐτὴ. Οὐ μόνον δὲ ἐλευθέρους εἶναι τοὺς σοφοὺς,
 ἀλλὰ καὶ βασιλέας, τῆς βασιλείας οὖσης ἀρχῆς ἀνυ-
 πευθύνου, ἧτις περὶ μόνους ἂν τοὺς σοφοὺς σταίη,
 καθά φησι Χρῦσιππος ἐν τῷ Περὶ τοῦ κυρέως κε-
 χρησθαι Ζήνωνα τοῖς ὀνόμασιν. Ἐγνωκέναι γάρ
 φησι δεῖν τὸν ἀρχοντα περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν· μη-
 δένα δὲ τῶν φαύλων ἐπίστασθαι ταῦτα. Ὁμοίως δὲ
 καὶ ἀρχικούς, δικαστικούς τε καὶ ῥητορικούς μόνους
 εἶναι· τῶν δὲ φαύλων οὐδένα. Ἔτι καὶ ἀναμαρτή-
 τους, τῷ ἀπεριπτώτους εἶναι ἁμαρτήματι. 123.
 Ἀβλαβεῖς τε εἶναι· οὐ γὰρ ἄλλους βλάπτειν, οὔτε
 αὐτούς. Ἐλεήμονάς τε μὴ εἶναι, συγγνώμην τε
 ἔχειν μηδενί· μὴ γὰρ παριέναι τὰς ἐκ τοῦ νόμου
 ἐπιβαλλούσας κολάσεις· ἐπεὶ τό γε εἴκειν, καὶ ὁ
 ἔλεος, αὐτὴ τε ἢ ἐπιείκεια, οὐδεμιᾶ ἐστὶ ψυχῇ πρὸς
 κολάσεις προσποιουμένη χρησιμότητα, μηδὲ οἶεσθαι
 σκληροτέρας αὐτὰς εἶναι. Ἔτι γε τὸν σοφὸν οὐδὲν
 θαυμάζειν τῶν δοκούντων παραδόξων, οἷον χαρῶ-
 νεια, καὶ ἀμπώτιδας, καὶ πηγὰς θερμῶν ὑδάτων, καὶ
 πυρὸς ἀναφυσήματα. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ
 (φασὶ) βιώσεται ὁ σπουδαῖος· κοινωνικός γὰρ φύσει
 καὶ πρακτικός. Τὴν μέντοι ἄσκησιν ἀποδέξεται ὑπὲρ
 τῆς τοῦ σώματος ὑπομονῆς. 124. Εὐῖξεται τε (φα-
 σὶν) ὁ σοφός, αἰτούμενος τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν.
 καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ καθηκόν-
 των, καὶ Ἑκάτων ἐν τρισκαιδεκάτῳ Περὶ παραδόξων.

Λέγουσι δὲ καὶ τὴν φιλίαν ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶναι, διὰ τὴν ὁμοιότητα. Φασὶ δὲ αὐτὴν κοινωνίαν τινὰ εἶναι τῶν κατὰ τὸν βίον, χρωμένων ἡμῶν τοῖς φίλοις ὡς ἑαυτοῖς. Δι' αὐτόν τε αἵρετὸν τὸν φίλον ἀποφαίνονται, καὶ τὴν πολυφιλίαν ἀγαθόν. Ἐν τε τοῖς φαύλοις μὴ εἶναι φιλίαν. Μηδενὶ τε τῶν φαύλων φιλονεικεῖν, πάντας τε τοὺς ἄφρονας μαίνεσθαι. Οὐ γὰρ φρονίμους εἶναι, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἴσιν τῆ ἀφροσύνη μανίαν πάντα πράττειν. 125. Πάντας τε εὖ ποιεῖν τὸν σοφόν, ὡς καὶ πάντα φαμέν τὰ ἀυλήματα εὖ αὐλεῖν τὸν Ἰσμηνίαν. Καὶ τῶν σοφῶν δὲ πάντα εἶναι· δεδωκέναι γὰρ αὐτοῖς παντελεῖ ἔξουσίαν τὸν νόμον. Τῶν δὲ φαύλων εἶναι τινὰ λέγεται, ὃν τρόπον καὶ τῶν ἀδίκων, ἄλλως μὲν τῆς πόλεως, ἄλλως δὲ τῶν χρωμένων φαμέν.

LXV. Τὰς δὲ ἀρετὰς λέγουσιν ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις, καὶ τὸν μίαν ἔχοντα, πάσας ἔχειν. Εἶναι γὰρ αὐτῶν τὰ θεωρήματα κοινὰ, καθάπερ Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν φησιν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ φυσικῇ κατὰ τὴν ἀρχαίαν, Ἐκάτων δὲ ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ἀρετῶν. 126. Τὸν γὰρ ἐνάρετον, θεωρητικόν τε εἶναι, καὶ ποιητικόν τῶν πρακτέων· τὰ δὲ πρακτέα καὶ αἵρετέα ἐστὶ, καὶ ὑπομονητέα καὶ ἀπονεμητέα καὶ ἐμμενητέα. Ὡστε εἰ τὰ μὲν αἵρετικῶς ποιεῖ, τὰ δὲ ὑπομονητικῶς, τὰ δὲ ἀπονεμητικῶς, τὰ δὲ ἐμμενητικῶς, φρόνιμός τε ἐστὶ καὶ ἀνδρεῖος, καὶ δίκαιος, καὶ σώφρων. Κεφαλαιοῦσθαι τε ἐκάστην τῶν ἀρετῶν περὶ τι ἴδιον κεφάλαιον· οἷον, τὴν ἀνδρείαν περὶ τὰ ὑπομονητέα, τὴν φρόνησιν περὶ τὰ ποιητέα, καὶ μὴ, καὶ οὐδέτερα· ὁμοίως τε καὶ τὰς

ἄλλας περὶ τὰ οἰκεῖα τρέπεσθαι. Ἐπονται δὲ τῇ μὲν φρονήσει εὐβουλία καὶ σύνεσις· τῇ δὲ σωφροσύνῃ, εὐταξία, καὶ κοσμιότης· τῇ δὲ δικαιοσύνῃ, ἰσότης, καὶ εὐγνωμοσύνη· τῇ δὲ ἀνδρείᾳ, ἀπαρραλαξία, καὶ εὐτονία. 127. Ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς μηδὲν μέσον εἶναι ἀρετῆς καὶ κακίας· τῶν Περιπατητικῶν μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶναι λεγόντων τὴν προκοπὴν. Ὡς γὰρ δεῖν φασὶν ἢ ὀρθὸν εἶναι ξύλον ἢ στρεβλόν, οὕτως ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον· οὕτε δὲ δικαιοτέρον, οὕτε ἀδικώτερον. Καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. Καὶ μὴν τὴν ἀρετὴν Χρῦσιππος μὲν, ἀποβλητὴν· Κλεάνθης δὲ, ἀναπόβλητον. Ὁ μὲν, ἀποβλητὴν, διὰ μέθην καὶ μελαγχολίαν· ὁ δὲ, ἀναπόβλητον, διὰ βεβαίους καταλήψεις. Καὶ αὐτὴν δὲ αἰρετὴν εἶναι. Αἰσχυρόμεθα γοῦν ἐφ' οἷς κακῶς πράττομεν, ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν εἰδότες ἀγαθόν. Αὐτάρκη τε εἶναι αὐτὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, καθά φησι Ζήνων καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν, καὶ Ἐκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ἀγαθῶν. 128. Εἰ γὰρ (φησὶν) αὐτάρκης ἐστὶν ἡ μεγαλοψυχία πρὸς τὸ πάντων ὑπεράνω ποιεῖν, ἔστι δὲ μέρος ἀρετῆς, αὐτάρκης ἐστὶ καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν, καταφρονοῦσα καὶ τῶν δοκούντων ὀχληρῶν. Ὁ μὲν τοι Παναίτιος καὶ Ποσειδώνιος οὐκ αὐτάρκη λέγουσι τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ χρεῖαν εἶναι φασὶ καὶ ὑγείας, καὶ ἰσχύος, καὶ χορηγίας. Ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ διαπαντὸς χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ, ὡς οἱ περὶ Κλεάνθην φασὶν. Ἀναπόβλητος γὰρ ἐστὶ, καὶ πάντοτε τῇ ψυχῇ χρῆται οὐση τελεία ὁ σπουδαῖος.

LXVI. Φύσει τε τὸ δίκαιον εἶναι, καὶ μὴ θεσει.

ὡς καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, καθά φησι Χρῦσιππος ἐν τῷ Περὶ καλοῦ. 129. Δουκεῖ δὲ αὐτοῖς μήτε τὴν διαφωνίαν ἀφίστασθαι φιλοσοφίας· ἐπεὶ τῷ λόγῳ τούτῳ προλείπειν ὅλον τὸν βίον, ὡς καὶ Ποσειδώνιος φησιν ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς. Εὐχρηστεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα φησὶν ὁ Χρῦσιππος. Ἔτι ἀρέσκει αὐτοῖς μηδὲν εἶναι ἡμῖν δίκαιον πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, διὰ τὴν ἀνομοιότητα, καθά φησι Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ δικαιοσύνης, καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ καθήκοντος. Καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν τῶν νέων, τῶν ἐμφαινόντων διὰ τοῦ εἴδους τὴν πρὸς ἀρετὴν εὐφυΐαν, ὡς φησι Ζήνων ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ βίων, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ. 130. Εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα, ἐπιβολὴν φιλευποιΐας, διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φιλίας. Τὸν γοῦν Θρασωνίδην, καὶ περ ἐν ἐξουσίᾳ. ἔχοντα τὴν ἐρωμένην, διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς. Εἶναι οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας, ὡς καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ Περὶ ἔρωτος φησὶ· καὶ μὴ εἶναι ἐπίμεμπτον αὐτόν. Εἶναι δὲ καὶ τὴν ὄραν ἄνθος ἀρετῆς. Βίων δὲ τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ, καὶ πρακτικοῦ, καὶ λογικοῦ· τὸν τρίτον φασὶν αἰρετέον· γεγονέναι γὰρ ὑπὸ τῆς φύσεως ἐλίτηδες τὸ λογικὸν ζῶον πρὸς θεωρίαν καὶ πράξιν. Εὐλόγως τέ φασιν ἐξάξειν ἑαυτὸν τοῦ βίου τὸν σοφὸν, καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων, καὶ ἐν σκληροτέρα γένηται ἀλγηδόνι, ἢ πηρώσειν, ἢ νύσοις ἀνιάτοις. 131. Ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ κοινὰς εἶναι τὰς γυναῖδας δεῖν παρὰ τοῖς σοφοῖς· ὥστε τὰ ἐντυχόντα τῇ

εντυχούση χρῆσθαι, καθά φησι Ζήνων ἐν τῇ πολιτεία, καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ Περὶ πολιτείας, ἀλλὰ τε Διογένης ὁ Κυνικός, καὶ Πλάτων. Πάντας τε παῖδας ἐπίσης στέρξομεν πατέρων τρόπον, καὶ ἡ ἐπιμοιχεῖα ζηλοτυπία περιαιρεθήσεται. Πολιτείαν δὲ ἀρίστην, τὴν μικτὴν ἔκ τε δημοκρατίας καὶ βασιλείας καὶ ἀριστοκρατίας. Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἠθικοῖς δόγμασιν οἱ Στωϊκοὶ τοι ταῦτα λέγουσι, καὶ τούτων πλείω μετὰ τῶν οἰκείων ἀποδείξεων. Ταῦτα δὲ ὡς ἐν κεφαλαίοις ἡμῖν διαλελέχθω, καὶ στοιχειωδῶς.

LXVII. 132. Τὸν δὲ φυσικὸν λόγον διαιροῦσιν εἰς τε τὸν περὶ σωμάτων τόπον, καὶ περὶ ἀρχῶν, καὶ στοιχείων, καὶ θεῶν, καὶ τεράτων, καὶ τόπου, καὶ κενοῦ. Καὶ οὕτω μὲν εἰδικῶς. Γενικῶς δὲ εἰς τρεῖς τόπους, τὸν τε περὶ κόσμου, καὶ τὸν περὶ τῶν στοιχείων, καὶ τρίτον τὸν αἰτιολογικόν. Τὸν δὲ περὶ τοῦ κόσμου διαιρεῖσθαι φασὶν εἰς δύο μέρη. Μιᾶ γὰρ σκέψει ἐπικοινωνεῖν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθηματικῶν, καθ' ἣν ζητοῦσι περὶ τε τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων· οἷον, εἰ ὁ ἥλιός ἐστι τηλικούτος ἡλικός φαίνεται, καὶ ὁμοίως εἰ ἡ σελήνη· καὶ περὶ δινήσεως, καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις ζητημάτων.

133. Ἐτέραν δὲ αὐτοῦ σκέψιν εἶναι ἣτις μόνοις τοῖς φυσικοῖς ἐπιβάλλει, καθ' ἣν ζητεῖται ἡ τε οὐσία αὐτοῦ, καὶ εἰ ὁ ἥλιος, καὶ οἱ ἀστέρες ἐξ ὕλης καὶ εἶδος, καὶ εἰ γεννητὸς ἢ ἀγέννητος, καὶ εἰ ἔμψυχος, ἢ ἄψυχος, καὶ εἰ φθαρτὸς ἢ ἀφθαρτος. καὶ εἰ προνοία διοικεῖται, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. Τὸν τε αἰτιολογικόν, εἶναι καὶ αὐτὸν διμερῆ· μιᾶ δὲ αὐτοῦ ἐπισκέψει ἐπικοινωνεῖν τὴν τῶν ἰατρῶν ζήτησιν, καθ' ἣν ζητοῦσι

περὶ τε τοῦ ἡγεμονικοῦ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἐν ψυχῇ
 γινομένων, καὶ περὶ σπερμάτων καὶ τῶν τούτοις
 ὁμοίων. Τοῦ δ' ἑτέρου καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημά-
 των ἀντιποιεῖσθαι· οἶον, πῶς ὀρῶμεν, τίς ἢ αἰτία
 τῆς κατοπτρικῆς φαντασίας· ὅπως νέφη συνίσταν-
 ται, καὶ βρονταὶ, καὶ ἴριδες, καὶ ἄλλως, καὶ κομῆται,
 καὶ τὰ παραπλήσια.

LXVIII. 134. Δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχὰς εἶναι τῶν
 ὄλων δύο, τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον. Τὸ μὲν οὖν
 πάσχον, εἶναι τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην· τὸ δὲ
 ποιοῦν, τὸν ἐν αὐτῇ λόγον τὸν θεόν. Τοῦτον γὰρ
 ὄντα αἰδίδιον διὰ πάσης αὐτῆς δημιουργεῖν ἕκαστα.
 Τίθῃσι δὲ τὸ δόγμα τοῦτο Ζήνων μὲν ὁ Κιτιεὺς ἐν
 τῷ Περὶ οὐσίας, Κλεόνθης δὲ ἐν τῷ Περὶ τῶν ἀτό-
 μων, Χρῦσιππος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν πρὸς
 τῷ τέλει, Ἀρχέδημος δ' ἐν τῷ Περὶ στοιχείων, καὶ
 Ποσειδώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου. Δια-
 φέρειν δὲ φασιν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα· τὰς μὲν γὰρ,
 εἶναι ἀγεννήτους καὶ ἀφθάρτους· τὰ δὲ στοιχεῖα,
 κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν φθείρεσθαι. Ἀλλὰ καὶ σώματα
 εἶναι τὰς ἀρχὰς καὶ ἀμόρφους· τὰ δὲ, μεμορφῶσθαι.
 135. Σῶμα δ' ἐστὶ (φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσι-
 κῇ) τὸ τριχῇ διαστατὸν, εἰς μῆκος, εἰς πλάτος, εἰς
 βάθος· τοῦτο δὲ καὶ στερεὸν σῶμα καλεῖται. Ἐπι-
 φάνεια δ' ἐστὶ σώματος πέρας, ἢ τὸ μῆκος καὶ πλάτος
 μόνον ἔχον, βάθος δὲ οὐ. Ταύτην δὲ Ποσειδώνιος
 ἐν τρίτῳ Περὶ μετεώρων, καὶ κατ' ἐπίνοιαν καὶ καθ'
 ὑπόστασιν ἀπολείπει. Γραμμὴ δ' ἐστὶν ἐπιφανείας
 πέρας, ἢ μῆκος ἀπλατές, ἢ τὸ μῆκος μόνον ἔχον.
 Στιγμὴ δ' ἐστὶ γραμμῆς πέρας, ἣτις ἐστὶ σημεῖον

ἐλάχιστον. Ἐν τε εἶναι θεὸν καὶ νοῦν, καὶ εἰμαρμένην καὶ Δία, πολλαῖς τε ἑτέραις ὑπομασίαις προσονομάζεσθαι. 136. Καὶ ἀρχὰς μὲν οὖν καθ' αὐτὸν ὄντα, τρέπειν τὴν πᾶσαν οὐσίαν δι' αἴρος εἰς ὕδωρ· καὶ ὡσπερ ἐν τῇ γονῇ τὸ σπέρμα περιέχεται, οὕτω καὶ τοῦτον σπερματικὸν λόγον ὄντα τοῦ κόσμου, τοιόνδε ὑπολιπέσθαι ἐν τῷ ὑγρῷ, εὐεργὸν αὐτῷ ποιῶντα τὴν ὕλην πρὸς τὴν τῶν ἐξῆς γένεσιν· εἶτα ἀπογεννᾶν πρῶτον τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, αἶρα, γῆν. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Ζήνων τε ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου, καὶ Χρῦσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀρχέδημος ἐν τινι Περὶ στοιχείων.

LXIX. Ἔστι δὲ στοιχεῖον, ἐξ οὗ πρώτου γίνεται τὰ γινόμενα, καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀναλύεται. 137. Τὰ δὴ τέτταρα στοιχεῖα εἶναι ὁμοῦ τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην. Εἶναι δὲ τὸ μὲν πῦρ, τὸ θερμόν· τὸ δὲ ὕδωρ, τὸ ὑγρόν· τὸν τε αἶρα, τὸ ψυχρόν· καὶ τὴν γῆν, τὸ ξηρόν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐν τῷ αἴρῳ εἶναι τὸ αὐτὸ μέρος. Ἀνωτάτω μὲν οὖν εἶναι τὸ πῦρ, ὃν δὴ αἰθέρα καλεῖσθαι, ἐν ᾧ πρώτην τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαιραν γεννᾶσθαι, εἶτα τὴν τῶν πλανωμένων· μεθ' ἧν τὸν αἶρα· εἶτα τὸ ὕδωρ· ὑποστάθμην δὲ πάντων τὴν γῆν, μέσην ἀπάντων οὔσαν.

LXX. Λέγουσι δὲ κόσμον τριχῶς· αὐτόν τε τὸν θεόν, τὸν ἐκ τῆς ἀπάσης οὐσίας ἰδίως ποιόν, ὃς δὴ ἄφθαρτός ἐστι καὶ ἀγέννητος, δημιουργὸς ὢν τῆς διακοσμήσεως, κατὰ χρόνων ποιᾶς περιόδους, ἀναλίσκων εἰς ἑαυτὸν τὴν ἅπασαν οὐσίαν, καὶ πάλιν ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν. 138. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀστέρων, κόσμον εἶναι λέγουσι· καὶ τρίτον,

τὸ συνεστηκὸς ἐξ ἁμφοῖν. Καὶ ἔστι κόσμος ὁ ἰδίως ποιὸς τῆς τῶν ὄλων οὐσίας, ἢ (ὡς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ μετεωρολογικῇ στοιχειώσει) σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων· ἢ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἔνεκα τούτων γεγονότων. Οὐρανὸς δὲ ἐστὶν ἡ ἐσχάτη περιφέρεια, ἐν ἣ ἅπαν ἰδρυται τὸ θεῖον. Τὸν δὲ κόσμον οἰκεῖσθαι κατὰ νοῦν καὶ πρόνοιαν, καθά φησι Χρῦσιππος ἐν τοῖς *Περὶ προνοίας*, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τρισκαιδεκάτῳ *Περὶ θεῶν*, εἰς ἅπαν αὐτοῦ μέρος διήκοντος τοῦ νοῦ, καθάπερ ἐφ' ἡμῶν τῆς ψυχῆς. Ἄλλ' ἤδη δι' ὧν μὲν μᾶλλον, δι' ὧν δὲ ἥττον. 139. Δι' ὧν μὲν γὰρ ὡς ἕξις κεχώρηκεν, ὡς διὰ τῶν ὀστέων καὶ τῶν νεύρων· δι' ὧν δὲ ὡς νοῦς, ὡς διὰ τοῦ ἡγεμονικοῦ. Οὕτω δὲ καὶ τὸν ὅλον κόσμον ζῶον ὄντα καὶ ἔμψυχον καὶ λογικόν, ἔχειν ἡγεμονικὸν μὲν τὸν αἰθέρα, καθά φησιν Ἀντίπατρος ὁ Τύριος ἐν τῷ ὀγδόῳ *Περὶ κόσμου*. Χρῦσιππος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ *Περὶ προνοίας*, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ *Περὶ θεῶν*, τὸν οὐρανὸν φασὶ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ κόσμου. Κλεάνθης δὲ, τὸν ἥλιον. Ὁ μὲντοι Χρῦσιππος, διαφοροῦτερον πάλιν, τὸ καθαρώτερον τοῦ αἰθέρος ἐν ταύτῳ· ὃ καὶ πρῶτον θεὸν λέγουσιν αἰσθητικῶς ὡσπερ κεχωρηκέναι διὰ τῶν ἐν ἀέρι, καὶ διὰ τῶν ζώων ἀπάντων καὶ φυτῶν. 140. διὰ δὲ τῆς γῆς αὐτῆς, καθ' ἕξιν. Ἐνα τὸν κόσμον εἶναι, καὶ τοῦτον πεπερασμένον, σχῆμα ἔχοντα σφαιροειδές. Πρὸς γὰρ τὴν κίνησιν ἀρμοδιώτατον τὸ τοιοῦτον· καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν ἰε' τοῦ φυσικοῦ λόγου, καὶ οἱ περὶ Ἀντίπατρον ἐν τοῖς *Περὶ κόσμου*. Ἐξωθεν δὲ αὐτοῦ περικεχυμένοι

εἶναι τὸ κενὸν ἄπειρον· ὅπερ ἀσώματον εἶναι· ἀσώματον δὲ τὸ οἷόν τε κατέχεσθαι ὑπὸ σωματίων οὐ κατεχομένου. Ἐν δὲ τῷ κόσμῳ μηδὲν εἶναι κενόν, ἀλλ' ἠνώσθαι αὐτόν· τοῦτο γὰρ ἀναγκάζειν τὴν τῶν οὐρανίων πρὸς τὰ ἐπίγεια σύμπνοιαν καὶ συντονίαν· (φησὶ δὲ περὶ τοῦ κενοῦ Χρῦσιππος μὲν ἐν τῷ Περὶ κενοῦ, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν φυσικῶν τεχνῶν, καὶ Ἀπολλοφάνης ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ποσειδώνιος ἐν δευτέρῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου) 141. εἶναι δὲ καὶ ταῦτα ἀσώματα, ὅμοια. Ἔτι δὲ καὶ τὸν χρόνον ἀσώματον, διάστημα ὄντα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως. Τούτου δὲ τὸν μὲν παρωχηκότα καὶ τὸν μέλλοντα, ἀπείρους· τὸν δὲ ἐνεσταῖτα, πεπερασμένον. Ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον, ἅτε γεννητὸν τῷ λόγῳ τῶν δι' αἰσθήσεως νοουμένων, οὗ τε τὰ μέρη φθαρτά ἐστι καὶ τὸ ὅλον. Τὰ δὲ μέρη τοῦ κόσμου φθαρτά· (εἰς ἄλληλα γὰρ μεταβάλλει·) φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος. Καὶ εἴ τι ἐπιδεκτικόν ἐστι τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς, φθαρτὸν ἐστι. Καὶ ὁ κόσμος δὲ· ἐξαυχοῦνται γὰρ καὶ ἐξυδατοῦται. 142. Γίνεσθαι δὲ τὸν κόσμον, ὅταν ἐκ πυρὸς ἢ οὐσίας τραπῆ δι' ἀέρος εἰς ὑγρότητα, εἶτα τὸ παχυμερές αὐτοῦ συστὰν ἀποτελεσθῆ γῆ, τὸ δὲ λεπτομερές ἐξαερωθῆ, καὶ τοῦτ' ἐπιπλέον λεπτινθὲν πῦρ ἀπογεννήσῃ· εἶτα κατὰ μίξιν ἐκ τούτων, φυτὰ τε, καὶ ζῶα, καὶ τὰ ἄλλα γένη. Περὶ δὴ οὖν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τοῦ κόσμου φησὶ Ζήνων μὲν ἐν τῷ Περὶ ὅλου, Χρῦσιππος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν φυσικῶν, καὶ Ποσειδώνιος ἐν α' Περὶ κόσμου, καὶ Κλεάνθης, καὶ Ἀντίπατρος ἐν τῷ ι' Περὶ κόσμου.

Παναίτιος δὲ ἀφθαρτον ἀπεφήνατο τὸν κόσμον ὅτι δὲ καὶ ζῶον ὁ κόσμος, καὶ λογικόν, καὶ ἔμψυχον, καὶ νοερόν, καὶ Χρύσιππός φησιν ἐν ᾧ Περί προνοίας, καὶ Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ποσειδώνιος. 143. Ζῶον μὲν οὕτως ὄντα, οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικήν. Τὸ γὰρ ζῶον τοῦ μὴ ζώου κρεῖττον· οὐδὲν δὲ τοῦ κόσμου κρεῖττον· ζῶον ἄρα ὁ κόσμος. Ἐμψυχον δὲ, ὡς δῆλον ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ἐκεῖθεν οὕσης ἀπουπάσματος. Βοηθὸς δὲ φησιν οὐκ εἶναι ζῶον τὸν κόσμον. Ὅτι τε εἷς ἐστι, Ζήνων φησὶν ἐν τῷ Περί τοῦ ὄλου, καὶ Χρύσιππος, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ποσειδώνιος ἐν ᾧ τοῦ φυσικοῦ λόγου. Τὸ δὲ πᾶν λέγεται (ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος) ὅ, τε κόσμος, καὶ καθ' ἕτερον τρόπον τὸ ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἔξωθεν κενοῦ, σύστημα. Ὁ μὲν οὖν κόσμος πεπερασμένος ἐστί· τὸ δὲ κενόν, ἄπειρον.

LXXI. 144. Τῶν δὲ ἀστρων, τὰ μὲν ἀπλανῆ συμπεριφέρεσθαι τῷ ὄλῳ οὐρανῷ, τὰ δὲ πλανώμενα κατ' ἰδίας κινεῖσθαι κινήσεις. Τὸν δὲ ἥλιον λοξὴν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὁμοίως καὶ τὴν σελήνην, ἐλικοειδῆ. Εἶναι δὲ τὸν μὲν ἥλιον εἰλικρινές πῦρ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ ιζ' Περί μετεώρων· καὶ μείζονα τῆς γῆς, ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ ις' τοῦ φυσικοῦ λόγου· ἀλλὰ καὶ σφαιροειδῆ (ὡς οἱ περὶ αὐτὸν τοῦτον φασὶν) ἀναλόγως τῷ κόσμῳ. Πῦρ μὲν οὖν εἶναι, ὅτι τὰ πυρὸς πάντα ποιεῖ· μείζω δὲ τῆς γῆς, τῷ πᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ φωτίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Καὶ τὸ τὴν γῆν δὲ κωνοειδῆ σκιάν ἀποτελεῖν, τὸ μείζονα εἶναι σημαίνει.

Πάντοθεν δὲ βλέπεσθαι, διὰ τὸ μέγεθος. 145. Γεωδεδεστέραν δὲ τὴν σελήνην, ἅτε καὶ προσγειοτέραν οὖσαν. Τρέφεισθαι δὲ τὰ ἔμπυρα ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα· τὸν μὲν ἥλιον, ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης νοερόν ὄντα ἄταμμα· τὴν δὲ σελήνην ἐκ ποτίμων ὑδάτων, ἀερομιγῆ τυγχάνουσαν, καὶ πρόσγειον οὖσαν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ ἕκτῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου· τὰ δ' ἄλλα ἀπὸ τῆς γῆς. Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς σφαιροειδῆ εἶναι καὶ τὰ ἄστρα, καὶ τὴν γῆν ἀκίνητον οὖσαν. Τὴν δὲ σελήνην οὐκ ἴδιον ἔχειν φῶς, ἀλλὰ παρ' ἡλίου λαμβάνειν ἐπιλαμπομένην. Ἐκλείπειν δὲ τὸν μὲν ἥλιον, ἐπιπροσθούσης αὐτῷ σελήνης, κατὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος, ὡς Ζήνων ἀναγράφει ἐν τῷ Περί ὄλου. 146. Φαίνεται γὰρ ὑπερχομένη ταῖς συνόδοις, καὶ ἀποκρύπτουσα αὐτὸν, καὶ πάλιν παραλλάττουσα. Γνωρίζεται δὲ τοῦτο διὰ λεκάνης ὕδωρ ἐχούσης. Τὴν δὲ σελήνην, ἐμπίπτουσαν εἰς τὸ τῆς γῆς σκίασμα. Ὅθεν καὶ ταῖς πανσελήνοις ἐκλείπειν μόναις, καίπερ κατὰ διάμετρον ἰσταμένην κατὰ μῆνα τῷ ἡλίῳ· ὅτι κατὰ λοξοῦ ὡς πρὸς τὸν ἥλιον κινουμένη, παραλλάττει τῷ πλάτει, ἢ βορειότερα, ἢ νοτιωτέρα γινομένη. Ὅταν μέντοι τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸν ἡλιακὸν, καὶ τὸν διὰ μέσων γένηται, εἴτα διαμετρήσῃ τὸν ἥλιον, τότε ἐκλείπει. Κινεῖται δὲ τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸν διὰ μέσων ἐν χηλαῖς, καὶ σκορπίῳ, καὶ κριῶ, καὶ ταύρω, ὡς οἱ περὶ τὸν Ποσειδώνιον.

LXXII. 147. Θεὸν δὲ, εἶναι ζῶον ἀθάνατον, λογικόν, τέλειον, ἢ νοερόν ἐν εὐδαιμονίᾳ, κακοῦ παντός ἀνεπίδεκτον. κρινοθητικὸν κόσμου τε καὶ τῶν ἐν

κόσμῳ· μὴ εἶναι μέντοι ἀνθρωπόμορφον. Εἶναι δὲ τὸν μὲν, δημιουργὸν τῶν ὅλων, καὶ ὡσπερ πατέρα πάντων· κοινῶς τε, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ διήκον διὰ πάντων, ὃ πολλαῖς προσηγορίαις προσονομάζεται κατὰ τὰς δυνάμεις. Δία μὲν γάρ φασι, δι' οὗ τὰ πάντα· Ζῆνα δὲ καλοῦσι, παρ' ὅσον τοῦ ζῆν αἰτιός ἐστιν, ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν· Ἀθηνᾶν δὲ, κατὰ τὴν εἰς αἰθέρα διάτασιν τοῦ ἡγεμονικοῦ αὐτοῦ· Ἥραν δὲ, κατὰ τὴν εἰς ἀέρα· καὶ Ἥφαιστον, κατὰ τὴν εἰς τὸ τεχνικὸν πῦρ· καὶ Ποσειδῶνα, κατὰ τὴν εἰς τὸ ὑγρὸν· καὶ Δήμητραν, κατὰ τὴν εἰς γῆν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας προσηγορίας, ἐχόμενοί τινος οἰκειότητος, ἀπέδωσαν. 148. Οὐσίαν δὲ θεοῦ Ζήνων μὲν φησι τὸν ὅλον κοσμον, καὶ τὸν οὐρανόν· ὁμοίως δὲ καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ ἰα' Περὶ θεῶν, καὶ Ποσειδωνίος ἐν πρώτῳ Περὶ θεῶν· καὶ Ἀντίπατρος ἐν ζ' Περὶ κόσμου, ἀεροειδῆ φησιν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν. Βσηθῆς δὲ ἐν τῇ Περὶ φύσεως, οὐσίαν θεοῦ τὴν τῶν ἀπλατῶν σφαῖραν.

LXXIII. Φύσιν δὲ, ποτὲ μὲν ἀποφαίνονται τὴν συνεχῆσαν τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ τὴν φύουσαν τὰ ἐπὶ γῆς. Ἔστι δὲ φύσις, ἕξις ἐξ αὐτῆς κινουμένη κατὰ σπερματικὰς λογους, ἀποτελοῦσά τε καὶ συνέχουσα τὰ ἐξ αὐτῆς ἐν ὠρισμένοις χρόνοις, καὶ τοιαῦτα δρῶσα ἀφ' οὓων ἀπεκρίθη. 149. Ταύτην δὲ καὶ του συμφέροντος στοχαζέσθαι καὶ ἡδονῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας.

LXXIV. Καθ' εἰμαρμένην δὲ φασι τὰ πάντα γίνεσθαι Χρῦσιππος ἐν τοῖς Περὶ εἰμαρμένης, καὶ Ποσειδωνίος ἐν δευτέρῳ Περὶ εἰμαρμένης, καὶ Ζήνων

Βοηθός δὲ ἐν ἰα΄ Περὶ εἰμαρμένης. Ἔστι δὲ εἰμαρμένη αἰτία τῶν ὄντων εἰρομένη, ἢ λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διεξάγεται.

LXXV. Καὶ μὴν καὶ μαντικὴν ὑφεισθῆναι πᾶσαν φασίν, ἢ καὶ πρόνοιαν εἶναι· καὶ αὐτὴν καὶ τέχνην ἀποφαίνουσι διὰ τινος ἐκβάσεις, ὡς φησι Ζήνων τε καὶ Χρῦσιππος ἐν τῷ β΄ Περὶ μαντικῆς, καὶ Ἀθηνόδωρος καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ ιβ΄ τοῦ φυσικοῦ λόγου, καὶ ἐν τῷ ε΄ Περὶ μαντικῆς. Ὁ μὲν γὰρ Παναίτιος ἀνυπόστατον αὐτὴν φησιν.

LXXVI. 150. Οὐσίαν δὲ φασὶ τῶν ὄντων ἀπάντων τὴν πρώτην ὕλην, ὡς καὶ Χρῦσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ζήνων. Ἐλὴ δὲ ἐστὶν ἐξ ἧς ὀτιδηποτοῦν γίνεται. Καλεῖται δὲ διχῶς, οὐσία τε καὶ ὕλη, ἢ τε τῶν πάντων, καὶ ἢ τῶν ἐπὶ μέρους. Ἡ μὲν οὖν τῶν ὅλων, οὔτε πλείων οὔτε ἐλάττων γίνεται· ἢ δὲ τῶν ἐπὶ μέρους, καὶ πλείων καὶ ἐλάττων.

LXXVII. Σῶμα δὲ ἐστὶ κατ' αὐτούς, ἢ οὐσία καὶ πεπερασμένη, καθά φησιν Ἀντίπατρος ἐν δευτέρῳ Περὶ οὐσίας, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ. Καὶ ἀπαθητὴ δὲ ἐστὶν, ὡς ὁ αὐτός φησιν. Εἰ γὰρ ἦν ἄτρεπτος, οὐκ ἂν τὰ γινόμενα ἐξ αὐτῆς ἐγένετο. Ἐνθεν κακεῖνο ὅτι τομὴ εἰς ἄπειρόν ἐστιν. Οὐκ ἄπειρον δὲ φησιν αὐτὴν ὁ Χρῦσιππος. 151. Οὐ γὰρ ἐστὶ τὶ ἄπειρον, εἰς ὃ γίνεται ἢ τομὴ· ἀλλὰ ἀκατάληκτός ἐστι.

LXXVIII. Καὶ τὰς κράσεις δὲ διόλου γίνεσθαι (καθά φησιν ὁ Χρῦσιππος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν φυσικῶν) καὶ μὴ κατὰ περιγραφὴν καὶ παράθεσιν· καὶ γὰρ

εἰς πέλαγος ὀλίγος οἶνος βληθεὶς, ἐπὶ ποσὸν ἀντιπαρ-
ρεκταθήσεται, εἶτα συμφθαρθήσεται.

LXXIX. Φασὶ δὲ εἶναι καὶ τινὰς δαίμονας, ἀνθρώπων συμπάθειαν ἔχοντας, ἐπόπτας τῶν ἀνθρω-
πέων πραγμάτων· καὶ ἥρωας, τὰς ὑπολελειμένας
τῶν σπουδαίων ψυχάς.

LXXX. Τῶν δὲ ἐν ἀέρι γινομένων, χειμῶνα μὲν
εἶναι φασὶ τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα κατεψυγμένον, διὰ τὴν
τοῦ ἡλίου πρόσω ἄφοδον· ἔαρ δὲ, τὴν εὐκρᾶσίαν
τοῦ ἀέρος, κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πορείαν. 152.
Θίρος δὲ, τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα, καταθαλπόμενον τῇ
τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον πορείᾳ· μετόπωρον δὲ, τῇ
παλινδρομίᾳ τοῦ ἡλίου ἀφ' ἡμῶν γίνεσθαι, παρὰ
τοὺς τόπους ἀφ' ὧν ῥέουσι.

LXXXI. Τῆς δὲ γενέσεως αὐτῶν αἴτιον γίνε-
σθαι τὸν ἥλιον, ἐξατμίζοντα τὰ νέφη. Ἴριον δὲ, εἶ-
ναι αὐτὰς ἀφ' ὑγρῶν νεφῶν ἀνακεκλασμένας, ἢ (ὡς
Ποσειδώνιος φησιν ἐν τῇ μετεωρολογικῇ) ἔμφασις
ἡλίου τμήματος ἢ σελήνης, ἐν νέφει δεδρυσισμένῳ,
κοίλῳ καὶ συνεχεῖ πρὸς φαντασίαν, ὡς ἐν κατόπτρῳ
φανταζομένη κατὰ κύκλου περιφέρειαν. Κομήτας
δὲ, καὶ πωγωνίας, καὶ λαμπαδίας, πυρὰ εἶναι ὑφε-
στῶτα, πάχους ἀέρος εἰς τὸν αἰθερώδη τόπον ἀνενε-
χθέντος. 153. Σέλας δὲ, πυρὸς ἀθρόου ἕξαψιν ἐν
ἀέρι, φερομένου ταχέως, καὶ φαντασίαν μήκους ἐμ-
φαίνοντος. Τετὸν δὲ, ἐκ νέφους μεταβολὴν εἰς ὕδωρ,
ἐπειδὴν ἢ ἐκ γῆς ἢ ἐκ θαλάττης ἀνενεχθεῖσα ὑγρασία
ἀφ' ἡλίου μὴ τυγχάνῃ κατεργασίας· καταψυχθὲν
δὲ τοῦτο πάχνην καλεῖσθαι. Χάλαζαν δὲ, νέφος
πεπηγὸς, ὑπὸ πνεύματος διατρυφθὲν. Χιόνα δὲ,

ὑγρὸν ἐκ νέφους πεπηγότος, ὡς Ποσειδώνιος ἐν τῷ ὀγδόῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου. Ἀστραπὴν δὲ, ἕξαπιν νεφῶν παρατριβομένων, ἢ ῥηγνυμένων ὑπὸ πνεύματος· ὡς Ζήνων ἐν τῷ Περὶ ὄλου. Βροντὴν δὲ, τὸν τούτων ψόφον, ἐκ παρατρίψεως ἢ ῥήξεως. 154. Κεραυνὸν δὲ, ἕξαπιν σφοδρὰν μετὰ πολλῆς βίας πίπτουσαν ἐπὶ γῆς, νεφῶν παρατριβομένων ἢ ῥηγνυμένων· οἱ δὲ, συστροφὴν πυρώδους ἀέρος βιαίως καταφερομένην. Τυφῶνα δὲ, κεραυνὸν πολὺν, βίαιον καὶ πνευματώδη, ἢ πνεῦμα καπνώδες ἐρῶγότος νέφους. Πρησιτῆρα, νέφος περιχυθὲν πυρὶ μετὰ πνεύματος εἰς τὰ κοιλάματα τῆς γῆς, ἢ καθευχθέντος πνεύματος ἐν τῇ γῆ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἡ'. Εἶναι δ' αὐτῶν τοὺς μὲν, σεισματίας· τοὺς δὲ χασματίας· τοὺς δὲ, καυματίας· τοὺς δὲ, βρασματίας.

LXXXII. 155. Ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν διακόσμησιν ὧδε ἔχειν. Μέσην τὴν γῆν κέντρου λόγον ἐπέχουσιν· μεθ' ἣν τὸ ὕδωρ σφαιροειδές, ἔχον τὸ αὐτὸ κέντρον τῇ γῆ· ὥστε τὴν γῆν ἐν ὕδατι εἶναι. Μετὰ τὸ ὕδωρ δὲ, ἀέρα ἐσφαιρωμένον.

LXXXIII. Κύκλους δὲ εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ πέντε· ὧν πρῶτον, ἀρκτικόν, ἀεὶ φαινόμενον· δεύτερον, τροπικόν θερινόν· τρίτον, ἰσημερινόν· τέταρτον, χειμερινόν τροπικόν· πέμπτον, ἀνταρκτικόν, ἀφανῆ. Λέγονται δὲ παράλληλοι, καθότι οὐ συμβαίνουσιν εἰς ἀλλήλους· γράφονται μέντοι περὶ τὸν αὐτὸν πόλον. Ὁ δὲ ζωδιακός, λοξός ἐστιν, ὡς ἐπιᾶν τοὺς παραλλήλους. 156. Ζῶναι τε ἐπὶ τῆς γῆς εἰσὶ πέντε· πρώτη, βόρειος, καὶ ὑπὲρ τὸν ἀρκτικὸν κύ-

κλον, αὐοίκητος διὰ ψύχος· δευτέρα, εὐκρατος· τρίτη, αὐοίκητος ὑπὸ καυμάτων, ἢ διακακαυμένη καλουμένη· τετάρτη, ἢ ἀντεύκρατος· πέμπτη, νότιος, αὐοίκητος διὰ ψύχος.

LXXXIV Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὴν μὲν φύσιν εἶναι πῦρ τεχνικόν, ὁδῶ βαθίζον εἰς γένεσιν, ὅπερ ἐστὶ πνεῦμα πυροειδὲς καὶ τεχνοειδὲς· τὴν δὲ ψυχὴν, αἰσθητικήν. Ταύτην δὲ εἶναι τὸ συμφυὲς ἡμῖν πνεῦμα. Διὸ καὶ σῶμα εἶναι, καὶ μετὰ θάνατον ἐπιμένειν, φθαρτὴν δὲ εἶναι. Τὴν δὲ τῶν ὄλων, ἄφθαρτον, ἧς μέρη εἶναι τὰς ἐν τοῖς ζώοις. 157. Ζήνων δὲ ὁ Κιτιεὺς, καὶ Ἀντίπατρος ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, καὶ Ποσειδώνιος, πνεῦμα ἔνθερμον εἶναι τὴν ψυχὴν. Τούτῳ γὰρ ἡμᾶς εἶναι ἐμπνόους, καὶ ὑπὸ τούτου κινεῖσθαι. Κλεάνθης μὲν οὖν πάσας ἐπιδιαμένειν μέχρι τῆς ἐκπυρώσεως· Χρῦσιππος δὲ, τὰς τῶν σοφῶν μόνον. Μέρη δὲ ψυχῆς λέγουσιν ὀκτώ, τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ τοὺς ἐν ἡμῖν σπερματικούς λόγους, καὶ τὸ φωνητικόν, καὶ τὸ λογιστικόν. Ὅραν δὲ, τοῦ μεταξὺ τῆς ὀράσεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου φωτός, ἐντεινομένου κωνοειδῶς· καθά φησι Χρῦσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀπολλόδωρος. Γίνεσθαι μέντοι τὸ κωνοειδὲς τοῦ ἀέρος πρὸς τῇ ὄψει· τὴν δὲ βάσιν, πρὸς τῷ ὀρωμένῳ· ὡς διὰ βακτηρίας οὖν τοῦ ταθέντος ἀέρος τὸ βλεπόμενον ἀναγγέλλεσθαι. 158. Ἀκούειν δὲ, τοῦ μεταξὺ τοῦ τε φωνοῦντος καὶ τοῦ ἀκούοντος ἀέρος, πληττομένου σφαιροειδαῖς, εἶτα κυματούμενου, καὶ ταῖς ἀκοαῖς προσπίπτοντος, ὡς κυματοῦται τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδωρ κατὰ κύκλους ὑπὸ τοῦ ἐμβληθέντος λίθου. Τὸν δὲ ὕπνον γίνε

σθαι, ἐκλυομένου τοῦ αἰσθητικοῦ τόνου περὶ τὸ ἡγεμονικόν. Αἰτίας δὲ τῶν παθῶν ἀπολείπουσι τὰς περὶ τὸ πνεῦμα τροπὰς.

LXXXV. Σπέρμα δὲ λέγουσιν εἶναι, τὸ οἶόν τε γεννᾶν τοιαῦτα ἀφ' οἴου καὶ αὐτὸ ἀπεκρίθη. Ἄνθρωπου δὲ σπέρμα, ὃ μεθίησιν ὃ ἄνθρωπος μεθ' ὑγροῦ συγκιρναῖσθαι τοῖς τῆς ψυχῆς μέρεσι, κατὰ μιγμοῦ τοῦ τῶν προγόνων λόγον. 159. Εἶναι δὲ αὐτὸ Χρῦσιππὸς φησιν ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν φυσικῶν, πνεῦμα κατὰ τὴν οὐσίαν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένων σπερμάτων, ἃ παλαιωθέντα οὐκ ἔτι φύεται, ὡς δῆλον διαπεπνευκυίας αὐτοῖς τῆς δυνάμεως. Καὶ ἀφ' ὅλων δὲ τῶν σωμάτων αὐτὸ φασὶ καταφέρεσθαι οἱ περὶ τὸν Σφαῖρον. Πάντων γοῦν γεννητικὸν εἶναι τῶν τοῦ σώματος μερῶν. Τὸ δὲ τῆς θηλείας ἄγονον ἀποφαίνονται ἄτιμόν τε γὰρ εἶναι καὶ ὀλίγον, καὶ ὑδατώδες, ὡς ὁ Σφαῖρος φησίν.

LXXXVI. Ἡγεμονικὸν δὲ εἶναι τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ αἱ φαντασίαι καὶ αἱ ὄρμαι γίνονται, καὶ ὅθεν ὁ λόγος ἀναπέμπεται· ὅπερ εἶναι ἐν καρδίᾳ. 160. Ταῦτα μὲν καὶ τὰ φυσικά, τὸ ὅσον ἡμῖν ἀποχρώντως ἔχειν δοκεῖ, στοχαζομένοις τῆς συμμετρίας τοῦ συγγράμματος. Ἄ δὲ τινες ἐξ αὐτῶν διηνέχθησαν, ἔστι τάδε.

C A P U T II.

ARISTO.

I. Ἀριστων ὁ Χῖος, ὁ φάλανθος, ἐπικαλούμενος Σειρήν, τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα τὴν

πρός τι μειαξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, μηδὲ ἦντινεν ἑν αὐτοῖς παραλλαγὴν ἀπολείποντα, ἀλλ' ἐπίσης ἐπὶ πάντων ἔχοντα. εἶναι γὰρ ὁμοιον τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφόν· ὅς ἂν τε Θεραπίου ἂν τε Ἀγαμέμνονος πρόσωπον ἀναλάβῃ, ἐκάτερον ὑποκρίνεται προσηκόντως.

II. Τὸν τε φυσικὸν τόπον καὶ τὸν λογικὸν ἀνῆρει, λέγων, τὸν μὲν εἶναι ὑπὲρ ἡμᾶς, τὸν δ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· μόνον δὲ τὸν ἡθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς.

III. 161. Ἐοικέναι δὲ τοὺς διαλεκτικοὺς λόγους τοῖς ἀραχνίοις, ἃ καίτοι δοκοῦντα τεχνικόν τι ἐμφαίνειν, ἄχρηστά ἐστιν.

IV. Ἀρετάς τε οὔτε πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων, οὔτε μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην (ὡς οἱ Μεγαρικοὶ) ἀλλὰ καὶ τὸ πρὸς τι πῶς ἔχειν.

V. Οὕτως δὲ φιλοσοφῶν καὶ ἐν Κυνοσάργει διαλεγόμενος, ἰσχυσεν αἰρεισιτῆς ἀκοῦσαι. Μιλτιάδης οὖν καὶ Δίφιλος Ἀριστώνειοι προσηγορεύοντο.

VI. Ἦν δὲ τις πειστικὸς, καὶ ὄχλω πεποιημένος· ὄθεν ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ·

Καὶ τις Ἀριστωνος γέννης ἄπο αἰμύλου ἔλκων.

162. Παραβαλὼν δὲ Πολέμωνι, φησὶ Διοκλῆς ὁ Μάγνης, μετέθετο, Ζήνωνος ἀρρώστια μακρᾶ περιπεσόντος. Μάλιστα δὲ προσεῖχε Στωϊκῶν δόγματι, τῷ τὸν σοφὸν ἀδόξαστον εἶναι. Πρὸς ὃ Περσαῖος ἐναντιούμενος, διδύμων ἀδελφῶν τὸν ἕτερον ἐποίησεν αὐτῷ παρακαταθήκην δοῦναι, ἔπειτα τὸν ἕτερον ἀπολαβεῖν· καὶ οὕτως ἀπορούμενον διήλεγξεν. Ἀπεινετο δὲ πρὸς Ἀρκεσίλαον· ὅτε θεασάμενος ταῦρον τερατώδη μήτρα ἔχοντα, Οἴμοι, ἔφη, δέδοται

Ἀρκεσιλάῳ ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἐναργείας. 163.
 Πρὸς δὲ τὸν φάμενον Ἀκαδημαϊκὸν οὐδὲν καταλαμ-
 βάνειν, Ἄρ' οὐδὲ τὸν πλησίον σου καθήμενον ὄρας,
 εἶπεν· ἀρνησαμένου δὲ,

Τίς δὲ σ' ἐτύφλωσεν (ἔφη); τίς ἀφείλτο λαμπά-
 δος αὐγᾶς;

VII. Βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται ἰάδε. Προτρε-
 πτικῶν β'. Περὶ τῶν Ζήνωνος δογματῶν διάλογοι.
 Σχολῶν, ε'. Περὶ σοφίας διατριβῶν, ζ'. Ἐρωτικά
 διατριβαί. Ἐπομνήματα ὑπὲρ κενοδοξίας. Ἐπο-
 μνημάτων, κέ'. Ἀπομνημονευμάτων, γ'. Χρειῶν, ια'.
 Πρὸς τοὺς ῥήτορας. Πρὸς τὰς Ἀλεξίνου ἀντιγραφάς.
 Πρὸς τοὺς διαλεκτικούς, γ'. Πρὸς Κλεάνθην ἐπι-
 στολῶν, δ'. Παναίτιος δὲ καὶ Σωσικράτης μόνας
 αὐτοῦ τὰς ἐπιστολάς φασί· τὰ δὲ ἄλλα, τοῦ περιπα-
 τητικοῦ Ἀρίστωνος.

VIII. 164. Τοῦτον λόγος φαλακρὸν ὄντα ἐγ-
 καυθῆναι ὑπὸ ἡλίου, καὶ ὧδε τελευτῆσαι. Προσε-
 παίξαμεν δὲ αὐτῷ τόνδε τὸν τρόπον τῷ ἰάμβῳ τῷ
 χωλῷ,

Τί δὴ γέρον ὦν καὶ φάλανθος, ὦ Ἀρίστων,

Τὸ βρέγμα δῶκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;

Σὺ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέον ζητῶν,

Τὸν ψυχρὸν ὄντως εὖρες οὐ θέλων ἄδην.

IX. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀρίστων Ἰλιήτης Περι-
 πιατητικός· ὁ δὲ τις, μουσικὸς Ἀθηναῖος· τέταρτος,
 ποιητῆς τραγωδίας· πέμπτος, Ἀλαιεύς, τέχνας γε-
 γραφῶς ῥητορικός· ἕκτος, Ἀλεξανδρεὺς Περιπατη-
 τικός.

CAPUT III.

HERILLUS.

I. 165. Ἡριλλος δὲ ὁ Καρχηδόνιος τέλος εἶπε τὴν ἐπιστήμην, ὅπερ ἐστὶ ζῆν αἰεὶ πάντα ἀναφέροντα πρὸς τὸ μετ' ἐπιστήμης ζῆν, καὶ μὴ τῇ ἀγνοίᾳ διαβεβλημένον. εἶναι δὲ τὴν ἐπιστήμην, ἕξιν ἐκ φαντασιῶν πρὸς δεξιὰν ὑποπτῶτων ὑπὸ λόγον. Ποτὲ δὲ ἔλεγε μηθὲν εἶναι τέλος, ἀλλὰ καὶ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ πράγματα ἀλλάττεσθαι αὐτό· ὡς καὶ τὸν αὐτὸν χαλκὸν ἢ Ἀλεξάνδρου γινόμενον ἀνδριάντα, ἢ Σωκράτους. Διαφέρειν δὲ τέλος καὶ ὑποτελίδα. Τῆς μὲν γὰρ καὶ τοὺς μὴ σοφοὺς στοχάζεσθαι, τοῦ δὲ, μόνον τὸν σοφόν. Τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, ἀδιάφορα εἶναι.

II. Ἔστι δὲ τὰ βιβλία αὐτοῦ, ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμει δὲ μεστὰ, καὶ περιέχοντα ἀντιφρόσεις πρὸς Ζήνωνα.

III. 166. Λέγεται δὲ ὅτι παιδὸς ὄντος αὐτοῦ ἠράσθησαν ἱκανοὶ, οὓς ἀποτρέψαι βουλόμενος ὁ Ζήνων ἠνάγκασε ξυρᾶσθαι Ἡριλλον· οἱ δὲ ἀπειράτεοντο.

IV. Τὰ δὲ βιβλία ἐστὶ ταῦδε· Περὶ ἀσκήσεως, Περὶ παθῶν, Περὶ ὑπολήψεως, Νομοθετικῆς, Μαιευτικῆς, Ἀντιφέρων διδάσκαλος, Διασκευάζων, Εὐθύων, Ἑρμῆς, Μῆδεια, Διάλογοι θέσεων ἠθικῶν.

CAPUT IV.

DIONYSIUS.

I. Διονύσιος δὲ ὁ Μεταθέμενος τέλος εἶπε τὴν ἡδονὴν, διὰ περίστασιν ὀφθαλμίας. Ἀλγήσας γὰρ ἐπιπόνως, ὤκνησεν εἰπεῖν τὸν πόνον ἀδιάφορον.

II. Ἦν δὲ παῖς μὲν Θεοφάντου, πόλεως δὲ Ἡρακλείας.

III. Ἦκουσε δὲ (καθὰ φησι Διοκλῆς) πρῶτον μὲν Ἡρακλείδου τοῦ πολίτου, ἔπειτα Ἀλεξίνου καὶ Μενεδήμου, τελευταῖον δὲ Ζήνωνος. 167. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φιλογράμματος ὢν, παντοδαποῖς ἐπεχειρεῖ ποιήμασιν· ἔπειτα δὲ καὶ Ἄρατον ἀπεδέχετο, ζηλῶν αὐτόν. Ἀποστὰς δὲ τοῦ Ζήνωνος, πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς ἀπεστράφη, καὶ εἷς τε τὰ χαμαιτυπεῖα ἰπεισῆι, καὶ τᾶλλα ἀπαρακαλύπτως ἡδυπάθει.

IV. Βιοὺς δὲ πρὸς τὰ ὀγδοήκοντα, ἀσιτία κατέστρεψε.

V. Βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε· Περὶ ἀπαθείας, β'. Περὶ ἀσκήσεως, β'. Περὶ ἡδονῆς, δ'. Περὶ πλούτου, καὶ χάριτος, καὶ τιμωρίας. Περὶ ἀνθρώπων χρήσεως, Περὶ εὐτυχίας, Περὶ ἀρχαίων βασιλέων, Περὶ τῶν ἐπαινουμένων, Περὶ βαρβαρικῶν ἔθων.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ διενεχθέντες. Διεδέξατο δὲ τὸν Ζήωνα Κλεάνθης, περὶ οὗ λεκτεον

CAPUT V.

CLEANTHES.

I. 168. Κλεάνθης Φανίου, Ἄσσιος. Οὗτος πρῶτον ἦν πύκτης, ὡς φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς. Ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας, τέσσαρας ἔχων δραχμὰς (καθά φασί τινες) καὶ Ζήνωνι παραβαλὼν, ἐφιλοσόφησε γενναιότατα, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμεινε δογματῶν.

II. Δισβοήθη δὲ ἐπὶ φιλοπονίᾳ, ὡς γε πένης ὢν ἄγαν ὤρμησε μισθοφορεῖν, καὶ νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἦντλει, μεθ' ἡμέραν δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο· ὅθεν καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. Φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ εἰς δικαστήριον ἀχθῆναι, λόγους δάσσοντα, πόθεν ἔς τοσοῦτον εὐέκτης ὢν διαζῆ· ἔπειτα ἀποφυγεῖν, τὸν τε κηπουρὸν μάρτυρα παρασχόντα, παρ' ὃν ἦντλει, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν παρ' ἧ τὰ ἄλφιστα ἔπειτεν. 169. Ἀποδεξαμένους δὲ αὐτὸν τοὺς Ἀρεωπαγίτας, ψηφίσασθαι δέκα μναῖς δοθῆναι· Ζήνωνα δὲ κωλύσαι λαβεῖν. Φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτῷ τρισχιλίας δοῦναι. Ἠγούμενόν τε τῶν ἐφήβων ἐπὶ τινα θέαν, ὑπ' ἀνέμου παραγυμνωθῆναι, καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα· ἐφ' ᾧ κροκωτῷ τιμηθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. Ἐθαυμάσθη οὖν δὴ καὶ διὰ τόδε. Φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτοῦ πυθέσθαι ὄντα ἀκροατὴν, διὰ τί ἀντιλεῖ; Τὸν δ' εἰπεῖν, Ἀντιλῶ γὰρ μόνον; τί δ', οὐχὶ σκάπτω; τί δ', οὐκ ἄρδω, καὶ πάντα ποιῶ φιλοσοφίας ἕνεκα; Καὶ γὰρ ὁ Ζήνων αὐτὸν συνεγύμναζεν εἰς τοῦτο, καὶ ἐκέλευεν ὀβολὸν φέρειν ἀποφορᾶς. 170. Καὶ ποτε ἀθροισθὲν τὸ κέρμα ἐκόμισεν εἰς μέ-

σον τῶν γνωρίμων, καί φησι, Κλεάνθης μὲν καὶ ἄλλον Κλεάνθην δύναιτ' ἂν τρέφειν, εἰ βούλοιο· οἱ δὲ ἔχοντες ὄθεν τραφήσονται, παρ' ἐτέρων ἐπιζητοῦσι τὰ ἐπιτήδεια, καίπερ ἀνειμένως φιλοσοφοῦντες. Ὅθεν δὴ καὶ δεύτερος Ἡρακλῆς ὁ Κλεάνθης ἐκαλεῖτο.

III. Ἦν δὴ πονικὸς μὲν, ἀφύσικος δὲ, καὶ βραδύς ὑπερβαλλόντως. Διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως,

Τίς δ' οὗτος κτίλος ὡς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν,
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, Ἄσσιος, ὄλμος, ἄτολμος;

IV. Καὶ σκωπτόμενος δὲ ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠρέσχετο, καὶ ὄνος ἀκούων προσεδέχετο· λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βασιτάζειν τὸ Ζήνωνος φορτίον. 171. Καὶ ποτε ὄνειδιζόμενος ὡς δειλὸς, Διὰ τοῦτο, εἶπεν, ὀλίγα ἁμαρτάνω. Προκρίων δὲ τὸν ἑαυτοῦ βίον τοῦ τῶν πλουσίων, ἔλεγεν, ἐν ᾧ σφαιρίζουσιν ἐκεῖνοι, τὴν σκληρὰν καὶ ἄκαρπον αὐτὸς ἐργάζεσθαι, σκάπτων. Πολλάκις δὲ καὶ ἑαυτῷ ἐπέπληττεν· ὧν ἀκούσας Ἀρίστων, Τίμι, ἔφη, ἐπιπλήττεις; Καὶ ὡς γελάσας, Πρεσβύτη, φησὶ, πολιὰς μὲν ἔχοντι, νοῦν δὲ μή. Εἰπόντος δὲ τινος Ἀρκεσίλαον μὴ ποιεῖν τὰ δέοντα, Παῦσαι· ἔφη, καὶ μὴ ψέγε. Εἰ γὰρ καὶ λόγῳ τὸ καθῆκον ἀναιρεῖ, τοῖς γοῦν ἔργοις αὐτὸ τιθεῖ. Καὶ ὁ Ἀρκεσίλαος, Οὐ κολακεύομαι, φησὶ. Πρὸς ὃν ἦ Κλεάνθης, Ναὶ, ἔφη, σὲ κολακεύω, φάμενος ἄλλα μὲν λέγειν, ἕτερα δὲ ποιεῖν. 172. Ἐρομένου τινὸς τί ὑποτίθεσθαι δεῖ τῷ υἱῷ; Τὸ ἐκ τῆς Ἡλέκτρας, ἔφη,

Σίγα, σίγα, λεπτόν ἔχνος.

Λάκωνός τινος εἰπόντος, ὅτι ὁ πόνος ἀγαθόν, δια-
χυθείς φησιν,

Αἵματος εἰς ἀγαθοῦ, φίλον τέκος.

Φησὶ δὲ ὁ Ἐκάτων ἐν ταῖς χρεῖαις, εὐμόρφου μειρα-
κίου εἰπόντος, Εἰ ὁ εἰς τὴν γαστέρα τύπτων γαστρί-
ζει, καὶ ὁ εἰς τοὺς μηρούς τύπτων μηρίζει, ἔφη, Σὺ μὲν
τοὺς διαμηρισμοὺς ἔχε, μειράκιον· αἱ δ' ἀνάλογοι
φωναὶ τὰ ἀνάλογα οὐ πάντως σημαίνουσι καὶ πράγ-
ματα. Μειρακίῳ ποτὲ διαλεγόμενος, ἐπύθετο εἰ αἰ-
σθάνεται· τοῦ δ' ἐπιειύσαντος, Διὰ τί οὖν, εἶπεν,
ἐγὼ οὐκ αἰσθάνομαι ὅτι αἰσθάνη; 173. Σωσιθέου
τοῦ ποιητοῦ ἐν θεάτρῳ εἰπόντος πρὸς αὐτὸν παρόντα,

Οὓς ἢ Κλεάνθους μωρία βοηλατῆ.

ἔμεινεν ἐπὶ ταυτοῦ σχήματος. Ἐφ' ᾧ ἀγασθέντες
οἱ ἀκροαταί, τὸν μὲν ἐκρότησαν, τὸν δὲ Σωσίθεον
ἐξέβαλον. Μεταγινώσκοντα δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῇ λοιδο-
ρίᾳ προσήκατο, εἰπὼν ἄτοπον εἶναι, τὸν μὲν Διόνυ-
σον καὶ τὸν Ἡρακλῆα φλυαρομένους ὑπὸ τῶν ποιη-
τῶν μὴ ὀργίζεσθαι, αὐτὸν δὲ ἐπὶ τῇ τυχούσῃ βλα-
σφημίᾳ δυσχεραίνειν. Ἔλεγε δὲ καὶ τοὺς ἐκ τοῦ πε-
ριπάτου ὁμοίον τι πάσχειν ταῖς λύραις, αἱ καλῶς
φθεγγόμεναι αὐτῶν οὐκ ἀκούουσι. Λέγεται δὲ,
φάσκοντος αὐτοῦ, κατὰ Ζήνωνα, καταληπτὸν εἶναι
τὸ ἦθος ἐξ εἶδους, νεανίσκους τινὰς εὐτραπέλους
ἀγαγεῖν πρὸς αὐτὸν κίναιδον ἐσκληραγωγημένον ἐν
ἀγρῷ, καὶ ἀξιοῦν ἀποφαίνεσθαι περὶ τοῦ ἦθους·
τὸν δὲ, διαπορούμενον, κλεῦσαι ἀπιάναι τὸν ἀνθρω-
πον· ὡς δὲ ἀπιὼν ἐκεῖνος ἔπταρσεν, Ἔχω, εἶπεν, αὐ-
τὸν, ὁ Κλεάνθης· μαλακός ἐστι. 174. Πρὸς δὲ
τὸν μονήρη καὶ ἑαυτῷ λαλοῦντα, Οὐ φαύλω, ἔφη,

ἀνθρώπων λαλεῖς. Ὀνειδίσαντος αὐτῷ τινος εἰς τὸ γῆρας, Καὶ γὰρ, ἔφη, ἀπιέναι βούλομαι· ὅταν δὲ πανταχόθεν ἐμαυτὸν ὑγαιίνοντα περινοῶ καὶ γράφοντα καὶ ἀναγινώσκοντα, πάλιν μένω. Τοῦτον φασὶν εἰς ὄστρακα καὶ βοῶν ὠμοπλάτας γράφειν ἄπερ ἤκουε παρὰ τοῦ Ζήνωνος, ἀπορίᾳ κερμάτων ὥστε ὠνήσασθαι χαρτῖα.

V. Τοιοῦτος δὲ ὢν, ἐξίσχυσε, πολλῶν καὶ ἄλλων ὄντων ἀξιολόγων Ζήνωνος μαθητῶν, αὐτὸς διαδέξασθαι τὴν σχολήν.

VI. Βιβλία δὲ κάλλιστα καταλέλοιπεν, ἃ ἔστι τάδε. Περὶ χρόνου. Περὶ τῆς τοῦ Ζήνωνος φυσιολογίας, δύο. Τῶν Ἡρακλείτου Ἐξηγήσεις, τέσσαρα. Περὶ αἰσθήσεως. Περὶ τέχνης. Πρὸς Δημόκριτον. Πρὸς Ἀρίσταρχον. Πρὸς Ἡριλλον. Περὶ ὄρμης, δύο. Ἀρχαιολογία. 175. Περὶ θεῶν. Περὶ γιγάντων. Περὶ ὑμεναίων. Περὶ τοῦ ποιητοῦ. Περὶ τοῦ καθήκοντος, γ'. Περὶ εὐβουλίας. Περὶ χάριτος. Προτρεπτικός. Περὶ ἀρετῶν. Περὶ εὐφυΐας. Περὶ Γοργίππου. Περὶ φθονερίας. Περὶ ἔρωτος. Περὶ ἐλευθερίας. Ἐρωτικὴ τέχνη. Περὶ τιμῆς. Περὶ δόξης. Πολιτικός. Περὶ βουλῆς. Περὶ νόμων. Περὶ τοῦ δικάζειν. Περὶ ἀγωγῆς. Περὶ τοῦ λόγου, γ'. Περὶ τέλους. Περὶ καλῶν. Περὶ πράξεων. Περὶ ἐπιστήμης. Περὶ βασιλείας. Περὶ φιλίας. Περὶ συμποσίου. Περὶ τοῦ ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Περὶ τοῦ τὸν σοφὸν σοφιστεύειν. Περὶ χρειῶν. Διατριβῶν, β'. Περὶ ἡδονῆς. Περὶ ἰδίων. Περὶ τῶν ἀπόρων. Περὶ διαλεκτικῆς. Περὶ τρόπων. Περὶ κατηγρημάτων. Ταῦτα αὐτῷ τὰ βιβλία.

VII. 176. Καὶ τελευτᾷ τόνδε τὸν τρόπον· διώδησεν αὐτῷ τὸ οὐλον· ἀπαγορευσάντων δὲ τῶν ἱατρῶν, δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς. Καὶ πᾶς ἔσχε καλῶς· ὥστε τοὺς ἱατροὺς αὐτῷ πάντα τὰ συνήθη συγχωρεῖν. Τὸν δὲ μὴ ἀνασχέσθαι, ἀλλ' εἰπόντα ἤδη αὐτῷ προωδοιπορηῆσθαι, καὶ τὰς λοιπὰς ἀνασχόμενον, τελευτῆσαι· ταυτὰ Ζήνωνι (καθάφρασι τινές) π' ἔτη βιώσαντα, καὶ ἀκούσαντα Ζήνωνος ἔτη ἐννεακαίδεκα. Ἐπαίξαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν οὕτως,

Αἰνῶ Κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον αἴδην.

Ἴδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν, οὐκ ἠνέσχετο

Μὴ οὐ τὸ λοιπὸν ἀνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν,

Τοσοῦτον ἀντλήσαντα τοῦ βίου χρόνον.

CAPUT VI.

S P H A E R U S.

I. 177. *Τούτου, καθάπερ προειρήκαμεν, ἤκουσε μετὰ Ζήωνα καὶ Σφαῖρος ὁ Βοσποριανός·*

II. Ὅς προκοπὴν ἱκανὴν περιποιησάμενος ἐν λόγῳ, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀπῆει πρὸς Ἰπτολεμαῖον τὸν φιλοπάτορα. Λόγου δὲ ποτε γενομένου περὶ τοῦ δοξάσειν τὸν σοφὸν, καὶ τοῦ Σφαίρου εἰπόντος ὡς οὐ δοξάσει, βουλόμενος ὁ βασιλεὺς ἐλέγξαι αὐτὸν, κηρίνας ῥόας ἐκέλευσε παρατεθῆναι· τοῦ δὲ Σφαίρου ἀπατηθέντος, ἀνεβόησεν ὁ βασιλεὺς ψευδεῖ συγκατατεθεῖσθαι αὐτὸν φαντασίᾳ. Πρὸς ὃν ὁ Σφαῖρος εὐσιόχως ἀπεκρίνατο, εἰπὼν, οὕτως συγκατατεθεῖσθαι οὐχ ὅτι ῥόαι εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι εὐλογὸν ἐστι

φόας αὐτὰς εἶναι· διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν τοῦ εὐλόγου. Πρὸς δὲ Μνησιόστρατον, κατηγοροῦντα αὐτοῦ ὅτι Πτολεμαῖον οὐ φησι βασιλέα εἶναι, οὐκ εἶναι ἔφη, τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν Πτολεμαῖον, καὶ βασιλέα εἶναι.

III. 178. Βιβλία δὲ γέγραφε τάδε. Περὶ κόσμου, β'. Περὶ στοιχείων σπέρματος. Περὶ τύχης. Περὶ ἐλαχίστων. Πρὸς τὰς ἀτόμους καὶ τὰ εἶδωλα. Περὶ αἰσθητηρίων. Περὶ Ἡρακλείτου ἐ' διατριβῶν. Περὶ τῆς ἠθικῆς διατάξεως. Περὶ καθήκοντος. Περὶ ὄρμης. Περὶ παθῶν, β'. Διατριβῶν. Περὶ βασιλείας. Περὶ Λακωνικῆς πολιτείας. Περὶ Λυκούργου καὶ Σωκράτους, γ'. Περὶ νόμου. Περὶ μαντικῆς. Διαλόγους ἐρωτικούς. Περὶ τῶν Ἑρετριακῶν φιλοσόφων. Περὶ ὁμοίων. Περὶ ὄρων. Περὶ ἔξεως. Περὶ τῶν ἀντιλεγομένων, τρεῖς. Περὶ λόγου. Περὶ πλούτου. Περὶ δόξης. Περὶ θανάτου. Τέχνης διαλεκτικῆς, β'. Περὶ κατηγορημάτων. Περὶ ἀμφιβολιῶν. Ἐπιστολάς.

CAPUT VII.

CHRYSIPPUS.

I. 179. Χρύσιππον Ἀπολλωνίου, Σολεὺς ἢ Ταρσεὺς, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, μαθητῆς Κλεάνθους. Οὗτος πρότερον μὲν δολιχὸν ἦσκει, ἔπειτα ἀκούσας Ζήνωνος, ἢ Κλεάνθους, (ὡς Διοκλῆς καὶ οἱ πλείους) ἔτι τε ζῶντος ἀπέστη αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὁ τυχῶν ἐγένετο κατὰ φιλοσοφίαν.

II. Ἄνηρ εὐφυῆς καὶ ὀξύτατος ἐν παντὶ μέρει.

οὕτως ὥστε καὶ ἐν τοῖς πλείστοις διηνέχθη πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Κλεάνθην, ᾧ καὶ πολλάκις ἔλεγε μόνης τῆς τῶν δογμάτων διδασκαλίας χρῆζειν, τὰς δὲ ἀποδείξεις αὐτὸν εὐρήσειν. Μετενόει μέντοι, ὅποτε πρὸς αὐτὸν ἀποτεινόιτο· ὥστε συνεχῆς προφέρεσθαι ταῦτα,

Ἐγὼ δὲ τᾶλλα μακάριος πέφυκ' ἀνὴρ,

Πλὴν εἰς Κλεάνθην· τοῦτο δ' οὐκ εὐδαιμονῶ.

180. Οὕτω δ' ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε δοκεῖν τοὺς πλείους, ὅτι εἰ παρὰ θεοῖς ἦν ἡ διαλεκτικὴ, οὐκ ἂν ἦν ἄλλη ἢ ἡ Χρυσίππειος. Πλεονάσας δὲ τοῖς πράγμασι, τὴν λέξιν οὐ κατώρθωσε.

III. Πονικώτατός τε παρ' ὄντινοῦν γέγονεν, ὡς δῆλος ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Τὸν ἀριθμὸν γὰρ ὑπὲρ πέντε καὶ ἑπτακόσια ἔστιν. Ἐπλήθυνε δὲ αὐτὰ, πολλάκις ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ δόγματος ἐπιχειρῶν, καὶ πᾶν τὸ ὑποπεσὸν γράφων καὶ διορθούμενος πλεονάκις· πλείστη τε τῶν μαρτυριῶν παραθέσει χρώμενος. Ὡστε καὶ ἐπειδὴ ποτε ἐν τινι τῶν συγγραμμάτων παρ' ὀλίγον τὴν Εὐριπίδου Μῆδειαν ὅλην παρετίθετο, καὶ τις μετὰ χεῖρας εἶχε τὸ βιβλίον, πρὸς τὸν πνυθόμενον τί ἄρα ἔχοι, ἔφη, Χρυσίππου Μῆδειαν. 181. Καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ, ὁ Ἀθηναῖος, ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν δογμάτων βουλόμενος παριστάνειν, ὅτι τὰ Ἐπικούρου οἰκεία δυνάμει γεγραμμένα, καὶ ἀπαράθετα ὄντα μυρίῳ πλείῳ ἐστὶ τῶν Χρυσίππου βιβλίων, φησὶν οὕτως αὐτῇ τῇ λέξει. Εἰ γὰρ τις ἀφέλοι τῶν Χρυσίππου βιβλίων ὅσ' ἀλλότρια παρατίθεται, κενὸς αὐτῷ ὁ χάρτης καταλελείπεται. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀπολλόδωρος. Ἡ δὲ παρεδρεύουσα πρε-

σβύτις αὐτῷ (ὡς φησι Διοκλῆς) ἔλεγεν ὡς πεντακοσίους γράφει στίχους ἡμερησίους. Ἐκάτων δὲ φησιν ἔλθειν αὐτὸν ἐπὶ φιλοσοφίαν, τῆς οὐσίας αὐτοῦ τῆς πατρῴας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληφθείσης.

IV. 182. Ἦν δὲ καὶ τὸ σωματίον εὐτελής· ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν κεραμεικῷ, ὃς σχεδόν τι ὑποκέκρυπται τῷ πλησίον ἱππεῖ· ὅθεν αὐτὸν ὁ Καρνεάδης Κρύσιππον ἔλεγεν. Οὗτος ὄνειδισθεὶς ὑπό τις, ὅτι οὐχὶ παρὰ Ἀρίστωνι μετὰ πολλῶν σχολάζοι, Εἰ τοῖς πολλοῖς, εἶπε, προσεῖχον, οὐκ ἂν ἐφιλοσόφησα.

V. Πρὸς δὲ τὸν κατῆξανιστάμενον Κλεάνθους διαλεκτικὸν, καὶ προτείνοντα αὐτῷ σοφίσματα, Πέπαυσο, εἶπε, παρέλκων τὸν πρεσβύτερον ἀπὸ τῶν πραγματικωτέρων, ἡμῖν δὲ τοῖς νέοις ταῦτα προτίθει. Πάλιν δὲ, ἐπεὶ τις ζητῶν καταμόνας αὐτῷ διελέγετο εὐσταθῶς, ἐπεὶ δὲ θεωρῶν προσιόντα ὄχλον ἤρχετο φιλονεικεῖν, ἔφη,

Οἷμοι, κασίγνητ', ὄμμα σὸν ταράσσεται,

Ταχὺς δὲ μετέθου λύσσαν ἀρτίως φρονῶν.

183. Ἐν μέντοι ταῖς οἰνώσεισι ἠσύχαζε παραφερόμενος τοῖς σκέλεσιν· ὥστ' εἰπεῖν τὴν δούλην. Χρυσίππου μόνον τὰ σκέλη μεθύει. Οὕτω δ' ἦν φρονηματίας, ὥστ' ἐρομένου τινός, Τίνι συστήσω τὸν υἱόν; εἰπεῖν, Ἐμοί· εἰ γὰρ ὑπελάμβανον εἶναι τινα ἐμοῦ βελτίονα, παρ' αὐτῷ ἂν ἐγὼ ἐφιλοσόφουν. Ὅθεν φασὶν ἐπ' αὐτοῦ λεχθῆναι,

Οἷος πέπνυται, τοὶ δ' ὡς σκιαὶ ἀΐσσουσι.

καὶ

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρυσίππος, οὐκ ἂν ἦν στοά.

VI. Τέλος δὲ Ἀρκεσίλαος καὶ Λακύνδης, καθά φησι Σωτίων ἐν τῷ ὀγδῶ, παραγενομένοις ἐν Ἀκαδημία συνεφιλοσόφησε. 184. Δι' ἣν αἰτίαν, καὶ κατὰ τῆς συνηθείας, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς οἶον ἐπεχείρησε, καὶ περὶ μεγεθῶν καὶ πληθῶν τῇ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν ἐνστάσει χρησάμενος.

VII. Τοῦτον ἐν τῷ Ὠιδεῖῳ σχολάζοντα φησὶν Ἐρμιππος ἐπὶ Θυσίαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κληθῆναι ἔνθα προσενεγκάμενον γλυκὺν ἄκρατον, καὶ ἰλιγγιάσαντα, πεμπταῖον ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων, τρία καὶ ἑβδομήκοντα βιώσαντα ἔτη κατὰ τὴν τρίτην καὶ τεταρακοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς. Καί ἐστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν,

Ἰλιγγίασε Βάκχον ἐκπιῶν χανδὸν
Χρῦσιππος, οὐδ' ἐφείσατ' οὐδὲ τῆς στοᾶς,
Οὐδ' ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἦλθε δαῖμ'
Ἐς αἶδεω.

185. Ἐνιοὶ δὲ φασὶ γέλῳτι συσχεθῆντα αὐτόν τελευτῆσαι. Ὄνου γὰρ τὰ σῦκα αὐτῷ φαγόντος, εἰπόντα τῇ γραῖ διδοῦναι ἄκρατον ἐπιβροφῆσαι τῷ ὄνω, ὑπερκαγχάσαντα τελευτῆσαι.

VIII. Δοκεῖ δὲ ὑπερόπτης τις γεγονέναι. Τοσαῦτα γοῦν συγγράφας, οὐδενὶ τῶν βασιλέων προσπεφώνηκεν. Ἡρκεῖτό τε γραῖδίῳ μόνῳ, καθὰ καὶ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις φησὶ. Πτολεμαίου τε πρὸς Κλεάνθην ἐπιστελλαντος, ἢ αὐτόν ἐλθεῖν, ἢ πέμψαι τινὰ, Σφαῖρος μὲν ἀπῆλθε, Χρῦσιππος δὲ περιεῖδε.

IX. Μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς τῆς ἀδελφῆς υἱεῖς.

Ἀριστοκρονοντα καὶ Φιλοκράτην, συνεκρότησα. Καὶ πρῶτος ἐθάρρησε σχολὴν ἔχειν ὑπαιθρον ἐν Λυκείῳ, καθάπερ ὁ προειρημένος Δημήτριος ἱστορεῖ.

X. 186. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Χρυσίππος Κνίδιος, ἰατρός, παρ' οὗ φησιν αὐτὸς Ἐρασιστρατος τὰ μάλιστα ὠφελῆσθαι. Καὶ ἕτερος, υἱὸς τούτου, ἰατρός Πτολεμαίου, ὃς διαβληθεὶς περιήχθη, καὶ μαστιγούμενος ἐκολάσθη· ἄλλος, μαθητῆς Ἐρασιστράτου· καὶ τις, γεωργικὰ γεγραφώς.

XI. Ὁ δὴ φιλόσοφος καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα λόγους. Ὁ λέγων τοῖς ἀμυήτοις τὰ μυστήρια, ἀσεβεῖ· ὁ ἱεροφάντης τοῖς ἀμυήτοις λέγει· ἀσεβεῖ ἄρ' ὁ ἱεροφάντης. Ἄλλο· Ὁ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, οὐδὲ τοῦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ· οὐκ ἔστι δὲ φρέαρ ἐν τῇ πόλει· οὐδ' ἄρα ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἄλλο· Ἔστι δὲ γε τις κεφαλὴ· ἐκείνην δὲ οὐκ ἔχεις· ἔστι δὲ γε τις κεφαλὴ, οὐκ ἄρα ἔχεις κεφαλὴν. 187. Ἄλλο· Εἴ τις ἐστὶν ἐν Μεγάροις, οὐκ ἔστιν ἐν Ἀθήναις· ἄνθρωπος δὲ ἐστὶν ἐν Μεγάροις· οὐκ ἄρα ἐστὶν ἄνθρωπος ἐν Ἀθήναις. Καὶ πάλιν· Εἴ τι λαλεῖς, τοῦτο σοῦ διὰ τοῦ στόματος διέρχεται· ἄμαξαν δὲ λαλεῖς· ἄμαξα ἄρα διὰ τοῦ στόματός σου διέρχεται. Καὶ, Εἴ τι οὐκ ἀπέβαλες, τοῦτο ἔχεις· κέρατα δὲ οὐκ ἀτέβαλες· κέρατα ἄρα ἔχεις. Οἱ δὲ Εὐβουλίδου τοῦτο φασίν.

XII. Εἰσὶ δὲ οἱ κατατρέχουσι τοῦ Χρυσίππου ὡς πολλὰ αἰσχυρῶς καὶ ἀρρήτως ἀναγεγραφότος. Ἐν μὲν γὰρ τῷ Περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων συγγράμματι αἰσχυρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία ἀναπλάττει, λέγων κατὰ τοὺς ἑξακοσίους στίχους ἃ μηδεὶς ἠτυχηκῶς μολύνειν τὸ στόμα, εἶποι ἄν. 188.

*Αἰσχροτάτην γὰρ (φασὶ) ταύτην ἀναπλάττει ἱστο-
 ρίαν, εἰ καὶ ἐπαινεῖ ὡς φυσικὴν, χαμαιτύπαις μᾶλλον
 πρέπουσαν ἢ θεοῖς. Ἔτι τε τὰ παρὰ τοῖς περὶ πι-
 νάκων γράψασι κατακεχωρισμένην. Μήτε γὰρ πα-
 ρὰ Πολέμωνι, μήτε παρ' Ἐπιφράτει, ἀλλὰ μηδὲ παρ'
 Ἀντιγόνῳ εἶναι· ὑπ' αὐτοῦ δὲ πεπλάσθαι. Ἐν δὲ
 τῷ Περὶ πολιτείας, καὶ μητρᾷσι λέγει συνέρχεσθαι,
 καὶ θυγατρᾷσι, καὶ υἱοῖς. Τὰ δ' αὐτὰ φησι καὶ ἐν
 τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἰρετῶν, εὐθύς ἐν ἀρχῇ.
 Ἐν δὲ τῷ γ' Περὶ δικαίου, κατὰ τοὺς χιλίους στί-
 χους, καὶ τοὺς ἀποθανόντας κατεσθίειν κελεύων.
 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Περὶ βίου καὶ πορισμοῦ, προνοεῖν
 λέγων ὅπως ποριστέον τῷ σοφῷ. 189. Καὶ τοι-
 τίνος χάριν ποριστέον αὐτῷ; Εἰ μὲν γὰρ τοῦ ζῆν
 ἕνεκεν, ἀδιάφορον τὸ ζῆν· εἰ δὲ ἡδονῆς, καὶ αὕτη
 ἀδιάφορος· εἰ δὲ τῆς ἀρετῆς, αὐτάρκης αὕτη πρὸς
 εὐδαιμονίαν. Καταγέλαστοι δὲ καὶ οἱ τρόποι τοῦ
 πορισμοῦ, οἷον οἱ ἀπὸ βασιλείως· εἶκειν γὰρ αὐτὸν
 δεήσει. Καὶ οἱ ἀπὸ φιλίας· λημματος γὰρ ὄντιος
 ἢ φιλία ἔσται. Καὶ οἱ ἀπὸ σοφίας· μισθαρενήσει
 γὰρ ἢ σοφία. Καὶ ταῦτα μὲν ἐγκαλεῖται. Ἐπεὶ
 δὲ ἐνδοξότατα βιβλία ἔστιν αὐτῷ, ἔδοξέ μοι καὶ τὴν
 πρὸς εἶδος ἀναγραφὴν αὐτῶν ἐνταῦθα καταχωρίσαι,
 Καὶ ἔστι τάδε. Λογικοῦ τόπου θέσεις, Λογικὰ, καὶ
 τῶν τοῦ φιλοσόφου σκευμάτων, Ὅρων διαλεκτικῶν
 πρὸς Μητρόδωρον, ε'. Περὶ τῶν κατὰ τὴν διαλεkti-
 κὴν ὀνομάτων πρὸς Ζήνωνα, α'. 190. Τέχνη δια-
 λεκτικὴ πρὸς Ἀρισταγόραν, α'. Συνημμένων πιθα-
 νῶν, πρὸς Διουκουρίδην, δ'. Λογικοῦ τόπου τοῦ
 περὶ τὰ πράγματα, σύνταξις πρώτη. Περὶ ἀξιωμα-*

των, α'. *Περὶ τῶν οὐχ ἀπλῶν ἀξιωμαίων, α'.* *Περὶ τοῦ συμπεπλεγμένου, πρὸς Ἀθηνάδην, α', β'.* *Περὶ ἀποφαντικῶν πρὸς Ἀρισταγόραν, γ'.* *Περὶ τῶν καταγορευτικῶν, πρὸς Ἀθηνόδωρον, α'.* *Περὶ τῶν κατὰ στήρησιν λεγομένων, β'.* *Πρὸς Θεάρον, α'.* *Περὶ τῶν ἀρίστων ἀξιωμαίων πρὸς Δίωνα, α', β', γ'.* *Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀορίστων, α', β', γ', δ'.* *Περὶ τῶν κατὰ χρόνους λεγομένων, α', β'.* *Περὶ συντελικῶν ἀξιωμαίων, β'.* *Σύνταξις δευτέρα.* *Περὶ ἀληθοῦς διεξυγμένου, πρὸς Γοργιππίδην, α'.* *Περὶ ἀληθοῦς συνημμένου, πρὸς Γοργιππίδην, α', β', γ', δ'.* 191. *Διαιρέσεις πρὸς Γοργιππίδην, α'.* *Πρὸς τὸ περὶ ἀκολούθων, α'.* *Περὶ τοῦ διὰ τριῶν, πάλιν πρὸς Γοργιππίδην, α'.* *Περὶ δυνατῶν, πρὸς Κλεῖτον, δ'.* *Πρὸς τὸ περὶ σημασιῶν Φίλωνος, α'.* *Περὶ τοῦ τίνα ἐστὶ τὰ ψευδῆ, α'.* *Σύνταξις τρίτη.* *Περὶ προσταγμάτων, β'.* *Περὶ ἐρωτήσεων, β'.* *Περὶ πεύσεως, δ'.* *Ἐπιτομὴ περὶ ἐρωτήσεως καὶ πεύσεως, α'.* *Ἐπιτομὴ περὶ ἀποκρίσεων α'.* *Ζητήσεως, β'.* *Περὶ ἀποκρίσεως, δ'.* *Σύνταξις τετάρτη.* *Περὶ τῶν κατηγορημάτων πρὸς Μητρόδωρον, ι'.* *Περὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων πρὸς Φίλαρχον, α'.* *Περὶ τῶν συναμμάτων πρὸς Ἀπολλωνίδην, α'.* *Πρὸς Πάσυλον περὶ κατηγορημάτων, δ'.* *Σύνταξις πέμπτη.* 192. *Περὶ τῶν πέντε πτώσεων, α'.* *Περὶ τῶν κατὰ τὸ ὑποκείμενον ὠρισμένων ἐκφορῶν, α'.* *Περὶ παρεμφάσεως πρὸς Στησαγόραν, β'.* *Περὶ τῶν προσηγορικῶν, β'.* *Λογικοῦ τόπου περὶ τὰς λέξεις καὶ τὸν κατ' αὐτάς λόγον.* *Σύνταξις πρώτη.* *Περὶ τῶν ἐνικῶν καὶ πληθυντικῶν ἐκφορῶν, ε'.* *Περὶ λέξεων, πρὸς Σωσιγένην καὶ Ἀλέξανδρον, ε'.*

Περὶ τῆς κατὰ τὰς λέξεις ἀνωμαλίας πρὸς Δίωνα, δ. Περὶ τῶν πρὸς τὰς φωνὰς σωρειτῶν λόγων, γ'. Περὶ σολοικισμῶν, α'. Περὶ σολοικιζόντων λόγων πρὸς Διονύσιον, α'. Λόγοι παρὰ τὰς συνηθείας, α'. Λέξεις πρὸς Διονύσιον, α'. Σύνταξις δευτέρα. Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου καὶ τῶν λεγομένων, ε'. 193. Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων, δ'. Περὶ τῆς συντάξεως καὶ στοιχείων τῶν λεγομένων πρὸς Φίλιππον, γ'. Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου πρὸς Νικίαν, α'. Περὶ τοῦ πρὸς ἕτερα λεγομένου, α'. Σύνταξις τρίτη. Πρὸς τοὺς μὴ διαιρουμένους, β'. Περὶ ἀμφιβολιῶν πρὸς Ἀπολλᾶν, δ'. Περὶ τῶν τροπικῶν ἀμφιβολιῶν, α'. Περὶ συνημμένης τροπικῆς ἀμφιβολίας, β'. Πρὸς τὸ περὶ ἀμφιβολιῶν Πανθοΐδου, β'. Περὶ τῆς εἰς τὰς ἀμφιβολίας εἰσαγωγῆς, ε'. Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς Ἐπικράτην ἀμφιβολιῶν, α'. Συνημμένα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς τὰς ἀμφιβολίας, β'. Λογικοῦ τύπου, πρὸς τοὺς λόγους καὶ τοὺς τρόπους συντάξεως. Πρώτη, τέχνη λόγων καὶ τρόπων πρὸς Διοσκουρίδην, ε'. Περὶ τῶν λόγων, γ'. 194. Περὶ τρόπων συσιάσεως πρὸς Σιησαγόραν, β'. Σύγκρισις τῶν τροπικῶν ἀξιωματίων, α'. Περὶ ἀντιστρεφόντων λόγων καὶ συνημμένων, α'. Πρὸς Ἀγάθωνα. ἢ Περὶ τῶν ἐξῆς προβλημάτων, α'. Περὶ τοῦ τὰ συλλογιστικά τινος μετ' ἄλλου τε καὶ μετ' ἄλλων, α'. Περὶ τῶν ἐπιφορῶν πρὸς Ἀρισταγόραν, α'. Περὶ τοῦ τάττεσθαι τὸν αὐτὸν λόγον ἐν πλείοσι τρόποις, α'. Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τῷ τὸν αὐτὸν λόγον ἐν συλλογιστικῷ καὶ ἀσυλλογιστικῷ τετάχθαι τρόπῳ, β'. Πρὸς τὰ ἀντειρημένα ἐν ταῖς τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεσι, γ'.

Πρὸς τὸ περὶ τρόπων, Φίλωνος, πρὸς Τιμόστρατον, α'. Λογικὰ συνημμένα, πρὸς Τιμοκράτην καὶ Φιλομαθῆ. Εἰς τὰ περὶ λόγων, καὶ περὶ τρόπων, α'. 195. Σύνταξις δευτέρα. Περὶ τῶν περαινόντων λόγων, πρὸς Ζήνωνα, α'. Περὶ τῶν πρώτων καὶ ἀναποδείκτων συλλογισμῶν πρὸς Ζήνωνα, α'. Περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν, α'. Περὶ τῶν παρελκόντων λόγων, πρὸς Πάσυλον, β'. Περὶ τῶν εἰς τοὺς σολοικισμοὺς θεωρημάτων, α'. Περὶ συλλογισμῶν εἰσαγωγικῶν, πρὸς Ζήνωνα, α'. Τῶν πρὸς εἰσαγωγήν τρόπων, πρὸς Ζήνωνα, γ'. Περὶ τῶν κατὰ ψευδῆ σχήματα συλλογισμῶν, ε'. Λόγοι συλλογιστικοὶ κατὰ ἀνάλυσιν ἐν τοῖς ἀναποδείκτοις, α'. Τροπικὰ ζητήματα, πρὸς Ζήνωνα καὶ Φιλομαθῆ, α'. Τοῦτο δοκεῖ ψευδεπίγραφον. Σύνταξις τρίτη. Περὶ τῶν μεταπίπτοντων λόγων, πρὸς Ἀθηνάδην, α'. Ψευδεπίγραφον. Λόγοι μεταπίπτοντες πρὸς τὴν μεσότητα, γ'. 196. Ψευδεπίγραφα. Πρὸς τοὺς Ἀμεινίου διαζευκτικούς, α'. Σύνταξις τετάρτη. Περὶ ὑποθέσεων, πρὸς Μελέαγρον, γ'. Λόγοι ὑποθετικοὶ εἰς τοὺς νόμους, πρὸς Μελέαγρον πάλιν, α'. Λόγοι ὑποθετικοὶ πρὸς εἰσαγωγήν, β'. Λόγοι ὑποθετικοὶ θεωρημάτων, β'. Λύσεις τῶν Ἡδύλλου ὑποθετικῶν, β'. Λύσεις τῶν Ἀλεξάνδρου ὑποθετικῶν, γ'. Ψευδεπίγραφα. Περὶ ἐκθέσεων, πρὸς Λαοδάμαντα, α'. Σύνταξις πέμπτη. Περὶ τῆς εἰς τὸν ψευδόμενον εἰσαγωγῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, α'. Λόγοι ψευδόμενοι πρὸς εἰσαγωγήν, α'. Περὶ τοῦ ψευδομένου, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, ε'. Σύνταξις ἕκτη. Πρὸς τοὺς νομίζοντας καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ εἶναι, α'. 197. Πρὸς τοὺς διὰ τομῆς

διαλύοντας τὸν ψευδόμενον λόγον, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, β'. Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ δεῖν τέμνειν τὰ ἀόριστα, α'. Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τοῖς κατὰ τῆς τομῆς τῶν ἀορίστων, πρὸς Πάσυλον, γ'. Λύσις κατὰ τοὺς ἀρχαίους, πρὸς Διοσκουρίδην, α'. Περὶ τῆς τοῦ ψευδομένου λύσεως, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, γ'. Λύσις τῶν Ἠδύλλου ὑποθετικῶν, πρὸς Ἀριστοκρέοντα καὶ Ἀπολλᾶν, α'. Σύνταξις ἑβδόμη. Πρὸς τοὺς φάσκοντας τὰ λήμματα ἔχειν ψευδῆ τὸν ψευδόμενον λόγον α'. Περὶ ἀποφάσκοντος, πρὸς τὸν Ἀριστοκρέοντα, β'. Λόγοι ἀποφάσκοντες, πρὸς Ἰγμνασίαν, α'. Περὶ τοῦ παρὰ μικρὸν λόγου, πρὸς Στησαγόραν, β'. Περὶ τῶν εἰς τὰς ὑπολήψεις λόγων καὶ ἡσυχάζόντων, πρὸς Ὀνήτορα β'. 198. Περὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμένου, πρὸς Ἀριστόβουλον, β'. Περὶ τοῦ διαλεληθότος, πρὸς Ἀθηνάδην, α'. Σύνταξις ὀγδόη. Περὶ τοῦ οὔτιδος, πρὸς Μενεκράτην, η'. Περὶ τῶν ἐξ ἀορίστου καὶ ὠρισμένου λόγων, πρὸς Πάσυλον, β'. Περὶ οὔτιδος λόγου, πρὸς Ἐπικράτην, α'. Σύνταξις ἐνάτη. Περὶ τῶν σοφισμάτων, πρὸς Ἡρακλείδην καὶ Πόλλιν, β'. Περὶ τῶν ἀπόρων διαλεκτικῶν λόγων, πρὸς Διοσκουρίδην, ε'. Πρὸς τὸ Ἀρκεσιλάου μεθόδιον, πρὸς Σφαῖρον, α'. Σύνταξις δεκάτη. Κατὰ τῆς συνηθείας, πρὸς Μητρόδωρον, ς'. Περὶ τῆς συνηθείας, πρὸς Δοργιππίδην, ζ'. Λογικοῦ τόπου τὰ τῶν προειρημένων τετάρων διαφορῶν ἐκτὸς ὄντα, καὶ περιέχοντα σποράδην καὶ οὐ σωματικὰς ζητήσεις λογικάς. Περὶ τῶν καταλεγόμενων ζητημάτων λθ'. Ὁμοῦ τὰ πάντα τοῦ λογικοῦ, τια. 199. Ἠθικοῦ λόγου τοῦ περὶ τὴν δικάρθωσιν τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν, σύνταξις πρώτη.

Ἐπιγραφή τοῦ λόγου τοῦ πρὸς Θεόσπορον, α'. Θε-
σεις ἠθικαὶ, α'. Πιθανὰ λήμματα εἰς τὰ δόγματα,
πρὸς Φιλομαθῆ, γ'. Ὅρων τῶν τοῦ ἀστείου, πρὸς
Μητρόδωρον, β'. Ὅρων τῶν τοῦ φαύλου, πρὸς Μη-
τρόδωρον, β'. Ὅρων τῶν πρὸς Μητρόδωρον τῶν κα-
τὰ γένος, ζ'. Ὅρων τῶν κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας, πρὸς
Μητρόδωρον, α', β'. Σύνταξις δευτέρα. Περὶ τῶν
ὁμοίων πρὸς Ἀριστοκλέα, γ'. Περὶ τῶν ὄρων, πρὸς
Μητρόδωρον, ζ'. Σύνταξις τρίτη. Περὶ τῶν οὐκ ὀρ-
θῶς τοῖς ὄροις ἀντιλεγομένων, πρὸς Λαοδάμαντα, ζ'
200. Πιθανὰ εἰς τοὺς ὄρους πρὸς Διοσκουρίδην, β'.
Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν πρὸς Γοργιππίδην, β'. Περὶ
τῶν διαιρέσεων, α'. Περὶ τῶν ἐναντίων πρὸς Διονύ-
σιον β'. Πιθανὰ πρὸς τὰς διαιρέσεις, καὶ τὰ γένη
καὶ τὰ εἶδη. Περὶ τῶν ἐναντίων, α'. Σύνταξις τετάρ-
τη. Περὶ τῶν ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα, ζ'. Ἐτυ-
μολογικῶν πρὸς Διοκλέα, δ'. Σύνταξις πέμπτη. Περὶ
παροιμιῶν πρὸς Ζηνόδοτον, β'. Περὶ ποιημάτων
πρὸς Φιλομαθῆ, α'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ τῶν ποιημά-
των ἀκούειν, β'. Πρὸς τοὺς Κριτικούς, πρὸς Διόδω-
ρον, α'. 201. Ἠθικοῦ τύπου· περὶ τῶν κοινῶν
λόγων, κατὰ τὰς ἐκ τούτου συνισταμένας τέχνας καὶ
ἀρετάς. Σύνταξις πρώτη. Πρὸς τὰς ἀναζωγραφή-
σεις, πρὸς Τιμώνακτα, α'. Περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέ-
γομεν καὶ διανοούμεθα, α'. Περὶ τῶν ἐννοιῶν πρὸς
Λαοδάμαντα β'. Περὶ ὑπολήψεως πρὸς Πυθώνακτα,
α', β'. Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ δοξάζειν τὸν σοφόν, α'.
Περὶ καταλήψεως καὶ ἐπιστήμης καὶ ἀγνοίας, δ'.
Περὶ λόγου, β'. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ λόγου πρὸς
Λεπίνακτα. Σύνταξις δευτέρα. Περὶ τοῦ ἐγκρίνειν

τοὺς ἀρχαίους τὴν διαλεκτικὴν, σὺν ταῖς ἀποδείξεσι, πρὸς Ζήνωνα, β'. 202. Περὶ τῆς διαλεκτικῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, δ'. Περὶ τῶν ἀντιδιαλεγομένων τοῖς διαλεκτικοῖς, γ'. Περὶ τῆς ῥητορικῆς πρὸς Διοσκουρίδην, δ'. Σύνταξις τρίτη. Περὶ ἕξεως, πρὸς Κλέωνα, γ'. Περὶ τέχνης, καὶ ἀτεχνίας, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, δ'. Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν, πρὸς Διόδωρον, δ'. Περὶ τοῦ ποίας εἶναι τὰς ἀρετὰς, α'. Περὶ ἀρετῶν, πρὸς Πόλλιν, β'. Ἡθικοῦ τόπου, Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, σύνταξις πρώτη. Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ ἡδονῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, ι'. Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν τέλος, δ'. Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν, δ'. Περὶ τῶν λεγομένων.

LIBER OCTAVUS.

CAPUT I.

PYTHAGORAS.

I. 1. Ἐπεὶ δὲ τὴν Ἰωνικὴν φιλοσοφίαν τὴν ἀπὸ Θαλοῦ, καὶ τοὺς ἐν ταύτῃ διαγενομένους ἄνδρας ἀξιολόγους διεληλύθαμεν, φέρε καὶ περὶ τῆς Ἰταλικῆς διαλάβωμεν, ἧς ἤρξε Πυθαγόρου Μνησάρχου δακτυλιογλύφου, ὡς φησιν Ἑρμιππος· ἢ, ὡς Ἀριστόξενος, Τυρρῆνός, ἀπὸ μιᾶς τῶν νήσων ἃς κατέσχον Ἀθηναῖοι Τυρρῆνούς ἐκβαλόντες. Ἐνιοὶ δὲ, υἱὸν μὲν εἶναι Μαρμάκου τοῦ Ἰππάσου, τοῦ Εὐθύφρονος, τοῦ Κλεωνύμου, φυγάδος ἐκ Φλιούντος· οἰκῆν δὲ

ἐν Σάμῳ τὸν Μάρμακον, ὃθεν Σάμιον τὸν Πυθαγόραν λέγεσθαι. 2. Συστῆναι δὲ εἰς Λέσβον ἐλθόντα Φερεκύδη, ὑπὸ Ζωΐλου τοῦ Θείου. Καὶ τρία ποιήρια κατασκευασάμενος ἀργυρᾶ, δῶρον ἀπήνεγκεν ἐκάστῳ τῶν ἱερέων εἰς Αἴγυπτον. Ἔσχε δὲ ἀδελφοὺς, πρεσβύτερον μὲν, Εὐνομον· μέσον δὲ Τυρρῆνόν· καὶ δοῦλον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες, ὡς φησιν Ἡρόδοτος.

II. Οὗτος ἤκουσε μὲν (καθὰ προειρηται) Φερεκύδου τοῦ Συρίου· μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευταίην, ἤκεν εἰς Σάμον, καὶ ἤκουσεν Ἐρμοδάμαντος τοῦ ἀπογόνου Κρεοφίλου, ἤδη πρεσβυτέρου.

III. Νέος δὲ ὢν καὶ φιλομαθής, ἀπεδήμησε τῆς πατρίδος, καὶ πάσις ἐμυθήθη τὰς τε Ἑλληνικὰς καὶ βαρβαρικὰς τελετάς. 3. Ἐγένετο οὖν ἐν Αἰγύπτῳ, ὀπηνίκα καὶ Πολυκράτης αὐτὸν Ἀμάσιδι συνέστησε δι' ἐπιστολῆς, καὶ ἐξέμαθε τὴν φωνὴν αὐτῶν, καθὰ φησιν Ἀντιφῶν ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων· καὶ παρὰ Χαλδαίους ἐγένετο καὶ Μάγοις. Εἶτα ἐν Κρήτῃ σὺν Ἐπιμενίδῃ κατήλθεν εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον, ἀλλὰ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὰ ἄδυτα· καὶ τὰ περὶ Θεῶν ἐν ἀπορρήτοις ἔμαθεν. Εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον, καὶ εὐρῶν τὴν πατρίδα τυραννουμένην ὑπὸ Πολυκράτους, ἀπῆρεν εἰς Κρότωνα τῆς Ἰταλίας· καὶ κεῖ νόμους θεῖς τοῖς Ἰταλιώταις, ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς· οἳ περὶ τοὺς τριακοσίους ὄντες, ᾧκονόμουν ἄριστα τὰ πολιτικὰ, ὥστε σχεδὸν ἀριστοκρατίαν εἶναι τὴν πολιτείαν.

IV. 4. Τοῦτον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός περὶ αὐτοῦ τάδε λέγειν· ὡς εἶη ποτὲ γεγονὼς Αἰθα-

λίδης, καὶ Ἑρμοῦ υἱὸς νομισθεῖη· τὸν δὲ Ἑρμῆν εἰπεῖν αὐτῷ ἐλίσθαι ὅ, τι ἂν βούληται, πλὴν ἀθανασίας. Αἰτήσασθαι οὖν, ζῶντα καὶ τελευτῶντα μνήμην ἔχειν τῶν συμβαινόντων. Ἐν μὲν οὖν τῇ ζωῇ, πάντων διαμνημονεῦσαι· ἐπεὶ δὲ ἀποθάνοι, τηρῆσαι τὴν αὐτὴν μνήμην. Χρόνῳ δὲ ὕστερον, εἰς Εὐφορβὸν ἐλθεῖν, καὶ ὑπὸ Μενέλεω τραθηῆναι. Ὁ δὲ Εὐφορβὸς ἔλεγεν, ὡς Αἰθαλίδης ποτὲ γεγόνοι· καὶ ὅτι παρ' Ἑρμοῦ τὸ δῶρον λάβοι, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς περιπόλησιν, ὡς περιεπολήθη, καὶ εἰς ὅσα φυτὰ καὶ ζῶα περιεγένετο, καὶ ὅσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ Αἰδῇ ἔπαθε, καὶ αἱ λοιπαὶ τίνα ὑπομένουσιν. 5. Ἐπειδὴ δὲ Εὐφορβὸς ἀποθάνοι, μεταβῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς Ἑρμότιμον, ὃς καὶ αὐτὸς πίστιν δοῦναι θέλων, ἐπανῆλθεν εἰς Βραγχίδας· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερόν, ἐπέδειξεν ἣν Μενέλαος ἀνέθηκεν ἀσπίδα. Ἔφη γὰρ αὐτὸν, ὅτ' ἀπέπλευσεν ἐκ Τροίας, ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἀσπίδα, διασεσηπυῖαν ἤδη· μόνον δὲ διαμένειν τὸ ἐλεφάντινον πρόσωπον. Ἐπειδὴ δὲ Ἑρμότιμος ἀπέθανε, γενέσθαι Πύρρον τὸν Δῆλιον ἀλιέα· καὶ πάντα πάλιν μνημονεῦειν, πῶς πρόσθεν Αἰθαλίδης, εἶτα Εὐφορβὸς, εἶτα Ἑρμότιμος, εἶτα Πύρρος γένοιτο. Ἐπειδὴ δὲ Πύρρος ἀπέθανε, γενέσθαι Πυθαγόραν, καὶ πάντων τῶν ἐρημένων μεμνησθαι.

V. 6. Ἐνιοὶ μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἐν καταλιπεῖν σύγγραμμα φασὶ, διαπαίζοντες. Ἡράκλειτος γοῦν ὁ φυσικὸς μονονουχὶ κέκραγε, καὶ φησι· Πυθαγόρης Μνησάρχου ἱστορίην ἥσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων. Καὶ ἐκλεξάμενος ταύτας τὰς συγ-

γραφᾶς, ἐποίησατο ἑαυτοῦ σοφίην, πολυμαθίην, κακοτεχνίην. Οὕτω δὲ εἶπεν, ἐπειδήπερ ἑναρχόμενος ὁ Πυθαγόρας τοῦ φυσικοῦ συγγράμματος, λέγει ὧδε, Οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ μὰ τὸ ὕδωρ τὸ πίνω, οὐ κατοίσω ψόγον περὶ τοῦ λόγου τοῦδε. Γέγραπται δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ συγγράμματα τρία· παιδευτικὸν, πολιτικὸν, φυσικόν. 7. Τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ, φυγόντος εἰς Θήβας, καὶ Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου. Φησὶ δὲ Ἡρακλείδης ὁ τοῦ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, γεγραμέναι αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ ὄλου ἐν ἔπεισι. Δεύτερον, τὸν ἱερὸν λόγον, οὗ ἡ ἀρχή,

Ὡ νεοὶ, ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. Τρίτον, Περὶ ψυχῆς· τέταρτον, Περὶ εὐσεβείας· πέμπτον, Ἠλοθαλῆ τὸν Ἐπιχάρμου τοῦ Κώου πατέρα· ἕκτον, Κρότωνα, καὶ ἄλλους. Τὸν δὲ μυστικὸν λόγον, Ἰππάσου φασὶν εἶναι, γεγραμμένον ἐπὶ διαβολῇ Πυθαγόρου· πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ Ἄστιωνος τοῦ Κροτωνιάτου γραφέντας, ἀνατεθῆναι Πυθαγόρα. 8. Φησὶ δὲ καὶ Ἀριστόξενος, τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν δογμάτων λαβεῖν τὸν Πυθαγόραν παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἀδελφῆς. Ἴων δὲ ὁ Χίος ἐν τοῖς τριαγμοῖς, φησὶν αὐτὸν ἔνια ποιήσαντα ἀνευγκεῖν εἰς Ὀρφεία. Αὐτοῦ λέγουσι καὶ τοὺς κατασκοπιᾶδας, οὗ ἡ ἀρχή, Μὴ ἀναίδευσ μηδενί.

VI. Σωσικράτης δὲ ἐν διαδοχαῖς φησὶν αὐτὸ ἐρωτηθέντα ὑπὸ Λέοντος τοῦ Φλιασίων τυράννου τίς εἴη; Φιλόσοφος, εἰπεῖν. Καὶ τὸν βίον ἑοικέναι πανηγύρει. Ὡς οὖν εἰς ταύτην οἱ μὲν, ἀγωνισοῦμι

οἱ δὲ, κατ' ἐμπορίαν, οἱ δὲ γε βέλτιστοι, ἔρχονται
 θεαταί· οὕτως ἐν τῷ βίῳ, οἱ μὲν ἀνδραποδώδεις,
 ἔφη, φύονται, δόξης καὶ πλεονεξίας θεραταί· οἱ δὲ,
 φιλόσοφοι, τῆς ἀληθείας. Καὶ τάδε μὲν, ὧδε. 9.
 Ἐν δὲ τοῖς τρισὶ συγγράμμασι τοῖς προειρημένοις
 φέρεται Πυθαγόρου τάδε καθολικῶς. Οὐκ ἔα εὐ-
 χεσθαι ὑπὲρ ἑαυτῶν, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμφέρον.
 Τὴν μέθην ἐν ἀνθρῷ νοὸς βλάβην καλεῖ. Καὶ πλη-
 σμονὴν πᾶσαν ἀποδοκιμάζει, λέγων μὴ παραβαίνειν
 μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν σιτιῶν μηδένα τὴν συμμε-
 τρίαν. Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὲ φησιν οὕτως· Ἀφρο-
 δίσια χειμῶνος ποιέεσθαι, μὴ θέρους· φθινοπώρου
 δὲ καὶ ἤρος, κουφότερα· βαρέα δὲ πᾶσαν ὥραν, καὶ
 ἐς ὑγείην οὐκ ἀγαθὰ εἶναι. Ἄλλὰ καὶ ποτε ἐρωτη-
 θεὶς πότε δεῖ πλησιάζειν; Ὅτε βούλει γενέσθαι σαυ-
 τοῦ ἀσθενέστερος, εἶπεν.

VII. 10. Διαιρεῖται δὲ καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου
 βίον οὕτως. Παῖς, εἴκοσι ἔτεα· νεηνίσκος, εἴκοσι·
 νεηνίης, εἴκοσι· γέρον, εἴκοσιν. Αἱ δὲ ἡλικίαι πρὸς
 τὰς ὥρας ὧδε σύμμετροι· παῖς, ἔαρ· νεηνίσκος,
 θέρους· νεηνίης, φθινόπωρον· γέρον, χειμῶν. Ἔστι
 δὲ αὐτῷ, ὃ μὲν νεηνίσκος, μειράκιον· ὃ δὲ νεηνίης,
 ἀνήρ.

VIII. Εἶπέ τε πρῶτος (ὡς φησι Τίμαιος) κοινὰ
 τὰ φίλων εἶναι· καὶ φιλίαν, ἰσότητα. Καὶ αὐτοῦ
 οἱ μαθηταὶ κατετίθεντο τὰς οὐσίας, εἰς ἓν ποιούμε-
 νοι. Πενταετίαν τε ἡσύχαζον, μόνον τῶν λόγων κα-
 τακούοντες, καὶ οὐδέπω Πυθαγόραν ὀρῶντες, εἰς ὃ
 δοκιμασθεῖεν. Τοῦντεῦθεν δὲ ἐγίνοντο τῆς οἰκίας
 αὐτοῦ, καὶ τῆς ὄψεως μετεῖχον. Ἀπεῖχοντο δὲ καὶ

σοροῦ κυπαρισσίνης, διὰ τὸ τοῦ Διὸς σκῆπτρον ἐν-
τεῦθεν πεποιῆσθαι, ὡς φησιν Ἑρμιππος ἐν δευτέρῳ
Περὶ Πυθαγόρου.

IX. 11. Καὶ γὰρ καὶ σεμνοπρεπέστατος λέγεται
γενέσθαι. Καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ δόξαν εἶχον περὶ
αὐτοῦ, ὡς εἶη Ἀπόλλων ἐξ Ἵπερβορέων ἀφιγμένος. Λέ-
γεται δὲ αὐτοῦ ποτὲ παραγυμνωθέντος, τὸν μηρὸν
ὀφθῆναι χρυσοῦν· καὶ ὅτι Νέσσοσ ὁ ποταμὸς διαβαί-
νοντα αὐτὸν προσαγορεύσαι, πολὺς ἦν ὁ φάσκων.

X. Τίμαιός τε φησὶν ἐν δεκάτῃ ἱστοριῶν, λέγειν
αὐτὸν τὰς συνοικούσας ἀνδράσι, θεῶν ἔχειν ὀνόμα-
τα, κόρας, νύμφας, εἶτα μητέρας καλουμένας.

XI. Τοῦτον καὶ γεωμετρίαν ἐπὶ πέρασ ἀγαγεῖν,
Μοίριδος πρῶτος εὐρόντος τὰς ἀρχὰς τῶν στοιχείων
αὐτῆς, ὡς φησιν Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάν-
δρου. **12.** Μάλιστα δὲ σχολάσαι τὸν Πυθαγόραν
περὶ τὸ ἀριθμητικὸν εἶδος αὐτῆς· τὸν τε κανόνα τὸν
ἐκ μιᾶς χορδῆς εὐρεῖν. Οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ ἰατρι-
κῆς. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικὸς ἑκατόμβην
θῦσαι αὐτὸν, εὐρόντα ὅτι τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου
ἢ ὑποτείνουσα πλευρὰ ἴσον δύναται ταῖς περιεχού-
σαις. Καὶ ἔστιν ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον,

Ἦνίκα Πυθαγόρης τὸ περικλεῆς εὐρατο γράμμα,
Κεῖν' ἐφ' ὅτῳ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην.

XII. Λέγεται δὲ καὶ πρῶτος κρέασιν ἀσκήσαι
ἀθλητάς· καὶ πρῶτόν γε Εὐρυμένην, (καθὰ φησι
Φαβωρίνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων) τῶν
πρότερον ἰσχάσι ξηραῖς καὶ τυροῖς ὑγροῖς. ἄλλα καὶ
πυροῖς σωμασκούντων αὐταί·

βωρίνος ἐν ὀγδόῃ παρτι

Οἱ δὲ, Πυθαγόραν ἀλείπτῃν τινὰ, τοῦτον σιτίσαι τὸν τρόπον, μὴ τοῦτον. Τοῦτον γὰρ καὶ τὸ φονεύειν ἀπαγορεύειν, μὴ ὅτι γε ἄπτεσθαι τῶν ζώων, κοινὸν δίκαιον ἡμῖν ἐχόντων ψυχῆς. Καὶ τόδε μὲν ἦν τὸ πρόσχημα· τὸ δ' ἀληθές, τῶν ἐμψύχων ἀπηγόρευεν ἄπτεσθαι, συνασκῶν καὶ συνεθίζων εἰς εὐκολίαν βίου τοὺς ἀνθρώπους· ὥστε εὐπορίστους αὐτοῖς εἶναι τὰς τροφὰς, ἄπυρα προσφερομένοις, καὶ λιτὸν ὕδωρ πίνουσιν. Ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σώματος ὑγίειαν, καὶ ψυχῆς ὀξύτητα περιγίνεσθαι. Ἀμέλει καὶ βωμὸν προσκυρῆσαι μόνον ἐν Δήλῳ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ γενέτορος, ὅς ἐστιν ὀπισθεν τοῦ Κερατίνου, διὰ τὸ πυρούς, καὶ κριθᾶς, καὶ τὰ πόπανα μόνα τίθεσθαι ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ πυρός· ἱερεῖον δὲ μηδὲν, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Δηλίῳ πολιτείᾳ. 14. Πρῶτόν τε φησι τοῦτον ἀποφῆναι τὴν ψυχὴν, κύκλον ἀνάγκης ἀμειβουσαν, ἄλλοτε ἄλλοις ἐνδεῖσθαι ζώοις.

XIII. Καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἑλληνας μέτρα καὶ σταθμὰ εἰσηγήσασθαι, καθά φησιν Ἀριστόξενος ὁ μουσικός.

XIV. Πρῶτόν τε, Ἐσπερον καὶ Φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὡς φησι Παρμενίδης.

XV. Οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη, ὥστε ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ, παντοίας θεοῦ φωνάς. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ γραφῇ φησι δι' ἑπτὰ καὶ διακοσίων ἐτίων ἐξ αἴδew παραγεγενῆσθαι ἐς ἀνθρώπους. Τοιγὰρ καὶ προσεκαρτέρουν αὐτῷ, καὶ τῶν λόγων ἕνεκα προσήεσαν καὶ Λευκανοὶ καὶ Πευκέτιοι, Μεσάπιοί τε καὶ Ῥωμαῖοι. 15. Μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνῶναι Πυθαγόρειον δόγμα· οὗτος δὲ μόνος ἐξή-

νεγκε τί διαβόητα τρία βιβλία, ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μῶν ἑωνηθῆναι. Τῶν τε ἄξακοσίων οὐκ ἐλάττους ἐπὶ τὴν νυκτερινὴν ἀκρόασιν ἀπήντων αὐτοῦ· καὶ εἴ τινες ἀξιοθεῖεν αὐτὸν θεάσασθαι, ἔγραφον πρὸς τοὺς οἰκείους, ὡς μεγάλου τινὸς τετυχηκότες. Μεταποντινοὶ γε μὴν τὴν μὲν οἰκίαν αὐτοῦ, Δῆμητρος ἱερὸν ἐκάλουν· τὸν στενωπὸν δὲ, μουσεῖον, ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπαῖς ἱστορίαις. Ἐλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι, μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητὰ, ὡς φησιν Ἀριστόξενος ἐν δεκάτῃ παιδευτικῶν νόμων. 16. Ἐνθα καὶ Ξενοφίλον τὸν Πυθαγορικόν, ἐρωτηθέντα, πῶς ἔν μάλιστα τὸν υἱὸν παιδεύσειεν, εἶπεν, εἰ πόλις εὐνομοσμένης γενηθεῖη. Ἄλλους τε πολλοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀπεργάσασθαι καλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας· ἀτὰρ καὶ Ζάλευκον καὶ Χαρώνδαν τοὺς νομοθέτας.

XVI. Ἰκανὸς τε γὰρ ἦν φιλίας ἐργάτης τὰ τε ἄλλα, καὶ εἴ τινα πύθοιτο τῶν συμβόλων αὐτοῦ κεκοινωνηκότα, εὐθύς τε προσηταιρίζετο, καὶ φίλον κατεσκεύαζεν.

XVII. 17. Ἦν δὲ αὐτῷ τὰ σύμβολα τάδε· Πῦρ μαχαίρα μὴ σκαλεύειν, Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, Ἐπιχοίνικος μὴ καθίζειν, Καρδίην μὴ ἐσθίειν, Φορτίον συγκαθαιρῆν, καὶ μὴ συνεπιτιθέναι, Τὰ στρώματα ἀεὶ συνδεδεμένα ἔχειν, Ἐν δακτυλίῳ εἰκόνα θεοῦ μὴ περιφέρειν, Χύτρας ἶχνος συγχεῖν ἐν τῇ τέφρᾳ, Ἐλαδίῳ εἰς θάκον μὴ ὑμόργνυσθαι, Πρὸς ἥλιον τετραμμένον μὴ μιχεῖν, Ἐκτὸς λεωφόρου μὴ βαδίζειν, Μὴ ῥαδίως δεξιὰν ἐμβάλλειν, Ὀμοροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν, Γαμψώνυχα μὴ τρέφειν, Ἀπονυχίσμασι καὶ κου-

ραῖς μὴ ἐπουρεῖν, μηδὲ ἐφίστασθαι. Ὀξεῖαν μάχαιραν ἀποστρέφειν, Ἀποδημοῦντα ἐπὶ τοῖς ὄροισι ἀνεπιωστρεπτεῖν. 18. Ἦθελε δὲ αὐτῷ, τὸ μὲν Πῦρ μαχαίρα μὴ σκαλεύειν, δυναστῶν ὄργην καὶ οἰδοῦντα θυμὸν μὴ κινεῖν· τὸ δὲ Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι, τὸ ἴσον καὶ δίκαιον μὴ ὑπερβαίνειν. Ἐπὶ τε χοῖνικος μὴ καθίζειν, ἐν ἴσῳ τοῦ ἐνεστῶτος φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ τοῦ μέλλοντος· ἢ γὰρ χοῖνιξ, ἡμερήσιος τροφή. Διὰ δὲ τοῦ Καρδίας μὴ ἐσθίειν, ἐδήλου μὴ τὴν ψυχὴν ἀνίαις καὶ λύπαις κατατήκειν. Διὰ δὲ τοῦ, Εἰς ἀποδημίαν βαδίζοντα μὴ ἐπιστρέφασθαι, παρήνει τοῖς ἀπαλλαττομένοις τοῦ βίου, μὴ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τοῦ ζῆν, μηδὲ ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἡδονῶν ἐπάγεσθαι. Καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταῦτα λοιπὸν ἐστὶν ἐκλυμβάνειν, ἵνα μὴ παρέλκωμεν.

XVIII. 19. Παντὸς δὲ μᾶλλον ἀπηγόρευε μῆτε ἐρυθῖνον ἐσθίειν, μῆτε μελάνουρον, καρδίας τε ἀπέχεσθαι καὶ κυάμων. Ἀριστοτέλης δὲ φησι, καὶ μήτρας καὶ τρίγλης ἐνίοτε. Αὐτὸν δὲ ἀρκεῖσθαι, μέλιτι μόνῳ (φασὶ τινες) ἢ κηρίῳ, ἢ ἄρτω, οἴνου δὲ μεθ' ἡμέραν μὴ γεύεσθαι. Ὅσον τε τὰ πολλὰ λαχάνοις ἐφθοῖς καὶ ὤμοις, τοῖς δὲ θαλαττίοις σπανίως. Στολὴ δὲ αὐτῷ λευκὴ, καθαρὰ, καὶ στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων. Τὰ γὰρ λινᾶ οὕτω εἰς ἐκείνους ἀφῖκτο τοὺς τόπους. Οὐδὲ πώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν, οὔτε ἀφροδισιάζων, οὔτε μεθυσθεῖς. 20. Ἀπείχετο καταγέλωτος καὶ πάσης ἀρσεκείας, οἷον σκαμμάτων καὶ διηγημάτων φορτικῶν. Ὀργιζόμενός τε, οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν, οὔτε ἐλεύθερον. Ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν, πελαγοῦν. Μαντικῇ τε ἐχρῆτο τῇ διὰ τῶν κλη-

δόνων τε καὶ οἰωνῶν· ἥκιστα δὲ διὰ τῶν ἐμπύρων, ἔξω τῆς διὰ λιβάνου. Θυσίαις τε ἐχρήτο ἀψύχοις. Οἱ δὲ φασιν ὅτι ἀλέκτορσι μόνον καὶ ἐρίφοις καὶ γαλαθηνοῖς, τοῖς λεγομένοις ἀπαλίαις, ἥκιστα δὲ ἄρνασιν. Ὁ γε μὴν Ἀριστόξενος, πάντα μὲν τὰ ἄλλα συχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα, μόνων δὲ αὐτὸν ἀπέχεσθαι ἀροτῆρος βοῶς καὶ κριοῦ.

XIX. 21. Ὁ δ' αὐτός φησιν (ὡς προεῖρηται) καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας. Φησὶ δὲ Ἰερώνυμος κατελθόντα αὐτὸν εἰς ἄδου, τὴν μὲν Ἡσιόδου ψυχὴν ἰδεῖν πρὸς κίονι χαλκῷ δεδεμένην καὶ τρίζουσαν· τὴν δὲ Ὀμήρου, κορμαμένην ἀπὸ δένδρου, καὶ ὄφεις περὶ αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπε περὶ θεῶν. Κολαζομένους δὲ καὶ τοὺς μὴ θέλοντας συνεῖναι ταῖς αὐτῶν γυναιξί. Καὶ δὴ καὶ διὰ τοῦτο τιμηθῆναι ὑπὸ τῶν ἐν Κρότωνι. Φησὶ δὲ Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ Περὶ φυσιολογιῶν, Πυθαγόραν αὐτὸν ὀνομασθῆναι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἥτιον τοῦ Πυθίου. **22.** Λέγεται παρεγγυᾶν αὐτὸν ἐκάστοτε τοῖς μαθηταῖς, τάδε λέγειν εἰς τὸν οἶκον εἰσιούσι·

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; Σφάγια τέ θεοῖς προσφέρειν κωλύειν, μόνον δὲ τὸν ἀναίμακτον βωμὸν προσκυνεῖν. Μηδὲ ὀμνύναι θεοῦς· ἀσκεῖν γὰρ αὐτὸν δεῖν ἀξιόπιστον παρέχειν. Τούς τε πρεσβυτέρους τιμᾶν δεῖν, τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ τιμιώτερον ἠγουμενούς, ὡς ἐν κόσμῳ μὲν, ἀνατολὴν δύσεως· ἐν βίῳ δὲ, ἀρχὴν τελευτῆς· ἐν ζωῇ δὲ, γένεσιν φθορᾶς. **23.** Καὶ θεοῦς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν· ἥρωας δὲ, ἀνθρώπων· ἀνθρώπων δὲ μά-

λιστα, γονίας. Ἀλλήλοις τε ὀμιλεῖν, ὡς τοὺς μὲν φίλους, ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι· τοὺς δ' ἐχθροὺς, φίλους ἐργάσασθαι. Ἰδιὸν τε μηδὲν ἡγεῖσθαι. Νόμῳ βοηθεῖν, Ἀνομίᾳ πολυμειν, Φυτὸν ἡμερον μῆτε φθειρεῖν, μῆτε σίνεσθαι· ἀλλὰ μηδὲ ζῶον, ὃ μὴ βλάπτει ἀνθρώπους· Αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν εἶναι, μῆτε γέλωτι κατέχεσθαι, μῆτε σκυθρωπάζειν. Φεύγειν σαρκῶν πλεονασμὸν, Ὀδοιπορίας ἄνεσιν καὶ ἐπίτασιν ποιεῖσθαι, Μνήμην ἀσκεῖν, Ἐν ὀργῇ μῆτε τι λέγειν, μῆτε πράσσειν, 24. Μαντικὴν πᾶσαν τιμᾶν, Ὡιδαιῖς χρῆσθαι πρὸς λύραν, Ἐμνῶ τε θεῶν καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν εὐλογον χάριν ἔχειν. Τῶν δὲ κυάμων ἀπηγόρευεν ἔχεσθαι, διὰ τὸ πνευματώδεις ὄντας, μᾶλλον μετέχειν τοῦ ψυχικοῦ. Καὶ ἄλλως, κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαστέρας, μὴ παραληφθέντας· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς καθύπνουσ φαντασίας, λείας καὶ ἀταράχους ἀποτελεῖν. Φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ ταῦτα εὐρηκέναι ἐν Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασιν. 25. Ἀρχὴν μὲν τῶν ἀπάντων, μονάδα· ἐκ δὲ τῆς μονάδος, ἀόριστον δυάδα, ὡς ἂν ὕλην τῇ μονάδι αἰτίῳ ὄντι ὑποστῆναι· ἐκ δὲ τῆς μονάδος καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος, τοὺς ἀριθμούς· ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν, τὰ σημεῖα· ἐκ δὲ τούτων, τὰς γραμμὰς· ἐξ ὧν, τὰ ἐπίπεδα σχήματα· ἐκ δὲ τῶν ἐπιπέδων τὰ στερεὰ σχήματα· ἐκ δὲ τούτων, τὰ στερεὰ σώματα, ὧν καὶ τὰ στοιχεῖα εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· ἃ μεταβάλλειν δὲ καὶ τρέπεσθαι δι' ὄλων, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν κόσμον ἔμψυχον, νοερὸν, σφαιροειδῆ, μέσσην περιέχοντα τὴν γῆν, καὶ αὐτὴν σφαιροειδῆ, καὶ περιοικουμένην. 26. Εἶναι

δὲ καὶ Ἀντίποδας· καὶ τὰ ἡμῖν κάτω, ἐκείνοις ἄνω. Ἰσομοιρά τε εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, φῶς, καὶ σκότος, καὶ θερμὸν, καὶ ψυχρὸν, καὶ ξηρὸν, καὶ ὑγρὸν· ὧν καὶ ἐπικράτειαν θερμοῦ μὲν, θέρους γίνεσθαι· ψυχροῦ δὲ, χειμῶνα· ἐὰν δὲ ἰσομοιρῆ, τὰ κάλλιστα εἶναι τοῦ ἔτους, οὗ τὸ μὲν θάλλον, ἕαρ ὑγιεινόν· τὸ δὲ φθίνον, φθινόπωρον νοσερόν. Ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμέρας θάλλειν μὲν τὴν ἕω, φθίνειν δὲ τὴν ἑσπέραν· ὅθεν καὶ νοσερωτέραν εἶναι. Τὸν τε περὶ τὴν γῆν ἀέρα· ἄσειστον καὶ νοσερόν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα θνητά· τὸν δὲ ἀνωτάτω, ἀεικίνητόν τε εἶναι, καὶ καθαρὸν, καὶ ὑγιῆ· καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, ἀθάνατα, καὶ διὰ τοῦτο θεῖα. 27. Ἡλίον τε καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας, εἶναι θεούς· ἐπικρατεῖ γὰρ τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς, ὅπερ ἐστὶ ζωῆς αἴτιον. Τὴν τε σελήνην λάμπεσθαι ὑφ' ἡλίου. Καὶ ἀνθρώπων εἶναι πρὸς θεοὺς συγγένειαν, κατὰ τὸ μετέχειν ἀνθρωπον θερμοῦ. Διὸ καὶ προνοεῖσθαι τὸν θεὸν ἡμῶν. Εἰμαρμένην τε τῶν ὄλων εἶναι, καὶ τὰ κατὰ μέρος, αἰτίαν τῆς διοικήσεως. Διήκειν τε ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτίνα διὰ τοῦ αἰθέρος τοῦ τε ψυχροῦ καὶ παχέος. Καλοῦσι δὲ τὸν μὲν ἀέρα, ψυχρὸν αἰθέρα· τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸ ὑγρὸν, παχὺν αἰθέρα. Ταύτην δὲ τὴν ἀκτίνα καὶ εἰς τὰ βιάθη δύεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο, ζωοποιεῖν πάντα. 28. Καὶ ζῆν μὲν πάντα ὅσα μετέχει τοῦ θερμοῦ· διὸ καὶ τὰ φυτὰ, ζῶα εἶναι. Ψυχὴν μέντοι μὴ ἔχειν πάντα. Εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν, ἀπόσπασμα αἰθέρος, καὶ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, τῷ συμμετέχειν ψυχροῦ αἰθέρος. Διαφέρειν τε ψυχὴν ζωῆς· ἀθάνατόν τε εἶναι αὐτήν, ἐπειδήπερ

καὶ τὸ ἀφ' οὗ ἀπέσπασται, ἀθάνατόν ἐστι. Τὰ δὲ ζῶα γεννᾶσθαι ἐξ ἀλλήλων, ἀπὸ σπερμάτων. Τὴν δὲ ἐκ γῆς γένεσιν, ἀδύνατον ὑφίστασθαι. Τὸ δὲ σπέρμα εἶναι σταγόνα ἐγκεφάλου, περιέχουσαν ἐν ἑαυτῇ θερμόν ἀτμόν. Ταύτην δὲ προσφερομένην τῇ μήτρᾳ, ἀπὸ μὲν τοῦ ἐγκεφάλου, ἰχῶρα καὶ ὑγρὸν καὶ αἷμα προΐεσθαι, ἐξ ὧν σάρκας τε καὶ νεῦρα, καὶ ὀστέα, καὶ τρίχας, καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι σῶμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀτμοῦ, ψυχὴν καὶ αἴσθησιν. 29. Μορφοῦσθαι δὲ τὸ μὲν πρῶτον, παγὲν ἐν ἡμέραις τεσσαράκοντα· κατὰ δὲ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἐν ἑπτὰ, ἢ ἑννέα, ἢ δέκα τὸ πλεῖστον μησὶ τελεωθὲν ἀποκνύσκεσθαι τὸ βρέφος. Ἔχειν δὲ ἐν αὐτῷ πάντας τοὺς λόγους τῆς ζωῆς, ὧν εἰρομένων, συνέχεσθαι κατὰ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἐκάστων ἐν τεταγμένοις καιροῖς ἐπιγινομένων. Τὴν τε αἴσθησιν κοινῶς, καὶ κατ' εἶδος τὴν ὄρασιν, ἀτμόν τινα εἶναι ἄγαν θερμόν. Καὶ διὰ τοῦτο λέγεται δι' ἀέρος ὄραῖν, καὶ δι' ὕδατος· ἀντερείδεσθαι γὰρ τὸ θερμόν ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. Ἐπεὶ τοι εἰ ψυχρὸς ἦν ὁ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἀτμός, διειστήκει ἂν πρὸς τὸν ὅμοιον ἀέρα· νῦν δὲ, ἔστιν ἐν οἷς ἡλίου πύλας καλεῖ τοὺς ὀφθαλμούς. Τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τῆς ἀκοῆς, καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων δογματίζειν. 30. Τὴν δὲ ἀνθρώπου ψυχὴν διαιρεῖσθαι τριχῇ, εἰς τε νοῦν, καὶ φρένας, καὶ θυμόν. Νοῦν μὲν οὖν εἶναι καὶ θυμόν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· φρένας δὲ, μόνον ἐν ἀνθρώπῳ. Βῆναι δὲ ἰὴν ἀρχὴν τῆς ψυχῆς, ἀπὸ καρδίας μέχρι ἐγκεφάλου. Καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ μέρος αὐτῆς, ὑπάρχειν θυμόν· φρένας δὲ καὶ νοῦν, τὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ.

Σταγονας δὲ εἶδέναι ἀπὸ τούτων, τὰς αἰσθήσεις. Καὶ τὸ μὲν φρόνιμον, ἀθάνατον· τὰ δὲ λοιπὰ, θνητά. Τρέφεσθαι τε τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αἵματος. Τοὺς δὲ λόγους, ψυχῆς ἀνέμους εἶναι. Ἄόρατόν τε εἶναι αὐτὴν καὶ τοὺς λόγους· ἐπεὶ καὶ ὁ αἰθήρ, ἀόρατος.

31. Δεσμά τε εἶναι τῆς ψυχῆς, τὰς φλέβας, καὶ τὰς ἀρτηρίας, καὶ τὰ νεῦρα. Ὅταν δὲ ἰσχύη, καὶ καθ' αὐτὴν γενομένη ἡρεμῇ, δεσμὰ γίνεσθαι αὐτῆς τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα. Ἐκριφθεῖσαν δὲ αὐτὴν ἐπὶ γῆς, πλάζεσθαι ἐν τῷ ἀέρι, ὁμοίαν τῷ σώματι. Τὸν δὲ Ἐρμῆν, ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο Πομπέα λέγεσθαι, καὶ Πυλαῖον, καὶ Χθόνιον, ἐπειδήπερ οὗτος εἰσπέμπει ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς, ἀπὸ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης. Καὶ ἄγεσθαι μὲν τὰς καθαρὰς ἐπὶ τὸν ὕψιστον· τὰς δὲ ἀκαθάρτους μῆτε ἐκείναις πελάζειν, μῆτε ἀλλήλαις, δεῖσθαι δ' ἐν ἀόρηκτοις δεσμοῖς ὑπὸ Ἑριννύων.

32. Εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα ψυχῶν ἔμπλεων· καὶ τούτους, δαιμονάς τε καὶ ἥρωας νομίζεσθαι· καὶ ὑπὸ τούτων πέμπεσθαι ἀνθρώποις τοὺς τε ὄνειρους, καὶ τὰ σημεῖα νόσου τε καὶ ὑγείας· καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ προβάτοις, καὶ τοῖς ἄλλοις κτήνεσιν. Εἷς τε τούτους γίνεσθαι τοὺς τε καθαρμούς, καὶ ἀποτροπιασμούς, μαντικὴν τε πᾶσαν, καὶ κληδόνας, καὶ τὰ ὅμοια. Μέγιστον δὲ φησι τῶν ἐν ἀνθρώποις εἶναι, τὴν ψυχὴν πεῖσαι ἐπὶ τὸ ἀγαθόν, ἢ ἐπὶ τὸ κακόν. Εὐδαιμονεῖν ἀνθρωπον ὅταν ἀγαθὴ ψυχὴ προσγένηται· μηδέποτε δὲ ἡρεμεῖν, μηδὲ τὸν αὐτὸν ῥόον κρατεῖν.

33. Ὅρκιον τε εἶναι τὸν δίκαιον· καὶ διὰ τοῦτο Δία Ὅρκιον λέγεσθαι. Τὴν τε ἀρετὴν, ἀρμονίαν εἶναι, καὶ

τὴν ὑγίειαν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἅπαν, καὶ τὸν θεόν· διὸ καὶ καθ' ἁρμονίαν συνεσιάναι τὰ ὅλα. Φιλίαν τε εἶναι, ἐναρμόνιον ἰσότητα. Τιμὰς θεοῖς δεῖν νομίζειν καὶ ἥρωσιν, μὴ τὰς ἴσας· ἀλλὰ θεοῖς ἀεὶ, μετ' εὐφημίας· λευχειμονοῦντας καὶ ἄγνεύοντας· ἥρωσι δὲ, ἀπὸ μέσου ἡμέρας. Τὴν δὲ ἀγνείαν εἶναι διὰ καθαρῶν, καὶ λουτρῶν, καὶ περιρρόαντηρίων. Καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ καθαρῆν ἀπὸ τε κήδους, καὶ λέχους, καὶ μιάσματος παντός, καὶ ἀπέχεσθαι βρωτῶν θνησειδίων τε κρεῶν, καὶ τριγλῶν, καὶ μελανούρων, καὶ ὠῶν, καὶ τῶν ὠοτόκων ζώων, καὶ κυάμων, καὶ τῶν ἄλλων, ὧν παρακελεύονται καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιτελοῦντες. 34. Φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ τῶν κυάμων, παραγγέλλειν αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων ἥτοι ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι ἢ ὅτι ἄδου πύλαις· (ἀγόνατον γὰρ μόνον) ἢ ὅτι φθείρει, ἢ ὅτι τῇ τοῦ ὄλου φύσει ὅμοιον, ἢ ὅτι ὀλιγαρχικόν· κληροῦνται γοῦν αὐτοῖς. Τὰ δὲ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἐθίζεσθαι μὴ ἀκολάστως ἐσθίειν· ἢ ὅτι ἐπὶ τελευτῇ τινος. Ἀριστοφάνης δὲ τῶν ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς ἥρωσι,

Μὴ γεύεσθ' ἄτι' ἂν καταπέσῃ τῆς τραπέζης ἐντός· ἀλεκτριονόμος μὴ ἄπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερός τοῦ Ζηνός καὶ ἰκέτης, (τὸ δὲ λευκὸν ἦν τῶν ἀγαθῶν) τῷ τε Μηνὶ ἱερός· σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας. Τῶν ἰχθύων μὴ ἄπτεσθαι, ὅσοι ἱεροί· μὴ γὰρ δεῖν τὰ αὐτὰ τετάχθαι θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, ὥσπερ οὐδὲ ἐλευθέροις καὶ δοῦλοις. 35. Καὶ τὸ μὲν λευκόν, τῆς ἀγαθοῦ φύσεως· τὸ δὲ μέλαν, τοῦ κακοῦ. Ἄριτον μὴ καταγνύειν, (ὅτι ἐπὶ ἕνα οἱ πάλαι τῶν φίλων ἐφοίτων καθά-

περ καὶ νῦν οἱ βάρβαροι·) μηδὲ διαιρεῖν, ὅς συνάγει αὐτούς. Οἱ δὲ, πρὸς τὴν ἐν ἄδου κρίσιν· οἱ δὲ, ἐς πόλεμον δειλίαν ποιεῖν· οἱ δὲ, ἐπεὶ ἄπο τούτου ἄρχειται τὸ ὄλον. Καὶ τῶν σχημάτων τὸ κάλλιστον σφαῖραν εἶναι τῶν στερεῶν· τῶν δὲ ἐπιπέδων, κύκλον. Γῆρας καὶ πᾶν τὸ μειούμενον, ὁμοιον· καὶ αὐξην καὶ νεότητα, ταυτόν. Ἰγίειαν, τὴν τοῦ εἴδους διαμονήν· νόσον, τὴν τούτου φθοράν. Περὶ τῶν ἀλῶν, ὅτι δεῖ παρατίθεσθαι πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ δικαίου· οἱ γὰρ ἅλες πᾶν σώζουσιν ὅτι ἂν παραλάβωσι. Καὶ γεγόνασιν ἐκ τῶν καθαρωτάτων, ὕδατος καὶ θαλάττης. 36. Καὶ ταῦτα μὲν φησιν ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασιν· εὐρηκέναι· καὶ τὰ ἐκείνων ἐχόμενα, ὁ Ἀριστοτέλης.

XX. Τὴν δὲ σεμνοπρέπειαν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις, δάκνων αὐτόν, ὅμως οὐ παρέλιπεν, εἰπὼν οὕτω,

Πυθαγόρην τε γόητος ἀποκλίναντ' ἐπὶ δόξαν,

Θήρη ἐπ' ἀνθρώπων, σεμνηγορίας ὀαριστήν.

Περὶ δὲ τοῦ ἄλλοτε ἄλλον αὐτόν γεγενῆσθαι, Ξενοφάνης ἐν ἐλεγείᾳ προσμαρτυρεῖ, ἥς ἀρχή,

Νῦν οὖν τ' ἄλλον ἔπειμι λόγον, δείξω δὲ κέλευθον.

Ὁ δὲ περὶ αὐτοῦ φησιν, οὕτως ἔχει.

Καὶ ποτὲ μιν στυφελίζομένου σκύλακος παριόντα

Φασὶν ἐποικτεῖραι, καὶ τόδε φάσθαι ἔπος·

Παῦσαι, μηδὲ ῥάπιζ'· ἐπειὴ φίλου ἀνέρος ἐστὶ

Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης αἴων.

37. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ξενοφάνης. Ἔσκωψε δὲ αὐτόν Κρατῖνος μὲν ἐν Πυθαγοριζούσῃ· ἀλλὰ καὶ ἐν Ταραντινοῖς φησὶν οὕτως,

Ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς, ἄν τιν' ἰδιώτην ποθὲν
 Λάβωσιν εἰσελθόντα, διαπειρώμενον
 Τῆς τῶν λόγων ῥώμης, ταράττειν καὶ κυκᾶν
 Τοῖς ἀντιθέτοις, τοῖς πέρασι, τοῖς παρισώμασι,
 Τοῖς ἀποπλάνοις, τοῖς μεγέθεσιν, νουβυστικῶς.

Μνησίμαχος Ἀλκμαίωσι·

Ὡς Πυθαγοριστῆ θύομεν τῷ Λοξίᾳ,
 Ἐμψυχον οὐδὲν ἐσθίοντες παντελῶς.

38. Ἀριστοφῶν Πυθαγοριστῆ·

Ἐφη τε καταβάς εἰς δίαιταν τῶν κάτω,
 Ἴδειν ἐκάστους· διαφέρειν δὲ πάμπολυ
 Τοὺς Πυθαγοριστὰς τῶν νεκρῶν. Μόνοισι γὰρ
 Τούτοισι τὸν Πλούτωνα συσσιτεῖν ἔφη,
 Δι' εὐσέβειαν. Β. Εὐχερῆ θεὸν λέγεις,
 Εἰ τοῖς ῥύπου μεστοῖσιν ἤδεται ξυναίν.

Ἐτι ἐν τῷ αὐτῷ·

Ἐσθίουσί τε

Λάχανά τε, καὶ πίνουσιν ἐπὶ τούτοις ὕδωρ.
 Φθειράς δὲ καὶ τρίβωνα, τὴν τ' ἀλουσίαν,
 Οὐδεὶς ἄν ὑπομείνιμε τῶν νεωτέρων.

XXI. 39. Ἐτελεύτα δ' ὁ Πυθαγόρας τοῦτο
 τὸν τρόπον· συνεδρεύοντες μετὰ τῶν συνήθων ἐν τῇ
 Μύλωνος οἰκίᾳ τούτου, ὑπό τινος τῶν μὴ παραδοχῆς
 ἀξιωθέντων, διὰ φθόνον ὑποπρησθῆναι τὴν οἰκίαν
 συνέβη· τινὲς δ' αὐτοὺς τοὺς Κροτωνιάτας τοῦτο
 πρᾶξαι, τυραννίδος ἐπίθεσιν εὐλαβουμένους. Τὸν
 δὲ Πυθαγόραν καταληφθῆναι διεξιόντα· καὶ πρὸς
 τινι χωρίῳ γενόμενος πλήρει κυάμων, αὐτόθι ἕστη,
 εἰπὼν, ἄλωνα μᾶλλον ἢ πατῆσαι· ἀναιρεθῆναι δὲ
 κρεῖττον· ἢ λαλῆσαι· καὶ ἄθε πρὸς τῶν διωκόντων

ἀποσφαγήναι. Οὕτω δὲ καὶ τοὺς πλείους τῶν ἐταίρων αὐτοῦ διαφθαρεῖν, ὄντας πρὸς τετραράκοντα· διαφυγεῖν δ' ὀλιγίστους· ὧν ἦν καὶ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος, καὶ Λύσις ὁ προειρημένος.

40. Φησὶ δὲ Δικαίαρχος τὸν Πυθαγόραν ἀποθανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταποντίῳ ἱερὸν τῶν Μουσῶν, τετραράκοντα ἡμέρας ἀσιτήσαντα. Ἡρακλείδης δὲ φησιν ἐν τῇ τῶν Σατύρου βίῳ ἐπιτομῇ, μετὰ τὸ θάψαι Φερεκύδην ἐν Δήλῳ ἐπανελθεῖν εἰς Ἰταλίαν, καὶ πανδαισίαν εὐρόντα Μύλωνος τοῦ Κροτωνιάτου εἰς Μεταπόντιον ἐξελθεῖν, καὶ κεῖ τὸν βίον καταστρέψαι ἀσιτία, μὴ βουλόμενον περαιτέρω ζῆν.

Ἐρμιππος δὲ φησι, πολεμούντων Ἀκραγαντίνων καὶ Συρακουσίων, ἐξελθεῖν μετὰ τῶν συνήθων τὸν Πυθαγόραν, καὶ προστεῖναι τῶν Ἀκραγαντίνων. Τροπῆς δὲ γενομένης περικάμπτοντα αὐτὸν τὴν τῶν κυάμων χώραν, ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἀναιρεθῆναι· τοὺς τε λοιποὺς, ὄντας πρὸς τοὺς πέντε καὶ τριάκοντα, ἐν Τάραντι κατακαυθῆναι, θέλοντας ἀντιπολιτεύεσθαι τοῖς προσιτῶσι.

41. Καὶ ἄλλο τι περὶ Πυθαγόρου φησὶν ὁ Ἐρμιππος· λέγει γὰρ ὡς γεγόμενος ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ γῆς οἰκίσκον ποιῆσαι, καὶ τῇ μητρὶ ἐντεῖλαιτο τὰ γινόμενα εἰς δέλτον γράφειν, σημειουμένην καὶ τὸν χρόνον· ἔπειτα καθιέναι αὐτῷ, ἔστ' ἂν ἀνέλθῃ· τοῦτο ποιῆσαι τὴν μητέρα. Τὸν δὲ Πυθαγόραν μετὰ χρόνον ἀνελθεῖν ἰσχνόν καὶ κατεσκελετευμένον. Εἰσελθόντα τε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φάσκειν ὡς ἀφῖκται ἐξ ἄδου· καὶ δὴ καὶ ἀνεγίνωσκεν αὐτοῖς τὰ συμβεβηκότα. Οἱ δὲ, σαινόμενοι τοῖς λαγομένοις, ἐδάκρυνον τε καὶ ὤμωζον, καὶ ἐπίστευον εἰ-

ναι τὸν Πυθαγόραν θεῖόν τινα· ὥστε καὶ τὰς γυναῖ-
 κας αὐτῷ παραδοῦναι, ὡς καὶ μαθησομένας τι τῶν
 αὐτοῦ· τὰς καὶ Πυθαγορικὰς κληθῆναι. Καὶ ταῦ-
 τα μὲν Ἑρμιππος.

XXII. 42. Ἦν δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ καὶ γυνή, Θεα-
 νῶ ὄνομα, Βροντίνου τοῦ Κροτωνιάτου θυγάτηρ.
 Οἱ δὲ, γυναῖκα μὲν εἶναι Βροντίνου, μαθήτριαν δὲ
 Πυθαγόρου. Ἦν αὐτῷ καὶ θυγάτηρ Δαμῶ, ὣς φη-
 σι Δύσις ἐν ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Ἴππαρχον, περὶ Πυθα-
 γόρου λέγων οὕτως, „Λέγοντι δὴ πολλοὶ τοι καὶ δα-
 μοσίᾳ φιλοσοφῆν. Ὅπερ ἀπαξιῶν Πυθαγόρας, ὅς
 γε τῆ Δαμοῖ, τῆ ἑαυτοῦ θυγατρὶ παρακαταθέμενος
 τὰ ὑπομνήματα, ἐκέλευσε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας
 παραδιδόμεν. Ἄ δὲ, δυναμένα πολλῶν χρημάτων
 ἀποδίδουσαι τῶς λόγως, οὐκ ἐβουλήθη. Πενίαν
 γὰρ καὶ τὰς τῷ πατρὸς ἐπισκήψιας ἐνόμιζε χρυσοῖ-
 τιμιωτέρας εἶναι. Καὶ ταῦτα γυνά.“ 43. Ἦν καὶ
 Τηλαυγῆς υἱὸς αὐτοῦ, ὅς καὶ διεδέξατο τὸν πατέρα,
 καὶ (κατὰ τινας) Ἐμπεδοκλέους καθηγήσατο. Ἴπ-
 πόβοτός γέ τοι φησὶ λέγειν Ἐμπεδοκλέα Τηλαυγεῖ,

— Κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγόρεώ τε.

Σύγγραμμα δὲ φέρεται τοῦ Τηλαυγοῦς οὐδέν· τῆς δὲ
 μητρὸς αὐτοῦ Θεανοῦς τινά. Ἀλλὰ καὶ φασιν αὐτὴν
 ἐρωτηθεῖσαν, ποσταῖα γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρεύει;
 φάναι, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, παραχρῆμα· ἀπὸ δὲ τοῦ
 ἀλλοτριῶν, οὐδέποτε. Τῇ δὲ πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα
 μελλούσῃ πορεύεσθαι, παρήνει, ἅμα τοῖς ἐνδύμασι
 καὶ τὴν αἰσχύνην ἀποτίθεσθαι, ἀνισταμένην τε πάλ-
 λιν ἅμα αὐτοῖσιν ἀναλαμβάνειν· ἐρωτηθεῖσα, Ποῖα;
 ἔφη, Ταῦτα δι' αὐτὴν γυνὴ κέκλημαι.

XXII. 44. Ὁ γοῦν Πυθαγόρας, ὡς μὲν Ἡρακλείδης φησὶν ὁ τοῦ Σαραπίωνος, ὀγδοηκοντούτης ἐτελεύτα, κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπογραφὴν τῶν ἡλικιῶν· ὡς δὲ οἱ πλείους, ἔτη βιούς ἐννεήκοντα. Καὶ ἡμῶν ἐστὶν εἰς αὐτὸν πεπαιγμένα οὕτως ἔχοντα,

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἄπειρες χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς·

Τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἤψατο, Πυθαγόρα;

Ἄλλ' ὅταν ἐφηθῆ τι, καὶ ὀπιηθῆ καὶ ἀλισθῆ,

Δῆ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίμεν.

Ἄλλο·

Ἦν ἄρα Πυθαγόρης τοῖος σοφός, ὥστε μὲν αὐτὸς
Μὴ ψάυειν κρειῶν, καὶ λέγειν ὡς ἄδικον·

Σπιρίζειν δ' ἄλλους, ἄγαιμαιο σοφόν. Αὐτὸς ἔφα μὲν
Οὐκ ἀδικεῖν, ἄλλους δ' αὐτὸς ἔα γ' ἀδικεῖν.

45. Καὶ ἄλλο·

Τὰς φρένας ἦν ἐθέλης τὰς Πυθαγόρα νοῆσαι,

Ἄσπίδος Εὐφόρβου βλέπον ἐς ὀμφαλόον.

Φησὶ γὰρ, Οὗτος ἐγὼν ἦν πρόβροτος· ὃς δ' ὅτε
οὐκ ἦν,

Φάσκεν ὅτ' ἦν δῆπου, οὐκ ἂν ἔην ὅτε ἦν.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα·

Αἰ. αἰ, Πυθαγόρης τί τέσον κυάμους ἐσεβάσθη,

Καὶ θάνε φοιτηταῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις.

Χωρίον ἦν κυάμων· ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ,

Ἐξ Ἀκραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ.

XXIV. Ἦμαρζε δὲ κατὰ τὴν ἐξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ αὐτοῦ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα. 46. Τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων, οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε, Ξενοφίλος τε ὁ Χαλκιδεὺς. ἀπὸ Θοράκης, καὶ Φάντων ἢ Φλιάσιος,

καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Διοκλῆς, καὶ Πολύμναστος, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί. Ἦσαν δὲ ἀκροαταὶ Φιλολάου καὶ Εὐρύτου τῶν Ταραντίνων.

XXV. Γεγόνασι δὲ Πυθαγόραι τέτταρες περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντες· εἷς μὲν Κροτωνιάτης, τυραννικὸς ἄνθρωπος· ἕτερος Φλιάσιος, σωμασκητῆς, ἀλείπτης, ὡς φασὶ τινες· τρίτος, Ζακύνθιος, οὗ φασιν εἶναι τὰ πόρθητα τῆς φιλοσοφίας, αὐτῶν διδάσκαλος· ἐφ' οὗ καὶ τὸ Αὐτὸς ἔφα, παροιμιακὸν εἰς τὸν βίον ἦλθεν. 47. Οἱ δὲ καὶ ἄλλον ἀνδριαντοποιὸν Ῥηγῖνον γεγονέναι φασὶ Πυθαγόραν, πρῶτον δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι· καὶ ἄλλον, ἀνδριαντοποιὸν Σάμιον· καὶ ἕτερον, ῥήτορα μοχθηρόν· καὶ ἱατρὸν ἄλλον, τὰ περὶ κήλης γεγραφότα, καὶ τινὰ περὶ Ὀμήρου συντεταγμένον· καὶ ἕτερον, Δωρικὰ πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Ἐρατυσθένης δὲ φησι (καθὸ καὶ Φαβωρίνος ἐν τῇ ἡ' παντοδαπῆς ἱστορίας παρατίθεται) τοῦτον εἶναι τὸν πρῶτον ἐντέχνως πυκτεύσαντα, ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ τετραρακοστῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτην, καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα. Ἐκριφθῆναί τε ἐκ τῶν παίδων, καὶ χλευασθέντα, αὐτίκα προσβῆναι τοὺς ἄνδρας, καὶ νικῆσαι. 48. Ἀπλοῦν δὲ τούτῳ καὶ τοῦ πίναγμα, ὃ πὲρ ἐποίησε Θεαίτητος, Πυθαγόρην, τινὰ Πυθαγόρην, ᾧ ξεῖνε, κομήτην, Αἰδόμενον πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον, Πυθαγόρης ἐγὼ εἶμι. Τὰ δ' ἔργα μου εἴ τιν' ἔροιο Ἥλείων, φήσεις αὐτὸν ἄπιστα λέγειν. Τοῦτον ὁ Φαβωρίνος φησιν ὄροις χρήσασθαι διὰ τῆς μαθηματικῆς ὕλης, ἐπὶ πλέον δὲ Σωκράτην, καὶ τοὺς

ἐκείνω πλησιάσαντας· καὶ μετὰ ταῦτα, Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς Στωϊκοὺς. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν οὐρανὸν πρῶτον ὀνομάσαι κόσμον, καὶ τὴν γῆν στρογγύλην· ὡς δὲ Θεόφραστος, Παρμενίδην· ὡς δὲ Ζήνων, Ἡσίδοον. 49. Τούτω φασὶν ἀντιπαρατάσσεσθαι Κύδωνα, καθάπερ Ἀντίδοκον Σωκράτει. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀθλητοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦτο ἐλέγετο τὸ ἐπίγραμμα,

Οὔτος πυκτεύσων ἐς Ὀλύμπια παισὶν ἄνηβος
Ἦλυθε Πυθαγόρας, ὃ Κράτεω, Σάμιος.

XXVI. Ὁ δὲ φιλόσοφος καὶ ὧδε ἐπίστειλε.

Πυθαγόρας Ἀναξιμένει.

Καὶ σὺ, ὦ λῶστε, εἰ μηδὲν ἀμείνων ἤς Πυθαγόρῳ γενεήν τε καὶ κλέος, μεταναστὰς ἂν ᾤχεο ἐκ Μιλήτου· νῦν δὲ κατερύκει σε ἡ πατρόθεν εὐκλεία· καὶ ἐμέ τε ἂν κατέρυκεν Ἀναξιμένει ἑοικότα. Εἰδ' ὑμεῖς οἱ ὀνηϊστοὶ τὰς πόλεις ἐκλείψετε, ἀπὸ μὲν αὐτέων ὁ κόσμος αἰρεθήσεται, ἐπικινδυνώτερα δ' αὐτῆσι τὰ ἐκ Μήδων. 50. Οὔτε δὲ αἰεὶ καλὸν αἰθερολογεῖν, μελεδωνόν τε εἶναι τῇ πατρίδι κάλλιον. Καὶ ἐγὼ δὲ οὐ πάντα περὶ τοὺς ἐμεωῦτοῦ μύθους, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμοις, οὓς διαφέρουσιν εἰς ἀλλήλους Ἰταλιῶται.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ Πυθαγόρου διεληλύθαμεν, ῥητέον περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν· μεθ' οὓς περὶ τῶν σποράδην κατὰ τινὰς φερομένων· ἔπειθ' οὕτως ἐξάπομεν τὴν διαδοχὴν τῶν ἀξίων λόγου, ἕως Ἐπικούρου, καθὰ καὶ προειρήκαμεν. Περὶ μὲν οὖν Θεανούς καὶ Τηλαυγοῦς διειλέγμεθα. Λεκτέον δὲ νῦν περὶ Ἐμπεδοκλέους πρῶτον· κατὰ γὰρ τινὰς, Πυθαγόρου διήκουσεν.

CAPUT II.

EMPEDOCLES.

I. 51. Ἐμπεδοκλῆς, ὡς φησὶν Ἰππόβοτος, Μείωνος ἦν υἱὸς τοῦ Ἐμπεδοκλείου, Ἀκραγαντῖνος. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ἐπίσημον ἄνδρα γεγονέναι τὸν Ἐμπεδοκλέα, τὸν πάππον τοῦ ποιητοῦ· ἀλλὰ καὶ Ἑρμιππος τὰ αὐτὰ τούτω φησὶν. Ὅμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νόσων, ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας ἵπποτροφηκότος τοῦ πάππου. Λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις, τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ Μείωνος πατέρα· μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει. 52. Ἀπολλύδωρος δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς χρονικοῖς φησιν, ὡς ἦν Μείωνος μὲν υἱός. Εἰς δὲ Θουρίους αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους Γλαῦκος ἐλθεῖν φησιν. Εἶθ' ὑποβάς, „Οἱ δ' ἱστοροῦντες ὡς οἴκοθεν πεφευγῶς εἰς τὰς Συρακούσας, μετ' ἐκείνων ἐπολέμει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελῶς ἀγνοεῖν μοι δοκοῦσιν. Ἡ γὰρ οὐκ ἔτι ἦν, ἢ παντελῶς ὑπεργεγηρακῶς· ὅπερ οὐ φαίνεται. Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτὸν, ἔτι τε Ἡράκλειτον, ἐξήκοντα ἐτῶν φησὶ τελευτηκέναι. Ὁ δὲ πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκῶς κέλητι, τούτου πάντως ἦν ὁμώνυμος, ὡσθ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημαίνεσθαι. 53. Σάτυρος δὲ ἐν τοῖς βίοις φησὶν, ὅτι Ἐμπεδοκλῆς υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου, κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἀξαινέτον. Ἐπὶ τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος τὸν μὲν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ, πάλῃ, ἢ (ὡς Ἡρα-

κλειδης ἐν τῇ ἐπιτομῇ) δρόμῳ. Ἐγὼ δὲ εὗρον ἐν ταῖς ὑπομνήμασι Φαβωρίνου, ὅτι καὶ βουὴν ἔθυσσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐν μέλιτος καὶ ἀλφίτων· καὶ ἀδελφὸν ἔσχε Καλλικρατίδην. Τηλαυγῆς δὲ ὁ Πυθαγόρου παῖς, ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον ἐπιστολῇ φησὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα Ἀρχινόμου εἶναι υἱόν. 54. Ὅτι δὲ ἦν Ἀκραγαντῖνος ἐκ Σικελίας, αὐτὸς ἐναρχόμενος τῶν καθαρῶν φησιν,

ὦ φίλοι, οἱ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίει' ἀν' ἄκρα πόλεως.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ τάδε.

Η. Ἀκοῦσαι δ' αὐτὸν Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐνάτης ἱστορεῖ, λέγων ὅτι καταγνωσθεῖς ἐπὶ λογοκλοπείᾳ τότε, (καθὰ καὶ Πλάτων) τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. Μεμνησθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου λέγοντα,

Ἦν δὲ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περὶώσια εἰδώς,

Ὅς δὴ μήμιστον πραπίδων ἐκτέησαστο πλοῦτον.

Οἱ δὲ τοῦτο εἰς Παρμενίδην αὐτὸν λέγειν ἀναφέροντα. 55. Φησὶ δὲ Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινῶνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων. Ἐπεὶ δ' αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως ἐδημοσίευσεν αὐτὰ, νόμον ἔθεντο μηθεὶς μεταδώσειν ἐποποιῶ. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ Πλάτωνα φασὶ παθεῖν· καὶ γὰρ τοῦτον κωλυθῆναι. Τίνος μόντοι γὰρ αὐτῶν ἤκουσεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐκ εἶπεν. Τὴν γὰρ προφερομένην πρὸς Τηλαυγοῦς ἐπιστολὴν, ὅτι μετέσχευεν Ἰππάσου καὶ Βροντίου, μὴ εἶναι ἀξιόπιστον. Ὁ δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι· καὶ γὰρ ἐκείνου ἐν ἔπεσι τὸν

περὶ φύσεως λόγον ἐξενεγκῶν. 56. Ἐρμιππος δὲ, οὗ Παρμενίδου, Ἐνοφάνους δὲ γεγονέναι ζηλωτὴν· οἷ καὶ συνδιατρίψαι, καὶ μιμῆσασθαι τὴν ἐποποιΐαν. Ἐπιτερον δὲ τοῖς Πυθαγορικοῖς ἐντυχῶν. Ἀλκιδάμας δ' ἐν τῷ φυσικῷ φησι, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ζήνωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου· εἶθ' ὕστερον ἀποχωρῆσαι. Καὶ τὸν μὲν Ζήνωνα κατ' ἰδίαν φιλοσοφῆσαι· τὸν δὲ, Ἀναξαγόρου διακοῦσαι καὶ Πυθαγόρου. Καὶ τοῦ μὲν τὴν σεμνότητα ζηλῶσαι τοῦ τε βίου καὶ τοῦ σχήματος, τοῦ δὲ τὴν φυσιολογίαν.

III. 57. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ σοφιστῇ φησι, πρῶτον Ἐμπεδοκλέα ῥητορικὴν ἐυρεῖν· Ζήνωνα δὲ, διαλεκτικὴν. Ἐν δὲ τῷ περὶ ποιητῶν φησιν, ὅτι καὶ Ὀμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν φράσιν γέγονε, μεταφορικὸς τε ὢν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ ποιητικὴν ἐπιτεύγμασι χρώμενος. Καὶ δὴ ὅτι γράφαντος αὐτοῦ καὶ ἄλλα ποιήματα, τὴν τε τοῦ Ξέρξου διάβασιν, καὶ προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα, ταῦθ' ὕστερον κατέκαυσεν ἀδελφὴ τις αὐτοῦ ἢ θυγάτηρ, (ὡς φησιν Ἰερώνυμος) τὸ μὲν προοίμιον, ἄκουσα· τὰ δὲ Περσικὰ βουληθεῖσα, διὰ τὸ ἀτελείωτα εἶναι. 58. Καθόλου δὲ φησι καὶ τραγωδίας αὐτὸν γράψαι, καὶ πολιτικά. Ἡρακλείδης δὲ ὁ τοῦ Σαραπίωνος, ἑτέρου φησὶν εἶναι τὰς τραγωδίας· Ἰερώνυμος δὲ φησὶν αὐτὸν τρισὶ καὶ τετταράκοντα ἐντετυχηκέναι. Νεάνθης δὲ, νέον ὄντα γεγραμέναι τὰς τραγωδίας, καὶ αὐτὸν ἔπειτα αὐταῖς ἐντετυχηκέναι. Φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τοῖς βλοῖς, ὅτι καὶ ἰατρὸς ἦν καὶ ῥήτωρ ἀριστος. Γοργίαν γοῦν τὸν Διονύτινον αὐτοῦ γενέσθαι μαθητὴν.

ἄνδρα ὑπερέχοντα ἐν ῥητορικῇ, καὶ τέχνην ἀπολελοιπότα· ὃν φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιωῖναι.

IV. 59. Τοῦτον φησὶν ὁ Σάτυρος λέγειν, ὡς αὐτὸς παρεῖη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ γοητεύοντι. Ἄλλὰ καὶ αὐτὸν διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω, δι' ὧν φησὶ,

Φάρμακα δ' ὅσσα γεγᾶσι κακῶν, καὶ γήραος ἄλ-
καρ,

Πεύση· ἐπεὶ μούνη σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.

Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἷτ' ἐπὶ γαῖαν

Ὅρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἄρουραν.

Καὶ πάλιν ἦν κ' ἐθέλησθα, παλίντιτα πνεύματ'
ἐπάξεις.

Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ καίριον ἀύχμον

Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ ἀύχμοιο θερείου

Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα τὰ δ' ἐν θέρει ἀήσαντα.

Ἄξεις δ' ἐξ αἵδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

V. 60. Φησὶ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἰή' κατὰ πολλοὺς τρόπους τεθαυμάσθαι τὸν ἄνδρα. Καὶ γὰρ ἐτησίῳν ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων, ὥστε τοὺς καρπούς λυμῆναι, κελεύσας ὄνους ἐκδαρῆναι, καὶ ἄσκους ποιῆσαι, πρὸς τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωρείας διέτεινε, πρὸς τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα. Λήξαντος δὲ, Κωλυσανέμαν κληθῆναι.

VI. Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῷ περὶ νόσων φησὶ καὶ Πausανία ὑφηγήσασθαι αὐτὸν τὰ περὶ τὴν ἄπνοιαν. Ἦν δ' ὁ Πausανίας, (ὡς φησιν Ἀρίστιππος καὶ Σάτυρος) ἐρώμενος αὐτοῦ, ᾧ δὴ καὶ τὰ περὶ φύσεως προσπεφώνηκεν οὕτως,

61. Πausανία, σὺ δὲ κλυθι, δαΐφρονος Ἀγχιτοῦ
 υἱέ.

Ἄλλὰ καὶ ἐπίγραμμα εἰς αὐτὸν ἐποίησε,
 Πausανίην ἱητρον ἐπώνυμον Ἀγχιτοῦ υἱὸν,
 Φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα.

Ὅς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμᾶτοιισι
 Φῶτας ἀπέστρεψεν Φερσεφόνης ἀδύτων.

Τὴν γοῦν ἄπνου ὁ Ἡράκλειτος φησὶ τοιοῦτόν τι
 εἶναι, ὡς τριάκοντα ἡμέρας συντηρεῖν ἄπνου καὶ
 ἄσηπτον τὸ σῶμα· ὅθεν καὶ εἶπεν αὐτὸν καὶ ἱατρον,
 καὶ μάντιν, λαμβάνων ἅμα καὶ ἀπὸ τούτων τῶν στίχων·

62. ὦ φίλοι, οἳ μέγα ἄστνυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκρά-
 γαντος

Ναλεῖτ' ἄκρην πόλεως, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,
 Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι
 θνητὸς,

Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικε,
 Ταινίαις τε περίστεπτος, στέφεσιν τε θαλείης,
 Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἱκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα,
 Ἄνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι· οἳ δ' ἅμ' ἔπονται
 Μύριοι, ἐξερέοντες, ὅπη πρὸς κέρδος ἀταρπός.

Οἳ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἳ δὲ τι νούσων
 Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν.

VII. 63. Μέγαν δὲ τὸν Ἀκράγαντα εἶπεῖν φησι
 Ποταμίλλα, ἐπεὶ μυριάδες αὐτὸν κατώκουν ὀγδοή-
 κοντα. Ὅθεν τὸν Ἐμπεδοκλέα εἶπεῖν, τρυφῶντων
 αὐτῶν, Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριοι ἀποθα-
 νούμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν
 χρόνον βιωσόμενοι.

VIII. Αὐτοὺς δὲ τούτους τοὺς καθαρμούς ἐν

Ὀλυμπία βαψωδῆσαι λέγεται Κλειομένην τὸν ῥαψωδόν· ὡς καὶ Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι.

IX. Φησὶ δ' αὐτὸν καὶ Ἀριστοτέλης ἐλεύθερον γεγονέναι, καὶ πάσης ἀρχῆς ἀλλότριον, εἴ γε τὴν βασιλείαν αὐτῷ διδομένην παρητήσατο, (καθάπερ Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει) τὴν λιτότητα δηλονότι πλείον ἀγαπήσῃς. 64. Τὰ δ' αὐτὰ καὶ Τίμαιος εἶρηκε, τὴν αἰτίαν ἅμα παρατιθέμενος τοῦ δημοτικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα. Φησὶ γὰρ ὅτι κληθεὶς ὑπὸ τινος τῶν ἀρχόντων, καὶ προβαίνοντος τοῦ πότου, ὡς τὸ δεῖπνον οὐκ εἰσεφέρετο, τῶν δ' ἄλλων ἡσυχάζόντων, μισοπονήρως διατεθεὶς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν. Ὁ δὲ κεκληκῶς ἀναμείνειν ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑπηρετήν. Ὡς δὲ παρεγένετο, ἐγενήθη συμποσίαρχος, τοῦ κεκληκῶτος δηλονότι καταστήσαντος, ὃς ὑπεγράφετο τυραννίδος ἀρχήν· ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν, ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. Τότε μὲν οὖν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἡσύχασε· τῇ δ' ὑστεραία εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον, ἀπέκτεινε καταδικάσας ἀμφοτέρους, τὸν τε κλήτορα καὶ τὸν συμποσίαρχον. Ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη τῆς πολιτείας ἦδε. 65. Πάλιν δὲ Ἄκρωνος τοῦ ἱατροῦ τόπον αἰταῦντας παρὰ τῆς βουλῆς εἰς κατασκευὴν πατρῷου μνήματος, διὰ τὴν ἐν τοῖς ἱατροῖς ἀκρότητα, παρελθὼν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκώλυσε, τὰ τε ἄλλα περὶ ἰσότητος διαλεχθεὶς, καίτοι καὶ τοιοῦτον ἐρωτήσας· Τί δὲ ἐπιγράφομεν ἐλεγεῖον; ἢ τοῦτο;

Ἄκρον ἱητρὸν Ἄκρων Ἄκραγαντῖνον πατὴρ ἀκρου

Κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης.

Τινὲς δὲ τὸν δεύτερον στίχον οὕτω προσφέρονται,

Ἄκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει.

Τούτον τινὲς Σιμωνίδου φασὶν εἶναι. 66. Ὑστερον δ' ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ τὸ τῶν χιλίων ἄθροισμα κατέλυσε συνεστώις ἐπὶ ἔτη τρία. Ὡστε οὐ μόνον ἦν τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ δημοτικὰ φρονούντων. Ὁ γέ τοι Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ, (πολλάκις γὰρ αὐτοῦ μνημονεύει) φησὶν ἐναντίαν τῇ πολιτείᾳ ἐσχηκέναι γνώμην αὐτὸν φαίνεσθαι. Ὅπου δὲ ἀλαζόνα καὶ φίλαυτον ἐν τῇ ποιήσει ἴδοι τις ἄν· φησὶ γοῦν,

Χαίρει', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός,

Πωλεῦμαι·

καὶ τὰ ἐξῆς. Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐπεδήμει Ὀλυμπιάσιν, ἐπιστροφῆς ἡξιοῦτο πλείονος, ὥστε μηδενὸς ἑτέρου μνεῖαν γίνεσθαι ἐν ταῖς ὀμιλίαις τοσαύτην ὄσσην Ἐμπεδοκλέους.

X. 67. Ὑστερον μέντοι τοῦ Ἀκράγαντος οἰκισμένου, ἀντέστησαν αὐτοῦ τῇ καθόδῳ οἱ τῶν ἐχθρῶν ἀπόγονοι. Διόπερ εἰς Πελοπόννησον ἀποχωρήσας ἐτελεύτησεν. Οὐ παρῆκε δὲ οὐδὲ τοῦτον ὁ Τίμων, ἀλλ' ὡδ' αὐτοῦ καθάπτεται, λέγων,

— — — καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀγοραίων

Κηλητῆς ἐπέων· ὅσα δ' ἔσθνε, τοσσάδε εἶλεν Ἄρχων, ὃς διέθηκ' ἀρχὰς ἐπιδευέας ἄλλων.

XI. Περὶ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διάφορός ἐστιν ὁ λόγος. Ἡρακλείδης μὲν γὰρ τὰ περὶ τῆς ἄπνου διηγησάμενος, ὡς ἐδοξάσθη Ἐμπεδοκλῆς ἀποστείλας τὴν νεκρὰν ἄνθρωπον ζῶσαν, φησὶν ὅτι θυσίαν συνετέλει πρὸς τῷ Πεισιάννακτος ἀγρῷ. Συνεκέκληντο δὲ τῶν φίλων τινὲς, ἐν οἷς καὶ Παισανίας. 68. Εἶτα

μετὰ τὴν εὐωχίαν οἱ μὲν ἄλλοι χωρισθέντες ἀνεπαύ-
 οντο, οἱ μὲν ὑπὸ τοῖς δένδροις, ὡς ἀγροῦ παρακει-
 μένου, οἱ δ' ὄπη βούλουντο· αὐτὸς δ' ἔμεινεν ἐπὶ
 τοῦ τόπου ἐφ' οὐπερ κατεκέκλιτο. Ὡς δὲ ἡμέρας
 γενηθείσης ἐξανέστησαν, οὐχ εὐρέθη μόνος, ζητου-
 μένου δὲ, καὶ τῶν οἰκετῶν ἀνακρινομένων, καὶ φα-
 σκόντων μὴ εἰδέναι, εἷς τις ἔφη μέσων νυκτῶν φωνῆς
 ὑπερμεγέθους ἀκούσαι προσκαλουμένης Ἐμπεδοκλέα·
 εἶτα ἐξαναστὰς ἐωρακέναι φῶς οὐράνιον, καὶ λαυ-
 πάδων φέγγος, ἄλλο δὲ μηδέν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ γενο-
 μένῳ ἐκπλαγέντων, καταβὰς ὁ Πausανίας ἐπεμψέ
 τινὰς ζητήσοντας. ἴσπερον δὲ ἐκωλύθη πολυπραγ-
 μονεῖν, φάσκων εὐχῆς ἄξια συμβεβηκέναι, καὶ θύειν
 αὐτῷ δεῖν, καθάπερ εἰ γεγονότι θεῷ. 69. Ἐρμιπ-
 πος δὲ φησι Πάνθειάν τινὰ Ἀκραγαντίνην, ἀπηλ-
 πισμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, θεραπεῦσαι αὐτὸν, καὶ
 διὰ τοῦτο τὴν θυσίαν ἐπιτελεῖν, τοὺς δὲ κληθέντας
 εἶναι πρὸς τοὺς ὀγδοήκοντα. Ἴππόβοτος δὲ φησὶν
 ἐξαναστάντα αὐτὸν ὠδευκέναι ὡς ἐπὶ τὴν Αἴτνην·
 εἶτα παραγενόμενον, ἐπὶ τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς
 ἐναλέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι· βουλόμενον τὴν περὶ
 αὐτοῦ φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι θεός. ἴσπερον
 δὲ γνωσθῆναι, ἀναρῶριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς τῶν κρη-
 πίδων. Χαλκᾶς γὰρ εἶθιστο ὑποδεῖσθαι. Πρὸς
 τοῦτο ὁ Πausανίας ἀντέλεγε. 70. Διόδωρος δὲ ὁ
 Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων, φησὶν ὅτι τοῦ-
 τον ἐξηλώκει, τραγικὸν ἀσκῶν τῆφον, καὶ σεμνήν
 ἀναλαβὼν ἐσθῆτα. Τοῖς δὲ Σελινουντίοις ἐμπεσόν-
 τος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ περικειμένου ποταμοῦ
 δυσωδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φθείρεσθαι, καὶ τὰς

γυναῖκας δυστοκεῖν, ἐπινοῆσαι τὸν Ἐμπεδοκλέα, καὶ
 δύο τινὰς ποταμοὺς τῶν σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ἰδίαις
 δαπάναις· καὶ καταμίξαντα γλυκᾶναι τὰ ρεύματα.
 Οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ, καὶ τῶν Σελινουντίων
 εὐωχουμένων ποτὲ παρὰ τῷ ποταμῷ, ἐπιφανῆναι
 τὸν Ἐμπεδοκλέα. Τοὺς δ' ἐξαναστάοντας προσκυ-
 νεῖν καὶ προσεύχεσθαι, καθάπερ εἰ θεῶ. Ταύτην οὖν
 θέλοντα διαβεβαιῶσαι τὴν διάληψιν, εἰς τὸ πῦρ ἐνα-
 λίσθαι. 71. Τούτοις δ' ἐναντιοῦται Τίμαιος, ῥη-
 τῶς λέγων ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ
 σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν· ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὴν τελευ-
 τὴν ἄδηλον εἶναι. Πρὸς δὲ τὸν Ἡρακλείδην καὶ ἐξ
 ὀνόματος ποιεῖται τὴν ἀντίρρησην ἐν τῇ τετάρτῃ. Συ-
 ρακούσιόν τε γὰρ εἶναι τὸν Πεισιάνακτα, καὶ ἄγρὸν
 οὐκ ἔχειν ἐν Ἀκράγαντι. Πανσανίαν τε μνημεῖον πε-
 ποιηκέναι τοῦ φίλου, τοιούτου διαδοθέντος λόγου, ἢ
 ἀγαλμάτιόν τι, ἢ σηκόν, οἷα θεοῦ· καὶ γὰρ πλούσιον
 εἶναι. Ἦως οὖν, φησὶν, εἰς τοὺς κρατῆρας ἦλατο,
 ὧν σύνεγγυς ὄντων οὐδὲ μνεῖαν ποτὲ ἐπεποιήτο; Τε-
 τελεύτηκεν οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. 72. Οὐδὲν δὲ
 παράδοξον τάφον αὐτοῦ μὴ φαίνεσθαι· μηδὲ γὰρ
 ἄλλων πολλῶν. Τοιαῦτα τινὰ εἰπὼν ὁ Τίμαιος,
 ἐπιφέρει, Ἀλλὰ διὰ παντός ἐστιν Ἡρακλείδης τοιοῦ-
 τος παραδοξολόγος, καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπτωκέναι
 ἄνθρωπον λέγων. Ἰππόβοτος δὲ φησιν, ὅτι ἀν-
 δριάς ἐγκεκαλυμμένος Ἐμπεδοκλέους ἔκειτο πρότερον
 μὲν ἐν Ἀκράγαντι, ὕστερον δὲ πρὸ τοῦ Ῥωμαίων βου-
 λευτηρίου, ἀκάλυφος, δηλονότι μεταθέντων αὐτὸν
 ἐκεῖ Ῥωμαίων. Γραπτὰ μὲν γὰρ εἰσι τινές, καὶ νῦν
 περιφέρονται. Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνός, ὃ καὶ περὶ

τῶν Πυθαγορικῶν εἰπῶν, φησὶ Μείωνος τελευτήσαντος τυραννίδος ἀρχὴν ὑποφύεσθαι. Ἐἶτα τὸν Ἐμπεδοκλέα πείσαι τοὺς Ἀκραγαντίνους παύσασθαι μὲν τῶν στάσεων, ἰσότητα δὲ πολιτικὴν ἀσκεῖν. 73. Ἔτι τε πολλὰς τῶν πολιτῶν ἀπροίκους ὑπαρχούσας αὐτὸν προικίσει, διὰ τὸν παρόντα πλοῦτον· διὸ δὴ πορφύραν τε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, καὶ στρόφιον ἐπιθέσθαι χρυσοῦν, ὡς Φαβωρίνος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ· ἔτι τε ἐμβάδας χαλκᾶς, καὶ στέμμα Δελφικόν. Κόμη τε ἦν αὐτῷ βαθεῖα, καὶ παῖδες ἀκόλουθοι, καὶ αὐτὸς αἰεὶ σκυθρωπὸς ἐφ' ἐνὸς σχήματος ἦν. Τοιοῦτος δὴ προῆει, τῶν πολιτῶν ἐντυχόντων, καὶ τοῦτο ἀξιωσάντων οἰοεὶ βασιλείας τινὸς παράσημον. Ἔτι τερον δὲ, διὰ τινα πανήγυριν πορευόμενον ἐφ' ἀμάξης ὡς εἰς Μεσσήνην, πεσεῖν, καὶ τὸν μηρὸν κλάσαι· νοσήσαντα δ' ἐκ τούτου, τελευτῆσαι ἐτῶν ζ' καὶ ο'. Εἶναι δ' αὐτοῦ καὶ τάφον ἐν Μεγάροις. 74. Περὶ δὲ τῶν ἐτῶν Ἀριστοτέλης διαφέρειται. Φησὶ γὰρ ἐκεῖνος ξ' ἐτῶν αὐτὸν τελευτῆσαι· οἱ δὲ, θ' καὶ ρ'. Ἦκεν δὲ κατὰ τὴν δ' καὶ π' Ὀλυμπιάδα. Δημήτριος δὲ ὁ Τροιζήνιος ἐν τῷ κατὰ σοφιστῶν βιβλίῳ φησὶν αὐτὸν, καθ' Ὅμηρον,

Ἀψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῦ κρανείης
 Ἀνχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' αἰδόςδε κατελθεῖν.

Ἐν δὲ τῷ προειρημένῳ Τηλαυγοῦς ἐπιστολίῳ, λέγεται αὐτὸν εἰς θάλατταν ὑπὸ γήρωσ ὀλισθήσαντα τελευτῆσαι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θανάτου καὶ τοσαῦτα. Φέρεται δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Παμμέτρῳ σκωπτικὸν μὲν, τοῦτον δ' ἔχον τὸν τρόπον,

75. Καὶ σύ ποτ' Ἐμπεδόκλεις διερῆ φλογὶ σῶμα
καθήρας,

Πῦρ ἀπὸ κρητήρων ἔκπιες ἀθανάτων.

Οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἐκὼν βάλες ἐς ῥόσον Αἴτνης,
Ἄλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων.

Καὶ ἄλλο,

Ναὶ μὴν Ἐμπεδοκλῆα θανεῖν λόγος, ὡς ποθ'
ἀμαξῆς

Ἐκπεσε, καὶ μηρὸν κλάσασατο δεξιτερόν.

Εἰ δὲ πυρὸς κρατήρας ἐσήλατο, καὶ πίε τὸ ζῆν,

Πῶς ἂν εἴ' ἐν Μεγάροις δείκνυτο τοῦδε τάφος;

XII. 76. Ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε· Στοιχεῖα μὲν
εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· φιλίαν τε ἣ
συγκρίνεται, καὶ νεῖκος ᾧ διακρίνεται. Φησὶ δ' οὕτω,

Ζεὺς ἀργῆς, Ἥρη τε φερέσβιος, ἣ δ' Αἰδωνεύς,

Νῆσις θ', ἣ δακρῦοις ἐπιπικροῖ ὄμμα βρότειον.

Δία μὲν, τὸ πῦρ λέγων· Ἥρην δὲ, τὴν γῆν· Αἰδω-
νέα δὲ, τὸν ἀέρα· Νῆστιν δὲ, τὸ ὕδωρ. Καὶ ταῦτα, φη-
σὶν, ἀλλαττόμενα διαμπερές οὐδαμοῦ λήγει, ὡς ἂν αἰ-
δίου τῆς τοιαύτης διακοσμήσεως οὔσης. Ἐπιφέρει γοῦν·

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,

Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει.

77. Καὶ τὸν μὲν ἥλιον φησὶ πυρὸς ἀθροισμα μέγα,
καὶ τῆς σελήνης μείζω· τὴν δὲ σελήνην, δισκοειδῆ·
αὐτὸν δὲ τὸν οὐρανὸν, κρυσταλλοειδῆ. Καὶ τὴν
ψυχὴν παντοῖα εἶδη ζώων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι. Φη-
σὶ γοῦν,

Ἰδὴ γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε, κόρη τε,

Θάμνος τ', οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἀλὸς ἔμπυρος ἰχθύς

XIII. Τὰ μὲν οὖν περὶ φύσεως αὐτῶ, καὶ οἱ κα-

θαρμοὶ, εἰς ἔπη τείνουσι πεντακισχίλια· ὁ δὲ ἰατρικὸς λόγος εἰς ἔπη ἑξακόσια. Περὶ δὲ τῶν τραγωδιῶν προειρήκαμεν.

CAPUT III.

EPICHRMUS.

I. 78. Ἐπίχαρμος Ἠλοθαλοῦς, Κῶς. Καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου. Τριμηνιαῖος δ' ὑπάρχων, ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα. Ἐντεῦθεν δὲ εἰς Συρακούσας, ὡς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασι. Καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγέγραπται τόδε,

Εἴ τι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἄλιος ἄστρον,
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον' ἔχει δύναμιν·

Φησὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφία προέχειν Ἐπίχαρμον,
Ὅν πατρίς ἐστεφάνωσ' ἄδε Συρηκοσίων.

II. Οὗτος ὑπομνήματα καταλέλοιπεν, ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ· καὶ παραστιχίδια τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ, ὅτι αὐτοῦ ἐστὶ τὰ συγγράμματα.

III. Βιούς δὲ ἔτη ἑνενήκοντα, κατέστρεψεν τοῦ ζῆν.

CAPUT IV.

ARCHYTAS.

I. 79. Ἀρχύτας Μνησαγόρου, Ταραντῖνος, ὡς δὲ Ἀριστόξενος, Ἔστιαίου, Πυθαγορικὸς καὶ αὐτός.

II. Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνα ῥυσάμενος δι' ἐπιστολῆς, παρὰ Διονυσίου μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι.

III. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐπὶ πάσῃ ἀρετῇ· καὶ δὴ ἐπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε, τῶν ἄλλων μὴ πλέον ἐνιαυτοῦ στρατηγούντων, διὰ τὸ κωλύειν τὸν νόμον.

IV. Πρὸς τοῦτον καὶ Πλάτων γέγραφεν ἐπιστολὰς δύο, ἐπειδὴπερ αὐτῷ πρότερος ἐγεγράφει τοῦτον τὸν τρόπον·

Ἀρχύτας Πλάτωνι ὑγιαίνειν.

80. Καλῶς ποιεῖς ὅτι ἀποπέφευγας ἐκ τᾶς ἀφώστιάς. Ταῦτα γὰρ αὐτός τε ἐπέσταλκας, καὶ τοὶ περὶ Δαμησκὸν ἀπάγγελον. Περὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐπεμελήθημεν, καὶ ἀνήλθομεν ὡς Λευκανῶς, καὶ ἐνετύχομεν τοῖς Οὐκέλλω ἐκγόνοις. Τὰ μὲν ὧν περὶ νόμῳ, καὶ βασιληΐας, καὶ ὀσιότατος, καὶ τᾶς τῶ παντὸς γενέσιος, αὐτοὶ τε ἔχομεν, καὶ τινα ἀπεστάλκαμεν· τὰ δὲ λοιπὰ οὗτοι νῦν γε δύναται εὐρεθῆμεν. Αἱ δὲ κα εὐρεθῆ, ἤξει τοι.

Ἔνδε μὲν ὁ Ἀρχύτας· ὁ δὲ Πλάτων ἀντεπιστέλλει τοῦτον τὸν τρόπον·

Πλάτων Ἀρχύτα εὖ πράττειν.

81. Τὰ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόντα ὑπομνήματα θαυμασιῶς ἄσμενοί τε ἐλάβομεν, καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν ὡς ἐνὶ μάλιστα· καὶ ἔδοξεν ἡμῖν ἀνὴρ ἄξιός ἐκείνων τῶν παλαιῶν προγόνων. Λέγονται γὰρ οἱ ἄνδρες οὗτοι Μυραῖοι εἶναι. Οὗτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξαναστάντων Τρώων, ἄνδρες ἀγαθοὶ, ὡς ὁ παραδεδομένος μῦθος δηλοῖ. Τὰ δὲ παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα, περὶ ὧν ἐπέστειλας, ἱκανῶς μὲν οὐπω ἔχει· ὡς δὲ ποτε τυγχάνει ἔχοντα,

ἀπέσταλκά σοι. Περὶ δὲ τῆς φυλακῆς ἀμφοτέροι συμφωνοῦμεν· ὥστε οὐδὲν δεῖ παρακελεύεσθαι. Ἐρῶ σο.

Καὶ ὧδε μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς ἔχουσιν αἱ ἐπιστολαί.

V. 82. Γεγόνασι δ' Ἀρχύται τέτταρες. Πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, Μιτυληναῖος μουσικός· τρίτος, περὶ γεωργίας συγγεγραφώς· τέταρτος, ἐπιγραμματοποιός. Ἔνιοι καὶ πέμπτον ἀρχιτέκτονα φασίν, οὗ φέρεται βιβλίον περὶ μηχανῆς, ἀρχὴν ἔχον ταύτην, Τάδε παρὰ Τεύκρου Καρχηδονίου διήκουσα. Περὶ δὲ τοῦ μουσικοῦ φέρεται καὶ τόδε, ὡς ὄνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ ἔξακούεσθαι, εἶποι, Τὸ γὰρ ὄργανον ὑπὲρ ἐμοῦ διαγωνιζόμενον λαλεῖ.

VI. Τὸν δὲ Πυθαγορικὸν Ἀριστόξενος φησὶ μηδέποτε στρατηγοῦντα ἠττηθῆναι. Φθονούμενον δ' ἅπαξ, ἐκχωρῆσαι τῆς στρατηγίας, καὶ τοὺς αὐτίκα ληφθῆναι.

VII. 83. Οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μηχανικαῖς προσχρησάμενος ἀρχαῖς ἐμεθώδευσε, καὶ πρῶτος κίνησιν ὀργανικὴν διαγράμματι γεωμετρικῷ προσήγαγε, διὰ τῆς τομῆς τοῦ ἡμικυλίνδρου δύο μίσσας ἀνὰ λόγον λαβεῖν ζητῶν, εἰς τὸν τοῦ κύβου διπλασιασμόν. Καὶ γεωμετρίᾳ πρῶτος κύβου διπλασιασμόν εὔρεν, ὡς φησι Πλάτων ἐν πολιτείᾳ.

CAPUT V.

A L C M A E O N.

I. Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης. Καὶ οὗτος Πυθαγόρου διήκουσε, καὶ τὰ πλεῖστά γε ἰατρικὰ λέγει. Ὅμως δὲ

καὶ φυσιολογεῖ ἐνίοτε, λέγων, Δύο τὰ πολλά ἐστὶ τῶν ἀνθρωπίνων. Δοκεῖ δὲ πρῶτος φυσικὸν λόγον συγγραφέναι, καθά φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν σελήνην καθόλου ταύτην ἔχειν αἰθριον φύσιν.

II. Ἦν δὲ Πειρίθου υἱός, ὡς αὐτὸς ἐναρχόμενος τοῦ συγγράμματος φησὶν. Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης τάδε ἔλεξε, Πειρίθου υἱός· Βροντίνῳ καὶ Λέοντι καὶ Βαθύλλῳ. Περὶ τῶν ἀφανέων, περὶ τῶν θνητῶν σαφήνειαν μὲν θεοὶ ἔχοντι· ὡς δὲ ἀνθρώποις τεκμαίρεσθαι· καὶ τὰ ἐξῆς. Ἔφη δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, καὶ κινεῖσθαι αὐτὴν συνεχῶς, ὡς τὸν ἥλιον.

CAPUT VI.

HIPPASUS.

I. 84. Ἰππασος, Μεταποντῖνος, καὶ αὐτὸς Πυθαγορικός.

II. Ἔφη δὲ χρόνον ὄρισμένον εἶναι τῆς τοῦ κόσμου μεταβολῆς, καὶ πεπερασμένον εἶναι τὸ πᾶν καὶ ἀεικίνητον.

III. Φησὶ δ' αὐτὸν Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις, μηδὲν καταλιπεῖν σύγγραμμα.

IV. Γεγόνασι δὲ Ἰππασοὶ δύο· οὗτός τε, καὶ ἕτερος, γεγραφώς ἐν ἑβιβλίῳ Λακῶνων πολιτείαν· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς Λάκων.

CAPUT VII.

PHILOLAUS.

I. Φιλόλαος Κροτωνιάτης, Πυθαγορικός. Παρά τούτου Πλάτων ὠνήσασθαι τὰ βιβλία τὰ Πυθαγορικά Δίωσι γράφει.

II. Ἐτελεύτα δὲ νομισθεὶς ἐπιτίθεσθαι τυραννίδι. Καὶ ἡμῶν ἐστὶν εἰς αὐτὸν,

Τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν.

Εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾶς, ἀλλὰ δοκῆς, ἀτυχεῖς.

Οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Κρότων ποτὲ πάτερη,

Ὡς μιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν.

III. 85. Δοκεῖ δὲ αὐτῷ πάντα ἀνάγκη καὶ ἀρμονία γίνεσθαι. Καὶ τὴν γῆν κινεῖσθαι κατὰ κύκλον, πρῶτον εἰπεῖν· οἱ δὲ, Ἰκέταν Συρακούσιον φασίν.

IV. Γέγραφε δὲ βιβλίον ἓν, ὃ φησὶν Ἐρμιππος λέγειν τινὰ τῶν συγγραφέων, Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον παραγεγόμενον εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον ὠνήσασθαι παρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Φιλολάου, ἀργυρίου Ἀλεξανδρηνῶν μνῶν μί. Καὶ ἐντεῦθεν μεταγεγραφεῖν τὸν Τίμαιον. Ἄλλοι δὲ λέγουσι τὸν Πλάτωνα λαβεῖν αὐτὰ παρὰ Διονυσίου, παραιτησάμενον ἐκ τῆς φυλακῆς νεανίσκον ἀπηγμένον τῶν τοῦ Φιλολάου μαθητῶν. Τοῦτον φησὶν Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις, πρῶτον ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορικῶν περὶ φύσεως, ὧν ἡ ἀρχὴ ἦδε, Φύσις δὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἀρμόχθη ἐξ ἀπειρων τε καὶ περιαιρόντων, καὶ ὅλος κόσμος, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.

CAPUT VIII.

EUDOXUS.

I. 86. *Εὐδοξος Αἰσχίνου, Κνίδιος, ἀστρολόγος, γεωμέτρης, ἰατρὸς, νομοθέτης.*

II. Οὗτος τὰ μὲν γεωμετρικὰ Ἀρχύτα διήκουσε· τὰ δὲ ἰατρικὰ, Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου, καθὰ Καλλίμαχος ἐν τοῖς πίναξι φησί. Σωτίων δ' ἐν ταῖς διαδοχαῖς λέγει, καὶ Πλάτωνος αὐτὸν ἀκούσαι. Γενόμενον γὰρ ἐτῶν γ' πού καὶ κ', καὶ στενῶς διακείμενον, κατὰ κλέος τῶν Σωκρατικῶν εἰς Ἀθήνας ἀπαρῆαι σὺν Θεομέδοντι τῷ ἰατρῷ, τρεφόμενον ὑπ' αὐτοῦ· οἱ δὲ, καὶ παιδικὰ ὄντα, καὶ καταχθέντα δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ. ὁσημέραι ἀνιέναι Ἀθήναζε, καὶ ἀκούσαντα τῶν σοφιστῶν αὐτόθι, ὑποστρέφειν. 87. Δύο δὴ μῆνας διατρίψαντα, οἵκαδε ἐπανελθεῖν, καὶ πρὸς τῶν φίλων ἐρανισθέντα εἰς Αἴγυπτον ἀπαρῆαι μετὰ Χρυσίππου τοῦ ἰατροῦ, συστατικῶς φέροντα παρ' Ἀγησιλάου πρὸς Νεκτάναβιν. Τὸν δὲ τοῖς ἱερεῦσιν αὐτὸν συστήσαι. Καὶ τέτταρας μῆνας πρὸς ἐνιαυτῷ διατρίψαντα αὐτόθι ξυρόμενόν τε ἦβην καὶ ὄφρῦς, τὴν ὀκταετηρίδα κατὰ τινας συγγράψαι· ἐντεῦθεν τε γενέσθαι ἐν Κυζίκῳ καὶ τῇ Προποντίδι σοφιστεύοντα. Ἀλλὰ καὶ παρὰ Μανσωλὸν ἀφικέσθαι. Ἐπειθ' οὕτως ἐπανελθεῖν Ἀθήναζε, πάνυ πολλοὺς περὶ ἑαυτὸν ἔχοντα μαθητὰς, ὧς φασι τινὲς, ὑπὲρ τοῦ Πλάτωνα λυπῆσαι, ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο. 88. Τινὲς δὲ φασὶ καὶ συμπόσιον ἔχοντι τῷ Πλάτωνι, αὐτὸν τὴν ἡμικύκλιον κατὰκλισιν, πολλῶν ὄντων.

εἰσηγήσασθαι. Φησὶ δ' αὐτὸν Νικόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους τὴν ἡδονὴν λέγειν τὸ ἀγαθόν.

III. Ἀπεδέχθη δὲ ἐν τῇ πατρίδι μεγαλοτίμως, ὡς τὸ γε περὶ αὐτοῦ ψήφισμα γενόμενον δηλοῖ. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιφανέστατος ἐγένετο, γράψας τοῖς ἰδίοις πολίταις νόμους, ὡς φησιν Ἑρμιππος ἐν τειάρτῃ περὶ τῶν ἐπιτὰ σοφῶν, καὶ ἀστρολογούμενα, καὶ ἕτερά ἄττα ἀξιόλογα. Ἔσχε δὲ καὶ θυγατέρας τρεῖς, Ἀκτίδα, Φιλτίδα, Δελφίδα. 89. Φησὶ δ' αὐτὸν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς πρὸς Βάτωνα, καὶ κυνῶν διαλόγους συνθεῖναι. Οἱ δὲ, γεγραφέναι μὲν Αἰγυπτίους τῇ αὐτῶν φωνῇ· τοῦτον δὲ μεθερμηνεύσαντα ἐκδοῦναι τοῖς Ἕλλησι. Τούτου διήκουσε Χρῦσιππος Ἐρίνεω Κνίδιος τὰ τε περὶ θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογουμένων· τὰ δὲ ἰατρικὰ παρὰ Φιλιππίωνος τοῦ Σικελιώτου. Κατέλιπε δὲ καὶ ὑπομνήματα κάλλιστα.

IV. Τούτου γέγονε παῖς Ἀρισταγόρας, οὗ Χρῦσιππος Ἀεθλίου μαθητής· οὗ τὰ θεραπεύματα φέρεται ὄρατικά, τῶν φυσικῶν θεωρημάτων ὑπὸ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ πεσόντων.

V. 90. Γεγόνασι δὲ Εὐδοξοὶ τρεῖς· αὐτὸς οὗτος· ἕτερος, Ῥόδιος, ἱστορίης γεγραφώς· τρίτος, Σικελιώτης, παῖς Ἀγαθοκλέους ποιητῆς κωμωδίας, νίκας ἔλων ἀστικάς μὲν τρεῖς, ληναϊκάς δὲ πέντε, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς. Εὐρίσκομεν δὲ καὶ ἄλλον ἰατρὸν Κνίδιον, περὶ οὗ φησιν Εὐδοξος ἐν γῆς περιόδῳ, ὡς εἶη παραγγέλλων ἀεὶ, συνεχῆς κινεῖν τὰ ἄρθρα πάσῃ γυμνασίᾳ· ἀλλὰ καὶ τὰς αἰσθήσεις ὁμοίως.

VI. Ὁ δὲ αὐτὸς φησι τὸν Κνίδιον Εὐδοξὸν ἀκμάσαι κατὰ τὴν γ' καὶ ρ' Ὀλυμπιάδα, εὐρεῖν τε τὰ περὶ τὰς καμπύλας γραμμάς. Ἐτελεύτησε δὲ τρίτον ἄγων καὶ ν' ἔτος. Ὅτε δὲ συνεγένετο ἐν Αἰγύπτῳ Ἰχόνουφῦ τῷ Ἡλιουπολίτῃ, ὃ Ἄπις αὐτοῦ θοιμάτιον περιελιμήσατο. Ἐνδοξὸν οὖν αὐτὸν ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον ἔφασαν οἱ ἱερεῖς ἔσεσθαι, καθά φησι Φαβωρίνος ἐν ἀπομνημονεύμασιν. 91. Ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον·

Ἐν Μίμφει λόγος ἐστὶ, προμαθεῖν τὴν ἰδίην
 Εὐδοξὸν ποτὲ μοῖραν παρὰ τοῦ καλλίκερω
 Ταύρου. Κ' οὐδὲν ἔλεξε. Βοῦ γὰρ πόθεν λόγος ;
 Φύσις οὐκ ἔδωκε μόνον λάλον Ἄπιδι στόμα
 Παρὰ δ' αὐτὸν λέχριος στάς ἐλιχμήσατο στολήν,
 Προφανῶς τοῦτο διδάσκων· ἀποδύση βιοτήν·
 ὅσον οὐ-

πω. Διὸ καὶ οἱ ταχέως

Ἦλθε μόρος, δεκάκις

Πέντ' ἐπὶ τρεῖς

Εἰσιδόντι Πλειάδας.

Τοῦτον ἀντὶ Εὐδόξου Ἐνδοξὸν ἐκάλουν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς φήμης.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν διεληλύθαμεν, ἤδη περὶ τῶν σποράδην, ὡς φασί, διαλεχθῶμεν. Λεκτέον δὲ πρῶτον περὶ Ἡρακλείτου.

LIBER NONUS.

CAPUT I.

HERACLITUS.

I. 1. *Ἡράκλειτος Βλύσωνος, ἢ (ὡς τινες) Ἡρακίοντος, Ἐφέσιος. Οὗτος ἠκμαζε μὲν κατὰ τὴν ἐννάτην καὶ ἐξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.*

II. *Μεγαλόφρων δὲ γέγονε παρ' ὄντιναοῦν, καὶ ὑπερόπτης· ὡς καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δῆλον, ἐν ᾧ φησι, Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει. Ἡσίοδον γὰρ ἂν ἐδίδαξε καὶ Πυθαγόρην, αὐθίς τε Ξενοφάνεά τε καὶ Ἐκαταῖον. εἶναι γὰρ ἐν τῷ σοφὸν ἐπίστασθαι γνώμην, ἥτε οἱ ἐγκυβερνήσει πάντα διὰ πάντων. Τόν τε Ὀμηρον ἔφασκεν ἄξιον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐκβάλλεσθαι καὶ ῥαπίζεσθαι, καὶ Ἀρχίλοχον ὁμοίως. 2. Ἔλεγε δὲ καὶ, Τβριν χρὴ σβεννύειν μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν. Καὶ· Μόχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου, ὅπως ὑπὲρ τείχεος. Καθάπτεται δὲ καὶ τῶν Ἐφεσίων, ἐπὶ τῷ τὸν ἑταῖρον ἐκβαλεῖν Ἐρμόδωρον· ἐν οἷς φησιν, Ἄξιον Ἐφεσίοις ἠβηδὸν ἀποθανεῖν πᾶσι, καὶ τοῖς ἀνήβοις τὴν πόλιν καταλιπεῖν, οἱ τινες Ἐρμόδωρον ἐωϋτῶν ὀνηϊστὸν ἐξέβαλον λέγοντες, Ἡμῶν μηδὲ εἰς ὀνηϊστὸς ἔστω· εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλη τε καὶ μετ' ἄλλων. Ἄξιούμενος δὲ καὶ νόμους θεῖναι πρὸς αὐτῶν, ὑπερεῖδε, διὰ τὸ ἦδη κεκράτῃσθαι τῇ πονηρᾷ πολιτεῖα τὴν πόλιν. 3.*

Ἀναχωρήσας δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετὰ τῶν παιδῶν ἡστραγάλιζε. Περιστάντων δ' αὐτὸν τῶν Ἐφεσίων, Τί, ὦ κάκιστοι, θαυμάζετε; ἔφη· ἢ οὐ κρεῖττον τοῦτο ποιεῖν, ἢ μεθ' ὑμῶν πολιτεύεσθαι;

III. Καὶ τέλος, μισανθρωπήσας καὶ ἐκπατήσας, ἐν τοῖς ὄρεσι διητᾶτο, πόντας σιτούμενος καὶ βοτάνας. Καὶ μέντοι καὶ διὰ τοῦτο περιτραπείς εἰς ὕδρον, κατήλθεν εἰς ἄστν, καὶ τῶν ἰατρῶν αἰνιγματωδῶς ἐπυνθάνετο, εἰ δύναιτο ἐξ ἐπομβρίας αὐχμὸν ποιῆσαι; Τῶν δὲ μὴ συνιέντων, αὐτὸν εἰς βούστασιν κατορύξας, τῇ τῶν βολβίτων ἀλίᾳ ἤλπισεν ἐξατμισθήσεσθαι. Οὐδὲν δ' ἀνύων οὐδ' οὕτως, ἐτελεύτα, βιοὺς ἔτη ἕ. Καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν οὕτως ἔχον,

4. Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποιεῖ, τὸ
ζῆν

Ἔωδε διατλήσας δύσμορος, εἰτ' ἔθανεν.

Σῶμα γὰρ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι, φέγγος

Ἔσβισεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἠγάγετο.

Ἐρμιππος δὲ φησι λέγειν αὐτὸν τοῖς ἰατροῖς; εἴ τις δύναται ἔντερα ταπεινώσας ὑγρὸν ἐξεράσαι; Ἀπειπόντων δὲ, θεῖναι αὐτὸν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ κελεύειν τοὺς παῖδας βολβίτοις καταπλάττειν· οὕτω δὲ κατατεινόμενον, δευτεραῖον τελευτῆσαι, καὶ ταφῆναι ἐν τῇ ἀγορᾷ. Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνός φησι, μὴ δυναθέντα αὐτὸν ἀποσπάσαι τὰ βόλβιτα, μείναι, καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν ἀγνοηθέντα, κυνόβρωτον γενέσθαι.

IV. 5. Γέγονε δὲ θαυμάσιος ἐκ παιδῶν, ὅτε καὶ νέος ὢν ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι· τέλειος μέντοι γινόμενος, πάντα ἐγνωκέναι. Ἦκουσέ τε οὐδενός, ἀλλ'

αὐτὸν ἔφη διζήσασθαι, καὶ μαθεῖν πάντα παρ' ἑαυτοῦ. Σωτῶν δὲ φησιν εἰρηκέναι τινὰς Ξενοφάνους αὐτὸν ἀκηκοέναι. Λέγειν τε Ἀρίστωνα ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείτου, καὶ τὸν ὕδερρον αὐτὸν θεραπευθῆναι· ἀποθανεῖν δὲ ἄλλη νόσῳ. Τοῦτο δὲ καὶ Ἰππόβοτός φησι.

V. Τὸ δὲ φερόμενον αὐτοῦ βιβλίον ἐστὶ μὲν ἀπὸ τοῦ συνέχοντος περὶ φύσεως· διήρηται δὲ εἰς τρεῖς λόγους, εἷς τε τὸν περὶ τοῦ παντός, καὶ πολιτικὸν, καὶ θεολογικόν. 6. Ἀνέθηκε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν· ὡς μὲν τινες, ἐπιτηδεύσας ἀσαφέστερον γράψαι, ὅπως οἱ δυνάμενοι προσίοιεν αὐτῷ, καὶ μὴ ἐκ τοῦ δημώδους εὐκαταφρόνητον ἦ. Τοῦτον δὲ καὶ ὁ Τίμων ὑπογράφει, λέγων,

Τοῖς δ' ἐνὶ κοκκυστῆς ὀχλολοίδορος Ἡράκλειτος
Αἰνικτῆς ἀνόρουσε.

Θεόφραστος δὲ φησιν ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μὲν, ἡμιτελῆ, τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα γράψαι. Σημεῖον δ' αὐτοῦ τῆς μεγαλοφροσύνης Ἀντισθένης φησὶν ἐν διαδοχαῖς· ἐκχωρῆσαι γὰρ τὰ δελφῶ τῆς βασιλείας. Τοσαύτην δὲ δόξαν ἔσχε τὸ σύγγραμμα, ὡς καὶ αἰρετιστὰς ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι τοὺς κληθέντας Ἡρακλειτεῖους.

VI. 7. Ἐδόκει δὲ αὐτῷ καθολικῶς μὲν τάδε. Ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι, καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι· πάντα τε γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην, καὶ διὰ τῆς ἐναντιοτροπῆς ἡρμόσθαι τὰ ὄντα. Καὶ πάντα ψυχῶν εἶναι καὶ δαιμόνων πλήρη. Εἴρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συνισταμένων πάντων παθῶν. Ὅτι τε ὁ ἥλιός ἐστι τὸ μέγεθος οἷος φαίνεται.

Λέγεται δὲ καὶ ψυχῆς περατίον, ὃν οὐκ ἂν ἐξεύροι
 ὁ πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν· οὕτω βαθὺν λόγον
 ἔχει. Τὴν τε οἴησιν, ἱερὰν νόσον ἔλεγε· καὶ τὴν
 ὄρασιν, ψεύδεσθαι. Λαμπρῶς τε ἐνίστε ἐν τῷ συγ-
 γράμματι καὶ σοφῶς ἐκβάλλει· ὥστε καὶ τὸν νωθέ-
 στατον ῥαδίως γνῶναι, καὶ διαρμα ψυχῆς λαβεῖν·
 ἦτε βραχύτης καὶ τὸ βάρος τῆς ἐρμηνείας ἀσύκρι-
 τον. 8. Καὶ τὰ ἐπὶ μέρους δὲ αὐτῷ ᾧδε ἔχει τῶν
 δογμάτων. Πῦρ εἶναι στοιχεῖον, καὶ πυρὸς ἀμοιβὴν
 τὰ πάντα ἀραιώσκει καὶ πυκνώσκει τὰ γινόμενα. Σα-
 φῶς δὲ οὐδὲν ἐκτίθεται. Γίνεσθαι πάντα κατ' ἐναν-
 τιότητα, καὶ ρεῖν τὰ ὅλα ποταμοῦ δίκην. Πεπερᾶ-
 σθαι τε τὸ πᾶν, καὶ εἶναι κόσμον. Γεννᾶσθαι
 τε αὐτὸν ἐκ πυρὸς, καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατὰ τι-
 νος. Περιόδους ἐναλλάξ τὸν σύμπαντα αἰῶνα.
 Τοῦτο δὲ γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην. Τῶν δὲ ἐναν-
 τίων τὸ μὲν ἐπὶ τὴν γένεσιν ἄγον, καλεῖσθαι πόλεμον
 καὶ ἔριν· τὸ δ' ἐπὶ τὴν ἐκπύρωσιν, ὁμολογίαν καὶ
 εἰρήνην, καὶ τὴν μεταβολὴν ὁδὸν ἄνω κάτω· τὸν τε
 κόσμον γίνεσθαι κατὰ ταύτην. 9. Πυκνούμενον
 γὰρ τὸ πῦρ ἐξυγραινέσθαι, συνιστάμενόν τε γίνεσθαι
 ὕδωρ· πηγνύμενον δὲ τὸ ὕδωρ, εἰς γῆν τρέπεσθαι·
 καὶ ταύτην ὁδὸν ἐπὶ τὸ κάτω εἶναι. Πάλιν τε αὐ-
 τὴν τὴν γῆν χεισθαι, ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ γίνεσθαι· ἐκ δὲ
 τούτου, τὰ λοιπὰ σχεδὸν πάντα, ἐπὶ τὴν ἀναθυμιάσιν
 ἀνάγων τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης. Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ
 ἐπὶ τὸ ἄνω ὁδός. Γίνεσθαι δὲ ἀναθυμιάσεις ἀπὸ τε
 γῆς καὶ θαλάττης, ἃς μὲν, λαμπρὰς καὶ καθαράς· ἃς
 δὲ, σκοτεινάς. Αὕξεσθαι δὲ τὸ μὲν πῦρ, ὑπὸ τῶν
 λαμπρῶν· τὸ δὲ ὑγρὸν, ὑπὸ τῶν ἐτέρων. Τὸ δὲ

περιέχον ὁποῖόν ἐσιν, οὐ δηλοῖ. Εἶναι μέντοι ἐν αὐτῷ σκάφας ἐπεστραμμένας κατὰ κοῖλον πρὸς ἡμᾶς· ἐν αἷς ἀθροιζομένας τὰς λαμπρὰς ἀναθυμιάσεις ἀποτελεῖν φλόγας, ἃς εἶναι τὰ ἄστρα. 10. Λαμπροτάτην δὲ εἶναι τὴν τοῦ ἡλίου φλόγα καὶ θερμοτάτην. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἄστρα πλεῖον ἀπέχειν ἀπὸ γῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἦτιον λάμπειν καὶ θάλπειν· τὴν δὲ σελήνην προσγειοτέραν οὖσαν, μὴ διὰ τοῦ καθαροῦ φέρεσθαι τόπου. Τὸν μὲν τοι ἥλιον ἐν διαυγεῖ καὶ ἀμιγεῖ κείσθαι, καὶ σύμμετρον ἀφ' ἡμῶν ἔχειν διάστημα. Τοιγάρτοι μᾶλλον θερμαίνειν τε καὶ φωτίζειν. Ἐκλείπειν τε ἥλιον καὶ σελήνην, ἄνω στρεφομένων τῶν σκαφῶν. Τούς τε κατὰ μῆνα τῆς σελήνης σχηματισμοὺς γίνεσθαι, στρεφομένης ἐν αὐτῇ κατὰ μικρὸν τῆς σκάφης. Ἡμέραν τε καὶ νύκτα γίνεσθαι, καὶ μῆνας, καὶ ὥρας ἐτείους, καὶ ἐνιαυτούς, ὑετούς τε καὶ πνεύματα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, κατὰ τὰς διαφόρους ἀναθυμιάσεις. 11. Τὴν μὲν γὰρ λαμπρὰν ἀναθυμίασιν, φλογωθεῖσαν ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἡλίου, ἡμέραν ποιεῖν· τὴν δὲ ἐναντίαν ἐπικρατήσασαν, νύκτα ἀποτελεῖν. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ λαμπροῦ τὸ θερμὸν ἀυξανόμενον, θέρος ποιεῖν· ἐκ δὲ τοῦ σκοτεινοῦ τὸ ὑγρὸν πλεονάζον χειμῶνα ἀπεργάζεσθαι. Ἀκολουθῶς δὲ τούτοις καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰτιολογεῖ. Περὶ δὲ τῆς γῆς οὐδὲν ἀποφαίνεται, ποία τις ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν σκαφῶν. Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι αὐτῷ τὰ δοκοῦντα.

VII. Τὰ δὲ περὶ Σωκράτους, καὶ ὅσα ἐντυχῶν τῷ συγγράμματι εἶποι, κομίσαντος Εὐριπίδου (καθὰ φησιν Ἀρίστων) ἐν τῷ περὶ Σωκράτους εἰρηκάμεν.

12. Σίλευκος μέντοι φησὶν ὁ γραμματικὸς, Κρότωνα τινὰ ἱστορεῖν ἐν τῷ Κατακολυμβητῇ Κράτητά τινα πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίσαι τὸ βιβλίον· ὃν καὶ εἶπειν, Δηλίου τινὸς δεῖσθαι κολυμβητοῦ, ὃς οὐκ ἀποπνιγῆσεται ἐν αὐτῷ. Ἐπιγράφουσι δὲ αὐτὸ, οἱ μὲν, Μούσας, οἱ δὲ, Περὶ φύσεως· Διόδωτος δὲ, Ἄκριβες οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου. Ἄλλοι, Γνώμην ἡθῶν, τρόπου κόσμον ἐνὸς τῶν ξυμπάντων.

VIII. Φασὶ δὲ αὐτὸν ἐρωτηθέντα, διὰ τί σιωπᾶ, φάναι, Ἴν' ὑμεῖς λαλήτε.

IX. Ἐπόθῃσε δὲ αὐτοῦ καὶ Δαρεῖος μετασχέιν, καὶ ἔγραψεν ὧδε πρὸς αὐτόν·

13. Βασιλεὺς Δαρεῖος πατρὸς Ἰστασπεω, Ἡράκλειτον Ἐφέσιον σοφὸν ἄνδρα προσαγορεύει, χαίρειν.

Καταβέβλησαι λόγον Περὶ φύσιος δυσνόητόν τε καὶ δυσεξήγητον. Ἐν τισι μὲν οὖν ἐρμηνευόμενος κατὰ λέξιν σὴν, δοκεῖ δύνάμιν τινα περιέχειν θεωρίας κόσμου τε τοῦ σύμπαντος, καὶ τῶν ἐν τούτῳ γινομένων· ἅπερ ἐστὶν ἐν θειοτάτῃ κείμενα κινήσει. Τῶν δὲ πλείστων ἐποχὴν ἔχοντα· ὥστε καὶ τοὺς ἐπιπλεῖστον μετεσχηκότας συγγραμμάτων, διαπορεῖσθαι τῆς ὀρθῆς δοκούσης γεγράφθαι παρά σοι διηγήσεως. Βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ἰστασπούς βούλεται τῆς σῆς ἀκροάσεως μετασχέιν καὶ παιδείας Ἑλληνικῆς. Ἐρχου δὴ συντόμως πρὸς ἐμὴν ὄψιν καὶ βασιλείον οἶκον. 14. Ἕλληνες γὰρ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνεπισήμαντοι σοφοῖς ἀνδράσιν ὄντες, παρορῶσι τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενα πρὸς σπουδαίαν ἀκοήν καὶ μά-

θῆσιν. Παρ' ἐμοὶ δὲ ὑπάρχει σοι πᾶσα μὲν προεδρία, καθ' ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ σπουδαία προσαγόρευσις, καὶ βίος εὐδόκιμος σαῖς παραινέσεσιν.

Ἡράκλειτος Ἐφέσιος βασιλεῖ Δαρείῳ πατρὸς Ἑστιάσπεω, χαίρειν.

Ὅκοσοι τυγχάνουσιν ὄντες ἐπιχρόνιοι, τῆς μὲν ἀληθείης καὶ δικαιοπραγμοσύνης ἀπέχονται, ἀπληστίη δὲ καὶ δοξοκοπίη προσέχουσι, κακῆς ἔνεκα ἀνολής. Ἐγὼ δὲ ἀμνηστίην ἔχων πάσης πονηρίας, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειουμένου φθόνου, καὶ διὰ τὸ περιϊστασθαι ὑπερηφανίας, οὐκ ἂν ἀφικοίμην εἰς Περσῶν χώραν ὀλίγοις ἀρκιόμενος, κατ' ἐμὴν γνώμην.

15. Τοιοῦτος μὲν ὁ ἀνὴρ καὶ πρὸς βασιλέα.

X. Δημήτριος δὲ φησιν ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, καὶ Ἀθηναίων αὐτὸν ὑπερφρονῆσαι, δόξαν ἔχοντα παμπλείστην καταφρονούμενόν τε ὑπὸ τῶν Ἐφεσίων, ἐλεσθαι μᾶλλον τὰ οἰκεῖα. Μέμνηται αὐτοῦ καὶ ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογία.

XI. Πλεῖστοι τε εἰσὶν ὅσοι ἐξήγηνται αὐτοῦ τὸ σύγγραμμα. Καὶ γὰρ Ἀντισθένης καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός Κλεάνθης τε ὁ Ποντικός καὶ Σφαῖρος ὁ Στωϊκός· πρὸς δὲ, Πausanias ὁ κληθεὶς Ἡρακλειτιστής, Νικομήδης τε, καὶ Διονύσιος. Τῶν δὲ γραμματικῶν, Διόδωτος, ὃς οὗ φησι περὶ φύσεως εἶναι τὸ σύγγραμμα, ἀλλὰ περὶ πολιτείας· τὰ δὲ περὶ φύσεως ἐν παραδείγματος εἶδει κεῖσθαι. 16. Ἰερώνυμος δὲ φησι καὶ Σκυθῖνον, τὸν τῶν ἰάμβων ποιητὴν, ἐπιβάλλεσθαι τὸν ἐκείνου λόγον διὰ μέτρου ἐκβαλεῖν.

XII. Πολλὰ τε εἰς αὐτὸν ἐπιγράμματα φέρεται ἀτὰρ δὴ καὶ τόδε.

Ἡράκλειτος ἐγώ· τί με ὦν κάτω ἔλκετ', ἄμουσοι;
 Οὐχ ὑμῖν ἐπόνονν, τοῖς δέ μ' ἐπισταμένοις.

Εἰς ἐμοὶ ἄνθρωπος τρισμύριοι· οἱ δ' ἀνάριθμοι
 Οὐδεὶς· ταῦτ' αὐτῷ καὶ παρὰ Περσεφόνῃ.

Καὶ ἄλλο τοιόνδε,

Μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον
 Τοῦφειλου· μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτός.

Ὅρφνῃ καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπητον. Ἦν δέ σε
 μύστης

Εἰσαγάγη, φανεροῦ λαμπρότερ' ἡέλιου.

XIII. 17. Γεγόνασι δὲ Ἡράκλειτοι πέντε· πρῶ-
 τος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, ποιητῆς λυρικὸς, οὗ ἐστι
 τῶν δώδεκα θεῶν ἐγκώμιον· τρίτος, ἐλεγείας ποιητῆς
 Ἀλικαρνασσεύς, εἰς ὃν Καλλιμάχος πεποίηκεν οὕτως,

Εἶπέ τις, Ἡράκλειτε, τεὸν μόρον, ἐς δ' ἐμὲ δάκρυ
 Ἦγαγεν· ἐμνήσθην δ', ὅσσάκις ἀμφοτέροι

Ἦλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν. Ἀλλὰ σὺ μὲν που,
 Ξεῖν' Ἀλικαρνασσεῦ, τετράπαλαι σποδιή.

Αἱ δὲ τεαὶ ζῶουσιν ἀηδόνες, ἧσιν ὁ πάντων

Ἀρπακτῆρ' Αἴδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ.

Τέταρτος, Λέσβιος, ἱστορίαν γεγραφὼς Μακεδονι-
 κήν. Πέμπτος, σπουδογελοῖος, ἀπὸ κιθαρῳδίας με-
 ταβεβηκῶς εἰς τὸ εἶδος.

CAPUT II.

XENOPHANES.

I. 18. Ξενοφάνης Δεξιού, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος)
 Ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τι-
 μωνος. Φησὶ γοῦν,

Ξεινοφάνην ὑπότυφον, Ὀμηραπάτην, ἐπικόπτην.
 Οὗτος, ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας
 διέτριβε, καὶ ἐν Κατάνῃ.

II. Διήκουσε δὲ κατ' ἐνίους μὲν, οὐδενός· κατ'
 ἐνίους δὲ, Βότωνος Ἀθηναίου· ἢ (ὡς τινες) Ἀρχε-
 λάου. Καὶ (ὡς Σωτίων φησὶ) κατ' Ἀναξίμανδρον ἦν.

III. Γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείας καὶ
 ἰάμβους, καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου, ἐπικόπτων αὐ-
 τῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐρῶρα-
 ψώδει τὰ ἑαυτοῦ. Ἀντιδοξάσαι τε λέγεται Θαλῇ καὶ
 Πυθαγόρα, καθάψασθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου. Μα-
 κροβιώτατός τε γέγονεν, ὡς που καὶ αὐτὸς φησιν·

19. Ἦδη δ' ἐπτά τ' ἔασι καὶ ἐξήκοντ' ἐνιαυτοὶ

Βλησιτρίζοντες ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν.

Ἐκ γενέτης δὲ τότ' ἦσαν εἴκοσι πέντε τε πρὸς τοῖς,

Εἶπερ ἐγὼ περὶ τῶνδ' οἶδα λέγειν ἐτύμως.

Φησὶ δὲ τέτταρα εἶναι τῶν ὄντων στοιχεῖα, κόσμους
 δ' ἀπείρους, ἀπαραλλάκτους δέ. Τὰ νέφη συνλίτα-
 σθαι τῆς ἀφ' ἡλλου ἀτιμίδος ἀναφερομένης, καὶ αἰ-
 ρούσης αὐτὰ εἰς τὸ περιέχον. Οὐσίαν θεοῦ, σφαι-
 ροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπων. Ὅλον δὲ
 ὄραν, καὶ ὄλον ἀκούειν, μὴ μέντοι ἀναπνεῖν. Σύμ-
 παντά τε εἶναι, νοῦν, καὶ φρόνησιν, καὶ αἴδιον.
 Πρῶτός τε ἀπεφήνατο, ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον φθαρ-
 τὸν ἐστί· καὶ ἡ ψυχὴ, πνεῦμα. Ἔφη δὲ καὶ τὰ
 πολλὰ ἦτις νοῦ εἶναι. Καὶ τοῖς τυράννοις ἐντυγχά-
 νειν, ἢ ὡς ἡκιστα, ἢ ὡς ἡδιστα. 20. Ἐμπεδοκλέους
 δὲ εἰπόντος αὐτῷ, ὅτι ἀνεύρετός ἐστιν ὁ σοφός, Εἰ-
 κότως, ἔφη· σοφὸν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν ἐπιγνωσόμενον
 τὸν σοφόν. Φησὶ δὲ Σωτίων, πρῶτον αὐτὸν εἰπεῖν

ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πάντα, πλανώμενος. Ἐποίησε δὲ καὶ Κολοφῶνος κτίσιν, καὶ τὸν εἰς Ἑλέαν τῆς Ἰταλλίας ἀποικισμόν, ἔπη δισχίλια, καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν ἐξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

IV. Φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρωσ, καὶ Παναίτιος ὁ Στωϊκὸς ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας, ταῖς ἰδίαις χερσὶ θάψαι τοὺς υἱεῖς αὐτὸν, καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν. Δοκεῖ δὲ πεπραῖσθαι ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν Παρμενίσκου καὶ Ὀρεστάδου, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ.

V. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ξενοφάνης, Λέσβιος ποιητῆς ἰάμβων. Καὶ οὗτοι μὲν οἱ σποράδην.

CAPUT III.

PARMENIDES.

I. 21. Ξενοφάνους δὲ διήκουσε Παρμενίδης Πύρητος, Ἑλεάτης. Τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ ἐπιτομῇ, Ἀναξιμάνδρου φησὶν ἀκοῦσαι. Ὅμως δ' οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους, οὐκ ἠκολούθησεν αὐτῷ. Ἐκοινωνῆσε δὲ καὶ Ἀμεινία, καὶ Διοχαίτη τῷ Πυθαγορικῷ, (ὡς ἔφη Σωτίων) ἀνδρὶ πέννητι μὲν, καλῶ δὲ καὶ ἀγαθῷ, ᾧ καὶ μᾶλλον ἠκολούθησε. Καὶ ἀποθανόντος ἠρῶον ἰδρύσατο. Γένους τε ὑπάρχων λαμπροῦ καὶ πλούσιος, ὑπὸ Ἀμεινίου, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν προειράπη.

II. Πρῶτος δὲ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφηνε σφαιροειδῆ, καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. Δύο τε εἶναι στοιχεῖα, πῦρ, καὶ γῆν· καὶ τὸ μὲν, δημιουργοῦ τάξιν ἔχειν· τὴν δέ, ὕλης. 22. Γένεσιν τε ἀνθρώπων ἐξ ἡλλου πρῶ-

τον γενέσθαι. Αὐτὸν δὲ ὑπάρχειν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. Καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν νοῦν ταῦτὸν εἶναι, καθὰ μέμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς φυσικοῖς, πάντων σχεδὸν ἐκτιθέμενος τὰ δόγματα. Δισσὴν τε ἔφη εἶναι τὴν φιλοσοφίαν· τὴν μὲν, κατὰ ἀλήθειαν· τὴν δὲ, κατὰ δόξαν· διὸ καὶ φησὶ πού,

— — — χρεὼ δὲ σε πάντα πνθέσθαι

Ἦμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκέες ἦτορ,

Ἦδὲ βροτῶν δόξας, τῶν οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής.

III. Καὶ αὐτὸς δὲ διὰ ποιημάτων φιλοσοφεῖ, καθάπερ Ἡσίοδος τε καὶ Ξενοφάνης, καὶ Ἐμπεδοκλῆς. Κριτήριον δὲ τὸν λόγον εἶπε. Τὰς τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν. Φησὶ γοῦν,

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,

Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχῆεσαν ἀκουήν,

Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηνιν ἔλεγχον.

23. Διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ φησιν ὁ Τίμων,

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,

Ὅς ὁ ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενεύκωτο ὤσεις.

Εἰς τοῦτον καὶ Πλάτων τὸν διάλογον γέγραφε, Παρμενίδην ἐπιγράψας, ἢ Περὶ ἰδεῶν. Ἠκμαζε δὲ κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἐξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Καὶ δοκεῖ πρῶτος πεφωρακέναι, τὸν αὐτὸν εἶναι Ἐσπερον καὶ Φωσφόρον, ὡς φησὶ Φαβωρίνος ἐν πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων· οἱ δὲ, Πυθαγόραν. Καλλιμαχος δὲ φησὶ μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα.

IV. Λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πόλιταις, ὡς φησὶ Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων. Καὶ

πρῶτος ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλλεῖα λόγον, ὡς Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ.

V. Γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παρμενίδης, ρήτωρ τεχνογράφος.

CAPUT IV.

MELISSUS.

I. 24. Μέλισσος Ἰθαγενοῦς, Σάμιος. Οὗτος ἤκουσε Παρμενίδου. Ἀλλὰ καὶ εἰς λόγους ἦλθεν Ἡρακλείῳ, ὅτε καὶ συνέστησεν αὐτὸν τοῖς Ἐφεσίοις ἀγνοοῦσι, καθάπερ Ἰπποκράτης Δημόκριτον Ἀβδηρίταις.

II. Γέγονε δὲ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ, καὶ ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς πολίταις ἠξιωμένος. Ὄθεν ναύαρχος αἰρεθεὶς, ἔτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη, διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετήν.

III. Ἐδόκει δὲ αὐτῷ τὸ πᾶν ἄπειρον εἶναι, καὶ ἀναλλοίωτον, καὶ ἀκίνητον, καὶ ἓν, ὅμοιον ἑαυτῷ, καὶ πλήρες. Κίνησιν τε μὴ εἶναι, δοκεῖν δὲ εἶναι. Ἀλλὰ καὶ περὶ θεῶν ἔλεγε μὴ δεῖν ἀποφαίνεσθαι· μὴ γὰρ εἶναι γινῶσιν αὐτῶν.

IV. Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἠκμακέναι αὐτὸν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστήν Ὀλυμπιάδα.

CAPUT V.

ZENO.

I. 25. Ζήνων, Ἐλεάτης. Τοῦτον Ἀπολλόδωρος φησὶν εἶναι ἐν χρονικοῖς, Πύριθος· τὸν δὲ Παρμενίδην, φύσει μὲν, Τελευταγόρου· θέσει δὲ, Παρμενίδου.

II. Περὶ τούτου καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα·
 Ἄμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος οὐκ ἄλαπαδνὸν
 Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπιτος, ἧδὲ Μελίσσου
 Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν εἴσω.
 Ὁ δὲ Ζήνων διακῆκοε Παρμενίδου, καὶ γέγονεν αὐ-
 τοῦ παιδικά.

III. Καὶ εὐμήκης ἦν, καθά φησι Πλάτων ἐν τῷ
 Παρμενίδῃ, ὁ δ' αὐτὸς ἐν τῷ σοφιστῇ καὶ Ἐλεατικὸν
 Παλαμήδην αὐτὸν καλεῖ.

IV. Φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης εὐρετὴν αὐτὸν γενέ-
 σθαι διαλεκτικῆς, ὡσπερ Ἐμπεδοκλέα ῥητορικῆς.
 Γέγονε δὲ ἀνὴρ γενναιότατος, καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ
 ἐν πολιτείᾳ. 26. Φέρεται γοῦν αὐτοῦ βιβλία πολ-
 λῆς συνέσεως γέμοντα.

V. Καθελεῖν δὲ θελήσας Νέαρχον τὸν τύραννον
 (οἱ δὲ, Διομέδοντα) συνελήφθη, καθά φησιν Ἡρα-
 κλείδης ἐν τῇ Σατύρου ἐπιτομῇ. Ὅτε καὶ ἐξεταζό-
 μενος τοὺς συνειδότας, καὶ περὶ τῶν ὄπλων, ὧν ἦγεν
 εἰς Λιπώραν, πάντας ἔφη αὐτοῦ τοὺς φίλους αὐτὰ
 ταῦτα συνειδέειν· βουλόμενος αὐτὸν ἔρημον κατα-
 στήσαι. Ἐἶτα περὶ τινῶν εἰπὼν ἔχειν τινὰ εἰπεῖν αὐ-
 τῷ πρὸς τὸ οὐς· καὶ δακῶν, οὐκ ἀνῆκεν ἕως ἂν ἀπε-
 κεντήθη, ταῦτὸν Ἀριστογείτονι τῷ τυραννοκτόνῳ
 παθῶν. 27. Δημήτριος δὲ φησιν ἐν τοῖς ὁμωνύ-
 μοις τὸν μυκτῆρα αὐτὸν ἀποτραγεῖν. Ἀντισθένης
 δὲ ἐν ταῖς διαδοχαῖς φησὶ μετὰ τὸ μηνύσαι τοὺς φί-
 λους, ἐρωτηθῆναι πρὸς τοῦ τυράννου, εἴ τις ἄλλος
 εἶη· τὸν δὲ εἰπεῖν, Σὺ δὲ τῆς πόλεως ἀληθής. Πρὸς
 τε τοὺς παρεσιῶτας φάναι, Θαυμάζω ὑμῶν τὴν δει-
 λίαν, εἰ τούτων ἕνεκεν ὧν νῦν ἐγὼ ὑπομένω, δουλεύετε

τῷ τυραννῶ· καὶ τέλος, ἀποτραγόντα τὴν γλῶττιαν προσπτύσαι αὐτῷ. Τοὺς δὲ πολίτας παρορμηθέντας, αὐτίκα τὸν τύραννον καταλεῦσαι. Ταῦτα δὲ σχεδὸν οἱ πλείους λαλοῦσιν. Ἑρμιππος δὲ φησιν, εἰς ὄλμον αὐτὸν βληθῆναι, καὶ κατακοπῆναι. Καὶ εἰς αὐτὸν ἡμεῖς εἶπομεν οὕτως,

28. Ἦθελες, ὦ Ζήνων, καλὸν ἦθελες, ἄνδρα τύραννον

Κτείνας, ἐκλῦσαι δουλοσύνας Ἐλέαν.

Ἄλλ' ἐδάμης. Δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος, ἐν ὄλμῳ

Κόψε· τί τοῦτο λέγω; σῶμα γάρ, οὐχὶ δέ σε.

VI. Γέγονε δὲ τὰ τ' ἄλλα ἀγαθὸς ὁ Ζήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπεροπτικὸς τῶν μειζόνων, κατ' ἴσον Ἡρακλείτῳ. Καὶ γὰρ οὗτος τὴν πρότερον μὲν Ἔλην, ὕστερον δὲ Ἐλέαν, Φωκαέων οὔσαν ἀποικίαν, αὐτοῦ δὲ πατρίδα, πόλιν εὐτελῆ, καὶ μόνον ἄνδρας ἀγαθοὺς τρέφειν ἐπισταμένην, ἠγάπησε μᾶλλον τῆς Ἀθηναίων μεγαλαυχίας· οὐκ ἐπιδημήσας τὰ πολλὰ πρὸς αὐτοὺς, ἀλλ' αὐτόθι καταβιούς.

VII. 29. Οὗτος καὶ τὸν Ἀχιλλέα πρῶτος λόγον ἠρώτησε· Φαβωρῖνος δὲ φησι Παρμενίδην, καὶ ἄλλους συχνούς.

VIII. Ἀρέσκει δὲ αὐτῷ τάδε· Κόσμους εἶναι· κενόν τε μὴ εἶναι· γεγενῆσθαι δὲ τὴν τῶν πάντων φύσιν ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξήρου, καὶ ὑγροῦ, λαμβανόντων αὐτῶν εἰς ἄλληλα τὴν μεταβολήν. Γένεσιν τε ἀνθρώπων ἐκ γῆς εἶναι, καὶ ψυχὴν κρᾶμα ὑπάρχειν ἐκ τῶν προειρημένων, κατὰ μηδενοῦς τούτων ἐπικράτησιν.

IX. Τοῦτόν φασι λαιδορούμενον ἀγανακτῆσαι· αἰτιασαμένου δέ τινος, φάναι, Ἐάν λαιδορούμενος μὴ προσποιῶμαι, οὐδὲ ἐπαινούμενος ἡσθήσομαι.

X. Ὅτι δὲ γεγόνασι Ζήνωνες ὀκτώ, ἐν τῷ Κιτιεῖ διειλέγμεθα. Ἦκμαζε δὲ οὗτος κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

CAPUT VI.

LEUCIPPUS.

I. 30. Λεύκιππος, Ἐλεάτης· ὡς δέ τινες, Ἀβδηρίτης· κατ' ἐπίουσι δὲ, Μήλιος.

II. Οὗτος ἤκουσε Ζήνωνος. Ἦρεσκε δὲ αὐτῷ, ἀπειρα εἶναι τὰ πάντα, καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν· τό, τε πᾶν εἶναι κενόν, καὶ πλήρες σωμάτων. Τούτους κόσμους γίνεσθαι σωμάτων εἰς τὸ κενόν ἐμπιπτόντων, καὶ ἀλλήλοις περιπλεκόμενων· ἕκ τε τῆς κινήσεως, κατὰ τὴν αὐξήσιν αὐτῶν, γίνεσθαι τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν. Φέρεσθαι δὲ τὸν ἥλιον ἐν μείζονι κύκλῳ περὶ τὴν σελήνην. Τὴν γῆν ὀχεῖσθαι, περὶ τὸ μέσον δινουμένην· σχῆμά τε αὐτῆς τυμπανοειδὲς εἶναι. Πρωτὸς τε ἀτόμους ἀρχὰς ὑπεστήσατο. Κεφαλαιωδῶς μὲν ταῦτα. Ἐπὶ μέρος δὲ ὧδε ἔχει.

III. 31. Τὸ μὲν πᾶν, ἀπειρόν φησιν, ὡς προείρηται. Τούτου δὲ τὸ μὲν, πλήρες εἶναι· τὸ δὲ, κενόν. Καὶ στοιχεῖα φησὶ, κόσμους τε ἐκ τούτων ἀπειρους εἶναι, καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. Γίνεσθαι δὲ τούτους κόσμους οὕτω· φέρεσθαι κατ' ἀποτομὴν ἐκ τῆς ἀπειρου πολλὰ σώματα, παντοῖα τοῖς σχήμασιν, εἰς μέγα κενόν· ἅπερ ἀδροισθέντα δίνην ἀπεργάζε-

σθαι μίαν, καθ' ἣν προσκρούοντα καὶ παντοδαπῶς κυκλούμενα, διακρίνεσθαι χωρὶς τὰ ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια. Ἰσορρόπων δὲ διὰ τὸ πλῆθος μηκέτι δυναμένων πως περιφέρεισθαι, τὰ μὲν λεπτὰ χωρεῖν εἰς τὸ ἔξω κενόν, ὡσπερ διαττόμενα· τὰ δὲ λοιπὰ, συμμνεῖν, καὶ περιπλεκόμενα συγκατατρέχειν ἄλληλα, καὶ ποιεῖν τε πρῶτον σύστημα σφαιροειδές. 32. Τοῦτο δὲ οἶον ὑμένα ἀφίστασθαι, περιέχοντα ἐν ἑαυτῷ παντοῖα σώματα· ὧν κατὰ τὴν τοῦ μέσου ἀντέρεισιν περιδινουμένων, λεπτὸν γίνεσθαι τὸν περίξ ὑμένα, συρρόεόντων ἀεὶ τῶν συνεχῶν κατ' ἐπίψαυσιν τῆς δίνης. Καὶ οὕτω γενέσθαι τὴν γῆν, συμμερόντων τῶν ἐνεχθέντων ἐπὶ τὸ μέσον. Αὐτὸν τε πάλιν τὸν περιέχοντα, οἶον ὑμένα, αὔξασθαι κατὰ τὴν ἐπέκρυσιν τῶν ἔξωθεν σωμάτων. Δίνῃ τε φερόμενον αὐτὸν ὧν ἂν ἐπιψαύσῃ, ταῦτα ἐπικτᾶσθαι. Τούτων δὲ τινα συμπλεκόμενα ποιεῖν σύστημα· τὸ μὲν πρῶτον, κάθυγρον καὶ πηλῶδες, ξηρανθέντα καὶ περιφερόμενα σὺν τῇ τοῦ ὄλου δίνῃ· εἰτ' ἐκπυρωθέντα, τὴν τῶν ἀστέρων ἀποτελέσαι φύσιν. 33. Εἶναι δὲ τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον, ἐξώτατον· τὸν δὲ τῆς σελήνης, προσγειότατον· τοὺς δὲ τῶν ἄλλων, μεταξὺ τούτων. Καὶ πάντα μὲν τὰ ἄστρα διὰ τὸ τάχος τῆς φορᾶς, τὸν δὲ ἥλιον ὑπὸ τῶν ἀστέρων ἐκπυροῦσθαι. Τὴν δὲ σελήνην τοῦ πυρὸς ὀλίγον μεταλαμβάνειν. Ἐκλείπειν δὲ ἥλιον καὶ σελήνην, τῷ κεκλίσθαι τὴν γῆν πρὸς μεσημβρίαν. Τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον ἀεὶ τε νίφασθαι, καὶ κατάψυχρα εἶναι, καὶ πήγνυσθαι. Καὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐκλείπειν σπανίως, τὴν δὲ σελήνην, συνεχῶς· διὰ τὸ ἀνίσους εἶναι τοὺς κύκλους αὐτῶν. Εἶναι τε, ὡσπερ

γενέσεις κόσμου, οὕτω καὶ αὐξήσεις, καὶ φθίσεις, καὶ φθορὰς, κατὰ τινα ἀνάγκην, ἣν ὁποία ἐστὶν οὐ διασαφεῖ.

CAPUT VII.

DEMOCRITUS.

I. 34. Δημόκριτος, Ἡγησιστράτου· οἱ δὲ, Ἀθηνοκρίτου· τινὲς, Δαμασίππου· Ἀβδηρίτης, ἧ (ὡς ἔνιοι) Μιλήσιος.

II. Οὗτος Μάγων τινῶν διήκουσε, καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως ἐπιστάτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ καταλιπόντος, ἠνίκα ἐξενίσθη παρ' αὐτοῦ (καθὰ φησι καὶ Ἡρόδοτος) παρ' ὧν τὰ τε περὶ Θεολογίας καὶ ἀστρολογίας ἔμαθεν, ἔτι παῖς ὢν. Ὡς τινος δὲ Δευκλίπῳ παρέβαλε, καὶ Ἀναξαγόρα, κατὰ τινος, ἔτεσιν ὧν αὐτοῦ νεώτερος τετραράκοντα. Φαβωρίνος δὲ φησὶν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, λέγειν Δημόκριτον περὶ Ἀναξαγόρου, ὡς οὐκ εἶησαν αὐτοῦ αἱ δόξαι αἱ τε περὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ἀλλὰ ἀρχαῖαι· τὸν δὲ ὑψηροῦσθαι. 35. Διασύρειν τε αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς διακοσμῆσεως καὶ τοῦ νοῦ, ἐχθρῶς ἔχοντα πρὸς αὐτόν, ὅτι δὴ μὴ προσήκατο αὐτόν. Πῶς οὖν (κατὰ τινος) ἀκήκοεν αὐτοῦ; Φησὶ δὲ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις, καὶ Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς, ἀποδημῆσαι αὐτόν καὶ εἰς Αἴγυπτον, πρὸς τοὺς ἱερέας, γεωμετρίαν μαθησόμενον, καὶ πρὸς Χαλδαίους εἰς τὴν Περσίδα, καὶ εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν γενέσθαι. Τοῖς τε Γυμνοσοφισταῖς φασὶ τινες συμμίξαι αὐτόν ἐν Ἰνδία, καὶ εἰς Αἰθιοπίαν ἐλθεῖν.

III. Τρίτον τε ὄντα ἀδελφὸν, νείμασθαι τὴν οὐσίαν. Καὶ οἱ μὲν πλείους φασὶ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἐλέσθαι, τὴν ἐν ἀργυρίῳ, χρεῖαν ἔχοντα κατ' ἀποδημίαν, τοῦτο κἀκείνων δολίως ὑποπτυσάντων. 36. Ὁ δὲ Δημήτριος ὑπὲρ ἑκατὸν τάλανιά φησιν εἶναι αὐτῷ τὸ μέρος, ἅπαντα δὲ καταναλῶσαι.

IV. Λέγει δὲ ὅτι τοσοῦτον ἦν φιλόπονος, ὥστε τοῦ περικήπου δωμάτιόν τι ἀποτεμόμενος, κατάκλειστος ἦν· καί ποτε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρὸς Θυσίαν βοῦν ἀγαγόντος, καὶ αὐτόθι προσδήσαντος, ἱκανὸν χρόνον μὴ γνῶναι, ἕως αὐτὸν ἐκείνος διαναστήσας, προφάσει τῆς Θυσίας, καὶ τὰ περὶ τὸν βοῦν διηγῆσατο.

V. Δοκεῖ δὲ (φησὶ) καὶ Ἀθήναζε ἐλθεῖν, καὶ μὴ σπουδάσαι γνωσθῆναι, δόξης καταφρονῶν· καὶ εἰδέναι μὲν Σωκράτην, ἀγνοεῖσθαι δὲ ὑπ' αὐτοῦ. Ἦλθον γὰρ, φησὶν, εἰς Ἀθήνας, καὶ οὔτις με ἔγνωκεν. 37. Εἴπερ οἱ Ἀντιρασταὶ Πλάτωνός εἰσι, (φησὶ Θράσυλλος) οὔτος ἂν εἴη ὁ παραγεγόμενος ἀνώνυμος, τῶν περὶ Οἰνοπίδην καὶ Ἀναξαγόραν ἕτερος, ἐν τῇ πρὸς Σωκράτην ὁμιλίᾳ διαλεγόμενος περὶ φιλοσοφίας, ᾧ (φησὶν) ὡς πεντάθλῳ ἔοικε ὁ φιλόσοφος. Καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐν φιλοσοφίᾳ πένταθλος. Τὰ γὰρ φυσικὰ, καὶ τὰ ἠθικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ, καὶ τοὺς ἐγκυκλίους λόγους, καὶ περὶ τεχνῶν πᾶσαν εἶχεν ἐμπειρίαν. Τούτου ἐστὶ καὶ τὸ, Λόγος ἔργου σκιή. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογία, μηδὲ ἐλθεῖν φησιν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας. Τοῦτο δὲ καὶ μεῖζον, εἴ γε τοσαύτης πόλεως ὑπερεφρόνησεν, οὐκ ἐκ τόπου δύξαν λαβεῖν βουλόμενος, ἀλλὰ τόπῳ δόξαν περιθεῖναι προελόμενος.

VI. 38. Δῆλον δὲ καὶ τῶν συγγραμμάτων, οἷος ἦν. Δοκεῖ δὲ (φησὶν ὁ Θράσυλλος) ζηλωτῆς γεγονέναι καὶ τῶν Πυθαγορικῶν. Ἄλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Πυθαγόρου μέμνηται, θαυμάζων αὐτὸν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ συγγράμματι. Πάντα δὲ δοκεῖν παρὰ τούτου λαβεῖν, καὶ αὐτοῦ δ' ἂν ἀκηκοέναι, εἰ μὴ τὰ τῶν χρόνων ἐμάχετο. Πάντως μέντοι τῶν Πυθαγορικῶν τινος ἀκοῦσαι φησὶν αὐτὸν Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὐτῷ γεγονώς. Φησὶ δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Κυζικηνός, Φιλολάῳ αὐτὸν συγγεγονέναι. Ἦσκει δὲ (φησὶν ὁ Ἀντισθένης) καὶ ποικίλως δοκιμάζειν τὰς φαντασίας, ἐρημάζων ἐνίοτε, καὶ τοῖς τάφοις ἐνδιατρίβων.

VII. 39. Ἐλθόντα δὲ φησὶν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀποδημίας, ταπεινότατα διάγειν, ἅτε πᾶσαν τὴν οὐσίαν καταναλωκότα· τρέφεσθαι τε διὰ τὴν ἀπορίαν ὑπὸ τᾶδελφοῦ Δαμάστου. Ὡς δὲ προειπὼν τινα τῶν μελλόντων εὐδοκίμησε, λοιπὸν ἐνθέου δόξης παρὰ τοῖς πλείστοις ἠξιώθη. Νόμου δὲ ὄντος τὸν ἀναλώσαντα τὴν πατρῶαν οὐσίαν, μὴ ἀξιοῦσθαι ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι, φησὶν ὁ Ἀντισθένης συνέντα, μὴ ὑπεύθυνος γενηθεῖη πρὸς τινων φθονούντων καὶ συκοφαντούντων, ἀναγνῶναι αὐτοῖς τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃς ἀπάντων τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων προέχει· καὶ πεντακοσίοις ταλάντοις τιμηθῆναι· μὴ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χαλκαῖς εἰκόσι. Καὶ τελευτήσαντα αὐτὸν, δημοσίᾳ ταφῆναι, βιώσαντα ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη.

40. Ὁ δὲ Δημήτριος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ φησὶν ἀναγνῶναι τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃν μόνον ἑκατὸν ταλάντων τιμηθῆναι. Ταῦτα δὲ καὶ Ἰππόβοτος φησὶν.

VIII. Ἀριστόξενος δ' ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησι, Πλάτωνα θελῆσαι συμφλέξει τὰ Δημοκρίτου συγγράμματα, ὅποσα ἠδυνήθη συναγαγεῖν. Ἀμύκλαν δὲ καὶ Κλεινίαν τοὺς Πυθαγορικοὺς κωλύσαι αὐτὸν, ἅς οὐδὲν ὄφελος· παρὰ πολλοῖς γὰρ εἶναι τὰ βιβλία ἤδη. Καὶ δῆλον δέ· πάντων γὰρ σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλάτων, οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει, ἀλλ' οὐδὲ ἐνθα ἀντειπεῖν τι αὐτῷ δεοί· δῆλον εἰδῶς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον οὕτω τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο· ὃν γε καὶ Τίμων τοῦτον ἐπαινεσας τὸν τρόπον ἔχει,

Οἷον Δημόκριτόν τε, περίφρονα, ποιμένα μύθων,
Ἀμφίνοον λίσχην, ἃ μετὰ πρώτοιισιν ἀνέγνων.

IX. 41. Γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις (ὡς αὐτός φησιν ἐν τῷ μικρῷ Διακόσμῳ) νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα. Συντετάχθαι δὲ φησι τὸν μικρὸν Διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἀλώσεως τριάκοντα καὶ ἑπτακοσίοις. Γεγόνοι δ' ἂν (ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα· ὡς δὲ Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τὰ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων, κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐβδόμης καὶ ἐβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐνιαυτῷ (φησὶ) πρεσβύτερος ὢν Σωκράτους. Εἴη ἂν οὖν κατὰ Ἀρχέλαον τὸν Ἀναξαγόρου μαθητὴν, καὶ τοὺς περὶ Οἰνοπίδην. Καὶ γὰρ τούτου μέμνηται. 42. Μέμνηται δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἐνὸς δόξης τῶν περὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωννα, ὡς κατ' αὐτὸν μάλιστα διαβεβημένων· καὶ Πρωταγόρα τοῦ Ἀβδηρίτου, ὃς ὁμολογεῖται κατὰ Σωκράτην γεγονέναι.

X Φησὶ δὲ Ἀθηνόδωρος ἐν ἡ Περιπάτων, Ἐθόντιος Ἰπποκράτους πρὸς αὐτὸν, κελύσαι κομισθῆναι γάλα, καὶ θιασάμενον τὸ γάλα, εἰπεῖν, εἶναι αἰγὸς πρωτοτόκου καὶ μελαιίνης. Ὅθεν τὴν ἀκρίβειαν αὐτοῦ θαυμάσαι τὸν Ἰπποκράτην. Ἀλλὰ καὶ κόρης ἀκολουθούσης τῷ Ἰπποκράτει, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπιάσασθαι οὕτω, Χαῖρε κόρη· τῇ δ' ἐχομένῃ. Χαῖρε γύναι. Καὶ ἦν ἡ κόρη τῆς νυκτὸς διεφθαρμένη.

XI. 43. Τελευτήσαι δὲ τὸν Δημόκριτόν φησιν Ἑρμιππος τοῦτον τὸν τρόπον. Ἦδη ὑπέρχηρων ὄντα, πρὸς τῷ καταστρέφειν εἶναι. Τὴν οὖν ἀδελφὴν λυπεῖσθαι, ὅτι ἐν τῇ τῶν Θεοδοφωρίων ἐορτῇ μέλλοι τεθνήξασθαι, καὶ τῇ θεῷ τὸ καθῆκον αὐτῇ οὐ ποιήσειν· τὸν δὲ θάρσειν εἰπεῖν, καὶ κελύσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμούς ὁσημέραι· τούτους δὲ ταῖς ἡμέραις προσφέρων, διακράτησεν αὐτὸν τὴν ἐορτήν. Ἐπεὶ δὲ παρήλθον αἱ ἡμέραι (τρῖς δὲ ἦσαν) ἄλυπότετα τὸν βίον προήκατο, ὡς φησιν Ἰππάρχος, ἐννία πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιούς. Ἡμεῖς τε εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Παμμείρῳ τοῦτον ἐποιήσαμεν τὸν τρόπον.

Καὶ τις ἔφην σοφὸς ὦδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον,

Ὅσον ὁ παντοδαῆς μήνυσε Δημόκριτος;

Ὅς θάνατον παρεόντα τρεῖς ἡμέρα δάμασιν ἔσχε,

Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξάνισι.

Τοιοῦτος μὲν ὁ βίος τᾶνδρός.

XII. Δοκεῖ δὲ αὐτῷ ταῦτα· 44. Ἀρχαῖς εἶναι τῶν ὄλων ἀτόμους, καὶ κενόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα νενομισθαι δοξάζεσθαι. Ἀπείρους τε εἶναι κόσμους, καὶ γενητούς, καὶ φθαρτούς. Μηδέν τε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, μηδὲ εἰς τὸ μὴ ὄν φθείρεσθαι.

Καὶ τὰς ἀτόμους δὲ ἀπείρους εἶναι κατὰ μέγεθος καὶ πλῆθος· φέρεσθαι δ' ἐν τῷ ὄλῳ δινουμένας. Καὶ οὕτω πάντα τὰ συγκρίματα γενῶν, πῦρ, ὕδωρ, αἶρα, γῆν. Εἶναι γὰρ καὶ ταῦτα ἐξ ἀτόμων τινῶν συστήματα· ἅπερ εἶναι ἀπαθῆ καὶ ἀναλλοίωτα διὰ τὴν στεφρότητα. Τὸν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοιούτων δινῶν καὶ περιφερωῶν ὄγκων συγκεκρίσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοίως· ἦν καὶ νοῦν, ταῦτόν εἶναι. Ὅραν δ' ἡμᾶς κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις. 45. Πάντα τε κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τῆς δίνης αἰτίας οὔσης τῆς γενέσεως πάντων, ἦν ἀνάγκην λέγει. Τέλος δὲ εἶναι τὴν εὐθυμίαν, οὐ τὴν αὐτὴν οὔσαν τῆ ἡδονῆ, ὡς ἔνιοι παρακούσαντες ἐξεδέξαντο, ἀλλὰ καθ' ἣν γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει, ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη φόβου, ἢ δεισιδαιμονίας, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους. Καλεῖ δ' αὐτὴν καὶ εὐεσιῶ, καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασι. Ποιητὰ δὲ νόμιμα εἶναι. Φύσει δὲ ἄτομα καὶ κενόν. Καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ ἐδόκει.

XIII. Τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως, ὡσπερὶ καὶ τὰ Πλάτωνος, κατὰ τετραλογίαν. 46. Ἔστι δὲ ἡθικὰ μὲν τὰδε. Πυθαγόρης, Περὶ τῆς τοῦ σοφοῦ διαθέσεως Περὶ τῶν ἐν ἄδου, Τριτογένεια (τοῦτο δὲ ἐστίν, ὅτι τρία γίνεται ἐξ αὐτῆς, ἃ πάντα τὰ ἀνθρώπινα συνέχει) Περὶ ἀνδραγαθίας, ἢ Περὶ ἀρετῆς, Ἀμαλθείας κέρας, Περὶ εὐθυμίας, Ἐπομνημάτων ἢ οἰκων. Ἡ γὰρ Εὐεσιῶ οὐχ εὐρίσκειται. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἡθικὰ. Φυσικὰ δὲ, τὰδε· Μέγας Διάκοσμος, ὃν οἱ περὶ Θεόφραστον Λευκίππου φασὶν εἶναι· Μικρὸς Διάκοσμος, Κοσμογραφίη Περὶ τῶν πλανήτων. Πι.

ρὶ φύσεως πρῶτον. Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, ἢ Περὶ
 σαρκὸς, β'. Περὶ νοῦ. Περὶ αἰσθήσεων. Ταῦτά τι-
 νες ὁμοῦ γράφοντες, Περὶ ψυχῆς ἐπιγράφουσι. Περὶ
 χυμῶν. Περὶ χροῶν. 47. Περὶ τῶν διαφερόντων
 ῥησμῶν. Περὶ ἀμειψιῶν, Κρατυντήρια, ὅπερ
 ἐστὶν ἐπικρατικὰ τῶν προειρημένων. Περὶ εἰδώλου,
 ἢ Περὶ προνοίας. Περὶ λοιμῶν κανῶν, α', β', γ'.
 Ἀπορῥημάτων. Ταῦτα καὶ περὶ φύσεως. Τὰ δὲ ἀσύν-
 τακτα, ἐστὶ τάδε. Αἰτίαι οὐρανίαι. Αἰτίαι ἀέριοι.
 Αἰτίαι ἐπίπεδοι. Αἰτίαι περὶ πυρὸς καὶ τῶν ἐν πυρί.
 Αἰτίαι περὶ φωνῶν. Αἰτίαι περὶ σπερμάτων, καὶ φυ-
 τῶν, καὶ καρπῶν. Αἰτίαι περὶ ζώων, γ'. Αἰτίαι σύμ-
 μικτοι. Περὶ τῆς λίθου. Ταῦτα καὶ τὰ ἀσύντακτα.
 Μαθηματικὰ δὲ τάδε. Περὶ διαφορᾶς γνώμης, ἢ Περὶ
 ψάυσεως κύκλου καὶ σφαίρας, Περὶ γεωμετρίας. Γεω-
 μετρικόν. Ἀριθμοί. Περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ ναστῶν,
 β'. Ἐκπετάσματα. 48. Μέγας ἐνιαυτός, ἢ ἀστρονομίη.
 Παράπηγμα. Ἀμιλλα. Κλεψύδρας. Οὐρανογραφίη.
 Γεωγραφίη. Πολογραφίη. Ἀκτινογραφίη. Τοσαῦτα
 καὶ τὰ μαθηματικά. Μουσικὰ δὲ τάδε. Περὶ ῥυ-
 θμῶν καὶ ἁρμονίης. Περὶ ποιήσεως. Περὶ καλλοσύνης
 ἐπέων. Περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων γραμμάτων.
 Περὶ Ὀμήρου, ἢ ὀρθοεπείης, καὶ γλώτσεων. Περὶ
 ἀοιδῆς. Περὶ ῥημάτων. Ὀνομαστικόν. Τοσαῦτα καὶ
 τὰ μουσικά. Τεχνικὰ δὲ τάδε. Προγνωσις. Περὶ
 διαίτης, ἢ Διαιτητικόν, ἢ ἰατρικὴ γνώμη. Αἰτίαι πε-
 ρὶ ἀκαιριῶν καὶ ἐπικαιριῶν. Περὶ γεωργίης, ἢ Γεω-
 μετρικόν. Περὶ ζωγραφίης, Τακτικόν, καὶ Ὀπλομα-
 χικόν. Τοσαῦτα καὶ τάδε. Τάττουσι δὲ τινες καὶ
 ἰδίαν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων καὶ ταῦτα. 49. Τὸ Πε-

ρὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων. Περὶ τῶν ἐν Μερῶν ἱερῶν γραμμάτων. Περὶ ἱστορίας. Χαλδαϊκὸς λόγος. Φρύγιος λόγος. Περὶ πυρετοῦ, καὶ τῶν ἀπὸ νόσου βησσόντων, Νομικὰ αἷτια, Χερνικὰ, ἢ Προβλήματα. Τὰ δ' ἄλλα ὅσα τινὲς ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν, τὰ μὲν ἐκ τῶν αὐτοῦ διεσκευάσται, τὰ δ' ὁμολογουμένως ἐστὶν ἀλλότρια. Ταῦτα καὶ περὶ τῶν βιβλίων αὐτοῦ, καὶ τσαῦτα.

XIV. Γεγόνασι δὲ Δημόκριτοι ἕξ. Πρῶτος, αὐτὸς οὗτος. Δεύτερος, Χῖος μουσικὸς, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. Τρίτος, ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος. Τέταρτος, περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ γεγραφῶς, καὶ τῆς πόλεως Σαμοθράκης. Πέμπτος, ποιητὴς ἐπιγραμμάτων σαφῆς καὶ ἀνθηρός. Ἑκτος, Περγαμηνός, ἀπὸ ῥητορικῶν λόγων.

CAPUT VIII.

PROTAGORAS.

I. 50. Πρωταγόρας Ἀρτέμωνος, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος καὶ Δίνων ἐν Περσικοῖς) Μαιανδρίου, Ἀβδηρίτης, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τοῖς περὶ νόμων· (ὅς καὶ Θουρίοις νόμους γράψαι φησὶν αὐτὸν) ὡς δ' Εὐπολις ἐν Κόλαξι, Τήϊος. Φησὶ γὰρ,

Ἐνδοθι μὲν ἐστὶ Πρωταγόρας ὁ Τήϊος.

Οὗτος καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος λόγους ἀναγινώσκοντες ἤρανίζοντο· καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ φησὶ, βαρῦφωνον εἶναι τὸν Πρόδικον.

II. Διήκουσε δὲ ὁ Πρωταγόρας Δημοκρίτου,

ἐκαλεῖτό τε σοφία, ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ.

III. 51. Πρῶτος ἔφη δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος, ἀντικειμένους ἀλλήλοις· οἷς καὶ συνηρώτα, πρῶτος τοῦτο πράξας. Ἄλλα καὶ ἤρξατό που τοῦτον τὸν τρόπον· Πάντων χρημάτων μέτρον, ἄνθρωπος· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἐστι· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν. Ἐλεγέ τε μηδὲν εἶναι ψυχὴν παρὰ τὰς αἰσθήσεις (καθὰ καὶ Πλάτων φησὶν ἐν Θεαιτήτῳ) καὶ πάντα εἶναι ἀληθῆ. Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ τοῦτον ἤρξατο τὸν τρόπον, Περὶ μὲν Θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι, εἴθ' ὡς εἰσὶν, εἴθ' ὡς οὐκ εἰσὶν. Πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἢ τε ἀδηλότης, καὶ βραχυῶν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου. 52. Διὰ ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ συγγράμματος ἐξεβλήθη πρὸς Ἀθηναίων· καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὑπὸ κήρυκα ἀναλεξάμενοι παρ' ἐκάστου τῶν κεκτημένων.

IV. Οὗτος πρῶτος μισθὸν εἰσεπράξατο μναῖς ἑκατόν· καὶ πρῶτος μέρη χρόνου διώρισε, καὶ καιροῦ δύναμιν ἐξέθετο, καὶ λόγων ἀγῶνας ἐποίησατο, καὶ σόφισμα τοῖς πραγματολογοῦσι προσήγαγε. Καὶ τὴν διάνοιαν ἀφείς, πρὸς τοῦνομα διελέχθη, καὶ τὸ νῦν ἐπιπόλαιον γένος τῶν ἐριστικῶν ἐγέννησεν. Ἴνα καὶ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς.

53. Οὗτος καὶ τὸ Σωκρατικὸν εἶδος τῶν λόγων πρῶτος ἐκίνησε, καὶ τὸν Ἀντισθένης λόγον, τὸν πειρωμένον ἀποδεικνύειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν, οὗτος πρῶτος διείλεκται, καθὰ φησι Πλάτων ἐν Εὐθύδημῳ. Καὶ πρῶτος κατέδειξε τὰς πρὸς τὰς θέσεις ἐπι-

χειρήσεις, ὡς φησιν Ἀρτεμίδωρος ὁ διαλεκτικὸς ἐν τῷ πρὸς Χρῦσιππον. Καὶ πρῶτος τὴν καλουμένην τύλην, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βασιάζουσιν, εὔρεν, ὡς φησὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ παιδείας. Φορμοφόρος γὰρ ἦν, ὡς καὶ Ἐπίκουρός που φησί. Καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἤρθη πρὸς Δημόκριτον, ξύλα δεδεκῶς ὀφθεῖς. Διεῖλέ τε τὸν λόγον πρῶτος εἰς τέτταρα· εὐχολήν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐντολήν. 54. Οἱ δὲ, εἰς ἐπτά· διήγησιν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐντολήν, ἀπαγγελίαν, εὐχολήν, κλήσιν, οὓς καὶ πυθμένας εἶπε λόγων. Ἀλκιδάμας δὲ τέτταρας λόγους φησί· φάσιν, ἀπόφασιν, ἐρώτησιν, προσαγόρευσιν.

V. Πρῶτον δὲ τῶν λόγων ἑαυτοῦ ἀνέγνω τὸν περὶ θεῶν, οὗ τὴν ἀρχὴν ἄνω παρεθέμεθα. Ἀνέγνω δὲ Ἀθήνησιν ἐν τῇ Εὐριπίδου οἰκίᾳ, ἣ (ὡς τινες) ἐν τῇ Μεγακλείδου· ἄλλοι, ἐν Λυκείῳ, μαθητοῦ τὴν φωνὴν αὐτῷ χρήσαντος Ἀρχαγόρου τοῦ Θεοδότου. Κατηγόρησε δὲ αὐτοῦ Πυθόδωρος Πολυζήλου, εἰς τῶν τετρακοσίων. Ἀριστοτέλης δ' Εὐαθλὸν φησιν.

VI. 55. Ἔστι δὲ τὰ σωζόμενα αὐτοῦ βιβλία τάδε. Τέχνη ἐριστικῶν. Περὶ πάλης. Περὶ τῶν μαθημάτων. Περὶ πολιτείας. Περὶ φιλοτιμίας. Περὶ ἀρετῶν. Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως. Περὶ τῶν ἐν ἄδου. Περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς τοῖς ἀνθρώποις πρᾶσσομένων. Προστακτικός. Δίκη ὑπὲρ μισθοῦ. Ἀντιλογιῶν δύο. Καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ τὰ βιβλία. Γέγραφε δὲ καὶ Πλάτων εἰς αὐτὸν διάλογον.

VII. Φησὶ δὲ Φιλόχορος, πλείοντος αὐτοῦ ἐς Σκελίαν, τὴν ναῦν καταποντισθῆναι, καὶ τοῦτο αἰκνίτεσθαι Εὐριπίδην ἐν τῷ Ἰξίονι. Ἐνιοὶ κατὰ τὴν

ὁδὸν τελευτῆσαι αὐτὸν, βιώσαντα ἔτη πρὸς τὰ ἐνενήκοντα. 56. Ἀπολλόδωρος δὲ φησιν ἐβδομήκοντα· σοφιστεῦσαι δὲ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ ἀκμάζειν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν οὕτως ἔχον,

Καίσου, Πρωταγόρη, φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρ' Ἀθηναίων
Ἐκ ποτ' ἰὼν, καθ' ὁδὸν, πρέσβυς ἑὼν, ἔθανες.

Εἴλειτο γάρ σε φυγεῖν Κέκροπος πόλις. Ἀλλὰ σὺ
μέν που

Παλλάδος ἄστν φύγες, Πλουτέα δ' οὐκ ἔφυγες.

VIII. Λέγεται δὲ ποτε αὐτὸν ἀπαιτοῦντα τὸν μισθὸν Εὐαθλον τὸν μυθητὴν, ἐκείνου εἰπόντος, Ἀλλ' οὐδέπω νενίκηκα, εἶπεῖν, Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἂν νικήσω, ὅτι ἐγὼ ἐνίκησα, λαβεῖν με ἔδει· ἐὰν δὲ σὺ, ὅτι σὺ.

IX. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πρωταγόρας, ἀστρολόγος, εἰς ὃν καὶ Εὐφορίων ἐπικήδειον ἔγραψε· καὶ τρίτος, Στωϊκὸς φιλόσοφος.

C A P U T IX.

DIOGENES APOLLONIATES.

I. 57. Διογένης, Ἀπολλοθέμιδος, Ἀπολλωνιάτης, ἀνὴρ φυσικὸς καὶ ἄγαν ἐλλόγιμος. Ἦκουσε δὲ (φησὶν Ἀντισθένης) Ἀναξιμένους. Ἦν δὲ ἐν τοῖς χρόνοις κατὰ Ἀναξαγόραν. Τοῦτόν φησιν ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογία, διὰ μέγαρ φθόρον μικροῦ κινδυνεῦσαι Ἀθήνησιν.

II. Ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε· Στοιχεῖον εἶναι ἄερα· κόσμους ἀπείρους· καὶ κενὸν ἄπειρον.

τε ἀέρα, πυκνούμενον καὶ ἀραιούμενον, γεννητικὸν εἶναι τῶν κόσμων. Οὐδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὄν φθείρεσθαι. Τὴν γῆν, στρογγύλην, ἠρηρυσμένην ἐν τῷ μέσῳ, τὴν σύστασιν εἰληφύϊαν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ θερμοῦ περιφορᾶν, καὶ πῆξιν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ. Ἀρχὴ δὲ αὐτῷ τοῦ συγγράμματος ἦδε, Λόγου παντός ἀρχόμενον, δοκεῖ μοι χρῆναι εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι· τὴν δὲ ἐρμηνείαν, ἀπλήν καὶ σεμνήν.

CAPUT X.

ANAXARCHUS.

I. 58. Ἀνάξαρχος, Ἀβδηρίτης. Οὗτος διήκουσι Διομένους τοῦ Σμυρναίου· οἱ δὲ, Μητροδώρου τοῦ Χίου, ὃς ἔλεγε μηδὲ αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι ὅτι οὐδὲν οἶδε. Μητρόδωρος δὲ, Νέσσου τοῦ Χίου, οἱ δὲ Δημοκρίτου φασὶν ἀκοῦσαι.

II. Ὁ δ' οὖν Ἀνάξαρχος καὶ Ἀλεξάνδρῳ συνῆν, καὶ ἠκμαζε κατὰ τὴν δεκάτην καὶ ἑκατοστήν Ὀλυμπιάδα, καὶ εἶχεν ἐχθρὸν Νικοκρέοντα, τὸν Κύπρου τύραννον. Καὶ ποτε ἐν συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐρωτήσαντος αὐτὸν, τί ἄρα δοκεῖ τὸ δεῖπνον; εἰπεῖν φασιν, Ὡ βασιλεῦ, πάντα πολυτελῶς· ἔδει δὲ λοιπὸν κεφαλὴν σατράπου τινὸς παρατεθεῖσθαι· ἀποφύλιπτον πρὸς τὸν Νικοκρέοντα. 59. Ὁ δὲ, μνησικακήσας, μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ βασιλείως, ὅτε πλέον ἀκουσάτω προσηνέχθη τῇ Κύπρῳ ὁ Ἀνάξαρχος, συλλαβεῖν τὸν καὶ εἰς ὄλμον βαλὼν, ἐκέλευσε σιδηροῖς ἔπι

τύπτεσθαι. Τὸν δὲ, οὐ φροντίσαντι τῆς τιμωρίας, εἰπεῖν ἐκείνο δὴ τὸ περιφερόμενον, Πίσσετον Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πλήττεις. Κελεύσαντος δὲ τοῦ Νικοκρέοντος καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκμηθῆναι, λόγος ἀποτραγόντα ἐμπτύσαι αὐτῷ. Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως,

Πίσσετε μᾶλλον, ἔτι καὶ μᾶλλον· θύλακός ἐστι·

Πίσσει· Ἀνάξαρχος δ' ἐν Διός ἐστι πάλαι.

Καὶ σε διαστῆλαι λιγύως δυσνοεφῆ ταῦδε λέξει

Ῥήματα Περσιφόνη, ἔφθε, μυλωθρὸ κακί.

III. 60. Οὗτος διὰ τὴν ἀπάθειαν καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου, Εὐδαιμονικὸς ἐκαλεῖτο· καὶ ἦν ἐκ τοῦ βίου δυνατὸς σωφρονίζειν. Τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον, οἰόμενον εἶναι θεόν, ἐπέτριψεν. Ἐπειδὴ γὰρ ἔκ τινος πληγῆς εἶδεν αὐτῷ καταρρέον αἷμα, δείξας τῇ χειρὶ πρὸς αὐτὸν φησι, Τουτὶ μὲν αἷμα, καὶ οὐχ ἰχώρ,

— — — οἷος πῆρ τε φέει μακάρεσσι θεοῖσι.

Πλούταρχος δὲ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τοῦτο λέξει πρὸς τοὺς φίλους φησὶν. Ἄλλα καὶ ἄλλοτε προπίνοντα αὐτῷ τὸν Ἀνάξαρχον, δείξαι τὴν κύλικα, καὶ εἰπεῖν, Βληθήσεται τις θεῶν βροτῆοις χειρὶ.

C A P U T XI.

PYRRHUS.

I. 61. Πύρρων, Ἡλείος, Πμιστάρχου μὲν ἦν ὄς, καθὰ καὶ Διοκλῆς ἱστορεῖ.

II. Ὡς φησι δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, πρότε-
· ἦν ζωγράφος, καὶ ἤκουσε Δρίωνος τοῦ Σιλπώ-
· ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς. Εἶτα Ἀναξάρχου

ξυνακολουθῶν πανταχοῦ, ὥστε καὶ τοῖς Γυμνοσοφισταῖς ἐν Ἰνδία συμμῖξαι, καὶ τοῖς Μάγοις.

III. Ὅθεν γενναιότατα δοκεῖ φιλοσοφῆσαι, τὸ τῆς ἀκαταληψίας καὶ ἐποχῆς εἶδος εἰσαγαγὼν, ὡς Ἀσκάνιος ὁ Ἀβδηρίτης φησὶν. Οὐδὲν γὰρ ἔφασκεν οὔτε καλόν, οὔτε αἰσχρόν, οὔτε δίκαιον, οὔτε ἄδικον. Καὶ ὁμοίως ἐπὶ πάντων, μηδὲν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, νόμῳ δὲ καὶ ἔθει πάντα τοὺς ἀνθρώπους πράττειν· οὐ γὰρ μᾶλλον τόδε ἢ τόδε εἶναι ἕκαστον. 62. Ἀκόλουθος δ' ἦν καὶ τῷ βίῳ, μηδὲν ἐκτρέπόμενος, μηδὲν φυλαττέμενος, ἅπαντα ὑφιστάμενος, ἀμάξας, εἰ τύχοι, καὶ κρημνοὺς, καὶ κύνας, καὶ ὅσα τοιαῦτα, μηδὲν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐπιτρέπων. Σάξουσθαι μέντοι (καθά φασιν οἱ περὶ τὸν Καρύστιον Ἀντίγονον) ὑπὸ τῶν γνωρίμων παρακολουθούτων. Αἰνεσίδημος δὲ φησι φιλοσοφεῖν μὲν αὐτὸν κατὰ τὸν τῆς ἐποχῆς λόγον, μὴ μέντοι γε ἀπροοράτως ἕκαστα πράττειν. Ὁ δὲ πρὸς τὰ ἐνενήκοντα ἔτη κατεβίω.

IV. Ἀντίγονος δὲ φησιν ὁ Καρύστιος, ἐν τῷ περὶ Πύρρωνος, τάδε περὶ αὐτοῦ· ὅτι τὴν ἀρχὴν ἀδοξός τε ἦν καὶ πένης, καὶ ζωγράφος· σώξουσθαι τε αὐτοῦ ἐν Ἡλίδι ἐν τῷ γυμνασίῳ λαμπαδιστᾶς, μετρίως ἔχοντας. 63. Ἐκπατεῖν τε αὐτὸν, καὶ ἐρημάζειν, σπανίως ποτὲ ἐπιφαινόμενον τοῖς οἴκοι. Τοῦτο δὲ ποιεῖν, ἀκούσαντα Ἰνδοῦ τινος ὄνειδιζοντος Ἀναξάρχῳ, ὡς οὐκ ἂν ἕτερόν τινα διδάξαι οὗτος ἀγαθόν, αὐτὸς αὐλᾶς βασιλικᾶς θεραπεύων. Αἰεὶ τε εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι· ὥστε εἰ καὶ τις αὐτὸν καταλίποι μεταξὺ λέγοντα, αὐτὸν διαπεραίνειν τὸν λόγον· καίτοι κεκινημένον ὄντα ἐν νεότητι. Πολλὰ κίς (φησὶ)

καὶ ἀπεδήμει, μηδενὶ προσιπῶν, καὶ συνεπορεύετο οἷς
 τισιν ἤθελεν. Καὶ ποτε Ἀναξάρχου ἐς τέλμα ἐμπε-
 ρόντος, παρῆλθεν οὐ βοηθήσας. Τινῶν δὲ αἰτιω-
 μένων, αὐτὸς Ἀναξάρχος ἐπήγει τὸ ἀδιάφορον καὶ
 ἄστοργον αὐτοῦ. 64. Καταληφθεὶς δὲ ποτε καὶ
 ἑαυτῷ λαλῶν, καὶ ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν, ἔφη, μελε-
 τᾶν χρηστὸς εἶναι. Ἦν τε ταῖς ζητήσεσιν ὑπ' οὐδενὸς
 κατεφρονεῖτο, διὰ τὸ ἐξοδικῶς λέγειν καὶ πρὸς ἐρώ-
 τησιν. Ὄθεν καὶ Ναυσιφάνην, ἤδη νεανίσκον ὄντα,
 θηραθῆναι. Ἐφασκε γοῦν γίνεσθαι δεῖν τῆς μὲν
 διαθέσεως τῆς Πυρρῶνελου· τῶν δὲ λόγων, τῶν ἑαυ-
 τοῦ. Ἐλεγέ τε πολλάκις καὶ Ἐπίκουρον θαυμάζοντα
 τὴν Πυρρῶνος ἀναστροφὴν, συνεχῆς αὐτοῦ πυνθάνε-
 σθαι περὶ αὐτοῦ.

V. Οὕτω δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πατρίδος τιμηθῆναι,
 αἷστε καὶ ἀρχιερέα καταστῆσαι αὐτὸν, καὶ δι' ἐκεῖνον
 πᾶσι τοῖς φιλοσόφοις ἀτέλειαν ψηφίσασθαι. Καὶ
 δὴ καὶ ζηλωτὰς εἶχε πολλοὺς τῆς ἀπραγμοσύνης.
 Ὄθεν καὶ ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως ἐν τῷ
 Πύθωνι, καὶ ἐν τοῖς Σλλοις,

65. Ὡ γέρον, ὦ Πύρρῶν, πῶς ἢ πόθεν ἔκδυσιν
 εὗρες

Λατρείης, δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιστῶν,
 Καὶ πάσης ἀπάτης, πειθοῦς τ' ἀπελύσαο δεσμά,
 (Ὀὐδὲ μέλει σοι ταῦτα μεταλλήσειν, τίνοσ ἀῦραι
 Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε καὶ εἰς ὃ κυρεῖ τὰ ἕκαστα,
 Καὶ πάλιν ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς,

Τοῦτό μοι, ὦ Πύρρῶν, ἰμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι,

Πῶσ ποτ' ἀνῆρ εἶ ἄγεις ῥᾶστα μεθ' ἡσυχίας,

Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων·

Ἰθνηαῖοι δὲ καὶ πολιτεία αὐτὸν ἐτίμησαν, (καθά φησι Διοκλῆς) ἐπὶ τῷ Κότυν τὸν Θρακα διαχρήσασθαι.

VI. 66. Εὐσεβῶς δὲ καὶ τῇ ἀδελφῇ συνεβίω, μαίᾳ οὕσῃ, καθά φησιν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ περὶ πλούτου καὶ πενίας, ὅτι καὶ οὗτος φέρων εἰς τὴν ἄγορὰν ἐπίπρασκεν ὀρνίθια, εἰ τύχοι, καὶ χοιρίδια· καὶ τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας καθάροι ἀδιαφόρως. Λέγεται δὲ καὶ δέλφακα λούειν αὐτὸς ὑπὸ ἀδιαφορίας. Καὶ χολήσας τι περὶ τῆς ἀδελφῆς, (Φιλίστα δὲ ἐκαλεῖτο) πρὸς τὸν λαβόμενον εἶπεῖν, ὡς οὐκ ἐν γυναίῳ ἢ ἐπίδειξις τῆς ἀδιαφορίας. Καὶ κυνός ποτε ἐπενεχθέντος διασοβηθέντα, εἶπεῖν πρὸς τὸν αἰτιασάμενον, ὡς χαλεπὸν εἶη ὀλοσχερῶς ἐκδύνααι ἄνθρωπον· διαγωνίζεσθαι δὲ ὡς οἶόν τε, πρῶτον μὲν τοῖς ἔργοις πρὸς τὰ πράγματα· εἰ δὲ μὴ, τῷ γε λόγῳ. 67. Φασὶ δὲ καὶ σηπτικῶν φαρμάκων, καὶ τομῶν, καὶ καύσεων ἐπὶ τινος ἔλκουσ αὐτῷ προσενεχθέντων, ἀλλὰ μηδὲ τὰς ὀφρυῦσ συναγαγεῖν. Καὶ ὁ Τίμων δὲ διασαφεῖ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἐν οἷσ πρὸς Πύθωνα διέξεισιν. Ἄλλὰ καὶ Φίλων ὁ Ἰθνηαῖος, γνώριμος αὐτοῦ γεγονώς. ἔλεγεν ὡς ἐμέμνητο μάλιστα μὲν Δημοκρίτου, εἶτα δὲ καὶ Ὀμήρου, θαυμάζων αὐτὸν, καὶ συνεχῆσ λέγων,

Οἶη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

Καὶ ὅτι φησὶ καὶ μυῖαισ καὶ ὀρνέοισ εἶκαζε τοῦσ ἀνθρώπους. Προσφέρεσθαι δὲ καὶ ταῦτα,

Ἄλλὰ φίλος, θάνε καὶ σύ. Τίη ὀλοφύρεαι αὐτῶσ;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

68. Καὶ ὅσα συντείνει εἰς τὸ ἀσέβαιον, καὶ κενό-

στουδον ἅμα καὶ παιδαριῶδες τῶν ἀνθρώπων. Ποσειδώνιος δὲ καὶ τοιοῦτό τι διέξεισι περὶ αὐτοῦ. Τῶν γὰρ ἐμπλεόντων ἐσκυθρωπακότεων ὑπὸ χειμῶνος, αὐτὸς γαληνὸς ὢν ἀνέβρωσε τὴν ψυχὴν, δείξας ἐν τῷ πλοίῳ χοιρίδιον ἐσθίον, καὶ εἰπὼν, ὡς χρὴ τὸν σοφὸν ἐν τοιαύτῃ καθεσιάναι ἀταραξία. Μόνος δὲ Νουμήνιος καὶ δογματίσαι φησὶν αὐτόν.

VII. Τούτου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ μαθηταὶ γεγονάσιν ἐλλόγιμοι· ὢν Εὐρύλοχος· οὗ φέρεται ἐλάσσωμα τέδε. Φασὶ γὰρ ὡς οὕτω παρωξύνθη ποτὲ, ὥστε τὸν ὀβελισκὸν ἄρας μετὰ τῶν κρεῶν, ἕως τῆς ἀγορᾶς ἐδίωκε τὸν μάγειρον. 69. Καὶ ἐν Ἰηλιδι καταπονούμενος ὑπὸ τῶν ζητούντων ἐν τοῖς λόγοις, ἀπορρήξας θοιμάτιον, διενήξατο τὸν Ἀλφειόν. Ἦν οὖν πολεμιώτατος τοῖς σοφισταῖς, ὡς καὶ Τίμωνά φασιν. Ὁ δὲ Φίλων τὰ πλεῖστα διελέγετο· ὅθεν καὶ περὶ τούτου φησὶν οὕτως,

Ἦ τὸν ἀπάνθρωπον, καὶ ἀπόσχολον, αὐτολαλητὸν,
Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τε, Φίλωνα.

Πρὸς τούτοις, διήκουσε τοῦ Πυρρόωνος Ἐκαταῖός τε ὁ Ἀβδηρίτης, Καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ὁ τοὺς σίλλους πεποιηκῶς, περὶ οὗ λέξομεν. Ἔτι τε Νανσιφάνης Τήϊος, οὗ φασὶ τινες ἀκοῦσαι Ἐπίκουρον.

VIII. Οὗτοι πάντες Πυρρόωνειοὶ μὲν ἀπὸ τοῦ διδασκάλου, ἀπορητικοὶ δὲ καὶ σκεπτικοὶ, καὶ ἔτι ἐφεκτικοὶ, καὶ ζητητικοὶ, ἀπὸ τοῦ οἶον δόγματος προσηγορεύοντο. 70. Ζητητικὴ μὲν οὖν φιλοσοφία, ἀπὸ τοῦ πάντοτε ζητεῖν τὴν ἀλήθειαν· σκεπτικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ σκέπτεσθαι αἰεὶ, καὶ μηδέποτε εὐρίσκειν· ἐφεκτικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ζήτησιν πάθους, λέγω δὲ

τὴν ἐποχὴν· ἀπορητικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ τοὺς δογματικούς ἀπορεῖν καὶ αὐτούς. Πυρρόωνιοι δὲ, ἀπὸ Πύρρωνος. Θεοδόσιος δὲ ἐν τοῖς σκηπτικοῖς κεφαλαίοις, οὐ φησι δεῖν Πυρρόωνιον καλεῖσθαι τὴν σκεπτικὴν. Εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάτερον κίνημα τῆς διανοίας ἄληπτόν ἐστιν, οὐκ εἰσόμεθα τὴν Πύρρωνος διάθεσιν. Μὴ εἰδότες δὲ, οὐ Πυρρόωνιοι καλοῖμεθ' ἅν· πρὸς τὸ μηδὲ πρῶτον εὐρηκέναι τὴν σκεπτικὴν Πύρρωνα, μηδὲ ἔχειν τι δόγμα. Λέγοιτο δ' ἂν Πυρρόωνιος ὁμοτρόπως. 71. Ταύτης δὲ τῆς αἰρέσεως ἐνιοῖ φασιν Ὅμηρον κατάρξαι, ἐπεὶ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων παρ' ὄντιν' ἄλλοτε ἄλλως ἀποφαινεται, καὶ οὐδὲν ὀρικῶς δογματίζει περὶ τὴν ἀπόφασιν. Ἐπεὶ καὶ τὰ τῶν ἐπτὰ σοφῶν, σκεπτικὰ εἶναι· οἷον τὸ, Μηδὲν ἄγαν· καὶ, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. Δηλοῦσθαι τῷ βεβαίως καὶ πεπεισμένως διεγγυωμένῳ ἐπακολουθεῖν ἄτην. Ἀλλὰ καὶ Ἀρχίλοχον καὶ Εὐριπίδην σκεπτικῶς ἔχειν, ἐν οἷς Ἀρχίλοχος μὲν φησι,

Τοῖος ἀνθρώποισι νοῦς, Γλαῦκε, Λεπτίνεω παῖ,
Γίνεται θνητοῖς, ὀκοίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει.

Εὐριπίδης δὲ,

Τί δῆτα τούτους τοὺς ταλαιπώρους φθονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρητήμεθα,
Αρῶμέν τε τοιαῦθ' ἃ σύ γε τυγχάνεις θέλων.

72. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ξενοφάνης, καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, καὶ Δημόκριτος, κατ' αὐτούς σκεπτικοὶ τυγχάνουσιν. Ἐν οἷς Ξενοφάνης μὲν φησι,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφές οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις
ἔσται

Εἰδώς.

Ζήνων δὲ τὴν κίνησιν ἀναιρεῖ, λέγων· Τὸ κινούμενον οὔτε ἐν ᾧ ἐστὶ τόπων κινεῖται, οὔτε ἐν ᾧ μὴ ἐστὶ. Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἐκβαλὼν· ἵνα φησὶ, Νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ θερμὸν· αἰτίῃ δὲ ἄτομα καὶ κενόν. Καὶ πάλιν, Αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν· ἐν βυθῷ γὰρ ἢ ἀλήθεια. Καὶ Πλάτωνα τὸ μὲν ἀληθὲς θεοῖς τε καὶ θεῶν παισὶν ἐκχωρεῖν· τὸν δὲ εἰκότα λόγον ζητεῖν. Καὶ Εὐριπίδην λέγειν,

73. Τίς δ' οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν,

Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς;

Ἄλλὰ καὶ Ἐμπεδοκλεία οὕτως· Ἐπεὶ οὐδ' ἐρχτὰ τὰδ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐπακουσιὰ, οὔτε νόῳ περιληπτά. Καὶ ἐπάνω, Αὐτὸ μόνον πεισθὲν τῷ προσέκυρσεν ἕκαστος. Ἔτι μὲν Ἡράκλειτον, Μὴ εἰκῆ περὶ τῶν μεγίστων συμβαλώμεθα. Καὶ Ἰπποκράτην ἔπειτα ἐνδοιαστῶς καὶ ἀνδρωπίνως ἀποφαίνεσθαι. Καὶ πρὶν Ὅμηρον, Στρεπτή δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἐνὶ μῦθοι.

Καὶ,

— — — ἐπέων δὲ πολὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα.

Καὶ,

Ἐποῖόν κ' εἶπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.

74. τὴν ἰσοσθένειαν λέγων καὶ ἀντίθεσιν τῶν λόγων. Διετέλων δὲ οἱ σκεπτικοὶ τὰ τῶν αἱρέσεων δόγματα πάντα ἀνατρέποντες, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἀποφαίνοντες δογματικῶς· ἕως δὲ τοῦ προφέρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων, καὶ διηγεῖσθαι, μηδὲν ὀρίζοντες, μηδ' αὐτὸ τοῦτο. Ὡστε καὶ τὸ μὴ ὀρίζειν ἀνήρουν, λέγοντες· οἶον, Οὐδὲν ὀρίζομεν, (ἐπεὶ ὀρίζον ἔστω) προφερόμεθα δὲ (φασὶ) τὰς ἀποφάσεις εἰς μῆνυσσιν

τῆς ἀπροπτωσίας. Ὡς εἰ καὶ νεύσαντας τοῦτο, ἐνδέχεται δηλῶσαι. Διὰ τῆς οὖν Οὐδὲν ὀρίζομεν φωνῆς, τὸ τῆς ἀρρέψιας πάθος δηλοῦται· ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῆς Οὐδὲν μᾶλλον, καὶ διὰ τῆς Παντὶ λόγῳ λόγος ἀντίκειται, καὶ ταῖς ὁμοίαις. 75. Λέγεται δὲ τὸ Οὐδὲν μᾶλλον, καὶ θετικῶς, ὡς ὁμοίων τινῶν ὄντων, οἷον, Οὐδὲν μᾶλλον ὁ πειρατῆς κακός ἐστιν ἢ ὁ ψεύστης· ὑπὸ δὲ τῶν σκεπτικῶν οὐ θετικῶς ἀλλ' ἀναιρετικῶς λέγεται. Ὡς ὑπὸ τοῦ ἀνασκευάζοντος καὶ λέγοντος, Οὐ μᾶλλον ἢ Σκύλλα γέγονεν ἢ ἡ Χίμαιρα. Αὐτὸ δὲ τὸ μᾶλλον, ποτὲ μὲν συγκριτικῶς ἐκφέρεται, ὡς ὅταν φῶμεν, Μᾶλλον τὸ μέλι γλυκὺ ἢ τὴν σταφίδα· ποτὲ δὲ θετικῶς καὶ ἀναιρετικῶς, ὡς ὅταν φῶμεν, Μᾶλλον ἢ ἀρετὴ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει. Σημαίνομεν γὰρ ὅτι ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, βλάπτει δ' οὐ. 76. Ἀναιροῦσι δὲ οἱ σκεπτικοὶ καὶ αὐτὴν τὴν Οὐδὲν μᾶλλον φωνήν. Ὡς γὰρ οὐ μᾶλλον ἐστὶ πρόνοια ἢ οὐκ ἐστὶν, οὕτω καὶ τὸ Οὐδὲν μᾶλλον, οὐ μᾶλλον ἐστὶν ἢ οὐκ ἐστὶ. Σημαίνει οὖν ἡ φωνὴ (καθὰ φησι καὶ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι) τὸ μηδὲν ὀρίζειν, ἀλλὰ ἀπροσθετεῖν. Ἡ δὲ Παντὶ λόγῳ φωνή, καὶ αὕτη συνάγει τὴν ἐποχήν. Τῶν μὲν γὰρ πραγμάτων διαφωνούντων, τῶν δὲ λόγων ἰσοσθενούντων, ἀγνωσία τῆς ἀληθείας ἐπακολουθεῖ· καὶ αὐτῷ δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ λόγος ἀντίκειται· ὅς καὶ οὗτος μετὰ τὸ ἀνελεῖν τοὺς ἄλλους, αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ περιτραπεῖς ἀπόλλυται· καὶ ἴσον τοῖς καθαρτικοῖς, ἃ τὴν ὕλην προεκκρίναντα, καὶ αὐτὰ ὑπεκκρίνεται καὶ ἐξαπόλλυται. 77. Πρὸς ὃ φασιν οἱ δογματικοὶ, μὴ αἴρειν τὸν λόγον, ἀλλὰ προτεπισχυρίζειν. Μόνον οὖν διακόνους ἐχρῶν

το τοῖς λόγοις. Οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν μὴ λόγῳ λόγον ἀνελεῖν. Καθ' ὃν τρόπον εἰώθαμεν λέγειν, τόπον μὴ εἶναι, καὶ δεῖ πάντως τὸν τόπον εἰπεῖν. Ἄλλ' οὐ δογματικῶς, ἀποδεικτικῶς δέ. Καὶ μηδὲν γίνεσθαι κατ' ἀνάγκην, καὶ δεῖ τὴν ἀνάγκην εἰπεῖν. Τοιούτῳ τινὲ τρόπῳ τῆς ἐρμηνείας ἐχρῶντο· οἷα γὰρ φαίνεται τὰ πράγματα, μὴ τοιαῦτα εἶναι τῇ φύσει, ἀλλὰ μόνον φαίνεσθαι. Ζητεῖν τε ἔλεγον οὐχ ἄπερ νοοῦσιν (ὅτι γὰρ νοεῖται, δῆλον) ἀλλ' ὧν ταῖς αἰσθήσεσι μετέχουσιν. 78. Ἔστιν οὖν ὁ Πυρρόωνειος λόγος, μνήμη τις τῶν φαινομένων, ἢ τῶν ὅπωσοῦν νοουμένων, καθ' ἣν πάντα πᾶσι συμβάλλεται, καὶ συγκρινόμενα, πολλὴν ἀνωφέλεια καὶ ταραχὴν ἔχοντα εὐρίσκεται, καθά φησιν Αἰνεσίδημος ἐν τῇ εἰς τὰ Πυρρόωνεια ὑποτυπώσει. Πρὸς δὲ τὰς ἐν ταῖς σκέψεσιν ἀντιθέσεις, προαποδεικνύντες καθ' οὓς τρόπους πείθει τὰ πράγματα, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀνήρουν τὴν περὶ αὐτῶν πίστιν. Πείθειν γὰρ τάδε κατ' αἰσθήσειν συμφώνως ἔχοντα, καὶ τὰ μηδέποτε ἢ σπανίως γοῦν μεταπίπτοντα, τὰ τε συνήθη καὶ τὰ νόμοις διεσταλμένα καὶ τέρποντα καὶ τὰ θαυμαζόμενα. 79. Ἐδείκνυσαν οὖν ἀπὸ τῶν ἐναντίων τοῖς πείθουσιν, ἴσας τὰς πιθανότητας.

IX. Αἱ δ' ἀπορίαι κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν φαινομένων ἢ νοουμένων, ἃς ἀπεδίδοσαν, ἦσαν κατὰ δέκα τρόπους, καθ' οὓς τὰ ὑποκείμενα παραλλάττοντα ἐφαίνετο. Τούτους δὲ τοὺς δέκα τρόπους καθ' οὓς τίθησιν, εἰς πρῶτος, ὁ παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν ζώων πρὸς ἡδονὴν, καὶ ἀλγηδόνα, καὶ βλάβην καὶ ἀφέλειαν. Συνάγεται δὲ δι' αὐτοῦ, τὸ μὴ τὰς αὐτὰς

ἀπὸ τῶν αὐτῶν προσπίπτειν φαντασίας, καὶ τὸ διότι τῇ τοιαύτῃ μάχῃ ἀκολουθεῖ τὸ ἐπέχειν. Τῶν γὰρ ζώων τὰ μὲν χωρὶς μίξεως γίνεσθαι, ὡς τὰ πυρρίβια, καὶ ὁ Ἀράβιος φοίνιξ, καὶ εὐλαιοὶ· τὰ δ' ἐξ ἐπιπλοκῆς, ὡς ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἄλλα. 80. Καὶ τὰ μὲν οὕτως, τὰ δ' οὕτως συγκέκριται. Διὸ καὶ τῇ αἰσθήσει διαφέρει, ὡς κίρκοι μὲν, ὀξύτατοι· κύνες δὲ, ὄσφρητικώτατοι. Εὐλόγον οὖν τοῖς διαφόροις τοὺς ὀφθαλμοὺς, διάφορα καὶ τὰ φαντάσματα προσπίπτειν. Καὶ τῇ μὲν αἰγὶ τὸν θαλλὸν εἶναι ἐδώδιμον, ἀνθρώπων δὲ, πικρόν· καὶ τὸ κώνειον ὄρνυγι μὲν τρώσιμον, ἀνθρώπων δὲ θανάσιμον· καὶ ὁ ἀπόπατος ὑῖ μὲν ἐδώδιμος, ἵππων δὲ οὐ. Δεύτερος, ὁ παρὰ τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις, κατὰ ἔθνη καὶ συγκρίσεις. Δημοφῶν γ' οὖν ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοκόμος, ἐν σκιᾷ ἐθάλπεται, ἐν ἡλίῳ δὲ ἐρρίγου. 81. Ἄνδρων δὲ ὁ Ἀργεῖος (ὡς φησιν Ἀριστοτέλης) διὰ τῆς ἀνύδρου Λιβύης ὠδευεν ἄποτος. Καὶ ὁ μὲν ἰατρικῆς, ὁ δὲ γεωργίας, ἄλλος ἐμπορείας ὀρέγεται· καὶ ταῦτα οὕς μὲν βλάπτει, οὕς δὲ ὠφελεῖ· ὅθεν ἐφεκτέον. Τρίτος, παρὰ τὰς τῶν αἰσθητικῶν πόρων διαφορὰς. Τὸ γοῦν μῆλον, ὀράσει μὲν ὠχρόν, γεύσει δὲ γλυκὺ, ὀσφρήσει δὲ εὐῶδε ὑποπίπτει. Καὶ ἡ αὐτὴ δὲ μορφή παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν κατόπτρων ἄλλοια θεωρεῖται. Ἀκολουθῶν οὖν μὴ μᾶλλον εἶναι τοῖον τὸ φαινόμενον, ἢ ἄλλοις 82. Τέταρτος, ὁ παρὰ τὰς διαθέσεις, καὶ κοινὴ παραλλαγὰς· οἶον, ὑγίειαν, νόσον, ὕπνον, ἐγρήγισιν, χαρὰν, λύπην, νεότητα, γῆρας, θάρσος, φόβον, ἔνδειαν, πλήρωσιν, μῖσος, φιλίαν, θερμασίαν, ψύχρον παρὰ τὸ πνεῖν, παρὰ τὸ πιεσθῆναι τοὺς πό-

Ἄλλοια οὖν φαίνεται τὰ προσπίπτοντα παρὰ τὰς ποιάς διαθέσεις. Οὐδὲ γὰρ οἱ μαινόμενοι παρὰ φύσιν ἔχουσι. Τί γὰρ μᾶλλον ἐκείνοι ἢ ἡμεῖς; Καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν ἥλιον ὡς ἐστῶτα βλέπομεν. Θεῶν δὲ ὁ Τιθωρεὺς ὁ Στωϊκός, κοιμώμενος περιεπάτει ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ Περικλέως δοῦλος ἐπὶ τοῦ στέγους ἄκρου.

83. Πέμπτος, παρὰ τὰς ἀγωγὰς, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰς μυθικὰς πίστεις, καὶ τεχνικὰς συνθήκας, καὶ δογματικὰς ὑπολήψεις. Ἐν τούτῳ περιέχεται τὰ περὶ καλῶν καὶ αἰσχυρῶν, περὶ ἀληθῶν καὶ ψευδῶν, περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ θεῶν, καὶ γενέσεως, καὶ φθορᾶς τῶν φαινομένων πάντων. Τὸ γοῦν αὐτὸ παρ' οἷς μὲν δίκαιον, παρ' οἷς δὲ ἄδικον· καὶ ἄλλοις μὲν ἀγαθόν, ἄλλοις δὲ κακόν. Πέρσαι μὲν γὰρ οὐκ ἄτοπον ἠγοῦνται, θυγατρὶ μίγνυσθαι· Ἕλληνες δὲ, ἔκθεσμον· καὶ Μασσαγέται μὲν (ὡς φησι καὶ Εὐδοξος ἐν τῇ πρώτῃ τῆς περιόδου) κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας· Ἕλληνες δὲ, οὐ.

84. Κίλικές τε ληστεία ἔχαιρον, ἀλλ' οὐχ Ἕλληνες. Θεοὺς τε ἄλλοι ἄλλους ἠγοῦνται· καὶ οἱ μὲν προνοεῖσθαι, οἱ δ' οὐ. Θάπτουσι δὲ Αἰγύπτιοι μὲν, ταριχεύοντες· Ῥωμαῖοι δὲ, καίοντες· Παίονες δὲ, εἰς τὰς λίμνας ριπτοῦντες· ὅθεν περὶ τὰ ληθοῦς ἢ ἐποχή. Ἐκτος, ὁ παρὰ τὰς μίξεις καὶ κοινωνίας, καθ' ὃν εἰλικρινῶς οὐδὲν καθ' αὐτὸ φαίνεται, ἀλλὰ σὺν ἀέρι, σὺν φωτὶ, σὺν ὑγρῷ, σὺν στερεῷ, θερμότητι, ψυχρότητι, κινήσει, ἀναθυμιάσειν, ἄλλαις δυνάμεσιν. Ἡ γοῦν πορφύρα διάφορον ὑποφαίνει χρῶμα ἐν ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ λύχνῳ· καὶ τὸ ἡμέτερον χρῶμα, ἄλλοιον ὑπὸ τῇ μεσημβρίᾳ φαίνεται, καὶ ὁ ἥλιος.

85. Καὶ ὁ ἐν ἀέρι ὑπὸ δυοῖν κουφι-

ζόμενος λίθος, ἐν ὕδατι ῥαδίως μετατίθεται· ἤτοι βαρὺς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κουφιζόμενος, ἢ ἑλαφρὸς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος βαρυνόμενος. Ἀγνοοῦμεν οὖν τὸ κατ' ἰδίαν, ὡς ἔλαιον ἐν μύρῳ. Ἐβδομος, ὁ παρὰ τὰς ὑποστάσεις καὶ ποιὰς θέσεις, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ ἐν τοῖς τόποις. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα, μικρὰ φαίνεται· τὰ τετράγωνα, στρογγύλα· τὰ ὀμαλὰ, ἑξοχὰς ἔχοντα· τὰ ὀρθὰ, κεκλασμένα· τὰ ὠχρὰ, ἑτερόχροα. Ὁ γοῦν ἥλιος παρὰ τὸ διάστημα πόρρωθεν φαίνεται· καὶ τὰ ὄρη πόρρωθεν ἀεροειδῆ καὶ λεῖα, ἐγγύθεν δὲ τραχέα. 86. Ἐτι ὁ ἥλιος ἀνίσχων μὲν, ἄλλοῖος· μεσουρανῶν δὲ, οὐχ ὁμοῖος. Καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα ἐν μὲν ἄλσει, ἄλλοῖον· ἐν δὲ ψιλῇ γῆ, ἕτερον. Καὶ ἡ εἰκὼν παρὰ τὴν ποιὰν θέσιν· ὅ τε τῆς περισσευῆς τράχηλος, παρὰ τὴν στροφὴν. Ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔστι ἔξω τόπων καὶ θέσεων ταῦτα κατανοῆσαι, ἀγνοεῖται ἡ φύσις αὐτῶν. Ὀγδοος, ὁ παρὰ τὰς ποσότητας αὐτῶν, ἢ θερμότητος ἢ ψυχρότητος, ἢ ταχύτητος ἢ βραδύτητος, ἢ ὠχρότητος, ἢ ἑτεροχροϊότητος. Ὁ γοῦν οἶνος, μέτριος μὲν ληφθεὶς ῥώννουσι, πλείων δὲ παρήσιν· ὁμοίως καὶ ἡ τροφή, καὶ ὅμοια. 87. Ἐννατος, ὁ παρὰ τὸ ἐνδελεχὲς, ἢ ξένον, ἢ σπάνιον. Οἱ γοῦν σεισμοὶ παρ' οἷς συνεχῶς ἀποτελοῦνται, οὐ θαυμάζονται· οὐδ' ὁ ἥλιος, ὅτι καθ' ἡμέραν ὄραται. Τὸν ἔννατον Φαβωρίνος ὀγδοον· Σέξτος δὲ καὶ Δινεισίδημος, δέκατον. Ἀλλὰ καὶ τὸν δέκατον Σέξτος ὀγδοόν φησι· Φαβωρίνος δὲ ἔννατον. Δέκατος, ὁ κατὰ τὴν πρὸς ἀλληλα σύμβλησιν· καθάπερ τὸ κοῦφον, παρὰ τὸ βαρὺ· τὸ ἰσχυρὸν, παρὰ τὸ ἀσθενές·

τὸ μείζον, παρὰ τὸ ἔλαττον· τὸ ἄνω, παρὰ τὸ κάτω. Τὸ γοῦν δεξιὸν, φύσει μὲν οὐκ ἔστι δεξιὸν, κατὰ δὲ τὴν ὡς πρὸς τὸ ἕτερον σχέσιν νοεῖται. Μετατεθέντος γοῦν ἐκείνου. 88. Ὅμοίως καὶ πατὴρ καὶ ἀδελφός, ὡς πρὸς τι· καὶ ἡμέρα, ὡς πρὸς τὸν ἥλιον· καὶ πάντα ὡς πρὸς τὴν διάνοιαν. Ἄγνωστα οὖν τὰ πρὸς τι ὡς καθ' ἑαυτά. Καὶ οὗτοι μὲν οἱ δέκα τρόποι.

X. Οἱ δὲ περὶ Ἀγρίππαν τούτοις ἄλλους πέντε προσεισάγουσι· τὸν τε ἀπὸ τῆς διαφωνίας, καὶ τὸν εἰς ἄπειρον ἐκβάλλοντα, καὶ τὸν πρὸς τι, καὶ τὸν ἐξ ὑποθέσεως, καὶ τὸν δι' ἀλλήλων. Ὁ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς διαφωνίας, ὃ ἂν προτεθῆ ζήτημα παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἢ τῇ συνηθείᾳ, πλείστης μάχης καὶ ταραχῆς πλήρες ἀποδεικνύει· ὃ δὲ εἰς ἄπειρον ἐκβάλλον, οὐκ ἔα βεβαιουῖσθαι τὸ ζητούμενον, διὰ τὸ ἄλλο ἀπ' ἄλλου τὴν πίστιν λαμβάνειν, καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον. 89. Ὁ δὲ πρὸς τι, οὐδὲν φησι καθ' ἑαυτὸ λαμβάνεσθαι, ἀλλὰ μεθ' ἑτέρου· ὅθεν ἄγνωστα εἶναι. Ὁ δ' ἐξ ὑποθέσεως τρόπος συνίσταται, οἰομένων τινῶν τὰ πρῶτα τῶν πραγμάτων αὐτόθεν δεῖν λαμβάνειν ὡς πιστὰ, καὶ μὴ αἰτεῖσθαι· (ὃ ἔστι μάταιον· τὸ ἐναντίον γάρ τις ὑποθήσεται.) Ὁ δὲ δι' ἀλλήλων τρόπος συνίσταται, ὅταν τὸ ὀφείλον τοῦ ζητουμένου πράγματος εἶναι βεβαιωτικόν, χρεῖαν ἔχη τῆς ἐκ τοῦ ζητουμένου πίστεως. Οἷον, εἰ τὸ εἶναι πόρους τις βεβαιοῖ, διὰ τὸ ἀπορροίας γίνεσθαι, αὐτὸ παραλαμβάνει πρὸς βεβαίωσιν τὸ ἀπορροίας γίνεσθαι.

XI. 90. Ἀνήρουν δ' οὗτοι καὶ πᾶσαν ἀπόδειξιν, καὶ κριτήριον, καὶ σημεῖον, καὶ αἷτιον, καὶ κίνησιν, καὶ μίθησιν, καὶ γένεσιν, τὸ φύσει τι εἶναι ἀγαθόν

ἢ κακόν. Πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις (φασίν) ἢ ἐξ ἀποδειγμένων σύγκειται χρημάτων, ἢ ἐξ ἀναποδείκτων. Εἰ μὲν οὖν ἐξ ἀποδειγμένων, καὶ κεῖνα δεῖσεται τιнос ἀποδείξεως. κἀντεῦθεν εἰς ἄπειρον· εἰ δὲ ἐξ ἀναποδείκτων, ἦτοι πάντων, ἢ τινῶν, ἢ καὶ ἐνός μόνου δισταζομένου, καὶ τὸ ὅλον εἶναι ἀναπόδεικτον. Εἰ δὲ δοκεῖ (φασίν) ὑπάρχειν τινὰ, μηδεμιᾶς ἀποδείξεως δεόμενα, θαυμαστοὶ τῆς γνώμης, εἰ μὴ συνίασιν ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο πρῶτον, ὡς ἄρα ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν πίστιν, ἀποδείξεως χρεία. 91. Οὐδὲ γὰρ τὸ τέτταρα εἶναι τὰ στοιχεῖα, ἔκ τοῦ τέτταρα εἶναι τὰ στοιχεῖα, βεβαιωτέον. Πρὸς τῷ, καὶ τῶν κατὰ μέρος ἀποδείξεων ἀπιστουμένων ἀπιστον εἶναι καὶ τὴν γενικὴν ἀπόδειξιν. Ἴνα τε γινώμεν ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, κριτηρίου δεῖ· καὶ ὅτι ἐστὶ κριτήριον, ἀποδείξεως δεῖ· ὅθεν ἐκάτερα ἀκατάληπτα ἀναπεμπόμενα ἐπ' ἄλληλα. Πῶς ἂν οὖν καταλαμβάνοιτο τὰ ἄδηλα, τῆς ἀποδείξεως ἀγνοουμένης; Ζητεῖται δὲ οὐκ, εἰ φαίνεται τοιαῦτα, ἀλλ' εἰ καθ' ὑπόστασιν οὕτως ἔχει. Εὐήθεῖς δὲ τοὺς δογματικοὺς ἀπέφαινον. Τὸ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως περαινόμενον, οὐ σκέψεως ἀλλὰ θέσεως ἔχει λόγον· τοιούτῳ δὲ λόγῳ καὶ ὑπὲρ ἀδυνάτων ἐστὶν ἐπιχειρεῖν. 92. Τοὺς δὲ οἰομένους μὴ δεῖν ἐκ τῶν κατὰ περίστασιν κρίνειν τὰληθῆς, μηδ' ἐκ τῶν κατὰ φύσιν νομοθετεῖν, ἔλεγον αὐτοῖς μέτρα τῶν πάντων ὀρίζειν, οὐχ ὀρῶντες ὅτι πᾶν τὸ φαινόμενον, κατὰ ἀντιπερίστασιν καὶ διάθεσιν φαίνεται. Ἦτοι γοῦν πάντα ἀληθῆ ῥητέον, ἢ πάντα ψευδῆ. Εἰ δ' ἑνὶ ἐστὶν ἀληθῆ, τίνοι διακριτέον; Οὔτε γὰρ αἰσθήσει τὰ κατὰ αἰσθησιν, πάντων ἴσων αὐτῇ φαινομένων, οὔτε νοῦ-

οι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Ἄλλη δὲ παρὰ ταύτας εἰς ἐπίκρισιν δύναμις οὐχ ὁράται. Ὁ οὖν (φασὶ) περὶ τινος διαβεβαιούμενος αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ, πρότερον ὀφείλει τὰς περὶ τούτων δόξας κατασιῆσαι. Οἱ μὲν γὰρ ταῦτα, οἱ δὲ ταῦτα ἀνηγήκασιν. 93. Δεῖ δὲ ἢ δι' αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ κριθῆναι. Ἐκάτερα δὲ ἀμφισβητεῖται. Οὐ τοίνυν δυνατὸν τὰς περὶ αἰσθητῶν ἢ νοητῶν ἐπικρίναι δόξας, εἴτε διὰ τὴν ἐν ταῖς νοήσεσι μάχην ἀπαιτητέον, πᾶσιν ἀναιρεθήσεται τὸ μέτρον, ὃ δοκεῖ τὰ πάντα διακριβοῦσθαι. Πᾶν οὖν ἴσον ἡγήσονται. Ἐτι φησὶν ὁ συζητῶν ἡμῖν, Τὸ φαινόμενον πιστόν ἐστιν, ἢ οὐ· εἰ μὲν οὖν πιστόν ἐστιν, οὐδὲν ἔξει λέγειν πρὸς τὸν ὃ φαίνεται τούναντιον· ὡς γὰρ αὐτὸς πιστὸς τὸ φαινόμενον λέγων, οὕτω καὶ ὁ ἐναντίος. Εἰ δ' ἄπιστον, καὶ αὐτὸς ἀπιστηθήσεται, τὸ φαινόμενον λέγων. 94. Τὸ τε πείθον οὐχ ὑποληπτέον ἀληθές ὑπάρχειν. Οὐ γὰρ πάντας τὸ αὐτὸ πείθειν, οὐδὲ τοὺς αὐτοὺς συνεχές. Γίνεται δὲ καὶ παρὰ τὸ ἐκτὸς ἢ πιθανότης, παρὰ τὸ ἐνδοξον τοῦ λέγοντος, ἢ παρὰ τὸ φροντιστικόν, ἢ παρὰ τὸ αἰμύλον, ἢ παρὰ τὸ σύνηθες, ἢ παρὰ τὸ κεχαρισμένον. Ἀνήρουν δὲ καὶ τὸ κριτήριον, λόγῳ τοιῶδε. Ἦτοι κέκριται καὶ τὸ κριτήριον, ἢ ἄκριτόν ἐστιν. Ἄλλ' εἰ μὲν ἄκριτόν ἐστιν, ἄπιστον καθέστηκε, καὶ διημάρτηκε τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψεύδους· εἰ δὲ κέκριται, ἐν τῶν κατὰ μέρος γενήσεται κρινόμενον· ὥστ' ἂν τὸ αὐτὸ καὶ κρίνειν, καὶ κρίνεσθαι, τὸ κεκριτὸς τὸ κριτήριον ὑφ' ἑτέρου κριθῆσεται, καὶ κριθῆναι ὑπὸ ἄλλου, καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον. 95. Πρὸς τῷ καὶ διαφωνεῖσθαι τὸ κριτήριον· τῶν μὲν, τὸν ἀνθρώπον κριτήριον εἶ-

ναι λεγόντων, τῶν δὲ, τὰς αἰσθήσεις· ἄλλων, τὸν
 λόγον· ἐνίων, τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν. Καὶ
 ὁ μὲν ἄνθρωπος καὶ πρὸς αὐτὸν διαφωνεῖται, καὶ
 πρὸς τοὺς ἄλλους· ὡς δῆλον ἐκ τῶν διαφόρων νό-
 μων καὶ ἐθῶν. Αἱ δὲ αἰσθήσεις ψεύδονται· ὁ δὲ
 λόγος, διάφωνος. Ἡ δὲ καταληπτικὴ φαντασία ὑπό-
 νοῦ κρινεται, καὶ ὁ νοῦς ποικίλως τρέπεται. Ἄγνω-
 στον οὖν ἐστὶ τὸ κριτήριον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀλήθεια.
 96. Σημεῖόν τε οὐκ εἶναι. Εἰ γὰρ ἐστὶ (φασὶ) ση-
 μεῖον, ἥτοι αἰσθητὸν ἐστίν, ἢ νοητὸν. Αἰσθητὸν
 μὲν οὖν οὐκ ἐστίν· ἐπεὶ τὸ αἰσθητὸν κοινὸν ἐστὶ·
 τὸ δὲ σημεῖον, ἴδιον. Καὶ τὸ μὲν αἰσθητὸν κατὰ
 διαφορὰν· τὸ δὲ σημεῖον, τῶν πρὸς τι. Νοητὸν δὲ
 οὐκ ἐστίν· ἐπεὶ εἴ ἐστὶ νοητὸν, ἥτοι φαινόμενόν ἐστι
 φαινομένου, ἢ ἀφανὲς ἀφανοῦς, ἢ ἀφανὲς φαινομέ-
 νου, ἢ φαινόμενον ἀφανοῦς. Οὐδὲν δὲ τούτων ἐστίν·
 οὐκ ἄρα ἐστὶ σημεῖον. Φαινόμενον μὲν οὖν φαινο-
 μένου οὐκ ἐστίν, ἐπεὶ τὸ φαινόμενον οὐ δεῖται ση-
 μείου· ἀφανὲς δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἐστίν, ἐπειδὴ δεῖ φαί-
 νεσθαι τὸ ἐκκαλυπτόμενον ὑπὸ τίνος. 97. Ἀφανὲς
 δὲ φαινομένου οὐ δύναται, καθότι δεῖ φαίνεσθαι τῷ
 ἑτέρῳ, παρέξον ἀφορμὴν ἀποκαλύψεως. Φαινόμενον
 δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἐστίν, ὅτι τὸ σημεῖον, τῶν πρὸς τι
 ὄν, συγκαταλαμβάνεσθαι ὀφείλει τῷ οὐ ἐστὶ σημεῖον·
 τὸ δὲ μὴ ἐστίν. Οὐδὲν ἄρα τῶν ἀδήλων ἂν κατα-
 λαμβάνοιτο· διὰ γὰρ τῶν σημείων λέγεται τὰ ἀδηλι-
 καταλαμβάνεσθαι. Ἀναιροῦσι δὲ τὸ αἴτιον ὧδε· τ
 αἴτιον τῶν πρὸς τι ἐστὶ· πρὸς γὰρ τῷ αἰτιατῷ ἐστὶ
 τὰ δὲ πρὸς τι ἐπινοεῖται μόνον, ὑπάρχει δὲ οὐ. Κ
 τὸ αἴτιον οὖν ἐπινοοῖτο ἂν μόνον. 98. Ἐπεὶ εἴ

ἔστιν αἷτιον, ὀφείλει ἔχειν τὸ οὐ λέγεται αἷτιον, ἐπεὶ οὐκ ἔσται αἷτιον. Καὶ ὡσπερ ὁ πατήρ, μὴ παρόντος τοῦ πρὸς ὃν λέγεται πατήρ, οὐκ ἂν εἶη πατήρ, οὕτως δὲ καὶ τὸ αἷτιον. Οὐ πάρεστι δὲ πρὸς ὃ νοεῖται τὸ αἷτιον· (οὔτε γὰρ γενέσει, οὔτε φθορᾷ, οὔτε ἄλλω τινί) οὐκ ἄρα ἐστὶν αἷτιον. Καὶ μὴν εἰ ἔστιν αἷτιον, ἔτοι σῶμα σώματός ἐστὶν αἷτιον, ἢ ἄσώματον ἄσωμάτου· οὐδὲν δὲ τούτων· οὐκ ἄρα ἐστὶν αἷτιον. Σῶμα μὲν οὖν σώματος οὐκ ἂν εἶη αἷτιον, ἐπεὶπερ ἀμφοτέρω τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν. Καὶ εἰ τὸ ἕτερον αἷτιον λέγεται, παρ' ὅσον ἐστὶ σῶμα, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὄν, αἷτιον γενήσεται. 99. Κοινῶς δὲ ἀμφοτέρων αἰτίων ὄντων, οὐδὲν ἔσται τὸ πάσχον. Ἀσώματον δὲ ἄσωμάτου οὐκ ἂν εἶη αἷτιον, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Ἀσώματον δὲ σώματος οὐκ ἔστιν αἷτιον· ἐπεὶ οὐδὲν ἄσώματον ποιεῖ σῶμα. Σῶμα δὲ ἄσωμάτου οὐκ ἂν εἶη αἷτιον· ὅτι τὸ γενόμενον, τῆς πασχούσης ὑλης ὀφείλει εἶναι. Μηδὲν δὲ πάσχον, διὰ τὸ ἄσώματον εἶναι, οὐδ' ἂν ὑπό τινος γένοιτο. Οὐκ ἔστι τοίνυν αἷτιον. Ὡς συνεισάγεται τὸ ἀνυποστάτους εἶναι τὰς τῶν ὄλων ἀρχάς. Δεῖ γὰρ εἶναι τι τὸ ποιοῦν καὶ δρῶν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κίνησις ἐστὶ. Τὸ γὰρ κινούμενον, ἢτοι ἐν ᾧ ἐστὶ τόπων κινεῖται, ἢ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν. Καὶ ἐν ᾧ μὲν ἐστὶ τόπων οὐ κινεῖται· ἐν ᾧ δὲ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ κινεῖται. Οὐκ ἔστιν οὖν κίνησις. 100. Ἀνήρουν δὲ καὶ μάθησιν. Εἴπερ (φασὶ) διδάσκεται τι, ἢτοι τὸ ὄν τῷ εἶναι διδάσκεται· ἢ τὸ μὴ ὄν, τῷ μὴ εἶναι. Οὔτε δὲ τὸ ὄν τῷ εἶναι διδάσκεται· (ἢ γὰρ τῶν ὄντων φύσις πᾶσι φρίνεται καὶ γινώσκεται) οὔτε τὸ μὴ ὄν, τῷ μὴ ὄντι. Τῷ γὰρ

μη ὄντι οὐδέν συμβέβηκεν. Ὡστε οὔτε τὸ διδάσκεισθαι. Οὐδὲ μὴν γένεσις ἐστι, φασίν. Οὔτε γὰρ τὸ ὄν γίνεται· (ἔστι γὰρ) οὔτε τὸ μὴ ὄν· (οὐδὲ γὰρ ὑφέστηκε) τὸ δὲ μὴ ὑφεστῶς, μηδὲ ὄν, οὐδὲ τὸ γίνεσθαι εὐτύχηκε. 101. Φύσει τε μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν. Εἰ γάρ τι ἐστὶ φύσει ἀγαθὸν καὶ κακόν, πᾶσιν ὀφείλει ἀγαθὸν ἢ κακόν ὑπάρχειν, ὡσπερ ἡ χιῶν πᾶσι ψυχρόν. Κοινὸν δὲ οὐδέν πάντων ἀγαθὸν ἢ κακόν ἐστιν. Οὐκ ἄρα ἐστὶ φύσει ἀγαθὸν ἢ κακόν. Ἦτοι γὰρ πᾶν τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ῥητέον ἀγαθόν. ἢ οὐ πᾶν. Καὶ πᾶν μὲν οὐ ῥητέον. ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ὑφ' οὗ μὲν δοξάζεται ἀγαθὸν ὡς ἡ ἡδονὴ ὑπὸ Ἐπικούρου· ὑφ' οὗ δὲ κακόν, ὡς ὑπὸ Ἀντισθέuous. Συμβήσεται τοίνυν τὸ αὐτὸ, ἀγαθόν τε εἶναι καὶ κακόν. Εἰ δ' οὐ πᾶν λέγοιμεν τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ἀγαθόν, δεήσει ἡμᾶς διακρίνειν τὰς δόξας. Ὅπερ οὐκ ἐνδεχόμενον ἐστι, διὰ τὴν ἰσοσθένειαν τῶν λόγων. Ἄγνωστον οὖν τὸ φύσει ἀγαθόν. 102. Ἔστι δὲ καὶ τὸν ὅλον τῆς συναγωγῆς αὐτῶν τρόπον συνιδεῖν ἐκ τῶν ἀπολειφθεισῶν συντάξεων.

XII. Αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Πύρρων οὐδέν ἀπέλιπεν, οἱ μὲντοι συνήθεις αὐτοῦ, Τίμων καὶ Αἰνεσίδημος καὶ Νουμήνιος καὶ Ναυσιφάνης, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.

XIII. Οἷς ἀντιλέγοντες οἱ δογματικοὶ φασίν. αὐτοὺς καταλαμβάνεσθαι καὶ δογματίζειν· ἐν ᾧ γὰρ δοκοῦσι διελέγχειν, καταλαμβάνονται. Καὶ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ κρατύνουσι καὶ δογματίζουσι. Καὶ γὰρ ὅτε φασὶ μηδὲν ὀρίζειν, καὶ παντὶ λόγῳ λόγον ἀντικεῖσθαι, αὐτὰ ταῦτα καὶ ὀρίζονται καὶ δογματίζουσι.

Πρὸς οὓς ἀποκρίνονται· 103. Περὶ μὲν ὧν ὡς ἄνθρωποι πάσχομεν, ὁμολογοῦμεν. Καὶ γὰρ ὅτι ἡμέρα ἐστὶ, καὶ ὅτι ζῶμεν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ φαινομένων, διαγινώσκομεν· περὶ δὲ ὧν οἱ δογματικοὶ διαβεβαιοῦνται τῷ λόγῳ, φάμενοι κατειληφθαι, ἐπέχομεν περὶ τούτων ὡς ἀδήλων· μόνα δὲ τὰ πάθη γινώσκομεν. Τὸ μὲν γὰρ ὅτι ὀρῶμεν, ὁμολογοῦμεν, καὶ τὸ ὅτι τόδε νοοῦμεν, γινώσκομεν· πῶς δὲ ὀρῶμεν, ἢ πῶς νοοῦμεν, ἀγνοοῦμεν. Καὶ ὅτι τόδε λευκὸν φαίνεται, διηγηματικῶς λέγομεν, οὐ διαβεβαιούμενοι εἰ καὶ ἔντως ἐστὶ. 104. Περὶ δὲ τῆς Οὐδὲν ὀρίζω φωνῆς, καὶ τῶν ὁμοίων, λέγομεν ὡς οὐ δογμάτων· οὐ γὰρ εἰσιν ὅμοια τῷ λέγειν ὅτι σφαιροειδῆς ἐστὶν ὁ κόσμος. Ἄλλα γὰρ τὸ μὲν, ἀδηλον· αἱ δὲ, ἐξομολογήσεις εἰσὶ. Ἐν ᾧ οὖν λέγομεν μηδὲν ὀρίζειν, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ὀριζόμεθα. Πάλιν οἱ δογματικοὶ φασὶ καὶ τὸν βίον αὐτοῦς ἀναιρεῖν, ἐν ᾧ πάντα ἐκβάλλουσιν, ἐξ ὧν ὁ βίος συνέστηκεν. Οἱ δὲ ψεύδεσθαί φασιν αὐτούς. Οὐ γὰρ τὸ ὀρᾶν ἀναιρεῖν, ἀλλὰ τὸ πῶς ὀρᾶν ἀγνοεῖν. Καὶ γὰρ τὸ φαινόμενον τιθέμεθα, οὐχ ὡς καὶ τοιοῦτον ὄν· καὶ ὅτι πῦρ καίει αἰσθανόμεθα· εἰ δὲ φύσιν ἔχει καυστικὴν, ἐπέχομεν. 105. Καὶ ὅτι κινεῖται τις βλέπομεν, καὶ ὅτι φθείρεται· πῶς δὲ ταῦτα γίνεται, οὐκ ἴσμεν. Μόνον οὖν (φασὶν) ἀνθιστάμεθα πρὸς τὰ παρυφιστάμενα τοῖς φαινομένοις ἀδηλα. Καὶ γὰρ ὅτε τὴν εἰκόνα ἐξοχᾶς λέγομεν ἔχειν, τὸ φαινόμενον διασαφουῦμεν· ὅταν δὲ εἴπωμεν μὴ ἔχειν αὐτὴν ἐξοχᾶς, οὐκ ἔτι ὅ φαίνεται, ἕτερον δὲ λέγομεν· ὅθεν καὶ ὁ Τί-

μων ἐν τῷ Πύθωνί φησι, μὴ ἐκβεβηκέναι τὴν συνήθειαν. Καὶ ἐν τοῖς ἰνδαλμοῖς οὕτω λέγει,

Ἄλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὐπερ ἂν ἔλθῃ. Καὶ ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων φησι, Τὸ μὲν ὅτι ἐστὶ γλυκὺ, οὐ τίθημι· τὸ δὲ ὅτι φαίνεται, ὁμολογῶ. 106. Καὶ Αἰνεσιδῆμος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυρρόνων λόγων οὐδὲν φησιν ὀρίζειν τὸν Πυρρόωνα δογματικῶς, διὰ τὴν ἀντιλογίαν, τοῖς δὲ φαινομένοις ἀκολουθεῖν. Ταῦτα δὲ λέγει καὶ τῷ κατὰ σοφίας, καὶ τῷ περὶ ζητήσεως. Ἄλλὰ καὶ Ζεῦξις ὁ Αἰνεσιδήμου γνώριμος ἐν τῷ περὶ διτιπῶν λόγων, καὶ Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεὺς καὶ Ἀπελλάς ἐν τῷ Ἀγρίππα, τιθέασι τὰ φαινόμενα μόνα. Ἔστιν οὖν κριτήριον κατὰ τοὺς σκεπτικούς τὸ φαινόμενον, ὡς καὶ Αἰνεσιδήμος φησιν. Οὕτω δὲ καὶ Ἐπίκουρος. Δημόκριτος δὲ, μηδὲν εἶναι τῶν φαινομένων· τὰ δὲ, μὴ εἶναι. 107. Πρὸς τοῦτο τὸ κριτήριον τῶν φαινομένων οἱ δογματικοὶ φασιν, ὅτι ὅτε ἀπὸ τῶν αὐτῶν διάφοροι προσπίπτουσι φαντασίαι, ὡς ἀπὸ τοῦ πύργου ἢ στρογγύλου, ἢ τετραγώνου, ὁ σκεπτικὸς εἰ οὐδετέραν προκρίνη, ἀπρακτῆσει· εἰ δὲ τῇ ἑτέρᾳ κατακολουθήσει, οὐκέτι τὸ ἰσοσθενὲς (φασὶ) τοῖς φαινομένοις ἀποδώσει. Πρὸς οὓς οἱ σκεπτικοὶ φασιν, ὅτι ὅτε προσπίπτουσιν ἄλλοῖαι φαντασίαι, ἑκατέρας ἐροῦμεν φαίνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο τὰ φαινόμενα τιθέναι ὅτι φαίνεται. Τέλος δὲ οἱ σκεπτικοὶ φασὶ τὴν ἐποχὴν, ἢ σκιᾶς τρόπον ἐπακολουθεῖ ἢ ἀταραξία, ὡς φασιν οἱ τε περὶ τὸν Τίμωνα καὶ Αἰνεσιδήμον. 108. Οὔτε γὰρ τάδε ἐλοίμεθα, ἢ ταῦτα φευξοίμεθα ὅσα περὶ ἡμᾶς ἐστι. Τὰ δὲ ὅσα περὶ ἡμᾶς οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ

κατ' ἀνάγκην, οὐ δυνάμεθα φεύγειν· ὡς τὸ πεινῆν, διψῆν, ἀλγεῖν· οὐκ ἔστι γὰρ λόγῳ περιελεῖν ταῦτα. Λεγόντων δὲ τῶν δογματικῶν, πῶς δυνήσεται βιοῦν ὁ σκεπτικὸς μὴ φεύγων τὸ, εἰ καὶ κελευσθεῖη, κρουρογεῖν τὸν πατέρα; φασὶν οἱ σκεπτικοὶ περὶ τῶν δογματικῶν, πῶς δυνήσεται βιοῦν δογματικὸς ζητήσεων ἀπέχων, οὐ περὶ τῶν βιωτικῶν καὶ τηρητικῶν; Ὡστε καὶ αἰρούμεθά τι κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ φεύγομεν, καὶ νόμοις χρῴμεθα. Τινὲς δὲ, καὶ τὴν ἀπάθειαν, ἄλλοι δὲ τὴν πραότητα τέλος εἶπεῖν φασὶ τοὺς σκεπτικούς.

C A P U T XII.

T I M O N.

I. 109. Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς, ὁ παρ' ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τοὺς Σίλλους ὑπομνημάτων, ἃ προσφωνεῖ Τιβερίῳ Καίσαρι, φησὶ τὸν Τίμωνα εἶναι πατρὸς μὲν Τιμάρχου, Φλιάσιον δὲ τὸ γένος· νέον δὲ καταλειφθέντα, χορεύειν, ἔπειτα καταγνόντα, ἀποδημῆσαι εἰς Μέγαρον πρὸς Στίλπωνα· καὶ κείνῳ συνδιατρίψαντα αὐτὸς ἐπανελθεῖν οἴκαδε καὶ γῆμαι· εἶτα πρὸς Πύρρον εἰς Ἡλιν ἀποδημῆσαι μετὰ γυναικὸς, καὶ κείῳ διατρίβειν, ἕως αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο· ὧν τὸν μὲν πρεσβύτερον, Ξάνθον ἐκάλεσε, καὶ ἰατρικὴν ἐδίδαξε, καὶ διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπεν. 110. Ὁ δὲ Τίμων ἐλλόγιμος ἦν, ὡς καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ φησὶν. Ἀπορῶν μέντοι τροφῶν, ἀπῆρεν εἰς τὸν Ἑλλάσποντον καὶ τὴν Προποντίδα· ἐν Χαλκηδόνι τε σοφιστεύων ἐπιπλέον ἀποδοχῆς ἠξιώθη· ἐντεῦθεν τε

πορισάμενος, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας· κακεῖ διέτριβε μέχρι καὶ τελευτῆς, ὀλίγον χρόνον εἰς Θήβας διαδραμών. Ἐγνώσθη δὲ καὶ Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις αὐτοῦ μαρτυρεῖ.

II. Ἦν δὲ (φησὶν Ἀντίγονος) καὶ φιλοπότης, καὶ ἀπὸ τῶν φιλοσόφων ἐσχόλαζε. Καὶ γὰρ ποιήματα συνέγραψε, καὶ ἔπη, καὶ τραγωδίας, καὶ σατύρους, καὶ δράματα κωμικὰ τριάκοντα, τραγικὰ δὲ ἐξήκοντα, Σίλλους τε καὶ κιναιδούς. 111. Φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία, εἰς ἐπῶν τείνοντα μυριάδας δύο, ὧν καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος μέμνηται, ἀναγεγραφῶς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸν βίον. Τῶν δὲ Σίλλων τρία ἐστίν· ἐν οἷς, ὡς ἂν σκεπτικὸς ᾖν, πάντας λοιδορεῖ καὶ σιλλαίνει τοὺς δογματικούς, ἐν παρωδίας εἶδει. Ὡν τὸ μὲν πρῶτον αὐτοδιήγητον ἔχει τὴν ἐρμηνείαν· τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον ἐν διαλόγου σχήματι. Φαίνεται γοῦν ἀνακρίνων Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον περὶ ἐκάστων· ὁ δὲ, αὐτοδιηγούμενός ἐστι. Καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ, περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, περὶ τῶν ὑστέρων. Ὅθεν δὴ αὐτῷ τινες καὶ ἐπίλογον ἐπέγραψαν. 112. Τὸ δὲ πρῶτον ταῦτα περιέχει πράγματα, πλὴν ὅτι μονοπρόσωπός ἐστιν ἢ ποιήσις. Ἀρχὴ δὲ αὐτῷ ἦδε,

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστέ σοφισταί.

III. Ἐτελεύτησε δὲ ἐγγὺς ἐτῶν ἐνενηκόντα, ὡς φησὶν ὁ Ἀντίγονος, καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ. Τοῦτον ἐγὼ καὶ ἑτερόφθαλμον ἤκουσα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς αὐτὸν Κύκλωπα ἐκάλει.

IV. Γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Τίμων, ὁ μισάνθρωπος.

V. Ὁ δ' οὖν φιλόσοφος καὶ φιλόκηπος ἦν σφόδρα καὶ ἰδιοπράγμων, ὡς καὶ Ἀντίγονός φησι. Λόγος γοῦν εἰπεῖν Ἰερώνυμον τὸν περιπατητικὸν ἐπ' αὐτοῦ, ὡς παρὰ τοῖς Σκύθαις καὶ οἱ φεύγοντες τοξεύουσι καὶ οἱ διώκοντες· οὕτω τῶν φιλοσόφων οἱ μὲν διώκοντες θηρῶσι τοὺς μαθητὰς, οἱ δὲ φεύγοντες, καθάπερ καὶ ὁ Τίμων.

VI. 113. Ἦν δὲ καὶ ὄξυς νοῆσαι, καὶ διαμυκτηρῖσαι· φιλογράμματός τε, καὶ τοῖς ποιηταῖς μύθους γράψαι ἱκανός, καὶ δράματα συνδιατιθέναι. Μετεδίδου δὲ τῶν τραγωδιῶν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ὀμήρῳ. Θεορυσβούμενός τε ὑπὸ τῶν θεραπευνῶν καὶ κυνῶν, ἐποίει μηδὲν, σπουδάζων περὶ τὸ ἡμέμα ζῆν. Φασὶ δὲ καὶ Ἄρατον πυθέσθαι αὐτοῦ πῶς τὴν Ὀμήρου ποίησιν ἀσφαλῶς κτήσαιο; τὸν δὲ εἰπεῖν, Εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι, καὶ μὴ τοῖς ἤδη διωρθωμένοις. Εἰκῆ τε αὐτῷ ἔκειτο τὰ ποιήματα, ἐνίοτε ἡμίβρωτα. 114. Ὡστε καὶ Ζωπύρῳ τῷ ῥήτορι ἀναγινώσκοντι ἐπιτυλίττειν, καὶ κατὰ τὸ ἐπελθὸν διεξιέναι· ἐλθόντα τε ἐφ' ἡμισείας, οὕτως εὐρεῖν τὸ ἀπόσπασμα, τῶς ἀγνοοῦντα. Τοσοῦτον ἦν ἀδιάφορος· ἀλλὰ καὶ εὖρος, ὡς μηδὲ ἀριστᾶν συγχωρεῖν. Φασὶ δὲ αὐτὸν Ἀρκεσίλαον θεασάμενον διὰ τῶν Κερκώπων ἰόντα, εἰπεῖν, Τί σὺ δεῦρο, ἔνθα περ ἡμεῖς οἱ ἐλεύθεροι; Συνεχές τε ἐπιλέγειν εἰώθει πρὸς τοὺς, τὰς αἰσθήσεις μετ' ἐπιμαρτυροῦντος τοῦ νοῦ ἐγκρίνοντας, Συνῆλθεν Ἀιταγᾶς τε καὶ Νουμήνιος. Εἰώθει δὲ καὶ παίζειν τοιαῦτα. Πρὸς οὖν τὸν θαυμάζοντα πάντα, ἔφη, Τί δ' οὐ θαυμάζεις ὅτι τρεῖς ὄντες τέτταρας ἔχομεν ὀφθαλμούς; Ἦν δὲ αὐτὸς ἑτερόφθαλμος, καὶ

ὁ Διοσκουρίδης, μαθητὴς αὐτοῦ· καὶ ὁ πρὸς ὃν ἔλεγεν, ὑγιῆς. 115. Ἐρωτηθεὶς δὲ ποτε ὑπὸ Ἀρκεσιλάου, διὰ τί παρεῖη ἐκ Θηβῶν; ἔφη, Ἴνα ὑμᾶς ἀναπεπταμένους ὄρων γελῶ. Ὅμως δὲ καθ'απτόμενος Ἀρκεσιλάου ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπήνεσεν αὐτὸν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρκεσιλάου περὶ δειπνου.

VII. Τούτου διάδοχος (ὡς μὲν Μηνόδοτός φησι) γέγονεν οὐδεὶς· ἀλλὰ διέλιπεν ἡ ἀγωγή, ἕως αὐτὴν Πτολεμαῖος ὁ Κυρηναῖος ἀνεκτίσατο. Ὡς δὲ Ἰππόβοτός φησι καὶ Σωτίων, διήκουσαν αὐτοῦ Διοσκουρίδης Κύπριος, καὶ Νικόλοχος Ῥόδιος, καὶ Εὐφράνωρ Σελεικεὺς, Ἡραῦλος τε ἀπὸ Τρωάδος· ὃς οὕτω καρτερικὸς ἐγένετο, καθ' ἃ φησι Φύλαρχος ἱστορῶν, ὥστε ἀδίκως ὑπομεῖναι ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ κολασθῆναι, μηδὲ λόγου τοὺς πολίτας καταξιώσας. 116. Εὐφράνωρος δὲ διήκουσεν Εὐβοῖλος Ἀλεξανδρεὺς· οὗ Πτολεμαῖος, οὗ Σαρπηδῶν, καὶ Ἡρακλείδης. Ἡρακλείδου δὲ Αἰνεσίδημος Κνώσσιος, ὃς καὶ Πυρρῶν γειῶν λόγων ὀκτὼ συνέγραψε βιβλία· οὗ Ζεύξιππος ὁ Πολίτης, οὗ Ζεῦξις ὁ Ἰωνιόπους, οὗ Ἀντίλοχος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου. Τούτου δὲ Μηνόδοτος ὁ Νικομηδεὺς, ἰατρὸς ἐμπειρικὸς, καὶ Θεϊώδας Λαοδικεὺς. Μηνόδοτου δὲ, Ἡρόδοτος Ἀριέως Ταρσεὺς· Ἡροδότου δὲ διήκουσε Σέξτος ὁ ἐμπειρικὸς, οὗ καὶ τὰ δέκα τῶν σκεπτικῶν, καὶ ἄλλα κάλλιστα. Σέξτου δὲ διήκουσε Σατορνῆνος ὁ Κυθηναῖος, ἐμπειρικὸς καὶ αὐτός.

LIBER DECIMUS.

CAPUT I.

EPICURUS.

I. 1. Ἐπίκουρος Νευκλέους καὶ Χαιρεστράτης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Γαργήτιος, γένους τοῦ τῶν Φιλαῖδων, ὡς φησι Μητροόδωρος ἐν τῷ περὶ εὐγενείας. Τοῦτον φασὶν ἄλλοι τε καὶ Ἑρακλείδης ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, κληρουχησάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον, ἐκεῖ τραφῆναι· ὀκτωκαιδεκαέτη δὲ ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας, Ξενοκράτους μὲν ἐν Ἀκαδημίᾳ, Ἀριστοτέλους δ' ἐν Χαλκίδι διατρίβοντος. Τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεσόντων ὑπὸ Περδίκκου, μετελθεῖν εἰς Κολοφῶνα πρὸς τὸν πατέρα.

II. 2. Χρόνον δὲ τινα διατρίψαντα αὐτόθι καὶ μαθητὰς ἀθροίσαντα, πάλιν ἐπανελθεῖν εἰς Ἀθήνας, ἐπὶ Ἀναξικράτους· καὶ μέχρι μὲν τινος κατ' ἐπιμίξιαν τοῖς ἄλλοις φιλοσοφεῖν, ἔπειτα ἰδίᾳ πῶς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν αἵρεσιν συστήσαντα. Ἐφάπασθαι τε φιλοσοφίας αὐτός φησιν, ἔτη γεγονῶς τέτταρα καὶ δέκα. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου, φησὶν ἐλθεῖν ἐπὶ φιλοσοφίαν καταγνόντα τῶν σοφιστῶν καὶ ιατιστῶν, ἐπειδὴ μὴ ἐδυνήθησαν ἐρμηνεῦσαι ἃ περὶ τοῦ παρ' Ἡσιόδου χάους. φησὶ δὲ Ἐ

γραμματοδιδάσκαλον αὐτὸν γεγενῆσθαι. Ἐπιταμέντοι περιτυχόντα τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις, ἐπι φιλοσοφίαν αἵξαι. 3. Διὸ καὶ τὸν Τίμωνα φάσκιν περὶ αὐτοῦ.

Ἐπιταμέντος αὖ φυσικῶν καὶ κύντατος, ἐκ Σάμου ἐλθὼν, Γραμμαδιδασκαλίδης, ἀναγωγότατος ζώντων. Συνεφιλοσόφουν δὲ αὐτῷ προτρεψαμένῳ καὶ οἱ ἀδελφοὶ τρεῖς ὄντες, Νεοκλῆς, Χαιρέδημος, Ἀριστόβουλος· καθά φησι Φιλόδημος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως. Ἄλλὰ καὶ δοῦλος Μῦς ἔνομα, καθά φησι Μυρωνιανὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς κεφαλαίοις.

III. Διότιμος δὲ ὁ Στωϊκὸς δυσμενῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν, πικρότατα αὐτὸν διαβέβληκεν, ἐπιστολαῖς φέρων πενήκοντα ἀσελγεῖς, ὡς Ἐπικούρου· καὶ τὰ εἰς Χρῦσιππον ἀναφερόμενα ἐπιστόλια, ὡς Ἐπικούρου συντάξας. 4. Ἄλλὰ καὶ οἱ περὶ Ποσειδώνιον τὸν Στωϊκὸν, καὶ Νικόλαος, καὶ Σωτίων ἐν τῷ δωδεκάτῃ τῶν ἐπιγραφομένων Διωκλείων ἐλέγχων, ἕς ἐστι περὶ τῆς κδ· καὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς. Καὶ γὰρ σὺν τῇ μητρὶ περιϊόντα αὐτὸν ἐς τὰ οἰκίδια, καθαρμούς ἀναγινώσκειν· καὶ σὺν τῷ πατρὶ γράμματα διδάσκειν λυπροῦ τινος μισθαρίου. Ἄλλὰ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἓνα προαγωγεῦν, Λεοντίῳ τε συνεῖναι τῇ ἐταίρῃ· τὰ δὲ Δημοκρίτου περὶ τῶν ἀτόμων, καὶ Ἀριστίππου περὶ τῆς ἡδονῆς, ὡς ἴδια λέγειν. Μὴ εἶναί τε γνησίως ἀστὸν, ὡς Τιμοκράτης φησὶ, καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ περὶ Ἐπικούρου ἐφηβείας. Μίθρην τε αἰσχρῶς κολακεῦν, τὸν Λυσιμάχου διαικητὴν, ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Παιᾶνα καὶ ἀνακτα καλοῦντα. 5. Ἄλ-

λὰ καὶ Ἰδομενέα καὶ Ἡρόδοτον καὶ Τιμοκράτην, τοὺς
 ἔκπυστα αὐτοῦ τὰ κρύφια ποιήσαντας, ἐγκωμιάζειν
 καὶ κολακεύειν. Αὐτὸ τοῦτο ἔν τε ταῖς ἐπιστολαῖς, πρὸς
 μὲν Λεόντιον, Παιᾶν ἄναξ, φίλον Λεοντάριον, οἴου
 κροτοθορύβου ἡμᾶς ἐπέπλησεν ἀναγνόντας σου τὸ
 ἐπιστόλιον; Πρὸς δὲ Θεμίστην τὴν Λέοντος γυναῖκα,
 Οἴός τε, φησὶν, εἰμὶ, ἐὰν μὴ ὑμεῖς πρὸς με ἀφίκησθε,
 αὐτὸς τρικύλιστος, ὅπου ἂν ὑμεῖς καὶ Θεμίστα πα-
 ρακαλῆτε, ὠθεῖσθαι. Πρὸς δὲ Πυθοκλέα ὠραῖον
 ὄντα, Καθεδοῦμαι, φησὶ, προσδοκῶν τὴν ἡμερτήν
 καὶ ἰσόθεόν σου εἶσοδον. Καὶ πάλιν πρὸς Θεμίστην
 γράφων, νομίζει αὐτῇ παραινέειν, καθά φησι Θεόδο-
 τος, ὡς ἐν τῷ τειάρτῳ τῶν πρὸς Ἐπίκουρον. 6.
 Καὶ ἄλλαις δὲ πολλαῖς ἐταίραις γράφειν, καὶ μάλιστα
 Λεοντίῳ, ἧς καὶ Μητροδώρον ἐρασθῆναι. Ἐν τε τῷ
 περὶ τέλους γράφειν οὕτως, Οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τί
 νοήσω τὰ γαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονὰς,
 ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς δι' ἀφροδισίων, καὶ τὰς δι'
 ἀκροαμάτων, καὶ τὰς διὰ μορφᾶς. Ἐν τε τῇ πρὸς
 Πυθοκλέα ἐπιστολῇ γράφειν, Παιδείαν δὲ πᾶσαν,
 μακάριοι, φεύγετε. Ἐπίκτητός τε κιναιδολόγον αὐ-
 τὸν καλεῖ, καὶ τὰ μάλιστα λοιδορεῖ. Καὶ μὴν καὶ
 Τιμοκράτης, ὁ Μητροδώρου μὲν ἀδελφὸς, μαθητῆς
 δὲ αὐτοῦ, τῆς σχολῆς ἐκφοιτήσας, ἐν τοῖς ἐπιγραφο-
 μένοις εὐφραντοῖς, φησὶν, αὐτὸν δις τῆς ἡμέρας
 ἐμεῖν ὑπὸ τρυφῆς. Ἐαυτὸν τε διηγεῖται μόγις ἐκφυ-
 γεῖν ἰσχύσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας φιλοσοφίας, καὶ
 τὴν μυστικὴν ἐκείνην συναγωγὴν. 7. Τὸν τε Ἐπί-
 κουρον πολλὰ κατὰ τὸν λόγον ἠγνοηκέναι, καὶ πολὺ
 μᾶλλον κατὰ τὸν βίον, τό τε σῶμα ἔλθειν ὡς διακείσθαι,

ὡς πολλῶν ἐτῶν μὴ δύνασθαι ἀπὸ τοῦ φορσίου διανασθῆναι· μνᾶν τε ἀναλίσκειν ἡμερησίαν εἰς τὴν τράπεζαν, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς Λεόντιον ἐπιστολῇ γράφει, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους. Συνεῖναι τε αὐτῷ τε καὶ Μητροδώρῳ ἐταίρας καὶ ἄλλας, Μαρμάριον καὶ Ἡδεΐαν, καὶ Ἐρώτιον, καὶ Νικίδιον.

IV. Καὶ ἐν ταῖς ἐπτὰ καὶ τριάκοντα βίβλοις ταῖς περὶ φύσεως, τὰ πλεῖστα ταῦτα λέγειν, καὶ ἀντιγράφειν ἐν αὐταῖς, ἄλλοις τε καὶ Ναυσιφάνει τὰ πλεῖστα, καὶ αὐτῇ λέξει φάσκειν οὕτως, Ἄλλ' εἴ τις ἄλλος, εἶχε κἀκεῖνος, ὠδίνων τὴν ἀπὸ τοῦ στόματος καύχησην, τὴν σοφιστικὴν, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν ἀνδραπόδων. 8. Καὶ αὐτὸν Ἐπίκουρον ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς περὶ Ναυσιφάνους λέγειν· ταῦτα ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἔκστασιν τοιαύτην, ὥστε μοι λοιδορεῖσθαι, καὶ ἀποκαλεῖν διδάσκαλον. Πλεύμονά τε αὐτὸν ἐκάλει, καὶ ἀγράμματον, καὶ ἀπατεῶνα, καὶ πόρνον· τοὺς τε περὶ Πλάτωνα, Διονυσοκόλακας, καὶ αὐτὸν Πλάτωνα, χρυσοῦν· καὶ Ἀριστοτέλην, ἄσωτον, καταφαγόντα τὴν πατρῶαν οὐσίαν, στρατεύεσθαι, καὶ φαρμακοπωλεῖν· φορμοφόρον τε Πρωταγόραν, καὶ γραφέα Δημοκρίτου, καὶ ἐν κώμαις γράμματα διδάσκειν· Ἡράκλειτόν τε, κυκητήν· καὶ Δημόκριτον, Δηρόκριτον· καὶ Ἀντίδωρον, Σαννίδωρον· τοὺς δὲ Κυρηναῖκούς ἐχθρούς τῆς Ἑλλάδος· καὶ τοὺς διαλεκτικούς, πολυφθονερούς· Πύρρωνα δὲ, ἀμαθῆ καὶ ἀπαιδευτον.

V. Μεμῆνασι δὲ οὗτοι. 9. Τοῦ δ' ἀνδρὸς μάρτυρες ἱκανοὶ τῆς ἀνυπερβλήτου πρὸς πάντα εὐγνω-

μουίνης, ἣ τε πατρὶς χαλκαῖς εἰκόσι τιμήσασα, οἳ τε φίλοι, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὥς μηδ' ἂν πόλεσιν ὄλαις μετρεῖσθαι δύνασθαι· οἳ τε γνώριμοι πάντες, ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ σειρῆσι προκατασχεθέντες, πλὴν Μητροδώρου τοῦ Στρατονικέως πρὸς Καρνεάδην ἀποχωρήσαντος, τάχα βαρυνθέντος ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρησιότησιν· ἣ τε διαδοχῇ, πασσῶν σχεδὸν ἐκλιπουσῶν τῶν ἄλλων, ἔσαεὶ διαμένουσα, καὶ ἀνηρίθμους ἀρχὰς ἀποκύνουσα, ἄλλην ἐξ ἄλλης, τῶν γνωρίμων. 10. Ἦτε πρὸς τοὺς γονέας εὐχαριστία, καὶ ἣ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εὐποιΐα, πρὸς τε τοὺς οἰκέτας ἡμερότης, ὡς δῆλον καὶ τῶν διαθηκῶν αὐτοῦ· καὶ ὅτι αὐτοὶ συνεφιλοσόφουν αὐτῷ, ὧν ἦν ἐνδοξότατος ὁ προειρημένος Μῦς· καθόλου δὲ ἣ πρὸς πάντας αὐτοῦ φιλανθρωπία. Τῆς μὲν γὰρ πρὸς θεοὺς ὀσιότητος, καὶ πρὸς πατρίδα φιλίας, ἄλεκτος ἣ διάθεσις. Ἐπερβολῇ γὰρ ἐπιεικείας, οὐδὲ πολιτείας ἤψατο. Καὶ χαλεπωτάτων δὲ καιρῶν κατασχόντων τηνικαῦτα τὴν Ἑλλάδα, αὐτόθι καταβιῶναι, δις ἢ καὶ τρις ἐπὶ τοὺς περὶ τὴν Ἰωνίαν τόπους διαδραμόντα πρὸς τοὺς φίλους, οἳ καὶ πανταχόθεν πρὸς αὐτὸν ἀφικνοῦντο, καὶ συνεβίουσαν αὐτῷ ἐν τῷ κήπῳ, καθάφησι καὶ Ἀπολλόδωρος· ὃν καὶ ὀγδοήκοντα μνῶν πρίασθαι.

VI. 11. Διοκλῆς δὲ ἐν τῇ τρίτῃ τῆς ἐπιδρομῆς φησιν εὐτελέστατα καὶ λιτότατα δαιτώμενοι. Κοτύλη γοῦν (φησὶν) οἰνιδίου ἤρκουοντο· τὸ δὲ πᾶν ἕδωρ ἦν αὐτοῖς ποτόν. Τὸν τε Ἐπίκουρον μὴ ἀξιῶν εἰς τὸ κοινὸν κατατίθεσθαι τὰς οὐσίας, καθάπερ τὸν Πυθαγόραν, κοινὰ τὰ τῶν φίλων λέγοντα. Ἀπιστούντων γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον· εἰ δ' ἀπίστων, οὐ-

δὲ φίλων. Αὐτός τε φησὶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, ὕδατι μόνον ἀρκεῖσθαι, καὶ ἄρτω λιτῶ. Καὶ, πέμψον μοι τυροῦ (φησὶ) κυθρίδου, ἵν' ὅταν βούλωμαι πολυτελέσασθαι, δύνωμαι. Τοιοῦτος ἦν ὁ τὴν ἡδονὴν εἶναι τέλος δογματίζων. Ὅν καὶ Ἀθήναιος δι' ἐπιγράμματος οὕτως ὑμνεῖ,

12. Ἄνθρωποι μοχθεῖτε τί χείρονα, καὶ διὰ κέρδος

Ἄπληστον νεικῶν ἄρχετε καὶ πολέμων ;

Τὰς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὄρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει·

Δί δὲ κεναὶ κρίσεις τὰν ἀπέραντον ὁδόν.

Τοῦτο Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος, ἢ παρὰ Μουσῶν

Ἐκλυεν, ἢ Πυθούς ἐξ ἱερῶν τριπόδων.

Ἐσόμεθα δὲ καὶ μᾶλλον τροϊόντες, ἕκ τε τῶν δογμάτων, ἕκ τε τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.

VII. Μάλιστα δὲ ἀπεδέχετο (φησὶ Διοκλῆς) τῶν ἀρχαίων Ἀναξαγόραν, (καίτοι ἐν τισιν ἀντειρηκῶς αὐτῶ) καὶ Ἀρχέλαον τὸν Σωκράτους διδάσκαλον. Ἐγύμναζε δὲ (φησὶ) τοὺς γνωρίμους, καὶ διὰ μνήμης ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα. 13. Τοῦτον, Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, Λυσιφάνους ἀκοῦσαι φησὶ καὶ Πραξιφάνους· αὐτὸς δὲ οὐ φησιν, ἀλλ' ἑαυτοῦ, ἐν τῇ πρὸς Εὐρύδικον ἐπιστολῇ. Ἄλλ' οὐδὲ Λεύκιππὸν τινὰ γεγενῆσθαι φησὶ φιλόσοφον, οὔτ' αὐτὸς οὔθ' Ἐρμαχος. Ὅν ἐνιοί φασι, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐπικούρειος, διδάσκαλον Δημοκρίτου γεγενῆσθαι. Δημήτριος δὲ φησιν ὁ Μάγνης, καὶ Ξενοκράτους αὐτὸν ἀκοῦσαι.

VIII. Κέχρηται δὲ λέξει κυρία κατὰ τῶν πραγμάτων, ἦν, ὅτι ἰδιωτάτη ἐστίν, Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς αἰτιᾶται. Σαφῆς δ' ἦν οὕτως, ὡς καὶ ἐν

τῷ περὶ τῆς ῥητορικῆς ἀξιοῦ, μηδὲν ἄλλο ἢ σαφήνεια ἀπαιτεῖν. 14. Καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἀντὶ τοῦ Χαίρειν, Εὐ πρᾶττειν· καὶ, Σπουδαίως ζῆν ἄριστον. Οἱ δὲ φασιν ἐν τῷ Ἐπικούρου βίῳ, τὸν κανόνα γράψαι αὐτὸν ἐκ τοῦ Ναυσιφάνους τρίποδος, οὗ καὶ ἀκοῦσαι φασὶν αὐτόν. Ἄλλὰ καὶ Παμφίλου τοῦ Πλατωνικοῦ ἐν Σάμῳ.

IX. Ἀρξασθαι τε φιλοσοφεῖν ἐτῶν ὑπάρχοντα δυοκαίδεκα· ἀφηγήσασθαι δὲ τῆς σχολῆς, ἐτῶν ὄντα δύο πρὸς τοῖς τριάκοντα. Ἐγεννήθη δὲ (φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐννάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Σωσιγένους ἄρχοντος, μηνὸς Γαμηλιῶνος ἑβδόμη, ἔτεσιν ὕστερον τῆς Πλάτωνος τελευτῆς ἐπτά. 15. Ὑπάρχοντα δὲ αὐτὸν ἐτῶν δύο καὶ τριάκοντα, ἐν Μιτυλήνῃ καὶ Λαμψάκῳ, πρῶτον συστήσασθαι σχολὴν ἐπὶ ἔτη πέντε· ἔπειθ' οὕτως εἰς Ἀθήνας μετελθεῖν, καὶ τελευτῆσαι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑβδόμης, καὶ εἰκοστῆς, καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Πυθαράτου, ἔτη βιώσαντα δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα· τὴν τε σχολὴν διαδέξασθαι Ἐρμαχὸν Ἀγεμάρχου Μιτυληναῖον. Τελευτῆσαι δὲ αὐτὸν λίθῳ τῶν οὕρων ἐπισχεθέντων, (ὡς φησι καὶ Ἐρμαχος ἐν ἐπιστολαῖς) ἡμέρας νοσήσαντα τετταρακαίδεκα. Ὅτε καὶ φησὶν Ἐρμιππος ἐμβάντα αὐτὸν εἰς πύελον χαλκῆν, κεκραμένην ὕδατι θερμῷ, καὶ αἰτήσαντα ἄκρατον, ῥοφήσαι. 16. Τοῖς τε φίλοις παραγγέλλαντα τῶν δογμάτων μεμνησθαι, οὕτω τελευτῆσαι. Καὶ ἔστι ἡμῶν εἰς αὐτόν οὕτω.

Χαίρειτε, καὶ μὲνησθε τὰ δόγματα. Τοῦτ' Ἐπί-
κουρος

ῥοτατον εἶπε φίλοις οἷσιν ἀποφθίμενος.

Θερμὴν ἐς πύελον γὰρ ἐσίλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον

ἔσπασεν, εἴτ' αἶδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο.

Οὗτος μὲν ὁ βίος τάνδρος, ἥδε δὲ ἡ τελευταία.

Χ. Καὶ διέθετο ὧδε· Κατὰ τὰδε δίδωμι τὰ
ἐμαυτοῦ πάντα Ἀμυνομάχῳ Φιλοκράτους Βατιῆθεν,
καὶ Τιμοκράτει Δημητρίου Ποταμίῳ, κατὰ τὴν ἐν
τῷ Μητρώῳ ἀναγεγραμμένην ἐκατέρῳ δόσιν, 17. ἐφ'
ὧς τε τὸν μὲν κῆπον καὶ τὰ προσόντα αὐτῷ παρεξου-
σιν Ἐρμάχῳ Ἀγεμάρχου Μιτυληναίῳ, καὶ τοῖς συμ-
φιλοσοφοῦσιν αὐτῷ, καὶ οἷς ἂν Ἐρμαχος καταλίπη
δικδόχοις τῆς φιλοσοφίας, ἐνδιατρίβειν κατὰ φιλο-
σοφίαν. Καὶ αἰεὶ δὲ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἀπὸ ἡμῶν.
ὅπως ἂν συνδιασώσωσιν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει
κατὰ τὸ δυνατόν τὴν ἐν τῷ κήπῳ διατριβὴν, παρα-
κατατίθεμαι· τοῖς τ' αὐτῶν κληρονόμοις, ἐν ᾧ ἂν
τρόπῳ ἀσφαλέστατον ἦ, ὅπως ἂν κἄκεῖνοι διατηροῖεν
τὸν κῆπον, καθάπερ καὶ αὐτοὶ, οἷς ἂν οἱ ἀπὸ ἡμῶν
φιλοσοφοῦντες παραδιδῶσι. Τὴν δὲ οἰκίαν τὴν ἐν
Μελίτῃ παρεχέτωσαν Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης
ἐνοικεῖν Ἐρμάχῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ φιλοσοφοῦσιν.
ἕως ἂν Ἐρμαχος ζῇ. 18. Ἐκ δὲ τῶν γινομένων προσ-
όδων τῶν δεδομένων ἀφ' ἡμῶν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τι-
μοκράτει, κατὰ τὸ δυνατόν μεριζέσθωσαν μεθ' Ἐρ-
μάχου σκοπούμενοι, εἰς τε τὰ ἐναγίσματα τῷ τε
πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἡμῖν εἰς
τὴν εἰθισμένην ἀγεσθαι γενέθλιον ἡμέραν, ἐκάστου
ἔτους τῇ προτέρᾳ δεκάτῃ τοῦ Γαμηλιῶνος. Ἐπι

καὶ εἰς τὴν γινομένην σύνοδον ἐκάστου μηνὸς ταῖς εἰκάσι, τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, εἰς τὴν ἡμῶν τε καὶ Μητροδώρου μνήμην κατατεταγμένην. Συντελείωσαν δὲ καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἡμέραν τοῦ Ποσειδεῶνος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς. Συντελείωσαν δὲ καὶ τὴν Πολυαίνου, τοῦ Μεταγεινιῶντος. 19. Ἐπιμελείσθω δὲ καὶ Ἀμννόμαχος καὶ Τιμοκράτης τοῦ υἱοῦ τοῦ Μητροδώρου Ἐπικούρου, καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολυαίνου, φιλοσοφούντων αὐτῶν, καὶ συζώντων μεθ' Ἐρμάχου. Ὡσαύτως δὲ τῆς θυγατρὸς τῆς Μητροδώρου τὴν ἐπιμέλειαν ποιείσθωσαν· καὶ εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσαν ἐκδότησαν ὡς ἂν Ἐρμαχος ἔληται τῶν φιλοσοφούντων μετ' αὐτοῦ, οὔσης αὐτῆς εὐτάκτου, καὶ πειθαρχούσης Ἐρμάχῳ. Διδότωσαν δὲ Ἀμννόμαχος καὶ Τιμοκράτης ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἡμῖν προσόδων, εἰς τροφήν τούτοις, ὅτι ἂν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ἐπιδέχεσθαι δοκῇ, σκοπούμενοι μεθ' Ἐρμάχου. 20. Ποιείσθωσαν δὲ μεθ' ἑαυτῶν καὶ Ἐρμαχὸν κύριον τῶν προσόδων, ἵνα μετ' αὐτοῦ, συγκαταγεγενηρακότις ἡμῖν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ καταλελειμμένου ἡγεμόνος τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, ἕκαστα γένηται. Τὴν δὲ προῖκα τῷ θήλει παιδίῳ, ἐπειδὰν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, μερισάτωσαν Ἀμννόμαχος καὶ Τιμοκράτης, ὅσον ἂν ἐπιδέχεται ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ἀφαιροῦντες, μετὰ τῆς Ἐρμάχου γνώμης· ἐπιμελείσθωσαν δὲ καὶ Νικάνορος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς, ἵν' ὅσοι τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν χρεῖαν ἐν τοῖς ἰδίοις παρῆσχημένοι, καὶ τὴν πᾶσαν οἰκειότητα ἐνδιιδυγμένοι, συγκαταγηράσκῃ μεθ' ἡμῶν προείλοντο ἢ μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἐνδεδῆς κ

τὴν ἡμετέραν δύναμιν. 21. Δοῦναι δὲ τὰ βιβλία τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν πάντα Ἐρμάχῳ· ἐὰν δέ τι τῶν ἀνθρώπων περὶ Ἐρμαχὸν γίνηται, πρὸ τοῦ τὰ Μητροδώρου παιδιά εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν, δοῦναι Ἀμννόμαχον καὶ Τιμοκράτην, ὅπως ἂν εὐτακτούντων αὐτῶν ἕκαστα γένηται τῶν ἀναγκαίων, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀπὸ τῶν καταλειμμένων ὑφ' ἡμῶν προσόδων. Καὶ τῶν λοιπῶν ἀπάντων ὡς συντετάχαμεν ἐπιμελείσθωσαν, ὅπως δὴ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἕκαστα γίγνηται. Ἀφήμι δὲ τῶν παιδῶν ἐλεύθερον Μῦν, Νικίαν, Λύκωνα. Ἀφήμι δὲ καὶ Φαίδριον ἐλευθέραν. 22. Ἦδη δὲ τελευτῶν γράφει πρὸς Ἰδομενεά τήνδε ἐπιστολήν. Τὴν μακαρίαν ἄγοντες καὶ ἅμα τελευτῶντες ἡμέραν τοῦ βίου, ἐγράφομεν ὑμῖν ταυτί· στραγγουρία τε παρηκολουθήκει, καὶ δυσεντερικὰ πάθη, ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείποντα τοῦ ἐν ἑαυτοῖς μεγέθους. Ἀντιπαρειάττετο δὲ πᾶσι τούτοις τὸ κατὰ ψυχὴν χαῖρον ἐπὶ τῇ τῶν γεγονότων ἡμῖν διαλογισμῶν μνήμῃ. Σὺ δὲ ἀξίως τῆς ἐκ μεираκίου παραστάσεως πρὸς ἐμέ καὶ φιλοσοφίαν, ἐπιμελοῦ τῶν παιδῶν Μητροδώρου. Καὶ διέθετο μὲν ὧδε.

XI. Μαθητὰς δὲ ἔσχε πολλοὺς μὲν, σφόδρα δὲ ἔλλογίμους, Μητρόδωρον, καὶ Ἀθήναιον, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Σάνδην Λαμψακηνόν· ὃς ἀφ' οὗ τὸν ἄνδρα ἔγνω, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ πλὴν ἕξ μηνῶν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔπειτα ἐπανῆλθε. 23. Γέγονε δὲ ἀγαθὸς κατὰ πάντα, καθὰ καὶ Ἐπίκουρος ἐν προηγουμέναις γράφει. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Τιμοκράτης. Τοιοῦτος δὲ ὢν, καὶ τὴν ἀδελφὴν Βατίδα ἐξέδοτο Ἰδομενεῖ, καὶ Λέοντιον τὴν Ἀττικὴν

ἑταῖραν ἀναλαβὼν, εἶχε παλλακὴν. Ἦν δὲ καὶ ἀκατάπληκτος πρὸς τε τὰς ὀχλήσεις καὶ τὸν θάνατον, ὡς Ἐπίκουρος ἐν τῷ πρώτῳ Μητροδώρῳ φησί. Φασὶ δὲ καὶ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν αὐτοῦ τελευτῆσαι, πεντηκοστὸν τρίτον ἔτος ἄγοντα. Καὶ αὐτὸς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς προειρημέναις διαθήκαις, ὡς προαποθανόντιος αὐτοῦ δηλονότι, ἐπισκῆπτει περὶ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ τῶν παιδῶν. Ἔσχε δὲ καὶ τὸν προειρημένον οἰκεῖόν τινα, ἀδελφὸν τοῦ Μητροδώρου, Τιμοκράτην. 24. Βιβλία δ' ἐστὶ τοῦ Μητροδώρου τάδε. Πρὸς τοὺς ἰατροὺς, τρία. Περὶ αἰσθήσεων, πρὸς Τιμοκράτην. Περὶ μεγαλοψυχίας. Περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀφῶστίας. Πρὸς τοὺς διαλεκτικούς. Πρὸς τοὺς σοφιστὰς ἑννέα. Περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας. Περὶ τῆς μεταβολῆς. Περὶ πλούτου. Πρὸς Δημόκριτον. Περὶ εὐγενείας.

XII. Ἦν καὶ Πολύαινος, Ἀθηνοδώρου Λαμψακηνὸς, ἐπιεικὴς καὶ φιλικὸς, ὡς οἱ περὶ Φιλόδημόν φασι.

XIII. Καὶ ὁ διαδεξάμενος αὐτὸν Ἐρμαχος Ἀγεμάρχου, Μιτυληναῖος ἀνὴρ, πατρὸς μὲν πένητος, τὰς δὲ ἀρχὰς προσέχων ῥητορικοῖς. Φέρεται καὶ τούτου βιβλία κάλλιστα τάδε. 25. Ἐπιστολικά περὶ Ἐμπεδοκλέους κβ'. Περὶ τῶν μαθημάτων, πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην. Ἐτελεύτα δὲ παρὰ Λυσίᾳ, γενόμενος ἱκανὸς ἀνὴρ.

XIV. Λεοντεύς τε Λαμψακηνὸς ὁμοίως, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Θεμίστα, πρὸς ἣν καὶ γέγραφεν ὁ Ἐπίκουρος.

XV. Ἦν τε Κολώτης, καὶ Ἰδομενεὺς, καὶ αὐτοὶ Λαμψακηνοί. Καὶ οὗτοι μὲν ἐλλόγιμοι, ὧν ἦν καὶ

Πολύστρατος, ὁ διαδεξάμενος Ἑρμαχον· ὃν διεδέξατο Διονύσιος, ὃν Βασιλίδης. Καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ, ὁ Κηποτύραννος, γέγονεν ἐλλόγιμος, ὃς ὑπὲρ τετρακόσια συνέγραψε βιβλία. Δύο τε Πτολεμαῖοι Ἀλεξανδρεῖς, ὃ τε Μίλας καὶ ὁ Λευκός· Ζήνων τε ὁ Σιδώνιος, ἀκροατὴς Ἀπολλοδώρου, πολυγράφος ἀνὴρ· 26. καὶ Δημήτριος ὁ ἐπικληθεὶς Λάκων· Διογένης τε ὁ Ταρσεύς, ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας· καὶ Ὡρίων, καὶ ἄλλοι οὗς οἱ γνήσιοι Ἐπικούρειοι σοφιστὰς ἀποκαλοῦσιν.

XVI. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἐπίκουροι τρεῖς, ὃ τε Λεοντίως υἱὸς καὶ Θεμιστίας. Ἔτερος, Μάγνης· τέταρτος, ὀπλομάχος.

XVII. Γέγονε δὲ πολυγραφώτατος ὁ Ἐπίκουρος, πάντας ὑπερβαλλόμενος πλήθει βιβλίων. Κύλινδροι μὲν γὰρ πρὸς τριακοσίους εἰσὶ. Ἰγγραπται δὲ μαρτύριον ἔξωθεν ἐν αὐτοῖς οὐδέν· ἀλλ' αὐταὶ εἰσὶν Ἐπικούρου φωναί. Ἐξήλου δὲ αὐτὸν Χρῦσιππος ἐν πολυγραφίᾳ· καθά φησι Καρνεάδης, παράσιτον αὐτοῦ τῶν βιβλίων ἀποκαλῶν. Εἰ γὰρ τι γράψαι ὁ Ἐπίκουρος, ἐφιλονεῖκει τοσοῦτο γράψαι ὁ Χρῦσιππος. 27. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλάκις ταῦτ' ἀπέγραψε, τῷ μὴ ἐπελθεῖν· καὶ ἀδιόρθωτα εἶλκε, τῷ ἐπιγεσθαι. Καὶ τὰ μαρτύρια τοσαῦτα ἐστίν, ὡς ἐκείνων μόνων γέμειν τὰ βιβλία· καθάπερ καὶ παρὰ Ζήνωνί ἐστιν εὐρεῖν, καὶ παρὰ Ἀριστοτέλει. Καὶ τὰ συγγράμματα μὲν Ἐπικούρῳ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα, ὧν τὰ βέλτιστά ἐστι τὰδε. Περὶ φύσεως, λζ'. Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ. Περὶ ἔρωτος. Ἐπιτομή τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς. Πρὸς τοὺς Μεγαρικούς διαπορίαι.

Κύριαι δόξαι. Περὶ αἰρέσεων. Περὶ φυτῶν. Περὶ τέλους. Περὶ κριτηρίου, ἢ κανῶν. Χαιρέδημος, ἢ Περὶ Θεῶν. Περὶ ὁσιότητος, ἢ Ἑγησιάναξ. Περὶ βίων, δ'. 28. Περὶ δικαιοπραγίας. Νεοκλῆς πρὸς Θεμίстан. Συμπόσιον. Εὐρύλοχος. Πρὸς Μητρόδωρον. Περὶ τοῦ ὄρα̃ν. Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας. Περὶ ἀφῆς. Φερὶ εἰμαρμένης. Περὶ παθῶν δόξαι, πρὸς Τιμοκράτην. Προγνωστικόν. Προτρεπτικός. Περὶ εἰδώλων. Περὶ φαντασίας. Ἀριστόβουλος. Περὶ μουσικῆς. Περὶ δικαιοσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν. Περὶ δώρων καὶ χάριτος. Πολυμήδης. Τιμοκράτης, γ'. Μητρόδωρος, ε'. Ἀντίδωρος, β'. Περὶ νόσων δόξαι, πρὸς Μίθρην. Καλλιστόλας. Περὶ βασιλείας. Ἀναξιμένης. Ἐπιστολαί.

XVIII. Ἐπιτομὴν δὲ αὐτῶν, τίνα δοκεῖ ἐν αὐτοῖς, ἐκθέσθαι πειράσομαι, τρεῖς ἐπιστολάς αὐτοῦ παραθέμενος, ἐν αἷς πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἐπιτέμνεται. 29. Θήσομαι δὲ καὶ τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας, καὶ εἴτι ἔδοξεν ἐκλογῆς ἀξίως ἀνεφθέγγχθαι. Ὡστε σὲ πανταχόθεν καταμαθεῖν τὸν ἄνδρα, καὶ μὲ κρίνειν, εἰ οἶδα κρίνειν. Τὴν μὲν οὖν πρώτην ἐπιστολὴν γράφει πρὸς Ἡρόδοτον, περὶ τῶν φυσικῶν· δευτέραν, πρὸς Πυθοκλέα, ἢ τις ἐστὶ περὶ μεταρσίων· τὴν τρίτην, πρὸς Μενοικέα· ἔστι δ' ἐν αὐτῇ τὰ περὶ βίων. Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης, ὀλίγα προειπόντα περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς καὶ αὐτὸν φιλοσοφίας.

XIX. Διαιρεῖται τοίνυν εἰς τρία· τό τε κανονικόν, καὶ φυσικόν, καὶ ἠθικόν. 30. Τὸ μὲν οὖν κανονικόν ἐφόδους ἐπὶ τὴν πραγματείαν ἔχει, καὶ ἔστιν

ἐν ἐνὶ τῷ ἐπιγραφομένῳ κανόνι. Τὸ δὲ φυσικόν, τὴν περὶ φύσεως θεωρίαν πᾶσαν, καὶ ἔστιν ἐν ταῖς περὶ φύσεως βίβλοις λζ', καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς κατὰ στοιχεῖον. Τὸ δὲ ἠθικόν, τὰ περὶ αἰρέσεως καὶ φυγῆς. Ἔστι δὲ καὶ ἐν ταῖς περὶ βίων βίβλοις, καὶ ἐν ἐπιστολαῖς, καὶ ἐν τῷ περὶ τέλους. Εἰώθασι μέντοι τὸ κανονικὸν ὁμοῦ τῷ φυσικῷ συντάττειν. Καλοῦσι δὲ αὐτὸ Περὶ κριτηρίου, καὶ ἀρχῆς, καὶ στοιχειωτικόν· τὸ δὲ φυσικόν, Περὶ γενέσεως, καὶ φθορᾶς, καὶ περὶ φύσεως· τὸ δὲ ἠθικόν, Περὶ αἰρετῶν καὶ φευκτῶν, καὶ περὶ βίων, καὶ τέλους.

XX. 31. Τὴν διαλεκτικὴν δὲ ὡς παρέλκουσαν ἀποδοκιμάζουσιν. Ἀρκεῖν γὰρ τοὺς φυσικοὺς χωρεῖν κατὰ τοὺς τῶν πραγμάτων φθόγγους. Ἐν τοίνυν τῷ κανόνι λέγει ὁ Ἐπίκουρος, κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι τὰς αἰσθήσεις, καὶ τὰς προλήψεις, καὶ τὰ πάθη· οἱ δ' Ἐπικούρειοι, καὶ τὰς φανταστικὰς ἐπιβολὰς τῆς διανοίας. Λέγει δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιτομῇ, καὶ ἐν ταῖς κυρίαις δόξαις. Πᾶσα γὰρ (φησὶν) αἰσθησις ἄλογός ἐστι, καὶ μνήμης οὐδεμιᾶς δεκτικὴ· οὔτε γὰρ ὑφ' αὐτῆς κινεῖται, οὔτε ὑφ' ἑτέρου κινηθεῖσα, δύναται τι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν. Οὐδ' ἔστι τὸ δυνάμενον αὐτὰς διελέγξαι. **32.** Οὔτε γὰρ ἡ ὁμοιογενὴς αἰσθησις τὴν ὁμοιογενῆ, διὰ τὴν ἰσοσθένειαν· οὔθ' ἡ ἀνομοιογενὴς τὴν ἀνομοιογενῆ. Οὐ γὰρ τῶν αὐτῶν εἰσι κριτικά. Οὔθ' ἡ ἕτερα τὴν ἕτεραν· πάσαις γὰρ προσέχομεν. Οὔτε μὴν ὁ λόγος· πᾶς γὰρ λόγος ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἤρτηται. Καὶ τὸ τὰ ἐπαισθήματα δὲ ὑφ' ἑστέοναι, πιστιοῦνται τὴν τῶν αἰσθήσεων ἀλήθειαν. Τρέσται

δὲ τό, τε ὄραν ἡμᾶς καὶ ἀκούειν, ὡσπερ τὸ ὄλγειν. Ὅθεν καὶ περὶ τῶν ἀδήλων ἀπὸ τῶν φαινομένων χρῆσιμιόσθαι. Καὶ γὰρ καὶ ἐπίνοιαι πᾶσαι ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων γέγονασι κατὰ τε περίπτωσιν καὶ ἀναλογίαν, καὶ ὁμοιότητα, καὶ σύνθεσιν, συμβαλλομένου τε καὶ τοῦ λογισμοῦ. Ἐὰν τε τῶν μαινομένων φαντάσματα, καὶ τὰ κατ' ὄραρ, ἀληθῆ· κινεῖ γάρ· τὸ δὲ μὴ ὄν, οὐ κινεῖ.

XXI. 33. Τὴν δὲ πρόληψιν λέγουσιν οἰονεὶ κατάληψιν, ἢ δόξαν ὀρθήν, ἢ ἔννοιαν, ἢ καθολικὴν νόησιν ἐναποκειμένην, τουτέστι μνήμην τοῦ πολλάκις ἔξωθεν φανέντος· οἷον τὸ, Τοιοῦτον ἐστὶν ἄνθρωπος. Ἀμα γὰρ τῷ ἔρηθῆναι ἄνθρωπος, εὐθύς κατὰ πρόληψιν καὶ ὁ τύπος αὐτοῦ νοεῖται, προηγουμένων τῶν αἰσθήσεων. Πᾶν οὖν πρᾶγμα ὀνόματι τῷ πρώτως ἐπιτεταγμένῳ, ἐναργεῖς ἐστὶ. Καὶ οὐκ ἂν ἐξηγήσαμεν τὸ ζητούμενον, εἰ μὴ πρότερον ἐγνώκειμεν αὐτό. Οἷον, Τὸ πόρρω ἐσθός, ἵππος ἐστὶν ἢ βοῦς. Δεῖ γὰρ κατὰ πρόληψιν ἐγνώσκοναι ποτὲ ἵππου καὶ βοῦς μορφήν. Οὐδ' ἂν ὀνομάσαιμεν τι, μὴ πρότερον αὐτοῦ κατὰ πρόληψιν τὸν τύπον μαθόντες. Ἐναργεῖς οὖν εἶσιν αἱ προλήψεις.

XXII. Καὶ τὸ δοξαστὸν, ἀπὸ προτέρου τινὸς ἐναργεῖς ἤρεται. Ἐφ' ὃ ἀναφέροντες λέγομεν· οἷον, Πόθεν ἴσμεν εἰ τοῦτό ἐστιν ἄνθρωπος; 34. Τὴν δὲ δόξαν, καὶ ὑπόληψιν λέγουσιν. Ἀληθῆ τέφρασι καὶ ψευδῆ· ἂν μὲν γὰρ ἐπιμαρτυρῆται, ἢ μὴ ἀντιμαρτυρῆται, ἀληθῆ εἶναι· εἰάν δὲ μὴ ἐπιμαρτυρῆται ἢ ἀντιμαρτυρῆται, ψευδῆ τυγχάνειν. Ὅθεν τὸ προσμῆνον εἰσῆχθη· οἷον, τὸ προσμεῖναι καὶ ἐγ-

γύς γενέσθαι τῷ πύργῳ, καὶ μαθεῖν ὅποιος ἔγγυς φαίνεται.

XXIII. Πάθη δὲ λέγουσιν εἶναι δύο, ἡδονὴν καὶ ἀλγηδόνα· ἰστάμενα περὶ πᾶν ζῶον. Καὶ τὴν μὲν, οἰκεῖον· τὴν δὲ, ἀλλότριον· δι' αἷν κρίνεσθαι τὰς αἰρέσεις καὶ φυγὰς. Τῶν τε ζητήσεων εἶναι τὰς μὲν περὶ τῶν πραγμάτων· τὰς δὲ, περὶ ψιλῆν τὴν φωνήν. Καὶ ταῦτα δὲ περὶ τῆς διαιρέσεως, καὶ τοῦ κριτηρίου στοιχειωδῶς.

XXIV. Ἀντιόχον δὲ ἐπὶ τὴν ἐπιστολήν·

Ἐπίκουρος Ἡροδότῳ χαίρειν.

35. Τοῖς μὴ δυναμένοις, ὡς Ἡρόδοτε, ἕκαστα τῶν περὶ φύσεως ἡμῖν ἀναγεγραμμένων ἔξακριβοῦν, μηδὲ τὰς μείζους τῶν συντεταγμένων βίβλων διαθρεῖν, ἐπιτομήν τῆς ὅλης πραγματείας, εἰς τὸ κατασχεῖν τῶν ὀλοσχερεσιτάτων δοξῶν τὴν μνήμην ἱκανῶς, αὐτοῖς παρεσκεύασα· ἵνα παρ' ἑκάστους τῶν καιρῶν ἐν τοῖς κυριωτάτοις βοηθεῖν αὐτοῖς δύναιντο, καθ' ὅσον ἂν ἐφάπτωνται τῆς περὶ φύσεως θεωρίας. Καὶ τοὺς προβεβηκότας δὲ ἱκανῶς ἐν τῇ τῶν ὅλων ἐπιβλέψει τὸν τύπον τῆς ὅλης πραγματείας τὸν κατεστοιχειωμένον δεῖ μνημονεύειν. Τῆς γὰρ ἀθρόας ἐπιβολῆς πυκνὸν δεόμεθα· τῆς δὲ κατὰ μέρος, οὐχ ὁμοίως.

36. Βαδιστέον μὲν οὖν καὶ ἐπ' ἐκεῖνα, καὶ συνεχῶς ἐν τῇ μνήμῃ τοσοῦτον ποιητέον, ἄφ' οὗ ἢ τε κυριωτ' ἢ ἐπιβολὴ ἐπὶ τὰ πράγματα ἔσται, καὶ δὴ καὶ τὸ κατὰ μέρος ἀκρίβωμα πᾶν ἔξευρεθήσεται, τῶν ὀλοσχερεσιτάτων τύπων ἐμπεριειλημμένων, καὶ μνημονευομένων· ἐπεὶ καὶ τοῦ τετελεσιουργημένου τοῦτο κυριώτατον τοῦ παντὸς ἀκριβομένου γίνεται, τὸ ταῖς

ἐπιβολαῖς ὀξέως δύνασθαι χρῆσθαι. καὶ πρὸς ἀπλᾶ στοιχειώματα καὶ φωνὰς συναγομένων. Οὐ γὰρ οἶόν τε τὸ πύκνωμα τῆς συνεχοῦς τῶν ὄλων περιοδείας εἶδέναι, μὴ δυνάμενον διὰ βραχέων φωνῶν ἅπαν ἐμπεριλαβεῖν ἐν αὐτῷ ὃν καὶ κατὰ μέρος πρότερον ἐξακριβωθέν. 37. Ὅθεν δὴ πᾶσι χρησίμης οὔσης, τοῖς ὠκειωμένοις φυσιολογία, τῆς τοιαύτης ὁδοῦ, παρεγγυώντων συνεχῆ ἐνεργημα ἐν φυσιολογία, καὶ τῶν μάλιστα τούτῳ ἐγγαληνιζόντων τῷ βίῳ, ποιήσασθαι δεῖ καὶ τοιαύτην τινὰ ἐπιτομήν καὶ στοιχείωσιν τῶν ὄλων δοξῶν. Πρῶτον μὲν οὖν τὰ ὑποτεταγμένα τοῖς φθόγγοις (ὡς Ἡρόδοτε) δεῖ εἰληφέναι, ὅπως ἂν τὰ δοξαζόμενα, ἢ ζητούμενα, ἢ ἀπορούμενα ἔχωμεν εἰς ὃ ἀνάγοντες ἐπικρίνειν, καὶ μὴ ἄκριτα πάντα ἡμῖν εἰς ἄπειρον ἀποδεικνύωσιν, ἢ κενούς φθόγγους ἔχωμεν. 38. Ἀνάγκη γὰρ τὸ πρῶτον ἐννόημα καθ' ἕκαστον φθόγγον βλέπεσθαι, καὶ μηθὲν ἀποδειξεως προσδεῖσθαι, εἴπερ ἔξομεν τὸ ζητούμενον, ἢ ἀπορούμενον, καὶ δοξαζόμενον ἐφ' ὃ ἀνάξομεν. Εἶγε κατὰ τὰς αἰσθήσεις δεῖ πάντα τηρεῖν, καὶ ἀπλῶς κατὰ τὰς παρούσας ἐπιβολὰς, εἴτε διανοίας, εἴθ' ὅτουδήποτε τῶν κριτηρίων. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα πάθη· ὅπως ἂν καὶ τὸ προσμένον καὶ τὸ ἀδῆλον ἔχωμεν οἷς σημειωσόμεθα. Ταῦτα δὲ διαλαβόντες συνορᾶν ἤδη δεῖ περὶ τῶν ἀδῆλων. Πρῶτον μὲν, ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. Πᾶν γὰρ ἐκ παντός ἐγίγνετ' ἂν, σπερμάτων γε οὐδὲν προσδεόμενον. 39. Καὶ εἰ ἐφθείρετο διὰ τὸ ὄν ἐκ τοῦ οὐκ ὄντων τῶν εἰς αὐτὰ διαλ:

ἀεὶ τοιοῦτον ἦν οἶον νῦν ἐστὶ, καὶ ἀεὶ τοιοῦτον ἔσται. Οὐθὲν γὰρ ἐστὶν εἰς ὃ μεταβάλλει. Παρὰ γὰρ τὸ πᾶν οὐθὲν ἐστὶν, εἰς ὃ ἂν εἰσελθὼν αὐτὸ τὴν μεταβολὴν ποιήσαιτο. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ φησι κατ' ἀρχήν· καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περι φύσεως. Τὸ πᾶν ἐστὶ σῶμα· τὰ μὲν γὰρ σώματα ὡς ἔστιν, καὶ αὐτὴ ἡ αἰσθησις ἐπὶ πάντων μαρτυρεῖ, καθ' ἣν ἀναγκαῖον τὸ ἄδηλον τῶ λογισμῶ τεκμαίρεσθαι, ὡσπερ προεῖπον τὸ πρόσθεν· 40. εἰ μὴ ἦν ὃ κενὸν καὶ χῶραν καὶ ἀναφῆ φύσιν ὀνομάζομεν, οὐκ ἂν εἶχε τὰ σώματα ὅπου ἦν, οὐδὲ δι' οὗ ἐκινεῖτο καθάπερ φαίνεται κινούμενα. Παρὰ δὲ ταῦτα οὐθὲν οὔτε ἐπινοηθῆναι δύναται, οὔτε περιληπτῶς οὔτε ἀναλόγως τοῖς περιληπτοῖς, ὡς καθ' ὅλας φύσεις λαμβανόμενα, καὶ μὴ ὡς τὰ τούτων συμπτώματα, ἢ συμβεβηκότα, λεγόμενα. Καὶ μὴν καὶ ταῦτο τοῦτο καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περι φύσεώς φησι, καὶ ἐν τῇ τετρακαίδεκάτῃ καὶ πεντεκαίδεκάτῃ, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ. Τῶν σωμάτων τὰ μὲν ἐστὶ συγκρίσεις, τὰ δ' ἐξ ὧν αἰ συγκρίσεις πεποιήνται. 41. Ταῦτα δὲ ἐστὶν ἄτομα καὶ ἀμετάβλητα, εἴπερ μὴ μέλλει πάντα εἰς τὸ μὴ ὄν φθαρῆσθαι· ἀλλ' ἰσχύοντα ὑπομένειν, ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων, πλήρη τὴν φύσιν ὄντα, καὶ οὐκ ἔχοντα ὅπη ἢ ὅπως διαλυθήσεται. Ὡστε τὰς ἀρχὰς, ἀτόμους ἀναγκαῖον εἶναι σωμάτων φύσεις. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ πᾶν, ἄπειρόν ἐστι. Τὸ γὰρ πεπερασμένον, ἄκρον ἔχει· τὸ δὲ ἄκρον, παρ' ἑτερόν τι θεωρεῖται· ὅσπερ τὸ οὐκ ἔχον ἄκρον, πέρας οὐκ ἔχει· πέρας δὲ οὐκ ἔχον, ἄπειροι ἂν εἴη, καὶ οὐ πεπερασμένον. Καὶ μὴν καὶ τῶ πλεί-

θει τῶν σωμάτων ἄπειρόν ἐστι τὸ πᾶν, καὶ τῷ μεγέ-
 θει τοῦ κενοῦ. 42. Εἴτε γὰρ ἦν τὸ κενὸν ἄπειρον,
 τὰ δὲ σώματα ὠρισμένα, οὐδαμοῦ ἂν ἔμενε τὰ σώμα-
 τα, ἀλλ' ἐφέρετο κατὰ τὸ ἄπειρον κενὸν διεσπασμένα,
 οὐκ ἔχοντα τὰ ὑπερέιδοντα καὶ στέλλοντα κατὰ τὰς
 ἀντικοπᾶς. Εἴτε τὸ κενὸν ἦν ὠρισμένον, τὰ δὲ σώ-
 ματα ἄπειρα· οὐκ ἂν εἶχε τὰ ἄπειρα σώματα ὅπου
 ἂν ἔστη. Πρὸς τε τούτοις, τὰ ἄτομα τῶν σωμάτων
 καὶ μεστὰ, ἐξ ὧν καὶ αἱ συγκρίσεις γίνονται, καὶ εἰς
 ἅ διαλύονται, ἀπερίληπτά ἐστι ταῖς διαφοραῖς τῶν
 σχημάτων· οὐ γὰρ δυνατόν γενέσθαι τὰς τοσαύτας
 διαφορὰς τῶν σχημάτων ἐκ τῶν ἀτόμων περιειλημμέ-
 νων. Καὶ καθ' ἑκάστην δὲ σχημάτισιν ἀπλῶς ἄπει-
 ροὶ εἰσιν ἄτομοι, ταῖς δὲ διαφοραῖς οὐχ ἀπλῶς ἄπει-
 ροι, ἀλλὰ μόνον ἀπερίληπτοι. 43. Οὐδὲ γάρ, φη-
 σιν ἐνδοτέρω, εἰς ἄπειρον τὴν τομὴν τυγχάνειν. Λέ-
 γει δὲ, ἐπειδὴ αἱ ποιότητες μεταβάλλονται, εἰ μέλλει
 τις μὴ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἀπλῶς εἰς ἄπειρον αὐτὰς
 ἐκβάλλειν. Κινοῦνται τε συνεχῶς αἱ ἄτομοι. Φησὶ
 δὲ ἐνδοτέρω, καὶ ἰσοταχοῖς αὐτὰς κινεῖσθαι, τοῦ κενοῦ
 τὴν ἴξιν ὁμοίαν παρεχομένου καὶ τῇ κουφοτάτῃ καὶ
 τῇ βαρυτάτῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ αἱ μὲν, εἰς μακρὰν
 ἀπ' ἀλλήλων δίστανται· αἱ δὲ, αὐτὸν τὸν παλμὸν
 ἴσχουσιν, ὅταν τύχωσιν ἐπὶ τὴν περιπλοκὴν κεκλιμέ-
 ναι, ἢ στεγαζόμεναι παρὰ τῶν πλεκτικῶν. 44. Ἡ
 τε γὰρ τοῦ κενοῦ φύσις, ἢ διορίζουσα ἑκάστην ἄτο-
 μον, τοῦτο παρασκευάζει, τὴν ὑπέρεισιν οὐχ οἷά τε
 οὔσα ποιεῖσθαι· ἢ τε στερεότης ἢ ὑπάρχουσα αὐταῖς
 κατὰ τὴν σύγκρουσιν, τὸν ἀποπαλμὸν ποιεῖ, ἐφ' ὅπου-
 σον ἂν ἡ περιπλοκὴ τὴν ἀποκατάστασιν ἐκ τῆς σι

κρούσεως διδῶ. Ἀρχὴ δὲ τούτων οὐκ ἔστιν, αἰτίων τῶν ἀτόμων οὐσῶν καὶ τοῦ κενοῦ. Φησὶ δ' ἐνδοιέρω, μηδὲ ποιότητα τινὰ περὶ τὰς ἀτόμους εἶναι, πλὴν σχήματος, καὶ μεγέθους, καὶ βάρους· τὸ δὲ χρῶμα παρὰ τὴν θέσιν τῶν ἀτόμων ἀλλάττεσθαι, ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν στοιχειώσεών φησι. Πᾶν τε μέγεθος μὴ εἶναι περὶ αὐτάς· οὐδέποτε γοῦν ἄτομος ὥφθη αἰσθήσει. 45. Αὕτη δ' ἡ φωνή, τούτων πάντων μνημονευομένων, τὸν ἰκανὸν τύπον ὑποβάλλει τῆς τῶν ὄντων φύσεως ἐπινοίαις. Ἀλλὰ μὴν καὶ κόσμοι ἄπειροι εἰσὶν, εἴθ' ὅμοιοι τούτῳ, εἴτ' ἀνόμοιοι. Αἶτε γὰρ ἄτομοι ἄπειροι οὔσαι (ὡς ἄρτι ἀπεδείχθη) φέρονται καὶ πορρόωτάτω. Οὐ γὰρ κατηνάλωνται αἰ τοιαῦται ἄτομοι, ἐξ ὧν ἂν γένοιτο κόσμος, ἢ ὑφ' ὧν ἂν ποιηθείη, οὔτ' εἰς ἓνα, οὔτ' εἰς πεπερασμένους, οὔθ' ὅσοι τοιοῦτοι, οὔθ' ὅσοι διάφοροι τούτῳ. Ὡστε οὐδὲν τὸ ἐμποδίζον ἐστὶ πρὸς τὴν ἀπειρίαν τῶν τοιούτων κόσμων. 46. Καὶ μὴν καὶ τύποι ὁμοιοσχήμενες τοῖς στερεμνίοις εἰσὶ, λεπτότησιν ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινομένων. Οὔτε γὰρ ἀποστάσεις ἀδυνατοῦσιν ἐν τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τοιαῦται, οὔτε ἐπιτηδειότητες, κατὰ τὰς κατεργασίας τῶν κοιλωμάτων καὶ λεπτοτήτων γίνεσθαι, οὔτε ἀπόρροιαί τιν ἐξῆς θέσιν καὶ βάσιν διατηροῦσαι, ἢ ἢ περ καὶ ἐν τοῖς στερεμνίοις εἶχον. Τούτους δὲ τοὺς τύπους εἶδωλα προσαγορεύομεν. Καὶ μὴν καὶ ἡ διὰ τοῦ κενοῦ φερόμενη κατὰ μηδεμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀντικοψάντων γινομένη, πᾶν μῆκος περιληπτὸν ἐν ἀπερινοήτῳ χρόνῳ συντελεῖ. Βραδύτητος γὰρ καὶ τάχους ἀντικοπή καὶ οὐκ ἀντικοπή, ὁμοίωμα λαμβάνει. 47. Οὐ -

οὐδὲ ἅμα κατὰ τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς χρόνους τὸ κάτω φερόμενον σῶμα ἐπὶ τοὺς πλείους τόπους ἀφικνεῖται (ἀδιανόητον γὰρ καὶ τοῦτο) συναφικνούμενον ἐν αἰσθητῶ χρόνῳ ὅθεν δήποθεν τοῦ ἀπείρου, οὐκ ἐξ οὗ ἂν περιλάβωμεν τὴν φορὰν τόπου ἔσται ἀφιστάμενον. Ἀντικοπῆ γὰρ ὅμοιον ἔσται, κἄν μέχρι τουσούτου τὸ τάχος τῆς φορᾶς μὴ ἀντικοπτόμενον καταλίπωμεν. Χρήσιμον δὴ καὶ τοῦτο κατασχέειν τὸ στοιχεῖον, εἴθ' ὅτι τὰ χρηστὰ εἶδωλα ταῖς λεπτότησιν ἀνυπερβλήτοις κέχρηται. Ὡς μὴθὲν ἀντιμαρτυρεῖ τῶν φαινομένων, ὅθεν καὶ τάχῃ ἀνυπερβλητα ἔχει, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα· πρὸς τῷ τῷ ἀπείρῳ αὐτῶν μὴθὲν ἀντικόπτειν, ἢ ὀλίγα ἀντικόπτειν, πολλαῖς δὲ καὶ ἀπείροις εὐθύς ἀντικόπτειν τι.

48. Πρὸς τε τούτοις, ὅτι ἡ γένεσις τῶν εἰδώλων ἅμα νοήματι συμβαίνει. Καὶ γὰρ ῥεῦσις ἀπὸ τῆς τῶν σωμαίων ἐπιπολῆς συνεχῆς συμβαίνει, οὐκ ἐπίδηλος αἰσθήσει διὰ τὴν ἀνταναπλήρωσιν, σώζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ στερεομένου θέσιν καὶ τάξιν τῶν ἀτόμων ἐπὶ πολὺν χρόνον· εἰ καὶ ἐνίοτε συγχεομένη ὑπάρχει. Καὶ συστάσεις ἐν τῷ περιέχοντι ὀξεῖαι, διὰ τὸ μὴ δεῖν κατὰ βάθος τὸ συμπλήρωμα γίνεσθαι. Καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι τινὲς γεννητικοὶ τῶν τοιούτων φύσεών εἰσιν. Οὐθὲν γὰρ τούτων ἀντιμαρτυρεῖ ταῖς αἰσθήσεσιν, ἂν βλέπη τις, τίνα τρόπον τὰς ἐνεργείας τὰ εἶδωλα ποιῆται, ἵνα καὶ τὰς συμπυθείας ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πρὸς ἡμᾶς ἀνοίση.

49. Δεῖ δὲ καὶ νομίζειν, ἐπεισιόντος τινὸς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, τὰς μορφὰς ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ διανοεῖσθαι. Οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀποσφραγίσθαι τὸ ἔξωθεν τὴν ἑαυτῶν φύσιν, τοῦ τε χρώμα-

τος καὶ τῆς μορφῆς, ἢ διὰ τοῦ ἀέρος τοῦ μεταξύ
 ἡμῶν τε καὶ κείνων, καὶ διὰ τῶν ἀκτίνων, ἢ οἴων δὴ
 ποτε φευμάτων, ἀφ' ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνα παραγινομέ-
 νων. Ὡστε ὄρα ἡμᾶς, τύπων τινῶν ἐπεισιόντων
 ἡμῖν ἀπὸ τῶν πραγμάτων, ἀπὸ χροῶν τε καὶ ὁμοιο-
 μόρφων, κατὰ τὸ ἐναρμότιον μέγεθος, εἰς τὴν ὄψιν
 ἢ τὴν διάνοιαν, ὡκέως ταῖς φοραῖς χρωμένων. 50
 Εἶτα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ ἐνὸς καὶ συνεχοῦς
 τὴν φαντασίαν ἀποδιδόντες, καὶ τὴν συμπάθειαν
 ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου σώζοντες κατὰ τὸν ἐκεῖθεν σύμ-
 μετρον ἐπερεισμόν, ἐκ τῆς κατὰ βλάβος ἐν τῷ στερε-
 μνίῳ τῶν ἀτόμων πλάσεως, καὶ ἢν ἂν λάβωμεν φαν-
 τασίαν, ἐπιβλητικῶς τῇ διανοίᾳ ἢ τοῖς αἰσθητηρίοις,
 εἴτε μορφῆς, εἴτε συμβεβηκότων. Μορφή δέ ἐστιν
 αὕτη τοῦ στερεμνίου, γινομένη κατὰ τὸ ἐξῆς πύκνω-
 μα, ἢ ἐγκατάλειμμα τοῦ εἰδώλου. Τὸ δὲ ψεῦδος καὶ
 τὸ διημαρτημένον, ἐν τῷ προσδοξαζομένῳ αἰεὶ ἐστιν
 ἐπιμαρτυρηθήσεσθαι, ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθήσεσθαι.
 Εἴτ' οὐκ ἐπιμαρτυρουμένου κατὰ τὴν κίνησιν ἐν ἡμῖν
 αὐτοῖς συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διάλειψιν
 δὲ ἐχούσῃ, καθ' ἣν τὸ ψεῦδος γίνεται. 51. Ἦτε
 γὰρ ὁμοιότης τῶν φαντασμάτων οἷονεὶ ἐν εἰκόνι λαμ-
 βανομένων, ἢ καθ' ὑπνους γινομένων, ἢ κατ' ἄλλας
 τινὰς ἐπιβολὰς τῆς διανοίας, ἢ τῶν λοιπῶν κριτη-
 ρίων, οὐκ ἂν ποτε ὑπῆρχε τοῖς οὐσί τε καὶ ἀληθείᾳ
 προσαγορευομένοις, εἰ μὴ ἦν τινα καὶ ταῦτα πρὸς ὃ
 βάλλομεν. Τὸ δὲ διημαρτημένον οὐκ ἂν ὑπῆρχεν,
 εἰ μὴ ἐλαμβάνομεν καὶ ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῖν
 αὐτοῖς, συνημμένην μὲν, διάλειψιν δὲ ἔχουσαν. Κατὰ
 δὲ ταύτην τὴν συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ,

διάλειψιν δὲ ἔχουσαν, εἰ μὲν μὴ ἐπιμαρτυρηθῆ ἢ ἀντιμαρτυρηθῆ, τὸ ψεῦδος γίνεται· εἰ δὲ ἐπιμαρτυρηθῆ ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῆ, τὸ ἀληθές. 52. Καὶ ταύτην οὖν σφόδρα γε δεῖ τὴν δόξαν κατέχειν, ἵνα μήτε τὰ κριτήρια ἀναιρῆται τὰ κατὰ τὰς ἐνεργείας, μήτε τὸ διημαρτημένον ὁμοίως βεβαιούμενον πάντα συνταράτῃ. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀκούειν γίνεται, πνεύματός τινος φερομένου ἀπὸ τοῦ φωνοῦντος, ἢ ἤχοῦντος, ἢ ψοφοῦντος, ἢ ὅπως δὴ ποτε ἀκουστικὸν πάθος παρασκευάζοντος. Τὸ δὲ ρεῦμα τοῦτο εἰς ὁμοιομερεῖς ὄγκους διασπείρεται, ἅμα τινὰ διασώζοντας συμπάθειαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐνότητα ἰδιότροπον διατείνουσαν πρὸς ὁ ἀπουτέλλεται, καὶ τὴν ἐπαίσθησιν τὴν ἀπ' ἐκείνου ὡς τὰ πολλὰ ποιοῦσαν· εἰ δὲ μή γε, τὸ ἔξωθεν μόνον ἐνδηλον παρασκευάζουσαν. 53. Ἄνευ γὰρ ἀναφερομένης τινὸς ἐκεῖθεν συμπαθείας, οὐκ ἂν γένοιτο ἡ τοιαύτη ἐπαίσθησις. Οὐκ αὐτὸν οὖν δεῖ νομίζειν τὸν ἀέρα ὑπὸ τῆς προἰεμένης φωνῆς, ἢ καὶ τῶν ὁμογενῶν, σχηματίζεσθαι. Πολλὴν γὰρ ἐνδειαν ἔξει τοῦτο πάσχειν ὑπ' ἐκείνης· ἀλλ' εὐθὺς τὴν γινομένην πληγὴν ἐν ἡμῖν ὅταν φωνὴν ἀφίωμεν, τοιαύτην ἔκ τινων ὄγκων ρεύματος πνευματώδους ἀποτελεστικῶν ποιεῖσθαι, ἢ τὸ πάθος τὸ ἀκουστικὸν ἡμῖν παρασκευάζει. Καὶ μὴν καὶ τὴν ὁσμὴν νομιστέον, ὡσπερ καὶ τὴν ἀκοήν, οὐκ ἂν ποτε πάθος οὐδὲν ἐργάσασθαι, εἰ μὴ ὄγκοι τινὲς ἦσαν ἀπὸ τοῦ πράγματος ἀποφερόμενοι, σύμμετροι πρὸς τὸ τοῦτο τὸ αἰσθητήριον κινεῖν· οἱ μὲν τοῖοι, τεταραγμένως καὶ ἀλλοτριῶς· οἱ δὲ τοῖοι, ἀταράχως καὶ οἰκείως ἔχοντες. 54. Καὶ μὴν καὶ τὰς ἀτόμους νομιστέον

μηδεμίαν ποιότητα τῶν φαινομένων προσφέρεσθαι, πλὴν σχήματος, καὶ βάρους, καὶ μεγέθους, καὶ ὅσα ἐξ ἀνάγκης σχήματος συμφυῆ ἐστί. Ποιότης γὰρ πᾶσα μεταβάλλει· αἱ δὲ ἄτομοι, οὐδὲν μεταβάλλουσιν. Ἐπειδήπερ δεῖ τι ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων στερεὸν καὶ ἀδιάλυτον, ἢ τὰς μεταβολὰς οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν ποιήσεται, οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλὰ κατὰ μεταθέσεις ἐν πολλοῖς· ἐπὶ τινῶν δέ, κατὰ προσόδους καὶ ἀφόδους. Ὅθεν ἀναγκαῖον τὰ μὴ μετατιθέμενα ἀφθαρτα εἶναι, καὶ τὴν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν οὐκ ἔχοντα, ὄγκους δὲ καὶ σχηματισμοὺς ἰδίους· τοῦτο γὰρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν.

55. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν μετασχηματιζομένοις κατὰ τὴν προαίρεσιν τὸ σχῆμα ἐνυπάρχον λαμβάνεται· αἱ δὲ ποιότητες, αἱ οὐκ ἐνυπάρχουσαι ἐν τῷ μεταβάλλοντι, οὐχ ὡς περ ἐκεῖνο καταλείπονται, ἀλλ' ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπόλλυνται. Ἰκανὰ οὖν τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς ποιεῖν· ἐπειδήπερ ὑπολείπεσθαι γέ τινα ἀναγκαῖον, καὶ μὴ εἰς τὸ μὴ ὄν πάντα φθείρεσθαι. Ἀλλὰ μηδὲ δεῖ νομίζειν, πᾶν μέγεθος ἐν ταῖς ἀτόμοις ὑπάρχειν, ἵνα μὴ τὰ φαινόμενα ἀντιμαρτυρῇ· παραλλαγὰς δὲ τινὰς μεγεθῶν νομιστέον εἶναι. Βέλτιον γὰρ, καὶ τούτου προσόντος, τὰ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενα, ἀποδοθήσεται.

56. Πᾶν δὲ μέγεθος ἐνυπάρχον, οὔτε χρήσιμόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν ποιότητων διαφορὰς, ἀφίχθαι τε ἀμέλει καὶ πρὸς ἡμᾶς ὄρατὰς ἀτόμους· ὃ οὐ θεωρεῖται γινόμενον, ὡς ἂν γένοιτο ὄρατὴ ἄτομος, ἐστὶν ἐκείνη.

Πρὸς δὲ τούτοις οὐ δεῖ νομίζειν ἐν τῷ ὄρασματι

ματι ἀπειρους ὄγκους εἶναι, οὐδ' ὀπηλικουσοῦν. Ὡστε οὐ μόνον τὴν εἰς ἀπειρον τομὴν ἐπὶ τοῦ λαιτον, ἀναιρετέον (ἵνα μὴ πάντα ἀσθενῆ ποιῶμεν, καὶ ὡς ταῖς περιλήψεις τῶν ἀθρόων εἰς τὸ μὴ ὄν ἀναγκαζώμεθα τὰ ὄντα, θλίβοντες, καταναλλίσκειν) ἀλλὰ καὶ τὴν μετάβασιν μὴ νομιστέον γενέσθαι ἐν τοῖς ὁρισμένοις εἰς ἀπειρον, μηδὲ ἐπὶ τοῦ λαιτον. 57. Οὐτε γὰρ σαφῶς, ἐπειδὴ ἀνάπαξ τις εἶπη ὅτι ἀπειροὶ ὄγκοι ἐν τινι ὑπάρχουσιν, ἢ ὀπηλικοιοῦν, ἐστὶ νοῆσαι πῶς τ' ἂν εἴτι πεπερασμένον τοῦτο εἴη τὸ μέγεθος. Πηλικοί γὰρ τινὲς, δῆλον ὡς οὐκ ἀπειροὶ εἶναι ὄγκοι· καὶ τούναντίον ἐξ ὧν ὀπηλικοί ἂν ποιεῶσιν, ἀπειρον ἂν ἦν καὶ τὸ μέγεθος, ἄκρον τε ἔχοντες τὸ ὑπὸ πεπερασμένου διαληπτόν. Εἰ μὴ καὶ καθ' ἑαυτὸ θεωρητίον, οὐκ ἔστι μὴ καὶ τὸ ἐξῆς τούτου τοιοῦτον νοεῖν. Καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἐξῆς εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαδίζοντα, εἰς τὸ ἀπειρον ὑπάρχειν κατὰ τοιοῦτον ἀφικνεῖσθαι τῆ ἐννοία. 58. Τότε ἐλάχιστον τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει δεῖ κατανοεῖν, ὅτι οὐτε τοιοῦτόν ἐστιν οἷον τὸ τὰς μεταβάσεις ἔχον, οὐτε πάντη πάντων ἀνόμοιον, ἀλλ' ἔχον μὲν τινα κοινότητα τῶν μεταβάσεων, διάλειψιν δὲ μερῶν οὐκ ἔχον. Ἄλλ' ὅτι διὰ τὴν τῆς κοινότητος προσεμφέρειαν οἴηθῶμεν διαλήψασθαι τι αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐπὶ τὰδε, τὸ δὲ ἐπ' ἐκείνα, τὸ ἴσον ἡμῖν δεῖ προσπίπτειν. Ἐξῆς τε θεωροῦμεν ταῦτα ἀπὸ τοῦ πρώτου καταρχόμενοι. Καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδέ μερσι μερῶν ἀπτόμενα, ἀλλὰ ἐν τῇ ιδιότητι τῇ ἐαυτῶν, τὰ μεγέθη καταμετροῦντα, τὰ πλείω πλείον, καὶ τὰ ἐλάττω ἐλάττω. Ταύτη τῇ ἀναλογίᾳ νομιστέον καὶ τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ ἐλάχιστον κειρῆσθαι. 59. Ἡ δὲ ἀτόμος

γὰρ ἐκεῖνο δῆλον ὡς διαφέρει τοῦ κατὰ τὴν αἴσθησιν
 θεωρουμένου, ἀναλογία δὲ τῇ αὐτῇ κεχρησθαι. Ἐπι-
 περ καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἢ ἄτομος κατὰ τὴν ἐνταῦθα
 ἀναλογίαν κατηγορήσαμεν, μικρὸν τι μόνον, μακρὸν
 ἐκβάλλοντες. Ἔτι τε τὰ ἐλάχιστα καὶ ἀμιγῆ πέρατα
 δεῖ νομίζειν τῶν μηκῶν εἶναι τὸ καταμέτρον ἐξ αὐ-
 τῶν πρῶτον τοῖς μείζουσι καὶ ἐλάττοσι παρασκευάζον-
 τα τῇ διὰ λόγου θεωρίᾳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων. Ἡ γὰρ
 κοινότης ἢ ὑπάρχουσα αὐτοῖς πρὸς τὰ ἀμετάβολα,
 ἱκανὴ τὸ μέχρι τούτου συντελεῖσαι. Συμφόρησιν δὲ
 ἐκ τούτων κίνησιν ἐχόντων οὐχ οἷόν τε γενέσθαι. 60.
 Καὶ μὴν κατὰ τοῦ ἀπείρου, ὡς μὲν ἀνωτάτω ἢ κα-
 τωτάτω, οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ ἄνω ἢ κάτω· ἴσμεν τοι
 τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς, ὅθεν ἂν θῶμεν εἰς ἀπείρον ἄγειν
 ὄν, μηδέποτε φανεῖσθαι τοῦτο ἡμῖν· ἢ τὸ ὑποκάτω
 τοῦ νοηθέντος, εἰς ἀπείρον ἅμα ἄνω τε εἶναι καὶ κά-
 τω πρὸς τὸ αὐτό· τοῦτο γὰρ ἀδύνατον διανοηθῆναι.
 Ὡστ' ἔστι μίαν λαβεῖν φοράν, τὴν ἄνω νοουμένην εἰς
 ἀπείρον· καὶ μίαν τὴν κάτω. Ἄν καὶ μυριάκις πρὸς
 τοὺς πόδας τῶν ἐπάνω τὸ παρ' ἡμῶν φερόμενον ἐπὶ
 τοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν τόπους ἀφικνῆται, ἢ ἐπὶ
 τὴν κεφαλὴν τῶν ὑποκάτω τὸ παρ' ἡμῶν κάτω φερό-
 μενον. Ἡ γὰρ ὅλη φορά οὐθέν ἦτιον ἑκατέρα ἑκα-
 τέρᾳ ἀντικειμένη ἐπ' ἀπείρον νοεῖται. 61. Καὶ μὴν
 καὶ ἰσοταγεῖς ἀναγκαῖον τὰς ἀτόμους εἶναι, ὅταν διὰ
 τοῦ κενοῦ εἰσφέρωνται, μηδενὸς ἀντικόπτοντος. Οὐ-
 τε γὰρ τὰ βαρῆα θᾶττον οἰσθήσεται τῶν μικρῶν καὶ
 κούφων, ὅταν γε δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐτοῖς· οὔτε τὰ
 μικρὰ τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα.
 ἴταν μηθέν μηδὲ ἐκείνοις ἀντικόπιη. Οὐδ' ἢ πρὸς

τὸ πλάγιον διὰ τῶν κρούσεων φορὰ, οὐθ' ἢ κάτω διὰ τῶν ἰδίων βαρῶν. Ἐφ' ὅποσον γὰρ ἂν κατίσχη ἐκάτερα ἐκατέρων, ἐπὶ τοσοῦτον ἅμα νοήματι τὴν φορὰν στήσιν, ἕως ἂν μηδὲν ἀντικόψη, ἢ ἐκ τοῦ ἰδίου βάρους, πρὸς τὴν τοῦ πλήξαντος δύναμιν. 62. Ἀλλὰ μηδὲ κατὰ τὰς συγκρίσεις θάπτων ἐτέρας οἰσθήσεται, τῶν ἀτόμων ἰσοταχῶν οὐσῶν, τῶ ἔφ' ἕνα τόπον φέρεσθαι τὰς ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἀτόμους. καὶ κατὰ τὸν ἐλάχιστον συνεχῆ χρόνον· εἰ δὲ μὴ ἔφ' ἕνα τόπον, κατὰ τοὺς λόγῳ θεωρητοὺς χρόνους, ἐὰν πυκνὸν ἀντικόπτωσιν, ἕως ἂν ὑπὸ τὴν αἴσθησιν τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς γένηται. Τὸ γὰρ προσδοξαζόμενον περὶ τοῦ ἀοράτου, ὡς ἄρα καὶ οἱ διὰ λόγου θεωρητοὶ χρόνοι τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς ἔξουσιν, οὐκ ἀληθὲς ἐστὶν ἐπὶ τῶν τοιούτων· ἐπεὶ τό γε θεωρούμενον πᾶν, ἢ κατ' ἐπιβολὴν λαμβανόμενον τῇ διανοίᾳ, ἀληθὲς ἐστὶν. 63. Μετὰ δὲ ταῦτα δεῖ συνορᾶν περὶ τῆς ψυχῆς, ἀναφέροντα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ πάθη. Οὕτω γὰρ ἡ βεβαιότατη πίστις ἔσται· ὅτι ἡ ψυχὴ σῶμά ἐστι λεπτομερὲς, παρ' ὅλον τὸ ἄθροισμα παρεσπαρμένον· προσεμφερίστατον δὲ πνεύματι, θερμοῦ τινὰ κρᾶσιν ἔχοντι. Καὶ πῆ μὲν, τούτῳ προσεμφερὲς, πῆ δὲ, ἐκείνῳ. Ἔστι δὲ κατὰ μέρος πολλὴν παραλλαγὴν εἰληφὸς τῇ λεπτομερείᾳ καὶ αὐτῶν· συμπαθὲς δὲ τούτῳ μᾶλλον καὶ τῷ λοιπῷ ἐστὶ· τοῦτο δὲ πᾶν αἰεὶ δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τὰ πάθη, καὶ αἰεὶ εὐκίνησαι, καὶ αἰεὶ ὡν στερούμενοι θνήσκομεν. Ἐχει ἡ ψυχὴ τῆς αἰσθήσεως τὴν πλάκα κατέχειν. 64. Οὐ μὴν εἰλήφει ἂν

Dioc. L. II.

τοῦ λοιποῦ ἄθροίσματος ἐστεγάζεται πῶς. Τὸ δὲ
 λοιπὸν ἄθροισμα παρασκευάσαν ἐκείνη τὴν αἰτίαν
 ταύτην, μτειίληψε καὶ αὐτὸ τοιοῦτου συμπτώματος
 παρ' ἐκείνης, οὐ μέντοι πάντων ὧν ἐκείνη κέκτηται·
 διὸ ἀπαλλαγείσης τῆς ψυχῆς οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν.
 Οὐ γὰρ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ταύτην ἐκέκτητο τὴν δύναμιν,
 ἀλλ' ἐτέρῳ ἅμα συγγεγεννημένῳ αὐτὴν ἢ φύσις παρε-
 σκεύαζεν, ὃ διὰ τῆς συντελεσθείσης περὶ αὐτῷ δυνά-
 μews, κατὰ τὴν κίνησιν σύμπτωμα αἰσθητικὸν εὐθύς
 ἀποτελοῦν ἑαυτῷ, ἀπεδίδου κατὰ τὴν ὁμοῦρυσιν καὶ
 συμπάθειαν, καὶ ἐκείνῳ, καθάπερ εἶπον. 65. Διὸ
 δὴ καὶ ἐνυπαρχούσης τῆς ψυχῆς οὐδέποτε ἄλλου τι-
 νὸς μέρους ἀπηλλαγμένου, παναισθησία· ἀλλὰ καὶ
 αὕτη ξυναπόληται τοῦ στεγάζοντος λυθέντος, εἴθ' ὅ-
 λου εἴτε καὶ μέρους τινός, οὐ ἂν περ διαμένη τὸ
 ὄξυ κατὰ τὴν αἴσθησιν. Τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα
 διαμένον, καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐκ ἔχει τὴν αἴ-
 σθησιν ἐκείνης ἀπηλλαγμένης, ὅσον ποτέ ἐστι τὸ συν-
 τεῖνον τῶν ἀτόμων πλῆθος εἰς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν.
 Καὶ μὴν καὶ λυομένου τοῦ ὅλου ἄθροίσματος, ἢ ψυ-
 χῇ διασπείρεται, καὶ οὐκέτι ἔχει τὰς αὐτὰς δυνάμεις,
 οὐδὲ κινεῖται· ὥστ' οὐδ' αἴσθησιν κέκτηται. 66.
 Οὐ γὰρ οἷόν τε νοεῖν αὐτὴν αἰσθανομένην, μὴ ἐν τοῦ-
 τῷ τῷ συστήματι ταῖς κινήσεσι ταύταις χρωμένην,
 ὅταν τὰ στεγάζοντα καὶ περιέχοντα μὴ τοιαῦτα εἶ-
 οῖα ἐν οἷς νῦν οὐσα ἔχει ταύτας τὰς κινήσεις. τ
 λὰ μὴν καὶ τότε λέγει ἐν ἄλλοις, καὶ ἐξ ἀτόμων
 συγκεῖσθαι λειοτάτων καὶ στρογγυλοτάτων, π
 ρι διαφορουσῶν τῶν τοῦ πυρός· καὶ τὸ μῆντι
 ἄλογον εἶναι, ὃ τῷ λοιπῷ παρισπάζη σῶμα

λογικόν, ὃ ἐν τῷ θώρακι, ὡς δῆλον ἔκ τε τῶν φόβων καὶ τῆς χαρᾶς. Ἔκτόν τε γίνεσθαι πονουμένων τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν τῶν παρ' ὅλην τὴν σύγκρισιν παρσι-
 απαρμένων, ἢ ἐγκαταχομένων, ἢ διαφορουμένων, εἴτε συμπιπτόντων σὺν τοῖς ἐσπαρμένοις. 67. Τό, τε σπέρμα ἀφ' ὅλων τῶν σωμάτων φέρεσθαι. Ὁ γε δεῖ προσκατανοεῖν ὅτι οὐκ ἄσώματος· λέγει γὰρ κατὰ τὴν πλείστην ὁμιλίαν τοῦ ὀνόματος, καὶ μὴ ἐπὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸ νοηθέντος πρώτον· καθ' ἑαυτὸ δὲ οὐκ ἔστι νοῆσαι τὸ ἄσώματος, πλὴν ἐπὶ τοῦ κενοῦ. Τὸ δὲ κενὸν οὔτε ποιῆσαι, οὔτε παθεῖν δύναται, ἀλλὰ κίνησιν μόνον δι' ἑαυτοῦ τοῖς σώμασι παρέχεται. Ἔσθ' οἱ λέγοντες ἄσώματος εἶναι τὴν ψυχὴν, μεταιαῖζουσιν. Οὐθεὶν γὰρ ἂν ἐδύνατο ποιεῖν, οὔτε πάσχειν, εἰ ἦν τοιαύτη· νῦν δ' ἐναργῶς ἀμφοτέρω ταῦτα διαλαμβάνομεν περὶ τὴν ψυχὴν τὰ συμπτώματα. 68. Ταῦτα οὖν πάντα τὰ διαλογίσματα περὶ ψυχῆς ἀνάγων τις ἐπὶ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις, μνημονεύων τῶν ἐν ἀρχῇ φηθέντων, ἱκανῶς κατόψεται τοῖς τίποις ἐμπεριελημμένα, εἰς τὸ τὰ κατὰ μέρος ἀπὸ τούτων ἐσκριβοῦσθαι βεβαίως. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σχήματα, καὶ τὰ χρώματα, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ τὰ βάρη, καὶ ὅσα ἄλλα κατηγορεῖται κατὰ τοῦ σώματος, ὡς ἂν εἰς αὐτὸ βεβηκότα, καὶ πᾶσιν ἐνόητα, ἢ τοῖς ὄρατοῖς, καὶ κατὰ τὴν αἰσθησὶν αὐτὴν γνωστοῖς, οὔθ' ὡς καθ' ἑαυτὰς εἰσι φύσεις, δοξαστίον· (οὐ γὰρ δυνατόν ἐπινοῆσαι τοῦτο) 69. οὔθ' ὅλως ὡς οὐκ εἶσιν, οὔθ' ὡς ἕτερα τιὰ προσυπέσχομεν τα τούτῃ ἄσώματα, οὔθ' ὡς κήρια τούτου, ἀλλ' ὡς τὸ ὅλον μὲν ἐν τούτοις πάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔχει

αἴδιον, οὐχ' οἷόν τ' εἶναι συμπεφορημένον· ὡσπερ ὅταν ἐξ αὐτῶν τῶν ὄγκων μίξον ἄθροισμα συστή, ἦτοι τῶν πρώτων ἢ τῶν τοῦ ὄλου μεγεθῶν, τοῦ δὲ τι-
νος ἐλατιόνων· ἀλλὰ μόνον (ὡς λέγω) ἐκ τούτων ἀπάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔχον αἴδιον. Καὶ ἐπι-
βολὰς μὲν ἔχοντα ἰδίας πάντα ταῦτά ἐστι νοεῖν, καὶ
διαλείψεις· συμπαρακολουθοῦντος δὲ τοῦ ἀθρόου,
καὶ οὐδαμῆ ἀποσχιζομένου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀθρόαν
ἐννοιαν τοῦ σώματος κατηγορίαν εἰληφότος. 70.
Καὶ μὴν καὶ τοῖς σώμασι συμπίπτει πολλάκις καὶ
οὐκ αἴδιόν τι παρακολουθεῖν, οὐτ' ἐν τοῖς ἀοράτοις,
καὶ οὔτε ἀσώματα. Ὡστε δὴ κατὰ τὴν πλείστην φο-
ρὰν, τούτῳ τῷ ὀνόματι χρώμενοι, φανερόν ποιούμεν
τὰ συμπτώματα οὔτε τὴν τοῦ ὄλου φύσιν ἔχειν, ἣν
συλλαβόντες κατὰ τὸ ἀθρόον, σῶμα προσαγορεύο-
μεν· οὔτε τὴν τῶν αἴδιον παρακολουθούτων, ὧν
ἄνευ, σῶμα οὐ δυνατόν νοεῖσθαι. Κατ' ἐπιβολὰς δ'
ἂν τινας παρακολουθοῦντος τοῦ ἀθρόου, ἕκαστα
προσαγορευθεῖη. 71. Ἄλλ' ὅτε δὴ ποτε ἕκαστα
συμβαίνοντα θεωρεῖται, οὐκ αἴδιον τῶν συμπτωμά-
των παρακολουθούτων καὶ οὐκ ἐξελατέον ἐκ τοῦ ὄ-
τος ταύτην τὴν ἐνάργειαν, ὅτι οὐκ ἔχει τὴν τοῦ ὄλου
φύσιν ἧ τι συμβαίνει, ὃ δὴ καὶ σῶμα προσαγορεύο-
μεν, οὐδὲ τὴν τῶν αἴδιον παρακολουθούτων, οὐδ'
αὖ καθ' αὐτὰ ὑφιστάναι νομιστέον. Οὐδὲ γὰρ τοῦ-
το διανοητέον, οὐτ' ἐπὶ τούτων, οὐτ' ἐπὶ τῶν αἴδιον
συμβεβηκότων. Ἄλλ' ὅπερ καὶ φαίνεται, συμπτώ-
ματα πάντα τὰ σώματα νομιστέον, καὶ οὐ
παρακολουθοῦντα, οἷδ' αὖ φύσεως καθ'
τάγμα ἔχοντα· ἀλλ' ὄν τρόπον αὐτὴ ἡ αἴδιον

ιδιότητα ποιῆ, θεωρεῖται. 72. Καὶ μὴν καὶ τόδε γε δεῖ προσκατανοῆσαι σφοδρῶς· τὸν γὰρ δὴ χρόνον οὐ ζητητέον ὡς περὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐν ὑποκειμένῳ ζητοῦμεν, ἀνάγοντες ἐπὶ τὰς βλεπομένας παρ' ἡμῖν αὐτοῖς προλήψεις· ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐνέργημα, καθ' ὃ τὸν πολὺν ἢ ὀλίγον χρόνον ἀναφωνοῦμεν, συγγενικῶς τοῦτο περιφέροντες, ἀναλογιστέον. Καὶ οὔτε διαλέκτους, ὡς βελτίους μεταληπτέον, ἀλλ' αὐταῖς ταῖς ὑπαρχούσαις κατ' αὐτοῦ χρησιτέον· οὔτε ἄλλό τι καθ' ἑαυτοῦ κατηγορητέον, ὡς τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἔχοντος τῷ ἰδιώματι τούτῳ· (καὶ γὰρ ταῦτο ποιοῦσι τινές) ἀλλὰ μόνον ὡς συμπλέκομεν τὸ ἴδιον τούτῳ καὶ παραμετροῦμεν, μάλιστα ἐπιλογιστέον. 73. Καὶ γὰρ τοῦτο οὐκ ἀποδείξειως προσδίδεται, ἀλλ' ἐπιλογισμοῦ· ὅτι ταῖς ἡμέραις καὶ ταῖς νυξὶ συμπλέκομεν χρόνον, καὶ τοῖς τούτων μέρειν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς πάθει καὶ ταῖς ἀπαθείαις, καὶ κινήσεσι, καὶ στάσεσιν ἴδιόν τι σύμπτωμα περὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἐν νοοῦντες καθ' ὃ χρόνον ὀνομάζομεν. Φησὶ δὲ καὶ ἐν τῇ β' τοῦτο περὶ φύσεως, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ. Ἐπὶ τοῖς προειρημένοις, τοὺς κόσμους δεῖν κατὰ πάσας σύγκρισιν πεπερασμένην, τὸ ὁμοειδὲς τοῖς θεωρουμένοις πικρῶς ἔχουσαν, νομίζειν γεγονέναι ἀπὸ τοῦ ἀπίρου, πάντων τούτων ἐκ συστροφῶν ἰδίων ἀποκεκριμένων, καὶ μειζόνων καὶ ἐλαττόνων· καὶ πάλιν διαλύεσθαι πάντα, τὰ μὲν, θάτιον, τὰ δὲ, βραδύτερον· καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δὲ, ὑπὸ τοιῶνδε τοῦτο πάσχοντα. 74. Δῆλον οὖν εἰς καὶ φθαρτοὺς φησὶ τοὺς κόσμους, μεταβαλλόντων τῶν μερῶν. Καὶ ἐν ἄλλοις τὴν γῆν τῷ αἵρι ἐποχῆσθαι.

Ἔτι δὲ καὶ τοὺς κόσμους οὔτε ἐξ ἀνάγκης δεῖν νομι-
 ζειν ἓνα σχηματισμὸν ἔχοντας, ἀλλὰ καὶ διαφόρους
 αὐτοὺς, ἐν τῇ ιβ' περὶ τούτου φησίν. Οὓς μὲν γάρ,
 σφαιροειδεῖς εἶναι, καὶ ὠοειδεῖς ἄλλους. καὶ ἄλλοιο-
 σχήμονας ἑτέρους· οὐ μέντοι πᾶν σχῆμα ἔχειν. Οὐδὲ
 ζῶα εἶναι ἀποκριθέντα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου. Οὐδὲ γὰρ
 ἂν ἀποδείξειεν οὐδεὶς, ὡς μὲν τῷ τοιούτῳ κόσμῳ ἐμ-
 περιελήφθη τὰ τοιαῦτα σπέρματα, ἐξ ὧν ζῶά τε καὶ
 φυτὰ, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα θεωρούμενα συνίσταται· ἐν
 δὲ τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἂν ἐδυνήθη. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐντρα-
 φῆναι. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ γῆς νομιστέον.
 75. Ἀλλὰ μὴν ὑποληπτέον καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύ-
 σιν πολλὰ καὶ παντοῖα ὑπὸ τῶν αὐτῆν περισσώτων
 πραγμάτων διδαχθῆναι τε καὶ ἀναγκασθῆναι· τὸν
 δὲ λογισμὸν τὰ ὑπὸ ταύτης παρεγγυηθέντα, καὶ
 ὕστερον ἐπακριβοῦν· καὶ προσεξευρίσκειν ἐν μὲν τι-
 σι, θᾶττον· ἐν δὲ τισι βραδύτερον· καὶ ἐν μὲν τισι,
 κατὰ περιόδους καὶ χρόνους μείζους ἀπὸ τῶν τοῦ
 ἀπείρου· ἐν δὲ τισι, κατ' ἐλάττους. Ὅθεν καὶ τὰ
 ὀνόματα ἐξ ἀρχῆς μὴ θέσει γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς
 φύσεις τῶν ἀνθρώπων, καθ' ἕκαστα ἔθνη ἴδια πα-
 σχούσας πάθη, καὶ ἴδια λαμβανούσας φαντάσματα,
 ἰδίως τὸν ἀέρα ἐκπέμπειν· στελλόμενον ὑφ' ἑκάστων
 τῶν παθῶν καὶ τῶν φαντασμάτων, ὡς ἂν ποτε καὶ
 ἢ παρὰ τοὺς τόπους τῶν ἐθνῶν διαφορὰ εἴη. 76.
 Ἐπιτερον δὲ κοινῶς καθ' ἕκαστα ἔθνη τὰ ἴδια τεθῆ-
 ναι, πρὸς τὸ τὰς δηλώσεις ἦττον ἀμφιβόλους γενί-
 σθαι ἀλλήλοις, καὶ συντομωτέρως δηλουμένας· τινὰ
 δὲ καὶ οὐ συνορώμενα πράγματα εἰσφέροντας, τοὺς
 συνειδότες παρεγγυῆσαι τινὰς φθόγγους· ὡς τὰς

μὲν , ἀναγκασθέντας ἀναφωνῆσαι· τοὺς δὲ, τῷ λογισμῷ ἐλομένους κατὰ τὴν πλείστην αἰτίαν, οὕτως ἐρμηνεῦσαι. Καὶ μὴν ἐν τοῖς μετεώροις, φορὰν καὶ τροπήν, καὶ ἔκλειψιν, καὶ ἀνατολήν, καὶ δύσιν, καὶ τὸ σύστοιχα τούτοις, μήτε λειτουργοῦντος τινὸς νομίζειν δεῖ γίνεσθαι, καὶ διατάττοντος, ἢ διατάξαντος, καὶ ἅμα τὴν πᾶσαν μακαριότητα ἔχοντος μετ' ἀφθαρσίας. 77. Οὐ γὰρ συμφωνοῦσι πραγματεῖαι, καὶ φροντίδες, καὶ ὄργαι, καὶ χάριτες μακαριότητι, ἀλλ' ἀσθενεία, καὶ φόβῳ, καὶ προσδεήσει τῶν πλησίον ταῦτα γίνεται. Μήτε αὖ πυρώδη τινὰ συνεστραμμένα, τὴν μακαριότητα κεκτημένα, κατὰ βούλησιν τὰς κινήσεις ταύτας λαμβάνειν· ἀλλὰ πᾶν τὸ σεμνωματηρεῖν, κατὰ πάντα ὀνόματα φερόμενα ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἐννοίας, εἰ μὴ μὴδὲν ὑπεναντίον ἐξ αὐτῶν τῷ σεμνώματι δόξη. Εἰ δὲ μὴ, τὸν μέγιστον τάραχον ἐν ταῖς ψυχαῖς αὕτη ὑπεναντιότης παρασκευάσει. Ὅθεν δὴ κατὰ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐναπολήψεις τῶν συστροφῶν τούτων ἐν τῇ τοῦ κόσμου γενέσει, δεῖ δοξάζειν, καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ περίοδον συντελεῖσθαι. 78. Καὶ μὴν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων αἰτίαν ἐξακριβῶσαι. φυσιολογίας ἔργον εἶναι δεῖ νομίζειν, καὶ τὸ μακίριον ἐν τῇ περὶ τῶν μετεώρων γνώσει, ἐνταῦθα πεπτωκέναι. Καὶ ἐν τῷ τίνες φύσεις, αἱ θεωρούμεναι κατὰ τὰ μετέωρα ταυτὲ, καὶ ὅσα συγγνωῆ πρὸς τὴν εἰς ταῦτα ἀκρίβειαν. Ἔτι δὲ καὶ τὸ πλεοναχῶς ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι, καὶ τὸ ἐνδεχομένως, καὶ ἄλλως πως ἔχειν, ἀλλ' ἀπλῶς μὴ εἶναι ἐν ἀφθάρτῳ καὶ μακαρίᾳ φύσει τῶν διάκρισιν ὑποβαλλόντων, ἢ τάρρα μὴδὲν· καὶ τοῦτο καταλαβεῖν τῇ διανοίᾳ ἔ

ἀπλῶς οὕτως εἶναι. 79. Τὸ δ' ἐν τῇ ἱστορίᾳ πεπρωκὸς τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς, καὶ τροπῆς καὶ ἐκλείψεως, καὶ ὅσα συγγενῇ τούτοις, μηθὲν ἔτι πρὸς τὸ μακάριον τῆς γνώσεως συντείνειν, ἀλλ' ὁμοίως τοὺς φόβους ἔχειν τοὺς ταῦτα κατιδόντας, τινες δὲ αἰ φύσεις ἀγνοοῦντας, καὶ τινες αἰ κυριώταται αἰτίαι· καὶ εἰ μὲν προῆδειςαν ταῦτα, τάχα δὲ καὶ πλείους Ὅταν τὸ θάμβος ἐκ τῆς τούτων προκατανοήσεως μὴ δύνηται τὴν λύσιν λαμβάνειν, κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν κυριωτάτων οἰκονομίαν. Διὸ δὴ καὶ πλείους αἰτίας εὗρισκομεν τροπῶν, καὶ δύσεων, καὶ ἀνατολῶν, καὶ ἐκλείψεων, καὶ τῶν τοιουτοτρόπων, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος γινομένοις. 80. Καὶ οὐ δεῖ νομίζειν, τὴν ὑπὲρ τούτων χρείας πραγματεῖαν ἀκριβείαν μὴ ἀπειληφέναι, ὅση πρὸς τὸ ἀτάραχον καὶ μακάριον ἡμῶν συντείνει. Ὡστε μὴ παραθεωροῦντας ποσιμῶς παρ' ἡμῖν τὸ ὅμοιον γίνεται, αἰτιολογητέον ὑπὲρ τε τῶν μετεώρων καὶ παντὸς τοῦ ἀδήλου, καταφρονοῦντας τῶν τόδε μοναχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωριζόντων, οὔτε τὸ πλεοναχῶς συμβαῖνον κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἀποστημάτων φαντασίαν παραδιδόντων, ἔτι τε ἀγνοούντων καὶ ἐν ποίοις οὐκ ἔστιν ἀταρακτῆσαι. Ἄν οὖν οἰώμεθα καὶ ὡδί πως ἐνδεχόμενον αὐτὸ γίνεσθαι, καὶ ἐφ' οἷοις ὁμοίως ἐστὶν ἀταρακτῆσαι, αὐτὸ τὸ ὅτι πλεοναχῶς γίνεται γνωρίζοντες, ὥσπερ καὶ ὅτι ὡδί πως γίνεται εἰδῶμεν, ἀταρακτῆσομεν. 81. Ἐπὶ δὲ τούτοις ὅλως ἅπασιν, ἐκείνο δεῖ κατανοεῖν, ὅτι τάραχος ὁ κυριώτατος ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς γίνεται ἐν τῷ ταῦτα μακάριά τε δοξάζειν καὶ ἀφθαρτα, καὶ ὑπεναντίας ἔχειν τούτοις βουλήσεις ἅμα καὶ πράξεις.

καὶ αἰτίας, καὶ ἐν τῷ αἰώνιόν τι δεινὸν καὶ προσδοκᾶν,
καὶ ὑποπεύειν κατὰ τοὺς μύθους, εἴτε κατὰ ταύτην
τὴν ἀναισθησίαν τι ἐν τῷ τεθνάναι φοβουμένους,
ὥσπερ οὖσαν τὴν ψυχὴν κατ' αὐτοὺς, εἴτε καὶ ἐν τῷ
μὴ δοξάσαι ταῦτα, πάσχειν δ' ἄλλα ἀλόγῳ γέ τι
παραστάσει· ὅθεν τοὺς μὴ ὀρῶντας τὸ δεινόν, τὴν
ἴσην ἢ καὶ ἐπιτεταμένην ταραχὴν λαμβάνειν, τοῖς εἰ-
καίοις οἱ ἐδόξαζον ταῦτα. 82. Ἡ δὲ ἀταραξία, τὸ
τούτων πάντων ἀπολελύσθαι, καὶ συνεχῆ μνήμην
ἔχειν τῶν ὅλων καὶ κυριωτάτων. Ὅθεν τοῖς πᾶσι
προσεκτέον τοῖς παροῦσι, καὶ ταῖς αἰσθήσεσι, κατὰ
μὲν τὸ κοινὸν ταῖς κοιναῖς· κατὰ δὲ τὸ ἴδιον, ταῖς
ιδίαις, καὶ πάσῃ τῇ παρούσῃ καθ' ἕκαστον, τῶν κρι-
τηρίων ἐναργεία. Ἄν γὰρ τούτοις προσέχωμεν, τὸ
ὅθεν ὁ ταραχος καὶ ὁ φόβος ἐγίνετο, ἐξαιτιολογήσο-
μεν ὀρθῶς καὶ ἀπολύσομεν, ὑπὲρ τε μετεώρων αἰτιο-
λογοῦντες, καὶ τῶν λοιπῶν τῶν αἰεὶ παρεμπιπτόντων.
καὶ ὅσα φοβεῖ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἐσχάτως.
Ταῦτά σοι, ὦ Πρόδοτε, ἔστι κεφαλαιωδέστατα ὑπὲρ
τῆς τῶν ὅλων φύσεως ἐπιτετμημένα. 83. Ὡστε ἂν
γένοιτο οὗτος ὁ λόγος δυνατὸς, καὶ κατασχεθεῖη
μετὰ ἀκριβείας, οἴμαι (εἰ μὴ καὶ πρὸς ἅπαντα βα-
δίσῃ τις τῶν κατὰ μέρος ἀκριβωμάτων) ἀσύμβλητον
αὐτὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἀδρότητα λή-
ψασθαι. Καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιήσει
πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐξηκριβωμένων κατὰ τὴν ὅλην
πραγματείαν ἡμῖν, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήμῃ τιθέμε-
νος, συνεχῶς ἑαυτῷ βοηθήσει. Τότε
ὥστε καὶ τοὺς τὰ κατὰ μέρος ἰ-
κανῶς, ἢ καὶ τελείως εἰς τὸ

ἐπιβολὰς, τὰς πλείστας τῶν περιουσιῶν ὑπὲρ τῆς ὅλης φύσεως ποιῆσθαι. Ὅσοι δὲ μὴ παντελῶς αὐτῶν τῶν ἀποτελουμένων ἐκ τούτων εἰσὶν, ἢ κατὰ τὸν ἄνευ φθόγγων τρόπον, τὴν ἅμα νοήματι περιουσίαν τῶν κυριωτάτων πρὸς γαληνισμόν ποιήσονται. Καὶ ἡδε μὲν ἐστὶν αὐτῷ ἐπιστολῇ περὶ τῶν φυσικῶν.

XXV. Περὶ δὲ τῶν μετεώρων ἡδε.

Ἐπίκουρος Πυθοκλεῖ χαίρειν.

84. Ἦνεγκάς μοι Κλέων ἐπιστολὴν παρὰ σοῦ, ἐν ᾗ φιλοφρονούμενός τε περὶ ἡμᾶς διετέλεις, ἀξίως τῆς ἡμετέρας περὶ σεαυτὸν σπουδῆς, καὶ οὐκ ἀπιθάνως ἐπαιρῶ μνημονεῖν τῶν εἰς μακάριον βίον συντεινόντων διαλογισμῶν. Ἐδέου τε σεαυτῷ περὶ τῶν μετεώρων σύντομον καὶ εὐπερίγραφον διαλογισμὸν ἀποστεῖλαι, ἵνα ῥαδίως μνημονεύης. Τὰ γὰρ ἐν ἄλλοις ἡμῖν γεγραμμένα, δυσμνημόνευτα εἶναι, καὶ τοι (ὡς ἔφη) συνεχῶς αὐτὰ βαστάζεις. Ἡμεῖς δὲ ἡδέως τε σοῦ τὴν δέησιν ἀπεδεξάμεθα, καὶ ἐλπίσιν ἡδεῖαις συνεσχέθημεν. 85. Γράψαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα συνετελοῦμεν ἅπερ ἠξιώσας, τὰ διαλογίσματα ταῦτα, πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἐσόμενα χρήσιμα, καὶ μάλιστα τοῖς νεωστὶ φυσιολογίας γνησίου γεγευμένοις, καὶ τοῖς εἰς ἀσχολίας βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τινὸς ἐμπεπλεγμένοις. Καλῶς δὲ αὐτὰ διάλαβε, καὶ διὰ μνήμης ἔχων, ὁξέως αὐτὰ περιόδευε. μετὰ τῶν λοιπῶν, ὧν ἐν τῇ μικρᾷ ἐπιτομῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἀπεστείλαμεν. Πρῶτον μὲν οὖν, μὴ ἄλλο τι τέλος ἐκ τῆς περὶ μετεώρων γνώσεως, εἴτε κατὰ συναφὴν λεγομένων, εἴτε αὐτοτελῶς, νομίζειν δεῖ εἶναι, ἢπερ ἀταραξίαν καὶ πίστιν βέβαιον, καθ' ἅπερ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

86. Μήτε τὸ ἀδύνατον παραβιάζεσθαι, μήτε ὁμοίαν κατὰ πάντα τὴν θεωρίαν ἔχειν, ἢ τοῖς περὶ βίων λόγους, ἢ τοῖς κατὰ τὴν θεωρίαν ἔχειν, ἢ τοῖς περὶ βίων λόγους, ἢ τοῖς κατὰ τὴν τῶν ἄλλων φυσικῶν προβλημάτων κάθαρσιν. Οἶον, ὅτι τὸ πᾶν, σῶμα καὶ ἀναφῆς φύσις ἐστίν· ἢ ὅτι ἄτομα στοιχεῖα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅσα μοναχὴν ἔχει τοῖς φαινομένοις συμφωνίαν· ὅπερ ἐπὶ τῶν μετεώρων οὐχ ὑπάρχει. Ἀλλὰ ταῦτά γε πλεοναχὴν ἔχει καὶ τῆς γενέσεως αἰτιαν, καὶ τῆς οὐσίας ταῖς αἰσθήσεσι σύμφωνον κατηγορίαν. Οὐ γὰρ κατὰ ἀξιώματα καινὰ καὶ νομοθεσίας φυσιολογητέον, ἀλλ' ὡς τὰ φαινόμενα ἐκκαλεῖται. 87. Οὐ γὰρ ἰδιολογίας καὶ νενης δόξης ὁ βίος ἡμῶν ἔχει χρείαν, ἀλλὰ τοῦ ἀθροῦβως ἡμᾶς ζῆν. Πάντα μὲν οὖν γίνεται ἀσείστως ἐπὶ πάντων μετεώρων κατὰ πλεοναχὸν τρόπον, ἐκκαθαιρομένων συμφώνως τοῖς φαινομένοις, ὅταν τις τὸ πιθανολογούμενον ὑπὲρ αὐτῶν δεόντως καταλίπη. Ὅταν δέ τις τὸ μὲν ἀπολίπη, τὸ δὲ ἐκβάλη, ὁμοίως σύμφωνον ὄν τῷ φαινομένῳ, δῆλον ὅτι καὶ ἐκ παντὸς ἐκπίπτει φυσιολογήματος, ἐπὶ δὲ τὸν μῦθον καταρῶν. Σημεῖα δὲ τινὰ τῶν ἐν τοῖς μετεώροις συντελουμένων φέρειν δεῖ τῶν παρ' ἡμῖν τινὰ φαινομένων, ἃ θεωρεῖται ἢ ὑπάρχει, καὶ οὐ τὰ ἐν τοῖς μετεώροις φαινόμενα. Ταῦτα γὰρ οὐκ ἐνδέχεται πλεοναχῶς γενέσθαι. 88. Τὸ μέντοι φάντασμα ἐκάστων τηρητέον, καὶ ἐπὶ τὰ συναπτόμενα τούτῳ διαιρετέον. Ἄ οὐκ ἀντιμαρτυρεῖται τοῖς παρ' ἡμῖν· γινομένοις πλεοναχῶς συντελεῖσθαι. Κόσμος ἐστὶ περιοχὴ τις οὐρανοῦ, ἕσπερα τε καὶ γῆν καὶ πάντα τὰ φαινόμενα περιέχουσα, ἀπο-

τομήν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ ἀπίρου, καὶ καταλήγουσα ἐν πέρατι, ἢ ἀραιῶ ἢ πυκνῶ· καὶ οὐ λυομένου, πάντα τὰ ἐν αὐτῷ σύγχυσις λήψεται. Ἡ καταλήγουσα ἢ ἐν περιανομένῳ· ἢ ἐν στάσει ἔχοντι, κατὰ στρογγύλην ἢ τρίγωνον ἢ οἴαν δὴ ποτε περιγραφὴν. Πανταχῶς γὰρ ἐνδέχεται· τῶν γὰρ φαινομένων οὐδὲν ἀντιμαρτυρεῖ τῷδε τῷ κόσμῳ, ἐν ᾧ λήγον οὐκ ἔστι καταλαβεῖν. 89. Ὅτι δὲ καὶ τοιοῦτοι κόσμοι εἰσὶν ἀπειροὶ τὸ πλῆθος, τῇ διανοίᾳ ἐστὶ καταλαβεῖν. Καὶ ὅτι καὶ ὁ τοιοῦτος δύναται κόσμος γίνεσθαι καὶ ἐν κόσμῳ καὶ μετακοσμίῳ, ὃ λέγομεν μεταξὺ κόσμων διάστημα, ἐν πολυκένῳ τόπῳ, καὶ οὐκ ἐν μεγάλῳ εἰλικρινεῖ καὶ ἀκένῳ. Καθάπερ τινὰ φασὶν ἐπιτηδεῖων τινῶν σπερμάτων, ῥυέντων ἀφ' ἐνὸς κόσμου ἢ μετακοσμίου, ἢ καὶ ἀπὸ πλειόνων, κατὰ μικρὸν προσθέσεις τε καὶ διαρθρώσεις καὶ μεταστάσεις ποιοούντων ἐπ' ἄλλον τόπον, ἂν οὕτω τύχη, καὶ ἐπαρδεύσεις ἔκ τινων ἐχόντων ἐπιτηδείους, ἕως τελειώσεως καὶ διαμονῆς, ἐφ' ὅσον τὰ ὑποβληθέντα θεμέλια τὴν προσδοχὴν δύναται ποιεῖσθαι. 90. Οὐ γὰρ ἀθροισμὸν δεῖ μόνον γενέσθαι, καὶ δίνησιν ἐν ᾧ ἐνδέχεται κόσμον γίνεσθαι κενῶ κατὰ τὸ δοξαζόμενον ἐξ ἀνάγκης· αὐξέσθαι τε, ἕως ἂν ἐτέρῳ προσκρούσῃ, καθάπερ τῶν φυσικῶν καλουμένων φησί τις. Τοῦτο γὰρ μαχόμενόν ἐστι τοῖς φαινομένοις. Ἡλίος τε καὶ σελήνη, καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα, οὐ καθ' αὐτὰ γινόμενα, ὕστερον ἐμπεριλαμβάνετο ὑπὸ τοῦ κόσμου. Ὅμοίως δὲ καὶ γῆ καὶ θάλαττα, καὶ ὅσα γινώσκονται ζώων ἄλλα εὐθύς διεπλάττετο, καὶ αὐξήσιν ἐλαμβάνεν, κατὰ προσκρίσεις καὶ δινήσεις λεπτομερῶν τε

νων φύσεων, ἤτοι πνευματωδῶν, ἢ πυροειδῶν, ἤτοι συναμφοτέρων. Καὶ γὰρ ταῦτα οὕτως ἢ αἰσθησις ὑποβάλλει. 91. Τὸ δὲ μέγεθος ἡλίου τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρον, κατὰ μέντοι πρὸς ἡμᾶς, τηλικούτον ἐστὶν ἡλίκον ὅποτε φαίνονται. Τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ περὶ φύσεως. Εἰ γὰρ (φησὶ) τὸ μέγεθος διὰ τὸ διάστημα ἀποβεβλήκει, πολλῶ ἂν μᾶλλον τὴν χροῶν· ἄλλο γὰρ τούτῳ συμμετρώτερον διάστημα οὐθέν ἐστι· κατὰ δὲ τὸ κατ' αὐτὸ, ἤτοι μεῖζον τοῦ ὄρωμένου, ἢ ἔλαττον μικρῶ, ἢ τηλικούτον ὡς χ' ὄραται. Οὕτω γὰρ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν πυρὰ ἐξ ἀποστήματος θεωρούμενα, κατὰ τὴν αἰσθησιν θεωρεῖται. Καὶ πᾶν δὲ τὸ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἔνστημα, ῥαδίως διαλυθήσεται, εἴαν τις τοῖς ἐναργήμασι προσέχη, ὅπερ ἐν τοῖς περὶ φύσεως βιβλίοις δείκνυμεν. 92. Ἀνατολὰς καὶ δύσεις ἡλίου καὶ σελήνης, καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρον, καὶ κατὰ ἀναψιν γενέσθαι δύνασθαι, καὶ κατὰ σβέσιν, τοιαύτης οὔσης περιστάσεως. Καὶ καθ' ἑτέρους τινὰς τρόπους, ὡς τὰ προειρημένα, ἀποτελεῖσθαι. Οὐδὲν γὰρ τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. Κατ' ἐμφάνειάν τε ὑπὲρ γῆς, καὶ πάλιν ἐπιπροσθέτησιν τὸ προειρημένον δύναίτ' ἂν συντελεῖσθαι· οὐδὲ γάρ τι τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. Τὰς τε κινήσεις αὐτῶν, οὐκ ἀδύνατον μὲν γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ ὄλου οὐρανοῦ δίνην, ἢ τούτου μὲν στάσιν, αὐτῶν δὲ δίνην, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ γενέσει τοῦ κόσμου ἀνάγκην ἀπογεννηθεῖσαν ἐπ' ἀνατολῇ. 93. εἶτα τῇ θερμοσίᾳ κατὰ τινὰ ἐπινέμησιν τοῦ πυρὸς, αἰεὶ ἐπὶ τοὺς ἐξῆς τόπους ἰόντος. Τροπὰς ἡλίου καὶ σελήνης, ἐνδι

λόξωσιν οὐρανοῦ, οὕτω τοῖς χρόνοις κατηναγκασμι
 νου. Ὅμοίως δὲ καὶ κατὰ ἀέρος ἀντέξωσιν, ἢ κα
 ὕλης ἐπιτηδείας ἀεὶ ἐχομένης, καὶ τῆς μὲν, ἐμπιπρα
 μένης· τῆς δὲ, καταλιπούσης· ἢ καὶ ἐξ ἀρχῆς το
 αὐτῆν δίνην κατειληθῆναι τοῖς ἄστροις τούτοις, ὡσ
 οἶόν τε ἔλικα κινεῖσθαι. Πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα
 καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ, γίνεσθαι ἐνδέχεται, καὶ οὐ
 θέν τῶν ἐναργημάτων διαφωνεῖ, ἐάν τις ἀεὶ ἐπὶ τῶ
 τοιούτων μερῶν, ἐχόμενος τοῦ δυνατοῦ, εἰς τὸ σύμ
 φωνον τοῖς φαινομένοις ἕκαστον τούτων δύνηται
 ἀπάγειν, μὴ φοβούμενος τὰς ἀνδραποδώδεις τῶ
 ἀστρολόγων τεχνητείας. 94. Κενώσεις τε σελήνης
 καὶ πάλιν πληρώσεις, καὶ κατὰ στροφὴν τοῦ σώματος
 τούτου δύναιτ' ἄν γίνεσθαι, καὶ κατὰ σχηματι
 σμούς ἀέρος ὁμοίως· ἔτι τε καὶ κατὰ προσθετήσεις
 καὶ κατὰ πάντας τρόπους, καθ' οὓς καὶ τὰ παρ' ἡμῶν
 φαινόμενα ἐκκαλεῖται εἰς τὰς τούτου τοῦ εἴδους ἀπο
 δώσεις, ἐάν μή τις τὸν μοναχῆν τρόπον κατηγαπηκῶ
 τοὺς ἄλλους κενῶς ἀποδοκιμάξῃ. Οὐτε θεωρητικῶ
 τί δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι, καὶ τί ἀδύνατον, κα
 διὰ τοῦτο ἀδύνατα θεωρεῖν ἐπιθυμῶν. Ἔτι τε ἐν
 δέχεται τὴν σελήνην ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ φῶς· ἐνδέχε
 ται δὲ, ὀπὸ τοῦ ἡλίου. 95. Καὶ γὰρ παρ' ἡμῶν
 θεωρεῖται πολλὰ μὲν ἐξ ἑαυτῶν ἔχοντα, πολλὰ δὲ
 ἀφ' ἑτέρων. Καὶ οὐδὲν ἐμποδοστατεῖ τῶν ἐν τοῖς
 μετεώροις φαινομένων, ἐάν τις τοῦ πλεοναχοῦ τρό
 που ἀεὶ μνήμην ἔχῃ, καὶ τὰς ἀκολούθους αὐτοῦ
 ὑποθέσεις ἅμα καὶ αἰτίας συνθεωρῇ, μὴ ἀναβλέπων
 εἰς τὰ ἀνακόλουθα ταῦτα, καὶ καταρῥεπῆ ἄλλο
 ἄλλως ἐπὶ τὸν μοναχὸν τρόπον. Ἡ δὲ ἔμφασις τ

προσώπου ἐν αὐτῇ, δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ παραλλαγὴν μερῶν, καὶ κατ' ἐπιπροσθέτησιν· καὶ κατὰ πάντας τρόπους, ὅσοι ἂν θεωροῖντο τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις κεκτημένοι. 96. Ἐπὶ πάντων γὰρ τῶν μετεώρων τὴν τοιαύτην ἰχνεύειν οὐ προσθέτεον. Ἦν γάρ τισι μαχομένοις τοῖς ἐναργήμασιν, οὐδέποτε δυνήσεται ἀταραξίας γνησίου μεταλαβεῖν. Ἐκλειψις ἡλίου καὶ σελήνης δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ σβέσιν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τοῦτο θεωρεῖται γινόμενον· καὶ ἔτι κατ' ἐπιπροσθέτησιν ἄλλων τινῶν, ἢ γῆς, ἢ οὐρανοῦ, ἢ τινος ἐτέρου τοιούτου. Καὶ ὧδε τοὺς οἰκείους ἀλλήλοις τρόπους συνθεωρητέον, καὶ τὰς ἅμα συγκρίσεις τινῶν ὅτι οὐκ ἀδύνατον γίνεσθαι. Ἐν δὲ τῇ δωδεκάτῃ περὶ φύσεως ταῦτα λέγει, καὶ τὸν ἥλιον ἐκλείπειν σελήνης ἐπισκοτούσης· σελήνην δὲ, τοῦ τῆς γῆς σκιάσματος ἐμπύπτοντος, ἀλλὰ κατ' ἀναχώρησιν. 97. Τοῦτο δὲ καὶ Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐπιλέκτων. Ἔτι τε τάξις περιόδου, καθάπερ ἔνια καὶ παρ' ἡμῖν τῶν τυχόντων γίνεται, λαμβανέσθω, καὶ ἡ θεία φύσις πρὸς ταῦτα μηδαμῇ προσαγέσθω, ἀλλὰ ἀλειτούργητος διατηρεῖσθω, καὶ ἐν τῇ πάσῃ μακαριότητι. Ὡς, εἰ τοῦτο μὴ πραχθήσεται, ἅπασα ἢ τῶν μετεώρων αἰτιολογία ματαιία ἔσται, καθάπερ τισὶν ἤδη γίνετο οὐ δυνατοῦ τρόπου ἐφρασαμένοις, εἰς δὲ τὸ μάταιον ἐκπεσοῦσι, τῷ καθ' ἓνα τρόπον μόνον οἴεσθαι γίνεσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας τοὺς κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκβάλλειν, εἰς τε τὸ ἀδιανόητον φερομένοις· καὶ τὰ φαινόμενα, ἃ δεῖ σημεῖα ἀποδέχεσθαι, μὴ δυναμένης συνθεωρεῖν. 98. Μήκη

νυκτῶν καὶ ἡμερῶν παραλλάττοντα, καὶ παρὰ τὸ τα-
 χείας ἡλίου κινήσεις γίνεσθαι, καὶ πάλιν βραδείας
 ὑπὲρ γῆς· ἢ παρὰ τὸ μήκη τόπων παραλλάττοντα,
 καὶ τόπους τινὰς περαιοῦντα τάχιον, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν
 τάχιον, ἢ καὶ βραδύτερόν τινα θεωρεῖται, οἷς συμ-
 φώνως δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν μετεώρων. Οἱ δὲ τὸ ἐν λαμ-
 βάνοντες, τοῖς τε φαινομένοις μάχονται, καὶ τοῦ τι
 δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι διαπεπτώκασιν. Ἐπι-
 σημασίαι δύνανται γενέσθαι καὶ κατὰ συγκυρήσεις
 καιρῶν, καθάπερ ἐν τοῖς ἐμφανέσι παρ' ἡμῖν ζώοις,
 καὶ παρ' ἑτέροις, ὡσεὶ ἀέρος καὶ μεταβολῆς. Ἀμ-
 φότερα γὰρ ταῦτα οὐ μάχεται τοῖς φαινομένοις. 99.
 Ἔτι δὲ ποίοις παρὰ τοῦτο ἢ τοῦτο τὸ αἷτιον γίνεται,
 οὐκ ἔστι συνιδεῖν. Νέφη γίνεσθαι καὶ συνίστασθαι
 δύνανται καὶ παρὰ πλήσεις ἀέρος· ἢ πνευμάτων συν-
 ῶσεις· καὶ παρὰ περιπλοκὰς ἀλληλούχων ἀτόμων,
 καὶ ἐπιτηδείων εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι· καὶ κατὰ ῥευ-
 μάτων συλλογὴν ἀπὸ τε γῆς καὶ ὑδάτων, καὶ κατ'
 ἄλλους δὲ τρόπους πλείους αἰ τῶν τοιούτων συστά-
 σεις οὐκ ἀδυνατοῦσι συντελεῖσθαι. Ἦδη δ' ἐπ' αὐ-
 τῶν, ἣ μὲν θλιβομένων, ἣ δὲ μεταβαλλόντων, ὕδατα
 δύνανται συντελεῖσθαι. 100. Ἔτι τε πνεύματα, κα-
 τὰ ἀποφορὰν ἀπὸ ἐπιτηδείων τόπων, καὶ δι' ἀέρος
 κινουμένων, βιαιοτέρας ἐπαρδεύσεως γινομένης ἀπό-
 τινων ἀθροισμάτων, ἐπιτηδείων εἰς τὰς τοιαύτας ἐπι-
 πέμψεις. Βροντὰς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ
 πνεύματος ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν νεφῶν ἀνείλησιν,
 καθάπερ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀγγείοις· καὶ παρὰ πυ-
 ρὸς πεπνευματωμένου βόμβον ἐν αὐτοῖς· καὶ κατὰ
 ῥήξεις δὲ νεφῶν, καὶ διαστάσεις. Καὶ κατὰ πνεύ-

τριψεις δὲ νεφῶν καὶ κατόξεις πῆξιν εἰληφότων κρυ-
σταλλοειδῆ , καὶ τὸ ἔλον καὶ τοῦτο τὸ μέρος πλεονα-
χῶς γίνεσθαι λέγειν, ἐκκαλεῖται τὰ φαινόμενα. 101.
Καὶ ἄστραπαὶ δ' ὡσαύτως γίνονται κατὰ πλείους
τρόπους· καὶ γὰρ κατὰ παράτριψιν καὶ σύγκρουσιν
νεφῶν ὁ πυρὸς ἀποτελεστικὸς σχηματισμὸς ἐξολι-
σθαιίνων ἀστραπῆν γεννᾷ· καὶ κατ' ἐκριπισμὸν ἐκ
τῶν νεφῶν ὑπὸ πνευματωδῶν σωμάτων, ἃ τὴν λαμ-
πηδόνα ταύτην παρασκευάζει, καὶ κατ' ἐκπιεσμὸν,
θλίψεως τῶν νεφῶν γινομένης, εἴθ' ὑπ' ἀλλήλων, εἴθ'
ὑπὸ πνευμάτων· καὶ κατὰ ἐμπερίληψιν δὲ τοῦ ἀπὸ
τῶν ἀστρων κατεσπειραμένου φωτός, εἶτα συνελαινο-
μένου ὑπὸ τῆς κινήσεως νεφῶν τε καὶ πνευμάτων, καὶ
διεκπίπτοντος διὰ τῶν νεφῶν ἢ κατὰ διήθησιν τῶν
νεφῶν τοῦ λεπτομερεστάτου φωτός· ἢ τῶ ὑπὸ τοῦ
πυρὸς νέφη συνειλέχθαι, καὶ τὰς βροντὰς ἀποτελεῖ-
σθαι· καὶ κατὰ τὴν τούτου κίνησιν, καὶ κατὰ τὴν
τοῦ πνεύματος ἐκπύρωσιν, τὴν γινομένην διὰ τε συν-
τονίαν φορᾶς, καὶ διὰ σφοδρὰν κατείλησιν. 102.
Καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων, καὶ ἔκ-
πτωσιν τῶν πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων, καὶ τὸ τῆς
ἀστραπῆς φάντασμα ἀποτελουσῶν· καὶ ἄλλους δὲ
πλείους τρόπους ῥαδίως ἔσται καθορᾶν τὸν ἐχόμενον
καὶ τῶν φαινομένων καὶ τὸ τούτοις ὁμοιον δυνάμενον
συνθεωρεῖν. Προτερεῖ δὲ ἀστραπῆ βροντῆς, ἐν τοιαῦ-
δέ τινι περιστάσει νεφῶν, διὰ τὸ ἅμα τῶ τὸ πνεῦμα
ἐμπίπτειν, ἐξωθεῖσθαι τὸν ἀστραπῆς ἀποτελεστικὸν
σχηματισμὸν· ὕστερον δὲ τὸ πνεῦμα ἀντιλούμενον,
τὸν βόμβον ἀποτελᾷ

καὶ σιν

δι' ἀμφοτέρων

Διοα. 1

πρὸς ἡμᾶς τὴν ἄστραπὴν. 103. Ὑστερεῖν δὲ τὴν βροντὴν, καθάπερ ἐπ' ἐνίων ἐξ ἀποστήματος θεωρουμένων, καὶ πληγὰς τινὰς ποιουμένων. Κεραυνοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πλείονας πνευμάτων συλλογὰς, καὶ κατ' αὐτῶν ἀνειλήσιν, ἰσχυράν τε ἐκπύρωσιν· καὶ κατὰ ῥῆξιν μέρους, καὶ ἔκπτωσιν ἰσχυροτέραν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους· τὸ μὲν πολὺ πρὸς ὄρος τι ὑψηλόν, ἐν ᾧ μάλιστα κεραυνοὶ πίπτουσιν· ἢ τῆς ῥήξεως γινομένης διὰ τὸ τοὺς ἐξῆς τόπους πυκνοτέρους εἶναι, διὰ πύλησιν τῶν νεφῶν, καὶ κατὰ ταύτην δὲ τὴν τοῦ πυρὸς ἔκπτωσιν ἀνειλουμένων. Καθὰ καὶ βροντὴν ἐνδέχεται γίνεσθαι, πλείονος γενομένου πυρὸς καὶ πνευματωθέντος ἰσχυρότερον, καὶ ῥήξαντος τὸ νέφος, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ὑποχωρεῖν εἰς τὰ ἐξῆς, τῷ πύλησιν γίνεσθαι ἀεὶ πρὸς ἄλληλα. 104. Καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείονας ἐνδέχεται κεραυνοὺς ἀποτελεῖσθαι. Μόνον ὁ μῦθος ἀπίεστω. Ἀπίεσται δὲ, εἴαν τις καλῶς τοῖς φαινομένοις ἀκολουθῶν, περὶ τῶν ἀφανῶν σημειῶται. Πρησιτήρας ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ θέσιν νέφους εἰς τοὺς κάτω τόπους, ἄλλοειδῶς ὑπὸ πνεύματος ἀθρόου ὡσθέντος· καὶ διὰ τοῦ πνεύματος πολλοῦ φερομένου, ἅμα καὶ τὸ νέφος εἰς τὸ πλησίον ὠθοῦντος τοῦ ἐκτὸς πνεύματος· καὶ κατὰ περίστασιν δὲ πνεύματος εἰς κύκλον ἀναστρέφοντος ἐπισυνωθουμένου ἄνωθεν· καὶ φεύγοντος πνευμάτων γενομένης, καὶ οὐ δυναμένης ἰσχυρὰν ἔχειν ἰσχύοντος, ἵνα διαρρήνηται, διὰ τὴν περίεξ τοῦ

105. Καὶ ἕως μὲν γῆς τοῦ πρησιτῆ
στρόβιλοι γίνονται, ὡς ἂν καὶ ἡ.

τὴν κίνησιν τοῦ πνεύματος γίνηται· ἕως δὲ θαλάττης, ὄννοι ἀποτελοῦνται. Σεισμούς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τῇ γῆ ἀπόληψιν, καὶ παρὰ μικροὺς ὄγκους αὐτῆς παράθειν, καὶ συνεχῆ κίνησιν, ὅταν κραδασμὸν τῇ γῆ παρασκευάζῃ, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνῃ· ἢ ἐκ τοῦ πίπτειν εἰς ἐδάφη, ἢ εἰς ἀντροσιδεῖς τόπους τῆς γῆς ἐκ πνευμάτων τὸν πεπιλημένον αἶρα. Κατὰ ταύτην δὲ τὴν διάδοσιν τῆς κινήσεως ἐκ τῶν πτώσεων ἐδαφῶν πολλῶν, καὶ πάλιν ἀνταπόδοσιν ὅταν πυκνώμασι σφοδρότεροις τῆς γῆς ἀπαντήσῃ, ἐνδέχεται σεισμούς ἀποτελεῖσθαι. 106. Καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείους τὰς κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνεσθαι. Τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ χρόνον, ἀλλοφυλίας τινὸς αἰεὶ καὶ κατὰ μικρὸν παρρισθυομένης· καὶ καθ' ὕδατος ἀφθόγνου συλλογῆν. Τὰ δὲ ὀλίγα πνεύματα γίνηται καὶ ὀλίγων πεσόντων εἰς τὰ πολλὰ κοιλάματα, διαδόσεως τούτων γινομένης. Χάλαζα συντελεῖται μὲν κατὰ πῆξιν ἰσχυροτέραν· πάντοθεν δὲ πνευματωδῶν περίστασιν τινῶν καὶ καταμέρισιν· καὶ κατὰ πῆξιν μετριοτέραν, ὑδατοειδῶν τινῶν ὁμοῦ ῥῆξιν, τὴν τε σύνωσιν αὐτῶν ποιουμένων· ἢ καὶ διὰ ῥῆξιν, πρὸς τὸ κατὰ μέρη συνίστασθαι· πηγνύμενα δὲ κατὰ ἀθρότητα. 107. Ἡ δὲ περιφέρεια οὐκ ἀδυνατίως μὲν ἔχει γίνεσθαι, πάντοθεν τῶν ἄκρων ἀποτηκομένων, καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν, ὡς λέγεται, καὶ τὰ μέρη ὁμαλῶς περιίσταμένων, εἴτε ὑδατοειδῶν τινῶν, εἴτε πνευματωδῶν. Χιόνα δὲ ἐπιδηγίως συντελεῖσθαι, καὶ ὕδατος λεγερῶς γίνεσθαι, ἢ καὶ διὰ πόρων συμ-

μέτρων· καὶ θλίψεως ἐπιτηδείων νεφῶν, καὶ ὑπὸ πνεύματος σπορᾶς· εἶτα τούτου πῆξιν ἐν τῇ φορᾷ λαμβάνοντος, διὰ τινὰ ἰσχυρὰν ἐν τοῖς κατώτερον τόποις τῶν νεφῶν ψυχρασίας περιστασιν. Καὶ κατὰ πῆξιν δ' ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμαλὴν ἀραιότητα ἔχουσιν, τοιαύτη πρόεσις ἐκ τῶν νεφῶν γίνοιτο ἂν, πρὸς ἄλληλα θλιβομένων καὶ ὕδατοειδῶν συμπαρακειμένων· ἃ οἰονεὶ σύνωσιν ποιούμενα, χάλαζαν ἀποτελεῖ.

Ἐο μάλιστα γίνεται ἐν τῷ ἀέρι. 108. Καὶ κατὰ τρίψιν δὲ νεφῶν πῆξιν εἰληφότων, ἀποτελέσειν ἀναλαμβάνει τὸ τῆς χιόνος τοῦτο ἄθροισμα. Καὶ καὶ ἄλλους δὲ τρόπους ἐνδέχεται χιόνα συντελεῖσθαι. Δρόσος συντελεῖται καὶ κατὰ σύνοδον πρὸς ἄλληλα ἐκ τοῦ ἀέρος τῶν τοιούτων, ἃ τῆς τοιαύτης ὑγρασίας ἀποτελεσματικὰ γίνεται· καὶ κατὰ φορὰν δὲ, ἢ ὑπὸ ροτερῶν τόπων, ἢ ὕδατα κεκτημένων, ἐν οἷς τόποις μάλιστα δρόσος συντελεῖται· εἶτα σύνοδον τούτων εἰς τὸ αὐτὸ λαβόντων, καὶ ἀποτελέσειν ὑγρασίας, καὶ πάλιν φορὰν ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους. (καθ' ἕνα ὁμοίως καὶ παρ' ἡμῖν ἐπὶ πλειόνων συντελεῖται τοιαῦτά τινα.) 109. Πάχνη δὲ συντελεῖται, τῶν δρόσων τούτων πῆξιν τινὰ ποιᾶν λαβόντων διὰ περιστασιν τινὰ ἀέρος ψυχροῦ. Κρύσταλλος συντελεῖται, καὶ κατ' ἕνα θλίψιν μὲν τοῦ περιφεροῦς σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος, σύνωσιν δὲ τῶν σκαληνῶν καὶ ὀξυγωνίων τῶν ἐν τῷ ὕδατι ὑπαρχόντων· καὶ κατὰ τὰ ἐξωθεν δέοντων τοιούτων πρόσκρισιν, ἃ συνελασθέντα πῆξιν κατὰ τὸ ὕδατι παρεσκευάσε, ποσὰ τῶν περιφερῶν ἐκτελεῖται. Τρις γίνεται κατὰ πρόσληψιν ὑπὸ πρὸς ἀέρα ὕδατοειδῆ· ἢ κατὰ τινὰ

τε φωτός καὶ τοῦ αἵρος, ἢ τὰ τῶν χρωμάτων τούτων
ιδιώματα ποιήσει, εἴτε πάντα, εἴτε μονοειδής· ἀφ'
οὗ πάλιν ἀπολάμποντος τὰ ὁμοροῦντα τοῦ αἵρος
χρῶσιν ταύτην λήψεται, οἷαν θεωροῦμεν κατὰ πρόσ-
λαμπην πρὸς τὰ μέρη. 110. Τὸ δὲ τῆς περιφέρειας
τοῦτο φάντασμα γίνεται, διὰ τὸ διάστημα πάντοθεν
ἴσον ὑπὸ τῆς ὄψεως θεωρεῖσθαι· ἢ σύγκρισιν τοιαύ-
την λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ αἵρι ἀτόμων· ἢ ἐν τοῖς
κέφαισιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵρος προσφερομένου πρὸς
τὴν σελήνην, ἀποφερομένων ἀτόμων, περιφέρειάν τι-
να καθίεσθαι εἰς τὴν σύγκρισιν ταύτην. Ἄλλως πε-
ρὶ τὴν σελήνην γίνεται, καὶ παρὰ πυρὸς πάντοθεν
προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην. Καὶ τὰ ἀπ' αὐ-
τῆς ἀποφερόμενα φεύματα ὁμαλῶς ἀνασιτέλλοντος
ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον κύκλῳ περιστήσῃ τὸ νεφοειδές
τοῦτο, καὶ μὴ τὸ παράπαν διακρίνῃ· ἢ καὶ τὸ περίεξ
αἶρα αὐτῆς ἀνασιτέλλοντος συμμετρῶς πάντοθεν, εἰς
τὸ τὸ περιφερές περὶ αὐτὴν καὶ παχυμερές περιστή-
σαι. 111. Ὅ γίνονται κατὰ μέρη τινὰ, ἢτοι ἔξωθεν
βιασασμένου τινὸς φεύματος, ἢ τῆς θερμαντικῆς ἐπιτη-
δείων πυκνωμάτων ἐπιλαμβανομένης, εἰς τὸ τοῦτο
ἀπεργάσασθαι. Κομῆται ἀστέρες γίνονται, ἢτοι
πυρὸς ἐν τόποις τοῖς διὰ χρόνων τινῶν ἐν τοῖς μετώ-
ροις συστρεφομένου· ἢ καὶ περιστάσεως γνωμένης,
ιδίαν τινὰ κίνησιν διὰ χρόνων τοῦ οὐρανοῦ ἔχοντος
ὑπὲρ ἡμᾶς, ὥστε τὰ τοιαῦτα ἀστέρα ἀναφανῆναι· ἢ
αὐτὰ ἐν χρόνοις τινῶν ὀρμησῆαι διὰ τινὰ περίστασιν,
καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους ἐλθεῖν καὶ ἐκφανῆ
γενῆσθαι. Τὴν τε ὑφάνιστον τούτων γίνεσθαι παρὰ
τὰς ἀντικαμάνιας ταύταις αἰτίας, ὅτε τινὰ ἀνασιτέ-

φεται αὐτῶν. 112. Ὁ συμβαίνει, οὐ μόνον τῷ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ἐστάναι, περὶ ὃ τὸ λοιπὸν περιστρέφεται, (καθάπερ τινὲς φασίν) ἀλλὰ καὶ τῷ δίνην ἀέρος ἔγκυκλον αὐτῷ περιεστάναι, ἢ κωλυτικὴ γίνεται τοῦ περιπολεῖν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα· ἢ καὶ διὰ τὸ ἐξῆς μὲν αὐτῆς ὕλην ἐπιτηδεῖαν μὴ εἶναι, ἐν δὲ τοίτῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κείμενα θεωρεῖται. Καὶ κατ' ἄλλους πλείονας τρόπους τοῦτο δυνατὸν συντελεῖσθαι, εἴαν τις δύνηται τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις συλλογίζεσθαι. Τινὰ τῶν ἄστρον πλανᾶσθαι, εἰ οὕτω ταῖς κινήσεσι χρώμενα συμβαίνει, τινὰ δὲ μὴ κινεῖσθαι. 113. Ἐνδέχεται μὲν καὶ παρὰ τὰ κύκλω κινούμενα ἐξ ἀρχῆς οὕτω κατηναγκάσθαι, ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν δίνην φέρεσθαι ὁμαλὴν οὔσαν, τὰ δὲ, κατ' αὐτὴν ἅμα τισὶν ἀνωμαλίαις χρωμένῃ· ἐνδέχεται δὲ καὶ καθ' οὓς τόπους φέρεται, οὗ μὲν παρεκτάσεις ἀέρος εἶναι ὁμαλᾶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνωθούσας κατὰ τὸ ἐξῆς, ὁμαλῶς τε ἐκκαούσας· οὗ δὲ ἀνωμάλους οὕτως, ὥστε τὰς θεωρουμένας παραλλαγὰς συντελεῖσθαι. Τὸ δὲ μίαν αἰτίαν τούτων ἀποδιδόναι, πλεοναχῶς τῶν φαινομένων ἐκκαλουμένων μανικὸν καὶ οὐ καθηκόντως πραττόμενον ὑπὸ τῶν τὴν ματαίαν ἀστρολογίαν ἐξηλωκότων, καὶ εἰς τὸ κενὸν αἰτίας τινῶν ἀποδιδόντων, ὅταν τὴν θείαν φύσιν μηδαμῆ λειτουργιῶν ἀπολύωσι. 114. Τινὰ ἄστρα ἀπολειπόμενα τινῶν θεωρεῖσθαι συμβαίνει, καὶ παρὰ τὸ βραδύτερον συμπεριφέρεσθαι τὸν αὐτὸν κύκλον περιϊόντα· καὶ παρὰ τὸ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι, ἀνισπώμενα ὑπὸ τῆς αὐτῆς δίνης· καὶ παρὰ τὸ περιφέρεσθαι, τὰ μὲν διὰ πλείονος τόπου, τὰ δὲ δι' ἑλάτ-

τονος, τὴν αὐτὴν δίνην περικυκλοῦντα. Τὸ δὲ ἀπλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ τούτων, καθήκόν ἐστι τοῖς τερατεύεσθαι τι πρὸς τοὺς πολλοὺς βουλομένοις. Οἱ λεγόμενοι ἀστέρες ἐκπίπτειν, καὶ παρὰ μέρος, καὶ παρὰ τρίψιν ἑαυτῶν δύνανται συντελεῖσθαι· καὶ παρὰ ἑκπτώσιν οὗ ἂν ἢ ἐκπνευμάτωσις γίνεται, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀστραπῶν ἐλέγομεν. 115. Καὶ κατὰ σύνοδον δὲ ἀτόμων πυρὸς ἀποτελεστικῶν, συμφιλίας γενομένης εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι· καὶ κατὰ κίνησιν οὗ ἂν ἢ ὁρμὴ κατὰ τὴν σύνοδον ἐξ ἀρχῆς γένηται· καὶ κατὰ πνεύματος δὲ συλλογὴν ἐν πυκνώμασί τισιν ὁμιχλοειδέσι, κατ' ἐκπύρωσιν τούτων, διὰ τὴν κατέλλησιν· εἴτ' ἐπέκρηξιν τῶν περιεχόντων, καὶ ἐφ' ὃν ἂν τόπον ἢ ὁρμὴ γένηται, τῆς φορᾶς εἰς τοῦτον φερομένης. Καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι ἀμύθητοί εἰσιν. Αἱ δ' ἐπισημασίαι αἱ γινόμεναι ἐπὶ τισι ζώοις, κατὰ συγκύρημα γίνονται τοῦ καιροῦ. Οὐ γὰρ τὰ ζῶα ἀνάγκην τινὰ προσφέρεται τοῦ ἀποτελεσεθῆναι χειμῶνα· οὐδὲ κάθηται τις θεία φύσις παρατηροῦσα τὰς τῶν ζῴων τούτων ἐξόδους, καὶ πείτα τὰς ἐπισημασίας ταύτας ἀποτελεῖ. 116. Οὐδὲ γὰρ τὸ τυχόν ζῶον, καὶ μικρῶ χαριέστερον ἢ, εἰς τοιαύτην μωρίαν ἐκπέσῃ, μὴ ὅτι τὸ παντελῆ εὐδαιμονίαν κεκτημένον. Ταῦτα δὲ πάντα, ὡς Πυθόκλεις, μνημόνευσον. Κατὰ πολὺ τε γὰρ τοῦ μύθου ἐκβήσῃ, καὶ τὰ ὁμογενῆ τούτοις συνορᾶν δυνήσῃ. Μάλιστα δὲ σεαυτὸν ἀπόδος εἰς τὴν τῶν ἀρχῶν, καὶ ἀπειρίας, καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις θεωρίαν· ἔτι δὲ κριτηρίων καὶ παθῶν, καὶ οὗ ἕνεκεν ταῦτα ἐκλογιζόμεθα. Ταῦτα γὰρ μάλιστα συνθεωρούμενα, ῥαδίως τὰς ὑπέε

πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀστραπήν. 103. Ὑστερεῖν δὲ τὴν βροντὴν, καθάπερ ἐπ' ἐνίων ἐξ ἀποστήματος θεωρουμένων, καὶ πληγὰς τινὰς ποιουμένων. Κεραυνούς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πλείονας πνευμάτων συλλογὰς, καὶ κατ' αὐτῶν ἀνειλήσιν, ἰσχυράν τε ἐκπύρωσιν· καὶ κατὰ ῥῆξιν μέρους, καὶ ἔκπτωσιν ἰαχυροτέραν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους· τὸ μὲν πολὺ πρὸς ὄρος τι ὑψηλόν, ἐν ᾧ μάλιστα κεραυνοὶ πίπτουσιν· ἢ τῆς ῥήξεως γινομένης διὰ τὸ τοὺς ἐξῆς τόπους πικνοτέρους εἶναι, διὰ πύλησιν τῶν νεφῶν, καὶ κατὰ ταύτην δὲ τὴν τοῦ πυρὸς ἔκπτωσιν ἀνειλουμένων. Καθὰ καὶ βροντὴν ἐνδέχεται γίνεσθαι, πλείονος γενομένου πυρὸς καὶ πνευματωθέντος ἰσχυρότερον, καὶ ῥήξαντος τὸ νέφος, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ὑποχωρεῖν εἰς τὰ ἐξῆς, τῷ πύλησιν γίνεσθαι ἀεὶ πρὸς ἄλληλα. 104. Καὶ κατ' ἄλλους δετρόπους πλείονας ἐνδέχεται κεραυνούς ἀποτελεῖσθαι. Μόνον ὁ μῦθος ἀπέστω. Ἀπέσται δὲ, ἔάν τις καλῶς τοῖς φαινομένοις ἀκολουθῶν, περὶ τῶν ἀφανῶν σημειῶται. Πρησιτῆρας ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ θέσιν νέφους εἰς τοὺς κάτω τόπους, ἄλλοειδῶς ὑπὸ πνεύματος ἀθρόου ὡσθέντος· καὶ διὰ τοῦ πνεύματος πολλοῦ φερομένου, ἅμα καὶ τὸ νέφος εἰς τὸ πλησίον ὠθούντος τοῦ ἐκτός πνεύματος· καὶ κατὰ περίστασιν δὲ πνεύματος εἰς κύκλον ἀέρος τινὸς ἐπισυνωθουμένου ἄνωθεν· καὶ ρεύσεως πολλῆς πνευμάτων γενομένης, καὶ οὐ δυναμένης εἰς τὰ πλάγια διαρρῶνῃναι, διὰ τὴν περίεξ τοῦ ἀέρος πύλησιν. 105. Καὶ ἕως μὲν γῆς τοῦ πρησιτῆρος καθιεμένου. στρόβιλοι γίνονται, ὡς ἂν καὶ ἡ ἀπογέννησις καὶ

τὴν κίνησιν τοῦ πνεύματος γίνηται· ἕως δὲ θαλάττης, δῖνοι ἀποτελοῦνται. Σεισμούς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τῇ γῆ ἀπόληψιν, καὶ παρὰ μικροὺς ὄγκους αὐτῆς παράθρυσιν, καὶ συνεχῆ κίνησιν, ὅταν κραδασμὸν τῇ γῆ παρασκευάζῃ, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνῃ· ἢ ἐκ τοῦ πίπτειν εἰς ἐδάφη, ἢ εἰς ἀντροειδεῖς τόπους τῆς γῆς ἐκ πνευμάτων τὸν πεπιλημένον ἀέρα. Κατὰ ταύτην δὲ τὴν διάδοσιν τῆς κινήσεως ἐκ τῶν πτώσεων ἐδαφῶν πολλῶν, καὶ πάλιν ἀνταπόδοσιν ὅταν πυκνώμασι σφοδροτέροις τῆς γῆς ἀπαντήσῃ, ἐνδέχεται σεισμούς ἀποτελεῖσθαι. 106. Καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείους τὰς κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνεσθαι. Τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ χρόνον, ἀλλοφυλίας τινὸς αἰεὶ καὶ κατὰ μικρὸν παρεισδυομένης· καὶ καθ' ὕδατος ἀφθόου συλλογῆν. Τὰ δὲ ὀλίγα πνεύματα γίνεται καὶ ὀλίγων πεσόντων εἰς τὰ πολλὰ κοιλάματα, διαδόσεως τούτων γινομένης. Χάλαζα συντελεῖται μὲν κατὰ πῆξιν ἰσχυροτέραν· πάντοθεν δὲ πνευματωδῶν περίστασιν τινῶν καὶ καταμέρισιν· καὶ κατὰ πῆξιν μετριοτέραν, ὕδατοειδῶν τινῶν ὁμοῦ ῥῆξιν, τὴν τε σύνωσιν αὐτῶν ποιουμένων· ἢ καὶ διὰ ῥῆξιν, πρὸς τὸ κατὰ μέρη συνίστασθαι· πηγνύμενα δὲ κατὰ ἀθρότητα. 107. Ἡ δὲ περιφέρεια οὐκ ἀδυνάτως μὲν ἔχει γίνεσθαι, πάντοθεν τῶν ἄκρων ἀποτηκομένων, καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν, ὡς λέγεται, καὶ τὰ μέρη ὁμαλῶς περιῖσταμένων, εἴτε ὕδατοειδῶν τινῶν, εἴτε πνευματωδῶν. Χιόνα δὲ ἐνδέχεται συντελεῖσθαι, καὶ ὕδατος λεπτοῦ ἐκχεομένου ἐκ τῶν νεφῶν διὰ πόρων συμ-

μέτρων· καὶ θλίψεως ἐπιτηδείων νεφῶν, καὶ ὑπὸ πνεύματος σποράς· εἶτα τούτου πῆξιν ἐν τῇ φορᾷ λαμβάνοντος, διὰ τινὰ ἰσχυρὰν ἐν τοῖς κατώτερον τόποις τῶν νεφῶν ψυχρασίας περίστασιν. Καὶ κατὰ πῆξιν δ' ἐν τοῖς νέφεσιν, ὁμαλὴν ἀραιότητα ἔχουσιν, τοιαύτη πρόεσις ἐκ τῶν νεφῶν γίνοιτο ἂν, πρὸς ἄλληλα θλιβομένων καὶ ὕδατοειδῶν συμπαρακειμένων· ἃ οἶονεὶ σύνωσιν ποιούμενα, χάλαζαν ἀποτελεῖ.

Ἔο μάλιστα γίνεται ἐν τῷ ἀέρι. 108. Καὶ κατὰ τρίψιν δὲ νεφῶν πῆξιν εἰληφότων, ἀποτελέσειν ἀναλαμβάνει τὸ τῆς χιόνος τοῦτο ἄθροισμα. Καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους ἐνδέχεται χιόνα συντελεῖσθαι. Δρόσος συντελεῖται καὶ κατὰ σύνοδον πρὸς ἄλληλα ἐκ τοῦ ἀέρος τῶν τοιούτων, ἃ τῆς τοιαύτης ὑγρασίας ἀποτελεστικὰ γίνεται· καὶ κατὰ φορὰν δὲ, ἢ ἀποροτερῶν τόπων, ἢ ὕδατα κεκτημένων, ἐν οἷς τόποις μάλιστα δρόσος συντελεῖται· εἶτα σύνοδον τούτων εἰς τὸ αὐτὸ λαβόντων, καὶ ἀποτελέσειν ὑγρασίας, καὶ πάλιν φορὰν ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους, (καθ' ἅπερ ὁμοίως καὶ παρ' ἡμῖν ἐπὶ πλειόνων συντελεῖται τοιαῦτά τινα.) 109. Πάχνη δὲ συντελεῖται, τῶν δρόσων τούτων πῆξιν τινὰ ποιὰν λαβόντων διὰ περίστασιν τινὰ ἀέρος ψυχροῦ. Κρύσταλλος συντελεῖται, καὶ κατ' ἐκθλίψιν μὲν τοῦ περιφεροῦς σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος, σύνωσιν δὲ τῶν σκαληνῶν καὶ ὀξυγωνίων τῶν ἐν τῷ ὕδατι ὑπαρχόντων· καὶ κατὰ τὰ ἔξωθεν δὲ τῶν τοιούτων πρόσκρισιν, ἃ συνελασθέντα πῆξιν τῷ ὕδατι παρεσκευάσε, ποσὰ τῶν περιφερῶν ἐκθλίψαντα. Ἴρις γίνεται κατὰ πρόσλαμψιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς ἀέρα ὕδατοειδῆ· ἢ κατὰ τινὰ φύσιν ἰδίαν τοῦ

τε φωτός καὶ τοῦ ἀέρος, ἢ τὰ τῶν χρωμάτων τούτων ιδιώματα ποιήσει, εἴτε πάντα, εἴτε μονοειδές· ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολάμποντος τὰ ὁμοροῦντα τοῦ ἀέρος χρωσιν ταύτην λήψεται, οἷαν θεωροῦμεν κατὰ πρόσλαμψιν πρὸς τὰ μέρη. 110. Τὸ δὲ τῆς περιφερείας τοῦτο φάντασμα γίνεται, διὰ τὸ διάστημα πάντοθεν ἴσον ὑπὸ τῆς ὄψεως θεωρεῖσθαι· ἢ σύνωσιν τοιαύτην λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι ἀτόμων· ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην, ἀποφερομένων ἀτόμων, περιφερείαν τινα καθίεσθαι εἰς τὴν σύγκρισιν ταύτην. Ἄλλως περὶ τὴν σελήνην γίνεται, καὶ παρὰ πυρὸς πάντοθεν προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην. Καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἀποφερόμενα ρεύματα ὁμαλῶς ἀνασιτέλλοντος ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον κύκλῳ περιστήσῃ τὸ νεφοειδές τοῦτο, καὶ μὴ τὸ παράπαν διακρίνῃ· ἢ καὶ τὸ πᾶσιξ ἀέρα αὐτῆς ἀνασιτέλλοντος συμμετρῶς πάντοθεν, εἰς τὸ τὸ περιφερές περὶ αὐτὴν καὶ παχυμερές περιστήσῃσαι. 111. Ὅ γίνεται κατὰ μέρη τινὰ, ἢτοι ἔξωθεν βιασαμένου τινὸς ρεύματος, ἢ τῆς θερμασίας ἐπιτηδείων πυκνωμάτων ἐπιλαμβανομένης, εἰς τὸ τοῦτο ἀπεργάσασθαι. Κομῆται ἀστέρες γίνονται, ἢτοι πυρὸς ἐν τόποις τισὶ διὰ χρόνων τινῶν ἐν τοῖς μετεώροις συστρεφομένου· ἢ καὶ περιστάσεως γινομένης, ἰδίαν τινὰ κίνησιν διὰ χρόνων τοῦ οὐρανοῦ ἴσχυοντος ὑπὲρ ἡμᾶς, ὥστε τὰ τοιαῦτα ἀστρα ἀναφανῆναι· ἢ αὐτὰ ἐν χρόνοις τισὶν ὀρμῆσαι διὰ τινὰ περίστασιν, καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους ἐλθεῖν καὶ ἐκφανῆ γενέσθαι. Τὴν τε ἀφάνισιν τούτων γίνεσθαι παρὰ τὰς ἀντικειμένους ταύταις αἰτίας, ὅτε τινὰ ἀναστρέ-

φεται αὐτῶν. 112. Ὁ συμβαίνει, οὐ μόνον τῷ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ἐστάναι, περὶ ὃ τὸ λοιπὸν περιστρέφεται, (καθάπερ τινὲς φασὶν) ἀλλὰ καὶ τῷ δίνην ἄερος ἔγκυκλον αὐτῷ περιεστάναι, ἢ κωλυτικὴ γίνεται τοῦ περιπολεῖν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα· ἢ καὶ διὰ τὸ ἐξῆς μὲν αὐτῆς ὕλην ἐπιτηδεῖαν μὴ εἶναι, ἐν δὲ τοῦτῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κείμενα θεωρεῖται. Καὶ κατ' ἄλλους πλείονας τρόπους τοῦτο δυνατὸν συντελεῖσθαι, εἴαν τις δύνηται τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις συλλογίζεσθαι. Τινὰ τῶν ἄστρον πλανᾶσθαι, εἰ οὕτω ταῖς κινήσεσι χρώμενα συμβαίνει, τινὰ δὲ μὴ κινεῖσθαι. 113. Ἐνδέχεται μὲν καὶ παρὰ τὰ κύκλω κινούμενα ἐξ ἀρχῆς οὕτω κατηναγκάσθαι, ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν δίνην φέρεσθαι ὁμαλὴν οὖσαν, τὰ δὲ, κατ' αὐτὴν ἅμα τισὶν ἀνωμαλίαις χρωμένῃ· ἐνδέχεται δὲ καὶ καθ' οὓς τόπους φέρεται, οὗ μὲν παρεκτάσεις ἄερος εἶναι ὁμαλᾶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνωθούσας κατὰ τὸ ἐξῆς, ὁμαλῶς τε ἐκκαούσας· οὗ δὲ ἀνωμάλους οὕτως, ὥστε τὰς θεωρουμένας παραλλαγὰς συντελεῖσθαι. Τὸ δὲ μίαν αἰτίαν τούτων ἀποδιδόναι, πλεοναχῶς τῶν φαινομενων ἐκκαλουμένων μανικόν καὶ οὐ καθηκόντως πραττόμενον ὑπὸ τῶν τὴν ματαίαν ἀστρολογίαν ἐξηλωκότων, καὶ εἰς τὸ κενὸν αἰτίας τινῶν ἀποδιδόντων, ὅταν τὴν θείαν φύσιν μηδαμῆ λειτουργιῶν ἀπολύωσι. 114. Τινὰ ἄστρα ἀπολειπόμενα τινῶν θεωρεῖσθαι συμβαίνει, καὶ παρὰ τὸ βραδύτερον συμπεριφέρεσθαι τὸν αὐτὸν κύκλον περιϋόντα· καὶ παρὰ τὸ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι, ἀντισπώμενα ὑπὸ τῆς αὐτῆς δίνης· καὶ παρὰ τὸ περιφέρεσθαι, τὰ μὲν διὰ πλείονος τόπου, τὰ δὲ δι' ἑλάτ-

τονος, τὴν αὐτὴν δίνην περικυκλοῦντα. Τὸ δὲ ἀπλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ τούτων, καθῆκόν ἐστι τοῖς τερατεύεσθαι τι πρὸς τοὺς πολλοὺς βουλομένοις. Οἱ λεγόμενοι ἀστέρες ἐκπίπτειν, καὶ παρὰ μέρος, καὶ παρὰ τρίψιν ἑαυτῶν δύνανται συντελεῖσθαι· καὶ παρὰ ἔκπτωσιν οὗ ἂν ἢ ἐκπνευμάτωσις γίνεται, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀστραπῶν ἐλέγομεν. 115. Καὶ κατὰ σύνοδον δὲ ἀτόμων πυρὸς ἀποτελεστικῶν, συμφιλίας γενομένης εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι· καὶ κατὰ κίνησιν οὗ ἂν ἢ ὁρμὴ κατὰ τὴν σύνοδον ἐξ ἀρχῆς γένηται· καὶ κατὰ πνεύματος δὲ συλλογὴν ἐν πυκνώμασί τισιν ὀμιχλοειδέσι, κατ' ἐκπύρωσιν τούτων, διὰ τὴν κατελλῆσιν· εἴτ' ἐπέκρηξιν τῶν περιεχόντων, καὶ ἐφ' ὃν ἂν τόπον ἢ ὁρμὴ γένηται, τῆς φορᾶς εἰς τοῦτον φερομένης. Καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι ἀμύθητοί εἰσιν. Αἱ δ' ἐπισημασίαι αἱ γινόμεναι ἐπὶ τισι ζώοις, κατὰ συγκύρημα γίνονται τοῦ καιροῦ. Οὐ γὰρ τὰ ζῶα ἀνάγκην τινὰ προσφέρεται τοῦ ἀποτελεσεθῆναι χειμῶνα· οὐδὲ κάθηται τις θεία φύσις παρατηροῦσα τὰς τῶν ζῴων τούτων ἐξόδους, κἄπειτα τὰς ἐπισημασίας ταύτας ἀποτελεῖ. 116. Οὐδὲ γὰρ τὸ τυχὸν ζῶον, κἂν μικρῶ χαριέστερον ἢ, εἰς τοιαύτην μωρίαν ἐκπέσῃ, μὴ ὅτι τὸ παντελῆ εὐδαιμονίαν κεκτημένον. Ταῦτα δὲ πάντα, ὧ Πυθόκλεις, μνημόνευσον. Κατὰ πολὺ τε γὰρ τοῦ μύθου ἐκβήσῃ, καὶ τὰ ὁμογενῆ τούτοις συνορᾶν δυνήσῃ. Μάλιστα δὲ σεαυτὸν ἀπόδος εἰς τὴν τῶν ἀρχῶν, καὶ ἀπειρίας, καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις θεωρίαν· ἔτι δὲ κριτηρίων καὶ παθῶν, καὶ οὗ ἕνεκεν ταῦτα ἐκλογιζόμεθα. Ταῦτα γὰρ μάλιστα συνθεωρούμενα, ῥαδίως τὰς ὑπέε

τῶν κατὰ μέρος αἰτίας συνορᾶν ποιήσει. Οἱ δὲ ταῦτα μὴ καταγαπήσαντες, ἢ μὴ μάλιστα, οὔτε αὐτὰ ταῦτα καλῶς συνθεωρήσαιεν ἄν, οὔτε οὐ ἔνεκεν διθεωρεῖν ταῦτα περιποιήσαντο. Ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων δοκεῖ.

XXVI. 117. Περὶ δὲ τῶν βιωτικῶν, καὶ ὅπως χρῆ τὰ μὲν ἡμᾶς ἐκφεύγειν, τὰ δ' αἰρεῖσθαι, οὕτως σὶ γράφει. Πρῶτερον δὲ διέλθωμεν ἅ τε αὐτῷ δοκεῖ περὶ τοῦ σοφοῦ, καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ. Βλάβας ἐξ ἀνθρώπων, ἢ διὰ μῖσος, ἢ διὰ φθόνον, ἢ διὰ καταφρόνησιν γίνεσθαι· ὧν τὸν σοφὸν λογισμῷ περιγιγνεσθαι· ἀλλὰ καὶ τὸν ἄπαξ γενόμενον σοφὸν, μηκέτι τὴν ἐναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν, μηδ' ἐπαλλάττειν ἐκόντα. Πάθεσι μέλλειν συσχεθήσεσθαι· οὐδὲν ἐμποδισθήσεσθαι πρὸς τὴν σοφίαν. Οὐδὲ μὴν ἐκ πάσης σώματος ἔξωσ σοφὸν γενήσεσθαι· οὐδ' ἐν παντὶ ἔθνει. **118.** Κἂν στρεβλωθῇ δ' ὁ σοφός, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα. Μόνον τε χάριν ἔξειν τὸν σοφὸν, φίλοις καὶ παροῦσι, καὶ ἀπουσίᾳ ὁμοίως. Διὰ τε ὁδοῦ ὅτε μὲν τις στρεβλοῦται, ἔνθα καὶ μύξις καὶ οἰμῶξις. Γυναικί τε οὐ μιγήσεσθαι τὸν σοφὸν ἢ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, ὧς φησι Διογένης ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν δογμάτων. Οὔτε κολάσειν οἰκέτας, ἐλεήσειν μὲν τοι, καὶ συγγνώμην τινὶ ἔξειν τῶν σπουδαίων. Ἐρασθήσεσθαι τὸν σοφὸν οὐ δοκεῖ αὐτοῖς. Οὐδὲ ταφῆς φροντιεῖν. Οὐδὲ θεόπεμπτον εἶναι τὸν ἔρωτα, ὧς Διογένης ἐν τῷ β' φησίν. Οὐδὲ ῥητορεύσειν καλῶς. Συνοουλή δὲ, φασίν, ὠνήσε μὲν οὐδέποτε· ἀγαπητὸν δὲ, εἰ μὴ καὶ ἔβλαψεν. **119.** Καὶ μὴν καὶ γαμήσειν καὶ τεκνοποιεῖν

σιν τὸν σοφὸν, ὡς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς διαπορίαις, καὶ ἐν ταῖς περὶ φύσεως. Κατὰ περίστασιν δὲ ποτε βίου οὐ γαμήσειν, καὶ διατραπήσεσθαι τινας. Οὐδὲ μῆνιν τηρήσειν ἐν μέθῃ, φησὶν ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ· οὐδὲ πολιτεύεσθαι, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ περὶ βίων· οὐδὲ τυραννεύσειν· οὐδὲ κυνιεῖν· ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ βίων· οὐδὲ πτωχεύσειν· ἀλλὰ καὶ πηρωθεῖς τὰς ὄψεις, μεθέξειν αὐτὸν τοῦ βίου, ὡς ἐν τῇ αὐτῇ φησι· καὶ λυπηθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν, ὡς ὁ Διογενῆς ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἐπιλέκτων, καὶ δικάσεσθαι, καὶ συγγράμματα καταλείψειν· οὐ πανηγυριεῖν δὲ. 120. Κτήσεως προνοήσεσθαι, καὶ τοῦ μέλλοντος. Φιλαγρήσειν, τύχῃ τε ἀντιτάξεσθαι, φίλον τε οὐδένα κτήσεσθαι. Εὐδοξίας ἐπὶ τοσοῦτον προνοήσεσθαι, ἐφ' ὅσον μὴ καταφρονηθήσεσθαι. Μᾶλλον τε εὐφρανθήσεσθαι τῶν ἄλλων ἐν ταῖς θεωρίαις. Ἄμαρτήματα ἄνισα εἶναι. Καὶ τὴν ὑγίειαν τισὶ μὲν, ἀγαθόν, τισὶ δὲ ἀδιάφορον. Τὴν δὲ ἀνδρείαν φύσει μὴ γίνεσθαι· λογισμῶν τε τοῦ συμφέροντος καὶ τὴν φιλίαν διὰ τὰς χρείας. Δεῖν μὲν τοι προκατάρχεσθαι (καὶ γὰρ τὴν γῆν σπείρομεν) συνίστασθαι δὲ αὐτὴν κατὰ κοινωνίαν ἐν ταῖς ἡδοναῖς. 121. Τὴν εὐδαιμονίαν διχῆ νοεῖσθαι, τὴν τε ἀκροτάτην, οἷα ἐστὶ περὶ τὸν θεόν, ἐπίτασιν οὐκ ἔχουσαν· καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, ἔχουσαν προσθήκην καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν. Εἰκόνας τε ἀναθήσειν εἰ ἔχοι· ἀδιαφόρως ἔξειν ἂν μὴ σχοίη. Μόνον τε τὸν σοφὸν ὀρθῶς ἂν περὶ τε μουσικῆς καὶ ποιητικῆς διαλέξεσθαι. Ποιήματα τε ἐνεργεῖν, οὐκ ἂν ποιῆσαι. Οὐ κινεῖται τε ἑτέρου ἑτερον σοφώτερον. Χρηματίσεσθαι τε, ἀλλ'.

ἀπὸ μόνης σοφίας ἀπορήσαντα. Καὶ μόναρχον ἐν καιρῷ θεραπεύσειν. Καὶ ἐπιχαρίσασθαι τινι ἐπὶ τῷ διορθώματι. Καὶ σχολὴν κατασκευάσειν· ἀλλ' οὐχ ὥστε ὀχλαγωγῆσαι· καὶ ἀναγνώσεσθαι ἐν πλήθει, ἀλλ' οὐχ ἐκόντα· δογματιεῖν τε, καὶ οὐκ ἀπορήσειν. Καὶ καθ' ὑπνους ὅμοιον ἔσσεσθαι, καὶ ὑπὲρ φίλου ποτὲ τεθνήξουσθαι. Ταῦτα δοκεῖ αὐτοῖς περὶ τοῦ σοφοῦ.

XXVII. Μετιτίον δὲ ἐπὶ τὴν ἐπιστολὴν.

Ἐπίκουρος Μενοικεῖ χαίρειν.

122. Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν· μήτε γέρον ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν. Οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδεὶς ἐστίν, οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαίνειν. Ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν, ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὅμοιός ἐστι τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν, ἢ μηκέτι εἶναι. Ὡστε φιλοσοφητίον καὶ γέροντι καὶ νέῳ· τῷ μὲν, ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς, διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων. τῷ δὲ, ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ἦ, διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν. εἴπερ παρούσης μὲν αὐτῆς, πάντα ἔχομεν· ἀπούσης δὲ, πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν. 123. Ἄ δέ σοι συνεχῶς παρήγγελον, ταῦτα καὶ πράττε καὶ μελέτια, στοιχεῖα τοῦ καλῶς ζῆν ταῦτ' εἶνα: διαλαμβάνων· πρῶτον μὲν, τὸν θεόν, ζῶον ἄφθαρτον καὶ μακάριον νομίζων, ὡς ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις ὑπεγράφη· μηθὲν μήτε τῆς ἀφθαρσίας ἀλλότριον, μήτε τῆς μακαριότητος ἀνοίκειον αὐτῷ πρόσαπτε· πᾶν δὲ τὸ φυλάττειν αὐτοῦ δυνάμενον τὴν μετὰ ἀφθαρ-

σίας μακαριότητα, περὶ αὐτὸν δόξαζε. Θεοὶ μὲν γὰρ εἰσιν. Ἐναργής μὲν γὰρ ἐστὶν αὐτῶν ἡ γνῶσις. Οἴους δ' αὐτοὺς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, οὐκ εἰσιν· οὐ γὰρ φυλάττουσιν αὐτοὺς οἴους νομίζουσιν. Ἄσεβης δὲ, οὐχ ὁ τοὺς τῶν πολλῶν θεοὺς ἀναιρῶν, ἀλλ' ὁ τὰς τῶν πολλῶν δόξας θεοῖς προσάπτων. 124. Οἱ γὰρ προλήψεις εἰσιν, ἀλλ' ὑπολήψεις ψευδεῖς αἱ τῶν πολλῶν ὑπὲρ θεῶν ἀποφάσεις· ἔνθεν αἱ μέγιστα βλάβαι, αἵτιαι τοῖς κακοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγονται· καὶ ὠφέλειαι, τοῖς ἀγαθοῖς. Ταῖς γὰρ ἰδίαις οἰκειούμενοι διὰ παντὸς ἀρεταῖς τοὺς ὁμοίους ἀποδέχονται, πᾶν τὸ μὴ τοιοῦτον, ὡς ἀλλότριον νομίζοντες. Συνέθιξε δὲ ἐν τῷ νομίζειν μηδὲν πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν θάνατον· ἐπεὶ πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰσθήσει· στέρησις δὲ ἐστὶν αἰσθήσεως, ὁ θάνατος. Ὅθεν γνῶσις ὀρθῆ τοῦ μηθὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς τὸν θάνατον, ἀπολαυστὸν ποιεῖ τὸ τῆς ζωῆς θνητόν· οὐκ ἄπειρον προστιθεῖσα χρόνον, ἀλλὰ τὸν τῆς ἀθανασίας ἀφελομένη πόθον. 125. Οὐθὲν γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ ζῆν δεινόν, τῷ κατεληφότει γνησίως τὸ μηδὲν ὑπάρχειν ἐν τῷ μὴ ζῆν δεινόν. Ὡστε μάταιος ὁ λέγων δεδιέναι τὸν θάνατον, οὐχ ὅτι λυπήσει παρῶν, ἀλλ' ὅτι λυπεῖ μέλλων. Ὁ γὰρ παρὸν, οὐκ ἐνοχλεῖ· προσδοκώμενον, κενῶς λυπεῖ. Τὸ φρικωδέστατον οὖν τῶν κακῶν ὁ θάνατος, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· ἐπειδὴπερ ὅταν μὲν ἡμεῖς ὦμεν, ὁ θάνατος οὐ πάρεστιν· ὅταν δὲ ὁ θάνατος παρῆ, τοθ' ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν. Οὔτε οὖν πρὸς τοὺς ζῶντας ἐστὶν, οὔτε πρὸς τοὺς τετελευτηκότας· ἐπειδὴπερ περὶ οὓς μὲν, οὐκ ἔστιν· οἱ δ', οὐκέτι εἰσιν. Ἀλλ' οἱ πολλοὶ τὸν θάνατον, ὅτε μὲν ὡς μέγιστον

στον τῶν κακῶν φεύγουσιν· ὅτε δέ, ὡς ἀνάπαυσιν τῶν ἐν τῷ ζῆν ζητοῦσιν. 126. Ὁ σοφὸς οὖν οὔτε φοβεῖται τὸ μὴ ζῆν· οὔτε γὰρ αὐτῷ προσίσταται τὸ ζῆν. Οὔτε δοξάζεται κακὸν εἶναι τὸ μὴ ζῆν. Ὡσπερ δὲ τὸ σιτίον οὐ τὸ πλεῖον πάντως, ἀλλὰ τὸ ἡδιστιον αἰρεῖται· οὕτω καὶ χρόνον οὐ τὸν μήκιστον, ἀλλὰ τὸν ἡδιστον καρπίζεται. Ὁ δὲ παραγγέλλων τὸν μὲν νέον καλῶς ζῆν, τὸν δὲ γέροντα καλῶς καταστρέφειν, εὐήθης ἐστίν, οὐ μόνον διὰ τὸ τῆς ζωῆς ἀσπαστὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν εἶναι μελέτην τοῦ καλῶς ζῆν, καὶ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν. Πολὺ δὲ χείρων καὶ ὁ λέγων,

— — — Καλὸν μὲν μὴ φῦναι,

Φύντα δ' ὅπως ὄκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι.

127. Εἰ μὲν γὰρ πεποιθῶς τοῦτο φησὶ, πῶς οὐκ ἀπέρχεται ἐκ τοῦ ζῆν; Ἐν ἐτοιμῷ γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἐστίν, εἶπερ ἦν βεβουλευμένον αὐτῷ βεβαίως· εἰ δὲ μωκῶμενος, μάταιος ἐν τοῖς οὐκ ἐπιδεχομένοις. Μνημονευτέον δὲ ὡς τὸ μέλλον, οὔτε ἡμέτερον, οὔτε πάντως οὐχ ἡμέτερον, ἵνα μήτε πάντως προσμένωμεν αὐτὸ ὡς ἐσόμενον, μήτε ἀπελπίζωμεν ὡς πάντως οὐκ ἐσόμενον. Ἀναλογιστέον δὲ ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶ φυσικαί, αἱ δὲ, κεναί. Καὶ τῶν φυσικῶν αἱ μὲν ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ μόνον. Τῶν δὲ ἀναγκαίων, αἱ μὲν πρὸς εὐδαιμονίαν εἰσὶν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ, πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἀοχλησίαν· αἱ δὲ, πρὸς αὐτὸ τὸ ζῆν. 128. Τούτων γὰρ ἀπλανῆς θεωρία πᾶσαν αἴρεσιν, καὶ φυγὴν ἐπαναγαγεῖν οἶδεν ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ὑγίειαν, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀταραξίαν. Ἐπεὶ τοῦτο τοῦ μακαρίως ζῆν ἐστὶ τέλος. Τούτου

γὰρ χάριν ἅπαντα πράττομεν, ὅπως μήτε ἀλγῶμεν, μήτε ταρβῶμεν. Ὄταν δὲ ἅπαξ τοῦτο περὶ ἡμᾶς γένηται, λύεται πᾶς ὁ τῆς ψυχῆς χεῖμων, οὐκ ἔχοντος τοῦ ζώου βαδίζειν ὡς πρὸς ἐνδέοντι, καὶ ζητεῖν ἕτερον ὢ τὸ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀγαθὸν συμπληρωθήσεται. Τότε γὰρ ἡδονῆς χρεῖαν ἔχομεν, ὅταν ἐκ τοῦ μὴ παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν· ὅταν δὲ μὴ ἀλγῶμεν, οὐκέτι τῆς ἡδονῆς δεόμεθα. Καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν.

129. Ταύτην γὰρ ἀγαθὸν πρῶτον καὶ συγγενικὸν ἔγνωμεν, καὶ ἀπὸ ταύτης καταρχόμεθα πάσης αἵρεσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν, ὡς κανόνι τῷ πάθει πᾶν ἀγαθὸν κρίνοντες. Καὶ ἐπεὶ πρῶτον ἀγαθὸν τοῦτο καὶ σύμφυτον, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶσαν ἡδονὴν αἰρούμεθα· ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνομεν, ὅταν πλεῖον ἡμῖν τὸ δυσχερὲς ἐκ τούτων ἔπηται· καὶ πολλὰς ἀλγηδόνας ἡδονῶν κρείττους νομίζομεν, ἐπειδὴν μείζων ἡμῖν ἡδονὴ παρακολουθῆ, πολὺν χρόνον ὑπομείνασι τὰς ἀλγηδόνας. Πᾶσα οὖν ἡδονὴ διὰ τὸ φύσιν ἔχειν οἰκείαν, ἀγαθὸν· οὐ πᾶσα μὲν τοι αἰρετὴ· καθάπερ καὶ ἀλγηδῶν πᾶσα, κακόν· οὐ πᾶσα δὲ αἰεὶ φευκτὴ πεφυκυῖα.

130. Τῇ μὲν τοι συμμετρήσει, καὶ συμφερόντων καὶ ἀσυμφόρων βλέψει, ταῦτα πάντα κρίνειν καθήκει. Χρῶμεθα γὰρ τῷ μὲν ἀγαθῷ, κατὰ τινὰς χρόνους, ὡς κακῷ· τῷ δὲ κακῷ, τὸ ἔμπαλιν, ὡς ἀγαθῷ. Καὶ τὴν αὐτάρκειαν δὲ ἀγαθὸν μέγα νομίζομεν, οὐχ ἵνα πάντως τοῖς ὀλίγοις χρῶμεθα· ἀλλ' ὅπως, ἐὰν μὴ ἔχωμεν τὰ πολλὰ, τοῖς ὀλίγοις χρῶμεθα, πεπεισμένοι γνησίως ὅτι ἡδιστα πολυτε-

λείας ἀπολαύουσιν οἱ ἥκιστα ταύτης δεόμενοι. Καὶ ὅτι τὸ μὲν φυσικὸν πᾶν, εὐπόριστόν ἐστι· τὸ δὲ κενὸν, δυσπόριστον. Οἷ τε λιτοὶ χυλοὶ ἴσην πολυτελεῖ διαίτη τὴν ἡδονὴν προσφέρουσιν, ὅταν ἅπαν τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιρεθῇ· 131. καὶ μᾶζα καὶ ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀποδιδούσιν ἡδονὴν, ἐπειδὴ ἐνδέων τὶς αὐτὰ προσενέγκηται. Τὸ συνεθίζειν οὐκ ἐν ταῖς ἀπλαῖς καὶ οὐ πολυτελέσι διαίταις, καὶ ὑγιείας ἐστὶ συμπληρωτικόν, καὶ πρὸς τὰς ἀναγκαίας τοῦ βίου χρήσεις ἄοκνον ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τοῖς πολυτελέσιν ἐκ διαλειμμάτων προσερχομένους, κρείττονας ἡμᾶς διατίθησι, καὶ πρὸς τὴν τύχην ἀφόβου παρασκευάζει. Ὅταν οὖν λέγωμεν ἡδονὴν τέλος ὑπάρχειν, οὐκ τὰς τῶν ἀσώτων ἡδονὰς, καὶ τὰς τῶν ἐν ἀπολαύσει κειμένας λέγομεν, ὡς τινες ἀγνοοῦντε καὶ οὐκ ὁμολογοῦντες, ἢ κακῶς ἐνδεχόμενοι, νομίζουσιν, ἀλλὰ τὸ μήτε ἀλγεῖν κατὰ σῶμα, μήτε ταράττεσθαι κατὰ ψυχὴν συνείροντες. 132. Οὐ γὰρ πότοι καὶ κῶμοι, οὐδ' ἀπολαύσεις παιδῶν καὶ γυναικῶν, οὐδ' ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα φέρει πολυτελῆς τράπεζα, τὸν ἡδὺν γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων λογισμὸς, καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἰρέσεως καφυγῆς, καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων, ἀφ' ὧν πλεῖστος τὰ ψυχᾶς καταλαμβάνει θόρυβος. Τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθόν, ἡ φρόνησις. Δικαιοσύνη καὶ φιλοσοφίας τὸ τιμιώτερον ὑπάρχει ἢ φρόνησις ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πεφύκασιν ἀρεταί· διδάσκουσαι ὡς οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως· οὐδὲ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. Συμπεφύκασι γὰρ αἱ ἀρεταὶ

ταὶ τῷ ζῆν ἡδέως· καὶ τὸ ζῆν ἡδέως τούτων ἐστὶν ἀχώριστον. 133. Ἐπεὶ, τίνα νομίζεις εἶναι κρεῖττονα τοῦ καὶ περὶ θεῶν ὅσια δοξάζοντος, καὶ περὶ θανάτου διαπαντὸς ἀφόβως ἔχοντος, καὶ τὸ τῆς φύσεως ἐπιλελογισμένου τέλος; Καὶ τὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν πέρας, ὡς ἔστιν εὐσυμπλήρωτόν τε καὶ εὐπόριστον, διαλαμβάνοντος· τὸ δὲ τῶν κακῶν, ὡς ἢ χρόνους ἢ πόρους ἔχει βραχεῖς· τὴν δὲ εἰμαρμένην ὑπὸ τινων δεσπότην εἰσαγομένην πάντων, ἀγγέλλοντος, μὴ εἶναι· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀπὸ τύχης· τὰ δὲ παρ' ἡμῶν· διὰ τὸ τὴν μὲν ἀνάγκην, ἀνυπεύθυνον εἶναι, τὴν δὲ τύχην, ἄστατον ὄραν. Τὸ δὲ παρ' ἡμῶν, ἀδέσποτον· ὧ καὶ τὸ μεμπτόν καὶ τὸ ἐναντίον παρακολουθεῖν πέφυκεν. 134. Ἐπεὶ κρεῖττον ἦν τῷ περὶ θεῶν μύθῳ κατακολουθεῖν, ἢ τῇ τῶν φυσικῶν εἰμαρμένη δουλεύειν. Ὁ μὲν γὰρ ἐλπίδα παραιτήσεως ὑπογράφει θεῶν διὸ τιμῆς· ἢ δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν ἀνάγκην. Τὴν δὲ τύχην, οὔτε θεὸν, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὑπολαμβάνων· (οὐθέν γὰρ ἀτάκτως θεῶ πράττεται) οὔτε ἀβέβαιον αἶτλαν, (οὔεται μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἐξ ταύτης πρὸς τὸ μακαρίως ζῆν ἀνθρώποις μὴ δίδοσθαι) ἀρχὰς μέντοι μεγάλων ἀγαθῶν ἢ κακῶν ὑπὸ ταύτης χορηγεῖσθαι. 135. Κρεῖττον εἶναι νομίζων εὐλογίστως ἀτυχεῖν, ἢ ἀλογίστως εὐτυχεῖν. Βέλτιον γὰρ τὸ κριθὲν ἐν ταῖς πράξεσι καλῶς, μὴ ὀρθωθῆναι διὰ ταύτης. Ταῦτα οὖν καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ μελέτα διαπαντὸς, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, πρὸς σεαυτὸν, καὶ πρὸς τὸν ὅμοιον σεαυτῷ, καὶ οὐδέποτε οὔθ' ὕπαρ οὔτ' ὄναρ διαταραχθήσῃ, ζῆσῃ δὲ ὡς θεὸς ἐν ἀνθρώποις. Οὐθέν γὰρ ἔοικε θνητῷ ζῶντι

ζῶν ἄνθρωπος ἐν ἀθανάτοις ἀγαθοῖς. Μαντικὴ δὲ ἅπασαν ἐν ἄλλοις ἀναιρεῖ, ὡς καὶ ἐν τῇ μικρῇ ἐπιτομῇ. Καὶ φησι, μαντικὴ ὡς ἀνύπαρκτος· δὲ καὶ ὑπαρκτὴ, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς ἠγητέον τὰ γινόμενα. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν βιωτικῶν· καὶ ἐπὶ πλείοις διείλεκται ἀλλαχόθι.

XXVIII. 136. Διαφέρεται δὲ πρὸς τοὺς Κυρηναῖκούς περὶ τῆς ἡδονῆς. Οἱ μὲν γὰρ τὴν καταστικτικὴν οὐκ ἐγκρίνουσι, μόνην δὲ τὴν ἐν κινήσει. δὲ, ἀμφοτέρων, ψυχῆς καὶ σώματος, ὡς φησιν ἐν τῇ περὶ αἵρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐν τῷ περὶ τέλους, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ βίων, καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φίλους ἐπιστολῇ. Ὅμοίως δὲ καὶ Διογένης ἐν τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ τῶν ἐπιλέκτων, καὶ Μητρόδωρος ἐν τῷ Τιμοκράτει, λέγουσιν οὕτως· νοουμένης δὲ ἡδονῆς τῆς τε κατὰ κίνησιν καὶ τῆς καταστικτικῆς. δ' Ἐπίκουρος ἐν τῷ περὶ αἵρέσεων οὕτω λέγει· Ἐπιθυμίαι μὲν γὰρ ἀταραξία καὶ ἀπονία, καταστικτικαὶ εἰς ἡδοναί· ἡ δὲ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη, κατὰ κίνησιν ἐνεργεῖα βλέπονται.

XXIX. 137. Ἔτι πρὸς τοὺς Κυρηναῖκούς διαφέρεται. Οἱ μὲν γὰρ, χεῖρους τὰς σωματικὰς ἀλγηδόνας λέγουσι τῶν ψυχικῶν· (κολάζεσθαι γοῖ τοῖς ἁμαρτάνοντα σώματι) ὁ δὲ, τὰς ψυχικάς. Τὴν γοῖν σάρκα διὰ τὸ παρὸν μόνον χειμάζειν· τὴν ἰσχυρὰν ψυχὴν, καὶ διὰ τὸ παρελθόν, καὶ τὸ παρὸν, καὶ τὸ μέλλον. Οὕτως οὖν καὶ μείζονας ἡδονὰς εἶναι τῆς ψυχῆς. Ἀποδείξει δὲ χρῆται τοῦ τέλους εἶναι τὴν ἡδονὴν, τῷ τὰ ζῶα, ἅμα τῷ γεννηθῆναι, τῇ μὲν εὐ-

ρεστεῖσθαι, τῷ δὲ πόνῳ προσκρούειν φυσικῶς, καὶ χωρὶς λόγου. Αὐτοπαθῶς οὖν φεύγομεν τὴν ἀλγηδόνα· ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος,

— — — βοῆ

Δάκνων, ἰῦζων· ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι,
Λοκρῶν ἰ' ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ' ἄκρα.

XXX. 138. Διὰ δὲ τὴν ἡδονὴν καὶ τὰς ἀρετὰς δεῖν αἰρεῖσθαι, οὐ δι' αὐτάς· ὡςπερ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν· καθά φησι καὶ Διογένης ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἐπιλέκτων, ὅς καὶ διαγωγὴν λέγει τὴν ἀρετὴν. Ὁ δ' Ἐπίκουρος καὶ ἀχώριστόν φησι τῆς ἡδονῆς τὴν ἀρετὴν μόνην· τὰ δ' ἄλλα χωρίζεσθαι, οἷον βρωτὰ.

XXXI. Καὶ φέρε οὖν δὴ νῦν τὸν κολοφῶνα (ὡς ἂν εἶπη τις) ἐπιθῶμεν τοῦ παντός συγγράμματος, καὶ τοῦ βίου τοῦ φιλοσόφου, τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας παραθέμενοι, καὶ ταύταις τὸ πᾶν σύγγραμμα κατακλείσαντες· τέλει χρησάμενοι τῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀρχῇ.

139. α'. Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον, οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει· ὥστε οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισι συνέχεται. Ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον. Ἐν ἄλλοις δὲ φησι· τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητοὺς εἶναι· οὓς μὲν, κατ' ἀριθμὸν ὑφειστώτας· οὓς δὲ, κατὰ ὁμοειδίαν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιφύσεως τῶν ὁμοίων εἰδώλων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἀποτελεσμένους ἀνθρωποειδῶς.

β'. Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν, ἀναισθητεῖ· τὸ δὲ ἀναισθητοῦν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.

γ'. Ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἢ παντός

του ἄλγοῦντος ὑπεξαίρεισι. Ὅπου δ' ἂν τὸ ἡδόμενον ἐνῆ, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἦ, οὐκ ἔστι τὸ ἄλγοῦν, ἢ τὸ λυπούμενον, ἢ τὸ συναμφοτέρον.

140. δ'. Οὐ χρονίζει τὸ ἄλγοῦν συνεχῶς ἐν τῇ σαρκί· ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον, τὸν ἐλάχιστον χρόνον πάρεστι· τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον τὸ ἡδόμενον κατὰ σάρκα, οὐ πολλάς ἡμέρας συμβαίνει. Αἱ δὲ πολυχρόνιοι τῶν ἀφύωστιῶν πλεονάζον ἔχουσι τὸ ἡδόμενον ἐν τῇ σαρκί, ἢ περ τὸ ἄλγοῦν.

ε'. Οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως· οὐδὲ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. Ὅταν οὖν μὴ ὑπάρχει τὸ ζῆν φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, οὐκ ἔστι τοῦτον ἡδέως ζῆν.

ς'. Ἐνεκα τοῦ θαρρῆν ἐξ ἀνθρώπων, ἐστὶ κατὰ φύσιν ἀρχὴ καὶ βασιλεία ἀγαθόν, ἐξ ὧν ἂν ποτε τοῦτό τις οἶός τ' ἦ παρασκευάζεσθαι.

141. ζ'. Ἐνδοξοὶ καὶ περίβλεπτοι τινὲς ἐβουλήθησαν γενέσθαι, τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσεσθαι. Ὡστε εἰ μὲν ἀσφαλῆς ὁ τῶν τοιούτων βίος, ἀπέλαβον τὸ τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλῆς, οὐκ ἔχουσι οὐ ἔνεκα ἐξ ἀρχῆς παρὰ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠρέχθησαν.

η'. Οὐδεμία ἡδονὴ καθ' ἑαυτὴν κακόν· ἀλλὰ τὰ τινῶν ἡδονῶν ποιητικὰ, πολλαπλασίους ἐπιφέρει τὰς ὀχλήσεις τῶν ἡδονῶν.

142. θ'. Εἰ κατεπυκνοῦτο πᾶσα ἡδονή, καὶ χρόνῳ κατὰ περίδον τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἐπὶ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως, οὐκ ἂν ποτε διέφερον ἀλλήλων αἱ ἡδοναί.

ί'. Εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλκε τοὺς φόβους τῆς διανοίας, τοὺς τε περὶ μετεώρων, καὶ θανάτου, ἀλγηδόνων· ἔτι τε τὸ πέρασ τῶν ἐπιθυμιῶν ἐδίδασκεν ἄν, καὶ οὐκ ἄν ποτε εἶχομεν ὅ, τι μεμψαίμεθα αὐτοῖς, πανταχόθεν εἰσπληρομένοις τῶν ἡδονῶν, ὡς οὐδαμόθεν οὔτε τὸ ἀλγοῦν, οὔτε τὸ λυπούμενον, ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κακόν.

ια'. Εἰ μὴθὲν ἡμᾶς αἰ περὶ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν, καὶ αἰ περὶ θανάτου, μήποτε πρὸς ἡμᾶς (εἴ τι ἔτι τετόλμηκα νοεῖν τοὺς ὄρους τῶν ἀλγηδόνων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν) οὐκ ἄν προσεδεόμεθα φυσιολογίας.

143. ιβ'. Οὐκ ἦν τὸν φοβούμενον ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων λύειν, μὴ κατειδότα, τίς ἢ τοῦ σύμπαντος φύσις, ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους. Ὡστε οὐκ ἦν ἄνευ φυσιολογίας, ἀκεραίας τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνειν.

ιγ'. Οὐδὲν ὄφελος ἦν τὴν κατ' ἀνθρώπους ἀσφάλειαν κατασκευάζεσθαι, τῶν ἄνωθεν ὑπόπτων καθεστώτων, καὶ τῶν ὑπὸ γῆς, καὶ ἀπλῶς τῶν ἐν τῷ ἀπείρω.

ιδ'. Τῆς ἀσφαλείας, τῆς ἐξ ἀνθρώπων, γινομένης μέχρι τινός· δυνάμει τε ἐξοριστικῇ, καὶ εὐπορίᾳ εἰλικρινεστάτῃ, γίνεται ἢ ἐκ τῆς ἡσυχίας, καὶ ἐκχωρήσεως τῶν πολλῶν ἀσφάλεια.

144. ιε'. Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὄρισταί, καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν, εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει.

ις'. Βραχεῖα σοφῶς τύχη παρεμπίπτει, τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διώκηκε, καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον τοῦ βίου διοικεῖ, καὶ διοικῆσει.

στον τῶν κακῶν φεύγουσιν· ὅτι δὲ, ὡς ἀνάπαυσιν τῶν ἐν τῷ ζῆν ζητοῦσιν. 126. Ὁ σοφὸς οὐτε φοβεῖται τὸ μὴ ζῆν· οὐτε γὰρ αὐτῷ προσίσταται τὸ ζῆν. Οὐτε δοξάζεται κακὸν εἶναι τὸ μὴ ζῆν. Ὡσπερ δὲ τὸ σιτίον οὐ τὸ πλεῖον πάντως, ἀλλὰ τὸ ἡδιστον αἰρεῖται· οὕτω καὶ χρόνον οὐ τὸν μήκιστον, ἀλλὰ τὸν ἡδιστον καρπίζεται. Ὁ δὲ παραγγέλλων τὸν μὲν νέον καλῶς ζῆν, τὸν δὲ γέροντα καλῶς καταστρέφειν, εὐήθης ἐστίν, οὐ μόνον διὰ τὸ τῆς ζωῆς ἀσπαστὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν εἶναι μελέτην τοῦ καλῶς ζῆν, καὶ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν. Πολὺ δὲ χείρων καὶ ὁ λέγων,

— — — Καλὸν μὲν μὴ φῦναι,

φύντα δ' ὅπως ὄκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι.

127. Εἰ μὲν γὰρ πεποιθῶς τοῦτο φησὶ, πῶς οὐκ ἀπέρχεται ἐκ τοῦ ζῆν; Ἐν ἐτοιμῷ γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἐστίν, εἴπερ ἦν βεβουλευμένον αὐτῷ βεβαίως· εἰ δὲ μωκῶμενος, μάταιος ἐν τοῖς οὐκ ἐπιδεχομένοις. Μνημονευτέον δὲ ὡς τὸ μέλλον, οὐτε ἡμέτερον, οὐτε πάντως οὐχ ἡμέτερον, ἵνα μῆτε πάντως προσμένωμεν αὐτὸ ὡς ἐσόμενον, μῆτε ἀπελπίζωμεν ὡς πάντως οὐκ ἐσόμενον. Ἀναλογιστέον δὲ ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶ φυσικαὶ, αἱ δὲ, κεναί. Καὶ τῶν φυσικῶν αἱ μὲν ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ μόνον. Τῶν δὲ ἀναγκαίων, αἱ μὲν πρὸς εὐδαιμονίαν εἰσὶν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ, πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἀοχλησίαν· αἱ δὲ, πρὸς αὐτὸ τὸ ζῆν. 128. Τούτων γὰρ ἀπλανῆς θεωρία πᾶσαν αἴρεσιν, καὶ φυγὴν ἐπαναγαγεῖν οἶδεν ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ὑγίειαν, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀταραξίαν. Ἐπεὶ τοῦτο τοῦ μακαρίως ζῆν ἐστὶ τέλος. Τούτων

γὰρ χάριν ἅπαντα πράττομεν, ὅπως μήτε ἀλγῶμεν, μήτε ταρβῶμεν. Ὅταν δὲ ἅπαξ τοῦτο περὶ ἡμᾶς γένηται, λύεται πᾶς ὁ τῆς ψυχῆς χειμῶν, οὐκ ἔχοντος τοῦ ζώου βαδίζειν ὡς πρὸς ἐνδέον τι, καί ζητεῖν ἕτερον ὧ τὸ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀγαθὸν συμπληρωθήσεται. Τότε γὰρ ἡδονῆς χρεῖαν ἔχομεν, ὅταν ἐκ τοῦ μὴ παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν· ὅταν δὲ μὴ ἀλγῶμεν, οὐκέτι τῆς ἡδονῆς δεόμεθα. Καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν.

129. Ταύτην γὰρ ἀγαθὸν πρῶτον καὶ συγγενικὸν ἔγνωμεν, καὶ ἀπὸ ταύτης καταρχόμεθα πάσης αἵρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν, ὡς κανόνι τῷ πάθει πᾶν ἀγαθὸν κρίνοντες. Καὶ ἐπεὶ πρῶτον ἀγαθὸν τοῦτο καὶ σύμφυτον, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶσαν ἡδονὴν αἰρούμεθα· ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνομεν, ὅταν πλεῖον ἡμῖν τὸ δυσχερὲς ἐκ τούτων ἔπηται· καὶ πολλὰς ἀλγηδόνας ἡδονῶν κρείττους νομίζομεν, ἐπειδὴν μείζων ἡμῖν ἡδονὴ παρακολουθῆ, πολὺν χρόνον ὑπομείνασι τὰς ἀλγηδόνας. Πᾶσα οὖν ἡδονὴ διὰ τὸ φύσιν ἔχει οἰκείαν, ἀγαθόν· οὐ πᾶσα μὲν τοι αἰρετή· καθάπερ καὶ ἀλγηδῶν πᾶσα, κακόν· οὐ πᾶσα δὲ αἰεὶ φευκτὴ πεφυκυῖα.

130. Τῇ μὲν τοι συμμετρῆσει, καὶ συμφερόντων καὶ ἀσυμφόρων βλέψει, ταῦτα πάντα κρίνειν καθήκει. Χρῶμεθα γὰρ τῷ μὲν ἀγαθῷ, κατὰ τινὰς χρόνους, ὡς κακῷ· τῷ δὲ κακῷ, τὸ ἔμπαλιν, ὡς ἀγαθῷ. Καὶ τὴν αὐτάρκειαν δὲ ἀγαθὸν μέγα νομίζομεν, οὐχ ἵνα πάντως τοῖς ὀλίγοις χρῶμεθα· ἀλλ' ὅπως, εἴαν μὴ ἔχωμεν τὰ πολλὰ, τοῖς ὀλίγοις χρῶμεθα, πεπεισμένοι γνησίως ὅτι ἡδιστα πολυτε-

λείας ἀπολαύουσιν οἱ ἥκιστα ταύτης δεόμενοι. ὅτι τὸ μὲν φυσικὸν πᾶν, εὐπόριστόν ἐστι· τὸ δὲ νόον, δυσπόριστον. Οἷ τε λιτοὶ χυλοὶ ἴσην πολὺν λεία διαίτη τὴν ἡδονὴν προσφέρουσιν, ὅταν ἅπαν ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιρεθῆ· 131. καὶ μάζα ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀποδιδούσιν ἡδονὴν, ἐπει ἐνδέων τις αὐτὰ προσενέγκηται. Τὸ συνεθίζειν ἐν ταῖς ἀπλαῖς καὶ οὐ πολυτελέσι διαίταις, καὶ ὕγας ἐστὶ συμπληρωτικόν, καὶ πρὸς τὰς ἀναγκαίας βίου χρήσεις ἄοκνον ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ πολυτελέσιν ἐκ διαλειμμάτων προσερχομένους, κροτονας ἡμᾶς διατίθησι, καὶ πρὸς τὴν τύχην ἀφόβη παρασκευάζει. Ὅταν οὖν λέγωμεν ἡδονὴν τὴν ὑπάρχειν, οὐ τὰς τῶν ἀσώτων ἡδονὰς, καὶ τὰς ἐν ἀπολαύσει κειμένας λέγομεν, ὡς τινες ἀγνοοῦν καὶ οὐχ ὁμολογοῦντες, ἢ κακῶς ἐνδεχόμενοι, νομίζουσιν, ἀλλὰ τὸ μήτε ἀλγεῖν κατὰ σῶμα, μήτε ῥάττεσθαι κατὰ ψυχὴν συνείροντες. 132. Οὐ πότοι καὶ κῶμοι, οὐδ' ἀπολαύσεις παιδῶν καὶ γυμνασίων, οὐδ' ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα φέρει πολλῆς τράπεζα, τὸν ἡδὺν γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων ἡσυχασμὸς, καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἰρέσεως φυγῆς, καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων, ἀφ' ὧν πλεῖστος ψυχᾶς καταλαμβάνει θόρυβος. Τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθόν, ἡ φρόνησις. καὶ φιλοσοφίας τὸ τιμιώτερον ὑπάρχει ἡ φρόνησις ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πεφύκασιν ἀρεταί· διδάσκεισαι ὡς οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καλῶς, καὶ δικαίως· οὐδὲ φρονίμως, καὶ καλῶς, δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. Συμπεφύκασι γὰρ αἱ

ταὶ τῷ ζῆν ἡδέως· καὶ τὸ ζῆν ἡδέως τούτων ἐστὶν ἀχώριστον. 133. Ἐπεὶ, τίνα νομίζεις εἶναι κρεῖττονα τοῦ καὶ περὶ θεῶν ὅσια δοξάζοντος, καὶ περὶ θανάτου διαπαντὸς ἀφόβως ἔχοντος, καὶ τὸ τῆς φύσεως ἐπιλελογισμένου τέλος; Καὶ τὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν πέρασ, ὡς ἐστὶν εὐσυμπλήρωτόν τε καὶ εὐπόριστον, διαλαμβάνοντος· τὸ δὲ τῶν κακῶν, ὡς ἢ χρόνους ἢ πόνους ἔχει βραχεῖς· τὴν δὲ εἰμαρμένην ὑπὸ τινῶν δεσπότιν εἰσαγομένην πάντων, ἀγγέλλοντος, μὴ εἶναι· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀπὸ τύχης· τὰ δὲ παρ' ἡμῶν· διὰ τὸ τὴν μὲν ἀνάγκην, ἀνυπεύθυνον εἶναι, τὴν δὲ τύχην, ἄσιατον ὄραν. Τὸ δὲ παρ' ἡμῶν, ἀδέσποτον· ὃ καὶ τὸ μεμπτόν καὶ τὸ ἐναντίον παρακολουθεῖν πέφυκεν. 134. Ἐπεὶ κρεῖττον ἦν τῷ περὶ θεῶν μύθῳ κατακολουθεῖν, ἢ τῇ τῶν φυσικῶν εἰμαρμένη δουλεύειν. Ὁ μὲν γὰρ ἐλπίδα παραιτήσεως ὑπογράφει θεῶν διὸ τιμῆς· ἢ δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν ἀνάγκην. Τὴν δὲ τύχην, οὔτε θεόν, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὑπολαμβάνων· (οὐθὲν γὰρ ἀτάκτως θεῶν πράττεται) οὔτε ἀβέβαιον αἰτίαν, (οὔσται μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἐξ ταύτης πρὸς τὸ μακαρίως ζῆν ἀνθρώποις μὴ δίδοσθαι) ἀρχὰς μέντοι μεγάλων ἀγαθῶν ἢ κακῶν ὑπὸ ταύτης χορηγεῖσθαι. 135. Κρεῖττον εἶναι νομίζων εὐλογίστεως ἀτυχεῖν, ἢ ἀλογίστεως εὐτυχεῖν. Βέλτιον γὰρ τὸ κριθὲν ἐν ταῖς πράξεσι καλῶς, μὴ ὀρθωθῆναι διὰ ταύτης. Ταῦτα οὖν καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ μελέτα διαπαντὸς, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, πρὸς σεαυτὸν, καὶ πρὸς τὸν ὅμοιον σεαυτῷ, καὶ οὐδέποτε οὔθ' ὑπαρ οὔτ' ὄναρ διαταραχθήσῃ, ζῆσῃ δὲ ὡς θεὸς ἐν ἀνθρώποις. Οὐθὲν γὰρ ἔοικε θνητῷ ζῶντι

ζῶν ἄνθρωπος ἐν ἀθανάτοις ἀγαθοῖς. Μαντικὴν δὲ ἅπασαν ἐν ἄλλοις ἀναιρεῖ, ὡς καὶ ἐν τῇ μικρᾷ ἐπιτομῇ. Καὶ φησι, μαντικὴ ὡς ἀνύπαρκτος· ἐδὲ καὶ ὑπαρκτὴ, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς ἡγητέον τὰ γινόμενα. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν βιωτικῶν· καὶ ἐπὶ πλείω διείλεκται ἀλλαχόθι.

XXVIII. 136. Διαφέρεται δὲ πρὸς τοὺς Κυρηναῖκούς περὶ τῆς ἡδονῆς. Οἱ μὲν γὰρ τὴν καταστηματικὴν οὐκ ἐγκρίνουσι, μόνην δὲ τὴν ἐν κινήσει. Ὁ δὲ, ἀμφοτέραν, ψυχῆς καὶ σώματος, ὡς φησιν ἐν τῷ περὶ αἰρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐν τῷ περὶ τέλους, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ βίων, καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φίλους ἐπιστολῇ. Ὁμοίως δὲ καὶ Διογένης ἐν τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ τῶν ἐπιλέκτων, καὶ Μητρόδωρος ἐν τῷ Τιμοκράτει, λέγουσιν οὕτως· νοουμένης δὲ ἡδονῆς τῆς τε κατὰ κίνησιν καὶ τῆς καταστηματικῆς. Ὁ δ' Ἐπίκουρος ἐν τῷ περὶ αἰρέσεων οὕτω λέγει· Ἡ μὲν γὰρ ἀταραξία καὶ ἀπονία, καταστηματικαὶ εἰσιν ἡδοναί· ἡ δὲ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη, κατὰ κίνησιν ἐνεργεῖα βλέπονται.

XXIX. 137. Ἔτι πρὸς τοὺς Κυρηναῖκούς διαφέρεται. Οἱ μὲν γὰρ, χείρους τὰς σωματικὰς ἀλγηδόνας λέγουσι τῶν ψυχικῶν· (κολάζεσθαι γοῦν τοῖς ἀμαρτάνοντας σώματι) ὁ δὲ, τὰς ψυχικὰς. Τὴν γοῦν σάρκα διὰ τὸ παρὸν μόνον χεϊμάζειν· τὴν δὲ ψυχὴν, καὶ διὰ τὸ παρελθόν, καὶ τὸ παρὸν, καὶ τὸ μέλλον. Οὕτως οὖν καὶ μείζονας ἡδονὰς εἶναι τῆς ψυχῆς. Ἀποδείξει δὲ χρῆται τοῦ τέλους εἶναι τὴν ἡδονὴν, τῷ τὰ ζῶα, ἅμα τῷ γεννηθῆναι, τῇ μὲν εὐα-

ρεσιτῆσθαι, τῷ δὲ πόνῳ προσκρούειν φυσικῶς, καὶ χωρὶς λόγου. Ἀυτοπαθῶς οὖν φεύγομεν τὴν ἀλγηδόνα· ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος,

— — — βοῆ

Δάκνων, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι,
Λοκρῶν τ' ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ' ἄκρα.

XXX. 138. Διὰ δὲ τὴν ἡδονὴν καὶ τὰς ἀρετὰς δεῖν αἰρεῖσθαι, οὐ δι' αὐτάς· ὡσπερ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν· καθά φησι καὶ Διογένης ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἐπιλέκτων, ὅς καὶ διαγωγὴν λέγει τὴν ἀρετὴν. Ὁ δ' Ἐπίκουρος καὶ ἀχώριστόν φησι τῆς ἡδονῆς τὴν ἀρετὴν μόνην· τὰ δ' ἄλλα χωρίζεσθαι, οἷον βρωτὰ.

XXXI. Καὶ φέρε οὖν δὴ νῦν τὸν κολοφῶνα (ὡς ἂν εἶπη τις) ἐπιθῶμεν τοῦ παντός συγγράμματος, καὶ τοῦ βίου τοῦ φιλοσόφου, τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας παραθέμενοι, καὶ ταύταις τὸ πᾶν σύγγραμμα κατακλείσαντες· τέλει χρησάμενοι τῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀρχῇ.

139. α'. Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον, οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει· ὥστε οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισι συνέχεται. Ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον. Ἐν ἄλλοις δὲ φησι· τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητοὺς εἶναι· οὓς μὲν, κατ' ἀριθμὸν ὑφειστώτας· οὓς δὲ, κατὰ ὁμοειδίαν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιρρύσεως τῶν ὁμοίων εἰδώλων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἀποτελεσμένους ἀνθρωποειδῶς.

β'. Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν, ἀναισθητεῖ· τὸ δὲ ἀναισθητοῦν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.

γ'. Ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἢ παντός

τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεισις. Ὅπου δ' ἂν τὸ ἡδόμενον ἐνῆ, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἦ, οὐκ ἔστι τὸ ἀλγοῦν, ἢ τὸ λυπούμενον, ἢ τὸ συναμφοτέρον.

140. δ'. Οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν συνεχῶς ἐν τῇ σαρκί· ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον, τὸν ἐλάχιστον χρόνον πάρεστι· τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον τὸ ἡδόμενον κατὰ σάρκα, οὐ πολλὰς ἡμέρας συμβαίνει. Αἱ δὲ πολυχρόνιοι τῶν ἀφύωστιῶν πλεονάζον ἔχουσι τὸ ἡδόμενον ἐν τῇ σαρκί, ἢ περὶ τὸ ἀλγοῦν.

ε'. Οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως· οὐδὲ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. Ὅτι οὐ μὴ ὑπάρχει τὸ ζῆν φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, οὐκ ἔστι τοῦτον ἡδέως ζῆν.

ς'. Ἐνεκα τοῦ θαρρόειν ἐξ ἀνθρώπων, ἐστὶ κατὰ φύσιν ἀρχὴ καὶ βασιλεία ἀγαθόν, ἐξ ὧν ἂν ποτε τοῦτό τις οἶός τ' ἦ παρασκευάζεσθαι.

141. ζ'. Ἐνδοξοὶ καὶ περίβλεπτοι τινὲς ἐβουλήθησαν γενέσθαι, τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσεσθαι. Ὡστε εἰ μὲν ἀσφαλῆς ὁ τῶν τοιούτων βίος, ἀπέλαβον τὸ τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλῆς, οὐκ ἔχουσι οὐ ἔνεκα ἐξ ἀρχῆς παρὰ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠρέχθησαν.

η'. Οὐδεμία ἡδονὴ καθ' ἑαυτὴν κακόν· ἀλλὰ τὰ τινῶν ἡδονῶν ποιητικὰ, πολλαπλασίους ἐπιφέρει τὰς ὀχλήσεις τῶν ἡδονῶν.

142. θ'. Εἰ κατεπυκνοῦτο πᾶσα ἡδονή, καὶ χρόνῳ κατὰ περίδον τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἐπὶ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως, οὐκ ἂν ποτε διέφερον ἀλλήλων αἱ ἡδοναί.

ί'. Εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διανοίας, τοὺς τε περὶ μετεώρων, καὶ θανάτου, ἀλγηδόνων· ἔτι τε τὸ πέρασ τῶν ἐπιθυμιῶν ἐδίδασκεν ἄν, καὶ οὐκ ἄν ποτε εἴχομεν ὅ, τι μεμψαίμεθα αὐτοῖς, πανταχόθεν εἰσπληρομένοις τῶν ἡδονῶν, ὡς οὐδαμόθεν οὔτε τὸ ἀλγοῦν, οὔτε τὸ λυπούμενον, ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κακόν.

ια'. Εἰ μὴθὲν ἡμᾶς αἰ περὶ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν, καὶ αἰ περὶ θανάτου, μήποτε πρὸς ἡμᾶς (εἴ τι ἔτι τετόλμηκα νοεῖν τοὺς ὄρους τῶν ἀλγηδόνων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν) οὐκ ἄν προσεδεόμεθα φυσιολογίας.

143. ιβ'. Οὐκ ἦν τὸν φοβούμενον ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων λύειν, μὴ κατειδότα, τίς ἢ τοῦ σύμπαντος φύσις, ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους. Ὡστε οὐκ ἦν ἄνευ φυσιολογίας, ἀκραιῆς τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνειν.

ιγ'. Οὐδὲν ὄφελος ἦν τὴν κατ' ἀνθρώπους ἀσφάλειαν κατασκευάζεσθαι, τῶν ἄνωθεν ὑπόπτων καθεστώτων, καὶ τῶν ὑπὸ γῆς, καὶ ἀπλῶς τῶν ἐν τῷ ἀπείρω.

ιδ'. Τῆς ἀσφαλείας, τῆς ἐξ ἀνθρώπων, γινομένης μέχρι τινός· δυνάμει τε ἐξοριστικῇ, καὶ εὐπορίᾳ εἰλικρινεστάτῃ, γίνεται ἢ ἐκ τῆς ἡσυχίας, καὶ ἐκχωρήσεως τῶν πολλῶν ἀσφάλεια.

144. ιε'. Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὠρίσται, καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν, εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει.

ις'. Βραχεῖα σοφῶν τύχη παρεμπίπτει, τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διώκηκε, καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον τοῦ βίου διοικεῖ, καὶ διοικῆσει.

ιζ'. Ὁ δίκαιος, ἀταρακτιότατος· ὁ δ' ἄδικος, πλείστης ταραχῆς γέμων.

ιη'. Οὐκ ἐπαύξεται ἡ ἡδονὴ ἐν τῇ σαρκί, ἐπειδὴν ἅπαξ τὸ κατ' ἔνδειαν ἀλγοῦν ἐξαιρεθῆ, ἀλλὰ μόνον ποικίλλεται.

ιθ'. Τῆς δὲ διανοίας τὸ πέρασ τὸ κατὰ τὴν ἡδονὴν, ὁπεγένησεν ἡ τε τούτων αὐτῶν ἐκλόγησις, καὶ τῶν ὁμογενῶν τούτοις, ὅσα τοὺς μεγίστους φόβους παρεσκεύαζε τῇ διανοίᾳ.

145. κ'. Ὁ ἄπειρος χρόνος ἴσην ἔχει τὴν ἡδονὴν καὶ ὁ πεπερασμένος, εἴαν τις αὐτῆς τὰ πέρατα καταμετρήσῃ τῷ λογισμῷ.

κα'. Εἰ μὲν ἡ σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς ἄπειρα, καὶ ἄπειρος ἂν αὐτὴν χρόνος παρεσκεύασεν.

κβ'. Εἰ δὲ ἡ διάνοια τοῦ τῆς σαρκὸς τέλους καὶ πέρατος λαβοῦσα τὸν ἐπιλογισμὸν, καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ αἰωνίου φόβους ἐκλύσασα, τὸν παντελῆ βίον παρεσκεύασε, καὶ οὐθὲν ἔτι τοῦ ἀπείρου χρόνου προσεδεήθη ἄν· ἀλλ' οὔτε ἔφυγε τὴν ἡδονὴν, οὐδ' ἠνίκα τὴν ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ ζῆν τὰ πράγματα παρεσκεύαζεν, ἀλλ' ὡς ἐλλείπουσά τι τοῦ ἀορίστου βίου κατέστρεφεν.

146. κγ'. Ὁ τὰ πέρατα τοῦ βίου κατειδῶς, οἶδεν, ὡς εὐπόριστόν ἐστι τὸ τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιροῦν, καὶ τὸ τὸν ὅλον βίον παντελῆ καθιστάν· ὥστε οὐδὲν προσδεῖται πραγμάτων ἀγῶνας κερκτημένων.

κδ'. Τὸ ὑφεστηκὸς δὲ τέλος δεῖ ἐπιλογίζεσθαι, κατὰ πᾶσαν τὴν ἐνόργειαν, ἐφ' ἣν τὰ δοξαζόμενα

ἀνάγομεν· εἰ δὲ μὴ, πάντα ἀκρισίας καὶ ταραχῆς ἔσται μεστά.

κβ'. Εἰ μάχη πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐχ ἕξεις οὐδ' ἄς ἂν αὐτῶν φῆς διεψεῦσθαι, οὐδὲ πρός τι, ποιούμενος τὴν ἀναγωγὴν, κρίνης.

147. κγ'. Εἴ τινα ἐκβάλλης ἀπλῶς αἰσθησιν, καὶ μὴ διαιρηῆς εἰς τὸ δοξαζόμενον, κατὰ τὸ προσηνόμενον, καὶ τὸ παρὸν ἤδη κατὰ τὴν αἰσθησιν καὶ τὰ πάθη, καὶ πᾶσαν φανταστικὴν ἐπιβολὴν τῆς διανοίας· συνταράξεις καὶ τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις τῆ ματαία δόξη, ὥστε τὸ κριτήριον ἅπαν ἐκβαλεῖς.

κδ'. Εἰ δὲ βεβαιώσεις καὶ τὸ προσσηνόμενον ἅπαν ἐν ταῖς δοξαστικαῖς ἐννοίαις, καὶ τὸ μὴ τὴν ἐπιμαρτύρησιν ἔχον οὐκ ἐκλείψεις, τὸ διεψευσμένον· ὡς τετηρηκῶς ἔση πᾶσαν ἀμφισβήτησιν καὶ πᾶσαν ἐπίκρισιν τοῦ ὀρθῶς, ἢ μὴ ὀρθῶς.

148. κη'. Εἰ μὴ παρὰ πάντα καιρὸν ἐπανοίσεις ἕκαστον τῶν πραττομένων ἐπὶ τὸ τέλος τῆς φύσεως, ἀλλὰ προαναστρέψεις, εἴτε φυγὴν εἴτε δίωξιν ποιούμενος εἰς ἄλλό τι· οὐκ ἔσονται σοι τοῖς λόγοις αἱ πράξεις ἀκόλουθοι.

κθ'. Ὡν ἡ σοφία παρασκευάζεται εἰς τὴν τοῦ ὄλου βίου μακαριότητα, πολὺ μέγιστόν ἐστιν ἡ τῆς φιλλας κτήσις. Καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὠρισμένοις ἀσφάλειαν φιλλας μάλιστα κτήσει δεῖ νομίζειν συντελουμένην.

λ'. Ἡ αὐτὴ γνώμη θαρρόειν τε ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ μηθὲν αἰώνιον εἶναι δεινόν, μηδὲ πολυχρόνιον.

149. λα'. Τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσι φυσικαὶ καὶ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ καὶ οὐκ ἀναγκαῖαι.

αἱ δὲ, οὔτε φυσικαὶ, οὔτε ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ πρὸς κενὴν δόξαν γινόμεναι. Φυσικὰς καὶ ἀναγκαίας ἡγεῖται ὁ Ἐπίκουρος, τὰς ἀλγηδόνας ἀπολυούσας, ὡς ποτῶν ἐπὶ δίψους· φυσικὰς δὲ καὶ οὐκ ἀναγκαίας, τὰς ποικιλλούσας μόνον τὴν ἡδονὴν, μὴ ὑπεξαιρουμένας δὲ τὸ ἄλγημα· ὡς πολυτελεῆ σιτία. Οὔτε δὲ φυσικὰς, οὔτε ἀναγκαίας· ὡς στεφάνους, καὶ ἀνδριάντων ἀναθέσεις.

λβ'. Τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσαι μὴ ἐπ' ἀλγοῦν ἐπαναγουσιν ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν, οὐκ εἰσὶν ἀναγκαῖαι, ἀλλ' εὐδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν, ὅταν δυσπόριστοι, ἢ βλάβης ἀπεργαστικάι, δόξωσιν εἶναι.

λγ'. Ἐν αἷς τῶν φυσικῶν ἐπιθυμιῶν, μὴ ἐπ' ἀλγοῦν δὲ ἐπαναγουσῶν ἐὰν μὴ συντελεσθῶσιν, ὑπάρχει ἡ σπουδὴ σύντομος, πρὸς κενὴν δόξαν αὐταὶ γίνονται, καὶ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν· (οὐ διὰ χρείαν τινὰ, ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου κενοδοξίαν.)

150. λδ'. Τὸ τῆς φύσεως δίκαιον, ἐστὶ σύμβολον τοῦ συμφέροντος, εἰς τὸ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους, μηδὲ βλάπτεσθαι.

λε'. Ὅσα τῶν ζώων μὴ ἡδύνατο συνθήκας ποιῆσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἀλλήλα, μηδὲ βλάπτεσθαι· πρὸς ταῦτα οὐθέν ἐστιν οὐδὲ δίκαιον, οὐδὲ ἀδικον. Ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν ὅσα μὴ ἡδύνατο, ἢ μὴ ἐβούλετο τὰς συνθήκας ποιῆσθαι, τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους, μηδὲ βλάπτεσθαι.

λς'. Οὐκ ἦν τὶ καθ' ἑαυτὸ δικαιοσύνη, ἀλλ' ἢ ἐν ταῖς μετ' ἀλλήλων συστροφαῖς, καθ' ὁμιλίας δὴ ποτε ἔδει τόπους συνθήκην τινὰ ποιῆσθαι ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν, ἢ βλάπτεσθαι.

151. λζ. Ἡ ἀδικία, οὐ καθ' ἑαυτὴν κακόν, ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ τὴν ὑποψίαν φόβῳ, εἰ μὴ λήσει ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐφεστηκότας κολαστάς.

λη'. Οὐκ ἔστι τὸν λάθρα τι ποιοῦντα ὧν συνέθετο πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὸ μὴ βλάπτειν, μηδὲ βλάπτεισθαι, πιστεύειν ὅτι λήσει, καὶ μυριάκις ἐπὶ τοῦ παρόντος λανθάνη. Μέχρι γὰρ καταστροφῆς ἀδελον εἰ καὶ λήσει.

λθ'. Κατὰ μὲν τὸ κοινόν, πᾶσι τὸ δίκαιον τὸ αὐτό· (συμφέρον γάρ τι ἦν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ) κατὰ δὲ τὸ ἴδιον, χώρας καὶ ὄσων δὴ ποτε αἰτιῶν, οὐ πᾶσι συνέπεται τὸ αὐτὸ δίκαιον εἶναι.

152. μ'. Τὸ κεν ἐπιμαρτυρούμενον ὅτι συμφέρει ἐν ταῖς χρείαις τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, τῶν νομισθέντων εἶναι δικαίων ὄν, τοῦτο ἔχει τοῦ δικαίου χώραν, εἴαν τε τὸ αὐτὸ πᾶσι γένηται, εἴαν τε μὴ τὸ αὐτό.

μα'. Ἐὰν νομοτεθῆται τι, μὴ ἀποβαίῃ δὲ κατὰ τὸ συμφέρον τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, οὐκέτι τοῦτο τὴν τοῦ δικαίου φύσιν ἔχει. Καὶ μεταπίπτῃ τὸ κατὰ τὸ δίκαιον συμφέρον, χρόνον δέ τινα εἰς τὴν πρόληψιν ἐναρμόττη· οὐδὲν ἤτιον κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἦν δίκαιον, ὅτε συνέφερον, τοῖς μὴ φωναῖς κεναῖς ἑαυτοὺς συνταράττουσιν, ἀλλὰ πλεῖστα πράγματα βλέπουσιν.

153. μβ'. Ἐνθα μὴ καινῶν γενομένων τῶν περιεστώτων πραγμάτων, ἀνεφάνη μὴ ἀρμόττοντα εἰς τὴν πρόληψιν τὰ νομισθέντα δίκαια ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων, οὐκ ἦν ταῦτα δίκαια. Ἐνθα δὲ καινῶν γενομένων τῶν περιεστώτων πραγμάτων, οὐκέτι συνέ-

φερε τὰ αὐτὰ δίκαια κείμενα· ἐνιαῦθα δὴ τότε μὲν ἦν δίκαια, ὅτε συνέφερον εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν τῶν συμπολιτευομένων· ὕστερον δὲ οὐκ ἦν ἔτι δίκαια, ὅτε μὴ συνέφερον.

154. μγ'. Ὁ τὸ μάλιστα θαρρόυν ἀπὸ τῶν ἐξωθεν ἄριστα συστησάμενος, οὗτος τὰ μὲν δυνατὰ, ὁμόφυλα κατεσκευάσατο· τὰ δὲ μὴ δυνατὰ, ἀλλόφυλα, οἷς ἄνεπίμικτος ἐγένετο· καὶ ἐξωρίσατο ὅσα τούτων μὴ λυσιτελεῖ πράττειν.

μδ'. Ὅσοι τὴν δύναμιν ἔσχον τοῦ τὸ θαρρόειν μάλιστα ἐκ τῶν ὁμορούντων παρασκευάσασθαι· οὗτοι καὶ ἐβίωσαν μετ' ἀλλήλων ἡδιστον, βεβαιοισατον πίστωμα ἔχοντες, καὶ πληροστάτην οἰκειότητα ἀπολαβόντες, οὐκ ᾤδύροντο ὡς πρὸς ἔλεον, τὴν τοῦ τελευτήσαντος προκαταστροφὴν.

INDEX RERUM.

(Prior numerus tomum, alter paginam praebet.)

A.

- Abdera**, unde Anaxarchus, Democritus, quos vide.
- Academia** a quo dicta, I, 131. vetus, I, 7. media, I, 7. nova, I, 7.
- Academica secta** a quo appellata, I, 146.
- Academici philosophi**, I, 8.
- Academus heros**, seu Ecademus, I, 131.
- Accipiter Aegyptiis cultus**, I, 5.
- Achaeus satyricus**, I, 123.
- Achaicus citatus**, I, 293.
- Ἀκέφαλοι dialogi**, I, 89.
- Acron medicus**, II, 117.
- Acusilaus**, I, 19.
- Ἀδιαφορίαν** quis primus invexerit, II, 18.
- Adimantus**, Theophrasti amicus, I, 232.
- Aegineta**: Onesicritus.
- Aegyptii omnes medici**, I, 131.
- Aegyptiorum philosophia**, I, 5. sepeliendi mos, II 170.
- Aegyptius palmes**, vide Zeno Cittieus.
- Aegyptus aditus a Cleobulo**, I, 42. Democrito, II, 147. Endoxo, II, 128. Euripide, I, 130. Platone, ib. Pythagora, II, 91. Solone, I, 20.23. Thalete, I, 11.12.20.
- Aenesidemus** cit. I, 160. II, 170. 178. ἐν τῷ περὶ ζητήσεως, I, 178. ἐν τῶν Πυθόρωνελων α'. II, 178. ἐν τῇ εἰς τὰ Πυθόρωνεια ὑποτυπώσει, II, 167.
- Aenigma Cleobuli**, I, 43.
- Aër elementum secundum Diogenem Apollon.** II, 157. Empedoclem, II, 122. Platonem, I, 157. 158. 159. Stoicos, II, 59. sq. Anaximenem, I, 62.
- Aeschines philosophus**, Socratis discipulus, I, 88. eius dialogi, I, 89. citatus, I, 91.

- Aeschines octo**, I, 90.
Aeschrio, Lysaniae pater, I, 259.
Aeschylus tragicus, I, 81.
 tertium actorem adiecit, I, 151.
Aesopus floruit circa Ol. quinquagesimam secundam, I, 33.
Aestas quid, II, 66. quando, II, 101.
Aetates anni temporibus accommodatae, II, 94.
Aethalides, quaere Pythagoras.
Aether quid, II, 60. 101.
Aethiops, Aristippi discipulus, I, 99.
Agamemnonius, v. Crates.
Agasyrthus, v. Pittacus.
Agathon, I, 74. 142.
Agesilaus imp., I, 86.
Agrigentum cur amplum, II, 117.
Agrigentinus: Empedocles.
Agrigentorum delitiae, II, 117.
Agrippa Scepticus, II, 171.
Ajax, I, 22.
Aidoneus, II, 122.
Alcaeus citatus, I, 14. 38.
Alcibiades, I, 71.
Alcidamas cit. ἐν τῷ Φυσικῷ, II, 114.
Alcimus orator, I, 113. 135. eius operis: Τὰ πρὸς Ἰ
- Ἀμύνταν**, locus, I, 132—135.
Alcmaeon Crotoniata, phil. Pythagoricus, II, 125.
Alexander M. rex Mac. I, 1. eius dictum, I, 263. magnificentia, I, 265. iactantia, I, 275. deum se esse arbitratur, II, 159.
Alexander scriptor, cit. ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, I, 57. 69. 109. 130. 203. II, 79.
Alexinus Eliensis, Eubulidis discipulus, I, 110.
Alexis Platonis amasius, I, 142.
Alexis poeta cit. Ἀγκυλλῶρι, I, 140. *Μερόπιδι*, ib. *Ὀλυμπιόδωρῳ*, ib. *Παρασίτῳ*, ib.
Alexon cit. μυθικῶν θ', I, 13.
Altaria deo anonymo posita, post Athenarum in peste expiationem factam ab Epimenide, I, 54.
Alter Hercules, v. Cleanthes.
Alyattes rex, I, 39. 40. 45. eius filius, I, 38.
Ἀματαιότης quid, II, 22.
Ambryon cit. ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου, I, 211.
Amici servandi, I, 177.
Amicitia quid Aristoteli, I, 220. quid Pythagorae, II

94. amicitiae species, I, 161. 220.
 Amipsias cit. I, 74.
 Amor, quid Diogeni, I, 271.
 Amphibolia Stoicorum, II, 28.
 Amphiarai sanum, I, 127.
 Amphicrates cit. ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, I, 106.
 Amphion, Lyconis phil. amicus, I, 238.
 Amphis comicus citatur bis, I, 140.
 Amyntas, Mac. rex, I, 207.
 Ἀναλογητικοί, I, 8.
 Anacharsis, I, 49. ei quid mirabile visum apud Graecos, I, 51. eius epistola, ib.
 Anaxagoras, a Lino dogma suum sumpsit, I, 3. eius vita, I, 63. sqq. cit. ib.
 Anaxagorae tres, I, 68.
 Anaxandrides comicus cit. I, 139.
 Anaxarchus, phil. Abderites, II, 158. sq.
 Anaxilas cit. I, 140.
 Anaxilaus cit. I, 52.
 Anaxilides cit. ἐν τῷ γ' περὶ φιλοσόφων, I, 128.
 Anaximander Milesius Thaletis disc. I, 6. eius vita, I, 61.
 Anaximenes, I, 62. cit. I, 18.
 Anaximenes rhetor, I, 273.
 Ancora a quo inventa, I, 51.
 Andron citatus, I, 14. 58.
- Ἀνελεγκία quid, II, 22.
 Ἀνεικαιότης quid, II, 22.
 Anima quid Aristoteli, I, 221. Empedocli, II, 122. Epicuro, II, 209. Parmenidi, II, 140. Platoni, I, 156. Protagorae, II, 155. Pythagorae, II, 101. sq. Xenophani, II, 139.
 Animae immortalitas, I, 11. partes, I, 165. transmigratio, I, 5. vincula, II, 103. ubi et omnis Pythagorae de anima theoria.
 Animarum omnia plena esse dixit Thales, I, 11.
 Animae sensus varius, I, 133.
 Animalia Aegyptiis locodeorum, I, 5.
 Animalis vox quid, II, 25.
 Animalium generatio Archelao unde, I, 68.
 Animantium genera, I, 159.
 Anitus exterminatus, I, 80.
 Anni dies, tempora et vicissitudines a quo inventae, I, 12.
 Ἀννικέριοι philosophi, I, 99.
 Anniceris Platonis redemptor, I, 100.
 Antagoras cit. I, 184. 187.
 Anticlides cit. II, 95.
 Anticipatio naturalis quid, II, 25.
 Antigonus rex, I, 193. eius ad Zenonem epistola, II,

- Aristoxenus** cit. I, 19. 70. 131. 144. II, 90. 93. 123. 125. *ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ἐπισημασίαις*, II, 150. *ἐν παιδευτικῶν νόμων ἰ*, II, 97. *ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ*, I, 222. *ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ*, I, 58. *ἐν τοῖς σποράδην*, I, 52.
- Arius pagus**, I, 54.
- Ἄρθρεψία** morbus, II, 166
- Artaphernes** satrapa, I, 96
- Artemidorus** cit. II, 155.
- Artium** genera, I, 169.
- Ascanius** cit. II, 160.
- Asclepiades**, Menedemi amicus, seu Pylades, I, 124.
- Asdrubal**, v. Clitomachus.
- Asia**, I, 131.
- Assus**: unde Cleanthes.
- Asteriscus** Platonis, I, 155.
- Astra**, II, 62. sq. II, 101. 146.
- Astrapsyci**, oriental. philosophi post Magos, I, 2.
- Astrologia**, I, 5. 163. 280. nautica, opus Phoci Samii, I, 11. astrol. exercuit Thales, ib.
- Astydamantis** imago posita Athenis, I, 80.
- Athenas** qui primus Physica invexerit, I, 68. ibi lex de philosophis, I, 223. eas Socratis damnati poenitet, I, 80.
- Atheniensium** poenitentia, I, 80. de Aenone decretum, II, 5.
- Athenienses philosophi**: Aeschines, Antisthenes, Archelaus, Crates, Crito, Epicurus, Glaucou, Plato, Polemo, Socrates, Solon. Speusippus, Simon, Xenophon.
- Athenaeus** citatus, I, 255 II, 15.
- Atlas** Libys, I, 1.
- Atomi** infiniti, II, 152. 202.
- Attalus** rex, I, 202.
- Avaritia** quid Stoicis, II, 48. sq.
- Aures** in pedibus quis habuerit, I, 96.
- Autodorus** cit. I, 248.
- Autolycus**, I, 188.
- Autumnus** quid, II, 66.
- Ἄλωμα** quid, II, 30.
- Axiothea** Phlissia audivit Platonem, I, 174

B.

- Babylonius** dictus quidam, I, 284.
- Babylonii**, I, 1.
- Baculus** a quo primum gestus, I, 255. 259.
- Barbari**, I, 1.
- Barbarismus**, II, 27.
- Bathyclis** Arcadis phiala, I, 13.
- Batis**, Epicurisoror, II, 192

- Baton Ponticus, quaere Me-**
nippus.
Beneficentiae genera, I, 167.
Bias Prienaeus, I, 39 — 42.
 ei tripus addicitur, I, 39
 eius callide factum in ob-
 sessa patria, I, 39. negligit
 tyrannum, I, 40. eius inte-
 gritas, ib. eius obitus, ib.
 40. sententiae, ib. 41. com-
 memoratur in ep. Thaletis
 ad Solonem, I, 20.
Bion philosophus, Bory-
sthenites, I, 196. eius com-
mentaria, ib. 197. senten-
tiae, ib. obitus, ib. 199.
Biones decem, I, 200.
Boethi iudicia, II, 25. περὶ
εἰμαρμένης, II, 65. περὶ
φύσεως, II, 64.
Bona omnia paria Stoicis,
II, 44.
Bonum quotuplex, I, 170.
Bonorum genera, I, 161.
Borysthenita: Bion.
Bosporus, unde Sphaerus.
Boton philosophus Athen.
II, 138.
Byzantium, unde Deme-
trius, I, 70. 244. unde
Theodorus quidam, I, 107.
- C**
- Caduidas, Scytharum rex,**
Anacharsis frater, I, 49.
Caelum, causa totius gene-
rationis Platoni, I, 158.
quaere Summas.
Caenus cit. I, 175.
Callias comicus, cit. I, 69.
Callimachus Cyrenaeus, cit.
I, 11. 13. 37. II, 128. 138.
141.
Callisthenes Olynthicus, co-
gnatus Aristotelis, ab hoc
Alexandro commendatus,
I, 208. propter libertatem
regi invisus, ib. 209.
Canon, Epicuri liber, II,
196.
Carneades Cyrenaeus, I,
203.
Carneades alius, poeta fri-
gidus, I, 205.
Carthaginenses: Clitoma-
chus, Herillus.
Cassius, II, 16.
Καθῆκον, quid? II, 12.
Cebes Thebanus, I, 119.
Celtae Druides, I, 1.
Cepas edere iubere, prover-
bium in summo contem-
ptu, I, 40.
Cephisodorus, mag. equi-
tum sub Agesilao, I, 86.
Ceramicus, locus Athenis,
a figulis sic dictus, II, 2.
Ceranium, scribendi si-
gnum in philosophiae in-
stitutione Platonica, I,
155.
Κεραυτήρη, argumentatio II.
21. sq. I, 110. 111.

- Κερκίδας*, poeta Cretensis, in Meliambis, I, 282.
- Chabrias dux, I, 138.
- Chalcedon, unde Xenocrates.
- Chalcis, I, 209. 212. 222. 232. II, 182.
- Chaldaei, I, 3. astronomi, ib. 3. eorum πρόφῃσις, ib.
- Chamaeleon cit. I, 147. 248.
- Χαριτοβλέφαρος*, v. Demetrius Phalereus.
- Χαλρεν*, I, 153. II, 189.
- Χειράδες*, I, 38.
- Χειρόπους*, I, 38.
- Chersonesus ab Atheniensibus vindicata, suadente Solone, I, 22.
- Chilo philosophus, Lacedaemonius, I, 31 — 34. eius praecepta, I, 32. obitus, I, 33. eius ad Periandrum epistola, ib. 34. de eo epigramma, I, 19. eius versus, I, 32.
- Chilonia brevitatis, I, 33.
- Chria Aristippi, I, 99.
- Choerilus citatus, I, 11.
- Chrysippus philosophus. Stoicus, II, 79. eius quinque et septingenta volumina, ib. 80. 84. imago in Ceramico posita, II, 81. *Κρύψιππος* vocatus, ib. eius obitus, ib. 82. interrogatiunculæ, ib. 83. Chrysippus cit. II, 31. 35. 37. 39. 40. 45. 55. 56. *περὶ ἀρετῶν*, II, 54. *περὶ ἀρχαίων φυσιολόγων*, II, 83. *περὶ βίων*, II, 52. 56. *περὶ βίου καὶ πορισμοῦ*, II, 84. *ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς*, II, 29. *περὶ δικαιοσύνης*, II, 56. *περὶ δικαίου*, II, 84. *περὶ τῶν μὴ δεῖ ἐαυτὰ ἀερετῶν*, II, 84. *περὶ ἐμμαρμένης*, II, 64. *περὶ ἔρωτος*, II, 56. *περὶ ἡδονῆς*, II, 45. *περὶ ἡθικῶν ζητημάτων*, II, 52. *περὶ θεῶν*, II, 64. *περὶ τοῦ καλοῦ*, II, 56. *περὶ κενοῦ*, II, 61. *περὶ τοῦ κυρίως κεχρησθαι Ζήνωνα ὀνόμασι*, II, 53. *περὶ λόγου*, II, 18. *περὶ μαντικῆς*, II, 65. *περὶ ὄρων*, II, 27. *περὶ παροιμιῶν*, II, 1. *περὶ πολιτείας*, II, 84. *περὶ προνοίας*, II, 60. *περὶ τελῶν*, II, 40. *φυσικῶν*, II, 19. *περὶ ψυχῆς*, II, 23.
- Cilicum latrocinia, II, 169.
- Cittius: Zeno.
- Civilitatis species, I, 161.
- Clazomenae, unde Anaxagoras.
- Cleanthes phil. Stoicus, II, 74. *φρεάντλης* voc., ib. 78.
- Cleanthes cit. II, 37. 39. 40. 55. 60. *ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτόμων*, I, 58. *περὶ ἡδονῆς*, II, *περὶ χαλκοῦ*. II, 7.
- Clearchus Solensis, I, 5. cit. *ἐν τῷ περὶ παιδείας*, I, 5.

- Cleobulina, vates, I, 42.**
Cleobulina, Thaletis mater, I, 10.
Cleobulus phil. I, 42 — 45.
 Aegyptum venit, I, 42.
 scripsit carmina, ib. eius
 aenigma de anno, I, 43.
 eius sententiae, I, 43. sq.
 mors, I, 44. epistola ad
 Solonem, I, 44. sq.
**Cleomenes cit. ἐν τῷ παιδα-
 γωγικῷ, I, 281.**
**Cleon, demagogus, a quo
 Anaxagoras accusatus, I,
 66. epistolis inscribat
 χαίρειν, I, 153.**
**Clinomachus, Euclidis Me-
 garensis discipulus, I, 112.**
Clitarchus, cit. I, 3.
**Clitomachus phil. Carthagi-
 niensis, I, 206. eius volu-
 mina, ib.**
Cnidus, unde Eudoxus.
**Cobriae, philosophi orient-
 talium, I, 2.**
Cogitatio quid, II, 27.
**Colophon, unde Xenopha-
 nes.**
Cometae, II, 66.
Comicus quidam cit. I, 110.
**Commentaria a quo primum
 inscripta, I, 83.**
Compositio quid, II, 27.
**Coniunctio quid Stoicis, II,
 26.**
**Consiliorum genera sec.
 Platonem, I, 172.**
Diog. L. II.
- Contentiones philosopho-
 rum inter se, I, 82.**
**Contrariorum genera, I,
 171.**
**Κόραι et nymphae Pytha-
 goricae, II, 95.**
Corinthus: Periander.
Corycius mons, I, 58.
Corpus quid Stoicis, II, 25.
**Coruscatio quid Stoicis, II,
 67.**
Cos, unde Epicharmus.
Cotys Thrax, II, 162.
**Cranium, gymnasium, I,
 282.**
**Crantor, philosophus So-
 lensis, I, 186. eius com-
 mentaria, ib. poemata, ib.
 obitus, I, 187.**
**Cratea, impudica femina, I,
 46.**
**Crates, phil. Atheniensis,
 I, 184. eius libri, I, 185.
 discipuli, ib.**
Crates citatus, I, 119.
**Crates, phil. Thebanus, I,
 286. eius de vera patria
 memorabile responsum, I,
 290. eius epistol. liber, I,
 292.**
Cratetes decem, I, 185.
Cratinus poeta, cit. I, 6.
*Κλεοβουλῆναις, I, 42. Πυ-
 θαγοριζούση, II, 105. Τα-
 ραντῆνοις, II, 106. Χείρωσι,
 I, 28. ψευδυποβολιμαίῳ, I,
 140.*

- Cratylus Heracliticus, quem** audivit Plato, I, 130.
Creta, unde Epimenides.
Crinis, cit. II, 28. 31. 32. 34.
Critias, I, 72. 128.
Crito phil. Atheniensis, I, 116. eius dialogi, I, 117.
Croesus, I, 18. 23. 36. 45. ad eum epistola Pittaci, I, 38. Solonis, I, 31. Anacharsidis, I, 51.
Croton cit. II, 135.
Crotoniatae: Alcmaeon, Philolaus.
Ctesippus, I, 116.
Cubus, inventum Archytae, II, 125.
Cumae, I, 35. 249.
Cydon, adversarius Pythagorae, I, 82. II. 111. *Κυκητῆς*, v. Heraclitus.
Cylindri Epicuri, II, 194.
Cylonium scelus, I, 54.
Cynici philosophi, I, 258 — 296. eorum decreta, I, 295.
Cynismus quid, I, 295. *Κυνοσόγειος*, gymnasium, I, 255. II, 70.
Cyprus, I, 23. 121. II, 1. 158. 182.
Cypselus, Periandri pater, I, 45.
Cypselus, Periandri filius, I, 18.
Cyrenaici: Antipater, Aristippus, Lacydes, Carneades. **Cyrenaici, I, 8. et 99.** eorum opiniones, I, 100.
Cyrus rex, I, 12.
Cyri παιδεία, I, 285.
Cytherae insula, I, 33.
Cyzicus, I, 47. II, 128. 132. 149. 220.
- D.**
- Daedachus Platonicus, I, 14.**
Daemones, II, 103.
Damagetus, Chilonis pater, I, 31.
Damasius, Atheniensium princeps, cuius tempore septem sapientes, I, 10.
Damo, Pythagorae filia, II, 108.
Damon, Socratis magister, I, 69.
Damon Cyrenaeus, qui de Philosophis scripsit, cit. I, 18.
Darii regis ad Heraclitum epistola, II, 136.
Decima a Pisistrato Atheniensibus imposita, I, 24.
Deinon cit. I, 4. *Περγουί,* II, 154.
Decorum quid Stoicis, II, 27.
Deficientia quid Stoicis, II, 29.
Definitio quid Stoicis, II, 27.
Delius natator, I, 71.

- Delphi urbs, I, 13. 18. 84. bis. 209. 258. II, 99. 121.
- Demarati consilium, I, 33.
- Demetrii XX, I, 244.
- Demetrius Magnesius, citatus, I, 85. 86. 87. 285. II, 148. 188. *ἐν τοῖς περὶ ἁμυνῶν ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων*, I, 17. 37. 56. 208. 241. 247. 283. 287. II, 15. 74. 82. 83. 126. 127. 137. 143. 147.
- Demetrius Byzantius cit. I, 70.
- Demetrius Phalereus, I, 241. eius imagines, una excepta deiectae, I, 242. mora, ib. opera, I, 243. cit. I, 81. *ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ*, I, 10. 64. *περὶ γῆρας*, I, 67. 139. *Σωκράτους ἀπολογία*, II, 137. 157.
- Democritus, phil. Milesius, II, 147. *κένταθλος* in philosophia, II, 148. eius obitus, II, 151. Democritus citatus, I, 10. II, 164. 178. *περὶ ἀτόμων*, II, 154. *μικρὰ διακόσμη*, II, 150.
- Democriti aex, II, 154.
- Demodocus Alerius, I, 40.
- Demonstratio quid, II, 21.
- Demophon, Alexandri mensis praefectus, II, 168.
- Demothenis volubilitas, I, 110. *qualis obitus*, I, 211.
- Descriptio quid Stoicis, II, 27.
- Deos Platoni qualis, I, 158. qualis Aristoteli, I, 221. qualis Stoicis, II, 63.
- Dei effigies Aegyptiis incognita, I, 5.
- Deorum proprium, I, 296.
- Dialectica a quo coepit, I, 8. ei quid proprium, ib. ea quid sit, II, 20. quotplex, ib. Stoicis quid, II, 28. *Διαλεκτικοί*, I, 8.
- Diacosmus magnus, II, 149.
- Diacosmus parvus, II, 150.
- Dialogus unde compositus. I, 148.
- Dialogos quis primus introduxerit, I, 138.
- Dicaearchus citatus, I, 18. 144. 147. II, 107. *ἐν περὶ βίων*, I, 130.
- Dicere ac pronunciare quid differant, II, 26.
- Dictio quid Stoicis, II, 26.
- Dictionis elementa quot, II, 26.
- Didymus citatus, I, 241.
- Dieuchidas cit. I, 25.
- Dii ut plurimum ignei, I, 159.
- Dii verendi, I, 56.
- Dimylus princeps, I, 66.
- Dinarchus cit. I, 85.
- Diochaetas Pythagoricus, II, 140.
- Diocles citatus, I, 254. 255.

258. 264. 287. 289. 293. 295. II, 73. 79. 81. 159. 162. 188. ἐν τοῖς βλοῖς τῶν φιλοσόφων, I, 85. 98. Diocles Magnesius, ἐν τῇ ἐπιδρομῇ τῶν φιλοσόφων, II, 22. 70. 187.
- Diodorus, philosophus, Iasaeus, Cronus cognominatus, I, 111.
- Diodorus citatus, I, 175. II, 119.
- Diodotus citatus, II, 135.
- Diogenes Apolloniates, philosophus, II, 157.
- Diogenes citatus, II, 37. 39. Babylonius, II, 19. 25. 26. 32. Epicureus, II, 223. 232.
- Diogenes Sinopensis, Cynicus, I, 258. eius perseverantia, ib. pallium duplicatum, I, 259. pera, ib. baculus, ib. dolium, ib. laborum tolerantia, ib. acre iudicium in despiciendis aliis, I, 260. sq. cur in faciem sepeliri voluerit, I, 263. canis laudatorum, ib. eius vilitas II, 265. ratiocinatio, ib. parasiti, I, 266. canis a Platone vocatus, ib. qualis canis, I, 273. cur canis, II, 275. eius auditores, I, 281. ei. obitus, ib. sepulcrum, I, 282. statuæ, ib. volumina, I, 283. discipuli, I, 285.
- Diogenes Sin. citatus, II, 57. I, 258.
- Diogenes quinque, I, 284.
- Diomedon, v. Nearchus.
- Dion, I, 129. 132. 136. 137. 138. 139. 141. 147. II, 127.
- Dionysius Metathemenus, II, 12. 18. eius vita, II, 73. idem citatus, I, 249.
- Dionysius Syracusanus, senior, I, 89. 90. 91. 93. 132. 138. 142. 174. II, 127. 186.
- Dionysius Syrac. iunior, I, 137. 179. 274. scribit ad Speusippum, I, 174. ad eum Archytas, I, 137. II, 124.
- Dionysius cit. II, 111.
- Dionysius Halic. cit. II, 184.
- Dionysius Carthag. cit. I, 109.
- Dionysius Spintharus cit. I, 249.
- Dionysius Stoicus cit. I, 268.
- Dionysius Corinthi, proverb. I, 142.
- Dionysodorus cit. I, 80.
- Dioscorides, I, 29.
- Diotimus cit. II, 184.
- Diphylus, I, 133. 245.
- Disciplina quid quibuslibet Diogeni, I, 278.
- Disciplinae species, I, 162.
- Dividua, I, 172.
- De divinis rebus primus auctor Pherecydes, I, 20.
- Divitiae, bonum Platoni, I,

161. caecae Demetrio, I, 244. causae malorum Socrati, I, 75.
- Doctus quomodo differat ab indocto, I, 93. 215. nihil perdit, I, 114.
- Dogma Academicorum, vide Plato et Platonici. Epicureorum, v. Epicurus. Peripateticorum, v. Peripatetici. Stoicorum, v. Stoici, etc.
- Dogmata quae vocantur, I, 149.
- Dogmatici philosophi, I, 7.
- Dogmatistae quid proprium, I, 149.
- Dolor secundum Cyrenaios, I, 100. sq. Epicurum, I, 101. II, 238. Hegesiacos, I, 103. Stoicos, II, 51.
- Doricus modus in musica, I, 183.
- Druides Celtarum, I, 1. 3.
- Duces asinarii, I, 289.
- Duris cit. I, 10.
- E.**
- Ebrios ex Pittaci lege duplici incommodo esse afficiendos, I, 35.
- Ecademia antiquitus scriptum, I, 131.
- Echecles Ephesius, I, 291.
- Eclectici, I, 9.
- Educatio qualis Diogeni, I, 262. Lyconi, I, 236.
- Elea, hinc Phaedo, Parmenides, Leucippus, Pyrrho.
- Electra, modus argumentandi, I, 110.
- Elementa vocalia quot, II, 26.
- Elementum quid, II, 59.
- Elenchus artium Speusippi, I, 176.
- Elenctice, I, 9.
- Elenctici, I, 8.
- Eleusinia sacra, I, 208.
- Eliaci philosophi, I, 108.
- Elienses philosophi, I, 8.
- Eloquentiam tantum valere in republica, quantum in bello ferrum, I, 244.
- Empedocles philosoph. Agrigentinus, II, 112. *Κωλυσανέμας* dictus, II, 115. eius iactantia et amor sui, II, 118. eius placita, II, 122. versus scripsit ultra quinque millia, II, 123.
- Empedocles citatus, II, 113. 122. 165.
- Encomium, I, 167.
- Ἐνῆ καὶ νέα*, I, 26.
- Ens quotuplex, I, 172. II, 44.
- Ἐντελέχεια*, I, 221.
- Epaminondas, I, 86.
- Ephectica philosophia, II, 168.
- Ephectici, I, 7.
- Ephesus, unde Heraclitus.
- Ephorus cit. I, 46. 47. 86.

- Epicharmus** Cous, philosophus Pythagoraeus, II, 123.
Epicharmus comicus, cuius locum v. I, 132.
Epictetus citatus, II, 185.
Epicurea secta, I, 9.
Epicurus philosophus Atheniensis, II, 183. eius scorta, ib. 186. dogmaticae Sirenes, ib. 187. natalis, ib. 189. schola, ib. obitus, vita, finis, testamentum, ib. et 190. epistola ad Idome-neum, II, 192. discipuli, ib. monumenta, 193. ex eius schola nobiliores, ib. optima et praeclara volumina, 194. eius philosophiae divisio, 195. eius epistolae tres, in quibus de philosophia sua ipse exponit, II, 198. 218. 234 — 240. Quibus in rebus differat a Cyrenaicis, II, 240. sq. Dogmata Epicuri exponit Diogenes, II, 241 — 248.
Epicurus citatus, II, 156. 178. ἐν τῷ περὶ αἰρέσεων, II, 240. sq. ἐν τῷ περὶ αἰρέσεων καὶ φυγῆς, ib. περὶ βίων, II, 233. ἐν ταῖς διαφοραῖς, II, 233. ἐν ἐπιστολαῖς, II, 3. 5. 186. πρὸς Εὐρύδικον, II, 188. πρὸς Θεμισταν, II, 185. πρὸς Ἰδομενέα, II, 192. πρὸς Λεόντιον, II, 185. πρὸς τοὺς ἐν
- Μινυλήνῃ φιλοσόφους*, II, 186 πρὸς Πυθοκλέα, II, 185. ἐν ἐπιτομῇ πρὸς Ἡρόδοτον, II, 196. ἐν ἐπιστολῇ μεγάλῃ, II, 198. sq. ἐν ἐπιστολῇ μικρῇ, II, 218. 234. ἐν τῷ κανόνι, II, 196. ἐν ταῖς κυρίαις δόξαις, ib. ἐν Μετροδώρῳ, II, 193. ἐν στοιχειώσεων ἰβ', in epist. ad Herodotum, II, 198. sqq. ἐν τῷ συμποσίῳ, II, 233. ἐν τῷ περὶ τέλους, Sect. 3, 28. ἐν Τιμοκράτης γ', Sect. 11. περὶ φύσεως, II, 233.
Epicurei philosophi, I, 8. eorum dogmata, II, 195. sqq.
Epimenides, philos. Cnosius, I, 53. eius opera, I, 54. epistola ad Solonem, I, 55. Aeacus dictus, I, 56. Cretensibus instar dei, ib. Curetis appellatione honoratus, ib.
Epimenides alii tres, I, 57.
Erasistratus cit. II, 83.
Eratosthenes cit. I, 58. 288. II, 110. περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας, II, 3. πρὸς Βάτωρα, II, 129. ὀλυμπιονίκαις, II, 112. περὶ πλούτου καὶ πενίας, II, 162.
Eresii: Theophrastus, Phaias.
Eretrici, I, 8. a quo dicti, I, 108.

- Eretriensis : Menedemus.**
Eristhenea, I, 45.
Eristici phil. I, 109.
Eruditio quid praestet, I, 205.
Ethice a quo inventa, I, 7. 70. eius sectae, I, 8. quid ei proprium, ib. eius phil. propria nomina quaere in Summis.
Ethici philosophi, I, 8.
Evagoras, Cleobuli pater, I, 42.
Evander, I, 202.
Evanthes cit. I, 13.
Euanthes Milesius, I, 13.
Evathlus, II, 156. 157.
Eubulides Milesius, I, 110. Aristotelis adversarius, ib. eius auditores, I, 111.
Eubulides citatus, I, 80. 258.
Eubulus cit. I, 262.
Euclides philosophus, I, 109.
Eudaemonici philos., I, 8.
Eudemus Rhodius cit. I, 5.
***Εὐ διάγειν* Epicurus proposuit epistolis, I, 153.**
Eudoxus Gnidius, philosophus Pythagoricus, II, 128. eius opus, II, 129. obitus, II, 130. *ἔνδοξος* appellatus ib.
Eudoxi quatuor, II, 129.
Eudoxus cit. I, 4. 13. II, 129. 169.
Eudromus cit. II, 19.
Evidentia, quid Stoicis, II, 25.
Eumelus cit. I, 209.
Eumolpus, Musaei pater, I, 2.
Euphantus cit. I, 126.
Euphorbus Phryx, I, 11. v. Pythagoras.
Euphorion cit. I, 144.
Euphorus cit. I, 18.
Euphranor, Timonis discipulus, II, 182.
***Εὐ πάντων*, I, 153. Epicuri, II, 189.**
***Εὐ θυμῷ* quid Democrito, II, 152.**
Euripides cit. I, 26. II, 11. 165. *Ἀνδρομέδῃ*, I, 188. *Ἀὔγη*, I, 76. *Βελλεροφόντη*, I, 187. *Ἴξονι*, II, 156. *Ἀυκιμνῶ*, I, 154. *Παλαμήδει*, I, 81. *Φαέθοντι*, I, 65.
Euthyphro cit. I, 52.
Examnius, Thaletis pater, I, 10.
Execestidas, Solonis pater, I, 21.
Exercitatio quotuplex Diogeni, I, 278.
- F.**
- Fabis cur abstinendum, II, 104.**
Facile quid Thaleti, I, 16.
Faculae, II, 66.
Fantasia quid? II, 23. eius genera, ib.

Fantasma quid? II, 23.
Fatum quid? II, 64. 101.
Felicitas quotuplex, I, 169.
 quid Aristoteli, I, 220.
Figuli rota a quo inventa,
 I, 51.
Finis bonorum, I, 160. finis
 rerum quotuplex, I, 168.
Fixae stellae, II, 62.
Fortitudo, I, 3. 166. 199. II,
 55.
Fortuna, I, 44. 47. 244.
Frigidum, I, 68. II, 144.

G.

Galatarum Druidae, I, 1.
Galli gallinacei Midae, I,
 75.
Gastro, v. Pittacus.
Γαστήρ Pittacus, I, 38.
Genera philosophiae, II, 19.
Genitivus casus, II, 29.
Genus quid Stoicis, II, 27.
Geometria, I, 6. 13. 76. 163.
 280. 295. II, 95.
Glaucón, Platonis frater, I,
 74. 129.
Glaucónis phil. Athen. dia-
 logi, I, 118.
Glaucus cit. II, 112.
Glaucus Rheginus cit. II,
 149.
Glycon, v. Lycon.
Gnomon a quo inventus, I,
 61.
Gnurus Scytha, pater Ana-
 charsis, I, 49.

Gorgias Leontinus, I, 83
 90. 250. II, 114.
Graeci primo parvis, subin-
 de maioribus poculis po-
 tantes, I, 50.
Graecorum intemperantia,
 I, 274. item temperantia,
 II, 169.
Graecismus quid Stoicis, II,
 26.
Grammaticae vim primus
 speculatus Plato, I, 139.
Grammaticalia Stoicorum,
 II, 29. sqq.
Gratiae vestitae in arce
 Athenarum, opus Socratis,
 I, 70.
Gratiarum signa a Speusip-
 po in Academia dicata, I,
 174.
Grylli honesta mors, I, 86.
Gymnosophistae, I, 1. 3.
 mortis contemptores, I, 3.

H.

Halicarnassus, unde Hera-
 clitus poeta, elegiarum
 scriptor, II, 138.
Halys fluvius, I, 17.
Harmonia Pythagorae, II,
 102. 103. 104. Philolai, II,
 127. Platoni, I, 163.
Hecataeus cit. I, 5.
Hecaton cit. II, 1. 40. 81.
περὶ ἀγαθῶν, II, 44. 45
 55. *περὶ ἀρετῶν* II, 55. *πε-*
ρὶ παθῶν, II, 48. *περὶ πα-*

- ραδόξων, II, 53. *περὶ τε-
λῶν*, II, 45. *ἐν ταῖς χρεῖαις*,
I, 251. 263. 291. II, 13. 76.
- Hegesaeus, I, 286. discipu-
lus Diogenis, *ib.*
- Hegesias *πεισιθάνατος*, I,
99.
- Hegesiaci philosophi, I, 99.
- Hegesinus Pergamenus, suc-
cessor Evandri in Acade-
mia, et antecessor Carnea-
dis, I, 203.
- Hegesipolis, I, 122.
- Helena rapta, I, 14.
- Heliotropium Pherecydis, I,
58.
- Hephaestus, filius Nili, au-
ctor philosophiae, I, 1.
quot anni ab hoc ad Ale-
xandrum, *ib.*
- Heraclidae, e quibus ortus
Periander, I, 45.
- Heraclides Ponticus, philo-
sophus, I, 6. 45. eius vita,
I, 246. Pompicus dictus
Atticis, *ib.* eius monumen-
ta, *ib.* eius draco seu im-
postura, I, 247. obitus, I,
248. Heraclides citatus, I,
12. 47. 80. 112. 116. 125.
127. 139. II, 91. 93. 114.
ἐν τῇ περὶ ἄπνου, I, 6. II,
118. *περὶ ἀρχῆς*, I, 45. *ἐν
τῇ ἐπιτομῇ τῶν Σατύρου
βίων*, II, 107. 143. *ἐν τῇ
ἐπιτομῇ τῶν τοῦ Σωτῶνος*,
I, 243. II, 93. 109. 113. 183.
- περὶ νόμων*, II, 154. *περὶ
νόσων*, II, 112. 115.
- Heraclides Serapionis cit.
II, 91. 93. 109. 114. 143.
Fortasse tamen idem cum
Heraclide Pontico, etsi is
Euthyphronis filius dica-
tur, I, 246.
- Heraclides Tarsensis cit. II,
52.
- Heraclides alii XIV, I, 249.
- Heraclitus Ephesius phil
II, 130. eius obitus, *ib.* 132
liber, *ib.* placita, *ib.* 133
epistola ad Darium, *ib.*
136.
- Heraclitus cit. I, 11. 35. 42.
130. II, 92. 116. 165.
- Heracliti quinque, II, 138.
- Heraclitii qui, II, 133.
- Hercules, I, 39. 251. 270.
II, 14. 76. Cleanthes alter
Hercules, II, 75. ab Her-
cule Cleobulus, I, 42. Her-
cules ex Iove, I, 210.
- Herillus philosophus Car-
thaginensis, II, 72.
- Hermachus Epicur. II, 189.
192. 194. cit. II, 189.
- Hermias eunuchus, I, 208.
- Hermippus scriptor cit. I,
33. 49. 51. 57. 78. 110. 116.
129. 195. 225. 242. 248.
250. 293. II, 82. 90. 107.
112. 114. 119. 127. 132.
143. 151. 183. 189. *de Ma-
gis*, I, 4 *περὶ Ἀριστοτέλους*,

- I, 207. ἐν τοῖς βλοῖς, I, 15.
 67. 207. περὶ Θεοφρίστου,
 I, 86. περὶ Πυθαγόρου, II,
 95. περὶ τῶν σοφῶν, I, 19.
 II, 129.
Hermodorus cit. I, 2. 109.
 130.
Hermogenes, I, 116. 130.
Herodotus, Arici fil., Tar-
 sensis, II, 182.
Herodotus cit. I, 5. 10. 11.
 II, 91. 147. περὶ Ἐπιχόρου
 ἐφηβείας II, 184. ἐν τῇ α',
 I, 31. 46.
Hesiodus, I, 6. 17. 82. 111.
 138. 141. 248. II, 131. cit.
 II, 13. 183.
Hestiacus, I, 147. II, 123.
Hieronymus Rhodius, cit. I,
 12. 73. peripateticus, I,
 194. 237. II, 181. citatus,
 I, 67. 99. 108. 114. 137.
Hipparchia, philosophans
 femina, Metroclis soror,
 I, 290.
Hipparchus cit. II, 151.
Hippasus Metapontinus, Py-
 thagoricus, II, 126.
Hippasi duo, II, 126.
Hippias cit. I, 11.
Hippobotos cit. I, 9. 19. 100.
 248. 286. 291. II, 12. 18.
 108. 112. 119. 132. 149. 182.
Hippocrates, cit. II, 165.
Hipponax cit. I, 40. 42. 52.
 202.
Histrion unus inventus
Thespide, alter Aeschilo
 tertius Sophocle, I, 151.
Homerus epicus Sophocles,
 I, 184. Scepticae sectae
 princeps, II, 164. eius poe-
 ma de virtute et iustitia,
 I, 66.
Homerus poeta cit. I, 43
 130. 221. II, 162. 164.
Hominis vox quid, II, 25.
Hominum generatio Arche-
 lao qualis, I, 69.
Honesta quae, I, 134.
Horomasdes, I, 4.
Horoscopium inventum ab
 Anaximandro, I, 61. eius
 quis usus? I, 295.
Hostanae, Magorum succes-
 sores, I, 2.
Humanae vitae terminus
 Soloni quis, I, 25.
Humana aetas secundum
 Pythagoram distincta, II,
 94.
Humanitas quotuplex ex
 mente Platonis, I, 168.
Hyems, II, 66.
Hyle, II, 144.
Hyperborei, II, 95.
Hyrradius, Pittaci pater, I,
 34.

I.

lactare digitos quis solitus,
 I, 71.
a lasius: Diodorus.

- Icesius, Diogenis pater, trapezita, I, 258.**
Ichtyas, ad quem Diogenes librum scripsit, I, 112.
Idea Platonis, I, 134. 155.
Idea, I, 134.
Idomeneus, II, 185. 192. 193. cit. I, 70. 88. 143.
Ἰερομνήμονες, magistratus, I, 268.
Ignis, quid Empedocli, II, 122. Heraclito, II, 134. Parmenidi, II, 140. Platoni, I, 157. Stoicis, II, 59.
Immortalitas animae contenditur Thalete, I, 11.
Indifferentia, I, 269.
Indigentia quid, II, 49.
Individua, I, 173.
Inductio quid et quotuplex, I, 150.
Inductio per consequens quotuplex, I, 150. per contrarium, ib.
Initiati, I, 266. non fuerunt Epaminondas et Agesilaus, ib.
Inquisitionis modum per resolutionem quis primus introduxerit, I, 138.
Intelligibile quid Platoni, I, 132.
Ion cit. I, 59. 71. II, 93.
Ionica philosophia, I, 6. a quo ceperit initium, ib. Ionnicorum philosophorum successio, I, 7.
Iphicrates dux I, 75.
Ἰππαρχικὸς Xenophontis, I, 87.
Ipse dixit, proverbium de Pythagora, II, 110.
Iris, II, 66.
Isis, I, 5.
Isidorus cit. II, 16.
Ismenias tibicen, I, 185. II, 54.
Isocrates, cuius disc. Arcas, I, 90. sex annis maior Platone, I, 129. a Platone hospitio acceptus, I, 131.
Istrus cit. I, 88.
Isthmus, ubi ludi, I, 130. 250.
Italica philosophia, I, 6. 7. a quo coepit, II, 90.
Iudaeorum origo, I, 5.
Iudicium quid Chrysippo, II, 25.
Iudicium Scepticorum, II, 178.
Iugulare mortuos, proverb. I, 124.
Iupiter Eliensis, I, 18.
Iupiter Horomasdes Magorum, I, 4.
Iupiter iurator, II, 103.
Iusta quae, I, 134.
Iustitiae genera, I, 162.
Iustus Tiberiensis cit. I, 79.
Iuvenibus quid conveniat, II, 11.

L.

- Labor**, quibus bonum sit, I, 251.
Lacaena, Helena, I, 14.
Lacedaemonius, Chilo.
Lacydes, philosophus Cyrenaicus, novae auctor Academiae, I, 7. 202. eius lepidum dictum, I, 203. eius obitus, ib.
Lacydium dictum Academia, I, 202.
Lais, scortum, a Xenocrate reiecta, I, 177.
Lamia, amica Demetrii Phaleri, I, 241.
Lampadistae, Pyrrhonis opus pictorium Elide in gymnasio, II, 160.
Lampsacus, unde Strato.
Lapis de coelo cadens, I, 66.
Lastenia vates, I, 174.
Lasus sapiens, I, 19.
Leander Milesius, I, 13
Leandrius cit. I, 13. 19.
Legislatoris quid proprium, I, 149.
Lemma quid, II, 34.
Lemocritus, v. Democritus.
Leon, Sicyoniorum tyrannus, I, 6.
Leonteus, II, 193.
Leucippus phil. II, 145.
Lex quotuplex, I, 163.
Liberi qui soli Zenoni, II, 16.
- Lindus**, unde Cleobulus.
Linus sapiens, I, 2. eius opera, ib. mors, I, 3.
Lobon Argivus, I, 16. cit. I, 55.
Loci philosophiae, II, 19.
Locus, maximum Thaleti. I, 16.
Logica, I, 219. II, 18. sq.
Longotropos quid Stoicis, II, 34.
Luna, Aegyptiis dea, I, 5. eius defectus Epicuro, II, 223.
Lupinorum vis, I, 290. natura, II, 13.
Lyceum, I, 207. 211.
Lycos, philos. Troadensis. I, 236. sqq.
Lycos cit. I, 214.
Lycones alii, I, 238.
Lycophron, Periandri f. I, 45.
Lycophron, poeta trag. I, 122.
Lyra Socrati tractata, I, 75.
Lysias, I, 79. 90. 139. cit. ἀπολογία τοῦ Σωκράτους, I, 79. ἐν τῷ κατὰ Νικίου, I, 25.
Lysis cit. II, 108.
Lysis, Periandri uxor, I, 45.

M.

- Magica qui scripsere**, cit. I, 4. 5.
 Μαγικὸς, Aristot. liber, I, 4.

- l. eorum philoso-
mnia cultus, I, 4.
us quotuplex, I,
Diogenis servus, I,
Sophrasti, I, 231.
scriptor *Φυσικῶν*,
diae pugnae duces,
arum uxores com-
I, 169.
sepulcrum, I, 65.
e species, I, 163.
is, Dianae sacer-
4.
es phil.: Euclides,
philosophi a quo
nati, I, 8.
us, Lesbi tyran-
4.
us pictor, qui de
gendi scripsit, I,
cit. I, 102.
Periandri uxor, I,
phil. Samius, II,
accusator Socratis,
morte damnatus,
3.
aqueus, I, 271.
r comicus cit. I,
us *Coloti*, I, 294.
- Menedemus, philosophus
Eretriens. I, 119. eius gra-
vitas, ib. 120. summa cum
Asclepiade coniunctio, ib.
124. imago, I, 122.
Menelaus, I, 14.
Menippus, Cynicus, Phoe-
nix, I, 293. eius scripta,
ib. 294.
Menippus cit. I, 262.
Menippi sex, I, 294.
Menodotus, unus e succes-
soribus Timonis philoso-
phi, II, 182. cit. I, 107. II,
182.
Mens velocissimum Thaleti,
I, 16.
Mensis, aenigma Pamphilae,
I, 43. Mensi sacer gallus,
II, 104. mensis ultima dies
τριαχὰς dicta a Thalete,
I, 11.
Metempsychosis Platonis,
I, 156. Pythagorae, II, 92.
Meteororum summa, ex E-
picuri philosophia, II, 218.
sqq.
Metrocles philosoph., Ma-
ronites, I, 290. eius obitus,
ib. discipuli, ib.
Metrocles cit. I, 263.
Metrodorus Atheniensis, E-
picureus, II, 192.
Metrodorus cit. II, 183. 240.
Midæ regis epigramma, I,
42.
Midas tonsor, I, 75.

- Milesii philosophi: Thales, Anaximander, Anaximenes.**
Mimnermo sexagesimus annus fatalis, I, 27.
Mimnermus cit. I, 27.
Minerva Phidiae, I, 114.
Minyes cit. I, 12.
Mithridatis in Platonem honor, I, 139.
Mnesilochus cit. I, 69.
Mnesimachus poeta cit. Alcmæone, II, 106.
Monas Pythagoræ, omnium principium, II, 100.
Monimus, philosophus Syracusanus, I, 284. 285.
Mos sepeliendi apud Athenienses, I, 22.
Mundus Aegyptiorum, I, 5. Thaletis, I, 12. patria Theodoro, I, 105. Platonis, I, 157. mundi infiniti Epicuro, II, 202.
***Μουνοχία* apud Athenienses, I, 56.**
Mus, servus Epicuri, philosophiæ studiosus, II, 184.
Musæus, Athenis clarus, I, 2.
Musicae genera, I, 164.
Musici egregii inconcinnis moribus I, 261.
Mutæ literæ quot, II, 26.
Myronianus citatus, *ἐν τοῖς ἱστορικοῖς κεφαλαίοις*, I, 56. 145. 177. 180. 223. II, 184.
Myson Cheneus, philosophus, I, 14. eius vita, I, 52. hominum osor, ib.
Mythras, Lysimachi dispensator, I, 106. II, 184.
- N.**
- Natura, II, 64.**
Nausiphanes, discipul. Pyrrhonis, praeceptor Epicuri, successor Democriti, I, 7. II, 161. 163. 176. 186.
Nautica astrologia Phoci Samii, I, 11.
Neanthes Cyzicenus, I, 47. II, 120.
Neanthes cit. II, 120.
Nearchus tyrannus, II, 143.
Necessitas, fortissimum, I, 16. 36. omnium directrix, II, 127. 152.
Neleus quidam Thaleti coaevus, I, 10. Nestoris pater, I, 128. Theophrasti amicus, I, 230.
Nestis, aqua, II, 122.
Nicanor, I, 212. sqq. II, 191.
Nice, unde Timon phil.
Nicocreon, Cypri tyrannus, II, 158.
Nicomachus, Aristotelis filius, I, 207. 212. 224. cit. II, 129.
Nicolaus, II, 184.
Nilus Aegyptius, I, 1.
Nilus quando excrescit, I, 17.
Nobilitatis species, I, 164.

Noctuam Athenas, prov. I, 148.

Nomen quid Stoicis, II, 26.

Nosce te ipsum, I, 18.

Νοσογνωμική medicina, I, 163.

Nubes unde, ex mente Xenocratis, II, 139.

Numenius cit. II, 163.

Nymphae, vide Κόραι, sub C litera.

O.

Obelus periestigmenus Platonis, I, 155.

Obliqui casus, II, 29.

Ochus Phoenix, I, 1.

Oetaeus vicus, I, 52.

Oleum, vesaniae pharmacum Anaxarchi, I, 50.

Olympiodorus cit. I, 259.

Onesicritus, philosoph. Cynicus, I, 285.

Onetor cit. I, 113. 132.

Opinio quid, I, 149.

Oratio quid Stoicis, II, 25.
orationis genera, I, 163.
partes secundum Stoicos, II, 26. virtutes, II, 27. vitia, ib.

Orationis rhetoricae divisio, II, 20.

Oratoriae campos qui primi aperuerint, I, 70.

Oratoriae species, I, 166.

Ὀρσοκοπία, I, 61.

Orpheus Thrax, I, 3.

Orphica mysteria, I, 251.

Ὀρθογώνιον triangul. quis invenerit, II, 96.

Osiris, I, 5.

P.

Παιὰν ἄναξ, Epicuri, II, 185.

Paeones, qui mortuos habent, II, 169.

Pallium quis philosophorum primus duplicaverit, I, 255, 259. quis eius simplicis usum primus habuerit, I, 255.

Pamphile, cit. I, 11, 31. 35. 43. 47. 72. 138. 223.

Panactius Rhodius, II, 19. 245. cit. I, 90. 99. 100. 144. II, 40. 55. 62. 71. 139.

Paraebates Cyrenaicus, I, 100. 123.

Parmenides phil. Eleates, II, 140.

Parmenides cit. II, 96.

Parmenides, orator, II, 141.

Partitio quid Stoicis, II, 28.

Pasiphon, I, 89.

Passionum affectuumque animi vocabula, quaere in singulis Sectis.

Patriae praecipuorum philosophorum, quaere: Athenienses, Abdera, Agrigent. Aegina, Assus, Apollonia, Bosphorus, Borysthenita, Croton, Clazomenae, Chalcedonius, Cittius, Cyrenaici, Cos, Carthago,

- Corinthus, Creta, Cnidus, Colophon, Eretria, Eresius, Elea, Elienses, Ephesus, Iaseus, Lampsacus, Lindus, Miletus, Megarenses, Priene, Phoenix, Phalereus, Pontus, Scythia, Solenses, Sinope, Syracusae, Samius, Stagirae, Syria, Tarsus, Thebani, Tarentum, Troas.**
Pausanias Heraclites, II, 137.
Pazatae orientales philosophi, I, 2.
Penelopes proci, I, 97.
Penelopes ancillae, I, 97.
Percontatio, II, 30.
Perdiccas, II, 183.
Perdix, quinquaginta drachmis emta, I, 91.
Perfecta quae Stoicis, II, 29.
Perfectae virtutis species, I, 165.
Periander Corinthius, I, 45. sq. eius uxor ac liberi, I, 45. eius filius ab Corcyrae is necatus, I, 45. mors incerta, I, 45. tyrannis, I, 46. cenotaphium, ib. sententiae, I, 47. epistolae, I, 48.
Periandri duo, I, 47.
Peripatetici philosophi, I, 8. eorum dogmata, v. Aristoteles.
Περσάτος in Lyceo.
Persaeus, cit. I, 89. II, 1. 14. 52.
Persarum regnum ab Alexandro eversum, I, 2.
Persarum intemperantia, I, 169.
Pestis quomodo Athenis epiata, I, 54.
Phaedon, I, 108.
Phaedrus a Platone amatus, I, 141. quid scripserit, I, 144.
Phalantus, II, 69.
Phalereus: Demetrius.
Phanias cit. I, 91.
Phanodicus cit. I, 14. 39.
Phantasia, ex sent. Zenon II, 23.
Phavorinus cit. I, 144. 22. II, 144. 170. ἐν ὑπομνημασί, I, 37. 72. 78. 136. 139. 145. 154. 241. 242. II, 95. 117. 130. 140. 141. 221. ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, I, 61. 66. 70. 79. 129. 138. 200. 204. 209. 242. 280. II, 95. 97. 110. 141. 147. 155.
Φαῦλος Platoni quid, I, 11.
Pherecydes, philosoph. Saurius, I, 57. eius libellus, I, 58. incerta mors, I, 58. p. 58. de divinis rebus scriptus, I, 20. ad eum epistola Thaletis, ib.
Pherecydes duo, I, 58.
Phiala Bathyclis, I, 13.
Philaidarum familia, I, 183.

- eis vocati quidam, Philosophorum plures ap-
 pellationes, I, 8.
 comicus poeta, I, Philosophorum historiam
 13. primus scripsit Xenophon.
 Amyntae filius, I, I, 83.
 citatus, I, 113. Phlego, citatus, I, 54.
 , I, 280. 281. 283. Phoenix: Menippus.
 Pyrrhonis soror, Phosphorus, I, 34. i. q. He-
 I, 145. II, 162. sperus, II, 96. 141.
 rus, I, 81. II, 156. Phryne nobile scortum, ten-
 tus, II, 184. 193. tat Xenocratem, I, 177.
 Crotoniata, phil. Phrynichus cit. I, 183.
 ricus, II, 127. af- Phrynon Atheniensium dux,
 tyrannidis suspe- I, 35.
 eius opinio, ib. li- Phylarchus cit. II, 182.
 Phisica et quid ei proprium.
 hari quid Diogeni, I, 8.
 220.
 Physicorum aliquis cit. II.
 220.
 Physon, v. Pittacus.
 Pindarus, cuius adversarius
 Amphimenes quidam Cous,
 I, 82. Pindari laus, I, 189.
Πεισιανάκτειος portus, II,
 13.
 Pisistratus tyrannus, I, 22.
 53. 60. eius astutia, I, 30.
 Pisistratus Ephesius, scri-
 ptor, I, 89.
 Pittacus Mitylenaeus, I, 34
 — 38. liberat patriam, I,
 34. eius in bello factum, I,
 34. legislator fit Mityle-
 naeis, I, 35. eius dictum:
πλέον ἡμῶν παντός, I, 35.
 carminis fragmentum, I,
 II.

36. de eo versus Callimachi, I, 37. quae ei cognomina indiderit Alcaeus, I, 38. eius uxor superba, I, 38. eius dicta, I, 35. 36. opera, I, 36. mors, I, 37. sententia, I, 37. epistola ad Croesum, I, 38.
- Pittacius ager, I, 35.
- Pittacus alter legislator, I, 37.
- Planetæ, I, 158. II, 66. 230.
- Plantæ animatæ Pythagoræ, II, 101.
- Plato, veteris Academiae auctor, I, 7. eius vita, I, 128—173. discipuli, I, 147. dialogi LVI, I, 152. librorum expositio, I, 155. epigrammata amatoria, I, 141. imago Musis dicata, I, 139. ad Archytam responsum, II, 124. statua, I, 139. librorum notæ, I, 155. epistolæ, I, 153. mensalitas et cyathitas, I, 271. homo, I, 266. epitaphia, I, 146. testamentum, I, 145.
- Plato citatus, I, 10. 47. 74. II, 57. 150. 165. *ἐν Ἀντεροισαῖς*, I, 129. II, 148. *ἐν Βυθουδήμῳ*, I, 75. II, 155. *ἐν ἠθικοῖς ὑπομνημονεύμασι*, I, 143. *ἐν Θεαιτήτῳ*, I, 69. II, 155. *ἐν Λύσιδι*, I, 143. *ἐν Μένωνε*, I, 78. *ἐν Παρμενίδῃ*, II, 143. *ἐν Πολιτεῖα*, II, 125. *ἐν Πρωταγόρα*, I, 19. 36. 53. II, 154. *ἐν τῷ Σοφιστῇ*, II, 143. *ἐν Συμπόσιῳ*, I, 74. *ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογία*, I, 144. *ἐν Φαίδρῳ*, *ἐν τῷ περὶ ψυχῆς*, I, 143. 144.
- Platonēs alii quatuor, I, 173.
- Platonicorum dogmata, I, 156. sq.
- Plistanus, Phaedouis successor in Eliaca schola, I, 108.
- Plutarchus citatus, II, 159. I, 175.
- Pluto Arimanius Magorum, I, 4.
- Pocula Graecorum olim parva, v. Graeci etc.
- Poema, quid Stoicis, II, 27.
- Poesis, quid Stoicis, II, 27.
- Pogoniae, ignes meteori, II, 66.
- Polemo, philosophus Atheniensis, I, 181. urbanus, adiuncta mira constantia, I, 183. eius obitus, I, 184.
- Polemo citatus, I, 107. 147. 202. 245.
- Polyænus, I, 108. II, 193.
- Polycrates, Samiorum tyrannus, I, 61.
- Posidonius, I, 240. II, 18. 19. 184. cit. II, 19. 28. 39. 45. 55. 60. II, 163. *περὶ εἰμαρμένης*, II, 64. *ἠθικοῦ λόγου* α, II, 40. *περὶ θεῶν*, II, 60.

64. *περὶ καθηκόντων*, II, 53. 56. *περὶ κόσμου*, II, 61. *περὶ κριτηρίου*, II, 25. *περὶ λέξεως εἰσαγωγῆς*, I, 27. *περὶ μαρτυρικῆς*, II, 65. *περὶ μετεωρολογικῆς*, II, 60. 66. *ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς*, II, 41. 56. *περὶ τελῶν φυσικοῦ λόγου*, II, 60. 61. 65. 67.
- Potamilla citata, II, 116.
- Potamon Alexandrinus, I, 9.
- Potidaea, I, 71.
- Potentia quotuplex, I, 168. *Πρακτικῆς*, I, 219.
- Praylus a Troade, II, 182. eius constantia, ib.
- Praedicatum quid Stoicis, II, 29.
- Praxiphanes cit. I, 131.
- Priene, I, 39.
- Prienaca causa, I, 40.
- Principium Anaxagorae, I, 64. Anaximandri, I, 61. diversum ab elementis Stoicis, II, 58. Platonis, I, 157. Stoicorum, II, 59. Thaletis, I, 12. Zenonis Eleatis, II, 144.
- Procleus, Epidauriensium tyrannus, I, 45. ad eum ep. Periandri, I, 48.
- Prodicus, II, 154. *Πρόληψις* Epicuri, II, 197. Stoicorum, II, 25.
- Propositio quid, I, 149.
- Protagoras philosophus, II, 154. sapientia vocatus, II, 155. eius philosophia, ib. inventum, II, 156. libri, ib. obitus, ib.
- Protagoras cit. I, 144.
- Protagorae alii duo, II, 157. *Προσμένειν* Epicureorum, II, 197.
- Providentia dei, I, 139.
- Prudentia, I, 41. 101. 165. 198. 254. II, 40. 55.
- Prytaneum, I, 80.
- Prytanaeus: Arcesilaus.
- Ptolemaeus, Lagi fil. I, 106.
- Ptolemaeus Leucus, Epicureus, II, 194.
- Ptolemaeus Melas, Epicureus, II, 194.
- Ptolemaeus Philadelphus, I, 233.
- Ptolemaeus Philopator, II, 78.
- Ptolemaeus Soter, I, 111. 113.
- Pueris tria necessaria, I, 215.
- Pulcritudinis species, I, 165.
- Pulcritudo quid Zenoni, II, 11. quid Platoni, I, 160.
- Pylades et Orestes, I, 161.
- Pyrrho, philosophus Eleaticus, II, 159. eius commentum, II, 160. philosophia, ib. Pontifex in patria, II, 161. Dei instar inter homines, ib. eius indifferentia, II, 162. discipuli, II,

163. furor, *ib.* dogmatis sectae, *ib.* ratio, II, 167.
 Pyrrhonii philosophi, I, 9.
 Pythagoras, II, 90. eius volumina, II, 93. sententiae, II, 98. victus, *ib.* vestis, *ib.* dogmata, II, 99. obitus, II, 109. epistola, II, 111. primus philosophiam appellavit, I, 6.
 Pythagoras pugil, II, 111.
 Pythagorae alii multi, II, 110.
 Pythocles, ab Epicuro adamatus, II, 185. ad eum epistola Epicuri, II, 218.
- Q.**
- Quadrilogia Platonis, I, 152.
 Quamdiu philosophandum Cratetis iudicio, I, 289.
 Quid eximium habeant philosophi, iudicio Aristippi, I, 92.
 Quid facile, quidve difficile I, 16.
 Quies, I, 32. 47. 75.
 Quis felix, I, 17.
- R.**
- R literam aegre pronuntiabat Eubulides, I, 110.
 Recta quae Stoicis, II, 29.
 Recte dicere quotuplex, I, 167.
 Regnum quotuplex. I. 162.
- Reipublicae quinque species, I, 161.
 Respublica recta, I, 280.
 Retis iactus emtus, I, 13. 14.
 Rhetorica quid, II, 20.
 Rhetoricae vis et officium, I, 151.
 Romanorum sepeliendimos, II, 169.
- S.**
- Sabinus cit. I, 147.
 Sagaris, Homeri aemulus, I, 82.
 Samii: Pythagoras, Melissus.
 Sanitas, I, 161. II, 45.
 Sapientes qui habiti, I, 6, de eorum numero et ordine, I, 6. sapiens primus vocatus Thales, I, 10. sapientes septem, et de eorum numero etc. controversiae apud antiquos, I, 18. sq. ad eos epistola Periandri, I, 48.
 Σαράπους, I, 38.
 Satyrus cit. I, 39. 73. 132. II, 115. bis.
 Scalena triangula quis invenerit, I, 11.
 Scandix quid, I, 106.
 Sceptica philosophia quae II, 163. eius cultores, I, 9.
 Sceptici quid contenderint. II, 165. sq.
 Σκεπτικῆ, I, 9

- Scientia** quid, II, 72.
Scirpalus, piratarum princeps, I, 280.
Scorta regum, reginae, Diogeni, I, 276.
Scytha : Anacharsis.
Scythici dialogi, I, 117.
Scythicum dicendi genus, I, 49.
Secta quid, I, 9.
Sectae philosophicae, I, 9.
Σεισάχθεια Solonis, I, 21.
Seleucus grammaticus cit. I, 173. II, 135.
Semen quid, II, 69.
Σεμνόθροισι, I, 1.
Sempiternorum natura, I, 132.
Sensibile quid Platoni, I, 132.
Sensus quid Stoicis, II, 24.
Sermo quotuplex, I, 163. a quo primo definitus, I, 251.
Sextus empiricus, II, 182.
Sextus cit. II, 170.
Silenus cit. I, 66.
Simmius Thebanus phil. I, 118.
Simon phil. Athen. I, 117.
Simones alii tres, I, 118.
Simonides I, 82. cit. I, 36. 43. 196. II, 118.
Simus, quaestor Dionysii, I, 95.
Sinopenses : Diogenes, Hegesaeus.
Siren, Aristonis cognomen, II, 69.
Socrates, I, 69. in oratoria acer, I, 70. primus philosophorum damnatus moritur, I, 70. ethices inventor, I, 70. eius iuramentum, II, 16. obitus, I, 80. patientia, I, 71. constantia, I, 72. frugalitas, I, 72. uxores, ib.
Socrates alii quatuor, I, 82.
Socratici philosophi, I, 8.
Socratici sermones, I, 118.
Socratici nobilissimi, I, 82.
Sol, Aegyptiis deus, I, 5. gleba aurea Euripidi, I, 65. ei defectus quid Epicuro, II, 223. eius magnitudinem mensus Thales, I, 11.
Solenses fuerunt Clearchus et Crantor, et sec. quosdam Chrysippus.
Solii, I, 23.
Soli, civitas, I, 23.
Σολοικίλειν, I, 23. II, 27.
Soloecismus quid Stoicis, II, 27.
Solon, Salaminus, I, 21 — 31. *σεισάχθειαν* introducit, I, 21. eius insigne de Salamine facinus, I, 21. quibus artibus probaverit Salaminem antiquitus esse Atheniensium, I, 22. Athenienses eum sibi imperare cupiunt, I, 22. Deponit arma ante curiam, I, 23. Abit in Aegyptum, Cyprum, ad Croesum, in Ciliciam, I,

23. *ibi condit urbem Solos*, I, 23. *Scribit ad Athenienses elegos de Pisistrati imperio*, I, 23. *ad eum Pisistrati epistola*, I, 24. *ad eum epistola Thaletis*, I, 20. *leges condidit circa Ol. XLVI.* I, 28. *responsum Croeso*, I, 23. *leges*, I, 25. *sqq. opera*, I, 26. *mora*, I, 28. *sententiae, apophthegma*, I, 29. *eius epistolae*, I, 29. 30. 31.
- Somnus Epimenidis*, I, 53. *Σοφία*, I, 6. *σοφοί*, *ib.*
- Sophilus cit.*
- Sophistae, sapientes et poetae*, I, 6.
- Sophocles Homerus tragicus*, I, 184.
- Sophocles cit.* II, 10. I, 191.
- Soritae*, II, 21.
- Sosibius cit.* I, 57.
- Sosicrates cit.* I, 17.
- Sotion scriptor eius Διαδοχή.* I, 4.
- Species philosophiae*, II, 19.
- Species quid Stoicis*, II, 27.
- Spes quid Aristoteli*, I, 214.
- Speusippus, phil. Athen.*, I, 174.
- Speusippus cit.* *ἐν τῷ Πλάτωνος περιδείπνῳ*, I, 128. *περὶ φιλοσόφων*, II, 141.
- Sphaera Anaximandri*, I, 61.
- Sphaerus Bosporanus, phil. Stoicus*, II, 78.
- Stagirites Aristoteles.*
- Stilpo phil. Megarensis*, I, 112. *ei. dialogi*, I, 116.
- Stoici philosophi*, I, 8. *cur ita vocati*, II, 3. *eorum dogma*, II, 18.
- Strato, phil. Lampsacenus, Physicus dictus*, I, 233.
- Ptolem. Philadelphi praeceptor, ib. ei. libri, ib. tenuitas mira*, I, 234. *testamenta, ib.*
- Stratonēs alii*, I, 234.
- Stylus Platonis quotuplex*, I, 148.
- Subdivisio quid Stoicis*, II, 27.
- Summa rerum omnium naturalium secundum Epicureos*, II, 198 — 218.
- Summa philosophiae Stoicae*, II, 18.
- Summa philosophiae Academicæ, v. Plato, Platonici.*
- Summa philosophiae Peripateticae, v. Aristoteles et Peripatetici.*
- Supina quae Stoicis*, II, 29.
- Syracusae, unde Monimus.*
- Syrus: Pherecydes.*

T.

Tarentinus: Archytas.

Tarsenses: Antipater, Chrysippus, Herodotus Arici fil.

- Telauges, I, 7. II, 108. cit. II, 113. 221.
- Telus Atheniensis, I, 23.
- Tempus, I, 158.
- Terra, elementum, I, 157. sq. II, 59. 122. 140. rotundam dixit Pythagoras, II, 111. globosam Parmenides, II, 140. item Anaximander, I, 61. fidelem Pit-tacus, I, 36. tympani si-milem Leucippus, II, 145. immutabilem Plato, I, 157. in orbem moveri Philolaus dixit, II, 127. circa se verti Leucippus, II, 145.
- Teutamus, Biantis pater, I, 39. 42.
- Teutamium sacellum, I, 42.
- Thales Milesius, I, 10. sqq. eius opiniones et senten-tiae, I, 11. 12. 16. 17. tri-podem dicat Apollini, I, 13. Secundum alios phia-lam, ib. Non duxit uxo-rem, I, 12. Vasis oleareis sibi pecuniam parit, I, 12. annum divisit 365 diebus, I, 12. sidera speculaturus incidit in foveam, I, 15. Fius est: Nosce te ipsum, I, 18. quando natus, I, 17. eius mors, I, 18. epistolae, I, 19. 20.
- Thaletes alii quinque, I, 17.
- Theactetus poeta cit. I, 186. II, 110.
- Theano, Pythagorae uxor philosophans, II, 108.
- Thebani: Crates, Cebes, Simmias.
- Thelidarum familia, I, 10.
- Theocritus Chius cit. I, 211.
- Theodorus philosoph., pri-mo ἄθεος, deinde θεός vo-catus, I, 99. ei. philosoph. I, 104.
- Theodori viginti, I, 107.
- Theodorus cit. I, 91.
- Theodorii philosophi, I, 99 104.
- Theodosius cit. II, 164.
- Theodotus cit. II, 185.
- Theon Tithoreus, Stoicus, II, 169.
- Theopemptus cit. I, 139.
- Theophanes cit. I, 107.
- Theophrastus, Eresius, I, 222. eius bina auditorum millia, I, 223. senten-tiae, I, 224. obitus, ib. ope-ra, I, 225. testamentum, I, 229.
- Theophrastus cit. II, 111. 113. 133. ἐν τῇ ἐπιτομῇ, II, 140. ἐν τῷ Μεγαρικῷ, I, 259. πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ, I, 223. Φυσικοῖς, II 140.
- Theopompus cit. Φιλιππικα, I, 4. ἐν τοῖς Θυμασίοις, I, 56. 57. cet. I, 53. 57. 145. 255.
- Theopropidarum familia, I, 119.

- Theori corrupti**, I, 248.
Θεωρητική, I, 219.
Theseis Pythostrati, I, 88.
Thespis, I, 151.
Thrasylbulus, Milesiorum tyrannus, I, 12. 14. 46. ei. epistola, I, 48.
Thrasylaus v. Thrasyllus.
Thrasyllus cit. I, 128. 151. 153. II, 148. 149. 152.
Thyrion, Bathyclis fil. I, 13.
Θυωρὸς mensa, I, 58.
Timaeus cit. II, 94. 95. 112. 113. 115. 117. 120. I, 56.
Timocrates cit. II, 1. 185. 192.
Timon Nicaeus, phil. II, 179. eius opera, II, 180. frugalitas, II, 181. unoculus, II, 182. auditores, ib.
Timon citatus, I, 86. 89. 91. 109. 119. 131. 139. 190. 194. 211. 257. II, 8. 70. 75. 118. 133. 138. 141. 142. 150. 155. 163. 178. ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων, II, 178. Ἀρκεσιλάου περὶ δειπνου. II, 182. ἐν τοῖς Ἰάμβοις, II, 180. ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς, II, 178. πρὸς Πύθωνα, II, 178. Σιλλοῖς, I, 16. 63. 70. II, 8. 105. 161. 184.
Timon alius, hominum osor, II, 180.
Timotheus cit. I, 130. 175. 207. II, 1.
Tragoedia consummata, I, 151.
- Τριακῦς**, I, 11.
Tripodis inventi fabula seu historia, I, 12. sqq. de ea re variae sententiae, I, 14.
Triloquia Platonis, I, 153.
Troas, unde Lyco philosophus.
Τύλη ad portanda onera, inventum Pythagorae, II, 155.
Tyranni qui, I, 166.
Tyrannis quando dicatur, I, 162.
Θυρεπαροίκτης, v. Crates Thebanus.
Τυρόβια, animalia, II, 168

V.

- Vascula in ventrem tumentia** qui fierent, a quo primum inventum, I, 175.
Vellere crines quis solitus, I, 71.
Venus aurea Delphis, I, 275.
Ver, II, 66.
Verbum quid Stoicis, II, 26.
Virtutes orationis quot Stoicis, II, 26.
Virtutis species, I, 165.
Virtutum ac vitiorum propria nomina, v. in dogmatis philosophicis.
Ulysses apud Inferos quid viderit, I, 97.
Voluptas quid Stoicis, II, 50.

Vox quid, I, 69. quotuplex, I, 172. Stoicis, II, 25.

Ursae minoris inventor Thales, I, 11.

Vulcanus, Nili Aegyptii filius, I, 1.

X.

Xanthippe, Socratis uxor morosa, I, 77.

Xanthus Lydius cit. I, 2.

Xanthus, cit. de Empedocle II, 117.

Xenocrates philos., Chalcædonius, I, 176. eius continentia, I, 177. scripta, I, 179. obitus, I, 181.

Xenocrates alii quinque, I, 181.

Xenophanes Colophonius, II, 138. eius opera, ib. philosophia, II, 139. obitus, ib.

Xenophanes cit. I, 11

Xenophanes poeta, II, 105. 140. 164.

Xenophon Athen. I, 83. ei. obitus, I, 86. opera, I, 87. Musa Attica vocatus, ib.

Xenophon cit. I, 74. 81. ἡθικοῖς ὑπομνημονεύμασι, I, 143. ἐν Κύρου παιδείᾳ, ib. ἐν συμποσίῳ, I, 75. 143. ἐν Σωκρ. ἀπολογίᾳ, ib.

Xenophontes septem, I, 88.

Xerxes, I, 2.

Y.

Ἐπομνηματικοὶ διάλογοι, Spensippi, I, 176.

Z.

Zaleucus legislator, II, 97.

Zamolxis, I, 1. II, 91.

Zeno Citticus, (e Cittio in ins. Cypro) philosophus Stoicae sectae auctor, II, 1 — 69. eius ad Antigonum epistola, II, 4. sepultura, II, 6. victus, II, 7. obitus, II, 14. epitaphia, ib. iuramentum, II, 16. volumina, II, 17. discipuli, II, 18.

Zenone continentior, prov. II, 14.

Zeno Eleates (e Velia urbe Italiae oriundus) II, 142. dialecticae inventor, II, 143. eius obitus, II, 144. placita, II, 144.

Zeno, Stoicus cit. II, 111. 194. περὶ λόγου, II, 18. περὶ ἀνθρώπου φύσεως, II, 38. περὶ τοῦ ὄλου, II, 59. περὶ οὐσίας, II, 58. περὶ παθῶν, II, 48. ἐν πολιτείᾳ, II, 52.

Zeno Eleates cit. II, 164.

Zeno Tarsensis cit. II, 37.

Zenones octo, II, 17. 144.

Zenonii, v. Stoici.

Zenodotus cit. II, 14.

Zetetica philosoph., II, 163.

- Zeuxippus Polites**, II, 182. | **Zoroaster Persa**, Magorum
Zeuxis γωνιόπους, II, 182. | princeps, I, 2. astrorum
Zeuxis cit. II, 178. | cultor, I, 4. ab eo ad Tro-
Zopyrus orator, II, 181. | iae excidium quot anni
Ζοφοροδορίδες, I, 38. | fuerint, I, 2.
-

1

2

3

Stanford University Libraries

3 6105 110 761 330

STANFORD UNIVERSITY LIBRARY

Stanford, California

8V 25 68

